

МАЛКА

ЕНЦИКЛОПЕДИЯ ГРАД РАКОВСКИ

Съставител Иван Плачков

2025

МАЛКА

ЕНЦИКЛОПЕДИЯ ГРАД РАКОВСКИ

Съставител Иван Плачков

град Раковски

2025

*На поколенията
раковчани, българи-католици и павликяни,
живели през вековете в Пловдивското поле,
и на тяхното трудолюбие!*

*Този сборник се издава с помощта на компаниите
ИНСА ОЙЛ ЕООД, ГРАНД АГРО ООД и ЦИМА99 ООД.*

Малка енциклопедия град Раковски

Първо издание - 2025 г.

© Издател: Иван Серафимов Плачков

ISBN 978-619-04-0448-4

Печат: ВЕДА ГРИЙН ЕООД

Енциклопедията е предназначена за хората (особено подрастващите) от град Раковски, но може да е полезна и за справки от други категории ползватели.

Раздели

Вместо увод	7
Указател на статиите по категории	9
#	17
А.....	17
Б.....	27
В.....	40
Г	45
Д	61
Е.....	70
Ж.....	73
З.....	74
И	77
Й	90
К.....	93
Л.....	112
М.....	118
Н	130
О	135
П	138
Р.....	169
С.....	182
Т.....	210
У.....	216
Ф	217
Х.....	219
Ц	230
Ч.....	232
Ш.....	238
Ю	239
Я.....	239
Събития по години	241
Вместо заключение.....	243
Източници.....	245
Използвани абривиатури	247

Химн на град Раковски

Моят роден град

Чеда сме на Раковски, нашето градче,
от Слънцето, Земята мъничко парче.
Живеем си живота от Господ подарен и
искаме на всички обич да дадем.

Припев:

*Ние сме част от мъничка България,
ний сме част от златен клас,
от древна и благословена Тракия,
от дивна песен на Орфеев глас!*

Богати сме на усмивки, със отрудени ръце.
Не живеем във палати, но сме с весело сърце.
Земята ни вековна ни дава златен хляб,
а камбаната черковна ни сбира в празник свят.

Припев:

*Ние сме част от мъничка България,
ний сме част от златен клас,
от древна и благословена Тракия,
от дивна песен на Орфеев глас!*

Кехлибарена лоза с руйно вино ни дарява,
бистро кат сълза то душа развеселява.
Нека да обичаме и по-добри да сме,
българи да се наричаме, със отворено сърце!

Припев:

*Ние сме част от мъничка България,
ний сме част от златен клас,
от древна и благословена Тракия,
от дивна песен на Орфеев глас!*

Вместо увод

Как се стигна до тук?

През септември 2016 г. бях сред приятели и познати на събиране на десетина семейства от българската общност в Отава. Някои от познатите не знаеха, че съм от град Раковски. В един момент бяха намесени българските католици и тяхното свещеничество. Смути ме фактът, че познатите ми не считаха католическите свещеници за патриоти. Тогава започнах да им разказвам за монс. проф. Георги Елдъров и за неговия архив „Абагар“ в Рим. Имах честта в началото на 1990-те лично да говоря с професора два пъти и от него да науча за архива, за създаването му и за планове да бъде пренесен в България. Един от познатите ми ме помоли да му изпратя повече информация за професора и архива му.

На другия ден исках да намеря информация за професора и архива в Уикипедия и да изпратя връзките към тях по електронната поща. Самият аз се учудих, че Уикипедия не знаеше нищо по въпроса. Тогава започнах да търся в Интернет и от различни места събрах информация за архива „Абагар“. Написах няколко параграфа и ги изпратих. След няколко дни ми хрумна идеята да обогатя материала и да се опитам да го публикувам в Уикипедия. Запознах се с условията да се публикува там и го направих. От материалите, които вече бях събрал, направих и статия за самия професор.

В онзи момент нямаше никакво намерение да продължавам да пиша, когато един от редакторите в Уикипедия ме помоли и окуражи да продължа. Моят дядо е учил в Католическата семинария в Пловдив, а баба ми във Френския католически колеж в Бургас. Реших, че в тяхна чест трябва да напиша статии за тези учебни заведения. След това за вуйчото на майка ми - свещ. Иван Гаджов - отецът-беглец. Събирайки информация по тези теми, аз започнах да трупам материали за други духовници, за храмове, за религиозни книги и т.н. В един момент смених работата си и бях спрял с моите любителски занимания по тази тема.

Имах операция на коляното и за около 18 месеца не бях мобилен. Този период се оказа решаващ. Лятото преди това ни гостуваха родителите на съпругата ми и ми бяха донесли много книги за историята на България и в частност за град Раковски. Така се започна и до есента на 2019 г. създадох над 500 статии за Католицизма в България, за много хора и институции от град Раковски. Доста от събраната от мене информация не може да се публикува в Уикипедия, заради невъзможността да удовлетвори критерия за значимост.

Тогава реших събраната информация - публикувана и непубликувана - да я популяризирам сред раковчани, които от своя страна биха могли да помогнат да се запълнят периодите, за които нямаше източници. На 9 февруари 2020 г. когато пандемията чукаше на вратата ни, аз създадох Фейсбук групата „История и настояще на град Раковски и общината“, където започнах редовно да публикувам материалите, които намирах.

През годините започнах да се замислям какво ще стане с информацията, която събрах и не мога да сложа на Уикипедия. През есента на 2023 г. връщайки се от ваканция в самолета в едно от списанията видях обзорна статия, в която в енциклопедичен формат давах информация за историята на авиокомпания, елементи на самолетите и услугите им. Така се зароди идеята да използвам този формат и да се опитам да събера на едно място разнородната информация, която натрупах през годините. Потърсих и намерих препоръки как се организира енциклопедия и реших да ги следвам.

Ако вие четете тези редове, това означава, че съм успял да го направя.

От съставителя

Какво съдържа тази енциклопедия?

Тази енциклопедия е сборник от 700 статии, дефиниции и списъци, с 250 илюстрации и допълнителни връзки към статиите. Около 300 статии са за личности, родени в или свързани по някакъв начин с град Раковски. Около 350 статии са за обекти, институции или събития, намиращи се или провели се в далечната или близката история на града или населените места, формирали го през 1966 г. Информацията в този материал представя факти, които са намерени в източници. В края на всяка статия е посочен основен източник, откъдето е взета информацията с изключение на тридесетина обзорни статии, които считам за авторски.

Защо информацията в този сборник не е историческо изследване? Защото в него няма следване на определена конюнктура, няма обща хронология, няма обобщения, изводи и заключения. Освен в няколко авторски статии в материала липсва синтез. Събраната информация е организирана в статии от различни сфери: биографии, география, икономика, култура, история, религия, образование и спорт. По същество всяка статия е поредица от факти, които са подредени хронологично, а статиите са подредени по азбучен ред на заглавията им. Включен е указател на статиите по категории. В текста на статиите с думи в курсив са направени препратки към други статии от енциклопедията. Поради естеството на информация, понякога някои факти се повтарят в различни статии. Към повечето статии има по една снимка, но има и статии с повече от една. Обикновено първата снимка е на обекта на статията и за първата снимка няма пояснение. Когато са дадени повече снимки, в статията са включени пояснения за допълнителните снимки.

В статиите са използвани наименованията на населените места, на институциите, на титлите на хората и сана на духовниците според времето, за което се отнася съответният текст (с изключение на името на град Пловдив и названието на Софийско-пловдивската епархия). Например, Секирово във фактите и събитията преди Освобождението се споменава с турското си наименование - Балтаджъ, след Освобождението преди 1934 г. с побългарения вариант на това име - Балтаджии, след това в зависимост от годината със Секирци, Секирево, Архангелово или Секирово, а след 1966 г. като квартал „Секирово“. За хората родени преди 1966 г. в статиите са написани имената на селищата, където са родени, а не град Раковски поради фактът, че когато са родени тогава такова населено място не съществува. В текстовете за османско време с България се означава най-общо земите заселени с българи. В тази енциклопедия са включени биографиите на епископите на Софийско-пловдивския католически диоцез и на много свещеници, служили в енориите на град Раковски, защото в тях както в биографиите на кметовете се съдържат зрънца информация за селищата и хората през вековете. Без тези биографии миналото ни няма да е пълно. Някои от тях са толкова богати на събития и факти, че гледайки ги през призмата на времето, понякога си мисля, че сегашните ни биографии се равняват на една запетайка от техните. През XVII и XVIII век десетки свещеници от павликянските села са завършили семинарии, колежи и университети в Западна Европа. За сравнение първият православен българин завършва университет на Запад в началото на XIX в. Нашите историци считат, че архиепископ Петър Богдан и епископ Павел Гайдаджийски са едни от най-високо образованите българи съответно за XVII и XVIII век. Произведенията на Чипровската и Павликянската книжовни школи се нареждат заслужено в историята на българската литература и историография. Павликянските книжовници през XVIII и XIX век в техните творби, без да осъзнават, правят опит да създадат книжовна норма на българския език с латински букви. С този правопис са обучавани децата в католическите училища в Пловдивско по време на Възраждането и в някои училища чак до Съединението. Книжовниците правят преписи и преработки на Паисиевата история и чрез своя епископ през 1869 г. от името на миряните си се обръщат към местната управа в Пловдив с молба в правителствените османски документи да се замени наименованието „павликяни“ с „българи-католици“. Така наследниците на павликяните в Пловдивско се самоопределят като българи още преди възстановяването на България.

Надявам се статиите да са Ви интересни и полезни, ако не - просто ги пропуснете - има 700, все някоя ще Ви е интересна или полезна.

Указател на статиите по категории

Биографии

АЛЕКСИЕВ, Александър Венков	19	ДЕЛЯНИН, Киприян.....	62
АЛЕКСИЕВ, Габриел.....	20	ДЕЛЯНИН, Петър Алонцов	63
АЛЕКСИЕВА, Кремена Ангелова.....	20	ДЕЛЯНИН, Чолю.....	63
АНАДЪМСКИ, Иван Иванов	23	ДЖИРОТО, Лоренца.....	63
АНДРИЯШИ, Марко.....	23	ДЖУНДРИН, Климент	64
АНТОНОВ, Арсен.....	23	ДЖУНДРИН, Самуил Серафимов	64
АНТОНОВ, Иван Милков.....	24	ДИМИТРОВ, Димитър	64
АНТОНОВ, Милко Петров.....	24	ДОБРАНОВ, Богдан Стефанов	65
АНТОНОВ, Петър Милков.....	24	ДОБРОМИРОВ, Михаил	66
АРАБАДЖИЕВ, Дойчо Петков.....	25	ДОМОВЧИЙСКИ, Иван Спасов	67
АРАБАДЖИЙСКИ, Йосиф	25	ДОМОВЧИЙСКИ, Валери Ангелов.....	67
АРАБАДЖИЙСКИ, Петър	25	ДОНЕВ, Иван Йовков	68
АРЛАШКИ, Георги.....	26	ДЮЛГЕРСКИ, Алексей Славов	69
АТАНАСОВ, Любен Донков.....	26	ДЮЛГЕРСКИ, Слав Алексиев	69
АТАНАСОВ, Петър Николаев	27	ЕЛДЪРОВ, Георги Петков.....	71
БАДОВ, Ангел.....	27	ЕЛДЪРОВ, Светлозар Владимиров	71
БАДЯ, Северин.....	28	ЕЛДЪРОВА, Радка	72
БАЕВ, Иван Яков.....	28	ЕНЕВ, Стойко Пенев.....	73
БАКШЕВ, Петър Богдан.....	28	ЖЕКОВ, Георги Андонов	73
БАЛАБАНОВ, Венко Иванов.....	29	ЖЕКОВ, Цветан Георгиев	73
БАЛАБАНОВ, Иван Венков.....	29	ЗАГОРЧЕВА, Веселина Рафаилова	74
БАЛАБАНСКИ, Максимилиян	30	ЗАГОРЧЕВА, Гинка	74
БИКОВ, Антон Генчев.....	33	ЗАЙКОВ, Йосиф Иванов	75
БОДУШКА, Бернадета.....	34	ЗАЙКОВ, Тимотей Иванов	75
БОЖКОВИЧ, Яко	35	ЗАМЯРСКИ, Венко Петров.....	75
БОЙКИН, Слав	35	ЗАМЯРСКИ, Петър Венков.....	75
БОРГОДЖИЙСКИ, Георги Марков	36	ЗАНТОВ, Кольо Петров.....	75
БОРГОДЖИЙСКИ, Иван Марков	36	ЗЕМЯРСКА, Цецилия Петрова	76
БОШКОВИЧ, Никола	36	ЗЕМЯРСКИ, Венко Йозов	76
БРИНЬОНЕ, Цецилий	36	ИВАНОВ, Иван	77
БУРОВ, Гено Йосифов.....	37	ИЗАМСКИ, Йосиф.....	78
БЪМБИНА, Мариана	40	ИЗАМСКИ, Петър.....	78
ВАЛПА, Едуард.....	40	ИЛИЕВА, Елисавета Кънчева	79
ВЕНКОВ, Любомир	41	ЙОВЧЕВ, Антон.....	91
ГАГОВ, Йосиф Венков.....	46	ЙОВЧЕВ, Георги Иванов	91
ГАДЖЕВ, Ангел Георгиев	47	ЙОРДАНОВ, Иван Орлинов.....	92
ГАДЖЕВ, Иван Йосифов	47	ЙОШИЧ, Павел.....	92
ГАДЖЕВ, Любен	48	ЙОШКОВ, Иван Жечев.....	92
ГАДЖЕВА, Михаела	48	КАНОВА, Андреа	93
ГАДЖОВ, Иван Венков.....	49	КАРАГЕОРГИЕВ, Кирил Генов	95
ГАЙДАДЖИЙСКИ, Венцислав.....	49	КАРАГЕОРГИЕВ, Милен Велков	95
ГАЙДАДЖИЙСКИ, Павел	49	КАРАГЕОРГИЕВ, Милко Велков	95
ГАНЧЕВ, Никола	50	КАРАГЕОРГИЕВ, Стоян Петров	96
ГЕНОВ, Антоний Ангелов.....	52	КАРАГЪЗОВ, Антон Иванов.....	96
ГЕНОВ, Ивелин	53	КАРАКОЛЕВА, Мариана	96
ГЕОРГИ КАЧАКА	53	КАРПАРОВ, Петър Серафимов.....	98
ГИЕВ, Георги Йозов.....	55	КАРПАРОВА, Власта Серафимова	99
ГИЕВ, Георги Георгиев	55	КАСЕВ, Петър	99
ГИЕВ, Слав Георгиев	55	КЕРИН, Франц Калчов	102
ГИЕВА, Ана Янкова	55	КИКОВ, Стефан	102
ГИЕВА, Митра Благоева.....	55	КИСЪОВ, Петър Йозов	102
ГОВЕДАРОВ, Венко Иванов.....	55	КОВАЧЕВ, Петър	103
ГОВЕДАРОВ, Георги Иванов	56	КОВАЧЕВ, Стефан Данаилов	104
ГОВЕДАРОВ, Иван.....	56	КОЙРУШКА, Елена.....	104
ГОВЕДАРОВ, Иван Генов	56	КОКОВ, Симеон.....	104
ГОВЕДАРОВ, Янко Иванов.....	57	КОКОВ, Франц Генов	105
ГОВЕДАРСКА, Красимира Любомирова.....	57	КОНСТАНТИНОВ, Иван Иванов	107
ГОДЖЕЛОВА, Вая Милкова	58	КОСТОВ, Иван Йосифов.....	108
ГУДЖЕРОВ, Павел Андреев	58	КОТОВ, Ангел Павлинов.....	108
ГУДЖЕРОВА, Евразия	59	КОТОВ, Бойчо.....	108
ГЮЛОВ, Дамян	59	КРАВАЕВА, Иванка	108
ГЮЛОВ, Иван Петров.....	60	КРИВЧЕВ, Йосиф Серафимов	109
ГЮЛОВ, Козма	61	КРИВЧЕВ, Петър Стефанов.....	109
ДАЙМОВ, Гено Петров	62	КЪОСОВ, Петър	110
ДЕЛГЯНСКИ, Йосиф Серафимов	62	ЛАЗАРОВ, Венко	112
ДЕЛИВАНСКИ, Минчо	62	ЛАЗАРОВ, Иван.....	112
		ЛАЗАРОВ, Лазар Иванов	112

ЛАЗАРОВ, Никола Лазаров.....	113
ЛАЗАРОВА, Атанаска.....	113
ЛАЧЕВ, Иван Генов.....	113
ЛАЧЕВА, Веселина Иванова.....	114
ЛЕСОВ, Георги.....	116
ЛЕСОВ, Иван.....	116
ЛЕСОВ, Йордан.....	116
ЛЕСОВ, Петър Йосифов.....	116
ЛЕСОВ, Тони Иванов.....	117
ЛУКОВ, Симеон Луиджов.....	118
МАНКИН, Флавиан.....	118
МАНОЛОВ, Стефан.....	119
МАРУШКИН, Стефан.....	119
МЕНИНИ, Роберто.....	121
МИЛАНОВ, Фердинанд Николов.....	122
МИРЧЕВ, Веселин.....	124
МИТОВ, Георги Петров.....	124
МИТОВА, Ана Алонцова.....	125
МИХОВ, Иван.....	125
МИЧЕВ, Георги Лазаров.....	126
МОМИН, Тобия Ченков.....	128
МОНФЕРАТ, Маурицио.....	129
МУСЕЛОВ, Петър.....	129
НАЙДЕНОВ, Васил Георгиев.....	130
НАЙДЕНОВ, Никола.....	130
НАНДРОВ, Иван Петров.....	130
НАНЕВ, Неделчо.....	130
НИКОЛОВ, Венцислав.....	133
НОНОВ, Франц Тобиер.....	134
НУТИНИ, Самуил.....	135
ПАВЛОВ, Велик.....	141
ПАТАЗОВ, Йовко Йосифов.....	148
ПАЦЕВ, Рангел.....	148
ПАШОВ, Минчо.....	148
ПЕЕВ, Викенти.....	149
ПЕЕВ, Рафаел Йосифов.....	150
ПЕЕВ, Рафаил Арсенов.....	150
ПЕЛИКАН, Франческо.....	150
ПЕНДАКОВ, Ангел.....	150
ПЕНДАКОВ, Антон Алексиев.....	151
ПЕТКОВ, Веселин Диков.....	151
ПЕТКОВ, Иван.....	151
ПЕТКОВ, Крум Николов.....	151
ПЕТКОВ, Марин Йозов.....	152
ПЕТКОВ, Никола Чешков.....	152
ПЕТКОВ, Стефан Чешков.....	152
ПЕТКОВ, Чешко.....	152
ПЕТКОВА, Йордана Иванова.....	152
ПЕТКОВА, Мариана Чешкова.....	152
ПЕТКОВА, Съба.....	152
ПЕТРОВ, Маню.....	153
ПЕТРОВА, Росица.....	153
ПИЩИЙСКИ, Иван.....	155
ПИЩИЙСКИ, Иван Генов.....	155
ПИЩИЙСКИ, Йовко Генов.....	155
ПИЩИЙСКИ, Йосиф.....	156
ПИЩИЙСКИ, Слав.....	156
ПЛАЧКОВ, Венко.....	156
ПЛАЧКОВ, Георги Георгиев.....	157
ПЛАЧКОВ, Иван Йозов.....	157
ПЛАЧКОВ, Младен.....	157
ПЛАЧКОВА, Лициния Стоянова.....	158
ПРУСТОВ, Роберт.....	167
ПТАЧЕК, Иван Непомуцки.....	167
ПЪНКИН, Гочо Николов.....	168
РАБОТОВ, Станислав Славов.....	169
РАДЕВ, Николай.....	169
РАДОВАНИ, Георги.....	170
РАДОВАНИ, Никола Анджели.....	170
РАДОВИЧ, Атанас.....	170
РАЙКОВ, Иво.....	170
РЕБЕНЦЕЙНЕР, Алойз.....	173
РЕЙНАУДИ, Франческо Доменико.....	174
РОДОВАНИ, Йосиф.....	176
РОМАНОВ, Иван.....	177

РОМАНОВ, Йосиф.....	177
РОМАНОВ, Недялко Франчешков.....	177
РОМАНСКИ, Луиджи Генов.....	178
РОНКАЛИ, Анжело Джузепе.....	178
РОНЧЕВ, Амброзий.....	179
РОНЧЕВ, Йовко Бонев.....	179
РОНЧЕВ, Льв Бонев.....	180
РОНЧЕВ, Самуил Йозов.....	180
РУЖИН, Йосиф.....	180
РУЖИНА, Йорданка Иванова.....	181
РУЖИНА, Надя.....	181
САВАТОНЕ, Ернесто.....	182
САМУИЛОВ, Георги Яков.....	182
САРИЙСКИ, Владимир Йосифов.....	183
САРИЙСКИ, Йосиф Серафимов.....	183
САРИЙСКИ, Петър.....	183
СЕЛИМОВ, Никола.....	198
СИЛИКЧИЙСКА, Жоашен Йозова.....	199
СЛАВОВА, Ваня Милкова.....	199
СОЛИНАТ, Петър.....	200
СТАНЕВ, Румен Иванов.....	203
СТАНКОВ, Иван Йозов.....	203
СТАНКОВ, Слав Иванов.....	204
СТАНЧЕВ, Франц Стоянов.....	204
СТОЙКОВ, Борис.....	205
СТОЙКОВ, Гено Йозов.....	206
СТОЙКОВ, Йосиф Яков.....	206
СТОЙКОВ, Неделчо.....	206
СТРЕХИН, Петър Яков.....	208
СТРЕХИН, Божидар.....	208
СТРЕХИН, Лавренти Серафимов.....	209
СТРЕХИН, Яко Петров.....	209
ТАНЧЕВ, Станислав.....	210
ТЕЛБИЙСКА, Катя Радкова.....	210
ТЕРЗИЙСКИ, Ченко Климентов.....	210
ТОБИЕВ, Йозо.....	210
ТОМБАШКИ, Иван Йосифов.....	211
ТОМБАШКИ, Петър Гочев.....	211
ТОПАЛСКИ, Иван.....	211
ТОПАЛСКИ, Милко.....	211
ТОСКАНИ, Виржилио Марио.....	212
ТОСКАНИ, Марио Ерменеджилдо.....	212
ТОСКОВ, Кирил.....	212
ТОШЕВ, Димитър.....	212
ТУНОВ, Андрея.....	213
ТУНОВ, Георги.....	214
ТЪРНОВАЛИЙСКА, Вени.....	214
ТЪРНОВАЛИЙСКИ, Андрей.....	214
ТЪРНОВАЛИЙСКИ, Георги Ченков.....	215
ТЪРНОВАЛИЙСКИ, Йосиф.....	215
УЗУНОВ, Виктор Петров.....	216
УЗУНОВ, Петър Йосифов.....	216
УЗУНОВ, Тони Иванов.....	216
ФИТНЕВ, Стойо Иванов.....	218
ФОРТНЕР, Иван.....	218
ХАМБАРЛИЙСКИ, Петър Генов.....	219
ХАМБАРЛИЙСКИ, Петър Иванов.....	219
ХРАНЕНИКОВ, Кънчо.....	221
ЦАНЕВ, Цаню Димитров.....	230
ЦУЦАРИ, Бенедикт.....	231
ЧАПАНСКИ, Николай.....	232
ЧЕРВЕНКОВ, Христо.....	232
ЧОЛАКОВ, Слав Иванов.....	237
ШАРКОВА, Екатерина.....	238
ШИШКОВ, Младен Николов.....	238
ШИШКОВ, Никола Йозов.....	239
ШОПОВА, Филомена Иванова.....	239
ЯКОВ, Йозо Стрехин.....	239
ЯКОВСКИ, Яко.....	240
ПЛАЧКОВ, Иван Серафимов.....	243

Фамилии

Лазарови.....	113
Узунови.....	216
Хамбарлийски.....	219
Чешкови-Петкови.....	233

Чомакови	237
География	
горни села.....	58
долни села.....	66
землище на Раковски.....	76
климат на Раковски.....	102
град Раковски.....	172
община Раковски	172
улици, наименувани на раковчани.....	216
Квартали	
Генерал Николаево	51
Нов център	134
Парчевич	147
Секирово	196
Надморска височина	
Генерал Николаево	130
град Раковски.....	130
община Раковски	130
Парчевич	130
Секирово	130
Реки	
Карадере.....	96
Курудере.....	110
Сребра	202
Здравеопазване	
лекари от Раковски	115
Здравни заведения	
католическа болница „Свети Йосиф“	190
медицински център „Света Елисавета“	186
районна болница	171
Лекари	
ВЕНКО БАЛАБАНОВ	29
ГЕОРГИ МИЧЕВ.....	126
ИВАН МАРКОВ	36
ИВАН ТОМБАШКИ	211
ЙОВКО РОНЧЕВ	179
ЙОСИФ ИЗАМСКИ.....	78
ЙОСИФ САРИЙСКИ.....	183
КАТЯ ТЕЛБИЙСКА	210
КИРИЛ КАРАГЕОРГИЕВ.....	95
ЛЮБЕН АТАНАСОВ	26
МИЛЕН КАРАГЕОРГИЕВ	95
ФРАНЦ МИТОВ	124
Икономика	
промишленост, транспорт, търговия в град Раковски	165
Бизнесмени	
ГЕОРГИ ПЛАЧКОВ	157
ГЕОРГИ САМУИЛОВ	182
ЙОСИФ ДЕЛГЯНСКИ.....	62
МАНЮ ПЕТРОВ.....	153
ЦВЕТАН ЖЕКОВ.....	73
Закрити предприятия	
Редки метали.....	174
Стоманолъжен завод.....	207
тухларна фабрика	214
Земеделие	
АПК „Раковски“	17
ТКЗС „Девети септември“	213
ТКЗС „Парчевич“	213
ТКЗС „Първи май“	213
Икономисти	
ИВАНКА КРАВАЕВА	108
ПЕТЪР АНТОНОВ.....	24
Компании	
Индустриална зона „Раковски“	172
Инса Груп.....	79
Легия.....	115
Стоков пазар.....	207
Цима	230
Стопански ръководители	
ГЕНО СТОЙКОВ.....	206
ИВАН ЛЕСОВ	116

ПЕТЪР ТОМБАШКИ	211
СЛАВ ГИЕВ	55
СЛАВ ДЮЛГЕРСКИ	69
Инфраструктура	
водоснабдяване и канализация на град Раковски.....	42
газификация на град Раковски.....	49
електрификация на град Раковски.....	73
инфраструктура на град Раковски.....	80
комуникации в град Раковски.....	106
парк „Приказна гора“	164
противопожарна служба в град Раковски	167
Разрушени съоразения	
профсъюжен дом на културата „Дом на миньора“	66
тухларна фабрика	214
храмът в Алифаково преди Чирпанското земетресение	220
храмът в Балтаджи преди Чирпанското земетресение	220
храмът в Калъчлии преди Чирпанското земетресение	220
Строители	
МАРИО ТОСКАНИ	212
ПЕТЪР ЗАМЯРСКИ	75
История	
история на Раковски	82
посещения на действащи държавни глави в Раковски	160
Античност	
древно селище „Белнере“	32
древно селище „Карадере“	96
древноримски път „Мата-Милитарис“	120
древноримски път „Милитарис“	123
Военни	
АЛЕКСЕЙ ДЮЛГЕРСКИ.....	69
ВЕСЕЛИН ПЕТКОВ	151
военни офицери от Раковски	42
ИВАН НАНДРОВ	130
КОЛЪО ЗАНТОВ.....	75
Заличени селища	
Бекерлии	32
Белнере.....	32
Сатъ Оглар	183
Севишлие	196
Ютакларе	239
Османски период	
дубровнишки търговци.....	69
епидемия Чума (края на XVIII-началото на XIX век)	237
изселвания на турско население и създаване на нови католически села	78
кааза.....	93
кааза „Филибе“	93
настаняване на исляма в Северна Тракия.....	131
нахия	132
нахия „Караджа даг“	96
Павликянска книжнина.....	138
Павликянски правопис.....	139
покръстване на павликяните в Пловдивско.....	158
посещения на архиепископ Петър Богдан в Пловдивско	159
сведения в енорийска книга от Михаил Добромиров	125
спомени на дядо Никола за посрещане на руските войски през 1878 г.	201
теке „Кюречки баба“	112
Чипровска книжовна школа.....	233
Паметници	
барелеф на Георги Раковски.....	31
барелеф на духовниците Евгений Босилков, Иван Романов и Флавиан Манкин	31
барелеф на Фердинанд Миланов.....	31
барелефи на папа Пий XI.....	31
кръст-паметник на свещ. Флавиан Манкин, Гено Буров и Рафаел Пеев	109

мемориална плоча за посещението на папа Франциск	121	Католическа махала в Пловдив	99
паметна плоча на Едуард Валпа	142	общинско управление (до 1979 г.)	135
паметна плоча на Ернесто Саватоне	142	основаване на Раковски	137
паметна плоча на Михаил Добромиров	142	пандемия Ковид 2019	104
паметна плоча на Петър Хамбарлийски	142	потребителни кооперации	160
паметна плоча на Яко Яковски	142	селище от градски тип	198
паметник на Георги Раковски	143	Участие на раковчани в	
паметник на загиналите в Балканската война (1912 - 1913) в Генерал Николаево	143	Балканските войни	30
паметник на загиналите в Балканската война (1912 - 1913) в Секирово	143	боевете за освобождението на Пашмаклийско	34
паметник на загиналите в Европейската война (1915 - 1918)	143	Втората световна война	43
паметник на загиналите в Общо Европейската война (1915 - 1918)	143	Партизанска съпротивата	147
паметник на загиналите в Отечествената война (1944 - 1945)	144	Първата световна война	168
паметник на загиналите за независимостта и обединението на България	144	Сръбско-българската война	202
паметник на Йорданка Николова	144	Чирпанско земетресение	
паметник на Петър Парчевич	145	възстановителни работи	234
паметник на Петър Хамбарлийски	145	Поповишко земетресение	159
паметници в Раковски	145	разрушения в селата от общината	235
Революционери, партизани, ятаци		Чирпанско земетресение	233
ГЕОРГИ КАЧАКА	53	Численост на населението	
ИВАН ЙОШКОВ	92	Генерал Николаево	236
ИВАН СТАНКОВ	203	град Раковски	236
ЙОЗО ТОБИЕВ	210	Парчевич	236
ЛУИДЖИ РОМАНСКИ	178	Секирово	236
ПЕТЪР ХАМБАРЛИЙСКИ	219	Култура	
престрелка в Генерал Николаево през 1935 г.	163	музейни сбирки	129
ФЕРДИНАНД МИЛАНОВ	122	Павликянски говор	139
След 9 IX 1944		Ансамбли и оркестри	
безследно изчезнали	31	Млади Тракийци	126
католически съдебни процеси	101	Слав Бойкин	199
колективизация	106	Артисти	
Народен съд	131	АНГЕЛ ПЕНДАКОВ	150
национализация	132	АНТОНИЙ ГЕНОВ	52
След Освобождението		Брошури	
Българска католическа книжнина	38	75 години читалище 9.IX град Раковски	17
околия	136	Брошура за град Раковски	37
Сърнегорска околия	209	Раковски - Исторически пътеводител	172
Царица Йоана и българските конвентуалци	230	Вестници	
Средновековие		Вяра	45
бунт на Лека	37	журналисти и сътрудници на вестник „Вяра“	74
въстание на Травъл	44	журналисти и сътрудници на вестник „Нови хоризонти“	74
заселване на Северна Тракия с павликяни	76	Истина	81
миграция на павликяните в Северна България	122	Истина-Veritas	81
присъединяване на земите на град Раковски към България	165	Нови хоризонти	134
средновековен град „Алексиопол“	21	Витражи	
Стари наименования на селища		в храма „Свети Михаил архангел“	41
Али Факъ	22	Дружества	
Алифаково	22	Богдан Бакшич	34
Алтън Боа	22	Михаил Добромиров	125
Антраниково	24	Роберт Менини	176
Архангелово	26	Свети архангел Михаил	189
Балтаджии	30	Журналисти	
Балтаджъ	30	ВЕСЕЛИНА ЛАЧЕВА	114
Велед-и данишменд	41	НИКОЛАЙ ЧАПАНСКИ	232
Герен	55	ЯНКО ГОВЕДАРОВ	57
Даваджово	61	Икони	
Кадирджикли	93	Дева Мария - Майка на добрия съвет	62
Калъчлии	93	Света Богородица - Врата небесна	186
Калъчлъ (саръ)	93	Католическа книжнина	
Салалии	182	Българска католическа книжнина	38
Секирево	196	Павликянска книжнина	138
Секирци	198	Павликянски правопис	139
Селджиково	198	Павликянски преписи на „История славянобългарска“	141
Хамбарлии	219	Чипровска книжовна школа	233
Съвременност		Книги	
земетресение 2020 година	76	65 години организиран футбол в град Раковски	17
история на обединяване на селата Генерал Николаево и Секирово	82	Zaropismo illi Balgarska Istoria на отец Едоардо Валпа от 1849 г.	17
		Азбука Българска или Кирилица публикувана за първи път за католиците от Тракия, България	19
		Амбицията - История за създаването и развитието на Легия ЕООД град Раковски	22

Георги Качакът-Католишки хайдутин	53
Живото наследство на община Раковски.....	74
Католиците в България (1878-1989).....	99
Миналото на град Раковски	123
Наука християнска за християните от Филибелийската държава.....	132
Ръкописен българско-италиански речник	181
Свидетели на вярата във Възкръсналия Христос.....	196
Софийско-пловдивски архиепископи, епископи, апостолически викарии (1601-2001)	201
Медали, значки, грамоти	
възпоменателен медал за посещението на папа Франциск.....	44
папски благослов	146
юбилейни значки	239
Митология	
Злене.....	76
легенда за цар Калоян	114
легенди за камбанарията на старата църква в Парчевич	115
Музиканти	
АНГЕЛ ГАДЖЕВ	47
БОЖИДАР СТРЕХИН	208
ИВАН МИХОВ	125
КЪНЧО ХРАНЕНИКОВ.....	221
НИКОЛА ГАНЧЕВ	50
СЛАВ ПИЦИЙСКИ	156
Общи названия	
павликяни.....	138
раковчани	173
Органи	
в храма „Пресвето сърце Исусово“	137
в храма „Свети Михаил архангел“	137
Периодични издания	
Св. св. Кирил и Методий.....	185
Площади	
България	37
Европа	70
Символи	
герб на Раковски (1982).....	54
герб на Раковски (2000).....	54
герб на Раковски (2011).....	54
знак на града (1982).....	76
знаме на Раковски	77
химн на град Раковски.....	220
Статуи	
статуи на св. Павел апостол, св. Франциск от Асизи, св. Франциск Ксаверий и св. Игнатий Лойол.....	204
статуя Исус Христос.....	205
статуя на олимпийския шампион Петър Лесов	205
статуя Пресвето сърце Исусово.....	205
статуя Свети архангел Михаил	205
Фестивали	
Винария.....	41
Кукуве.....	110
Магията на живата сцена	118
Международен пленер по скулптура.....	120
Слав Бойкин.....	199
Фермер Експо Раковски	217
Филми	
Полет	159
Път	169
Фотографи	
ГЕОРГИ ЖЕКОВ.....	73
ЕЛИСАВЕТА ИЛИЕВА.....	79
НЕДЕЛЧО СТОЙКОВ.....	206
НИКОЛА ШИШКОВ	239
Хора на изкуството	
ВЛАДИМИР САРИЙСКИ	183
ИВАН ГАДЖЕВ	47
ИВАН ДОНЕВ	68
ИВО РАЙКОВ	170
ЙОРДАНКА РУЖИНА	181
ПЕТЪР ХАМБАРЛИЙСКИ	219

РОСИЦА ПЕТРОВА	153
Хоругви	
Пресвето сърце Исусово	162
Свети Франциск от Асизи.....	194
Читалище Св. Св. Кирилъ и Методий.....	237
Художници	
БОЙЧО КОТОВ.....	108
ВАНЯ ГОДЖЕЛОВА	58
ВЕСЕЛИН МИРЧЕВ.....	124
ЕЛИСАВЕТА ИЛИЕВА	79
МИНЧО ДЕЛИВАНСКИ	62
НЕДЕЛЧО НАНЕВ	130
СТОЯН КАРАГЕОРГИЕВ	96
Читалища	
Петър Богдан Бакшев	153
Св. св. Кирил и Методий	184
Честолобие.....	232
Читалищни дейци	
АЛЕКСАНДЪР АЛЕКСИЕВ.....	19
ВЕНКО ЗЕМЯРСКИ	76
ЙОСИФ РОМАНОВ	177
НИКОЛА НАЙДЕНОВ	130
СЛАВ БОЙКИН	35
ЦАНЮ ЦАНЕВ	230
ЯКО СТРЕХИН.....	209
Юбилеени издания	
ОУ Христо Ботев - 125 години просветно дело град Раковски.....	137
ОУ Христо Смирненски - 125 години светско училище град Раковски.....	138
Образование	
предучилищна подготовка	161
преподаватели в университети от Раковски.....	161
професори от Раковски	167
раковчани, завършили Първа мъжка гимназия	173
старши научни сътрудници от Раковски.....	204
Енциклопедисти	
ВИКТОР УЗУНОВ	216
ВИРЖИЛИО ТОСКАНИ	212
Преподаватели и научни сътрудници	
ВАНЯ ГОДЖЕЛОВА	58
ВАНЯ СЛАВОВА	199
ВЕСЕЛИНА ЛАЧЕВА	114
ГАБРИЕЛ АЛЕКСИЕВ	20
ГЕОРГИ БОРГОДЖИЙСКИ	36
ГЕОРГИ ГОВЕДАРОВ	56
ИВАН ГОВЕДАРОВ	56
ИВАН КОСТОВ	108
ИВАН ПЛАЧКОВ.....	243
НИКОЛА ЛАЗАРОВ.....	113
СЛАВ ЧОЛАКОВ	237
ТОНИ УЗУНОВ	216
Професори	
ГЕОРГИ ЕЛДЪРОВ	71
ИВАН ПИЦИЙСКИ.....	155
ЙОСИФ ГАГОВ.....	46
КРУМ ПЕТКОВ.....	151
СВЕТЛОЗАР ЕЛДЪРОВ.....	71
ФРАНЦ МИТОВ.....	124
Училища	
начално училище „Филип Станиславов“	218
общообразователно училище „Г.С.Раковски“	45
основно училище „Христо Ботев“	221
основно училище „Христо Смирненски“	225
практическо селскостопанско училище.....	161
професионална гимназия „Петър Парчевич“	154
Училища в Пловдив	
Католическа семинария	100
начално училище „Свети Андрей“.....	189
френски колеж „Свети Августин“.....	187
френски колеж „Свети Йосиф“	191
Учители	
АНА ГИЕВА.....	55
АНА МИТОВА.....	125

АНТОН БИКОВ.....	33	ВЕСЕЛИН ПЕТКОВ.....	151
АНТОН КАРАГЪЗОВ.....	96	ГИНКА ЗАГОРЧЕВА.....	74
АТАНАСКА ЛАЗАРОВА.....	113	ИВАН МИХОВ.....	125
ВАСИЛ НАЙДЕНОВ.....	130	ЙОСИФ ИЗАМСКИ.....	78
ВЕНКО ГОВЕДАРОВ.....	55	МИНЧО ПАШОВ.....	148
ВЕНКО ЗАМЯРСКИ.....	75	НЕДЕЛЧО НАНЕВ.....	130
ВЕНКО ЛАЗАРОВ.....	112	НИКОЛА ГАНЧЕВ.....	50
ГЕОРГИ ГИЕВ.....	55	ПЕТЪР ЛЕСОВ.....	116
ГЕОРГИ ХАМБАРЛИЙСКИ.....	219	СЛАВ СТАНКОВ.....	204
ДИМИТЪР ТОШЕВ.....	212	ФРАНЦ КОКОВ.....	105
ДИНКА ЧОМАКОВА.....	237		
ДОЙЧО АРАБАДЖИЕВ.....	25	Политика	
ИВАН БАЕВ.....	28	депутати от Раковски.....	63
ИВАН КОНСТАНТИНОВ.....	107	заместник министри от Раковски.....	75
ИВАН ЛАЗАРОВ.....	112	Депутати	
ЙОВКО ПАТАЗОВ.....	148	ГЕОРГИ ПЛАЧКОВ.....	157
ЙОЗО ЯКОВ.....	239	ГЕОРГИ ТЪРНОВАЛИЙСКИ.....	215
ЙОРДАНА ПЕТКОВА.....	152	МЛАДЕН ШИШКОВ.....	238
КРЕМЕНА АЛЕКСИЕВА.....	20	ПАВЕЛ ГУДЖЕРОВ.....	58
ЛАЗАР ЛАЗАРОВ.....	112	СТЕФАН ПЕТКОВ.....	152
МАРИАНА БЪМБИНА.....	40	Основане на местни структури на	
МАРИАНА ПЕТКОВА.....	152	Българска комунистическа партия.....	40
МИТРА ГИЕВА.....	55	Български земеделски народен съюз.....	40
ПЕНКА ХАМБАРЛИЙСКА.....	219	Граждани за европейско развитие на България.....	58
ПЕТЪР КАРПАРОВ.....	98	Съюз на демократичните сили.....	209
ПЕТЪР КРИВЧЕВ.....	109	Политици	
ПЕТЪР УЗУНОВ.....	216	ГЕОРГИ ГИЕВ.....	55
ПЕТЪР ХАМБАРЛИЙСКИ.....	219	СТОЙКО ПЕНЕВ.....	73
РАДКА ЕЛДЪРОВА.....	72	Религия	
РАНГЕЛ ПАЦЕВ.....	148	Апостолическо поклонничество на папа Франциск.....	24
СЛАВ СТАНКОВ.....	204	Ивановден.....	77
СЛАВ ЧОЛАКОВ.....	237	капелани на цар Фердинанд.....	94
СТЕФАН КОВАЧЕВ.....	104	католически съдебни процеси.....	101
ТОДОРКА КИКОВА.....	102	лаицизатори и вероотстъпници.....	113
ФРАНЦ КЕРИН.....	102	преподаватели в духовни семинарии от Раковски.....	161
ФРАНЦ СТАНЧЕВ.....	204	раковчани, приети от папата извън предварителния	
ХРИСТО ЧОМАКОВ.....	237	протокол.....	173
ЦЕЦИЛИЯ ЗЕМЯРСКА.....	76	раковчани, работили в радио Ватикана.....	173
ЯНКО ГОВЕДАРОВ.....	57	религия на населението на Раковски.....	175
		институция „Селски калугерки“.....	198
		участници във Втория Ватикански събор.....	217
Общинско управление		Апостолически викарии	
административно-териториални промени с населените		АНДРЕЯ ТУНОВ.....	213
места.....	18	ГЕОРГИ ТУНОВ.....	214
селище от градски тип Генерал Николаево.....	52	ПЕТЪР КОВАЧЕВ.....	103
носител на почетен знак на Община Раковски.....	77	Архиепископи	
кметове на Генерал Николаево.....	102	АНЖЕЛО РОНКАЛИ.....	178
кметове на Парчевич.....	103	БЕНЕДИКТ ЦУЦАРИ.....	231
кметове на град Раковски.....	103	ГЕОРГИ РАДОВАНИ.....	170
кметове на Секирово.....	103	МАРКО АНДРИЯШИ.....	23
побратимени градове на Раковски.....	158	ПАВЕЛ ЙОШИЧ.....	92
почетни граждани.....	161	ПЕТЪР БАКШЕВ.....	28
Кметове		РОБЕРТО МЕНИНИ.....	121
ИВАН АНАДЪМСКИ.....	23	ФРАНЧЕСКО РЕЙНАУДИ.....	174
ИВАН АНТОНОВ.....	24	Ватикански дипломати	
ИВАН БАЛАБАНОВ.....	29	ГЕОРГИ ЕЛДЪРОВ.....	71
ИВАН ГЮЛОВ.....	60	ЙОВКО ПИЦИЙСКИ.....	155
ИВАН ИВАНОВ.....	77	Възкресенци	
ИВАН ЛАЧЕВ.....	113	НИКОЛАЙ РАДЕВ.....	169
ИВАН ЛЕСОВ.....	116	РАФАИЛ ПЕЕВ.....	150
ИВАН ПЕТКОВ.....	151	Възпитаници на католически богословски	
ИВАН ПЛАЧКОВ.....	157	училища	
ЙОВКО ПАТАЗОВ.....	148	Илирийски колеж.....	43
НИКОЛА ПЕТКОВ.....	152	Ориенталски капуцински институт.....	43
ПАВЕЛ ГУДЖЕРОВ.....	58	Папски Григориански университет.....	43
ПЕТЪР КАРПАРОВ.....	98	Папски източен институт.....	43
ПЕТЪР КИСЪОВ.....	102	Папски колеж „Русикум“.....	44
СЛАВ СТАНКОВ.....	204	Папски Урбански университет.....	44
СТОЙО ФИТНЕВ.....	218	Серафимски колеж.....	44
ТОДОРКА КИКОВА.....	102	Енорийски храмове	
ФРАНЦ КОКОВ.....	105	Непорочно зачатие Богородично.....	133
ХРИСТО ЧЕРВЕНКОВ.....	232	Пресвето сърце Исусово.....	162
ЧЕНКО ТЕРЗИЙСКИ.....	210	Свети Михаил архангел.....	192
Полиции		Епископи	
ИВАН ГАДЖЕВ.....	47		
СТЕФАН МАРУШКИН.....	119		
Почетни граждани			

АНДРЕА КАНОВА.....	93
БОГДАН ДОБРАНОВ.....	65
ВИКЕНТИ ПЕЕВ.....	149
ГЕОРГИ ЙОВЧЕВ.....	91
ИВАН РОМАНОВ.....	177
ЙОСИФ РОДОВАНИ.....	176
НИКОЛА РАДОВАНИ.....	170
ПАВЕЛ ГАЙДАДЖИЙСКИ.....	49
ПЕТЪР СОЛИНАТ.....	200
РУМЕН СТАНЕВ.....	203
САМУИЛ ДЖУНДРИН.....	64
СИМЕОН КОКОВ.....	104
Ислям	
теке „Кюрекчи баба“.....	112
Капуцини	
АЛОЙЗ РЕБЕНЦЕЙНЕР.....	173
АМБРОЗИЙ РОНЧЕВ.....	179
АНГЕЛ БАДОВ.....	27
АНДРЕЙ ТЪРНОВАЛИЙСКИ.....	214
АНТОН ЙОВЧЕВ.....	91
ВЕЛИК ПАВЛОВ.....	141
ГАБРИЕЛ АЛЕКСИЕВ.....	20
ДАМЯН ГЮЛОВ.....	59
ЕДУАРД ВАЛПА.....	40
ЕРНЕСТО САВАТОНЕ.....	182
ЙОСИФ АНТОНИЙ ТЪРНОВАЛИЙСКИ.....	215
КИПРИЯН ДЕЛЯНИН.....	62
КИРИЛ ТОСКОВ.....	212
КЛИМЕНТ ДЖУНДРИН.....	64
КОЗМА ГЮЛОВ.....	61
ЛАВРЕНТИ СТРЕХИН.....	209
ЛЪВ РОНЧЕВ.....	180
МАРИН ПЕТКОВ.....	152
МАУРИЦИО МОНФЕРАТ.....	129
РОБЕРТ ПРУСТОВ.....	167
РОБЕРТО МЕНИНИ.....	121
САМУИЛ НУТИНИ.....	135
САМУИЛ РОНЧЕВ.....	180
СЕВЕРИН БАДЯ.....	28
СИМЕОН КОКОВ.....	104
СТАНИСЛАВ ТАНЧЕВ.....	210
ТИМОТЕЙ ЗАЙКОВ.....	75
ФЛАВИАН МАНКИН.....	118
ФРАНЦ НОНОВ.....	134
ФРАНЧЕСКО РЕЙНАУДИ.....	174
ЦЕЦИЛИЙ БРИНЬОНЕ.....	36
ЧОЛЮ ДЕЛЯНИН.....	63
Католически ордени	
Бенедиктинки.....	32
Викентинки.....	41
Възкресенци.....	43
Евхаристинки.....	70
Йосифинки.....	92
Капуцини.....	94
Кармелитки.....	98
Конвентуалци.....	107
Редemptористи.....	173
Трети ред.....	213
Успенци.....	217
Францисканки.....	218
Францисканци.....	218
Конвентуалци	
АРСЕН АНТОНОВ.....	23
ВЕНКО ПЛАЧКОВ.....	156
ВЕНЦИСЛАВ НИКОЛОВ.....	133
ГЕОРГИ АРЛАШКИ.....	26
ГЕОРГИ ЕЛДЪРОВ.....	71
ГЕОРГИ МИТОВ.....	124
ИВАН ГАДЖОВ.....	49
ЙОСИФ КРИВЧЕВ.....	109
ЙОСИФ МАРИЯ ГАГОВ.....	46
МАКСИМИЛИАН БАЛАБАНСКИ.....	30
НЕДЯЛКО РОМАНОВ.....	177
ПЕТЪР САРИЙСКИ.....	183
СИМЕОН ЛУКОВ.....	118

Манастири

Света Елисавета.....	186
Свети Бенедикт.....	190
Свети Максимилиан Колбе.....	191

Мирски свещеници

АНТОН КАРАГЪЗОВ.....	96
АТАНАС РАДОВИЧ.....	170
БОРИС СТОЙКОВ.....	205
ВЕНЦИСЛАВ ГАЙДАДЖИЙСКИ.....	49
ГЕОРГИ ГИЕВ.....	55
ДИМИТЪР ДИМИТРОВ.....	64
ИВАН ГОВЕДАРОВ.....	56
ИВАН СПАСОВ.....	67
ИВАН ТОПАЛСКИ.....	211
ИВЕЛИН ГЕНОВ.....	53
ЙОСИФ АРАБАДЖИЙСКИ.....	25
ЙОСИФ ЗАЙКОВ.....	75
ЙОСИФ ПИЩИЙСКИ.....	156
ЙОСИФ РУЖИН.....	180
ЙОСИФ СТОЙКОВ.....	206
ЛЮБОМИР ВЕНКОВ.....	41
МИЛКО ТОПАЛСКИ.....	211
МИХАИЛ ДОБРОМИРОВ.....	66
МЛАДЕН ПЛАЧКОВ.....	157
НИКОЛА БОШКОВИЧ.....	36
НИКОЛА СЕЛИМОВ.....	198
ПЕТЪР АРАБАДЖИЙСКИ.....	25
ПЕТЪР ИЗАМСКИ.....	78
ПЕТЪР КАСЕВ.....	99
ПЕТЪР КЪОСОВ.....	110
СТЕФАН МАНОЛОВ.....	119
ЯКО БОЖКОВИЧ.....	35
ЯКО ЯКОВСКИ.....	240

Монахини

БЕРНАДЕТА БОДУШКА.....	34
ВЕСЕЛИНА ЗАГОРЧЕВА.....	74
ВЛАСТА КАРПАРОВА.....	99
ЕВРОЗИЯ ГУДЖЕРОВА.....	59
ЕКАТЕРИНА ШАРКОВА.....	238
ЕЛЕНА КОЙРУШКА.....	104
ЖОАШЕН СИЛИКЧИЙСКА.....	199
КРАСИМИРА ГОВЕДАРСКА.....	57
ЛИЦИНИЯ ПЛАЧКОВА.....	158
ЛОРЕНЦА ДЖИРОТО.....	63
МАРИАНА КАРАКОЛЕВА.....	96
МИХАЕЛА ГАДЖЕВА.....	48
НАДЯ РУЖИНА.....	181
родени в енорията „Пресвето сърце Исусово“.....	128
родени в енорията „Свети Михаил архангел“.....	128
ФИЛОМЕНА ШОПОВА.....	239

Мъченици на вратата

ГЕНО БУРОВ.....	37
ИВАН РОМАНОВ.....	177
РАФАЕЛ ПЕЕВ.....	150
ФЛАВИАН МАНКИН.....	118

Обреди

западноправославен.....	76
източнокатолически.....	79
римокатолически.....	175

Организации

Каритас България.....	97
Междуритуална епископска конференция в България.....	120

Павликянство

павликянство.....	141
ПЕТЪР СТРЕХИН.....	208
СЪБА ПЕТКОВА.....	152

Параклиси

Дева Мария - Здраве на болните.....	62
Свети Йосиф.....	190
Христос Възкръсналия.....	229

Протестанство

АНГЕЛ КОТОВ.....	108
евангелистки дом „Божия църква“.....	35

Редemptористи

ИВАН ПТАЧЕК.....	167
ИВАН ФОРТНЕР.....	218
ФРАНЧЕСКО ПЕЛИКАН.....	150

Реликви

Частица от плаща на папа Йоан Павел Втори.....	232
Частица от Светия кръст.....	232

Свещеници

родени в енорията „Пресвето сърце Исусово“.....	194
родени в енорията „Свети Михаил архангел“.....	195
служили в енорията „Непорочно зачатие Богородично“.....	195
служили в енорията „Пресвето сърце Исусово“.....	195
служили в енорията „Свети Михаил архангел“.....	196

Софийско-пловдивска епархия

административно деление.....	18
история на Софийско-пловдивската епархия.....	87
Софийско-пловдивска епархия.....	200
чифлик „Свети Феликс“.....	194

Стилове на декорация на католическите храмове

Библия за миряните.....	32
Модернизъм.....	127

Термини

беатификация.....	31
генерален викарий.....	52
диоцез.....	65
домин.....	66
енорийски свещеник.....	73
енорийски храм.....	73
енория.....	73
епархийен епископ.....	73
епархийска курия.....	73
епархия.....	73
епископ.....	73
канцлер.....	94
капелан.....	94
катедрален храм.....	99
лаик.....	113
литургия.....	117
министрант.....	123
мирски свещеник.....	123
мирянин.....	124
монсеньор.....	128
орден.....	137
палиум.....	141
папски камериер.....	146
питрупин.....	155
послушник.....	160
терциар.....	210
терциарка.....	210
титулярен епископ.....	210

Успеници

ИВАН ПИЦИЙСКИ.....	155
САМУИЛ ДЖУНДРИН.....	64

Францисканци

ПАВЕЛ ГАЙДАДЖИЙСКИ.....	49
ПЕТЪР БАКШЕВ.....	28
ПЕТЪР СОЛИНАТ.....	200

Храмова архитектура

амвон.....	22
апсида.....	25
допълнителни кораби.....	69
изповедалня.....	78
олтар.....	136
основен кораб.....	137
параklис.....	147
портик.....	159
приказия.....	164
притвор.....	165
сакристия.....	182
светилище.....	194
страничен параklис.....	208
трансепт.....	212
уличен параklис.....	217

Спорт

история на спорта в Раковски.....	90
-----------------------------------	----

Боксьори

ЙОРДАН ЛЕСОВ.....	116
ПЕТЪР ЛЕСОВ.....	116

Спортисти

АНТОН ПЕНДАКОВ.....	151
ВЕНИ ТЪРНОВАЛИЙСКА.....	214
ГЕОРГИ ЛЕСОВ.....	116
ГИНКА ЗАГОРЧЕВА.....	74
ИВАН БАЕВ.....	28
МИЛКО АНТОНОВ.....	24
МИНЧО ПАШОВ.....	148
ПЕТЪР МУСЕНОВ.....	129

Спортни клубове

футболен клуб „Раковски“.....	173
футболен клуб „Секирово“.....	198

Спортни школи

по бокс „Раковски“.....	202
по борба „Раковски“.....	202

Съоразения

спортен комплекс „Раковски“.....	201
спортна зала „Арена Раковски“.....	201
спортно игрище „ГРИПС Арена“.....	202
стадион „Г.С.Раковски“.....	45
стадион „Петър Парчевич“.....	154

Треньори

ГЕНО ДАЙМОВ.....	62
ЛЮБЕН ГАДЖЕВ.....	48
МИЛКО КАРАГЕОРГИЕВ.....	95
ПЕТЪР ДЕЛЯНИН.....	63

Турнири

Обединени от футбола.....	135
---------------------------	-----

Футболисти

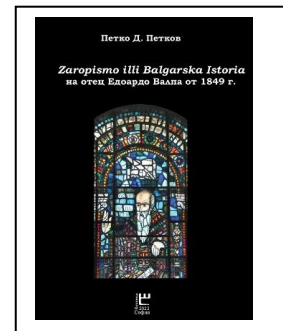
ВАЛЕРИ ДОМОВЧИЙСКИ.....	67
ГОЧО ПЪНКИН.....	168
ИВАН ЙОРДАНОВ.....	92
ПЕТЪР АТАНАСОВ.....	27
СТАНИСЛАВ РАБОВОВ.....	169
СТЕФАН КИКОВ.....	102
ТОБИЯ МОМИН.....	128
ТОНИ ЛЕСОВ.....	117

#

65 години организиран футбол в град Раковски - книга за историята на футбола в Раковски, издадена през 2018 година и посветена на 65-та годишнина от създаване на първия футболен отбор в село *Генерал Николаево* и 50-та годишнина от създаването на града. В нея на 162 страници авторът - *Гочо Пънкин* - в две основни части разглежда историята на спорта в града и по-специално на футбола. В първата част авторът прави кратък преглед на географското, историческото, стопанското, битовото и спортното развитие на град Раковски. Във втората част на книгата, посветена на организирания футбол в град Раковски, материалът е разделен на четири секции - по една за футбола в *Генерал Николаево*, за футбола в *Секирово* и *Парчевич*, за детско-юношеските школи и накратко за работническите първенства. Книгата е богато илюстрирана със снимки на местните отбори през годините като авторът прави сполучлив опит да класифицира футболистите в шест поколения.[65ГОФГР]

75 години читалище 9.IX град Раковски - брошура, съдържаща информация на четири страници, оформена като подгваща се книжка (памфлет), издадена през 1984 г. Брошурата съдържа кратка история на читалище „*Петър Богдан Башев*“ със снимките на дългогодишни председатели и читалищни дейци.[75ДСГР]

Zaropismo illi Balgarska Istoria на отец Едоардо Валпа от 1849 г. - книга, която включва филологическо изследване на проф. Петко Димитров Петков на втория ръкопис на историята на свещ. *Валпа* на 110 страници и на допълнителни 300 страници - текста на самия ръкопис, текста на другите три ръкописни *павликянски преписа (преправки) на Паисиевата история* и Царственика. Във филологическото изследване авторът започва с информация за *Павликянската книжнина*, свещ. Едоардо Валпа и павликянските преписи на Царственика. Преди да представи резултатите от своето изследване, авторът на 10 страници излага накратко базата за своето сравнения - правописа и езика на Царственика. На около 80 страници са изложени изводите от изследването на правописа, фонетиката, граматиката и лексиката на текста в ръкописа на свещ. Валпа. В обобщенията си авторът споменава, че благодарение на свещениците „всяка една от павликянските книги предлага в почти завършен вид една книжовна норма с нормиран правопис, с що-годе нормирана граматика и със стабилност на лексикалните средства“. И още „за съжаление този книжовен конструкт не получава разпространение извън павликянската общност, а историята доста коварно е забравила Едоардо и не се е погрижила да го включи в пантеона на строителите на новия български език“.[Самата книга]

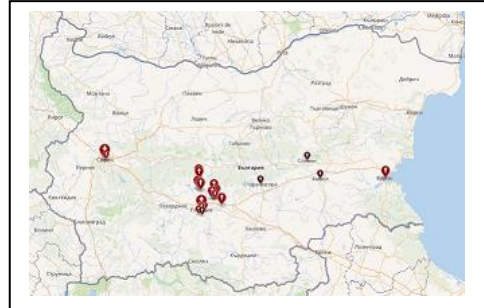

А

аграрно-промишлен комплекс „Раковски“ - през декември 1978 г. е създаден Аграрно-промишлен комплекс (АПК) в град Раковски, съществувал малко повече от 10 години (до 30 юли 1989). През 1978 г. Държавно сепроизводствено стопанство - Раковски се отделя от АПК „Брезово“ и е на подчинение на НПО „Сортови семена“ - София. От 1 януари 1979 г. то започва да действа самостоятелно като АПК „Раковски“ заедно с водещите се клонови стопанства и други дейности към него. Специализираните клонови стопанства, които се водят към комплекса са на селищата *Генерал Николаево*, *Секирово*, *Парчевич*, *Белозем*, *Стряма*. През 1986 г. поделенията на предприятията на ДСС „Цветя“ и СП „Агрострой“ минават към АПК. Производството на семена от полски, зеленчукови и овощни видове, като и животновъдството стават основни направления на производство в АПК по това време. Със Заповед № ДЗ-06 от 20 април 1989 г. на Общински народен съвет Раковски е извършена разделителната дейност на комплекса чрез съставен разделителен протокол по баланс към 30 юли 1989 година, дейността му е поета от колективните земеделски стопанства.[ПДА2173]

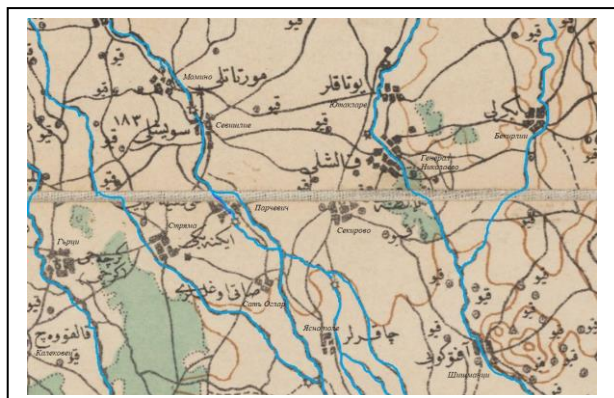
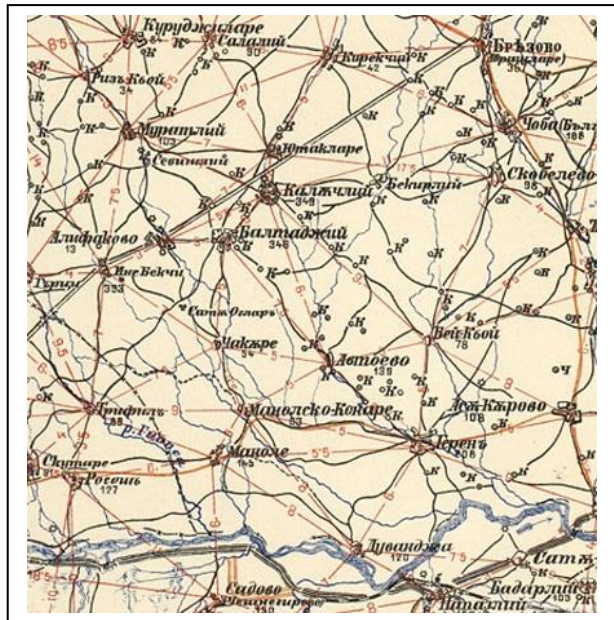
административно деление на Софийско-пловдивската епархия

Софийско-пловдивската епархия е разделена на 13 енории. София: катедрална енория „Свети Йосиф“ и параклис „Благовещение“; Пловдив: катедрална енория „Свети Лудвиг“, втора енория „Свети Дух“ и ректорални църкви: Национално светилище „Дева Мария Лурдска“; Епархийно светилище „Свети Роко“; църква на монасите капуцини „Дева Мария - Царица на ангелите“ и църква „Свети Йосиф“; Бургас: енория „Дева Мария Богородица“; Раковски: енория „Пресвето сърце Исусово“ с параклиси „Христос Възкръсналия“ и „Дева Мария - Здраве на болните“; енория „Свети Михаил архангел“ с параклис „Свети Йосиф“ и енория „Непорочно зачатие Богородично“; Хисаря: енория „Св. св. Петър и Павел“ и църква „Свето Семейство от Назарет“; Калояново: енория „Свети Андрей“; Житница: енория „Успение Богородично“; Белозем: енория „Свети Франциск Асизки“; Дуванлии: енория „Прескръбна Божия Майка“ и Борец: енория „Свети Антон Падуански“. Диоцезът е имал в миналото енории в Стара Загора, Сливен и Ямбол, а епископски седалища в миналото са били Чипровци, Даваджово и Калъчлий. (за изработване на картата са използвани данни и средства от Уикипедия). СД

административно-териториални промени с населените места на територията на община Раковски

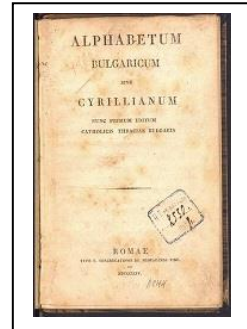
промени на наименованията и структурата на населените места на територията на общината: през 1885 г. - заличено е с. *Сатъ Оглар* (на турски: Sati-oğulları) поради изселване без административен акт, а земята му се разделя между *Балтаджии* и *Чакъре* (днес с. Ясно поле); през 1886 г. - заличено е с. *Севишлие* (Севишлии) (на турски: Sevişli, Sevişlie) поради изселване без административен акт, а земята му се присъединява към *Муратлии* (днес Момино село); през 1886 г. - заличено е с. *Бекирлии* (на турски: Bekerli, Bekerlii) поради изселване без административен акт, а земята му се присъединява към *Калъчлии*; през 1893 г. - заличено е с. *Ютакларе* (на турски: Yutaklar) поради изселване без административен акт, а земята му се присъединява към *Калъчлии*; Указ № 168/обн. 31 III 1893 г. преименува с. *Ине бекчии* (на турски: İne-bekçi) на с. *Стряма* и село *Гърци* е заличено поради преместване на жителите му в *Стряма*; през 1914 г. преименувано е с. *Герен* (на турски: Giren) на с. *Белозем* без административен акт; МЗ № 2820/обн. 14 VIII 1934 г. преименува с. *Алифаково* (на турски: Ali Fakih, Ali-Faki) на с. *Антраниково*; преименува с. *Бей къой* (на турски: Beu-köy) на с. *Болярино*; преименува с. *Калъчлии* (на турски: Kılıçlı, Sarıklıçlı) на с. *Генерал Николаево*; преименува с. *Муратлии* (на турски: Muratlı) на с. *Момино село*; преименува с. *Балтаджии* (на турски: Baltacılar, Baltacı-lar) на с. *Секирци*; преименува с. *Доганджа* (Дуванджа) (на турски: Doğanca) на с. *Чалъкови*; преименува с. *Автоево* (на турски: Şişmanlar, Avtoevo) на с. *Шишманци*; МЗ № 3774/обн. 7 XII 1934 г. - преименува с. *Секирци* на с. *Секирово*; МЗ № 168/обн. 22 I 1943 г. - преименува с. *Антраниково* на с. *Парчевич*; МЗ № 2700/обн. 26 VI 1943 г. - преименува с. *Секирово* на с. *Архангелово*; МЗ № 2736/обн. 27 IV 1945 г. - възстановява старото име на с. *Архангелово* на с. *Секирово*;

Указ № 297/обн. 15 X 1954 г. - заличава с. Секирово и го присъединява като квартал на с. Генерал Николаево; Указ № 516/обн. 22 XII 1961 г. - отделя кв. Секирово от с. Генерал Николаево и го възстановява като отделно населено място - с. Секирово; Указ № 546/обн. 15 IX 1964 г. - признава с. Генерал Николаево за *селище от градски тип* (с.гр.т.) Генерал Николаево; Указ № 100/обн. 08 II 1966 г. - обединява с.гр.т. Генерал Николаево и селата Парчевич и Секирово в едно ново населено място - град Раковски; Указ № 93/26 I 1979 г. създава Раковска община със седалище град Раковски, включваща селищата: гр. Раковски, с. Стряма, с. Момино село, с. Белозем, с. Шишманци, с. Болярино и с. Чалковци (на снимките - българска и османска карта за земите на общината от края на XIX в.).

Азбука Българска или Кирилица публикувана за първи път за католиците от Тракия, България (на латински: *Alphabetum bulgaricum cyrillianum nunc primum editum Catholicis Thraciae Bulgariae*) - притурка към сборника „Наука християнска за християните от Филибелийската държава“.

Сборникът и притурката са отпечатани през 1844 г. в Рим. Автор на притурката е свещ. д-р Яко Яковски от Калъчлъ. Тя съдържа увод на три страници на латински, под заглавие „Към читателя“, явно за духовниците в Рим, които е трябвало да одобряват за печат това, което авторът предлага в книжката. След увода са дадени писмените знаци на църковнославянски език (43 букви) с техните наименования и еквиваленти на латиница. Това е първият известен опит за публикуване на установената от католическите свещеници в България кодировка на павликянския правопис, използван от тях през XVIII и XIX век в Пловдивско. От 10 до 19 страница са включени традиционните за католиците в Пловдивско молитви на „вехтия (славянския) език“ на двете азбуки - кирилица и латиница, следвани от молитвите на „български език - павликянски диалект“ с латински букви. Така читателят получава възможност да се моли като четете молитвите с две азбуки - старобългарски на кирилица и павликянско наречие на латиница.[ППБ315]

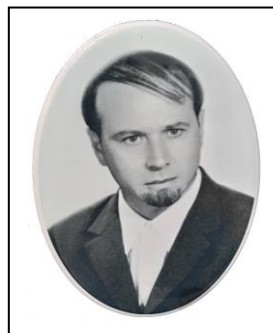
АЛЕКСИЕВ, Александър Венков (2 XII 1967) - читалищен деец. Роден на 2 декември 1967 г. в град Раковски. Началното си образование завършва в НУ „Христо Смирненски“ в град Раковски, основното си образование започва в СОУ „Г.С. Раковски“ и го завършва в 80-то ОУ „Васил Левски“ в град Баня. Средното си образование завършва в СПТУ „Петър Парчевич“ в родния си град. В периода 1987-1989 г. учи в Националната школа за художествени ръководители на самодейни състави в Пловдив. В същия период работи и като художествен ръководител на Детски танцов състав и помощник-ръководител на танцовия състав в читалище „Кирил и Методий“ в Раковски. След кончината на тогавашния ръководител на танцовия състав „Слав Бойкин“ през 1988 г. поема ръководството на танцовия състав и под негово ръководство съставът защитава лауреатско звание

в поредния преглед на художествената самодейност. От 1990 до 1993 г. работи като организатор на културно-масова и художествена самодейност в Община Брезово, а от 1993 до 1997 г. като организатор Културно-масова работа в местното читалище. През 1993 г. организира сценария и режисурата на коледен концерт „Зимна импресия“. Намирайки общите корени на населението в село Борец с това от град Раковски, той заимства техните маски и костюми при отбелязване на „Заговезни“ за възраждане на традицията в град Раковски. През 1995 г. успява да възстанови обичая в Раковски като част от самодейците възприемат идеята и заедно обикалят домовете на близки и познати на участниците по Заговезни. През същата година колективът на НЧ „Св. Св. Кирил и Методий“, самодейците от танцовия състав и певческа група посещават банатските българи в Стар Бешанов и Винга в Румъния. От 1997 г. до 2010 г. е управител в читалище „Св. Св. Кирил и Методий“. В този период провеждат „Майски културни дни“ в община Раковски са организирани изцяло от екипа и самодейците на читалището. През 2000 г. екипът на читалището реализира проект в Национален фонд „Култура“ към Министерство на културата за възстановка на местния обичай „Заговезни“. След това с помощта на тогавашния кмет Франц Коков е организирано и първото издание на фестивала на кукерски и маскарadni игри „Кукове“. През 2003-2004 г. участва в разработката и реализацията на проекта „Консултантски обучителен център за хора с увреждане“, финансиран по инициативата „Читалища“ на Програмата на Обединените нации за развитие. През 2004 г. участва като делегат от България на XXIV Конвенция на ФЕКГ (Федерацията на европейските карнавални градове). През същата и следващата година заедно с представители на Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей при БАН участва в проект „Общото и различното“ между Ирландските „Мъмърси“ и българските маски, в частност „Маскари“. През 2005

година участва в проекта „Детски дневен център“, финансиран от фондация „Лале“. През 2000 г. със съдействието на кмета Франц Коков и *свещ. Станев* танцовият състав прави първото си турне в Италия. През годините до 2010 г. по програми „Мобилност“ на Министерство на културата екипът на читалище „Св. Св. Кирил и Методий“ гр. Раковски подготвя и реализира проекти в Франция, Турция, Сърбия и Македония. След кандидатстване през 2009 г. по проект „Глобални библиотеки“ през следващата година по програмата за читалище „Св. св. Кирил и Методий“ са осигурени компютърни конфигурации. От 2010 до 2012 г. е секретар на Народно читалище „Честолюбие“, а след 2012 г. е Председател на читалището на обществени начала. От 2011 г. до 2018 г. е успява да осигури работа на хора с увреждания по програмите на Министерство на труда и социалната политика за заетост и обучения на хора с трайни увреждания. След 2012 г. работи в частния сектор. От 2012 г. е член на „Националната занаятчийска камара“.[АББП]

АЛЕКСИЕВ, Габриел (4 VI 1929 - 27 XI 2017) (*светско име: Дамян*) - немски богослов, философ и педагог; български католически духовник, *капуцин*. Роден на 4 юни 1929 г. в село *Калъчлии*. Рождено му име е Дамян. Едва 12-годишен е изпратен да учи за свещеник в Северна Италия. През 1948 г. постъпва в ордена на капucinите. При ръкополагането си за свещеник в Рим през 1955 г. избира името Габриел. След това започва докторат в Григорианския папски университет и на 6 март 1961 г. му е присъдена докторска степен с изследване, посветено на еклисиологията на българския академик Стефан Цанков. Изследването е на немски език. Свещеник е в Болцано. През 1965 г. част от дисертацията му е отпечатана от издателство Tipografia Italo-Orientale „S. Nilo“ Grottaferrata в Рим. Д-р Алексиев изпраща по пощата екземпляр от излязлата от печат своя работа до Светия синод в София и лично до патриарх Кирил, но никога не е бил известен дали пратката е била получена. През 1967 г. излиза от печат неговата монография „Съвестта: представена за вярващи с академично образование“. По-късно през 1968 г. в том I на Българския годишник, издаден от Българското академично дружество „Д-р Петър Берон“ в Западна Германия се отпечатва обширно съчинение на д-р Алексиев, в което са изложени в детайли важни моменти от живота на акад. Цанков, като се започне от неговото рождение 1881 г. до кончината му през 1965 г. В началото на 1970-те години се отказва от сана си, но поемайки по нов път, запазва монашеското си име. Установява се в Германия - в баварското градче Инцел, което е близо до границата с Австрия и до град Залцбург. В университета на този град той следва психология, социология и биология и защитава втория си докторат - по философия. В периода 1974 - 2000 г. преподава психология, педагогика и католическо религиознознание в град Траунщайн, център на големия едноименен район. Преподава и теология в Мюнхенския университет. През 2002 г. издава монография със заглавие „Дефиниция на християнството: Признаци за нов синтез между природните науки и систематическо богословие“. Умира на 27 ноември 2017 г. в Германия. Погребан е в гробищния парк в родното си място. Библиография: ALEXIEV, Gabriel: Stefan Zankows. Lehre über die Kirche eine kritische, genetisch-systematische Untersuchung: Auszug, Tipografia Italo-Orientale „S. Nilo“-Grottaferrata, 1965; ALEXIEV, Gabriel, Das Gewissen - dargestellt für akademisch-gebildete Laien, Bozen - Druck Ferrari-Auer, 1967; ALEXIEV, Gabriel, Stefan Zankow, Eine Lebensskizze, Bulgarische Jahrbücher Bd. I, 1968, Bulgarische Akademische Gesellschaft „Dr. Peter Beron“ e.V. (Hrsg.) Verl. Anton Hain - Meisenheim am Glan, S. 334 - 360; ALEXIEV, Gabriel: Definition des Christentums. Ansätze für eine neue Synthese zwischen Naturwissenschaft und systematischer Theologie. Münster et al.: LIT 2002. 103 S. (Theologie, Forschung und Wissenschaft 3).[KEBA1] G

АЛЕКСИЕВ, Дамян - светското име на Габриел Алексиев.

АЛЕКСИЕВА, Кремена Ангелова (2 VII 1978) (*по баща Пащуклова*) - директор на училище, заместник-кмет. Родена на 2 юли 1978 г. в град Раковски През 1993 г. завършва основното си образование в кварталното училище „Христо Смирненски“. До 1996 г. учи в СУ „Св. Патриарх Евтимий“ в Пловдив. Следва в ПУ „Паисий Хилендарски“ и през 2001 г. се дипломира като магистър химик. Паралелно придобива и педагогическа правоспособност. От есента на същата година до 2002 г. е възпитател и от 2002 г. до 2006 г. е учител по химия в ОУ „Христо Ботев“. От 1 септември до края на април 2009 г. е назначена за помощник-директор в същото училище. В

следващия период от 14 месеца е заместник-кмет в *община Раковски* с ресор „Образование, здравеопазване и култура“. Печели конкурс за директор на ОУ „Христо Ботев“ и заема този пост от 4 август 2010 г. В професионалния си път защитава успешно необходимите професионално-квалификационни степени и завършва следдипломни специализации „Организация и управление на образованието“ и „Съвременни аспекти на обучението по информатика и информационни технологии“, както и следдипломна квалификация за учител по физика. През 2012 г. е наградена от Община Раковски за директор на годината. През 2016 г. Министерството на образованието и науката я удостоява с най-високото почетно отличие „Неофит Рилски“ за дългогодишна, цялостно и високопрофесионална трудова дейност в системата на българското образование. Следващата година получава и Годишна награда от Регионалното управление на образованието (РУО) в Пловдив, за висок професионализъм и всеотдайност в педагогическата дейност и за постигнати значими резултати в процеса на обучението, възпитанието и социализацията на децата и учениците в системата на предучилищното и училищно образование на област Пловдив. През годините РУО ѝ връчва няколко грамоти за изключителен принос в утвърждаването на Регионалната конференция на началните учители от област Пловдив „Училището - място за деца“ като форум за професионален диалог и изява. През 2017 г. ѝ е връчена грамота и от Община Раковски за висок професионализъм и всеотдайност в системата на българското образование и за издигане на престижа на община Раковски. През 2022 г. Управителният съвет на Сдружението на директорите в средното образование в Република България (СДСОРБ) я удостоява с почетен плакет и благодарност за всеотдайния труд и за издигането на имиджа на сдружението. През същата година по нареждане на Министъра на образованието и науката е отличена с парична награда за постигнати високи резултати и за осъществяване на политиките в сектора. От януари 2024 г. е председател на синдиката към СДСОРБ в област Пловдив.[АББП]

Алексиопол - средновековен павликянски град, създаден между Средна гора и Пловдив в началото на XII век от император Алексий I Комнин и известен като Алексиополис (на средногръцки: Ἀλεξιοῦπολις) и Неокастрон (на средногръцки: Νεόκαστρον - „нова крепост“). Точното местоположение на града не е идентифицирано. Дори след неуспеха на *въстанието на Травъл* през 1086 г. *павликяните* в Северна Тракия продължават да създават проблеми на Византия. През 1114 г. Алексий I Комнин решава да се справи с тях, като ги убеди да се откажат от *павликянството* и да приемат православието. Той пристига в Пловдив и започва дебати с павликянските водачи. Никейският епископ Евстратий му помага в теологическите спорове. В резултат на срещите някои от водачите се отказват от учението си. По-късно споровете са пренесени в Цариград, където някои от водачите сменят вярата си, а други са хвърлени в затвора. Разкажките се павликянски първенци получават дарове и са вписани в избраните на императора войски. За останалите обикновени павликяни, сменили вярата си, през 1115 г. императорът основава нов град близо до Пловдив, от другата страна на река Марица. Градът е наречен Алексиопол, но населението го наричало Неокастрон (нова крепост). Алексий им раздава ниви, лозя, къщи и други недвижими имоти в плодородни свободни земи с право да се наследяват. Някои от тях продължават да изповядват старата си вяра и по-късно се установяват отново в Пловдив. С този си акт император Алексий Комнин превръща бившите си съюзници - павликяните по българските земи - от мощна сила в малцинство. В края на XIII и началото на XIV в. Северна Тракия се превръща в буферна зона между България и Византия. Вероятно по това време Алексиопол е изоставен и престава да съществува. Хипотези за местоположението на Алексиопол: В исторически изследвания след Освобождението една от хипотезите е, че Хисаря е римският Диоклециополис и средновековният Алексиопол. Тази теза се отхвърля, поради факта че в Пловдивското херцогство са съществували две различни баронства - Диоклециополис и Алексиопол. В историческите изследвания преди Втората световна война се поддържа хипотезата, че новооткрити развалини до село Старосел са останки от града. Поради близостта на Старосел и Хисаря е малко вероятно двете населени места да са отделни баронства в Латинската империя. В „Няколко думи като допълнение към историческата карта на България (от VII до XIV век включително)“, издадена през 1898 година, авторът Христо Милев пише за някои „едновременни“ вече несъществуващи градове и села, местоположението, на които историята още не е определила. Едно от тях е Алексиополис. За него авторът пише, че развалините на този град лежат в *Сърнегорска околия*, няколко километра на изток от големите павликянски села *Калъчлии* и *Балтаджии* и през него е минавал римският път от Хисаря за Цариград. Следващата година излиза книгата на Константин Иречек „Княжество България“, в която той пише, че Атилио Такела, поддиректор на Пловдивската народна библиотека, му е съобщил, че през лятото на 1897 г. при разкопките на няколко могили при село Калъчлии, вдясно на пътя от Пловдив за Брезово, 2 км на югоизток от селото, са открити около една развалена стара чешма основите на стар град. Близо до

основите вървял развален стар римски път, който идвал навярно откъм Хисаря. В своето изследване през 1989 г. проф. Божидар Димитров също лансира тезата, че градът Алексиопол е бил в земите на днешния град Раковски. В изследването се посочват фактът, че градът е създаден за орачи, копачи и овчари от павликянското население, което предполага, че мястото му е било в равнината. През 2010 г. Димитър Маневски в списание „Българска наука“, освен че поддържа същата теза за местоположението на града, твърди и че градът-крепост е построен още по време на въстанието на Травъл за защита на Пловдив от бунтуващите се павликяни, които са били разположени в крепостта Белятово (вероятно до село Розовец). Някои археолози предполагат, че градът Алексиопол е късноримската крепост Карасура, край село Рупките, Чирпанско. Но тази теза също се оспорва поради наименованието на града, дадено от населението - Нова крепост. В османските регистри от XVI в. пловдивското село Маноле, което се намира на североизток от Пловдив и на север от река Марица, фигурира с името Алекси(كلو). Засега няма данни за произхода на този топоним и дали е свързан с името на Алексий I Комнин (на турски: Aleksî Komnen).[Авторска © Иван Плачков] СД

Али Факъ (на османски турски: ولد دانشمند, на турски: Ali fikh) (изписвано и Алифакъх) - едно от турските наименования на кв. „Парчевич“, използвано в последните векове от османския период. Среща се в Османските регистри от XVI в.[СССТ14]

Алифаково - побългареното наименование на кв. „Парчевич“ от турското му име *Али Факъ*. То е използвано малко след Съединението до 1934 г.[НМЦБ]

Алтън Боа (на османски турски: قلعو صارو, на турски: Altın boğa) - едно от турските наименования на кв. „Генерал Николаево“, среща се в османските регистри от XVI в. Altın boğa, Altınboğa, Altın-Boğa, буквално се превежда като „златен бик“.[СССТ14]

Амбицията - История за създаването и развитието на Легия ЕООД град Раковски - книга, издадена през 1994 г. от издателство „Жанет-45“. Авторът на текста - журналистът Костадин Чонов - на 182 страници разглежда развитието на фирма „Легия“ и нейните предшественици като започва от национализацията на частните предприятия през 1947 г. - общо около 450 за тогавашната Пловдивска област. След това включването на национализираните активи в Околийския промкомбинат „Сребрю Бабаков“ и отделянето им през 1954 г. в самостоятелно предприятие. В текста на книгата са интегрирани спомените на Никола Бъзев, Иван Балабанов, Георги Гиев, Слав Гиев и др.[АИСРЛР94]

амвон - малка издигната площадка в храм, от където се изнасят поучителни слова пред вярващите, чете се Евангелието или се извършва църковно пеене. Целта е проповядващият да излъчва авторитет като стои по-високо от вярващите. С наличието на озвучителна техника в последните десетилетия амвоните са заменени с катедри (на снимката амвонът или приказията в католическия храм в село Житница, запазен след ремонта на храма през 2019-2020 г.).[Уикипедия]

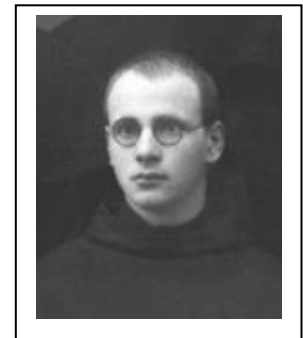
АНАДЪМСКИ, Иван Иванов (29 XII 1944 - 9 IX 2011) - кмет. Председател на ИК на ОБНС Раковски (кмет) от 17 ноември 1987 до март 1990 г. Роден на 29 декември 1944 г. в село Стряма. Баща му е убит на 1 юни 1944 г. в местността „Бяла черква“ няколко месеца преди раждането му. Завършва с отличие основното си образование и започва обучение от 1958 до 1963 г. в Техникума по механотехника в Пловдив. През 1966 г. започва работа като шлосер в Електроапаратурен завод-Пловдив. Избран е за председател на Профкомитета в завода. През 1968 г. отбива военната си служба в Школата за запасни офицери в град Плевен. След казармата се връща в завода като технолог. Носител на Златна значка „Х конгрес“ през 1971 г. От 1972 г. до 1987 г. е секретар на Окръжен комитет на ДКМС. От 1987 г. до 24 октомври 1990 г. е председател на ИК на ОБНС (кмет) в Раковски. Делегат на XIV конгрес на БКП. Носител на „Златен орден на труда“ от 1981 г. През 1982 г. получава „Златен орден на БЧК“, а през 1983 г. е награден със значка „Почетен кръводарител“. Умира на 9 септември 2011 г. в дома си в село Стряма.[БСЛА]

АНДРИЯШИ, Марко (1670 - 24 IV 1740) - първият чужденец, назначен за никополски епископ и вторият назначен за архиепископ на Софийско-пловдивската архиепархия след Чипровското въстание. По произход Марко Андрияши е далматинец. Ръкоположен за свещеник през януари 1696 г. Няма информация кога е пристигнал в българските земи. Номиниран е за епископ на 10 май 1717 година, а през юни същата година е и ръкоположен за такъв на Никополската епархия. На 20 декември 1723 г. е ръкоположен за архиепископ и е преместен в Пловдив като Софийско-пловдивски архиепископ. Гръцкият патриарх наклеветява пред турците, че Андрияши и неговите свещеници готвят революция против властта. Така Андрияши не е могъл да се радва на спокойствие в Пловдивско. Поради войните с Австрия, във втората половина на 20-те години на XVIII век били предприети повсеместни гонения срещу католическото духовенство, над което тегнели подозрения на турските власти за сътрудничество със западните врагове на империята. Благодарение на едно предупредително писмо от Цариградския викарий той е избягал в Родосто, а по-късно се отзовава в Дубровник и повече не се завръща в Пловдивско. Почти същата участ имат и неговите свещеници-чужденци. Само на *Михаил Добромиров*, като българин и поданик на Османската империя и на другаря му - свещ. Никола Тодоров са разрешили да се завърнат в Пловдив. Няма данни за делата му в Дубровник.[СПАЕАВ01] Г

Антон Грешний - псевдоним на *Антон Биков*.

АНТОНОВ, Арсен (20 I 1911 - 3 I 1985) (*изписван Арсений и Арсенио*) - католически свещеник, *конвентуалец*. Роден на 20 януари 1911 година в село *Балтаджиш*. Неговата сестра Ана е втората майка на епископ *Георги Йовчев*. Гимназиалното си образование завършва при свещениците конвентуалци в Буюкдере, в Цариград. След това учи в Асизи и завършва теология в Мисионерския теологически колеж. Полага вечните си обети на 11 февруари 1932 година. На 17 март 1934 година е ръкоположен за свещеник в базиликата „Свети Франциск“ в Асизи. През 1934 година заминава за Шънси, в Китай. Прекарва 4 години в Китай. През 1939 година се завръща в Италия. По молба на епископ Кирил Куртев през 1941 година се завръща в България, където е назначен в *енорията* „Света Троица“ в село Куклен. Храмът заедно с енорийския дом са построени с негови усилия през 1948 година. През 1964 година поради липса на свещеници в Северна България е назначен в *енорията* „Непорочно зачатие на Блажена Дева Мария“ в село Ореш. След смъртта на свещ. *Иван Гаджов*, служи и в *енорията* в село Трънчовица. През декември 1984 година се завръща в родното си място, където умира на 3 януари 1985 година.[СВВХ13] Г

АНТОНОВ, Иван Милков (2 VIII 1978) - юрист, кмет на град Раковски. Роден на 2 август 1978 г. в град Чирпан. Завършва магистратура в Пловдивския университет. През 2005 постъпва на работа като юрисконсулт в *Община Раковски*. През 2007 година е избран за общински съветник и председател на общинския съвет. След кончината на кмета *Франц Коков* на частичните избори през 2009 г. е избран за кмет на общината и преизбран на редовните избори през 2011 година. По време на неговото управление: всички обществени сгради в града са газифицирани; изградени са нови спортни площадки в двете основни училища на кварталите; направен е основен ремонт на третокласен път от общинска пътна мрежа Секирово - Шишманци; върнато е поделението на *противопожарната служба* на територията на Раковски; за първи път футболният отбор на Раковски влиза в професионална група; *ПФА „Слав Бойкин“* завоюва сребърен медал на световното първенство по фолклор; открити са паметни плочи на свещениците *Михаил Добромиров* и *Яко Яковски*; с европейски средства са изцяло ремонтирани 14-те детски градини и училища на територията на общината; открити са новата църква в село Стряма и параклисите до гробищния парк в кв. „*Генерал Николаево*“ и до магистралата край село Белозем.[БСЛА]

АНТОНОВ, Милко Петров (1954) - футболист - централен нападател, дългогодишен президент на *ФК „Секирово“*. Роден през 1954 г. в село *Секирово*. Играе в футболния и баскетболните състави на дружеството в Секирово и по-късно е треньор на баскетболния отбор. Дълги години работи като ръководител на цех в Завода за дървообработващите машини. От 1911 г. до 1999 г. е президент на *ФК „Секирово“*.[65ГОФГР]

АНТОНОВ, Петър Милков (12 XI 1978) - икономист. Роден на 12 ноември 1978 г. в град Раковски в семейството на *Милко Антонов*. Завършва средното си образование в ПГ „*Петър Парчевич*“ със специалност „Икономика на промишлеността“. Придобива квалификационна степен бакалавър специалност „Икономика и управление на социалното осигуряване“ и квалификационна степен магистър със специалност „Счетоводство и контрол“ в Стопанска академия „*Димитър А. Ценов*“ в град Свищов. Притежава професионален опит в общинска администрация в Пловдив и общинска администрация в град Раковски. Бил е три мандата общински съветник от листата на БСП. От 2022 г. е директор на Регионална дирекция - Пловдив към Агенцията за социално подпомагане.[АББП]

Антраниково - наименованието на кв. „*Парчевич*“ между 1934 и 1943 г. По предложение на комисията, работила по преименуването на българските селища през 1931-1932 г. - едно от правилата при преименуването е приемане на имена на личности от Македоно-одринското опълчение. Селото е наречено на арменския генерал Антраник Озанян, служил в Българската армия през Балканските войни като един от командирите на арменската доброволческа рота в Македоно-одринското опълчение през 1912-1913 г. По настояване на жителите му от 1943 г. селото носи името на българския католически епископ барон Петър Парчевич.[НМЦБ]

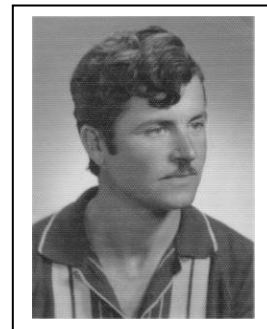
Апостолическо поклонничество на папа Франциск в България - второто посещение на глава на Римокатолическата църква в България, направено през 2019 година след апостолическото поклонничество на папа Йоан Павел II през 2002 г. Папата пристига в България на 5 май 2019 г. по покана на Католическата църква в България и на българската държава. След България на 7 май папата посещава Северна Македония. Логото за апостолическата визита в България изобразява две ръце държащи глобус, в който се намира българското знаме и се съсредоточава в Балканския регион, където се намира България. Поканата към жителите на страната да бъдат миротворци е символизирана от ръцете и посочена с надпис в жълто на латински и на български: „*Rasem in Terris*“ („Мир на земята“). Мотото припомня енциликата „Мир на земята“ от 11 април 1963 г. на Св. Йоан XXIII, първия апостолически визитатор и папски делегат в България. Папата посещава градовете София и Раковски. Негов преводач е свещ. Страхил Каваленов, избран по-късно за никополски епископ. Последствия: През октомври 2019 г. в Апостолическата нунциатура в София е представена книгата „*Апостолическото посещение на Негово Светейшество Папа Франциск в България и Северна Македония, 5-7 май 2019*“; На 27 февруари 2020 г. апостолическият

нунций в България архиепископ Анселмо Гуидо Пекорари от името на папа Франциск дарява на Българския патриарх Неофит свети мощи на свети Климент папа Римски и на светия мъченик Потит в сградата на Софийската митрополия. При предаването присъстват епископ Христо Прошков - председател на *Междуритуалната епископска конференция* на Католическата църква в България и свещениците Страхил Каваленов и *Стефан Манолов* - генерални викарии на Никополската и Софийско-пловдивската епархии. Светите мощи на светите Климент - папа римски и Потит - мъченик, са положени за съхраняване и изложени за поклонение в църква „Света София“.[КЕБ] ГД

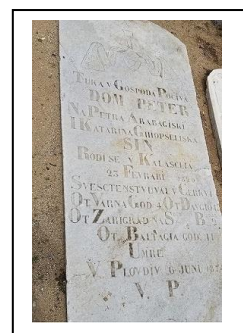
апсида - извитата област зад *олтара*, където обикновено се съхранява светото причастие - съдове, обикновено от злато, в които се съхранява благословеният благодат (в католическата църква само свещенослужителите се причестяват с хляб и вино, на *миряните* се дава само хляб). Основната апсида с олтара са наричани още основно светилище на храма.[Уикипедия]

АРАБАДЖИЕВ, Дойчо Петков (1930 - 2017) - дългогодишен учител по музика в *Секирово*. Носител на ордени „Кирил и Методий“ - I, II и III степен, много юбилейни медали, медали за трудови отличия, златен медал на Върховния читалищен съвет, пет лауреатски звания и др. През 1979 година ръководеният от него хор при училище „Христо Ботев“ е лауреат на V Републикански фестивал в Асеновград и е награден със златен медал. След това хорът е първенец на няколко фестивала. Изнася концерти в Пловдив. Участва в концерт в град Познан, Полша. Прави записи в радио „София“ и за Българската телевизия.[125ГПД]

АРАБАДЖИЙСКИ, Йосиф (28 I 1808 - 30 I 1862) - *мирски свещеник*, възпитаник на Римската конгрегация. Йосиф Арабаджийски е роден на 28 януари 1808 година в село *Калъчлъ*. На 13-годишна възраст заминава за Рим, където завършва обучението си. Ръкоположен е за свещеник през 1832 г. Той е един от първите българи възпитаници на Римската конгрегация. Завръщайки се в българските земи през 1832 година е назначен за *енорист* в *енорията „Свети Михаил архангел“* в село *Балтаджъ*. През 1838 година, е изпратен в *енорията „Успение Богородично“* в *Хамбарлии*. След две години отново се завръща в Балтаджъ. Тази *енория* управлява общо 28 години. Има големи заслуги към книжовното развитие на Софийско-пловдивския викариат и създаването на новата *енория „Свети Франциск Асизки“* в село *Герен*. Носел е свещенически дрехи само по време на служба. Умира в Пловдив на 30 януари 1862 година. Тленните му останки са пренесени и погребани в родното му село.[СРГН] ГД

АРАБАДЖИЙСКИ, Петър (23 II 1820 - 6 VII 1874) - католически духовник, съавтор на една от първите български печатни книги за католиците в Южна България, написана на павликянско наречие и отпечатана на латиница, *енорийски свещеник*, просветител и лекувател. Петър Арабаджийски е роден на 23 февруари 1820 година в село *Калъчлъ*. Изпратен да следва в Рим, завършва духовните науки в Конгрегацията за разпространение на вярата. Съавтор е на книгата „*Наука християнска за християните от Филибелийската държава*“, отпечатана в Рим. Получава свещенически сан през 1846 година и се завръща в България. Служи 4 години в *енорията „Непорочно Зачатие на Дева Мария“* във Варна и 11 години (1850-1861 г.) в *енорията „Свети Петър и Павел“* в село *Даваджово*. Помага на *миряните* си със съвети как да се лекуват. През 1861 година е назначен да обслужва новосъединените католици от източен обред в Цариград и е предложен за техен архиерей, но той не пожелава да смени обрета си и на 6 април 1864 година се завръща в Пловдивско. Назначен е за помощник-*енорист* в село *Балтаджъ*, където работи с свещ. *Яко Яковски*. Там служи 11 години. Умира на 6 юли 1874 година в град Пловдив, където е на лечение. Тленните му останки са пренесени в село Балтаджъ и погребани в църквата. След изграждане на новия храм те са пренесени и препогребани в гробищния парк (на снимката е надгробната плоча на свещ. Арабаджийски в гробищния парк в Секирово, с текст с павликянски правопис).[СРГН] ГД

АРЛАШКИ, Георги (9 XI 1923 - 23 VIII 2001) - католически свещеник, конвентуалец. Георги Арлашки е роден на 9 ноември 1923 година в село *Балтаджии*. През 1937 година постъпва в духовната семинария в град Асизи в Италия. От 1933 до 1950 година следва богословие и теология във висшата семинария, където се среща с свещ. Максимилиан Колбе. Ръкоположен е за свещеник на 4 декември 1949 година в Асизи. След семинарията през 1950 година записва да следва християнска социална доктрина в Католическия университет във Фрибур, Швейцария. Три години по-късно защитава магистърска степен и е назначен за свещеник в новата църква на *францисканците* „Непорочно зачатие на Пресвета Дева“ в Милано. През 1956 г. е назначен за преподавател във Висшата духовна семинария в Асизи. Преподава латински, френски, история и социология. Ръководител е на катедрата по социология. От 1959 година работи една година в новата мисия на конвентуалците в провинция Калабрия, в Италия. През 1960 година кандидатства и получава пост в мисията в Австралия и в продължение на 30 години работи на различни места на малкия континент. Поверена му е грижата за новодошли имигранти от Италия, Малта, Полша и Хърватия. Във Вирджиния близо до Аделаида създава духовен център за българи с православно изповедание. Обслужва търсачите на опалови залежи в пустините до Кубър-Пери в Южна Австралия. Служи в църква, издълбана в подземие на една мина. През 1966 година посещава България. Свещ. Арлашки се завръща в България през 1990 година. Поверени са му мисиите от Никополската епархия в Малчика, Трънчовица и след това в Белене. Същевременно поема длъжността кустос (върховната длъжност на конвентуалците в България), която изпълнява до 1999 година. От 1995 година е преместен в *Софийско-пловдивската епархия*. Първоначално работи в Калояново, а след това и в *енорията* в кв. „Парчевич“. Става един от основоположниците на *манастира „Свети Максимилиан Колбе“*. Свещ. Арлашки умира неочаквано на 23 август 2001 година в град Раковски. Той е любител-фотограф и оставя много фотографии на природа и хора.[СВВХ13] GÖ

Архангелово - наименованието на кв. „*Секирово*“ от 26 юни 1943 г. до 27 април 1945 г. Селото е наименованено на патрона на католическия си храм.[Уикипедия]

АТАНАСОВ, Любен Донков (25.V.1941) - хирург, доцент. Роден на 25 май 1941 г. в село *Генерал Николаево*. Завършва основното си образование в родното си място през 1955 г. и продължава да учи в техникума по Ветеринарна медицина в Стара Загора, където завършва средното си образование през 1959 г. със специалност „Ветеринарна медицина“ и квалификация „Ветеринарен фелдшер“. Отбива военната си служба като свързочник в Пловдив. През 1961 започва да следва медицина във ВМИ Пловдив, където е член и председател на кръжока по хирургия към Втора хирургия. През 1967 г. завършва висше си образование и получава диплом за лекар. От 22 ноември 1967 г. започва работа в хирургичното отделение на болницата в Хасково (ординатор по хирургия). През периода 1971-1973 г. завършва клинична ординатура по детска хирургия в Катедрата по детска хирургия при Републикански научно-практически институт за спешна медицинска помощ и Научен институт по Спешна медицина „Пирогов“ в София. През следващата година има призната специалност по „Хирургия“ и профилна специалност по „Детска хирургия“. През трудовата си кариера специализира и повишава квалификацията си в София, Пловдив, Варна, Москва, Ленинград, Берлин, Лондон, Барселона, Рим, Атина, Истанбул, Будапеща, Берлин, Краков, Лондон и др. места. От 1973 до 1982 г. завежда сектор „Детска хирургия“ към Хирургичното отделение на Окръжната болница в Хасково. От 1982 до 1984 г. е завеждащ на отделението. След което е две години завеждащ отделение „Детска хирургия“ към същата болница и 14 години завеждащ „Хирургично отделение“ на вече обединената районна болница в Хасково. През 1994 г. защитава дисертация на тема „Срединни кисти и фистули на шията и тяхното хирургично лечение“ и придобива степен „кандидат на медицинските науки“. На 20 септември 1999 г. е избрана за извънреден доцент по обща хирургия към Тракийския университет в Стара Загора. От 1 април 2000 г. е началник отделение по „Детска хирургия“ в МБАЛ-АД Хасково, а от 15 февруари 2006 г. - началник на „Хирургично отделение“ в същата болница. Преди 1999 г. преподава хирургия в Полувисшия институт за медицински сестри и акушерки в Хасково, а след това до 2006 г. е преподавател по хирургия в Медицински колеж за медицински сестри и медицински лаборанти в Сливен. През юни 2006 година се пенсионира. От август 2005 г. е член към Обща ТЕЛК МБАЛ АД Димитровград, а от 3 септември 2014 г. е и председател на комисията. Автор и съавтор на над 160 научни доклада с колективи от лекари от хирургичното отделение в Хасково и катедрите и клиниките по хирургия и детска хирургия в Пловдив и София. Редактор и издател на сборник с докладите на конференцията по Детска хирургия проведена в Хасково през 2002 г. на тема „Гнойно септични заболявания на меките тъкани и опорно двигателния апарат в детската възраст“, Издателство на Съюза на

учените в България, ISBN 945-8329-40-9, Хасково 2002 г. Участва в организирането на самостоятелно научна конференция по детска хирургия. Член на Съюза на учените в България от 1981 година, а от 2001 г. е председател на клон в Хасково. Председател на хирургическото дружество в Хасково. Член на Българското хирургическо дружество, Секцията по детска хирургия в България, Европейската Асоциация по Хирургия (ESS), Европейската Асоциация по детска хирургия, Еврохирургия, Българския лекарски съюз. Номиниран за „Лекар на годината за 2005 година“ България. През 2011 г. е награден с почетна грамота от болницата в Хасково. През 2013 г. е носител на сребърен почетен знак на Български лекарски съюз, а през 2014 г. придобива отличието „Почетен член на Българско хирургическо дружество“. От 1967 г. живее в Хасково.[АББП]

АТАНАСОВ, Петър Николаев (13 X 1990) - футболист, атакуващ полузащитник. Роден на 13 октомври 1990 година в град Раковски. Поради това, че родителите му са разделени, той е отгледан от баба си и дядо си, които живеят в град Раковски. Няма братя и сестри. На 7 години започва да тренира футбол към Детско-юношеска школа към *футболен клуб „Легия“*. През 2001 г. школата прераства в ФК „Раковски 2001“. Негов първи треньор е Пламен Джундрин. Атанасов е юноша на „Раковски“ до 2006 г. Тогава е забелязан от скаути на „Локомотив“, Пловдив и е привлечен в школата на отбора с треньор Иван Маринов - Маслара. На 4 май 2007 г. той прави своя дебют при мъжете в А група в загубения с 3:0 от „Локомотив“ (Пловдив) мач като гост на „Беласица“, Петрич. От 2009 г. Атанасов е играч на „Брестник“, където веднага става титуляр и за 2 г. в отбора записва 49 мача и 20 гола. Може да играе като ляво крило и атакуващ халф. Преминва в „Ботев“ (Пловдив), където записва 35 мача. Следва игра в „Раковски“ и „Черноморец“. През 2015 година преминава в столичния „Славия“. В периода 2016-2017 играе за „Монтана“, а през 2018 преминава в „Ботев“ (Враца), където се превръща в основна фигура. Изиграва за врачани 101 мача. През есенния полусезон на 2021 година е привлечен в „Царско село“, но през зимната пауза напуска отбора. Подписва договор с „Марица“ (Пловдив), където се състезава от началото на 2022 година.[Уикипедия]

Б

БАДОВ, Ангел (1871 - 13 III 1947) - католически свещеник, *капуцин*. Роден през 1871 г. в Пловдив. Постъпва в ордена на капуцините през 1887 г. През 1894 г. приема свещенически сан. Бил е *енорист* в село *Балтаджии* от 1899 г. до 1912 г. и от 1917 г. до 1927 г. В началото на новия век, свещ. Ангел Бадов поема посредничество между своите енорияши и изселващите се от *Алифаково* турци при откупуването на техните земи. Той е един от основателите на потребителна кооперация „Свети Изидор“ в Балтаджии и водния синдикат „Стряма“. Бил е главен настоятел на Капуцинския манастир в Пловдив три пъти от 1912 до 1920 като след 1917 г. ръководи мисията от село Балтаджии, от 1921 до 1925 продължава да ръководи мисията от село Балтаджии и от 1935 до 1938. През 1924 г. свещ. Ангел Бадов закупува болницата на д-р Начков до Капуцинския манастир като сградата става резиденция на Главния настоятел. Годишната 1924 се счита за годината на основаване на Капуцинския манастир в Пловдив. Свещ. Бадов е *енорист* в *Калъчлии* от 1927 до 1930 г. и от 1932 до 1935 г. По предложение на помощника си *Антон Йовчев* основават *католическото дружество „Роберт Менини“* през 1927 г. По време на неговото служене на 18 април 1928 г. около 21:30 часа *Поповишкият трус* на *Чирпанското земетресение* събаря училищата и църквите в селата Балтаджии, Белозем и Калъчлии, съборени са и много частни домове. На 20 април селото е посетено от цар Борис III и неговия брат княз Кирил Преславски, които разглеждат щетите от земетресението. През 1929 г. свещ. Бадов прави временна постройка, която да служи за църква. По предложение на свещ. Бадов са засадени 100 декара акациева гора и е изкопан кладенец в селото. На 3 октомври 1938 г. цар Борис III го награждава с орден за „Гражданска заслуга“. В началото на 1944 г. чества 50 годишния си свещенически юбилей като свещеник в енорията в Житница. Умира на 13 март 1947 г. Погребан е в католическите гробища в София.[ССГН]

БАДЯ, Северин (~1860 - 26 II 1932) - италиански католически свещеник, *капуцин*. Роден през 1860 г. в Бадия - Сан Салваторе, Тосканска област. Постъпва в ордена на капуцините през 1883 г. Пристига в България на 15 октомври 1888 г. и е назначен за преподавател по италиански език в *Католическата семинария* в Пловдив. На 8 юли 1890 г. е изпратен като помощник-енорист в *Калъчлии*, а през 1893 г. служи за кратко и в *Балтаджии*. От 18 януари 1894 г. е редовен *енорист* в Калъчлии, като управлява *енорията* до месец август 1901 г. Изпраща статии за списание „Анали Франческани” и в една от тях е описал живота на своя предшественик свещ. *Самуил Нутини*. След 15 години служба в България се завръща в Италия. Умира на 6 февруари 1932 г.[ССГН]

БАЕВ, Иван Яков (19 X 1956) - учител, треньор, спортист по вдигане на тежести, европейски шампион за ветерани. Роден на 19 октомври 1956 г. Завършва СПТУ „Владимир Комаров“ в село Ведраре и още от ученическата скамейка започва да се занимава със спорт и посещава спортна школа в град Карлово. През 1973 г. става първият медалист по вдигане на тежести на републиканско първенство от школата в Карлово. След отбиване на военната служба кандидатства във ВИФ „Г. Димитров“, където е приет с треньорска и учителска специалност. Завършва института семестриално. Трудовата му кариера минава през различни училища в Пловдив, Брезово и Раковски, където е учител по физическо възпитание и спорт. В град Раковски Иван също е треньор по футбол и шанги в спортен клуб „Асес“ с главен треньор Георги Власов. Иван тренира деца по тенис на маса в школата на Л. Бравов, където отборът става шампион в две последователни години през 2000 г. и 2001 г. През 2000 г. две от момчетата се класират на финалите на републиканското първенство по тенис на маса. През 2012 г. Иван е сред първите състезатели на Спортен клуб „Будьони“ в Брезово. Клубът се занимава предимно с ветерани, като е член на Българската федерация за ветерани. По-голямата част от участниците в клуба са родом от град Раковски. След 2017 г. всяка година до 2022 г. клубът се класира на републикански първенства и до 2023 г. печели медали от различни дисциплини. Иван става републикански шампион пет предни години като завоюва различни по степен медали. Негов треньор е Петър Продански. През 2022 г. Иван взима участие в турнира в памет на Иван Абаджиев в Бургас, където се е класирал на трето място при абсолютните шампиони. На Европейското първенство по вдигане на тежести за ветерани, което се провежда от 20 до 28 август 2022 г. в Полша Иван Баев печели златен медал в категория 81, възрастова група 65-69 г.[COP]

БАКШЕВ, Петър Богдан (1601 - 1674) (на латински: *Petrus Deodatus*) - католически архиепископ, *францисканец* и книжовник. Роден през 1601 година в Чипровци в семейство на занаятчии. Богдан е рождено, а Петър - монашеското му име. Последното му е дадено след постъпването във Францисканския орден - може би по негова молба в чест на първия му учител и благодетел, епископ *Петър Солинат*. Държал и на първото си име и затова почти винаги се подписвал Петър Богдан. През 1612 година става *послушник* във францисканския манастир в Чипровци, където привлича вниманието на епископ Петър Солинат. През 1618 година става монах, след което учи в католическото училище в манастира „Свети Франциск“ в Анкона, Италия. През 1622 г. е ръкоположен за свещеник и е избран за викарий при Петър Солинат. От 1623 година продължава образованието си в Клементинската колегия в Рим, която завършва през 1627 година. След кратък престой в Чипровци епископ Илия Маринов изпраща Петър Богдан да учи отново в Италия до 1630 година. Владее много езици - латински, италиански, гръцки, хърватски, сръбски, руски, влашки, турски. На събора на Българската католическа кустодия през 1630 г. в Чипровци Петър Богдан е избран за кустос (религиозен водач във францискански орден). По това време се проявява и като книжовник - превел в Чипровци и отпечатал в Рим през 1638 г. първата си книга. През 1637 година става помощник на Илия Маринов, а след година става главен епископ на Галиполи. През 1640 година той съставя доклад до папата за състоянието на българските земи. На 17 юли 1641 г. заема мястото на починалия софийски католически епископ Илия Маринов, като същевременно става и апостолически викарий за Влахия и Молдова. През 1642 година успява да издейства Софийската епископия да бъде издигната в архиепископия и тя да ръководи всички католици в България, Влахия и Молдова, ставайки първият софийски католически архиепископ. През същата година отпечатва нова преводна книга с разкази за живота на Богородица - „Благосъкровище небесно“. Петър Богдан посещава заедно с епископ Петър Парчевич и Франческо Соймирович редица владетели на държави от Централна Европа с цел да ги подбудят да създадат християнски съюз срещу османските турци и да предприемат военен поход срещу тях, който да доведе до освобождението на България. През 1644 година Петър Богдан пътува до влашката столица Търговище и се среща с войводата

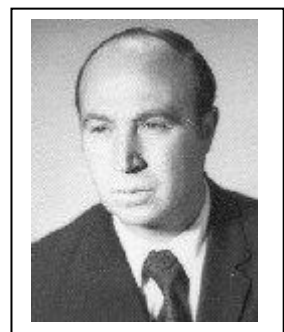

Матей I Басараб. В края на 1649 година отново е в Търговище, заедно с чипровския кнез Франческо Марканич и други първенци, след което епископ Петър Парчевич е изпратен на дипломатическа мисия в търсене на съюзници срещу Османската империя. През следващата година Петър Богдан е в Италия, където се среща с Парчевич в Анкона. През 1655 година се среща със сръбския патриарх Гаврило I, а по-късно и с православния софийски митрополит Мелетий, който го обвинява пред османските власти в измяна към Османската държава. Петър Богдан е заловен, но успява да избегне наказание с помощта на подкупи. През 1640 г. Петър Богдан очертава етнографските граници на България. Умира в първите дни на септември 1674 година. Погребан е в *олтара* на построената и осветена от него църква „Света Мария“ в Чипровци. Библиография: „За древността на бащината земя и за българските дела“, (ISBN:978-954-07-5045-3) - Цялостно копие от историята на Петър Богдан в 200 страници, озаглавена „За древността на бащината земя и за българските дела“ е открито от Лилия Илиева в библиотеката на Университета на Модена през 2017 г. Издадено е факсимилно през 2020 г. от Университетското издателство „Неофит Рилски“ фототипно, с предговор от Лилия Илиева на български и на английски език. На български език историята за първи път е преведена от гл. ас. д-р Цветан Василев от катедра „Класическа филология“ към Софийски университет „Климент Охридски“. Издадена е през 2020 г. от Университетско издателство „Св. Климент Охридски“. „Двете смърти на човека“. Рим, 1638 г. (Od dvostruke smrti. Sloga). Благоевград, 2020 (факсимилно издание, наборен текст на Маргарет Димитрова, стихотворен превод на Лилия Илиева). ISBN:978-954-00-3. „Небесното съкровище на Дева Мария, Божия майка“, Рим, 1643 г. (факсимилно издание), Благоевград-Дубровник „Znanstvena knjižnica“, Dubrovnik, Университетско издание „Неофит Рилски“. Предговор на хърватски, английски и български на Ингрид Павличевич и Лилия Илиева, 504 стр. ISBN:978-954-00-0240-8. Известни са седем доклада, различни писма и други документи, винаги саморъчно написани. Те разкриват интереси и познания по археология, география, картография, икономика и други. Почит: На Петър Богдан са кръстени - улици в София, Чипровци и град Раковски; читалища в Чипровци и град Раковски; гимназия с преподаване на чужди езици в град Монтана и Бакшеверид в Антарктика. На 3 септември 2018 г. в Чипровци започва строителството на католически параклис, който е осветен на 28 септември 2023 г. Под олтара в параклиса са положени костите на архиепископ Петър Богдан, епископ Илия Маринов и други духовници *монаси-францисканци (на снимката - Паметна плоча на архиепископ Петър Богдан, епископ Илия Маринов, духовници и миряни в параклиса в Чипровци).*[НПО4] СО

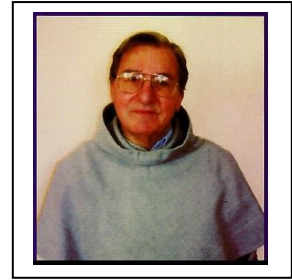
БАЛАБАНОВ, Венко Иванов (22 VII 1949 - 7 VIII 2017) - лекар, дългогодишен управител на онкологичната болница в Хасково. Роден на 22 юли 1949 г. в село *Генерал Николаево* в семейството на бъдещия кмет на града *Иван Балабанов*. След дипломирането си започва да работи в Окръжната болница в Хасково. Първоначално е в бърза помощ, след това става заместник-главен лекар по лечебната част на болницата, а няколко години по-късно и главен лекар. Между 1990 г. и 1993 г. работи като участъков лекар в село близо до Хасково. След това е главен лекар, а след реформиране на болниците през 2000 г. и управител на Специализираната болница за активно лечение по онкология в Хасково. Над 30 г. е и председател на областната организация на БЧК в града. В периода 2001-2005 г. е член на Националния съвет на БЧК. За заслугите си към организацията той е удостоен със званията „Отличник на БЧК“, „Заслужил деятел на БЧК“ и „Медал за заслуги към БЧК - златен“. Умира на 7 август 2017 г. след тежко боледуване.[АББП]

БАЛАБАНОВ, Иван Венков (31 V 1929 - 13 VI 2004) - кмет. Председател на Градския народен съвет (кмет) на град Раковски от 10 март 1971 до 1 април 1977 г. По време на неговото управление отварят врати: РП „Георги Раковски“, което се помещава в сградата на национализираната мелница на *Маню Петров* в кв. „Генерал Николаево“; новата училищна сграда между двата квартала като първи випуск са родените през 1960 г.; три нови детски градини в града; цех 21 на КТЗ; филиал на ЗДМ. Направени са: автобусни спирки в града, открита е бензиностанцията в кв. „Парчевич“, поликлиника, нов краве-комплекс, сградите на пощата и подстанцията.[БСЛА]

БАЛАБАНСКИ, Йосиф Бончев - светското име на свещ. *Максимилиан Балабански*.

БАЛАБАНСКИ, Максимилиан (9 XI 1925 - 14 II 2011) (*светско име: Йосиф*) - католически свещеник, *конвентуалец*. Роден на 9 ноември 1925 година в село *Калъчлии*. На 29 ноември 1937 година заминава за Италия да изучава теологически науки. Приема монашеско име Максимилиан. Полага вечните си обети на 8 декември 1946 година. През същата година започва да учи богословие, което завършва през 1950 година. На 16 юли 1950 година е ръкоположен за свещеник. В продължение на шест години е директор на семинарията в Перуджа и три години в Губио. През 1967 година заминава за Рим, където в продължение на две години изучава източно каноническо право в Папския източен институт, където защитава магистърска степен. През 1969 година свещ. Максимилиан заминава за Сидни, Австралия, където е назначен за *енорийски свещеник* и ректор на семинария. От 1975 до 1977 г. служи като *енорист* в „Дева Мария от Броеницата“ в Келивил. От 1989 година до 1992 година е континентален провинциал (кустос) на свещениците-конвентуалци за Австралия. През март 1992 година се завръща в България. Назначен е да работи като *енорийски свещеник* в *енорията* „Успение Богородично“ в село Житница през 1993 година, където остава до 2000 година. Там съгражда енорийски дом. От този период е и неуморната му свещеническа дейност в съседните села Калояново, Дуванлии и Миромир. Свещ. Максимилиан написва и посвещава книга под заглавие „Св. Максимилиан Мария Колбе - Рицарят на Пренепорочната“. На 2 април 2000 година свещ. Максимилиан е назначен за предстоятел на новопостроения в центъра на град Раковски *Конвентуалски манастир*, където остава до смъртта си на 14 февруари 2011 година.[СВВХ13] СГ

Балкански войни - над 70 военнорслужещи от селата *Балтаджии* и *Калъчлии* загиват в Балканските войни (1912 - 1913). Загива и военизиращият свещеник *Йозо Иванов Зайков*. Освен него загиват и Алфонсо Събев Кабов, Андрей Яков Гроздев, Бенедит Яков Червенкин, Боню Йозов Зайков, Боню Луиджов Патазов, Венко Генов Караколев, Венко Йозов Гавраилов, Венко Йозов Петров, Гено Иванов Мирчев, Гено Йозов Земярски, Гено Николов Луков, Иван Андреев Маджарски, Иван Венков Изевков, Иван Генов Аянски (Боянски), Иван Иванов Джамалов, Иван Иванов Лачев, Иван Йозов Мекерешки, Иван Йозов Рончев, Иван Петров Димов,

Иван Радов Романов, Иван Ченков Рончев, Иван Яков Стойков, Йозо Венков Караколев, Йозо Генов Балински, Йозо Иванов Ламбански (Налбански), Йозо Иванов Ружин, Йозо Йозов Бъмбин, Йозо Николов Бравов, Йозо Николов Пашкулов, Йозо Николов Райков (Калчев), Йозо Петров Власов, Йозо Петров Гиев (Къолов), Йозо Петров Гълев, Йозо Петров Гюлов, Йозо Петров Ночев, Йозо Петров Пъдев, Йозо Серафимов Пенсов, Йозо Яков Гьопсалийски, Йосиф Иванов Зайков, Карло Ченков Керин, Марко Спасов Кисьов, Мингрел Радков, Миндо Петров Иванчев, Нено Петров Ненков, Никола Иванов Загорчев, Никола Йозов Петков, Никола Янков Томбашки, Павел Михайлов Боргоджийски, Паню Йозов Бъмбин, Паню Ненчов Гуджеров, Петър Генов Ненков, Петър Петров Чорбаджиспасов (Каменчев), Петър Ченков Рончев, Рад Петров Романов, Рафаел Йозов Йовчев, Самуил Андреев Чонков, Самуил Генов Карагъзов, Серафим Боньов Зайков, Серафим Иронимов Терзийски, Стефан Йозов Марин, Стефан Миралайски, Танчо Йозов Атанасов (Иванов), Фердинанд Пеев Генов, Франческо Романов Пенишев, Ченко Иванов Ружин, Ченко Йозов Керин, Ченко Йозов Котов, Ченко Петров Мусенов, Яко Иванов Гьопсалийски, Яко Петров, Яко Печов Говедарски (*на снимката е неговото свидетелство за Народна признателност*) и др. Имената на загиналите са изписани през 1914 година на *паметниците на загиналите в Балканската война (1912 - 1913)* и през 2018 година на *паметника на загиналите за независимостта и обединението на България*.[АКВБ]

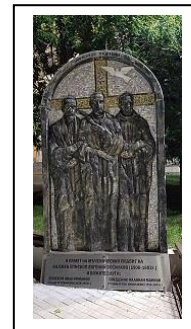
Балтаджии - побългареното наименование на кв. „*Секирово*“ от турското му име *Балтаджъ*. То е използвано малко след Съединението до 1934 г.[НМЦБ]

Балтаджъ (*на османски турски: بالتهجي, на турски: Baltacı*) - едно от турските наименования на кв. „*Секирово*“. Използвано в последните векове от османския период. Среца се в османските регистри от XVI в. Baltacılar (балтаджълар) е множествено число на baltacı (балтаджъ). В превод означава: (1) служещ(и) в дворцова охрана в Османската империя от XV до началото на XIX в.; (2) бравар(и).[СССТ14]

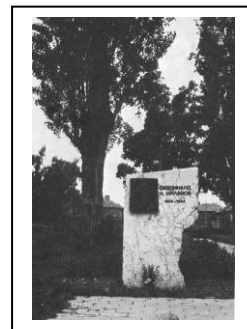
барелеф на Георги Раковски - барелеф, открит на 14 април 2021 г. на *площад „България“* пред сградата на общината по повод 200 г. от рождението на патрона на града. Паметникът е дело на скулптора Димитър Бонев.[COP]

барелеф на духовниците Евгений Босилков, Иван Романов и Флавиан Манкин - паметник, монтиран пред църквата *„Пресвето сърце Исусово“* няколко седмици преди посещението на папа Йоан Павел II в България през 2002 г.[КЕБ]

барелеф на Фердинанд Миланов - издигнат на 2 юни 1985 г. в градинката до автогарата в кв. *„Генерал Николаево“*. Автор на барелефа е Виктор Тодоров. Премахнат след 1991 г. Не е известна съдбата му.[ИЛЛА]

барелефи на папа Пий XI - папа Пий XI отпуска около 1 млн. лева помощ за пострадалото от *Чирпанското земетресение* католическо население в Пловдив и селата наоколо. През 1931 г. в знак на признателност при изграждане на новите храмове в селата, формирали по-късно град Раковски, барелефи на папа Пий XI са поставени на фасадите на трите храма - *„Пресвето сърце Исусово“*, *„Свети Михаил архангел“* и *„Непорочно зачатие Богородично“*.

беатификация - причисляване на починал към блажените в католическата църква.[Уикипедия]

безследно изчезнали след 9 септември 1944 г. - непосредствено след 9 септември 1944 г. в България са извършени убийства без съд и присъда. Точният брой на жертвите през този период не е уточнен от историците. В тетрадка на полковник Топкарев, съхранявана в архива на МВР, има списък с имената на 1734 души за периода септември-октомври 1944 година, а в изследване на Института за изучаване на близкото минало (ИИБМ) през 2010 г. базирано на обяви в Държавен вестник за по-дълъг от горния период са оповестени 2026 души. Има изследователи, които твърдят, че изчезналите са десетки хиляди за периода 1943-1945, но не се посочват конкретни данни. Според проучването на ИИБМ като незаконни убийства са описани десетки такива в село Стряма и съседните села. В книгата *„Стряма, вторият Батак - 1944“* Надежда Любенова включва информация за 57 загинали от Стряма през 1944 г. Село Стряма на два пъти е освобождавано от партизаните - на 18 октомври 1943 г. и на 18 май 1944 г. По време и след всяко слизание на партизаните в селото има предателства, терор и насилие. В книгата е включена информация за двама изчезнали от село Борец - Гено Арабаджиев и Станчо Иванов и за безследно изчезналите от селата, формирали град Раковски - свещ. *Флавиан Манкин*, *Рафаел Пеев* и *Гено Буров*. [СВБ]

Бекерлии (на турски: *Bekerli, Bekerlii*) - турско село, намирало се на изток от кв. „Генерал Николаево“. През 1886 г. е заличено поради изселване; земята се присъединява към *Калъчлии*. [Уикипедия]

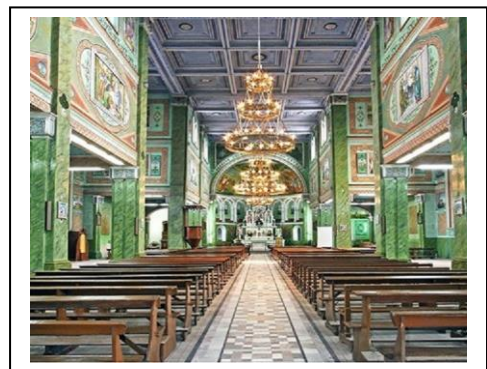
Белнере (*древно селище*) - древно селище, което се е намирало в местността „Белнере“ и датирано от втората половина на IV в. пр. Хр. Разположено е в близост до пресъхнало дере на малка река, в равнинен терен. Открити са бронзови и сребърни монети от Перинт и на Филип II. Видимостта във всички посоки е отлична. Площта на селището е неизвестна. Предполага се, че се е простирало и в съседната местност „Бруклийка“. [СМГТН11]

Белнере (*турско село*) - турското село. Около 1835 г. село Белнере е изгорено по заповед на централната Османска власт, а населението избито, поради това че в селото е убит държавен бирник. Земята му по-късно се присъединява към *Балтаджъ* (село Белнере е едно от най-големите села в Сатъоларския спахилък и се е намирало около пресечната точка на правата линия, свързваща кв. „*Секирово*“ на гр. Раковски със село Борец и линията, свързваща село Момино и село Отец Кирилово). До този момент не са ни известни други източници за това село освен неиздадената творба на *Антон Биков* „Историята на село Белнере“, която е базирана на легенди.

Бенедиктинки - общността е създадена под името „Бенедиктински мисионерски съюз“ през 1885 г. в Райхенбах, Германия от свещ. Андреас Амрайн. През 1914 г. в Ендже (днес село Царев брод) пристигат четири сестри-бenedиктинки (една учителка, една земеделка, една медицинска сестра и една шивачка) по поръчка на Бенедиктинския мисионерски орден от Тутцинг, Бавария. Те поставят началото на манастирската общност „Пресвето Сърце Исусово“ и откриват частно католическо немско основно училище „Св. Йосиф“ и забавачница. По-късно мисията се разраства. В Бърдарски геран монахините основават манастира „Свети Ангели“ и откриват начално училище, а в Драгомирово – манастира „Св. Алоис“ и забавачница. През 1932 г. към основното училище в Ендже се организира прогимназиално отделение. По време на *Втората световна война* немските общности от България се завръщат в Германия. На 3 септември 1944 г. немските сестри-бenedиктинки напускат манастирите малко преди идването на съветските войски. В манастира в Царев Брод остават българските монахини и две немски сестри. През 1950 г. в манастирските постройки е открита болница за психично болни и сестрите имат възможност да работят като милосърдни сестри. През 1953 г. цялото движимо и недвижимо имущество на манастира е национализирано, включително и земеделски имоти. След политическите промени през 1989 г. дейността на манастира „Пресвето сърце Исусово“ е възобновена. През 1992 г. от Германия идват две сестри. След успешното възстановяване на мисията си в Царев брод, сестрите-бenedиктинки откриват своя мисия в кв. „*Секирово*“, където през 2006 г. е осветен нов манастир „*Сестри Бенедиктинки от Тутцинг*“. Сестри-бenedиктинки *Бернадета Бодушка* и *Надя Ружина* са родени в енориите в град Раковски. [КБ02] СД

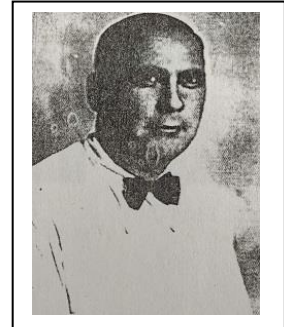
Бенедиктински манастир - виж *Свети Бенедикт, манастир*.

Библия за миряните - стил на декорация на католическите храмове. Наименованието „Библия за миряните“ се използва за обозначаване на конкретен тип украса на християнските храмове. Той е характерен за българските католически църкви, строени и декорирани през втората половина на XIX и първата половина на XX в. Една от главните цели на тази църковна украса е да пресъздаде библейските послания, като наред с украсата на църквата се цели и образователния ефект върху *мирянина* или посетителя. Обикновено декоративните схеми - било скулптори, стенописи, дърворезба, стъклопис или икони (особено в *източнокатолическите* храмове) - изграждат последователност от сцени - разкази за живота на Исус Христос, на други светци и проповедници, сцени от Стария завет, започвайки от стените на входната врата, през арките и аркадата на централния кораб. Колоните, поддържащи горните стени на основния кораб, обикновено са кръгли или квадратни пиластри, украсени с християнски символи - рисунки, икони или малки статуи. Украсата на външните стени се допълва със страничните *олтари* и изповедници от дърворезба. Стъклописите позволяват през прозорците да минава светлина, създаваща молитвена атмосфера. Самите витражи са последователност от библейски сцени, рисунки, пресъздаващи символи на живота и възкресението, образи от светци около някаква библейска тема и др. Класическата схема на

украсата завършва с олтара, където има боядисан олтар, олтарник със скулптури и прозорчета с витражи в Олтарна *апсида*. Преди олтара обикновено има олтарна преграда от мраморни или от дървени колонки и плочи. В *източнокатолическите* храмове иконостасът е пред олтара. Украсата на старата католическа катедрала „Свети Йосиф“ в София е пример за този стил, но тя е разрушена на 30 март 1944 г. Ударена е с пряко попадение при една от англо-американските бомбардировки над София. Вътрешната украса на катедралата „Свети Павел от Кръста“ в Русе има типичния класически за България стил - „Библия за миряните“. На стъклописите са изобразени - френската героиня св. Жана Д'Арк, сцени от живота на Христос, образи на апостоли, на светии, на основателя на Конгрегацията на свещениците-пасионисти - св. Павел от Кръста, и на светите братя Кирил и Методий. На презвитериума рисунките пресъздават Разпятието. Храмът „Свети Михаил архангел“ (на снимката) е украсен в стила стил „Библия за миряните“ до първото десетилетие на ХХІ век. [Авторска © Иван Плачков] СД

БИКОВ, Антон Генчев (1904 - 1980) - учител, писател, читалищен деец и краевед, изследвал историята на родното си място и на пловдивските католически села. Роден през 1904 г. в село Медово, Чирпанско. Той описва майка си Слава Антонова като много интелигентна жена, която му е разказвала стотици приказки, а баща си като средногорски нервак. Майка му умира през 1913 г. Тя е дъщеря на поп Антон (Доньо) Илиев - свещеник и учител, активен участник в църковната и революционната борба преди Освобождението. В документално мемориалния и литературен сборник „150 г. от рождението на Левски“ е описано посещението на Апостола в чирпанските села и срещата му с поп Антон. Вуйчо на Антон е Миньо поп Антонов, също учител и автор на „Исторически бележки за учебното дело на село Медово, околия Чирпанска“, издадени през 1921 г. Антон учи и завършва с отличие гимназия в град Чирпан. Тогава е симпатизант на Българската комунистическа партия (тесни социалисти), която през това време е забранена. В последната си ученическа година е арестуван, заедно с други двама съученици, като са съдени на няколко съдебни инстанции. Обвинението е за антидържавна дейност. Прокуратурата апелира за смъртни присъди. Спасява ги това, че са още непълнолетни и една неочаквана амнистия през 1926 г. Още през 1928 г. е отпечатана първата му творба. Почти през целия си активен живот пише произведения от различен жанр. Пише почти непрекъснато. През 1931 г. започва да преподава в училището в село *Алифаково*. Там преподава и неговата съпруга. Преди това е начален учител и в съседното село Стряма. Антон Биков се увлича от читалищна дейност и самодейност. Между 1938 и 1943 г. е дописник на пловдивския вестник „Воля“, където в рубриката „Нашето село“ публикува репортажи за *Антрапиково* (Алифаково), *Секирово* и *Генерал Николаево*. На 26 октомври 1944 г. е публикувана неговата статия „В помощ на народния съд“, която е част от кампанията в пресата, с която се прави опит публично да се легитимира изключването на „писателите-фашисти“ от Съюза на българските писатели. През есента на 1944 г. е мобилизиран за 4 месеца. След издаването на неговата творба Литературно-обществен образ на Иван Вазов през 1945 година, Биков е привикан спешно от Демир Янев, отговарящ за просвета и култура в Пловдив, а по-късно и министър на образованието. Той едва не уволнява Биков и жена му, но се заканва никога повече да не бъде издаван. След 1945 г. по скалъпени обвинения, той е интерниран и в продължение на пет години живее и работи в град Балчик. Въпреки това Биков си остава русофил с леви убеждения. Там основава „Литературно дружество за руска проза и поезия“. Връща се в началото на 1950-те в село *Парчевич*, но работи като заместващ учител в съседното село Секирово. Работи в училищата в католическите села до 1954 г. През този период и след това той е дописник на пловдивския вестник „Отечествен глас“. Антон Биков е известен като яростен защитник на правилния правопис и правоговор. Написва няколко творби на тема „Българска граматика“. Изучава и познава добре местния *павликянски диалект*. Пише пиеса за Септемврийското въстание от 1923 г. на местен диалект и тя е играна от самодейци на *читалище „Девети септември“* в Секирово. По време на разрушаване на старите сгради около пощата и формиране на сегашния площад в Пловдив през 1954 г. ученици от Обувния техникум (някои от които от Секирово) намират изхвърлени ръкописи и книги между разрушаваните сгради до Военния клуб. Две от творбите са на Антон Биков. Едната е поемата „Орач“ - в нея се описва труда на селския стопанин от 1930-те години. А другата може да се предположи, че е някоя от дадени за печат, но неиздадени творби. Творбите отново не са върнати на автора. След това живее при своя син, който е военен офицер в Харманли, а по-късно и в Пловдив. След пенсионирането си животът му минава между град Раковски и Пловдив. В средата на 1970-те преживява инсулт, който леко засяга изговарянето на някои думи. През летните месеци ежедневно изминава пеша (с бомбе на главата и с дървен бастун) пътя между кварталите на град Раковски, като

поздравява или заговаря всеки срещнат. След интернирането му през втората половина на 1940-те до неговата смърт, той не посещава родното си място и дори не присъства на погребенията на своите близки там. След 1945 г. не са печатани негови творби. Той оставя много ръкописи и книги в къщата на свои съседи в град Раковски. Много местни хора са вземали за кратко или дълго ползуване негови изследвания за семейните родове и са ги връщали след преписването или по-късно след копирането им. Умира през 1980 г. Погребан е в гробищния парк на квартал „Парчевич“ в град Раковски. От 2019 г. една от улиците в град Раковски носи неговото име. Творчество: За повече от 35 години, Антон Биков успява да събере много легенди, сказания, притчи и факти за родния си край, за католическия хайдутин *Георги Качака*, за историята на село Стряма и за историята на образованието в пловдивските католически села. Прави задълбочено изследване за произхода и корените на повечето семейства в село *Балтаджии*, за което е ползвал и църковните архиви. След 1940 г. започва да издава под псевдонима Антон Грешний. През 1941 г. излиза от печат неговият сборник от разкази „Хора без сърца“, включващ разкази за хора от *Секирово* и околните села: за Рачовата (Романова) кръчма, за местните „жрици на любовта“ - Кьоша, Севовица и Гранда, за джебчията Груйов, за Тобия Котов - Торбешко, от четата на Митьо Ганев, за „бандитите“ Новичков и Гушера, за убийството на Еньо Диков (виж *престрелка в Генерал Николаево през 1935 г.*), за бездушието на младеж към давящите се селяни в река Стряма, за местния секретар-бирник и др. Антон Биков е един от съставителите на литературен сборник озаглавен „Провинция“ заедно с Васил Гетнов, Иван Пеневски и Петър Сотиров. В сборника са включени произведения на автори от цялата страна. Сборникът е издаден през 1941 г. в 1500 екземпляра, отбелязан е като том първи, но няма данни да е излизал втори том. Книгата е отпечатана в Хасково в печатница „Атанас Г. Узунов“. Негови произведения са издавани в Пловдив: Биков А. Г. „Пияният.“ Пловдив, 1928 г.; Биков А. Г. „Пияницата Маврудов: Пиеца.“ Пловдив, 1934 г.; Биков А. Г. „Детето на село: Живот и възпитание: Etude.“ Библиотека „Трактор“, Пловдив, 1934 г.; Биков А. Г. „Звездин: Драма.“ Библиотека „Трактор“, Пловдив, 1934 г.; Биков А. Г. „Медово.“ Пловдив, 1938 г.; Биков А. Г. „Хам: Mysteria.“ Пловдив, 1939 г.; Биков А. Г. „До Юмука и Богдан.“ Библиотека „Усмивки“, Пловдив, 1940 г.; Биков А. Г. „Медовски приказки.“ Пловдив, 1940 г.; Грешний А. „Черно тегло: Повест.“ Библиотека „Усмивки“, Пловдив, 1940 г.; Грешний А. „Хора без сърце: Разкази.“ Пловдив, 1941 г.; Грешний А. „Георги Качакът-Католишки хайдутин“ Библиотека „Трактор“, Пловдив, 1945 г.; Грешний А. „Иван Вазов-Литературно-обществен образ.“ Библиотека „Трактор“, Пловдив, 1945 г.; Грешний А. „История на правописния въпрос: Etude.“ Библиотека „Трактор“, Пловдив, 1945 г. След като спират да го издават през 1945 година, той събира много от новите си творби в един голям класъор със заглавие „Парадокси“. Известни неиздадени творби: „История на родовете в Секирово“; за уважавана калугерка от Балтаджии „Камата“; „Историята на село *Белнере*“; „Последният павликянин“; „История на Злата (злюбната) могила“; „Ездачи“; за кърджалийски банди от края на XVIII в.; за пехливанина (борец) „Гересчи Узун“ от *Калъчлии*; за ограбването и убийството на папски пратеник в староприемница в Балтаджии през XIX в.; за укриването на партизанина Иван Чуков; поема „Орач“ (цял живот е съжалявал, че ръкописът му не е върнат от издателя); повест „Престъпление и наказание на каикчара-депутат Панчо Тонов“; книга за Христо Ботев; есе за Хаджи Димитър; новела за Леваневски; пиеса за Септемврийското въстание от 1923 г. и много други творби - лирика, проза, епиграми и др. в папката „Парадокси“.[МЛЛА] СЪ

Богдан Бакшич - културно дружество, основано в *Балтаджии* през 1928 г. след решението за създаване на Съюз на католическите дружества в България от 2 октомври 1927 г.[КБ02]

БОДУШКА, *Бернадета* (24 XII 1928 – 26 III 2017) (*рождено име Бонка*) - монахиня, *бenedиктинка*. Родена в село *Калъчлии* на 24 декември 1928 г. Поради забрана от официалните власти, тя не успява да даде обет четири десетилетия. Чак през 1994 г. на 60-годишна възраст постъпва в манастира на сестрите-бenedиктинки в село Царев брод, Шуменско. Първите си обети дава на 6 юни 1997 г., а вечните обети на 10 юни 2000 г.[АББП]

боеве за освобождението на Пашмаклийско - през първия месец на *Балканската война* - октомври 1912 г. - в боевете при селата в Пашмаклийско (дн. Смоленско) загиват 58 средногорци. Така са наричани войниците от 21 Средногорски полк. В полка служат голяма част от мобилизираните българи-католици от Пловдивско. Между 19 и 22 октомври там загиват редник Паню Ненчов Гуджеров от *Калъчлии* и редниците Иван Петров Димов, Иван Петров Романов, Йозо Петров Генов и Павел Михайлов Боргоджийски от *Балтаджии*. По-късно там загиват и други войници от същата и други бойни единици като Стефан Йозов Маринков, Ченко Иванов Ружин и др. Петър Петров Чорбаджиспасов (Каменчев) е ранен и умира от раните си по-късно в болница в Пловдив. Общо в боевете, известни като „Родопската

Шипка“, загиват 12 войници, родени в Калъчлии и Балтаджии. Двадесет години по-късно на връх Средногорец е издигнат паметник-костница, на който са изписани имената на загиналите герои.[БОП34]

Божия църква - евангелистка църква в град Раковски. Основана през 1991 г. от пастор Нено Несторов. От 1995 г. тя е регистрирана към Евангелския алианс „Обединени Божии Църкви“ със седалище град София. Пастор Несторов е начело на църквата до 1997 г, когато пастор във местната структура става неговият син - Вениамин Несторов. Молитвеният дом в кв. „Генерал Николаево“ е открит през 1999 г. а този в кв. „Секирово“ на 26 февруари 2022 г.

БОЖКОВИЧ, Яко (неизв.- неизв.) (други имена: Яков „Божичовек“ и Джакомо Хомодей) - български мирски свещеник и един от първите католически мисионери в Пловдивско. Роден в село Петокладенци (около 1620 г.) в семейство, изповядващо *Павликянството*. Като младеж е изпратен в Рим, където е покръстен в католическата вяра. Започва да учи в Илирийския колеж в Лорето в Италия на 3 февруари 1635 г. Преди това и по същото време в колежа учат Петър Парчевич, Марко Бабиш, Петър Башевич (негов чичо). В турските документи българите са записвани със собственото име и с името на бащата (фамилното име не е съществувало). В колежа българите са регистрирани с фамилия съставена от бащиното име с наставка „-ич“ (подобно на хърватите). Завършва колежа през 1645 г. През XVII век Католическата църква е имала амбиция да установи католически архиепископии и епископии там, където те са съществували по времето на ранното християнство. Така през 1643 г. се извършва реорганизация на структурите на църквата по българските земи и през 1645 г. архиепископ *Петър Богдан* изисква Джакомо Хомодей да служи като свещеник в *Калъчлъ*. Петър Богдан посещава селото на 21 ноември 1646 г. (виж *посещения на архиепископ Петър Богдан в Пловдивско*) и записва, че католическото население наброява вече 500 души, главно преселници от Никополско и заварва само един свещеник - Джакомо Хомодей (местните хора го наричат отец Яков). Свещ. Яков построява една голяма къща, покрита със слама, за да служи част от нея за община, а другата за църква. Той стъкмява *олтар* и поставя статуи, които са му дадени от Петър Богдан. При откриването ѝ Петър Богдан отслужва тържествена *литургия* и покръства 56 души. Свещ. Яков посещава съседните села, в които има вече покръстени, и участва в свещенослужението. Той иска да напусне *енорията* си поради трудностите в мисионерската си служба. Петър Богдан бива много загрижен и опитва да издейства увеличение на заплатата му. Той се оплаква от него, казвайки: „... и именно, поради това че е събрат на павликяните и че го познават, а аз нямам друг свещеник, с който да го заменя...“! Около 1650 г. свещ. Яков успява да изпрати с помощта на епископ Петър Богдан някои даровити младежи от католическата общност в Южна България да учат в Илирийския колеж за свещеници. Един от тях е Андрей Рачев от *Калъчлъ*, но там той се разболява и умира. Братята му хващат отцеца, оковават го във вериги и го предават на турските власти, искайки отмъщение. Случаят поражда трайно недоверие у местното население. Те смятат, че „*децата се продават на френците*“ и с още по-голямо нежелание се съгласяват да изпращат децата си на учение в чужбина. Шестте годишни стипендии отпускани за целта, почти никога не са използвани докрай. За попълване на вакантните свещенически места са изпращани чужденци - албанци, босненци и др. През ноември 1651 г. му е предложено да поеме мисията в Крашовар. Мирският свещеник Петър Башевич, служител в тамошната мисия на йезуитите и също възпитаник на Илирийския колеж в Лорето, е негов чичо. През 1652 г. свещ. Яков напуска *енорията* си и тръгва за Унгария. През 1653 г. започва да служи в мисията в Темешвар, а в началото на следващата година в околните села. През 1655 г. е *енорийски свещеник* в Темешвар. Няма сведения за неговата дейност след това.[НП04] СД

БОЙКИН, Слав (20 IV 1934 - 1988) - хореограф, основател и пръв дългогодишен ръководител на самодейния фолклорен ансамбъл при читалище „Кирил и Методий“. Днес ансамбълът носи неговото име. Роден на 20 април 1934 година в село *Калъчлии*. Завършва основното си образование в родното си място. Като войник участва в танцовия състав към Военния дом в Ивайловград. След това учи в Националната хореографска школа в Брацигово. През 50-те години към читалището в село *Генерал Николаево* е организиран *самодеен танцов състав*. Слав Бойкин е негов пръв и дългогодишен ръководител. През десетилетията ансамбъл е награждаван с много награди и отличия на регионални и национални фестивали и събори. Бойкин е работил като служител в кметството на родното си място, домакин на читалището и снабдител в шивашката фирма „*Легия*“. Във фирма „Легия“ също сформира танцов състав. Освен ръководител на самодейни състави в Генерал Николаево, той ръководи колективи в съседните села Чоба и Момино село. Води също кръжоци по

фотография и кино. Той е и сред първите участници в драматичния състав към читалището. Слав Бойкин умира през 1988 година. От 1 септември 1988 година *фолклорният ансамбъл* в град Раковски носи неговото име „Слав Бойкин“, а от 2013 година *Община Раковски* организира ежегодно през октомври Национален *фолклорен танцов фестивал*, носещ също неговото име.[БСЛА] G

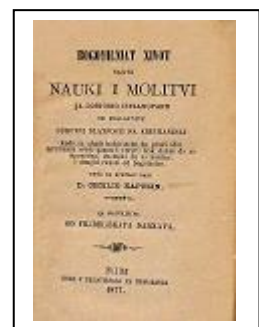
болница „Петър Парчевич“ - виж *районна болница*.

БОРГОДЖИЙСКИ, Георги Марков (неизв. - неизв.) - университетски преподавател. Роден в село *Алифаково*. Брат е на доктор *Иван Марков*. Баща им е кмет на родното им село от 1945 до 1947 г. Главен асистент в катедра „Икономика“ на Висшия селскостопански институт в Пловдив. Научни интереси в планиране на отраслите на селското стопанство. Дъщерята му Румяна Боргоджийска е известен гинеколог в Пловдив. **Библиография:** И. Ранчев, Д. Иванов, Г. Боргоджийски, „За увеличаване и поевтиняване на селскостопанската продукция в ТКЗС от Пловдивски окръг“, изд. „Хр. Г. Данов“, Пловдив, 1961; И. А. Ранчев, Ц. И. Цветанов, Г. М. Боргоджийски, „Записки по икономика на селското стопанство“ - избрани лекции, изд. ВСИ „Васил Коларов“, 1983 г.; И. Ранчев, Ц. Петков, Ц. Цветанов, Б. Рошлев, Т. Янков, Г. Боргоджийски, „Икономика на социалистическото селско стопанство“, изд. „Земиздат“, София, 1989 г.[АББП]

БОРГОДЖИЙСКИ, Иван Марков (3 XI 1933 - неизв.) - лекар, завеждащ хирургически кабинет. Роден на 3 ноември 1933 г. в село *Алифаково*. Баща му Марко Боргоджийски е кмет на родното им село от 1945 до 1947 г. Основното си образование завършва в родното си място. През 1951 г. завършва гимназия в град Брезово. Постъпва във Висшия медицински институт (ВМИ) „Иван Павлов“ в Пловдив през 1952 г. и го завършва през 1958 г. След дипломирането си работи като военен лекар в Крумовград (1958-1959), началник на медицински пункт в Карлово (1959-1960), участъков лекар в село Отец Паисиево (1960-1962), клиничен ординатор в Първа хирургия при ВМИ-Пловдив (1962-1965). През 1965 г. има призната специалност по обща хирургия. След това е завеждащ хирургическо отделение в Димитровград (1965-1967) и завежда хирургическото отделение на болницата в Раковски (1967-1969). От 1969 г. до март 1972 г. работи като хирург в Република Гвинея. Със спестени пари тогава си закупува лек автомобил „Булгаррено“. След завръщането си отново е назначен за завежда хирургическото отделение в Раковски. Два пъти работи като лекар на кораби към „Океански риболов“ - от 17 февруари 1978 г. до 28 април 1979 г. прави рейсове на корабите „Чайка“ и „Афала“, а от 13 март до 6 септември 1986 г. на кораба „Кондор“. Пенсioniра се на 13 декември 1993 г. Д-р Иван Марков владее френски и полза италиански език.[АББП]

БОШКОВИЧ, Никола (1703 - 22 IV 1738) (*изписван и Божкович, на италиански: Nicolò Boscovich*) - католически *мирски свещеник* в Софийско-пловдивската архиепархия през XVIII в. Роден през 1703 г. в Рагуза (днес Дубровник) в семейството на Тома Бошкович и Андела Андрияши. Той е племенник на архиепископ *Марко Андрияши*. Завършва колежа на Конгрегацията за пропаганда на вярата в Рим. Неговата първа мисия е в Пловдивско, където пристига през 1737 г. Грижи се основно за католически села в Даваджовската мисия (*горните села*). По това време Османската империя е във война с Австрия. В едно писмо от пролетта на 1738 година, написано от свещ. Никола Бошкович и свещ. *Михаил Добромиров*, те пожелават победа на християнското оръжие над неверниците. Писмото е адресирано до двама техни познати в Цариград. Писмото попада в турски ръце. Двамата - Михаил Добромиров и Никола Бошкович - са арестувани и отведени първо в Стара Загора, а след това в Одрин, където е и Великият везир на път с войските към Ниш. На 22 април те са обезглавени в Одрин и телата им изхвърлени в реката.[СПАЕАВ01] G

БРИНЬОНЕ, Цецилий (1823 - 6 VIII 1877) (*на италиански: Cecilio Brignone*) - италиански католически мисионер от *ордена на капуцините*, работил в Софийско-пловдивския викариат в средата на XIX в. Роден в общината Кайро Монтеноте, област ПиEMONт, в Италия през 1823 г. Завършва духовни науки в родната си провинция и след като е ръкоположен за свещеник е приет в ордена на капуцините. През 1839 г. той е изпратен като мисионер в Сирия. На 21 април 1860 г. пристига в България и първоначално служи в католическите енории в *Калъчлъ*, *Даваджово* и др. През 1868 г. е назначен за секретар на епископ *Франческо Рейнауди* и за лектор по философия и богословие в *Католическата семинария* в Пловдив. През 1870 г. в Рим е издадена неговата книга „Богомилният живот“. Тя е напечатана с *павликянски правопис* за нуждите на католиците в Пловдивско. Умира на 6 август 1877 г. в Пловдив. През същата година в Рим излиза и второ издание на

неговата книга. Копия на двете издания на творбата му се пазят в Националната библиотека в София.
Библиография: Bogomilniat xivot : sanki Nauki i molitvi za dostoino ispalnovane od poglavnite duhovni dlanxnosti na kristianinat: kade se ubadi kako trebe da pravi idin kristianin cilek zaran i vecer, kak dobre da se ispovedva, dostoino da se konka i drughi raboti od bogomilos / deto na svetlos dadi D. Ceciliokapuzin za katolizite od Filibeliskata dargiava. - Rim, 1870 (Peciatniza propagandska upravlena ot cav. Petro Marietti).[CCGH] ГД

Брошура за град Раковски - неиздаден материал, написан от свещ. *Козма Гюлов* през 1966 г. Текстът включва на 33 машинописни страници отговори на въпроси от общ интерес - „Кога са основани селата, образували града?“, „Защо се наричат павликяни?“, „От кога са католици?“ и „Как е основана болницата“. Отговаряйки на поставените въпроси авторът добавя към материала още шест глави: „Манихейство“, „Павликянство“, „Богомилство“, „Презвитер Козма за учението на богомилите“, „Първият православен събор срещу богомилите“ и „Покръстване на павликяните“.[БГР]

бунт на Лека - бунт от 1078 г. срещу императора на византийския военачалник Лека със съдействието на печенегите. Лека е пловдивски павликянский водач. Според някои данни е свързан чрез брак с печенегите. Лека превзема земите около Средец. Според Йоан Скилица убива средечкия (софийския) епископ, който е на страната на византийския император. По същото време в Месемврия започва бунт, воден от Добромир. Въстаниците са общо около 80 хиляди, но зле въоръжени и неподготвени. По време на тези бунтове отрядите на печенегите и куманите навлизат чак до Адрианопол (Одрин), но след някакви несполуки в хода на въстанието, Лека „превил врат“ пред властта на император Никифор III Вотаниат, който им дава високи чинове и богати дарове.[БАСБ05]

БУРОВ, Гено Йосифов (неизв. - 21 X 1944) - *питрупин*, мъченик на вярата. По време на насилственото отвлечение на свещ. *Флавиан Манкин* от църквата „Свети Михаил архангел“ в село *Секирово* през октомври 1944 г. Гено Буров заедно с *Рафаел Пеев* се опитват да го защитят, но са също арестувани от народната милиция и откарани в село Стряма. Предполага се, че те са убити рано сутринта на 21 октомври 1944 г. в гората около река Стряма. На сутринта някои селяни, отиващи към Пловдив виждат мъртвите им тела до моста на река Стряма. Телата им никога не са намерени и се предполага, че са изхвърлени в реката. Историците споделят мнението на местното население, че най-вероятно известният партизански командир Леваневски стои зад мистериозното изчезване на свещеника и неговите *миряни*. На предполагаемото място до моста на река Стряма през септември 2014 г. във връзка със 70-годишнина от гибелта им е издигнат скромнен мемориал - *кръст и възпоменателна плоча*. Тримата мъченици на вярата са изобразени на витражи в храма откъдето са отвлечени.[КЕБ]

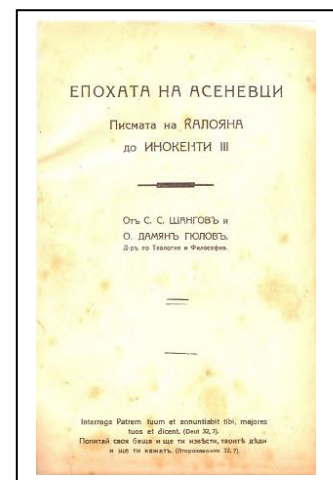
България - площад в квартал „Генерал Николаево“ на град Раковски. Той е централен площад за града. На него се намира сградата на общинската администрация на *Община Раковски*. През 1920-те години *енорийският свещеник Козма Гюлов* е инициатор за построяване на мост над река *Сребра*, с което се поставя началото на формиране на днешния площад. През 1943 г. е построена сегашната сграда на общинския съвет, която тогава е на един етаж. След 9 септември 1944 г. площадът носи името „Девети септември“ и на него е изграден паметник на партизанина *Иван Станков* - „Дибенко“ и ятаците *Фердинанд Миланов* и *Йозо Тобицев* (Стрехин).

От 1956 г. до 1959 г. сградата в Генерал Николаево е в ремонт - строи се вторият ѝ етаж. През 1960 г. до площада започва строителството на нова сграда на читалището. Тя е завършена през 1963 г. и е открита на 24 май същата година. През 1980-те при ремонта на площада, старият паметник е премахнат и в новата градинка до сградата на общината е изграден *паметник на Йорданка Николова*. Скулптурата е дело на Александър Дяков. През 1985 г. сградата на общината е разширена и е издигнат третият ѝ етаж. На 14 юни 1982 г. е направена първата отливка в *Стоманолелярния завод* край града. При ремонта на площада тя е поставена на площада в градинката до читалището, но след 1989 г. е премахната. В градинките около площада са поставени скулптури, които са дарени на общината от участниците в *Пленера по скулптура с международно участие*, провеждан ежегодно от 1985 г. в продължение на пет

години в град Раковски. След 1990 г. площадът е наречен „България“. На 20 април 1996 г. на мястото на премахнатия паметник на Йорданка Николова е открит *Паметник на загиналите раковчани в Отечествена война*. През 2002 г. *барелеф на епископ Евгений Босилков, епископ Иван Романов и свещеник Флавиан Манкин* е изграден на площада пред църквата „Пресвето сърце Исусово“. Първата копка на сградата на *Профсъюжен дом на културата* в центъра на гр. Раковски е направена на 22 май 1986 г. Проектът за триетажната масивна сграда включва зала с капацитет 250 места, кафе-сладкарница, четири клуба по интереси, детски школи по изкуства, библиотека и др. Тя се изгражда от *стопанско обединение „Редки метали“* и сградата е известна като „Дом на миньора“. Сградата по-късно е закупена от фирма „Инса“ и е разрушена през 2013 г. През 2018 година, след проведен конкурс за идея и концепция сред гражданите на общината, спечелен от ландшафтен архитект Катерина Храненикова, на площада е извършен основен ремонт. На 6 май 2019 г. на площада на път към храма „Пресвето сърце Исусово“ папа Франциск е посрещнат и приветстван от стотици *раковчани* и гости на града. На 14 април 2021 г. по повод 200 г. от рождението на Георги Раковски на площада пред сградата на общината е открит барелеф на революционера. На 3 февруари 2025 г. във връзка с 59-годишнина от обявяването на града на площада е открит 3D макет на града. Автор на макета е Ивайло Билалов. На площада са разположени: административна сграда на Община Раковски; *читалище „Св. св. Кирил и Методий“*; храм „Пресвето сърце Исусово“ и пощенска станция 4186. Близо до площада са: ОУ „Христо Смирненски“, районно управление на МВР и манастир „Св. Елисавета“. На площада са изградени: *Паметник на загиналите в Отечествена война (1944 - 1945), дело на скулптура Петко Москов; Барелеф на епископ Евгений Босилков, епископ Иван Романов и свещеник Флавиан Манкин и Барелеф на патрона на града Георги Раковски* пред сградата на общината, дело на скулптора Димитър Бонев.[Авторска © Иван Плачков] СД

Българска католическа книжнина - част от българската литература. Възниква исторически с католическата пропаганда в българските земи през XVII век. Към тази литература се отнасят религиозни литературни произведения и литературни произведения на светски теми, написани от българския католически клир. В нейната основа стои католическата пропаганда, но значителна част от литературните творби я надхвърлят и заемат достойно място в българската национална литература. Католишката книжнина води своето начало от XVII век. Към нея се отнасят творбите на автори от *Чипровска книжовна школа* и *Павликянска книжнина*, създадени преди Освобождението на България. Освобождението на България съвпада с избора на Лъв XIII за папа на 20 февруари 1878 г. Той променя отношението на Ватикана спрямо християните на Балканите. Подобряването на политическите условия на католическите общности, изграждането на католическа йерархия и съединението на източното и западното християнство се нареждат сред приоритетите на новия папа. Така българската католическата литература след Освобождението попада под влиянието на възхода на Католическата църква в България. Католическите институции в страната продължават да никнат една след друга. Най-голям напредък бележи католическото образование. Главната заслуга за това се пада на *успенците* и йосифинките. Училищата, семинариите и колежаите са достъпни не само за католиците. Поради автономния статут на Източна Румелия, католиците от Южна България имат достъп до Института на капуцините в Сирма, семинариите в Одрин и Цариград. За образованието на българските *капуцини* Ориенталският институт първоначално в Сирма, Турция след войната в Рим играе важна роля. Френските колежи и духовните семинарии привличат преподаватели от Франция и Италия. В първите следвоенни години масово започват да никнат католически просветни дружества. След Освобождението до Деветосептемврийския преврат спектърът на издаваните произведения е широк и разнообразен: от учебници за I-IV отделение за първоначалните католически училища, подготвени от свещениците-преподаватели - *Георги Гиев*, Франц Пъчев, Йосиф Гроздев и *Антон Карагьозов* - в първото българско католическо (начално) училище „Свети Андрей“ и одобрени от Министерството на просветата през 1928 година, през богати и разнообразни публикации в периодичните издания, до научни трудове по теология и философия на български език като монографиите на свещ. *Кирил Тосков* „Практикуването на християнските добродетели“ (1940 г.) и на *Козма Гюлов* „Мисли върху страданието на Исуса Христа“ (1943 г.), издадени в София от комитета „Добър печат“. През първото десетилетие на XX в. в Сливен *успенецът* свещ. Герман Рейдон редактира и издава първото католическо списание „Поклонник“ (с притурка „Животът на Светците“), след войните списанието се издава в

Пловдив. През 1912 г. свещ. Рейдон започва да издава и списание „Вяра и Наука“. Статиите в списанието са преводни и оригинални, на религиозно-философски теми, хроники, биографии на видни католици и светци и др. Сътрудници на свещ. Рейдон са свещеници и *миряни* от цялата страна като Методий Устичков, Вартоломей Шишков и др. Най-голяма роля за сдружаването на католиците в страната внася католическият печат, който между световните войни изживява своя разцвет. През 1917 г. в София се появява първият брой на календара „Св. св. Кирил и Методи“, издаден на немски език от *енорийския свещеник* Алберт Егер. От втория брой за 1919 г. отпечатан в Царската придворна печатница в София, той се списва на български и излиза като годишен алманах до 1950 г. Освен църковния календар за западния и източния обред, в сборниците се печатат религиозни разкази и стихотворения, прегледи на вътрешни и международни политически събития и ценни исторически и актуални сведения за живота на католиците в България. През юни 1921 г. в София е отпечатана книгата на Стоян Шангов и свещ. д-р *Дамян Гюлов* „Епохата на Асеновци. Писмата на Калояна до Иникентий III“ (*на снимката*). Безспорна заслуга с изключителен отзвук в духовния живот на католиците в България има издателството „Добър печат“. Изданията му - седмичника „Истина“, годишния календар „Св. Кирил и Методи“ и десетки книги се ползват с много добър прием сред католическото население. Водеща роля играе капуцинът Дамян Гюлов. По негова инициатива на 3 и 4 август 1921 г. в София се събират представители на орденското и мирското духовенство и на *миряните* от трите епархии. Сборката, която се именува Първи конгрес на добрия печат, всъщност си поставя за цел да създаде книжовност, която да противопостави християнските идеи на нахлуващите и установяващите се в сферата на културата и политиката идеи на комунизма, фашизма, атеизма. Изданията на „Добър печат“ не само консолидират католическата общност в България, а имат и важна роля за нейното по-добро интегриране в българското общество. На страниците на вестник „Истина“ (излизащ между 1924 г. и 1949 г.) се дава информация по много църковно-исторически и богословски въпроси, като особено силно се повдига въпросът за идентичността на българина католик. Под ръководството на свещ. д-р Дамян Гюлов, вестникът се превръща в истинска трибуна както за наболелите въпроси в общността, така и за живота в българското общество. В изданието на календара от 1936 г. за първи път се прави опит за систематизиране на българската католическа книжнина по епархии и ритуали. В този брой присъстват сто двадесет и три заглавия. В броя на Календара от 1938 г. списъкът се допълва с още стотина заглавия. След Деветосептемврийския преврат чуждестранните мисионери и преподаватели във френските колежи са принудени да напуснат България. Колежите са затворени. Вестник „Истина“ и католическият календар „Св. Кирил и Методи“ са спрени. Единствено българските католически духовници, които са останали извън страната, продължат да творят, но основно богословски и религиозни книги на немски или италиански. През 1980-те години проф. *Георги Елдъров* основава в Рим Българския католически книжовен архив „Абагар“, в който се опитва да събере пропиляната (не само католическа) българска книжовност зад граница. През последните години на тоталитаризма единственото католическо издание в България е католическо календарче (в джобен формат 20 - 32 стр.) с Новогодишно (вместо Коледно) обръщение на папата към българските католици. През този период радио „Ватикана“ е единственото средство за информиране. Съществуват и изолирани случаи като този с свещ. *Петър Сарийски*. В сферата на науката той води сътрудничество с Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, като превежда от италиански и латински език документи и извори, свързани с българската история. Творбите на архимандрит Купен Михайлов и архимандрит Велик Вичев от този период не са публикувани. Купен Михайлов също участва в подготовката на неиздаден сборник на кирилометодиевска тематика с учени от БАН, а Велик Вичев оказана помощ на проф. Николай Генчев при написването на негови трудове. През декември 1991 г. започва да излиза продължителят на идеите на в „Истина“ - вестник „Истина-Veritas“. Няколко месеца преди това е основан и вестник „Абагар“. Тези периодични издания започват да информират католиците в България за важните събития в Католическата църква и за събитията в света през погледа ѝ, да публикуват исторически и богословски статии. През 2011 г. престава да излиза вестник „Абагар“, а последният брой на „Истина-Veritas“ е през декември 2017 г. Католическите институции - църкви и манастири - използват информационните технологии, главно собствени уеб сайтове и страници в социалните мрежи, да информират *миряните* си за важни събития от живота на Католическата църква и енориите. Някои енории поддържат в църквите уеб-камери, активни по време на служба. Католическата църква в България има информационен сайт - www.catholic-bg.org с раздели Новини, Светият престол, Църква в България, в. „Истина“, Общности, Социална дейност, Катехизис, История, Издания, Връзки, Видео (на живо), и Устав. Радио „Ватикана“ поддържа секция на български език на своя уеб-сайт. В София е открита и книжарница за християнска литература „Анджело Ронкали“. От 22 октомври 2022 г. от София започва да излъчва по Интернет българското католическо радио „Аве Мария“.[Авторска © Иван Плачков] G

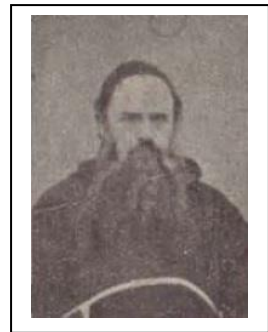
Българска комунистическа партия - през 1919 г. се създават организации на Българската комунистическа партия в *Балтаджии* (10 април) и *Калъчлии* (19 септември), за секретари са избрани съответно Тереза Чолакова и Йозо Стрехин. Организациите са учредени с помощта на Стефан Кираджиев, тогава секретар на тютюноработническия съюз в Пловдив, а преди това учител в село Стряма. [МГР89]

Български земеделски народен съюз - през 1908 и 1910 г. са основани местни дружби на Българския земеделски народен съюз в селата *Калъчлии* и *Балтаджии*. [МГР89]

БЪМБИНА, Мариана (неизв. - неизв.) - селска калугерка, една от първите учителки след Освобождението за обучение на девойки в *Балтаджии*.

В

ВАЛПА, Едуард (29 II 1812 - 7 I 1873) (наричан също *Едоардо*) - италиански католически духовник, философ, писател, преводач и български просветител. Едуард е роден на 29 февруари 1812 г. в Торино, Италия. Пристига в Пловдив на 13 декември 1841 г. Четири години е свещеник в село *Хамбарлии*. От 2 декември 1845 г. е назначен за *енорийски свещеник* в *Калъчлъ*, където ръководи *енорията* в продължение на 27 години. Той е бил познат на селяните като „свещ. Едоардо“. През 1857 г. изгражда в енорията си нов храм с две стаи за лечебница (лазарет). Известен е като един от най-видните мисионери и не само като духовник, но и като философ и писател. Написва различни религиозни книги, които са издадени от Пропагандата в Рим. Овладева български език, той прави преводи на няколко църковни и граждански драматични произведения, включително и толкова популярната в българското общество по това време „Многострадална Геновева“. Съставя обширни италианско-български и българо-италиански речници. Написва „Българска граматика на италиански“, „История на българския народ“ (написана с латински букви, но на говорим български език, наричана „павликянска“), „Кратка история на Пловдивската католическа мисия“. Тези трудове остават неиздадени. Ръкописите на „История на българския народ“ (*Zaropismo ili Istoria balgarska*) се базират на първото печатно издание на един от вариантите на „История славянобългарска“ - „Царственика“ на Христати Павлович, издадена през 1844 г. в Австро-Унгария. Във втория ръкопис на тази творба свещ. Валпа вмъква множество допълнения от други извори (византийски хронисти и западноевропейски автори). Умира на 7 януари 1873 г. на 61-годишна възраст в *Калъчлъ*. Погребан е в църквата, като след срутването ѝ от земетресението тленните му останки са преместени в селските гробища. През 1940 г. италианското правителство отпуска средства за построяването на паметник. Той е монтиран и благословен на 1 ноември 1940 г. в двора на църквата. Днес плочата се намира в гробищния парк. След Втората световна война голяма част от архива на католическата *енория*, в която е служил 27 години е предадена в Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“ в София. Така някои от ръкописите на свещ. Валпа попадат в Националната библиотека. Изследователи на творчеството на свещ. Валпа: В края на XIX век неговото творчество е изследвано от проф. Любомир Милетич и включено в двете изследвания „Нашите павликяни“, публикувани в „Сборник за Народни Умотворения, Наука и Книжнина“, книга 19, 1903 и книга 21, 1905 г. В началото на 1990-те години проф. Красимир Станчев, преподавател по „Славянска филология“ в 3-ти Римски университет, изследва творчеството на свещ. Едуард и публикува статията „Свещ. Едуардо от Торино и българската павликянска книжнина“. През 2012 г. във връзка с 200 годишнината от рождението му, проф. Людвиг Селимски публикува във в-к „Истина-Veritas“ статия за свещ. Валпа под заглавието „На хората драг, на Бога угоден“. През 2022 г. излиза от печат монографията „*Zaropismo illi Balgarska Istoria na otec Edoardo Valpa*“ на проф. Петко Петков. В нея авторът изследва специфични черти на *павликянския диалект*, представени в ръкописите на свещ. Валпа. Издадени преводни и авторски творби: Nauki od Sveti Francisko od Sales i od blaxen Egidio i drughi dobri raboti od kristianski xivot / od italianski na bolgarski jezik ubarnati od p. Edoardo od Torino, kappucin od Sveti Francisko na godinu sled Issukrastovo poroxdeni 1847. - Rim, 1878 (Peciatniza na Sv. Ob. propagandsko); Misleni za maki Issukrastovi : da se pravat na sekoi den od golemi posti / pissani od P. Edoardo kappuzin na godina sled Poroxdeni Issukrastovo 1847. - Rim, 1878 (Speciatniza na Sv. Ob. propagandsko); Nauki za kristianskiat xivot spored Isukrastovoto sledene / prevedeni od latinsko na balgarsko od p. Edoardo od Torino kapuzin u godinata sled

Isukrastovoto poroxdene 1863. - Rim, 1878 (Speciatniza na Sv. Ob. propagandsko); Mesezat od marta : naracen i poklonen na prevelikiat i slavniat Sveti Josifa, precisti sgudenik na precistata majka boxja blax. deviza Maria / preveden od italianski v godinata 1872 [od p. Edoardo]. - Rim, 1878 (Peciatniza na Sv. Ob. propagandsko) и Izbranie ot bogomilni falbi i pesni na Prisveto troistvo, na blaxena deviza Maria i na svetzi / ot italianski jezik na bulgarski ubarnati ot d. Edoardo a Torino kappucin ; I siga parviat pat na svetlos dadini ot d. Samuele a Prato kappucin za spomen i duhovno dobro na bulgarski-plovdivski-katolicenski narod. - Prato, Toskana, 1878 (Peciatniza Giachetti sin i drux).[CCGH] G0

Велед-и данишменд (на османски турски: *على فقيه*, на турски: *Veled-i-danişmend*) - едно от турските наименования на кв. „Парчевич“, среща се в османските регистри от XVI в. Вероятно Велед-и данишменд е име на човек.[CCCT14]

ВЕНКОВ, Любомир (11 VII 1968) - *мирски свещеник*. Роден на 11 юли 1968 г. в град Раковски. През септември 1989 г. заминава за Италия, където учи богословие в университета „Пропаганда фиде“. Заедно с свещ. *Петър Късов* са ръкоположени за свещеници на 21 август 1994 г. в катедралния храм „Св. Лудвиг“ в гр. Пловдив от епископ *Георги Йовчев*. Те са първите свещеници в България, ръкоположени след политическите промени през 1989 г. След ръкополагането си свещ. Венков е назначен за *енорист* на катедралния храм „Св. Лудвиг“, където служи две години. След това служи две години в *енорията* в кв. „Парчевич“. В средата на 1997 г. свещ. Любомир заминава за Рим, където учи година и половина теология. Връща се в България през 1999 г. и отново е назначен за *енорист* на храм „Св. Лудвиг“, където отговаря и за секцията за пасторация с младежта.[CPGH]

византийско-славянски обред - виж *източнокатолически обред*.

Викентинки - обществото на милосърдните сестри на свети Винкенти от Паула е основано през 1633 г. от Свети Викенти дьо Пол – френски свещеник и Свети Луиз дьо Марийяк – вдовица. Тяхната мисия е образованието и здравеопазването. През 1881 г. сестри от загребската провинция на обществото започват своята дейност в Одрин. Те поддържат девически педагогически лицей „Мария Лурд“. Последни три класа са с педагогически профил. Сестрите помагат на ранените в *Балканските войни* през 1912-1913 г. През 1930 г. заради промени в законодателството в Турция, те напускат Одрин. През 1896 г. Международната католическа болница в Пловдив е поверена на техните грижи. Те обслужват болницата до 1949 г. Те също обслужват сиропиталището „Св. Елисавета“ в Пловдив, преименувано на „Княгиня Евдокия“. В Пловдив са били известни като Елисаветки. През 1905 г. монахини от ордена пристигат в София. Там отварят гимназия „Санкта Мария“, сиропиталище „Княгиня Надежда“, интернат и детска градина. През 1907 г. сестрите пристигат в Малко Търново и се грижат за девическото училище. През януари 1953 г. са задържани 3 монахини викентинки от сиропиталището „Княгиня Евдокия“ в Пловдив, обвинени в събиране на шпионски сведения и предаването им на генералната настоятелка на конгрегацията в Загреб. От 1946-1987 сестри от ордена работят в енорията в Белене. През 1958-1959 година са приети 4 български монахини в ордена. След 2000 г., сестри-викентинки работят в Бърдарски геран и Коматеве. Сестрите-викентинки Лудовина Рончева, Даниела Кьолева (Гиева), *Власта Карпарова*, *Веселина Загорчева* и *Лициния Плачкова* са родени в енориите в град Раковски.[KB02] G0

Винария - празник на виното. От 2006 г. през февруари на площад „България“ в Раковски се провежда празник на виното „Винария“, организиран от *Община Раковски*. На празника винарите от общината представят произведеното от собствени лози вино. Празникът включва три части - изпълнения на танцови състави, певчески групи и хумористични сценки на площада, поставяне на начало на пролетното зарязване на лозите в близък лозов масив и празникът завършва с всеобщо веселие отново на площад „България“ с дегустация на вина и избор на „Цар на виното“.[COP]

витражи в храма „Свети Михаил архангел“ - витражите в храма „Свети Михаил архангел“ в кв. „Секирово“ имат следната последователност: Първият изобразява сцената на Благовещението - чрез този акт Исус се въплъщава, втората сцена е Рождество Христово - чрез тези две сцени се показва идването на Исус на земята, началото на Неговата мисия и как всичко се променя с приемането на християнството -

летоброенето, взаимоотношенията между хората. Следващите витражи показват хора, отдали живота си на Бог - покровителите на Източна Европа - светите братя Кирил и Методий, свети Бенедикт - покровител на Западна Европа, до него е сестра му Св. Схоластика. Следващите са свързани с нашето време, на тях са изобразени папа Йоан Павел II и Майка Тереза. На следващия витраж са изобразени папа Йоан XXIII и Св. Тереза от Кръста, тя също е покровителка на Европа, сестра-кармелитка, убита в Аушвиц. Следват няколко витража, свързани с местни мъченици на вярата - на единия е изобразен епископ *Иван Романов*, умрял в затвора през 1953 година, до него е свещ. *Флавиан Манкин*, свещеник в храма, убит през октомври 1944 г. *Рафаел Пеев* и *Гено Буров*, които са убити заедно с свещ. Манкин са на следващия витраж. Витражите са дело на пловдивския художник Светлана Берберова.[КЕБ]

водоснабдяване и канализация на град Раковски - още 1930-те години екипът на проф. д-р Георги Бончев започва проучване за групово водоснабдяване на трите села - *Генерал Николаево*, *Парчевич* и *Секирово*. Изследването му „Групово водоснабдяване на села в Пловдивския окръг“ (*фигурата е от изследването*) е публикувано в „Списание на българската академия на науките и изкуствата“, книга LXV 1942 г. В публикация от 1939 г. във пловдивския в-к „Воля“, кореспондентът *Антон Биков* съобщава, че през 1938 г. тогавашният кмет на Генерал Николаево - *Иван Петков* „изрови земята да търси вода“. В благоустройствения план на село Секирово (1938-1940) е включено изграждане на водопровод. През 1939 година в кладенеца на училище „Петър Парчевич“ в Секирово е инсталирана автоматична електрическа помпа, която водоснабдява училището и има 4 разклонения в селото. Но поради войната едва през периода 1946-1949 г. са завършени цялостно водопроводите в селата. През 1975 г. е създаден първият идеен проект за канализация на града. През 1977 г. са издълбани седем сондажни кладенеца, формиращи водопомпената станция за водоснабдяването на града. Кмет по това време е *Иван Балабанов*. Малка пречиствателна станция е изградена през 1978 г. в района на болницата от специализирана фирма от Кърджали. През 1980-те около стадион „Г.С.Раковски“ е изградена втора малка пречиствателна станция по социално-строителна програма на СЛЗ „Раковски“, предназначена да поеме и пречисти отпадъчните води от жилищните блокове, но след приемането и тя функционира кратко време и е разграбена. Също през 1980-те започва изграждане на канализация, но първоначално са обхванати около 1 км от улици с колектори за отвеждане на дъждовната вода. След това мрежата е разширена с канализация за дъждовни води до 10 км. В края на 1980-те години в северната част на двата големи квартала са построени водонапорни кули с цел регулиране на напора и разхода на вода във водопроводната мрежа, създаване на запаси поради неравномерното водопотребление, и изравняване на графика на работа на водопомпената станция. При тестване на кулите са установени течове като за тази в кв. „Генерал Николаево“ е била в рамките на допустимите норми, а тази в кв. „Секирово“ не е приета от комисията поради течове, които не са в допустимите граници. Така съоръженията остават не използвани. През 1991 г. е приет нов градоустройствен план с канализация, но той остава нереализиран. През 2004 г. е приет друг нов регулационен план с канализация и пречиствателна станция. През 2012 г. по време на управлението на кмета *Иван Антонов* започва мащабен воден проект, включващ нова канализация, подмяна на водопровода и изграждането на Пречиствателна станция за отпадъчни води. До 2015 г. са рехабилитирани близо 10 км главни и 65 км второстепенни водопроводи. Изградени са също над 9 км нови главни канализационни колектори и 63 км второстепенна канализационна мрежа. Изградената пречиствателна станция е с капацитет 20 хиляди еквивалентни жители и осигурява следните стъпала на пречистване: механично, биологично с физико-химично отстраняване на фосфора и аеробна стабилизация на утайките. Станцията осигурява възможност и за използването на пречистените води за напояване на земеделските площи.[Авторска © Иван Плачков]

военни офицери от Раковски - офицери, завършили военни училища: полковник *Иван Петров Нандров* - ракетчик - Военен университет „Васил Левски“; полковник *Йосиф Николов Каракашев* - свързочник - Военен университет „Васил Левски“; полковник *Йосиф Яков Стойков* - свързочник - Военен университет „Васил Левски“; подполковник *Антон Стефанов Пашкулов* - разузнавач - Военен университет „Васил Левски“; подполковник *Веселин Иванов Изамски* - химик - Военен университет „Васил Левски“; подполковник *Йосиф Самуилов Марушкин* - железопътен строител - Висш железопътен институт „Тодор Каблешков“; майор *Алексей Славов Дюлгерски* - Военен университет „Георги Бенковски“; майор *Иван Донев* - железопътен строител - Висш железопътен институт „Тодор Каблешков“; майор *Кольо Петров*

Зантов - летец - Военен университет „Георги Бенковски“; майор Петър Йосифов Пеев - строителен инженер - Военен университет „Любен Каравелов“; майор Станко Иванов Станков летец - Военен университет „Георги Бенковски“; капитан Андрей Иванчев - капитан далечно плаване - Военен университет „Никола Вапцаров“; капитан Иван Йосифов Хамбарлийски - капитан далечно плаване - Военен университет „Никола Вапцаров“; лейтенант Найденов Николов Найденов - летец - Военен университет „Георги Бенковски“. Списъкът е съставен от подполковник *Стефан Марушкин*.

Втора световна война - 25 военнослужещи от днешните квартали на Раковски загиват по бойните полета в Югославия, Унгария и Австрия (1944 - 1945): Ангел Ерников Пашкулов, Атанас Йозов Танчовски, Беню Бенедитов Гуджеров, Венко Йозов Силикчийски, Венко Самуилов Петков, Гено Ерников Пашкулов, Иван Венков Донеv, Иван Йозов Гроздев, Иван Петров Котов, Иван Генов Арлашки, Иван Ченков Терзийски, Йозо Климентов Дюлгерски, Йозо Миндов Мандраджийски, Йозо Николов Пачов, Йозо Петров Станчев, Йозо Серафимов Мандраджийски, Йозо Яков Стрехин, Кирил Николов Пеев, Любен Давидов Ячев, Павли Генов Говедарски, Петър Августинов Четински, Петър Серафимов Аянски, Рафаил Генов Койрушки, Роко Луков Луков и Тобия Петров Плачков. Имената на загиналите са изписани през 2018 г. на *паметника на загиналите за независимостта и обединението на България (на снимката участници във войната на 9 май 1985 г. на площада пред общината)*. [АКВБ]

Възкресенци - католически *орден*, основан в Париж на 17 февруари 1836 г. от Богдан Янски - полски емигрант. През 1861 г. папа Пий IX се обръща към общността с молба да основе мисия в българските земи, където вече е подписана уния с българите. През пролетта на 1863 г. първите възкресенци пристигат в Цариград и след няколко месеца се установяват в Одрин. Там те организират първото училище, което с времето се превръща в Българо-католическа гимназия. Възкресенците също обслужват и различни енории по българските земи - една от тях е униатската общност „Света Троица“ в Малко Търново, обслужвана от тях след 1866 г. След опожаряването на Стара Загора по време на Руско-турската война, хиляди бежанци се стичат в Одрин и намират препитание и подкрепа при възкресенците. Много деца учат в тяхното училище. Така в града постепенно възниква подходяща почва за дейности на ордена. През 1899 г. председателят на мисията в Одрин и директор на гимназията Август Мозер основава в Стара Загора *енория*, която престава да съществува непосредствено след Първата световна война. Първият българин-възкресенец свещ. Константин Кертев е родом от Стара Загора. Други български духовници от ордена са свещениците *Рафаил Пеев*, Игнат Бадов и *Николай Радев*. Дейността на мисията е спряна по времето на тоталитаризма. През 1983 г. архимандрит Купен Михайлов обобщава своите изследвания за възкресенците в ръкописа „Записки за мисията на свещениците възкресенци в Малко Търново“, издаден години по-късно. През 1992 г. в Малко Търново пристигна свещ. Роман Котевич от Полша. Освен за християните в Малко Търново, свещениците възкресенци се грижат за енориите „Успение Богородично“ в Бургас, „Непорочно зачатие на Дева Мария“ във Варна и „Скръбна Божия Майка“ в Шумен. [Авторска © Иван Плачков] ГД

възпитаници на Илирийския колеж - духовниците *Яко Божкович* и *Павел Гайдаджийски* са обучавани в Илирийския колеж в Лорето, Италия.

възпитаници на Ориенталския капуцински институт - следните *раковчани*, мисионери-капуцини са завършили Ориенталския капуцински институт в Буджа (днес в пределите на град Измир, Турция): *Дамян Гюлов*, *Козма Гюлов*, *Киприян Делянин*, *Климент Джундрин*, *Антон Йовчев* и *Викенти Пеев*.

възпитаници на Папския Григориански университет - следните духовници свързани с Раковски са завършили Папския Григориански университет в Рим: *Габриел Алексиев*, *Дамян Гюлов* и *Николай Радев*.

възпитаници на Папския източен институт - следните личности, споменати в енциклопедията са обучавани в Папския източен институт в Рим: *Максимилиян Балабански*, *Йосиф Гагов*, *Светлозар Елдъров*, *Георги Йовчев*, *Йосиф Кривчев*, *Симеон Коков* (първият българин, завършил института) и *Венко Плачков*.

възпитаници на Папския колеж „Русикум“ - свещениците-конвентуалци *Георги Елдъров* и *Симеон Луков* са възпитаници на Папския колеж „Русикум“.

възпитаници на Папския Урбански университет - в Папския Урбански университет са учили *Румен Станев*, *Павел Гайдаджийски* и *Йовко Пицийски*.

възпитаници на Серафимския колеж - свещениците-конвентуалци *Йосиф Кривчев* и *Недялко Романов* са възпитаници на Серафимския колеж.

възпоменателен медал за посещението на папа Франциск - монета-сувенир в чест на посещението на папа Франциск в Раковски - от едната страна на сувенира е ликът на Светия отец, от другата - църквата „Пресвето сърце Исусово“ в кв. „Генерал Николаево“, по края на монетата се чете посланието „Мир на земята“. Монетата е направена от мед, с 24-каратово златно покритие, тежи 10 грама и диаметърът ѝ е 30 мм. Сувенирът е направен от частна фирма с търговска цел.

въстание на Травъл - надигане на *павликяните* от Северна Тракия срещу властта в Източната Римска империя (Византия) в края на XI век. Травъл е роден в Пловдив или павликянските селища наоколо към средата на XI век във видно павликянско семейство. Както повечето павликяни поема пътя на военната служба във византийската армия. От византийската историчка Анна Комнина е известно, че от 1078-1079 г. до 1084 г. е личен оръженосец и доверен „слуга“ на нейния баща - император Алексий I Комнин. Това му е позволява да натрупа военен опит при войните с многото и най-разнородни врагове на Византия - печенеги, италиански нормани, селджукски турци и др. Неговата съпруга е една от най-приближените дворцови дами на императрицата Ирина Комнина. Императорът има симпатии към павликянина, поради това че и двамата са пелтеци (в превод от гръцки „травлос“ означава пелтек). Най-вероятно личното име на павликянина е Белю (аргумент от Белятово и Белене - наименования на двете крепости, ползвани от Травъл и въстаниците). През 1081 г. император Алексий I Комнин започва война с нахлулите на Балканския полуостров (днешна Албания и Македония) италиански нормани, ръководени от граф Робер Гискар. Около 2800 пловдивски павликяни са включени в императорската армия и участват в сраженията с нашествениците. През есента на 1082 година, след като заплатите им не са изплатени, павликяните самоволно напускат боевете и се завръщат по родните си места. Вследствие на това Византия търпи поражение в битката около Драч. В тази битка павликяните дават около 300 жертви. След края на военните действия Алексий I Комнин започва разправа с павликяните, избивайки чрез измама някои техни водачи. Връщайки се в своята столица през Беломорието, той вика за преговори павликянските водачи Ксант и Кулеон. Доверявайки се на императора, те пристигат в лагера му, но веднага са арестувани и затворени в Цариград. Пловдивската павликянска общност е подложена на репресии и притеснения, включително заточения, конфискация на имоти, насилствено обръщане в православие и т.н. Научавайки, че Алексий I Комнин избива павликяни, Травъл (или Белю Пелтека), изпреварвайки доноса на своята съпруга, напуска Цариград заедно с най-близките си съмишленици. Когато се връща в Северна Тракия, той веднага е последван от мнозина бунтовници. След пристигането на Травъл в Пловдив той и хората му се укрепват в изоставената крепост Белятово. Към тях заедно с хората си се присъединяват Татуш от Дръстър (Силистра), Сача от Вичина (при днешния румънски град Нуфър в Дунавската делта) и други печенежки и български водачи. Този съюз е скрепен чрез брака между Травъл и дъщерята на един от печенежки водачи. В началото император Алексий I Комнин се опитва да го склони към подчинение „...с писма и обещания“. Както разказва Анна Комнина, на Травъл са гарантирани „...безнаказаност и пълна свобода“. Укрепвайки се в Белятово, Травъл почти ежедневно извършва дръзки набези към Пловдив. Самият град обаче остава под византийски контрол. Срещу въстаниците императорът праща войска под ръководството на великия domestik (командващият сухопътните сили) Григорий Бакуриани, създателят на Бачковския манастир и неговия помощник Алексей Врана. В завързалата се битка въстаниците не само не отстъпват, но постигат победа над ромеите. В хода на сражението загиват самият Григорий Бакуриани и Врана. В продължение на две години Травъл и хората му са господари на земите от Пловдив до Средна гора. През 1086 г. Алексий I Комнин изпраща нова войска под командването на Татикий (покръстен селджукски турчин или арабин). В новата армия има и френски рицари на византийска служба. Двете войски се срещат някъде на север от Пловдив и три дни стоят една срещу друга, без да встъпят в сражение. Накрая печенезите започват да се оттеглят на север. Травъл не е в състояние да удържи повече положението и се изтегля също на север от

Балкана. Византийската армия не посмива да ги преследва. След като Травъл се оттегля на север от Стара Планина, заемайки крепостта Секуристка до Белене, павликяните, които остават в Пловдивско, стават обект на специални грижи. Те получават земи и привилегии при условие, че приемат православието. Въпреки това те не са укротени от Алексей I Комнин. През 1115 г. те получават от него и новия град *Алексиопол*, създаден за тях.[БАСБ05]

Вяра - вестник на *община Раковски* от 1992 г. Приемник на вестник „*Нови хоризонти*“. Главен редактор е Георги Славков, а редактор Мариана Дюлгерска. Излиза два пъти месечно от април 1992 г. до ноември 2001 г.[ПДА2691]

Г

Г.С.Раковски (*общообразователно училище*) - средно училище в град Раковски, открито през есента на 1977 г. и закрито през 1992 г. То се помещава в една сграда с техническото училище и до учебната 1984/85 г. двете училища има общо ръководство. Сградата предназначена за техническото училище започва да се строи през 1986 г. но остава незавършена. На 18 декември 1991 г. кметът на ОБНС - Раковски изпраща писмо-обръщение до ордена на сестрите-*францисканки*, живеещи в Раковски, за спонсорство и подпомагане на съвета в дострояване на сградата на техническото училище. След закриване на средното общообразователно училище „Г.С.Раковски“, техническото училище става стопанин на общата сграда.[ПДА2163]

Г.С.Раковски (*районно предприятие*) - виж фирма „*Легия*“.

Г.С.Раковски (*стадион*) - един от стадионите в град Раковски и клубен стадион на *ФК „Раковски“*. Намира се между кварталите „*Генерал Николаево*“ и „*Секирово*“ в района на кв. „*Нов център*“. През 1948 г. в село Генерал Николаево се създава първото физкултурно дружество „*Урожай*“, с което започват да се провеждат организирани лекоатлетически кросове и футболни мачове. През 1954 г. дружеството е републикански първенец на Втората републиканска селска спартакиада. По-късно и женският волейболен отбор три пъти печели званието „републикански селски първенец“. Успехите на дружеството довеждат до изграждане на спортна материална база. Още през 1950 г. се очертава футболно игрище на равен терен в местността „*Бруклийка*“ на юг от болницата, успоредно на шосето Пловдив-Брезово. Стадионът в село Генерал Николаево е построен в средата на 50-те на площ от 32 200 кв. м. с двуетажна сграда за физкултурни нужди и трибуна. Той е с капацитет от 3000 места. Строителният техник италианецът *Марио Тоскани* е технически ръководител на строежа. Стадионът е официално открит през декември 1956 г. от Тодор Живков - първи секретар на ЦК на БКП и от секретаря на партията Борис Тасков. Комплексът е включвал и хиподрум, който остава неизползван и по-късно теренът му е изравнен. Стадионът носи името на загиналия партизанин от Генерал Николаево - *Иван Станков* - „*Дибенко*“. Стадионът е бил клубен стадион на отборите „*Дибенко*“ от 1957 г. и на *футболен клуб „Легия“* от 1985 г. След 1989 г. стадионът носи името „Г.С.Раковски“. От 2001 г. на него срещите си играе *ФК „Раковски“*, който през 2011 г. след обединението си с „*Марица 1921*“ (до 2018 г.) носи името „*Раковски 2011*“. През 2009 г. е направено предложение стадионът да носи името на един от кметовете на града - *Франц Коков*, основател и организатор на международния детски футболен турнир „*Обединени от футбола*“, но предложението не е прието от общинските съветници. През 2012 г. са монтирани осветление на стадиона и климатична система в съблекалните.[65ГОФГР]

ГАГОВ, Йосиф Венков (9 IV 1915 - 14 IX 1967) (*пъркор: Отчето*) - католически духовник, учен, професор, дългогодишен преподавател в Папския богословски факултет „Серафикум“ и основател на българската секция на радио „Ватикана“. Той е определен от професор *Елдъров* като „един от лидерите на България извън България“. Роден на 9 април 1915 г. в село *Калъчили*. Според сведения, оставени от него на проф. *Георги Елдъров*, хайдутинът *Георги Качака* е баща на баба му. Като ученик Йосиф служи в църквата в родното си село като *министрант*. През януари 1927 г. заминава да учи в нисшата семинария в Буюкдере край Цариград. След това преминава през духовните семинарии в Сполето (1929) и Асизи (1930 - 1937), където на 12 ноември 1930 г. дава първоначалните си обети и приема името Йосиф Мария. В същото време записва курс по философия. На 31 май 1936 г. полага вечните си обети. Следва и във Висшата духовна семинария в Асизи. Ръкоположен е за свещеник на 17 октомври 1937 г. След 1937 г. специализира източноцърковни науки и християнска археология. Първата му докторска дисертация е за беседите на презвитер Козма срещу богомилите, защитена в Папския източен институт на 10 юни 1940 г.; втората - защитена в Папския археологически институт на 23 март 1945 година, като серия от статии по различните латински наименования на светите мощи на древни християнски мъченици. От 1939 г. до 1943 г. и след 1954 г. до смъртта си работи в Мисионерския колеж в Терме ди Каракала, където заема и поста заместник ректор. След завършването е поканен да чете лекции в Папския Богословски факултет „Серафикум“ през 1945 г. където е лектор до своята смърт. Автор е на редица научни разработки и статии в специализирани годишници и списания. През юбилейната за Католическата църква 1950 г. е отпечатан неговият труд „Рома сакра“ („Християнският Рим“), преведен на няколко езика. Почетен член на редица академии и научни дружества. Създава печатница с кирилица и започва издаването на списание „Емигрантски вест“, което излиза в продължение на 4 години - до декември 1953 г. Набира доклади и информация за българите в чужбина. Включва се в социалната дейност сред българските политически емигранти в Италия. Последното му пътуване до България през втората половина на 1947 година, съвпада с екзекуцията на Никола Петков. Едва успява да се спаси и напусне страната заедно с баща си. През ноември 1949 г. свещ. Гагов, в качеството си на председател на Комитета за подпомагане на българските емигранти, заедно с митрополит Андрей Нюйоркски посещават американския посланик в Италия Дън, с когото обсъждат възможността САЩ да приемат повече български емигранти. Открива българската редакция на радио „Ватикана“, която ръководи от 1949 г. до смъртта си. Първоначално едно седмично предаване, после три, до четири малко преди смъртта му. Пътува често до местата, където са настанявани българи, известните „лагери“ в околностите на Рим, край Неапол и Триест, след това в Гърция и Турция. Установява трайни връзки с някои от лидерите на първоначалната българска емиграция - бивши политици, дипломати и военни. Като председател на Българския помощен комитет в Рим взема участие в честването на пълнолетието на цар Симеон II в Рим през 1955 г. През 1956 г. гостува на царското семейство в Мадрид. Поддържа връзки с членовете на Българския национален фронт. Манастирът, където живее в Рим, известен като „Лозето“ (La Vigna), е превърнат в генерална квартира за българите, изпаднали в нужда. Проф. *Елдъров* го определя като повече от консулска служба и посолство. Някои сънародници дори намират подслон и малко работа в голямото манастирско имение. Член на Българското академично дружество „Д-р Петър Берон“, основано през 1965 г. в Мюнхен, Германия. Умира на 14 септември 1967 г. в Рим след боледуване. Погребението му е отслужено в римската базилика „Св. XII Апостоли“ от свещ. *Венко Плачков*. Христо Огнянов посвещава на свещ. Йосиф Гагов един от очерците си в сборника „Срещи през годините“. Списък на някои от творбите на проф. Гагов, публикувани на латински, италиански, английски и френски език - монографии: Joseph Gagov, *Theologia Antibogomilistica. Cosmae Presbyteri Bulgari* (Saec. X), Rome, Officium Libri Catholici, 1942. (на латински); Joseph Gagov, *Le più antiche denominazioni cristiane delle reliquie dei Santi*, дисертация защитена в Папския археологически институт, 1945. (на италиански); Giuseppe Gagov, *Roma sacra* 1950, Roma, ERA, 1950. (на италиански); Joseph Gagov, *Christian Rome* in 1950, Rome, Editrice Romana Attualità, 1950. (на английски); Giuseppe Gagov, *La fede nell'immacolato concipimento Maria tra Bulgari*, Roma, Acad. Mariana intern. 1957.; Статии: Giuseppe Gagov, „Uso e significato del termine ‘corpus’ nell’antica agiografia cristiana.“, *Miscellanea Francescana* 48 (1948); Giuseppe Gagov, „Il termine ‘nomina’ sinonimo di ‘reliquiae’ nell’antica epigrafia cristiana.“, *Miscellanea Francescana* 55 (1955); Giuseppe Gagov, „Il culto delle reliquie nell’antichità riflesso nei due termini ‘patrocinia’ e ‘pignora’“, *Miscellanea Francescana* 58 (1958); Giuseppe Gagov, „La soluzione di un antico crittogramma.“, *Miscellanea Francescana* 61 (1961); Giuseppe Gagov, „I Patriarcati d'Oriente e il loro sviluppo storico“, *Oriente Cristiano*, 4 (1962); Брошури и статии към колективни издания: Joseph Gagov, „EUROPE 01 - BASILIQUES

ET ÉGLISES MARIALES DE ROME“, в том 4: „MARIA ÉTUDES SUR LA SAINTE VIERGE“, на поредицата „Maria - Etudes sur la Sainte Vierge“, 1956/1997. (на френски); Giuseppe Gagnon, „Eulogia“, в „Enciclopedia Cattolica“, V.[CBBX13] G

ГАДЖЕВ, Ангел Георгиев (10 X 1966) - гъдулар от Тракийска фолклорна област. Роден на 10 октомври 1966 г. в град Раковски, Пловдивско. Към народната музика го насочва баща му - механизатор, който обича да пее. Така Ангел започва да свири и пее с него. Още 9 годишен започва да свири на гъдулка. По време на детската асамблея в София през 1979 г. свири на тържествения концерт в зала Универсиада. През 1980 г. участва в Международен конкурс за средношколци-изпълнители на музикални инструменти в град Бидгощч, Полша. Оттам се завръща с почетна грамота. След това свири тракийски хора и ръченици на самостоятелните си концерти в градовете Берлин, Лайпциг и Ерфурт, тогава в ГДР. През 1987 г. завършва специалност „Гъдулка“ в музикалната гимназия „Широка лъка“.

След това изнася и участва в много концерти в България. Музиката от неговата гъдулка може да се чуе на много записи. Участва като солист в записи на албуми на Държавния фолклорен ансамбъл „Филип Кутев“ и хор „Мистерия на българските гласове“. Свири с Иво Папазов и неговия оркестър и с акордеониста Петър Ралчев. Като солист на оркестъра „Филип Кутев“ и изпълнител с „Мистерия на българските гласове“, Ангел гастролира на шест континента. От 2001 г. живее със семейството си в САЩ. Съветът на чичо му „да не ходи никъде без гъдулката“ му отваря вратите за музикални изяви в Лас Вегас. Така при една случайна среща с музиканти, той свири на това, което им е обяснил за гъдулката - „цигулка с 14 струни“ и те го насочват да кандидатства за свое шоу в града, което печели и започна да прави концерти всяка година и да кани български музиканти от цяла Америка. Пътува и изнася концерти на много места с компактни групи българи в САЩ. На 19 декември 2019 г. участва във второто издание „Изкуството на гъдулката“ на проекта на оркестъра за народна музика на Българското национално радио „Тайните на българските инструменти“.[АББП] G

ГАДЖЕВ, Иван Йосифов (27 III 1974) - педагог, режисьор, криминалист. Роден на 27 март 1974 г. в град Раковски. Завършва висше образование със специалност „Начална училищна педагогика“ в ПУ „Паисий Хилендарски“. През 1997 г. завършва двугодишен курс по актьорско майсторство с режисьор Христо Церовски в Учебния театър към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, след което остава в постоянната професионална труппа на университета, която поддържа репертоарна игрална дейност под ръководство на Христо Церовски: номинация за наградата „Пловдив“ на спектакъла „Имало едно време...“ по мотиви на Алфонсо дьо

Мюсе - 1998 г.; участие в Европейски месец на културата - Пловдив 1999 г.; участие в постановка „Пунтовете“ по Чудомир, съвместна продукция на Учебен театър и актьори от Театър „Любомир Кабакчиев“ Казанлък 1999 г.; участие в Международен фестивал FESTUPIC в гр. Компьенд, Франция, с постановката „Три сестри“ от А. П. Чехов през 2000 г.; участие в Международен фестивал RITU 17 в Лиеж, Белгия, с постановката „Три сестри“ от А. П. Чехов 2000 година, където спектакълът е обявен за ярък професионален факт от специалиста по Чеховото творчество професор Сухих и поканен да гостува в Лондон, Лил, Ню Йорк; участие в Международен фестивал „Салон на изкуствата“ в НДК София през 1998 г. От 2001 г. до 2003 г. Иван Гаджев посвещава две години от професионалния си път на учителската професия като начален педагог в ОУ „Христо Ботев“. През 2003 г. постъпва на работа в МВР като специалист в Криминална полиция, отдел „Детска престъпност“. От 2012 г. Иван Гаджев посвещава свободното си време на педагогическа сценична дейност, като режисира на доброволни начала спектаклите на Театрална група към НЧ „Св. Св. Кирил и Методий“, с което възстановява театралната труппа в читалището след 40 годишно прекъсване. С труппата печели награди от национални и международни фестивали. През 2023 г. Иван Гаджев е един от инициатори за организирането и член на журито на Първия театрален фестивал „Магията на живата сцена“ в град Раковски.[АББП]

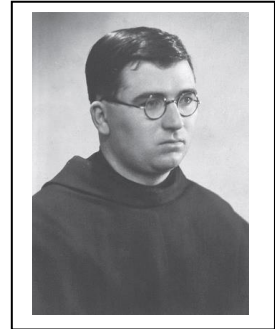
ГАДЖЕВ, Любен (21 VIII 1950 - 26 II 2017) - състезател, а по-късно и треньор, по бокс. Републикански шампион по борба - свободен стил, деен състезател по бокс с множество награди и заслужил треньор на България. Роден на 21 август 1950 г. в село *Секирово*. Основното си образование получава в ОУ „Христо Ботев“ в родното си място, а през 1969 г. в Пещера завършва Селскостопански техникум „Петър Ченгелов“. На 25 август 1972 г. се жени за Иванка Гаджева, а през 1973 г. се ражда първото им дете - Марияна. Шест години по-късно, през 1979 г. се ражда и второто им дете - Бойчо. Още в основното училище започва да тренира борба - свободен стил. През 1965 г. в София става републикански шампион по борба, след което се запалва по бокса и започва да тренира усилено. Успехите не закъсняват, през 1968 г. става републикански шампион в категория „юноши“ в Бургас за купата на Средните спортни училища (ССУ). През 1969 г. в София печели III място в Спартакиадата за мъже. През същата година, като войник влиза в редиците на СК „ЦСКА“ - София и участва в редица състезания. След като отбива военната си служба, започва да се състезава в редиците на СК „Тракия“ - Пловдив, днешния СК „Ботев“. Участва в множество състезания както в България, така и в чужбина: Унгария, Алжир, Тунис, Италия, Чехия, Полша, Гърция и други. През месец април 1972 г. открива *специализирана спортна „Школа по бокс“* към основно училище „Христо Ботев“, като филиал на СК „Локомотив“ и става треньор на първите нейни членове. Още в първите години, в резултат на усилените тренировки и много труд от негова страна, школата се доказва и става една от най-добрите в България. През 1973 г. в Хасково възпитаник на школата - Бончо Гендов става Зонален шампион, а през 1974 г. в Габрово петима възпитаници стават медалисти. За периода, в който е съществувала школата (1972 - 1990 г.) Любен Гаджев и учениците му участват в множество състезания, турнири и първенства на регионално и национално ниво и винаги са шампиони във всички категории. „Школата по бокс“ в Раковски има 78 републикански шампионски титли за „Юноши“ и „Мъже“, не могат да се изброят и вицешампионите. Наградени за „Майстор на спорта“: Иван Гаджев, Милко Стойков, Николай Пашкулов, Любо Загорчев и *Петър Лесов*. Школата на Любен Гаджев тренира възпитаници, които впоследствие играят за отбори като: „Ботев“ и „Локомотив“ - Пловдив, АФД (Армейско физкултурно дружество) „Сливен“. Школата има и тридесет възпитаници в ССУ „Васил Левски“ - Пловдив. През 1976 г. в Русия на Европейското първенство на железничарите, Божидар Дюлгерски печели бронзов медал, а през 1978 г. на Международния турнир по бокс в Албена участниците от „Школата по бокс“ на Раковски печелят един сребърен и два бронзови медала. През 1986 г. на турнира „Странджата“ в София, боксьорът Иван Гаджев е единственият българин, който побеждава кубински боксьор. В Китай, Хонконг на международен турнир през 1987 година, той печели златен медал. Иван Гаджев е и единственият българин, който побеждава Серафим Тодоров - трикратен световен шампион. Един от най-видните български боксьори, Петър Лесов, е също възпитаник на треньора Любен Гаджев. Под неговите усилените тренировки той става „Шампион на България“ (1974 г.) в категория „юноши“. В категория „мъже“ (48 кг. и 51 кг. - 1979 г.) в Юкохама, Япония става световен шампион, а през 1980 г. Олимпийски шампион в Москва, Русия. Същият има и две европейски титли в Тампере, Финландия и Варна. Друг виден възпитаник на треньора Любен Гаджев е и *Йордан Лесов*, бронзов медалист в Европейското първенство в Тампере, Финландия и четвърти на Олимпиадата в Москва през 1980 г. Любен Гаджев е обявяван три пъти за „Най-добър треньор“ на окръжно ниво, три пъти „Най-добър треньор на НРБ“, а през 1980 г. става „Заслужил треньор на НРБ“. Успехи, награди и признания: Републикански шампион по борба свободен стил. (1965 г. - София); Републикански шампион по бокс в категория „Юноши“ за купата на ССУ. (1968 г. - Бургас); III място в Спартакиадата за мъже (1969 г. - София). Като треньор: Награда за треньор с най-много шампиони (1973 г. - Пловдив); Заслуги в развитието на българския бокс (1974 г. - Пловдив); Принос в развитието на бокса в Пещера (1975 г. - Пещера); Най-добър треньор - юноши младша възраст (1977 г. - Пловдив); Най-добре представил се треньор на „Окръжно първенство по бокс за юноши“ (1977 г. - Пловдив); Грамота за заслуги по случай „Тридесет години организиран бокс в Пещера“ (1985 г. - Пещера); Заслужил треньор на България (1980 г.).[АББП] СД

ГАДЖЕВА, Михаела (неизв.-неизв.) (рождено име *Чола*) – монахиня, евхаристинка. Родена в *Секирово*. Като млада монахиня работи в сиропиталище в Пловдив до закриването му през 1948 г. След това е готвачка в кухнята в семинарията на свещениците *успеници* в Пловдив. По това време свещ. Камен Вичев е директор на семинарията, а свещ. Павел Джиджов е иконом. Там тя е свидетел на обиска на семинарията от народната милиция на 4 юли 1952 г. и арестуването на свещениците Камен и Павел. Два дни по-късно по същия начин е направен втори обиск и са арестувани свещениците Самуил Джундрин и Иван Станев.

Разпитвана е няколко пъти. Семинарията е затворена и тя се връща в София. Присъства в залата при провеждане на заседанията на *големия процес срещу католическите духовници* в началото на октомври същата година. През 1994 г. свидетелства по процеса за тяхната *беатификация*. [АББП]

ГАДЖОВ, Иван Венков (1910 - 1973) - католически свещеник, *конвентуалец*. Роден през 1910 г. в село *Балтаджиш*. Една от сестрите му е монахиня в Загреб, но умира твърде млада. След завършване на началното си образование в родното си село, учи първоначално при свещениците конвентуалци в Буюкдере, в Цариград (днес предградието Мегало Ревма в Истанбул). Завършва обучението си в манастира в Асизи, в Италия, където на 13 август 1933 г. в базиликата „Свети Франциск“ е ръкоположен за свещеник. От 1934 г. е помощник-енорист в градчето Спело до Асизи. През 1940 г. учи източен обред и се връща в България през 1942 г. по молба на епископ Кирил Куртев, за да служи в *енорията* „Успение Богородично“ в село Покрован, Ивайловградско. По време на преследванията на католическото духовенство в България през 1951 г. тайно му е съобщено от местен милиционер, че ще бъде арестуван. Той успява да избяга в Турция с лодка по река Арда. Там търси помощ от съпругата на Серафим Гендов - отказал се свещеник-конвентуалец. Тя му урежда билет за кораб до Италия. През 1958 г. се връща от Рим в България с мотоциклет. Той е арестуван и разпитван дълго от тогавашните власти. Изпратен е в родното си село *Секирово* без право да го напуска, но епископ *Симеон Коков* не му дава работа и той заедно с свещ. *Недялко Романов*, също конвентуалец, отива в Никополската епархия. Започва да работи като помощник-енорист в храма „Светият Кръст“ в Трънчовица. Свещ. Иван Гаджов умира в Трънчовица през 1973 г. Погребан е в Секирово. Свещ. Гаджов е вуйчо на майката на съставителя на енциклопедията и брат на прадядото на *Иван Гаджев*. [СВВХ13] СЪ

газификация на град Раковски - през 1990-те години директор на Оранжерии в град Раковски *Слав Дюлгерски* успява да докара природен газ до предприятието в град Раковски, като идеята му е да стигне и до кварталите, за да може по-нататък и *раковчани* да я ползват за битови нужди. Дори се опитва да учреди сдружение за газификация на града, но в условия на криза идеята не се подема и тогава остава нереализирана. През 2009 г. започва газификацията на града с доставка на природен газ от фирмата „Ситигаз“, дъщерно дружество на компанията „Овергаз“. През 2011 г. при управлението на кмета *Иван Антонов* всички общински сгради в града са газифицирани. [СОР]

ГАЙДАДЖИЙСКИ, Венцислав (неизв.-неизв.) (изписван и Гайдаджиев, известен като Славчо) - *мирски свещеник*. Други католически духовници от Дуванлии със същата фамилия са епископ *Павел Гайдаджийски* от *ордена на францисканците* и свещ. Григорий Гайдаджийски от *ордена на францисканците-капуцини*. Средното си образование Венцислав завършва в *Католическата мирска семинария* в град Пловдив. През есента на 1915 г. свещ. Венцислав Гайдаджийски е назначен за полкови свещеник на 9-ти пехотен полк и служи до август 1918 г. по фронтовете на територията на днешна Северна Македония. На 24 октомври 1918 г. е назначен за *енорист* в село *Алифаково* (кв. „Парчевич“). По това време донася в *енорията частица от кръста*, на който е разпнат Исус Христос. На 19 април 1921 година в Пловдив е отбелязан тържествено 25-годишният свещенически юбилей на епископ *Викенти Пеев*. Свещ. Венцислав Гайдаджийски поздравява юбиляра и прави подарък на епископа от името на католическия клир. По време на неговото служене в селото през 1921 г. е построено *Народно начално училище „Филип Станиславов“*. През 1925 г. е построена камбанария на църквата. Той е повече известен като свещ. Славчо сред своите *миряни*. След *Чирпанското земетресение* от 1928 г. свещ. Славчо и Франц Станчев координират възстановителните дейности в селото и по време на неговото служене през 1930-1931 г. е построен настоящият храм. Свещ. Славчо служи като *енорист* до началото на 1960-те, когато е заместен от свещ. *Николай Радев* от *ордена на възкресенците*. Една от улиците в кв. „Парчевич“ носи името, с което е известен на *миряните* си - Слав Гайдаджийски. [ДАБПВВ]

ГАЙДАДЖИЙСКИ, Павел (1734 - 16 VII 1804) (наричан още Дуванлията) - католически епископ, поет и книжовник с безупречен за времето чист български език. Роден през 1734 г. (вероятно) в Пловдив. Родителите му са дуванлийци от рода Гайдаджийски. На 12-годишна възраст на 4 март 1746 г. заминава да учи в Рим. Учи граматика в Урбановия колеж в Рим, реторика и философия в Илирийския колеж в Лорето, Италия и завършва богословие във висш римски институт. Един от първите българи, завършили висше образование и е един от най-образованите българи през XVIII век. На 3 януари 1757 г. е ръкоположен за свещеник и се завръща в България, където работи в католическите селища на Южна

България. Обслужва *Селджиково*, *Дуванлии*, *Хамбарлии*, *Даваджово* и *София*. На 19 януари 1766 г. Павел Гайдаджийски, заедно с още трима католически свещеници, между които и *Йосиф Родовани* са заточени в Цариград, поради интриги с Пловдивския гръцки владика. Но след три месеца биват освободени след ходатайство от дубровнишкия посланик. През 1773 г. с папска грамота е избран за апостолически наместник за Софийско-пловдивския викариат. Има много творби, останали от него на български език с *павликянски правопис*. Най-ценната от тях е книжката „Песни духовни“. През 1775 г. съставя сборник, в който са включени молитви, религиозни хърватски песни в български превод, както и стихотворения, написани на латиница от българи - католици и на български език. Превежда и създава много песни, които се употребяват в богослужението. Автор е на песента „Ново слънце“. За първи път в историята на българската поезия Павел Дуванлията оценява народната песен като извор на художествени ценности. На 6 април 1777 г. е избран за никополски епископ. Ръкополагането става в Цариград от архиепископ Джовани Батиста Бовастрели. Първоначално установява своето седалище в Белене, после в Русе, а поради преследването от турците и в Букурещ. Умира на 6 юли 1804 г. на 70 г. в Букурещ. Погребан е в църквата „Баратия“ към манастира на братя францисканци в Букурещ. По време на големия пожар в града през 1847 г. църквата изгаря до основите. Година по-късно тя е изградена отново с финансиране от Виена. Епископ Павел Гайдаджийски е последният никополски епископ *францисканец*. През лятото на 2019 г. на сградата на църквата „Прескръбна Божия Майка“ в село Дуванлии е поставена възпоменателна плоча, посветена на 215 годишнината от смъртта на епископ Павел Гайдаджийски. През лятото на 2024 г. Държавна агенция „Архиви“ като част от документалната поредица „Архивите говорят“ издава тома „Епистоларното наследство на Павел Дуванлията (Гайдаджийски), католически епископ на Никопол“. Улица „Павел Дованлийски“ в квартал „Драгалевци“ в София носи неговото им. Библиография: Ръкописен сборник с религиозни химни на говорим български език - „Книга, писана за Матей Пенчов от Амбарли да се учи и да учи и други“, 25 октомври 1775 г.; Книжка „Песни духовни“; Песен „Ново слънце“.[ССГН] СЪ

ГАЙДАДЖИЙСКИ, *Слав* - името, с което е известен свещ. Венцислав Гайдаджийски.

ГАНЧЕВ, *Никола* (28 IX 1919 - 4 XI 2001) - кавалджия от Тракийската фолклорна област, музикален педагог, един от най-добрите кавалджии на XX век и почетен гражданин на *община Раковски*. Роден е на 28 септември 1919 г. в село Шишманци, но от малък заживява със семейството си в село Рудник, Бургаско. Майка му е народна певица и знае, според спомените на Никола Ганчев, „повече от 200 песни и най-обичаше бавните песни за хайдути“, а чичо му Васил е кавалджията, който първи го подтиква към свиренето. Първия си кавал получава на 7 години. На 16-годишна възраст необикновеният му талант е признат и е поканен да направи първите си записи в радиото. От 1936 г. е редовен изпълнител в Радио „София“, редом с най-изявените тогава музиканти и певци. По това време създава първата си народна група: Слав Велев - гайда, Александър Илиев и Недка Тонева - гъдулари от село Девня, единствената жена по него време, която свири на кавал, учила се от Никола Ганчев. Кулминацията в неговия творчески път настъпва през 1951 г. с основаването на Държавния ансамбъл за народни песни и танци с ръководител Филип Кутев. Никола Ганчев става главния му помощник и консултант. В продължение на 30 години Ганчев е пръв солист в ансамбъла и с най-прецизния акомпанимент на изтъкнати певици, като Вълкана Стоянова, Надка Караджова, Комня Стоянова, Бойка Присадова, Янка Танева и други. През многобройните си пътувания пресъздава преживяното в музика и натрупва изключително много познания за българската народна музика. Макар и принадлежащ главно към тракийската школа, оставя след себе си творби, които представляват всички фолклорни области в България, в цялата им пестрота и разнообразие. Преподавал е на много млади музиканти. През 1961 г. заедно с Михаил Йорданов, Михаил Букурещлиев, Еленчо Недялков и др. създават Детско-юношеския фолклорен ансамбъл „Изворче“. Там до средата на 90-те години на XX век Никола Ганчев обучава десетки от бъдещите най-добри изпълнители на кавал. Огромните му грижи за Музикално училище в Котел от 1962 година, както и работата му с индивидуални ученици, не прекъсват до последните му дни. Никола Ганчев умира на 4 ноември 2001 г. в град София. Дискография - Малки плочи: Петкана Захаријева и Никола Ганчев - кавал - 5596; Изпълнения на Никола Ганчев - кавал - ВНМ 5706; Народни мелодии и хора изп. Никола Ганчев и Д. Милков - кавал - ВНМ 5837; Дългосвиращи плочи: - Изпълнения на Никола Ганчев - кавал - ВНА 1263 (1972). Памет: В село Рудник, Бургаско, се организира конкурсът за кавалджии „Никола Ганчев“. На 8 ноември 2014 година, по случай 95-годишнината от рождението на Никола Ганчев, в родното му село Шишманци е открит негов бюст-паметник и площадът носи неговото име. От 14 април 2021 г. е почетен гражданин на *община Раковски*.[ЖНОР14]

Генерал Николаево (изписване до 1945 година: *Генералъ-Николаево*) - бивше село, бивше селище от градски тип и най-източният от кварталите на град Раковски. Селището е разположено на пътя Пловдив-Брезово-Казанлък. Името му до 1934 година е *Калъчлии* (изписвано и Калжчлии, *Калъчлъ*, *Кълъчлъ*, *Каличево*). В селището действа енория „Пресвето сърце Исусово“ на Софийско-пловдивската католическа епархия. Едни от първите сведения за село *Калъчлъ* са в османските данъчни регистри от XVI в. То фигурира с имената *Алтѝн Боа* (на османски турски: قلچلو صاړو, на турски: Altın boğa) и *Кълъчлъ саръ* (на османски турски: التون بوغا, на турски: Kılıçlı sarı). Приходът на селището е формиран от данъчно облагане върху добив от: пшеница, смесено зърно, зеленчукови градини, такса за ползване на ливади и други такси. В регистър от 1596 г. е записано, че общността има имам. В началото на XVII в. започва покръстването на павликяните в Северна България и в също време започват и преселенията на някои от тях в Южна България, които се заселват от двете страни на днешната река Стряма. През

1623 г. свещ. Антон Батор от Никопол, следвал в Климентинската колегия в Рим, е *капелан на дубровнишки търговци* в Пловдив. На него му е възложено да обхожда околните села с павликянско население и да ги покръства. През 1643 година католическият мисионер *Яко Божкович*, пристига в *Калъчлъ*, с което се ускорява налагането на католицизма в района. Така се поставя началото на католическата енория в селото. Посещенията на архиепископ *Петър Богдан* в селото също допринасят за ускореното приемане на католицизма от павликяните (виж *посещения на архиепископ Петър Богдан в Пловдивско*). През 1676 година *Калъчлъ* наброявало 70 къщи. Поради войните на Османската империя с Австрия, във втората половина на 20-те години на XVIII век са предприети повсеместни гонения срещу католическото духовенство. Така длъжността администратор на *Софийско-пловдивския апостолически викариат* е поверена на родения в *Калъчлъ* свещ. *Михаил Добромиров*. През 1836 г. в *Калъчлъ* има 152 къщи, 1113 души и още до 300 работят в други села. През 1844 г. в Рим е издаден молитвеника „*Наука християнска за християните от Филибелийската държава*“ с автори родените в *Калъчлъ* свещеници *Яко Яковски* и *Петър Арабаджийски*. През 1845 г. католическият епископ *Андреа Канова* в Пловдив попечителства при закупуването на земи от изселващите се турци от село *Герен* и улеснява заселването му със семейства от *Калъчлъ*. От 2 декември 1845 г. за *енорийски свещеник* в *Калъчлъ* е назначен *Едуард Валпа*, който ръководи *енорията* в продължение на 27 години. През 1857 г. той изгражда първата църква с масивен градеж с две стаи за лекуване на болни *миряни*. Той известен като един от най-видните мисионери в Пловдивско. Написва различни набожни книги, които са издадени от Пропагандата в Рим. На 8 февруари 1852 г. свещ. Едуард Валпа е записал, че някаква жена (най-вероятно селска калугерка) „учи селските деца на наука“. Първото училище в село *Калъчлии* е построено през 1879 г. и носи името на католическия епископ Филип Станиславов - автор на първата българска печатна книга „Абагар“. По тогавашните закони на Източна Румелия училището е със статут на частно католическо училище. Първият учител е *Франц (Ченко) Калчов Керин*. След няколко години е построена нова сграда на два етажа със стаи за четири отделения за момичета и за момчета. От 1880 г. *енорист* е свещ. *Самуил Нутини*. През 1884 г. той насърчава семейства главно от *Калъчлии* да се заселват в село *Салалии*. След Съединението свещ. Нутини закупува земите на изселилите се турци от турските села *Бекерлии* и *Ютакларе*. Селата са заличени съответно през 1886 г. и 1893 г. и земите им са присъединени към землището на *Калъчлии*. През 1886 г. свещ. Самуил започва да събира помощи за нова църква. Стоежът на новата църква започва през 1891 г. Сградата е проектирана от италианеца Визети. Тя е осветена на 4 октомври 1892 г. Храмът е наречен „Пресвето сърце Исусово“. В края на 1908 г. в селото е създадено читалище „*Св. св. Кирил и Методий*“. През 1913 г. в сградата на училището в *Калъчлии* са настанени семейства бежанци от Одринско. През 1918 г. в селото започва да работи първата в района пощенска станция. В периода между двете световни войни са съществували следните църковни културни и просветни дружества в *Калъчлии* - *католическо дружество „Роберт Менини“* (основано 1927 г.) и *Младежки католически певчески хор „Михаил Добромиров“* (1943). През 1920 г. *енористът* свещ. *Козма Гюлов* започва кампания за събиране на средства за построяване на мост на шосето Брезово-Пловдив над река *Сребра*. През 1922 г. - 1923 г. мостът е построен и завършени с помощта на кмета Петър Власов. Свещ. Козма е също инициатор за

изграждане на първата болница в католическо село в България. През 1925 г. в Калъчлии започва да работи *болницата „Петър Парчевич“*. В началото на юни 1921 г. Окръжният съвет в Пловдив прави предложение село Калъчлии да се преименува на село Добромирово. През 1921 г. в селото е открита и прогимназия. Политически симпатии в село Калъчлии през 1929 г. се разделят между три партии - Националлибералната, Земеделската, и управляващия Демократически сговор. Най-много са привържениците на Демократически сговор, поради грижите на Андрей Ляпчев за селото и личното му познатство със *Стефан Чешков Петков* - един от влиятелните хора в района и първият адвокат, роден и работещ в селото. Адвокат *Стефан Петков* е избран за депутат от Либерална партия (радослависти) в XVII обикновено народно събрание. На 18 април 1928 г. в 21 часа и 20 минути вечерта следва вторият силен трясък на *Чирпанското земетресение*. В Калъчлии са разрушени църквата и училището. С разрушени стени сградата на болницата става негодна за ползване. Много частни домове са изцяло или частично разрушени. Със средства, отпуснати от ДИПОЗЕ още на другата година са построени новите сгради за началното училище и прогимназията в селото. Строежът на нова католическа църква започва през 1930 година. На 1 ноември 1930 г. има авария на строежа. Няма информация за пострадали, вероятно поради това че точно тогава хората са в гробищния парк. През 1932 г. е възстановена дейността на болницата в нова сграда с голям за времето капацитет - 40 стаи. През 1930 г. в Калъчлии е закупен първият автобус за превозване на пътници до град Пловдив. Негов шофьор е Петър Зантов. През 1934 г. селото е наименувано и носи името Генерал Николаево на видния генерал Данаил Николаев, който е един от създателите на българската войска след Освобождението. През 1936 г. започва електрифицирането на селото от електроцентраля „Въча“. През 1941-1942 г. започва строежът на сегашната сграда на общината. През периода 1946 - 1949 г. е прокаран първият водопровод в селото. На 16 януари 1949 г. в селото е основано ТКЗС от 121 домакинства с 3800 дка земя и председател Гено Сарийски. На 30 април 1952 г. в селото започва да работи *тухларна фабрика*. От 1954 г. до 1961 г. село *Секирово* е квартал на село Генерал Николаево. От 1956 г. до 1959 г. сградата на общината в селото е в ремонт - строи се вторият ѝ етаж. През 1956 г. е изграден *стадионът* в селото. През 1957 г. е направена надстройка на сградата на болницата. През 1963 г. е открита новата сграда на училището и в една от старите сгради на училището, след неговото преместване в новата сграда, е организирана първата детска градина. През същата година *Практическо селскостопанско училище* е преместено в селото. Курсът на обучението му е двегодишен. През 1968 г. то е закрито. През 1964 г. стопанството в село Генерал Николаево прераства в Държавно земеделско стопанство. От 15 септември 1964 г. село Генерал Николаево е признато за *селище от градски тип* Генерал Николаево. На 3 февруари 1966 г. селищата Генерал Николаево, Парчевич и Секирово се обединяват в ново населено място - гр. Раковски (*допълнителната снимка е от 1943 г.*).[Авторска © Иван Плачков] СЪ

Генерал Николаево (*селище от градски тип*) - На 15 септември 1964 г. село *Генерал Николаево* е признато за *селище от градски тип* и остава такова до създаването на град Раковски през 1966 г.[Уикипедия]

генерален викарий - духовник, назначен от епархийския епископ да го подпомага в управлението на епархията. Генералният викарий може да е епископ или свещеник.[Уикипедия]

ГЕНОВ, Антоний Ангелов (9 II 1950 - 15 XII 2006) - актьор. Роден в София на 9 февруари 1950 г. в семейството на Ангел и Лили Генови. Баща му е изтъкнат универсален музикант, дългогодишен солист на Софийската държавна опера. Именно от него Антоний се влюбва в изкуството още като дете. Детските му години минават между София и тогавашното село *Генерал Николаево*. Баща му е роден и живял там преди да се установи в София. Детската мечта на Антоний е да стане художник и дори кандидатства в Художествената гимназия, но за негово съжаление не е приет, затова той се насочва към актьорската професия. Завършва Висш институт за театрално изкуство „Кръстьо Сарафов“ през 1974 г. със специалност „Актьорско майсторство“ в класа на проф. Надежда Сейкова. Постъпва на работа в Театър „Сълза и смях“ през 1974 г. По-късно напуска състава на театър, но се завръща през 1979 г. В периода 1978 - 1979 г. играе в Народен театър „Иван Вазов“, където се завръща през 1988 г. Най-успешните му роли са в „Сън в лятна нощ“ от Шекспир, „Чайка“ на А.П. Чехов, „Дон Жуан“ на Молиер, Орце Попйорданов в „Солунските съзаклятници“ от Георги Данаилов и др. В края на 70-те и началото на 80-те години Антоний Генов изиграва емблематични роли, с които се превръща в любимец на публиката - Панайот Волов в „Записки по българските въстания“, Велизарий във филма „Хан

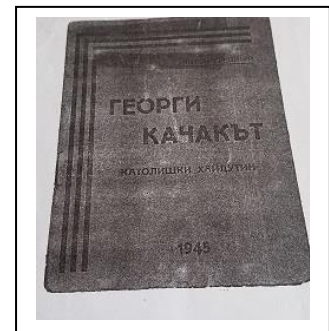
Аспарух“, д-р Банков в „Адаптация“ и много други. На 7 февруари 1982 г. има среща с обществеността в *град Раковски (на снимката)*. Дублира филми и сериали през кариерата си. Участва в безброй радиопиеси, тв рецитали и концерти. Член на Съюза на българските филмови дейци (СБФД). В последните години от живота си Антоний страда от тежка депресия. Умира на 15 декември 2006 г. на 56-годишна възраст. Женен е за актрисата Нели Монеджикова, с която имат един син - Ангел Генов, също актьор. Ангел умира 43-годишен на 4 септември 2021 г. в апартамента си в Лондон, вероятно след злоупотреба с алкохол. Награди и отличия: Наградата на критиката за ярък дебют за ролята на Панайот Волов във филма Апостолите, Варна (1976); Наградата на СБФД за ярък дебют за ролята на Панайот Волов във филма Апостолите, Варна (1976); Медал „За заслуги към БНА“ за ролята на Велизарий във филма Хан Аспарух (1982); Голямата награда „Златната роза“ за филма „Те надделяха“ (1986); Заслужил артист (1987).[Уикипедия]

ГЕНОВ, Ивелин (26 V 1985) - мирски свещеник. Роден на 26 май 1985 г. Живее и израства в Белене. Там през 2004 г. завършва средното си образование. След отбиване на военната си служба и една подготвителна година в Русе, заминава за Рим, където в продължение на 6 години (2007-2013) учи в Папския университет „Свети Тома Аквински - Анджеликум“ и завършва бакалавърска степен по философия и по теология. През това време пребивава в Папския гръцки колеж от византийския обред. След завръщането си от Рим записва и завършва семестриално магистратура по история на средновековната философия и култура. През 2015 е изпратен на пасторален опит в енория „Пресвето сърце Исусово“ в Раковски, където се посвещава на многообразната пасторална дейност в енорията и грижата за различните групи по катехизис. През месец ноември 2016 г. по време на тържествена Света *литургия* в катедралния храм „Свети Лудвиг“ в Пловдив, Ивелин Генов е ръкоположен за свещеник от софийско-пловдивския епископ *Георги Йовчев*. През 2016 г. свещ. Ивелин е назначен за помощник-енорист в енория „Пресвето сърце Исусово“. От октомври 2020 г. е *енорийски свещеник* на енория „Св. св. Петър и Павел“ в кв. „Миромир“ на град Хисаря.[КЕБ]

ГЕОРГИ КАЧАКА (1820 - неизв.) (известен също с: Георги Павлиянина и Католишки хайдутин) - единственият известен хайдутин от селата, формирали по-късно град Раковски. Георги Павлиянина (Качака) е роден в началото на 1820-те години в село *Калъчлъ*. Той е от рода Петкови (Зотови). Няколко писма и една народна песен свидетелстват за част от неговия живот. Той е хайдутувал три години в родния си край, явно с малка дружина. Климатът в Пловдивското поле го е принудил да се присъедини към четата на Ангел войвода действаща в Източните Родопи. Съдбата на Качака след това не е известна. През 1945 г. *Антон Биков* (под псевдонима Антон Грешний) издава в малка книжка събрани спомени за Георги Качака. Според сведения, оставени от проф. *Йосиф Гагов* на проф. *Георги Елдъров*, Георги Качака е баща на баба му. Една от улиците в кв. „Генерал Николаево“ носи името „Георги Павлиян“. Една от обществените автобусни спирки в Раковски носи името на хайдутината. На нея художникът Павел Николов е нарисувал хайдутината (*на снимката*).[МГР89] СЪ

Георги Качакът-Католишки хайдутин - През 1945 г. *Антон Биков* (под псевдонима Антон Грешний) издава в Пловдив малка книжка (13 страници) събрани спомени за *Георги Качака*. [Самата книга]

ГЕОРГИ ПАВЛИКЯНИНА - виж *Георги Качака*.

герб на Раковски (1982) - първият хералдически знак-герб на град Раковски (на снимката вляво) е изработен и приет през 1982 г. Той е изработен от художника Павел Николов и е включвал традиционните за социализма житни класове и зъбчатото колело. Трите житни класа са символи на преобладаващия по това време аграрен сектор на икономиката. Зъбчатото колело е символ на зараждащата се индустрия, а червеният кръг в средата - на металургията в града. Имало е и предложение за герб с повече символи (на снимката вдясно), но поради включване на символ на уранодобива, този проект не е приет. През 80-те години гербът се поставя на паметни значки, грамоти и други документи на общината. След политическите промени през 1989 г. местните власти престават да го използват.[ИЛИА] G

герб на Раковски (2000) - през 2000 г. е проведен конкурс за герб и знаме на града. Комисията, председателствана от Божидар Димитров, класира на първо място два проекта: на Стоян Антонов (на снимката вляво) и на Кирил Гогов (на снимката вдясно). На по-късен етап проектът на Стоян Антонов е утвърден от съответната общинска комисия, но поради липса на консенсус не е приет от общинските съветници. Проектът за герб е съдържал надпис на латински „pro fide et patria”, който в случая се превежда - от името на вярата и родната земя-общината. Три звезди са символизирали селищата, формирали новия град. Сабята и двете брадви символизирали също старите наименования на населените места. Църквата е символ на родната земя за раковчани, а двете кули - на двете основни религии в общината - католицизъм и православие. Червеният свят символизира смелостта на павликяните, предци на местното население. Крепостната стена символизира връзката на града със средновековния павликянския град Нова крепост. Надписът на латински прави герба неприемлив за много от съветниците.[COP] G

герб на Раковски (2011) - официален отличителен знак на града, но се използва също и като символ на община Раковски. Гербът е също част от Знамето на град Раковски. Проектът за нов герб е изработен през 2011 г. и одобрен от Общинския съвет на 30 август същата година. Гербът включва хералдически символи на културно-историческото наследство на града: Блазон (щит): църква с две камбанарии между венец от два житни класа, всичко в злато на лазурен фон; Корона: тризъберна златна зидова корона със седем зидови камъка в основата (4 на долния и 3 на горния ред); Девиз: ВЯРА и СИЛА и Текст: РАКОВСКИ - наименованието на града и общината. Символика: В новия герб са пренесени много от символите от предишните проекти, като са изоставени символите, които разделят - звездите, мечовете и брадвите. Църквата с двете камбанарии означава общността на християнските ценности на двете основни исповедания в общината - католицизъм и православие. За местното население църквата е символ на дома, собственото пространство, определено звуково от звъна на камбаната и визуално от високите камбанарии - „щом чуваш камбаната и виждаш камбанарията, значи си си у дома“. Житните класове символизирали труда и усилията за постигане на резултат, т.е. моралния избор пред постъпките - „каквото посееш, това ще пожънеш“ с мисълта за бъдещето, че делото представя дееца и по постигнатото ще му се определи. Короната от зид, присъстваща и в предишния герб, означава, че центърът на общината е град. Девизът „ВЯРА и СИЛА“ е пресъздаден също чрез образа на църквата за вярата и житния венец - за силата. Цветовете символизирали: Злато - богатството на добродетели - вяра, справедливост, милосърдие и смирение; Лазурно синьо - великодушие и благородство на духа и Зелено - надежда, свобода и радост. Гербът е изработен от художника Минчо Деливански и хералдическия консултант Стоян Антонов от Българско хералдическо и вексилologisch общество, по идеен проект на Бойко Романов и Младен Шишков.[COP] G

Герен (*изписвано също Гирен*) - наименованието на село Белозем преди 1914 г. В първата половина на XIX в. освен българи и турци в района на Герен живеят и татари. През 1845 г. пловдивският католически епископ *Андреа Канова*, с личното си посредничество пред турските власти и с попечителство си над всяка от извършваните сделки за закупуване на земи от изселващите се турци, улеснява преселването на жители от село *Калъчлъ* в Герен. Така започва да се формира католическа колония в селото.[НМЦБ]

ГИЕВ, Георги Йозов (29 VII 1878 - 28 III 1955) - *мирски свещеник*, учител и директор. Роден на 29 юли 1878 г. в село *Балтаджиш*. На 1 октомври 1889 г. започва обучението си в *Католическата семинария* в Пловдив, която завършва с отличие. На 2 ноември 1901 г. е ръкоположен за *мирски свещеник* като на ръкополагането му присъства лично цар Фердинанд. Още същата година е назначен за преподавател и подперфект (заместник-ректор) на семинарията в Пловдив. Там преподава 6 години, като прокарва реформи в обучението в семинарията, управлява църковния хор в катедралата и отговаря за обучение по вероизповедание в мъжкото и девическото католическо училище. Дълги години е директор на „*Третия ред на Св. Франциск от Асизи*“. През 1907 г. е назначен за учител, а от 1912 г. и за директор на *началното училище „Свети Андрей“*, където работи до 1932 г. През 1921 г. е избран за представител на мирските свещеници на конгреса на Комитета „Добър печат“. Петнадесет години редактира и издава календарчето „Свети Андрей“. През 1911 г. издава учебника „Малък катехизис или християнска наука“. Под негово ръководство са издадени учебниците по вероучение за началните училища, които са одобрени от Министерството на просветата. Прави списък от над 200 публикации на Католическата църква в България по мисии - на *Софийско-пловдивската епархия*, на *Никополската епархия*, на *Източна епархия* и на свещениците *възкресенци* в Одрин. Събира и публикува в календара „Св. Кирил и Методий“ биографиите на над 230 мисионери, работили в епархията от покръстване на павликяните до 30 години на XX в. Също публикува пътните бележки „От Пловдив до Рим“. След смъртта на свещ. *Иван Спасов* е епархийн съветник на *епископ Пеев*, а по-късно и помощник викарий при *епископ Романов*. През 1941 г. по случай 40-годишнината на свещеничество му цар Борис III го награждава с кавалерски кръст на ордена „Св. Александър“. В календара от 1947 г. е публикувана неговата статия „Имената на нашите села“.[ККСКМ42]

ГИЕВ, Георги Георгиев (28 IV 1926 - 10 V 2004) - юрист, деятел на земеделския съюз. Роден на 28 април 1926 г. в село *Балтаджиш*. Завършва основното си образование в родното си място. Продължава средното си образование в класическия отдел на Първа мъжка гимназия. Завършва право в Софийския университет. От 1966 г. работи като юрист-консулт и началник на отдел „Труд и работна заплата“ към Промисления комбинат „*Първи май*“. От 1966 г. до пенсионирането си през 1986 г. е секретар на ИК на ОБНС. След това продължава да е юрист-консулт към съвета. Носител на медалите „25 години народна власт“, „1300 години България“ и „100 години от рождението на Георги Димитров“. От 1971 г. до 1987 г. е председател на БЗНС в града. Основател на младежко земеделско дружество в *Секирово* през 1944 г.[125ГПД]

ГИЕВ, Слав Георгиев (14 X 1939 - 24 II 2022) - машинен инженер, председател на читалището. Роден на 14 октомври 1939 г. в село *Секирево*. През 1953 година завършва основното си образование в родното място, а след това гимназия в Брезово. През 1965 г. завършва висше техническо образование в Русе, след което работи до 1969 г. като главен инженер на Машинно-тракторна станция в Брезово. След това две години е заместник-директор по производствените въпроси към Електроапаратурния завод в Пловдив. От 1971 г. е директор на РП „*Г.С.Раковски*“ (виж *Легия*). Носител на „Народен орден на труда“, златен и юбилейни ордени и медали. От 1988 г. е областен народен съветник. От 1995 г. до 1999 г. е заместник-кмет на *община Раковски*.[125ГПД]

ГИЕВА, Ана Янкова (*неизв. - неизв.*) - учителка от 1916 г. в село *Балтаджиш*. Главен учител (директор) от 1922 г. Участва в ръководството на читалището, библиотекар, основателка на театралната самодейност.[125ГПД]

ГИЕВА, Митра Благоева (*неизв. - неизв.*) - учителка от 1951 г. до 1984 г. в *Секирово*. Удостоена с „Орден трудова слава“.[125ГПД]

ГОВЕДАРОВ, Венко Иванов (2 VIII 1942) - учител, директор. Роден на 2 август 1942 г. в село *Генерал Николаево*. Най-малкият от шестте сина на Иван и Невена Говедарови. Получава основно образование в родното село, а средно в село Белозем. Отбива военната си служба в Карлово до 1962 г. След уволнението продължава обучението си в Учителския институт в Пловдив. Завършва през 1965 г. с квалификация учител по химия, биология и физическо възпитание. Завръща се в родното място и започва работа като

учител в ОУ „Хр. Смирненски“. От 1973 до 1975 г. е директор на училището, а след това работи и в прогимназия „Г. Ст. Раковски“. От 1976 г. следва педагогика в СУ „Климент Охридски“. От 1978 г. до 1981 г. е последователно директор на ОУ „Гео Милев“ в село Белозем, инспектор в отдел „Образование“ на Община Пловдив, заместник-председател на Общинския съвет с ресор образование и култура и Секретар на Общинския комитет на БКП по идеологията в Раковски. От септември 1983 г. е заместник директор на Техникума по облекло „Ана Май“ в Пловдив, а от 1992 г. до 2007 г. е директор на Средно основно училище „Св. св. Кирил и Методий“ в Пловдив, където се пенсионира. Под негово ръководство в училището се създават паралелки с профил „Изобразително изкуство“, „Хореография“ и гръцки език. Със средства на спечелени проекти са изградени вътрешен асансьор за деца със специални потребности и са осигурени средства за работа с незрящи и трудноподвижни деца. Извършена е и интеграция на обучението с други европейски страни чрез провеждане на ежегодни Национални пленери с международно участие. През декември 2006 г. е удостоен със званието „Достоен гражданин на Пловдив“ за дейностите си, осигуряващи равен старт на децата със специални потребности. От 2008 г. е директор на Частна езикова гимназия „Едмън Бърт“, където продължава да прилага професионалния си опит. Семееен е от 1971 година. Съпругата му е учител. Имат дъщеря, син и трима внуци.[АББП]

ГОВЕДАРОВ, Георги Иванов (19 II 1959) - агроном, университетски преподавател. Роден на 19 февруари 1959 г. в Пловдив. Средното си образование завършва през 1977 г. в Математическа гимназия „Иван Вазов“ в град Толбухин (дн. Добрич). През 1984 г. завършва Аграрния университет в Пловдив със специалност „Агрономство - полеводство“. След дипломирането си започва работа като агроном към предприятие „Оранжерии“ в град Раковски и е ръководител на участък „Семеипроизводство“ на краставици сорт „Сандра“. През 1988 г. печели конкурс за преподавател към катедра „Овощарство“ при Аграрния университет, където последователно е асистент, старши асистент от 1991 г. и главен асистент от 1994 г. Научната му дейност е свързана с изследвания в областта на овощните култури, създаване и отглеждане на овощни насаждения, производство на посадъчен материал. Пред 2020 г. защитава докторат в научно направление „Растениеводство“. Общият му брой статии е над 30, съавтор е на учебници по помология и овощарство, издадени съответно през 2012 и 2020 г.[АББП]

ГОВЕДАРОВ, Иван (30 IX 1878 - неизв.) - мирски свещеник, органист и диригент на църковен хор. Роден в *Калъчлии* на 30 септември 1878 г. Завършва *католическата семинария* в Пловдив. Свещенически сан получава на 24 септември 1904 г. Назначен е за органист и диригент на църковния хор при католическата катедрала в Пловдив. През 1910 г. е изпратен като *енорист* в село *Салалии*, където свещенодейства в продължение на около три години. С разрешение на епископа заминава за Виена да специализира музика. След завършване на музикалната академия се завръща в Пловдив. На 17 март 1932 г. напуска лоното на католическата църква и преминава в сектата на адвентистите. На 22 юни същата година църковният епархийски съд го осъжда като еретик и го лишава от всички свещенически права.[СРГН]

ГОВЕДАРОВ, Иван Генов (4 II 1934 - 15 XI 2013) - агроном, старши научен сътрудник. Роден през 1934 г. в село *Калъчлии*. Основното образование завършва в родното си място, след което започва да учи във *Френския колеж* в Пловдив. След закриване на колежа е прехвърлен в гимназията в Брезово. Завършва висшето си образование във Висшия селскостопански институт „Васил Коларов“ в Пловдив. Професионалната си кариера започва в ТКЗС „Първи май“ в родното си място. След 2 години печели конкурс в Институт по пшеницата и слънчогледа „Добруджа“ в град Генерал Тошево, където по-късно придобива научна степен „старши научен сътрудник“. В института работи повече от 30 години. След това работи в Институт по растителни ресурси в град Садово. Умира през 2014 г. Агрономът *Георги Говедаров* е негов син.[АББП]

ГОВЕДАРОВ, Янко Иванов (28 V 1929 - 6 VI 1991) - учител и журналист. Роден на 28 май 1929 г. в село *Калъчлии*. Най-големият от шестте сина на Иван и Невена Говедарови. Кръстен е на дядо си Яко Печов Говедарски - редник от 21-ви пехотен полк, загинал в *Балканската война* на 11 юли 1913 г. край село Калиманци, Македония. Получава средното си образование в Първа мъжка гимназия в Пловдив, а висше - специалност „Българска филология“, в СУ „Климент Охридски“. През 50-те служи в село Звездец, а след уволнението си започва работа в съвета на *Генерал Николаево* и последователно заема различни учителски, директорски и инспекторски постове в Белозем, Брезово, Генерал Николаево и Пловдив. Пише стихове и разкази. Участва в различни литературни конкурси, някои от които печели с разказите си „Вишната“, „Куртката“, „Кладенецът“ и др.

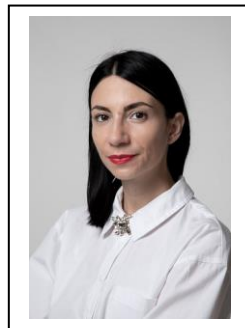

През 1964 г. пътува със съпругата си Мария за Северна Африка (Алжир), където нейният брат работи като лекар. През 70-те посещава Берлин и Бухенвалд, а през 80-те азиатските републики на Съветския съюз. Въпреки срещите си с различни култури е убеден, че няма нищо по-хубаво от родния край, на който посвещава поемата си „Шепа пръст“, написана след завръщането му от Германия. Естет и ценител, в творчеството си той е повлиян от любимите си поети Хр. Смирненски, Никола Вапцаров, Гео Милев, Хр. Ботев, от модернистичната живопис на Иван Милев, от минимализма на Модилияни и от новата вълна в европейското кино през 60-те. През 60-те и 70-те преподава български език и литература във вечерната гимназия „Христо Смирненски“, икономическия техникум и музикалното училище в Пловдив и сътрудничи на вестниците „Отечествен глас“ и „Учителско дело“ с критични статии по актуални за съвремения теми. През 80-те започва работа като редактор на вестник „*Нови хоризонти*“ в Раковски, оставайки верен на критичния си стил при отразяване на слабостите на обществото и местното партийно ръководство. Умира на 6 юни 1991, година преди да се роди внукът му Янко. Книгата с разказите му „Животът - това безкрайно пътуване“ е издадена посмъртно от съпругата му през 2000 г. и е посветена на неговите съграждани.[АББП]

ГОВЕДАРСКА, Красимира Любомирова (10 I 1979) - монахиня, *францисканка*. Родена на 10 януари 1979 г. в град Раковски. Започва като послушница в манастира „*Света Елисавета Унгарска*“ през 1997 година, където на 15 ноември 1998 г. дава първите си обети. След това продължава да служи в манастира и е отдадена на пасторална дейност в енориите „*Пресвето Сърце Исусово*“ и „*Непорочното зачатие Богородично*“. Започва академичното си обучение по предучилищна и начална училищна педагогика в Педагогически факултет на Пловдивския университет. През 2001 г. започва да служи в Житница, където извършва пасторална дейност, преподава катехизис в местното училище и по молба на свещениците-*капуцини* веднъж седмично, заедно с други сестри, посещава енорията „*Свети Франциск от Асизи*“ в село Белозем, където преподава катехизис, води курсове по италиански и английски език и подготвя децата за тайнствата. През пролетта на 2004 г. се дипломира с квалификационна степен „бакалавър“ по специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика“ с професионална квалификация „Педагог, детски учител и начален учител“ с отличен успех при защита на дипломна работа на тема „Църковната детска градина в Италия, един от моделите за възпитание на детето“. През лятото на 2004 г. заминава за Лимасол в Кипър за систематичното религиозно учение в подготовка си за вечните обети. Полага вечните си обети на 14 май 2006 г. По-късно същата година заминава за Рим в генералната къща „Асизиум“. В Рим започва обучението си в Теологическия факултет на Pontificia Università Antonianum, където учи три години във Висшия институт за религиозни науки „*Redemptoris Hominis*“ и получава степен „бакалавър по религиозни науки“. Защиства с отличие дипломна си работа на тема „Църквата, тайна на общението между Троицния Бог и човечеството“. През 2009 г. се завръща в България и продължава да преподава катехизис в местното училище в Житница и извършва пасторална дейност в тамошната енория. През всички години прекарани в България сестра Красимира преподава вероучение, подготвя младежи и миряни за тайнствата, участва в духовни лагери и срещи за младежи, представления на църковни тържества и мероприятия, превежда църковни песни от италиански на български, помага с материали за вероучение, театрални постановки и статии. През 2013 г. е отново в Рим, където следва информативен курс за обучение и споделяне на знания и опит, на конструктивно сътрудничество и на способността за взаимно решаване на проблеми и предлагане на решения както и на иновативни методи за човешко, теологично, духовно и професионално формиране на богопосветените. През 2017 г. заминава за Северен Ливан, където в град Менджец, разположен в най-бедния район Аккар на границата със Сирия, работи в началното училище „*Свети Франциск от Асизи*“ и извършва пасторалната дейност с младежи. Две години по-късно се връща в Лимасол, в общността „*Свети Антон от Падуа*“ в провинциалното седалище на

ордена. Там учи гръцки език, работи и преподава вероучение в „Училището на Св. Мария“ и подготвя децата за тайнствата. Тя също посещава енорията „Свети Шарбел“ в Лимасол, където обрядът е маронитски, а службите са на арабски и гръцки език. Грижи се за сакрестията и участва в пасторалната дейност на енорията. По време на Провинциалния капитул в Лимасол през 2021 г. е избрана за секретар и съветник в Провинциалния съвет с мандат за три години.[АББП]

ГОДЖЕЛОВА, Ваня Милкова (15 VII 1992) - живописец, преподавател. Родена на 15 юли 1992 г. в Пловдив. Израства в град Раковски и завършва основното си образование в училище „Христо Ботев“. След това учи НХГ „Цанко Лавренов“ в Пловдив, където през 2011 г. завършва специалност „Живопис“. Следва в Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство (АМТИИ) „Проф. Асен Диамандиев“ в Пловдив като през 2015 г. там получава бакалавърска степен по специалност „Педагогика на обучението по изобразително“ със специализация „Живопис“, а през 2017 г. и магистърска степен по същата специалност. Още от момента на своето завършване работи по специалността си - най-напред в училищата в селата Стрелци и Войводиново, по-късно в СУ „Св. св. Кирил и Методий“ в Пловдив, а от 2019 г. е преподавател в НХГ „Цанко Лавренов“. От октомври 2023 г. е асистент по методика на обучението по изобразително изкуство в АМТИИ, където води дисциплините „Методика на обучението по изобразително изкуство“, „Цветен етюд“ и „Живопис“. През 2024 г. защитава дисертация на тема „Пресъздаване на емоционални характеристики при рисуването на портрет от ученици в художествените училища“ и е присъдена докторска степен. Изследването си по-късно издава като монография. Наред с активната си педагогическа дейност Ваня е живописец с ярко изразен индивидуален почерк. През 2017 г. участва със самостоятелна изложба в Национални есенни изложби „Плацебо“, организирани в Балабанова къща в Пловдив. Има пет самостоятелни изложби и участва в над 10 колективни. Ваня също участва в множество в колективни проекти и пленери. Самата тя е организатор на редица изложби и проекти, свързани с процеса на обучение по изобразително изкуство и художествената практика на средношколците. Член е на Съюза на българските художници.[АББП]

горни села - събирателен термин за обозначаващи католическите села около днешния град Хисаря и един от неговите квартали. Това са *Даваджово* (кв. „Миромир“), *Селджиково* (Калояново), *Хамбарлии* (Житница) и *Дуванлии*.

град Раковски - виж *Раковски (град)*.

Граждани за европейско развитие на България - в началото на 2007 г. в Раковски е основана организация на партия ГЕРБ. Учредители са Божидар Земярски, Виктор Узунов, Георги Плачков, Иван Антонов, Милена Мандраджийска, Младен Шишков и др. За председател е избран Георги Плачков.[ВУЛА]

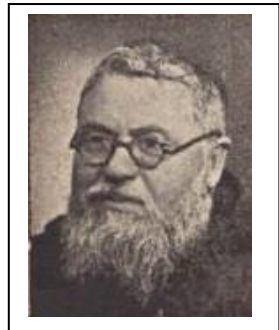
ГУДЖЕРОВ, Павел Андреев (14 IV 1983) - икономист и политик от партия ГЕРБ, дългогодишен кмет на *Община Раковски*. Роден на 14 април 1983 г. в Пловдив. Средното си образование завършва в град Раковски, а висшето - в Стопанската академия в Свищов, специалност „Маркетинг“. В началото на кариерата си заема постове на председател на „Комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни“, член на Областен съвет за сътрудничество по етнически и демографски въпроси и председател на постоянна комисия по заетост към Дирекция „Бюро по труда“ в община Раковски и в община Брезово. През 2008 г. е главен специалист „Евроинтеграция и структурни фондове“ и ръководител и координатор на проекти и програми, финансирани по структурните фондове на ЕС. От 2008 до 2013 г. е заместник-кмет на община Раковски с ресори проекти, структурни фондове, спорт, социални дейности. През 2011 г. защитава докторат по „Маркетинг“ в Свищов. Народен представител в XLII народно събрание от 21 май 2013 г. до 5 август 2014 г. от групата на ГЕРБ. В края на 2014 г. е назначен за зам.-министър на околната среда и водите. На местните избори през 2015 г. е избран за кмет на община Раковски. По време на първия си мандат приоритети му са изграждане и рехабилитация на уличната и пътната инфраструктура: Асфалтирани са 26 644 м. от улиците в общината. Завършени са канализацията и водопроводът в кв. „Парчевич“, подмяната на водопровод в селата Момино и Шишманци. Започнат е първият етап от подмяната на водопровода в село Чалъкови. През 2017 г. е създадено общинско

предприятие „Благоустрояване и превенция“ с предмет на дейност - поддържане и благоустрояване на обществените територии в община Раковски, с което разходите по поддържане на общинската инфраструктура са намалени значително. От 2018 г. Павел Гуджеров е член на титулярния съвет към Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ в Пловдив. По време на своето *апостолическо поклонничество в България папа Франциск* посещава град Раковски на 6 май 2019 г. Той е посрещнат на улица „Михаил Добромиров“ в района на автогарата в квартал „Генерал Николаево“ от кмета на града. През октомври 2019 г. по време на представянето на книгата „*Апостолическото посещение на Негово Светейшество Папа Франциск в България и Северна Македония, 5-7 май 2019*“ в Апостолическата нунциатура в София на Павел Гуджеров е връчено писмо от папата. В писмото Светият отец изказва уважение и благодарност на Павел Гуджеров за топлото посрещане в Раковски. През есента на 2019 г. и през октомври 2023 г. Павел Гуджеров е преизбиран за кмет на община Раковски.[COP] GO

ГУДЖЕРОВА, Еврозия (неизв.) (рождено Елена) - монахиня, *евхаристинка*. Родена в енорията „Пресвето сърце Исусово“. Влиза в манастира на сестрите от монашеска общност на сестрите-*евхаристинки* през 2005 г. Една година по-късно постъпват като *послушница*. Приема монашеската дреха, монашеско име и дава първи обети на 23 август 2008 г. по време на Света литургия, отслужена от Апостолическият Екзарх епископ Христо Пройков в католическата църква “Блажен Йоан XXIII”. [АББП]

ГЮЛОВ, Дамян (4 IV 1886 - 7 II 1962) (светско име: Петър) - католически духовник, *капуцин*, доктор по богословие и философия, основател и дългогодишен ръководител на Комитета „Добър печат“, основател и редактор на католическия вестник „Истина“. Роден на 4 април 1886 г. в село *Балтаджиш*. Баща му - *Иван Гюлов* - е дълги години кмет на селото след Освобождението. Началното си образование завършва в родното си село. През 1898 г. е изпратен заедно с брат си *Йосиф* да учи в семинарията в Сан-Стефано, където приема монашеско име Дамян. След завършване на семинарията той и брат му (монашеско име Козма) са изпратени в Института на капуцините в Буджа, до Смирна (днес в пределите на град Измир в Турция). Там те изучават две години философия и две години богословие - *херменевтика*, *библейски* познания и *църковна*, както и *всесветска история*. През 1908 г. Институтът е прехвърлен във Венеция и випускът на Дамян заминава да завърши своето обучение там. Във Венеция свещ. Дамян е ръкоположен за свещеник от кардинала на Венеция Аристид Кавалари. След 12 години двамата братя - Козма и Дамян - се връщат в България. През месец ноември 1911 година, докато учителства в Санстефанската семинария, свещ. Дамян Гюлов получава нареждане от висшето ръководство на Ордена на капуцините да замине за Рим, за да следва в Григорианския университет. В Рим свещ. Дамян контактува с хората в българската легация - Димитър Ризов и др. През лятото на 1914 г. Дамян Гюлов се дипломира с титла доктор по богословие и философия и с право да преподава богословие и философия във всички католически университети, семинарии и други институти. Папа Пий Х го приема на аудиенция и го наставлява да разгърне издаването на католическа книжнина в родината си и да започне издаването на католически вестник. След пристигането си в България свещ. Дамян Гюлов започва да преподава в *Пловдивската католическа семинария*. През есента на 1915 г. свещ. Дамян Гюлов е военно мобилизиран. Получава назначение за полкови свещеник в 43-ти пехотен полк. Но той изпълнява свещеническите си задължения също и спрямо католиците в 21-ви Средногорски полк, към артилерията, конницата, полковите и дивизионни походни. От 1917 до 1919 г. е *енорийски свещеник* в енорията „Света Анна“ в село Лъжене и *помощник-енорийски свещеник* в родното си село. През юли 1919 г. свещ. Дамян Гюлов е изпратен в София, където ръководи културния отдел при църквата „Св. Йосиф“ и работи за подобряване на *Католическия календар* „Св. св. Кирил и Методий“. Две години по-късно, той е един от инициаторите за създаването на Комитета „Добър печат“. По негова инициатива се свиква учредителен конгрес на Комитета през август 1921 г. Основателите на Комитета си поставят цели да създадат книжовност, която да противопостави християнските идеи на нахлуващите и установяващите се в сферата на културата и политиката идеи на комунизма, фашизма, атеизма. Свещ. Дамян Гюлов се отнася положително към управлението на БЗНС и влиза в конфликт с режима на Александър Цанков чрез публикуване на остра статия в Календара „Св. св. Кирил и Методий“. Известно време е следен от тайната полиция на тогавашната власт. Гюлов полага големи усилия за организиране и издаване на католически вестник. Той минава през много препятствия за да осигури абонати от цялата страна. Неговата обиколка по енориите в страната, свързана с популяризирането на вестника, е тълкувана като политическа акция. Първият брой на вестника, наречен „Истина“, излиза на 8 май 1924 г. Целта на вестника е да защитава правата на

католиците и на Католическата църква, да работи за съединението на църквите и епархиите, да отговаря на нападите срещу Католическата църква и да дава сведения за всичко, което се случва в чужбина и особено в католическия свят. Пред 20-те и 30-те години д-р Гюлов изнася доклади на няколко конгреса посветени на съединението на църквите и по печата. Относно православно крещаване на престолонаследника - Симеон Втори, със своя статия предизвиква гнева на цар Борис III и по негово настояване свещ. Дамян е интерниран в провинцията. *Енорийски свещеник в енорията „Пресвето сърце Исусово“* в с. *Генерал Николаево* от 1937 до 1941 г. Той проучва стопанското положение на селото. Разбира, че ако стопанството се води по старому, населението тук ще обеднее напълно. Затова се заема да организира хората така, че да гледат повече градини, отколкото зърнени храни. Закупува мотор за вадене на подпочвена вода и заедно с Димо Сяров Димов (деловодител на местната кооперация) построяват сушилни за пипер, инсталират и мелница за червен пипер. Така свещ. Дамян успява да убеди стопаните в селото, че трябва да отглеждат по-доходоносни култури. Купуват се повече мотори и помпи за изваждане на подпочвени води за поливане, развива се градинарството и така се повишават доходите на селяните. Той не престава да се занимава и с вестника. Изпраща статии от стопански характер. През 1941 г. свещ. Дамян е върнат отново в София. Той пак се отдава на делото на печата и на списването на в. „Истина“. В същото време е назначен и като преподавател в Италианската гимназия по религия и вероучение. Към месец ноември 1943 г. започват бомбардировки над София. На 10 януари 1944 г. свещ. Дамян се скрива в подземие на католическото училище, но сградата е уцелена от бомба. Той е засипан в мазето на сградата, ранен е, но оцелява. През април 1944 г. се установява в село Житница, където *енорийски свещеник* е брат му - свещ. *Козма Гюлов*. В Житница свещ. Дамян отново подхваща работата по издаването на в. „Истина“. Там създава нов редакционен комитет, в който влиза и свещ. *Йосиф Стойков*. През октомври 1944 г. редакцията на вестника е преместена в Пловдив. През 1946 г. Гюлов се среща с Никола Петков. През октомври 1947 г. свещ. Дамян Гюлов е назначен да работи в София, в църквата „Св. Йосиф“ - да се занимава с домакинската част. В началото на 1949 г. е приет Законът за вероизповеданията, който ограничава дейността на църквата до провеждане на църковни служби. Това усилва негативното отношение на свещ. Дамян Гюлов спрямо действията на новата власт. Държавна сигурност (ДС) предприема следене на католическите свещеници и монаси. Следи се тяхното движение, техните изказвания, следи се кореспонденцията им. През 1950 г. свещ. Дамян Гюлов е арестуван. Повод за задържането са „улики за шпионаж и разпространение на зловерни слухове против народната власт и правителството на Отечествения фронт“. Цял месец след арестуването си свещ. Дамян е подложен на натиск, побой, карцер и грубости от страна на следователите. Разпитите му продължават през следващите година и половина - чак до 14 януари 1952 година, когато е насрочено съдебното дело срещу него. Присъдата е за 12 години затвор. Пуснат е на свобода след 8 години. Но даже и тогава ДС не престава да го следи. Свещ. Дамян умира на 7 февруари 1962 година, погребан е в селското гробище в родното си място. **Библиография:** Шангов С.С., отец Дамян Гюлов, „Епохата на Асеновци. Писмата на Калояна до Иникентий III“, Издателство „И. Амбилъ“, София, 1921 г.; „Нашият създател или за безкрайната любов на Бога към човека“ - съставилъ и наредилъ Отецъ Д-ръ Дамянъ Гюловъ, Издание на Комитета „Добъръ Печатъ“ при католическата църква „Св. Йосифъ“, София 1938 г.; „Кратък очерк на Софийско-пловдивската католическа епархия“ - в-к „Истина“, 825, 28. XI. 1940 и 826, 4. XII. 1940; „Новият ред в Европа и нашите католически села“ - в-к „Истина“, 861, 3. XI. 1941.[ССГН] GÖ

ГЮЛОВ, Иван Петров (неизв. - 25 X 1893) - първият кмет на село *Балтаджии* след Освобождението. Роден е в село *Балтаджъ* през 1850-те години. Вероятно е учил в общинското училище, основано от свещ. *Яко Яковски*. Непосредствено след Освобождението по време на Временното руско управление той е обучен от руските офицери да чете и пише на кирилица. Със съпругата си Пена имат седем деца - Андрей, Йосиф, Петър, Никола, Мария, Фердинанд и Венко. Пред 1879 г. той е назначен за кмет на родното си село. Длъжност, която според неговите синове изпълнява и след Съединението. Умира при нещастен случай на 25 октомври 1893 година, когато най-големият му син Андрей е на 11 години. Андрей загива по време на *Първата световна война* на 25 ноември 1915 г. около връх Голаш, погребан е в село Чепели (днес в община Струмица на Северна Македония.). Йосиф и Петър стават свещеници и са известни повече с техните монашески имена - свещ. *Козма Гюлов* и свещ. д-р *Дамян Гюлов*.

ГЮЛОВ, Йосиф Иванов - светското име на свещ. *Козма Гюлов*.

ГЮЛОВ, Козма (1884 - 21 VI 1973) (*светско име: Йосиф*) - католически духовник, *капуцин*, председател на Обществен комитет за построяване на болница в село *Калъчлии*. Основаването на организираното здравеопазване в днешния град Раковски е негово дело с даренията на селската калугерка *Филомена Шопова*. Роден през 1884 г. в село *Балтаджии*. Баща му е първият кмет на селото след Освобождението. Заедно с брат си - *Дамян Гюлов* - учи в капуцинската семинария в Сан Стефано, Цариград. Там приема монашеско име Козма. След това следва филология и богословие в Института на капуцините в Буджа, до Смирна (днес в пределите на град Измир в Турция) и завършва учението си във Венеция. На 31 януари 1910 година е ръкоположен за свещеник в град Падуа. През 1910 година се завръща в Сан Стефано и е назначен за подпрефект (заместник-ректор) на капуцинската семинария. През 1912 година, завръщайки се в България, е изпратен за помощник-енорист първоначално в с. *Калъчлии*, а след това през 1916 г. в *Даваджово*. На 5 март 1918 г. е командирован в село Брегаре. След 8 месеца е назначен за *енорист* в *Даваджово*. От 20 ноември 1919 г. до 4 октомври 1927 г. е *енорист* в *енорията „Пресвето сърце Исусово“* в село Калъчлии. По време на управлението на *енорията* развива активна дейност. Първата му голяма заслуга е доставката на часовник, който е монтиран на лицевата част на храма. През 1922 г. - 1923 г. с помощта на кмета Петър Власов построява мост („Патазов мост“) на шосето Брезово-Пловдив над река *Сребра*. Инициатор е и за построяването на моста до площада. През 1924 г. по инициатива на свещ. Козма Гюлов започва строежът на *болницата* в село Калъчлии - първата болница в католическо село. *Филомена (Мена) Шопова - селска калугерка* - дарява имението си на църквата, а тя отива в манастир да си доживее старините. Желанието ѝ е, имотът да бъде продаден и с парите да се построи болница в селото. *Енорийският свещеник* поема голямата и трудна задача. Продава имота, обаче парите не достигат и той тръгва да търси помощи от околните селища. Отива в село Балтаджии - родното си село, но общинската управа заявява, че ще помогне, ако болницата бъде изградена между двете села в местността „Романски кладенец“. На другия ден, свещ. Козма отива в с. Брезово. И там общинската управа обещава помощ, но ако болницата бъде изградена между двете селища в местността „*Карадере*“. Тогава отецът решава, че тя ще се построи в местността „Броклийка“ до шосето за Пловдив, за да може при нужда болните да се транспортират по-бързо до града. На 24 август 1924 г. се полага първия камък на болницата. Строителният техник - италианецът *Марио Тоскани* е технически ръководител на строежа. Населението участва със средства от продаден тютюн или с доброволен труд. На болницата е дадено името „Петър Парчевич“. След това е *енорист* в *енорията „Свети Франциск от Асизи“* в село Белозем, а от 1935 г. в *енорията „Успение Богородично“* в село Житница. Написва история на село Житница и село Белозем като последната е публикувана във вестник „*Истина*“ през 1928 г. С мисъл за бъдещето свещ. Козма Гюлов прави постъпки в началото на 40-те години при присъединяването на Южна Добруджа към България, предлага правителството да уреди земята за заселване на нови католически села там, поради прекомерното разрастване на католическите села около град Пловдив. През 1943 г. е публикувана неговата монография. От 1945 г. до 1948 г. е свещеник в Миромир. След това за кратко е директор на католическата колния във Владая. От 4 октомври 1949 г. до 4 октомври 1952 г. е *енорист* в село Трънчовица. От 16 януари 1953 до есента на 1953 г. е отново *енорист* в село Белозем. След това е помощник-енорист в *Секирово* и Генерал Николаево. Свещ. Козма умира на 21 юни 1973 г. Погребан е в гробищата на кв. „Секирово“. **Библиография:** отец Козма Гюлов, „Религиозно-исторически бележки за село Белозем“, в-к Истина, 23. V. 1928, 4; отец Гюлов, „История на село Житница“ (ръкопис); „Мисли върху страданието на Исуса Христа“, Гюлов, К., комитет „Добър печат“ при католическа църква „Св. Йосиф“, София, 1943; отец Гюлов, „*Брошура за град Раковски*“, неиздаден материал, написан през 1966 г. [ССГН] СД

ГЮЛОВ, Петър Иванов - светското име на свещ. *Дамян Гюлов*.

Д

Даваджово - наименованието на кв. „Миромир“ на град Хисаря преди 1934 г. [НМЦБ]

ДАЙМОВ, Гено Петров (1949) - дългогодишен треньор на *ФК „Секирово“*. Роден през 1949 г. в село *Секирово*. Работи в цеха на Завода за дървообработващи машини, а по-късно и като директор на *Стоковия пазар*. В продължение на 13 години е треньор на *ФК „Секирово“* като два пъти под негово ръководство през сезоните 1999/2000 и 2007/08 футболният отбор на клуба завършва на първо място.[65ГОФГР]

Дева Мария - Здраве на болните - параклис в енорията *„Пресвето сърце Исусово“* в град Раковски, разположен на територията на *болницата* в града. Параклисът служи за ректорална църква на вярващите, живеещи в този район, с две редовни служби през седмицата.[КЕБ]

Дева Мария - Майка на добрия съвет - икона, изображение с маслени бои върху платно, донесено в село *Калъчлъ* в края на XVII век от свещеници мисионери от Италия. Легендите разказват, че в началото на XVIII век, когато в Пловдивско се разразява *чумна епидемия*, свещениците изнасят иконата от храма и заедно с *миряните* обикалят с нея в шестдневие улиците на селото. След този алай епидемията отслабнала и това предизвиква силни чувства на благодарност и почитание към иконата. В знак на признателност младите невесты дарили скромните си накити, за да се изработят коронките на Девата и Младенеца. В началото на XXI век иконата пътува до Италия за да бъде реставрирана и върната отново в храма за поклонение. През 2024 г. преди Коледа иконата е поставена в центъра на новия олтар в храма *„Пресвето сърце Исусово“*. [КЕБ]

Девети септември (площад) - старото име на площад *„България“*.

Девети септември (читалище) - наименованието на читалище *„Петър Богдан Бакшев - 1909“* между 1944 г. и 1989 г.

ДЕЛГЯНСКИ, Йосиф Серафимов (24 V 1955) - един от най-големите зърнопроизводители в Южна България. Роден на 24 май 1955 г. в село *Генерал Николаево*. Завършва механотехникум в Карлово. Висшето си образование получава във Висшето техническо училище *„Ангел Кънчев“* в Русе - машинен инженер със специалност *„Селскостопанска техника“*. Започва кариерата си като инженер в *АПК „Раковски“*. Председател е на кооперацията в кв. *„Генерал Николаево“* до 1999 г. и благодарение на него, след ликвидирането на кооперацията са изплатени дяловете на всички член-кооператори по реални цени, нещо много рядко за времето си, когато масово кооперациите са доведени до фалит и продадени на безценица, а членовете им остават без обезщетение. Управляваните от него структури обработват около 90 хил. декара земя в землищата на много села в областите Пловдив и Стара Загора. От 2010 г. е заместник председател на Пловдивската асоциация на зърнопроизводителите. През 2024 г. той дарява земеделска техника на Професионалните гимназии в Белозем и Брезово. Неговата компания има договори с двете училища за осигуряване на практика и обучение на ученици. Първото издание на тази енциклопедия излиза с неговата подкрепа.[ЖНОР14]

ДЕЛИВАНСКИ, Минчо (21 XI 1953) - самоук художник. Роден на 21 ноември 1953 г. в село *Генерал Николаево*. Завършва средно техническо училище в Пловдив. Научава се да рисува при *Димитър Тошев*, преподавател в ОУ *„Христо Смирненски“* в родното му място и пловдивския художник *Захари Гамизов*. Организиран са много изложби на негови творби в Раковски и Пловдив (например, при празничния концерт по повод Българското председателство на Съвета на ЕС в читалището в квартал *Генерал Николаево* през декември 2017 година, честването на 25-та годишнина от освещаването на храма *„Свети Дух“* в *„Тракия“* през 2021 г. и много други). През май 2011 година по време на *литургия*, отслужена лично от тогавашния папски нунций *Януариуш Болонек* в храма *„Пресвето сърце Исусово“*, е благословен портрет на папа *Йоан Павел II*, нарисуван от Минчо. От тогава картината с образа на *Карол Войтила* е експонирана на централно място в храма. През 2011 г. участва в изработването на *герба на град Раковски*. [ЖНОР14]

ДЕЛЯНИН, Базилио - монашеското име на свещ. *Чолю Делянин*.

ДЕЛЯНИН, Киприян (неизв.-15 VI 1926) - католически духовник, *капуцин*. Роден в *Калъчлии*. Започва обучението си в семинарията в Сан Стефано, Цариград и го завършва в село *Буджа* край *Смирна* (днешна

Турция). Ръкоположен е за свещеник в град Пловдив на 22 декември 1906 г. Поради своеволия след 6 месеца е изпратен в Капуцинския манастир в Сан Стефано. През 1911 г. променя обрета си и е приет в Солунската източна епархия. Свещенодейства в село Долно Тодорак, Кукушко. След войната се завръща в България и се настанява в Калъчлии. Пожелал отново да премине в *латинския обред*, но желанието му не е удовлетворено. Затова заминава да свещенодейства в съседното село Бейкъово (дн. Болярино) като православен свещеник. След една година, разкаян от постъпката си, отново се завръща в лоното на католическата църква; след това заминава за Америка. След три години се завръща отново в България и се настанява отново в Калъчлии. При един спор на 15 юни 1926 г. е застрелян от свой съселянин.[СРГН]

ДЕЛЯНИН, Петър Алонцов (13 VIII 1935-8 VII 1998) - счетоводител, треньор, председател на спортно дружество. Роден на 13 август 1935 година в село *Калъчлии*. Завършва Търговската гимназия в Пловдив. В продължение на 7 години е играч на футболния отбор „Урожай“, след което е треньор на отбора. Избран е за председател на Дружеството за физкултура и спорт през 1964 г. и до 1975 г. ръководи спортната дейност в дружеството, което след 1966 г. е наречено „Раковски“. Работи като счетоводител в ТПК „*Първи май*“ и по-късно като главен счетоводител в *Наркооп* град Раковски и СПТУ „*Петър Парчевич*“.[65ГОФГР]

ДЕЛЯНИН, Чоло (1 III 1926-25 IX 1992) (*монашеско име: Базилио/Васил, друго име: Чечилио*) - католически свещеник, *капуцин*. Роден е в *Калъчлии* на 1 март 1926 г. През август 1938 заминава за гр. Болцано, Италия, където постъпва в ордена на капуцините. Свещенически сан приема през 1953 г. след което е изпратен да работи в различни манастири в Италия - в Апиано, Випитено, Еня и др. Връща се в България след политическите промени през 1990 г. Веднага е назначен за *енорист* на село Калояново. Също така той се грижи и за енориите в съседните села - Житница и Дуванлии. През август 1992 г. свещ. Делянин е преместен в София в църква „Св. Йосиф“. Там остава до фаталната за него и още трима свещеници дата - 14 септември 1992 г. Тогава при автомобилна катастрофа загиват свещ. *Тимотей Зайков*, свещ. *Йосиф Търновалийски* и италианския свещеник свещ. *Алойз Ребенщейнер*, а свещ. Чечилио изпада в тежка единадесетдневна кома, от която не се събужда и на 25 септември 1992 г. умира. Погребан е в гробищата в родното си място.[СРГН]

депутати от Раковски - *Стефан Чешков Петков* - народен представител в XVII народно събрание (от 20 март 1914 - стар стил до 15 април 1919 - нов стил); *Георги Георгиев Плачков* - народен представител в XLI народно събрание (от 14 юли 2009 до 11 март 2013); *Павел Андреев Гуджеров* - народен представител в XLII народно събрание (от 21 май 2013 до 4 август 2014); *Георги Ченков Търновалийски* - народен представител в XLIII народно събрание (от 27 октомври 2014 до 26 януари 2017) и XLIV народно събрание (от 19 април 2017 до 25 март 2021); *Младен Николов Шишков* - народен представител в XLIV народно събрание (от 19 април 2017 до 25 март 2021), XLV народно събрание (от 15 април 2021 до 12 май 2021), XLVI народно събрание (21 юли 2021 до 16 септември 2021), XLVII народно събрание (3 декември 2021 до 29 юли 2022), XLVIII народно събрание (19 октомври 2022 до 3 февруари 2023), XLIX народно събрание (12 април 2023 до 26 април 2024) и L народно събрание (от 19 юни 2024) и LI народно събрание (от 11 ноември 2024).

ДЖИРОТО, Лоренца (4 VIII 1935) - монахиня от ордена на *францисканките*. Родена на 4 август 1935 г. в селцето Постиома, провинция „Треviso“, в Северна Италия. Тя е шестото дете от общо 12 в семейството. Освен сестра Лоренца още една от нейните сестри приема пътя на монашеството и се посвещава в общността на сестрите-селезианки, а един от нейните братя - свещ. Натале в ордена на свещениците Селезиани. Постъпва в обществото на сестрите-*францисканки* в манастира „Дева Мария на Ангелите“, който се намира в градчето Джемона де Фриули, провинция „Удине“, Италия. След това е изпратена в главната къща на сестрите-францисканки в Рим, където на 29 юни 1952 г. тя полага своите първи обети. Първата мисия е в Източната провинция на остров Кипър, където тя преподава италиански език в Екуменическото училище на сестрите „Света Мария“. На 19 септември 1962 година сестра Лоренца полага вечните си обети в общността, а двадесет години по-късно - през 1982 година е избрана за провинциална настоятелка на Източната провинция. Тази си длъжност заема до 1988 година, когато заедно със сестра Беатрис Скорти отварят нова мисия на сестрите в Ливан. В новата си мисия в бедния регион „Аккар“, те откриват малко училище. Сестрите построяват сградите на манастир и училище, което приема деца с увреждания, а по-късно и клиника (диспансер за болни). Сестра Лоренца остава в Ливан 6 години - до лятото на 1994 година, когато е избрана за втори път за провинциална настоятелка на Източната провинция и за три години нейната резиденция е в Кипър. След това на сестра Лоренца е поверена мисия

в България. Пристига в България през есента на 1997 г. Мисията е в енориите „Пресвето сърце Исусово” - кв. „Генерал Николаево“, гр. Раковски и „Успение Богородично” - село Житница. След 24 години прекарани в България, на 24 юли 2021 година поема нова длъжност „Аниматорка на общността“ в Кипър.[КЕБ]

ДЖУНДРИН, Климент (1868 - 4 VI 1923) - католически духовник и ректор на Пловдивската мирска семинария. Роден през 1868 г. в село *Калъчлъ*. Учи в *Католическата семинария* в Пловдив, а след това в капуцинския институт в село Буджа край Смирна (днес в пределите на град Измир в Турция). Още незавършил обучението по богословие е изпратен в град София, където държи своя последен изпит. Ръкоположен е за свещеник в град София на 10 декември 1890 г. и е разпределен за помощник в град Пловдив. През 1896 г. в Пловдив е отпечатана неговата книга „Що е християнска светост“. През 1898 г. свещ. Климент Джундрин е назначен за префект (ректор) на Пловдивската мирска семинария. През 1901 г. е изпратен за *енорийски свещеник* в родното си село. Бил е за кратко *енорист* в град Пловдив и после пак е върнат в село *Калъчлии* като е управлявал *енорията* „Пресвето сърце Исусово“ в продължение на 23 години. По негова инициатива е създадена т.нар. „Семейна книга“ - регистър на населението на селото. Умира на 4 юни 1923 г. в град София, където е на лечение. Тленните му останки са пренесени в родното му село, където е погребан.[СРГН] СД

ДЖУНДРИН, Самуил Серафимов (26 IV 1920 - 19 III 1998) - католически духовник, монах *августино-успенец* и никополски епископ. Роден в село *Калъчлии* на 26 април 1920 г. След четвърто отделение е изпратен да учи в Ямболската семинария, където е от 1931 до 1934 г. След завършването на семинарията Самуил Джундрин постъпва във *Френския колеж* в град Пловдив. През 1939 г. заминава за Франция и една година се подготвя в семинарията на свещениците *августино-успенци* в град Нозера. От 1940 до 1944 г. учи философия и богословие. По здравословни причини продължава образованието си в Лион, където приема и свещеническото си ръкоположение на 4 юни 1944 г. През 1947 г. се връща в България и още на границата е задържан и разпитван от новата власт. Започва да преподава химия в *колежа* „Свети Августин“ в Пловдив. Там Самуил Джундрин остава до затварянето на колежа през 1948 г. После заминава за Северна България, заедно с свещ. Асен Чонков. Епископ Евгений Босилков го назначава за *енорист* в енориите „Дева Мария - Майка на святата надежда“ в село Бърдарски геран и „Света Богородица“ в село Брегаре. През есента на 1950 г. избухва бунт срещу колективизацията и свещениците са обвинени в подстрекателство. Заради това, че тотално защитава своя по-стар събрат - свещ. Асен Чонков, е изгонен от село Бърдарски геран и се завръща в Пловдив. Подсъдим е на *процеса срещу Католическата църква* през 1952 г. и е осъден на 12 години затвор. Първите шест месеца излежава във Варненския затвор, а после в Белене и в Стара Загора. Освободен е на 30 януари 1961 г. и заминава за Пловдив, но там не намира духовна работа. Благодарение на свещ. Богдан Бакалски е настанен в село Калояново като помощник-енорист. На 14 декември 1978 г. е назначен за епископ на Никополската епархия. Ръкоположен е за епископ на 27 май 1979 г. в базиликата „Свети Петър“ от папа Йоан Павел II, в съслужие с кардиналите Дурайсами Симон Лоурдусами и Едуардо Мартинез Сомало. Петнадесет години управлява диоцеза, а след това подава оставка по здравословни причини през 1994 г. Същата година заживява при своите събратя *августино-успенци* в Пловдив, после се връща в Никополската епархия, а преди смъртта си - отново в Пловдив. Обстоятелствата около смъртта му на 19 март 1998 г. остават неясни. Погребан е в родния си град.[СРГН] СД

Дибенко (стадион) - наименованието на стадион „Г.С.Раковски“ преди 1990 г.

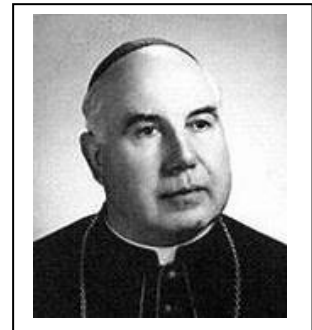
ДИМИТРОВ, Димитър (17 VII 1975) - *мирски свещеник*. Роден на 17 юли 1975 г. в Пловдив. Завършил богословие в папския университет „Анжеликум“ в Рим. Ръкоположен е за свещеник на 28 юли 2001 г. в Пловдив и няколко месеца по-късно на 7 октомври е назначен за *енорийски свещеник* в *енорията* в кв. „Миромир“ на град Хисаря. Там довършва строежа на Дома на поклонника „Вила Сихем“. Той прави пълен ремонт на интериора на църквата и по-късно открива музейна сбирка. С негова помощ е изграден и новият храм в град Хисаря. На 1 май 2004 г. е направена първата му копка и е осветен на 23 октомври 2005 г. От 20 април 2008 г. свещ. Димитър поема грижата за *енорията* „Пресвето сърце Исусово“ в град Раковски. През 2009 г. е завършена *музейната сбирка* в криптата на храма. През 2012 г. с доброволен труд на вярващите е построен и гробищният *парацис* „Христос Възкръсналия“. В *енорията* служи до 2018

година, когато е преместен да служи в храма „Свети Дух“ в ж.р. „Тракия“ в Пловдив. През август 2020 г. в навечерието на Успение Богородично в двора на храма е монтирана и благословена статуя на „Дева Мария на Благодатите“. Статуята е изработена от масивен мрамор в Китай. На 24 ноември 2019 г. е благословен *тръбен орган* монтиран в църквата. Органът е малък с 350 тръби и се вписва хармонично в интериора на храма. По време на пандемията свещ. Димитър изработва 14 месингови релефа, на които са изобразени моментите от страдания на Исус Христос преди Възкресението. За релефите е използвал месингова ламарина, с различни дебелини, която се обработва със специални длета и чукове. Творбите са предназначени за украса, пред и вътре в храма. Тези и други творби на свещ. Димитров са представяни на изложби в София през октомври 2021 и в град Раковски през май 2022 г. През годините той помага на младежи с умствени и физически увреждания и на попаднали в наркомани зависимости както и на техните семейства независимо от конфесията им. Свещ. Димитър е отговорник за Богослуженията при посещането на папа Иван Павел Втори през 2002 г. и на папа Франциск през 2019 г.[ЖНОР14]

диоцез - църковно-административна териториална единица в структурата на Католическата, Англиканската и други от протестантските църкви. Тя е оглавявана от *епископ* (или архиепископ). В историята на Католическата църква по българските земи от 1601 г. са съществували следните видове църковни структури - викариат, *епархия* и архиепархия.[Уикипедия]

ДОБРАНОВ, Богдан Стефанов (1 XII 1914 - 4 X 1983) - римокатолически духовник, викарий и по-късно епископ на *Софийско-пловдивската епархия*.

По време на неговото архиерейско служене настъпва известно разведряване в отношенията между Католическата църква в България и официалната власт. Роден на 1 декември 1914 г. в град Пловдив. Средно образование завършва в Първа мъжка гимназия в родния си град, след което заминава за Италия и учи в колежа на Конгрегацията за разпространение на вярата, където изучава богословие и философия. На 23 март 1940 г. е ръкоположен за свещеник. Завръща се в България и служи в катедралата „Свети Лудвиг“ - Пловдив. През 1952 г. е арестуван, обвинен в антинародна пропаганда и изпратен в лагер на остров Белене. От 25 август 1954 г. Богдан Добранов поема длъжността

апостолически администратор на Софийско-пловдивската викариат. Той приема всички оцелели свещеници от различни ордени и конгрегации да работят с епархийския клир, въвежда строг ред по въпросите на финансовата отчетност и личната дисциплина, периодически събира подведомствените си на доклад, забранява им да излизат от църквите след 17 часа. Апостолическият администратор не забравя и свещениците си, които по това време излежават присъди по лагери и затвори. Той разпорежда на всеки от тях да се изпраща редовно по 50 лв. на месец от приходите на бившите им църкви. С голямо упорство и след многобройни писма до различни инстанции, включително до Министерския съвет и Президиума на Народното събрание, Богдан Добранов успява да върне някои неправомерно конфискувани имоти - част от митрополитската сграда, църквата на капуцините в Пловдив с част от дворното място, западнообредния (виж *римокатолически обред*) храм в София и други. На 10 октомври 1959 г. е избран за *титулярен епископ* на Гюфи. На 8 ноември 1959 г. е ръкоположен за епископ, но официалните власти успяват да го отстранят от ръководството на епархията. На 23 декември 1959 г. му е съобщено, че държавата не го признава за епархийски администратор. След консултация с епископ Кирил Куртев на 20 февруари 1960 г. той сдава касовите книги и книжата на епархията на свещ. *Симеон Коков* и на другия ден отпътува за новото си назначение в *енорията* „Светият кръст“ в село Трънчовица, Плевенско. Официално от 27 април 1965 г. с разпореждане на Ватикана монс. Богдан Добранов освобождава длъжността апостолически администратор, но остава да служи в църквата в Пловдив. На 25 юни 1975 г. Тодор Живков, придружен от дъщеря си Людмила Живкова и външния министър Петър Младенов е приет от папа Павел-VI. След тази среща се чувства известно разведряване. На 22 юли 1975 г. Богдан Добранов е официално обявен за апостолически викарий на Софийско-пловдивския викариат, като приемник на монс. Симеон Коков, а на 14 декември 1978 г. - за софийско-пловдивски епархиен епископ. От 3 до 10 ноември 1976 г. на посещение в България е кардинал Агостино Казароли, за да се запознае с положението на католиците в България, като посещава и трите епархии. В състава на делегацията са включени още Анджело Мотола, Иван Диас и *Георги Елджеров*. Българското правителство връща визитата и през декември 1978 година, Петър Младенов, като външен министър посещава папа Йоан Павел II. Като резултат от затоплянето на отношенията, някои ново-ръкоположени свещеници могат да продължат образованието си в Рим. На евхаристичния конгрес в Лурд участва и българска духовна делегация от духовници, монахини и *миряни*.

След смъртта му на 4 октомври 1983 година, Софийско-пловдивската епархия остава без епископ за близо 5 години.[КБ02] СЪ

ДОБРОМИРОВ, Михаил (1692 - 22 IV 1738) (пълно име: *Михаил Добромиров Райков*) - *мирски свещеник* и архиерейски наместник на Софийско-пловдивската архиепархия през XVIII век. Роден в село *Калъчлъ* през 1692 г. Завършва образованието си през 1715 г. в град Фермо, Италия. Ръкоположен за свещеник от софийския архиепископ *Павел Йошич* на 28 октомври 1716 г. Той обслужва католиците в Пловдивско, София, Стара Загора и онези, които се намират на разстояние от около 15 дни път. Архиепископ Йошич го задължава два пъти в годината да посещава поверените му населени места. През 1717 г. избира за свое седалище родното си село Калъчлъ. След смъртта на архиепископ Павел Йошич (на 6 юли 1719 г.) със заповед от 7 май 1720 г. на Добромиров са дадени от Конгрегацията права на викарий на Софийския диоцез. В практиката на Католическата църква това означавало почти сигурно назначение на вакантната длъжност. Неочаквано през декември 1721 година за софийски архиепископ е назначен *Марко Андрияши* от Дубровник, дотогава епископ на Никополската епархия. През 1721 г. Андрияши предприема обиколка из епархията. Тя е разделена на две мисии: *Калъчлийска* („долните села“) и *Даваджовска* („горните села“). Към Калъчлийската мисия се числят: *Калъчлъ*, *Балтаджъ*, Пловдив, Ямбол, Стара Загора и София. През 1723 г. по заповед на архиепископа Добромиров заминава за Белене, където е имало остра нужда от свещеници. Той обслужва и католиците в Русе. На негово място от *Даваджово* е изпратен Петър Милош. Свещ. Михаил Добромиров е *енорист* в Белене до 1727 г. Поради войните с Австрия, във втората половина на 20-те години на XVIII век били предприети повсеместни гонения срещу католическото духовенство, над което винаги тегнели подозрения на турските власти за сътрудничество със западните врагове на империята. Архиепископ Андрияши и подведомственото му духовенство били принудени да напуснат и да се установят в Рагуза, Далмация. Задърският епископ съветва Конгрегацията на първо време да изпрати в Пловдивско само Добромиров, по неговите думи „*умен и деятелен човек достоен дори за епископ*“. Той моли Конгрегацията да отпусне 40 шкуди, тъй като бил беден и лишен от облекло, както и за големите пътни разходи. Като имперски поданик през 1729 г. свещ. Добромиров се завръща в епархията в качеството си на архиерейски наместник. През октомври 1729 г. пристига и помощникът му Никола Теодоров, който обслужва павликянските села западно от река Гьопса („горните села“). През 1737 г. в Пловдивско идва нов помощник - *Никола Бошкович* - братовчед на епископа Марко Андрияши. По това време Османската империя е във война с Австрия. В едно писмо от пролетта на 1738 година, написано от Бошкович и Добромиров, те пожелават победа на християнското оръжие над неверниците. Писмото е адресирано до двама техни познати в Цариград. Писмото попаднало в турски ръце. Двамата - Михаил Добромиров и Никола Бошкович - са осъдени като „шпиони“ и обезглавени на 22 април 1738 г. в Одрин. В началото на юни 1921 г. Окръжният съвет в Пловдив прави предложение родното му село да се преименува на село Добромирово, но предложението не е прието. На 21 май 2012 г. в град Раковски е открит и осветен паметник на свещ. Михаил Добромиров. Най-дългият булевард в град Раковски носи неговото име.[ССГН] СЪ

долни села - събирателен термин за обозначавани католическите села около днешния град Раковски и неговите квартали - *Калъчлии* (кв. „Генерал Николаево“), *Балтаджии* (кв. „Секирово“), *Герен* (Белозем), *Алифакново* (кв. „Парчевич“) и *Салалии* (Борец)

Дом на миньора, профсъюзен дом на културата - недовършена и разрушена сграда. През 1986 г. до площад „България“ започва изграждането на „Профсъюзен дом на културата“. Проектът за триетажната масивна сграда включва зала с капацитет 250 места, кафе-сладкарница, четири клуба по интереси, детски школи по изкуства, библиотека и др. Тя се изгражда от *стопанско обединение „Редки метали“* и сградата е известна като „Дом на миньора“. Поради политическите промени през 1989 г. и последвалата икономическа стагнация, сградата остава незавършена. По-късно тя е закупена от фирма „Инса“ и разрушена през 2013 г. След това теренът е превърнат в малък парк.[ИЛЛА]

домин - свещеник при българските католици.[Уикипедия]

ДОМОВЧИЙСКИ, Иван Спасов (2 VIII 1856 - 11 X 1924) (известен също с фамилия Жилов) - мирски свещеник, епархиен съветник. Роден на 2 август 1856 г. в село Балтаджъ. Можем да предположим, че започва обучение си в общинското училище в родното си село, създадено през 1863 г. от свещ. Яко Яковски. През 1868 година в Пловдив е открита малка католическа духовна семинария, където започват да се обучават 8 деца от Пловдив и околните павликянски села. Иван и Йосиф Ружин са младежите от Балтаджъ, които започват обучението си в нея. На 20 септември 1879 г. Иван е ръкоположен за свещеник. През 1883 г. енорията „Дева Мария Богородица“ в Бургас влиза в състава на Софийско-пловдивския викариат и първият енорийски свещеник е свещ. Иван Спасов. Той служи в енорията до края на 1887 г. като през тези години построява първия католически храм в града. Храмът е завършен през 1888 г. След това свещ. Спасов се връща в Пловдив и е назначен за епархиен съветник на архиепископ Роберто Менини, длъжност която изпълнява и при ръководството на викариата от епископ Пеев. От 1899 г. след смъртта на свещ. Ружин до 1914 г. е енорист в Пловдив. Той преработва и издава учебниците по катехизис на епархията. Умира на 11 октомври 1924 г. в Католическата болница в Пловдив след дълго боледуване. Погребан е в гробищния парк на родното си място. Библиография: Иван Спасов, „Малък катехизис или християнска наука“, Пловдив, 1906 г.; Иван Спасов, „Голям катехизис или християнска наука“, Пловдив, 1906 г.[KKCKM25]

ДОМОВЧИЙСКИ, Валери Ангелов (5 X 1986) - футболист. Роден в град Пловдив на 5 октомври 1986 г. Израства в град Раковски, откъдето са родителите му. Започва да играе в ФК „Секирово“. След това играе при юношите на „Марица“ (Пловдив) и „Левски“ (София). Постепенно се налага при юношите на ФК „Левски“. Славата му расте и скоро от „Герена“ и „Армията“ го проучват. Съгледвачите на „Левски“ Васил Методиев и Петър Михтарски се договарят и Валери, заедно с родителите си, отпътува за София. На „Герена“ Домовчийски започва да се готви при треньора Славчо Стоилов. Първоначално го използват като ляв или десен халф. С идването на Станимир Стоилов в отбора Валери получава шанс да играе с мъжете. Точно когато е готов да бъде титуляр, получава тежка контузия. Дебютът му се отлага до 21 ноември 2004, когато бележи гол при победата с 5:0 над „Локомотив“ (София). Официалният му дебют за младежкия национален отбор е срещу Швеция. Въпреки загубата с 2:1 в София отзивите за играта му са добри. Тогава 17-годишният футболист измества от титулярното място в атаката на „Левски“ звездата Георги Чиликов. На критиците, които все още не го признават, доказва качествата си срещу „Локомотив“ (Пловдив), разписвайки се за победата над пловдивчани. В европейските турнири младият нападател вкарва гол за победата над „Публикум“ при 3:0 за сините през есента на 2005 г. в София. Бележи важни голове за „Левски“ и срещу „ЦСКА“ (Москва) и „Киево“ (Верона). Общо има 19 мача и 5 гола (7 мача с 2 гола за КЕШ и 12 мача с 3 гола за купата на УЕФА). Силните му изяви със синята фланелка хващат окото на много европейски тимове и на 2 януари 2008 г. той официално е поканен от английския Блекбърн да изкара петдневни проби в началото на януари. От 2008 до 2011 година играе в „Херта“ Берлин, а от 2011 до 2013 е част от отбора на „Дуйсбург“. На 1 юли 2013 Валери Домовчийски се завръща в България и подписва 2-годишен договор с „Ботев“ (Пловдив). През септември 2016 той подписва двугодишен договор със „Славия“. Преди това играе в „Левadiaкос“. След престои в няколко клуба от българския елит, най-дългият от които в „Ботев“ (Враца), през лятото на 2021 г. Домовчийски се завръща в „Марица“ (Пловдив). Успехи: Валери Домовчийски е двукратен шампион на България с Левски през сезоните 2005/06 и 2006/07. Два пъти носител на Купата на България през 2005 г. и 2007 година, носител и на Суперкупата на България през 2005 г. и 2007 г. В груповата фаза на Шампионската лига играе в 3 мача. Останалите пропуска заради контузия. Четвъртфиналист с „Левски“ (София) в турнира за купата на УЕФА през сезона 2005/06. Женен е за Елена Добрикова, имат син Андрей и дъщеря Естел.[Уикипедия]

ДОНЕВ, Иван Йовков (4 VII 1987) - моден дизайнер. Роден е на 4 юли 1987 г. в Пловдив в семейство на строител от град Раковски и шивачка от град Първомай. Любовете му към българския фолклор е предадена от родителите му. Основното си образование завършва в Раковски, а средното в СОУ „Св. св. Кирил и Методий“ в Пловдив с профил народно пеене. През 2006 г. заминава за Италия с намерение да учи сценография. Първоначално учи италиански в Университета за чужденци в Перуджа. След това кандидатства и е приет да учи в Международната академия за висша мода „Коефия“ в Рим, която завършва през 2012 г. Иван е вторият български студент в историята на академията. Преподаватели в

академията са дизайнери от големите модни къщи - „Булгари“, „Джими Чу“, а графика изучава при дизайнери на „Уорнър Брос“. Дипломните проекти на студентите се следят от дизайнери на „Валентино“, а стажът им преминава в модни къщи като „Фаусто Сарли“, „Гатинони“ и „Ферагамо“. През юли 2012 г. дебютира в седмицата на модата в Рим - „Алта Рома Алта Мода“ с последния си проект в академията. Месец след дебюта Иван започна да получава предложения за публикации в международни списания и модни блогове.

Негови модели се появяват на кориците на модните списания в Лондон и Ню Йорк. Иван Донев е поканен да представи творби в Седмицата на модата в Истанбул. По време на дизайнерската седмица в Милано през следващата година, дизайнерът получава престижната награда за луксозен продукт, уникалност, творчество и иновации - „CertiLuxe“. По време на „Карнавала на лукса“ в Португалия през 2014 г. Иван Донев представи своята колекция, която е пътувала по света в изложбените галерии и подиуми в Италия, Дубай, Катар, Америка, Турция и Франция. През март 2016 г. в Пекин Иван Донев е един от финалистите на Седмицата на модата на Китай. Няколко дни след това неговите модели са представени в Египет. През 2018 г. е удостоен с наградата „Златна игла“ - Дизайнер на годината - на българско сдружение „Академия за мода“. Неговото изкуство се появява по страниците на списанията „Harper's Bazaar“, „ELLE“ и „HELLO“. Иван участва в благотворителни събития за изграждане на училища в райони, разрушени от земетресения, кампании срещу булимия и анорексия, защита на правата на хората с увреждания и др.

Признания и награди: Първа награда на конкурса за млади дизайнери „Под небето на Дженцано 2012“ - „Вграждане на цветя в рокля“, Рим, Италия; Първа награда на конкурса за млади дизайнери „Под небето на Дженцано 2012“ по темата „Огън“ - „Четири елемента на природата“, Рим, Италия; Дебют в седмицата на „Алта Мода Алта Рома“ през юли 2012 г. Алта Рома, Рим, Италия; Участие в Европейско модно събитие през ноември 2012 г. Брест, Франция; Награда „MARIANNA“ на „Изкуство за разпространение на правата на човека - Защита на бедността“ - Италия; Награда „CertiLuxe 2013“ за иновации, уникалност и качество в модния дизайн, Милано, Италия; Награда „WORLD OF FASHION“ - модна седмица, Рим, Италия; Награда моден дизайнер „NEW GENERATION“, Рим, Италия; Награда „Fashion Week“ в Истанбул, Турция; Благотворителен търг „Изкушението на модата“, април 2013 година, Рим; „Сърцето и модата“, благотворително събитие за училищата в Африка, Рим; Награда „HEART & FASHION“, благотворително събитие „Не на булимията и анорексията“, 24 март 2014 година, Рим; Награда Istanbul fashion Award - Седмицата на модата, 2016 година, Истанбул, Турция; Награда за Отличие в Дизайна, Excellence Design, Hempel Award, Asia Fashion Week 2016 - Пекин, Китай; Награда Nefertiti Award 2016 - Интернационален Моден Фестивал - Луксор, Египет; Награда Kerala Fashion Week VIE Award 2017 - Индия; Оскар за мода, категория „Най-добър интернационален дизайнер“ от RCCI 2018 - Чикаго, Америка; „Златна Игла“ 2018, категория „Дизайнер на годината“ - София, България; Награда FREEETIME, „Хора на годината“ 2018, Рим; Награда Golden Lady категория „Най-добър интернационален дизайнер“, 2018 - Ченай, Индия; Отличие за иновация, 2019 - Ротердам, Нидерландия; Награда Golden Lady, категория „Най-добър интернационален дизайнер“, 2022 - Дубай, Обединени арабски емирства; Награда „Маргута“, 2024 - Рим, Италия. Иван Донев участва в изработване на костюмите за три филма на режисьор Тодор Чапкънов – „Долината на любовта“, „Аз съм с мен“ и „За

добро или лошо“, като също изпълнява ролята на Леонардо в първия филм и епизодична роля във втория филм.(на допълнителните снимки са част от наградите на дизайнер Донеv).[АББП] СД

допълнителни кораби (алеи) - обикновено двойка (или повече четни) алеи в храм, успоредни на основния кораб. Те са отделени от основния кораб с колони поддържащи горните стени на основния кораб, които образуват аркадата на църквата. В зависимост от архитектурата на църквата, допълнителните кораби могат да са 2, 4 и т.н. Трите енорийски църкви в град Раковски са трикорабни. Формално те са трикорабни базилики, защото удовлетворяват следните условия: (1) имат правоъгълна форма, (2) състоят се от нечетно число различни по височина кораби, (3) отделните кораби са разделени от надлъжни редици колони или стълбове, вкл. стени с отвори, със самостоятелни покриви, (4) централният кораб е по-широк и по-висок и (5) се осветява от високо разположени прозорци над страничните кораби.[Уикипедия]

дубровнишки търговци - немюсюлмански поданици на султана в Османската империя, изповядващи католицизма. Те се ползват с редица привилегии, което ги отличава рязко от останалите християнски поданици на султана. Те живеят в колонии - обособени квартали или общности, уседнали понякога с поколения в големите градове на империята. Те притежават къщи, дюкяни, лозя и други недвижими имоти. Плащат намалени търговски мита в сравнение с останалите търговци. Но за сметка на това Дубровник плаща голям фиксиран данък на султана. Изнасят основно кожи и вълна от българските земи, внасят тъкани, стоки на лука, и с тях по българските земи идват „нови идеи“. Някои историци ги наричат „прозореца на българите към Запада“ за XV и XVI в. Към техните сдружения се създават институции - католически храмове с *капелани* и търговски филиали в други градове. С времето около общностите им се появяват занаятчий, майстори на обработка на метали, строители на мостове и др. Високопоставени пътници (посланици) към Цариград или обратно обикновено отсядат да приспиват в техните домове. Сведения за дубровнишки търговци по българските земи има още по времето на Второто българско царство.[Уикипедия]

ДЮЛГЕРСКИ, Алексей Славов (26 V 1961) - военен летец, майор. Роден на 26 май 1961 г в село Кирово, Бургаско. Детските си и юношеските години прекарва в Раковски, а средното си образование завършва в техникума по механотехника „Калинин“ в град Пловдив. Любавта му към небето наследява от баща си. Тя го отвежда в Пловдивския аероклуб, където последователно завършва курсовете по безмоторно и моторно летене. След това е курсант във Висшето военно-въздушно училище „Георги Бенковски“ в Долна Митрополия, откъдето се дипломира като военен летец, изстребител. След това 19 години от кариерата си лети на МиГ-23. Считан е за един от асовете на нашата военна авиация в годините между 1985-2004 г. По време на подготовката на втория съветско-български полет през 1986-1987 г. той е включен в разширения отбор от кандидат-космонавти. За жалост по време на подготовката се разболява от хепатит, което осуetyава мечтата му.[АББП]

ДЮЛГЕРСКИ, Слав Алексиев (11 III 1933-11 II 1994) (*пъркор: Германеца*) - стопански ръководител. Роден на 11 март 1933 г. в село *Калъчлии*, където завършва основното си образование и след това учи и следва в Пловдив. Там завършва Първа мъжка гимназия, а по-късно - Висшия селскостопански институт, специалност „Агрономство“. В младежките си години е част от футболния отбор „Урожай“, в същото време е част и от Националния отбор по парашутизъм. Прави няколко демонстративни скокове над родното си място. Любавта си към небето предава на сина си, Алексей - военен летец, а също така тя намира израз и в разказите му от онова време, когато е дописник на пловдивския вестник „Отечествен глас“. От първата копка на Оранжериите за зеленчуци през 1966 г., по-късно „Булгарцвет“, до последния си дъх, през 1994 г. той е директор на предприятието - 240 дка модерни за времето култивационни съоръжения. Въвежда иновационно експериментално отглеждане на зеленчуци - „Хидропоника“ (отглеждане на растения в изкуствена среда без почва). Носител на отличия и награди за работата си в областта на отглеждане на зеленчуци и цветя. Една от неговите заслуги за града е синьото гориво. През 90-те години успява да докара газта до предприятието, като идеята му е да стигне до кварталите, за да може по-нататък и *раковчани* да я ползват за битови нужди. Затова и успява да издейства по-голям дебит от горивото. Дори се опитва да учреди сдружение за газификация на град Раковски, но в условия на криза идеята не се подема и тогава остава нереализирана. Умира след кратко боледуване на 11 февруари 1994 г.[АББП]

Е

Европа - площад в квартал „*Секирово*“. Площадът започва да се формира след *Чирпанското земетресение* през 1928 г. с изграждане на новата сграда на храма и новата сграда на училище „*Петър Парчевич*“ (днес детска градина). През 1942 година, Общинският съвет на село Секирово решава да се построи нова сграда на Общината и тя е построена до сградата на училището. От 1954 г. до 1961 г. селото е в една община със село *Генерал Николаево*. От 1956 г. до 1959 г. седалището на кмета на общата община Иван Райков се помещава в тази общинска сграда. През 1958-1959 г. започват процедури по отчуждаване на имотите, които се намират

северно от църквата (на площта на днешния площад и улица „Петър Богдан“). Събарянето на старите постройки приключва през 1967-1968 г. Оформянето на площада е завършено с приемането в началото на 1970-те години на първия градоустройствен план на град Раковски и с изграждането на булевард „Г.С.Раковски“, свързващ квартал „Секирово“ с квартал „Генерал Николаево“. През 1974-1975 г. сградата на бившата община на площада е ремонтирана и е построен третият ѝ етаж. След това тя е използвана за младежки дом и читалище. От 1983 г. до 1992 г. сградата е използвана от Районното управление на МВР, през 1993 г. в сградата е настанен клон на „Първа частна банка“, заменен по-късно с клон на Държавна спестовна каса. През 1985 г. между площада и църквата е поставена *аметна плоча* на партизанина *Петър Хамбарлийски*. Тя е изработена от светлочервен камък с издълбан надпис - името и годините на раждане и смъртта му. След връщане на земята на църквата, тя е демонтирана. През 2015 г. е извършен ремонт с формиране на кръгообразна декоративна площ по проект на консорциум „Урбан Груп“ с помощта на Местната инициативна група. От тогава площадът носи името „Европа“. На 12 септември 2020 г. във връзка с 60 годишния юбилей на родения в село Секирово олимпийски шампион по бокс *Петър Лесов* и 40 години от олимпийската му титла, на площада е издигната триметрова статуя на боксьора, изработена от скулптора Живко Желев. На площада е изградена многофункционална сцена, която се използва за различни културни мероприятия. На площада са разположени: Читалище „Петър Богдан Башев“; Пощенска станция 4151; Детска градина „Първи юни“; Храм „Св. Архангел Михаил“ и Многофункционална сцена. Близо до площада са: *Бенедиктински манастир*; *Спортно игрище „ГРИПС Арена“* и търговски центрове „Оазис“ и „Валентино“.[Авторска © Иван Плачков] G

Евхаристинки - общността „Сестри Евхаристинки“ е основана в Солун на 21 април 1889 година от брат и сестра, италианци от Торино, свещ. Йосиф Алоати - лазарист и сестра Христина - Еврозия Алоати,. Общността работи в сферата на благотворителността и просветната дейност. През 1892 г. сестрите пренасят центъра си в село Палюрци, където са открити сиропиталище и училища, а за по-отраснали - ателиета за шев и бродерия, както и земеделско училище за момчета. След *Първата световна война* евхаристинките се преместват в София, където отново откриват сиропиталище „Княгиня Евдокия“ за момичета и се занимават с тяхното възпитание и образование. През 1948 година сиропиталището им е отнето. През 2005 г. е построен манастир на сестрите в София – „Свети Йоан XXIII“, където е установено Генералното управление на монашеската общност за всички сестри от България и Република Македония. В България има евхаристични домове към енориите с униатски общности, наследници на македонски бежанци - „Света Троица“ в Куклен, „Успение Богородично“ в Покрован и „Успение Богородично“ в Ново Делчево. Сестрите-евхаристинки Василия Гагова, *Еврозия Гуджерова*, Норберта Прустова, Яцинта Кацарска, Агата Момина, *Елена Койрушка*, *Михаела Гаджева*, Мария Нонова, Пена Бравова и Стева Алтова (Дюлгерска) са родени в енориите в град Раковски.[КБ02] G

ЕЛДЪРОВ, Георги Петков (27 II 1926 - 11 VII 2011) - виден католически духовник. Роден през 1926 г. в тогавашното ямболско село Топузларе (днес село Зорница в Бургаска област) в семейство, родствено на цариградския униатски архиепископ Михаил Мирев. Продължава основното си образование в пловдивското село *Секирово*, където една от лелите му - *Радка Елдърва* - е учителка. През 1936 г. в католическия седмичник „Истина“ е публикувана неговата статия за ОУ „Петър Парчевич“ в село Секирово. На 12-годишна възраст заминава да учи в малката семинария на манастира „Сакро-Конвенто“ в италианския град Асизи. Заедно с другите семинаристи от България активно изучава български език и история при свещениците *Венко Плачков*, *Петър Сарийски*, следващи в Папския източен институт в Рим, и *Йосиф Гагов*. През лятото на 1940 и 1941 г. Купен Михайлов, семинарист от висшата духовна семинария „Русикум“ в Рим, организира курс по български. С негова помощ Георги успява да публикува една дописка в „Братски връзки“, органа на българските семинаристи, следващи в Италия за приключение при изкачването на планина Субазьо около Коледа на 1940 година, за това как са се загубили в мъглата и как по-чудо слънчев лъч им показал правилната посока. През 1947 г. завършва Класическия лицей на Философско-теологическия колеж на манастира в Асизи. След това от 1947 до 1952 г. изучава теология в Папския богословски факултет по теология „Сан Бонавентура“ в Рим. Прави няколко специализации в сферата на богословието и се подготвя задълбочено в изучаването на източния църковен обред в Папския колеж „Русикум“, по който практикува католическата униатска църква в България. Завършва магистратура по теология, доктор по теология през 1954 г. и доктор по източно църковни науки през 1957 г. Дългогодишен преподавател в няколко италиански и европейски университета, чете лекции в САЩ. Ръководи българската секция на Радио Ватикана повече от 20 години (1966 - 1991). По време на Втория Ватикански събор (1960 до 1965 г.) - най-важният за съвременната история на Католическата църква, монс. Елдърв е единственият българин, излъчен за експерт консултант във високия форум. На 19 юни 1966 г. в църквата „Сан Клементе“ при гроба на Свети Константин Кирил - Философ той е въздигнат в архимандритски сан по източен обред от Украинската източна църква. В продължение на 27 години е визитатор на Светия Престол за българите католици в чужбина. От 1974 г. Елдърв е издател на емигрантското сп. „Вяра и просвета“. За пръв и последен път в годините на тоталитарния режим посещава България през ноември 1976 г. с дипломатически имунитет в състава на ватиканска делегация, водена от кардинал Агостино Казароли. През 1981 г. създава в Рим Българския католически книжовен архив „Абагар“. В него се съхраняват 20 отдела ценна книжнина - редки библиографски издания на български език и лични фондове на заслужили българи, живели извън България. Издател е на католическия вестник „Абагар“. Монсеньор проф. Георги Елдърв е първият шарже д'афер на Ватикана в София през 1991 г. веднага след възстановяване на дипломатическите отношения на България със Светия Престол. След 1993 г. проф. Елдърв сътрудничи на Държавната агенция за българите в чужбина. Архимандрит проф. Георги Елдърв умира на 11 юли 2011 г. в София. Българският историк проф. *Светлозар Елдърв* и пловдивският адвокат Красимир Елдърв са негови племенници. Научна работа: Проф. Георги Елдърв работи като преподавател в областта на догматиката, историята и екуменизма в Рим, САЩ, Германия, Англия и на други места: професор по Мисиология в Папския богословски факултет „Сан Бонавентура“ в Рим от март 1955 г. От 1966 г. е редовен професор по Източна теология; гост-професор в Католическия университет на Америка, Вашингтон, през лятото на 1968 и 1969 г.; гост-професор на Теологичния семинар в Кенселер, Ню Йорк, есента на 1969 г.; професор по теология в института „Еклезия Матер“ на Лутеранския университет от 3 октомври 1969; гост-професор в института по Мариология на Теологичното училище „Марианум“ в Рим, 1970/71 г.; професор по екуменизъм във францисканския Теологически институт в Асизи от октомври 1970 г. Библиография: Елдърв, г. „Отчето: От Йосиф Гагов 1915 - 1967“, Munchen UNI-Druck, 1977.; „Франциск Асизки. Житие по източниците му.“, изд. „Графимакс“, София, 2003 г.; „SURSUM CORDA“ - „Горе сърцата“ (от латински). Издание на фондация „Абагар-2005“, Кибя, София, 2012 г. ISBN 978-954-92970-1-0; ABAGAR1-personal - Блог на Елдърв, 2007 - 2011.[CBBX13] G

ЕЛДЪРОВ, Светлозар Владимиров (3 X 1956) - български историк, професор, доктор на науките. Роден на 3 октомври 1956 г. в град Пловдив в семейство на учителка и офицер с родови корени в Македоно-одринското революционно движение и църковно-училищното дело на българската уния. Като ученик Светлозар прекарва част от летните си ваканции при леля си *Радка Елдърва* в *Секирово*. Завършва Историческия факултет на Софийския държавен университет през 1980 година, специалност „История“ с профил „Балканистика“ и втора специалност „Философия“. Научната си кариера започва в Института за

военна история при Генералния щаб на Българската армия. Защи́тава кандидатска дисертация в областта „Нова и най-нова обща история“ през 1985 г. Темата на дисертацията му е „Сръбската въоръжена пропаганда в Македония 1901-1912 г.“. През лятото на 1988 г. е командирован от Центъра за Славяно-византийски проучвания „Иван Дуйчев“ в Рим, където изследва документи от Българския църковен архив „Абагар“. Основател на архива е неговият чичо - католическият архимандрит професор доктор *Георги Елдъров*, който успява да му организира срещи с водача на Вътрешната македонска революционна организация от 1924 до 1934 година - Иван Михайлов. След това през 1990-1992 година Елдъров специализира църковно-исторически науки в Папския източен институт в Рим. Елдъров е последователно научен сътрудник в Националния център за военна история от 1992 година, в Главно управление архивите при Министерския съвет от 1995 година, и в Института по балканистика, където от 1998 година е старши научен сътрудник II степен. През периода 1998-2001 с научната и финансовата подкрепа на Международния център по проблемите на малцинствата и културните взаимодействия в София, прави мащабни проучвания в българските архивохранилища за съдбата на българските католици. През лятото на 2001 година под формата на дисертация за придобиване на научната степен „доктор на историческите науки“ защитава изследването си, което публикува като монография година по-късно. През 2002 г. също публикува монографията „България и Ватикана 1944-1989. Дипломатически, църковни и други взаимоотношения“. С нея и други публикации през 2003 г. Светлозар Елдъров придобива научното звание „професор“, като продължава да работи в Института по балканистика с Центъра по тракология. Проф. Елдъров е автор на 12 монографии, 38 части от колективни трудове, над 200 студии и статии и над 100 научнопопулярни публикации по историята на България и Балканите през XIX-XX век, националноосвободителното движение на македонските и тракийските българи, българската военна и църковна история, българо-хърватските взаимоотношения и други. Над 1000 цитирания, от които около 80 в чуждестранни публикации. Автор на сценариите на 10 документални филма. Член на Македонския научен институт, Тракийския научен институт, Българското историческо дружество, Българската асоциация по военна история и Военноисторическата комисия при Щаба на армията. Участва в редколегиите на сп. „Македонски преглед“, „Военноисторически сборник“, „Балкани“ и „Един завет“. Избрана библиография: Българи, България, Български съдби, 2010, Нашият специален дописник съобщава..., 2005; Елдъров, Светлозар. Генерал Иван Цончев. Биография на два живота. София, Военно издателство, 2003. Православието на война, 2004; Илинденско-Преображенското въстание 1903, 2003; Освобождението на България 1878, 2003, съвместно с Тодор Петров; Върховният Македоно-одрински комитет и Македоно-одринската организация в България (1895-1903), 2003; Елдъров, Светлозар. Тайните офицерски братства в освободителните борби на Македония и Одринско 1897-1912. София, Военно издателство, 2002; *Католиците в България 1878-1989*. Историческо изследване, 2002; България и Ватикана 1944-1989. Дипломатически, църковни и други отношения, 2002; Балканите между мира и войната XIV-XX век. Сборник научни изследвания, 2002; Българите в Албания 1913-1939, 2000; Униатството в съдбата на България, 1994; Сръбската въоръжена пропаганда в Македония 1901-1912, 1993. [Научна автобиография на проф.д.ист.н. Светлозар Елдъров <https://web.archive.org/web/20180119120834/http://archiv.cl.bas.bg/SE.pdf>] G0

ЕЛДЪРОВА, Радка (1900 - 1986) - учителка, читалищен деец и библиотекар в читалището в *Секирово*. Родена през 1900 г. в ямболското село Топузларе (през 1934 г. преименувано на с. Зорница, а днес се намира в Бургаска област). Балканската война през 1912-1913 г. я заварва като ученичка в педагогическия лицей на загребските милосърдни сестри в Одрин, където тя преживява цялата обсадата на града. Не успява да завърши престижното учебно заведение заради националната катастрофа, но довършва образованието си в България и цял живот се посвещава на учителската професия. Самодейка, читалищна деятелка и библиотекар. Била е учителка и възпитателка в прогимназията в родното си село (1922-1924), в католическия пансион в Ямбол, в село Секирово, а в годините на Втората световна война и във Вардарска Македония под българска власт. Тя не създава семейство. Лея е на свещ. проф. *Георги Елдъров*. През 1930-те години малкият Георги учи при лея си в Секирово, от където тръгва неговият път към духовенството. Тя също е сестра на дядото на братята адвокат Красимир и проф. *Светлозар Елдърови*. През 1960-те години Светлозар прекарва част от летните си ваканции при лея си Радка в Секирово. Радка Елдърова умира през 1986 г.[75ДСГР]

електрификация на град Раковски - в началото на 1920-те години общините в селата *Калъчлии* и *Балтаджии* стават членове на кооперацията Воден синдикат „Въча“. Това е проект за язовир и електроцентрала на едноименната река. Строителството на централата започва през 1923 г. и преминава през редица технически и финансови проблеми. Централата е завършена през 1933 г. със значителна държавна подкрепа. Тя е пусната в експлоатация през 1933 г. През 1936 г. започва електрифицирането на *Генерал Николаево* и *Секирово* като на 29 ноември 1936 г. е пусната в експлоатация електрическата мрежа в двете села, захранвана от електроцентралата. Електрифицирането на *Парчевич* започва през ноември 1940 г. и завършва през декември следващата година. През 1970-те е изградена подстанцията. Със започването на масовото използване на домашните електроуреди през 1970-те и на акумулиращи печки, електрожени, фуражомелка и др. уреди през 1980-те се поставя на изпитание старата преносна система и започва подмяната и изграждане на нови по-мощни трафопостове и инсталации.[ДАБПВВ]

ЕНЕВ, Стойко Пенев (1927-2014) - политик. Роден през 1927 г. в село Шишманци. Още като дете работи като чирак в шивашка работилница в Пловдив. По-късно става член на РМС. Сред завършване на средното си образование в Пловдив той следва в Икономическия институт в София. След дипломирането си дълги години работи като завеждащ отдел в Окръжния комитет на БКП в Пловдив. По-късно работи като първи секретар на Втори район в Пловдив. От 1979 до 1987 г. допринася за развитието на *община Раковски* като първи секретар на ОБК на БКП в Раковски. Умира през 2014 г.[ИЛЛА]

енорийски свещеник - свещеник, който обслужва района на *енорията* и е базиран в енорийска църква, която често има централно разположение в района.[Уикипедия]

енорийски храм - църквата, която е седалище на *енорийския свещеник*. [Уикипедия]

енорист - виж *енорийски свещеник*.

енория - районът, обслужван от един *енорийски свещеник*. [Уикипедия]

епархиен епископ - висше християнско духовно лице. Епископът осъществява основното духовно и административно ръководство на своята *епархия* (*диоцез*), която се състои от енории. Епископът е висш духовен водач в рамките на своя диоцез. Той няма право пряко да се меси в църковните дела на другите епархии. Дори няма право да пребивава на територията на друга епархия без изричното съгласие на нейния титуляр.[Уикипедия]

епархийска курия - орган на епархията, чрез който епархийският епископ я управлява. Обикновено курията включва епархийския епископ, генералния викарий, секретаря и евентуално епархийския пасторален (консултативен) съвет.[Уикипедия]

епархия - административно-териториална единица, начело на която стои архиерей - епископ, архиепископ, митрополит. Епархията понякога се нарича и *диоцез*. [Уикипедия]

епископ - лице с най-високия духовен сан - епископския. Де факто папата е също епископ. Наред с другите титли, то е Епископ на Рим.[Уикипедия]

Ж

ЖЕКОВ, Георги Андонов (1911-1981) – един от първите фотографи в село *Генерал Николаево*. Роден в София през 1911 г. Съпругата му Николина е от село Отец Кирилово. През 1938 г. работи в налбантница (подковачница) в село Генерал Николаево и започва да се увлича по фотография. От 1962 г. има фотографско ателие в селото.[ЖНОР14]

ЖЕКОВ, Цветан Георгиев (1941-2020) - един от първите телевизионни техници в село *Генерал Николаево*, предприемач. Роден през 1941 г. в семейството на фотографа *Георги Жеков*. Завърша техникум в Пловдив. Цветан работи като електротехник в кооперативното стопанство в Генерал Николаево и в *АПК „Раковски“*. През 1992 г. основава фирма „*Дима*“. Бизнесмените Георги и Николай Жекови са негови синове.[АББП]

Живото наследство на община Раковски - сборник от материали за град Раковски, селата от община Раковски и известни личности свързани със селищата от общината. Материалите заемат 224 страници текст, подкрепен с богат снимков материал. Сборникът е дело на журналиста *Николай Чапански*. Материалите са групирани в три раздела. Първият раздел, озаглавен „Къде се намираме“, включва материали за историята на град и общината, за кметове, за народни представители и изявени спортисти. Съдържа също материали за читалищата и църквите в града. Втората част включва материали за историята на селата от общината и изявени хора от тях. В последната част са включени материали за хората в общината подредени по групи - музиканти, художници, свещеници и др.[ЖНОР14]

журналисти и сътрудници на вестник „Вяра“ - през годините като редактори на вестник в-к „Вяра“ работят Георги Славков и Мариана Дюлгерска. Сътрудници са Анка Съблева, *Николай Чапански*, Матей Марков, Снежана Лесова-Томбашка, *Вирджилито Тоскани*, *Яко Стрехин* и др.[ПДА2691]

журналисти и сътрудници на вестник „Нови хоризонти“ - през годините като редактори на вестник „Нови хоризонти“ работят *Веселина Лачева*, Мариана Дюлгерска, Мария Алексиева, Николай Стойнов, Снежана Лесова-Томбашка, Станчо Стоев и *Янко Говедаров*. Сътрудници на вестника са Ангел Янков, Анка Съблева, Бойка Търноволийска, Борис Пасков, Бънка Тошева, Василка Златанова, Василка Шкодрова, Венета Панина, *Венко П. Замярски*, Виолета Еневска, Владимир Виденов, Георги Желязков, Григор Груев, Донка Камбурска, Иван Гроздев, Иван Иванов, Иван Ташев, Иванка Кабамитова, Ирина Тачева, Кирил Маринов, Койчо Койчев, Леонора Чингова, Любомир Славов, Мария Георгиева, Матей Марков, Милко Пенишев, Петър Хамбарлийски, Рангел Белоземски, Светлана Митева, Христо Казашки и др. Фоторепортери са Йосиф Гроздев и Неделчо Стойков.[ПДА2691]

3

ЗАГОРЧЕВА, Веселина Рафаилова (10 V 1924-8 XI 1981) (рождено име Изабела) – монахиня, *викентинка*. Родена на 10 май 1924 г. в село *Калъчлии*. През 1938 г. постъпва като кандидат в обществото на Милосърдните сестри от „Св. Кръст“ в София, които обслужват Католическата болница „Княгиня Клементина“. През 1939 г. заминава за Загреб, Хърватия, където през 1945 г. полага вечните си обети. Назначена е като рентгенолог в болницата „Детска клиника – Шалата“, където работи до края на живота си. През 1963 г. получава разрешение като „невъзвръщаещ“ да посети Родината и близките си. Умира на 8 ноември 1981 г. в Загреб. Погребана е след два дена в хърватския град Джаково.[АББП]

ЗАГОРЧЕВА, Гинка (2 IV 1958) - състезателка на къси разстояния, една от най-добрите в историята на българската лека атлетика. Най-известна е със златния си медал от световното първенство от 1987 г. Родена е на 2 април 1958 г. в град Пловдив. Израства и завършва основното си образование в град Раковски. През 1976 г. завършва Средно спортно училище „Васил Левски“ в град Пловдив и става състезател на столичния „Левски-Спартак“. През 1987 г. тя печели златен медал от световното първенство в Рим, а в Драма на 8 август поставя и световен рекорд на 100 метра с препятствия от 12,25 сек. Рекордът се задържа до август 1988 година, когато е надминат от Йорданка Донкова в Стара Загора с 4 стотни. Рекордът на шампионатите на Загорчева от Рим - 12,34 сек, е подобрен след 24 години от австралийката Сали Пиърсън на първенството в Дегу, Южна Корея. Загорчева печели бронз от световното на открито в Хелзинки през 1983 г. и от това на закрито на същото място 4 години по-късно. Тя е петкратна републиканска шампионка в дисциплината и със сребро и бронз от континентални първенства в зала. Загорчева завършва ВИФ, треньорски профил. Тя е омъжена за бившия състезател на висок скок Ивайло Бойчев. Имат дъщеря Ани, родена през 1981 г. Гинка Загорчева е почетен гражданин на град Раковски от 30 май 2012 г.[Уикипедия]

ЗАЙКОВ, Йосиф Иванов (неизв. - 25 VII 1913) - *мирски свещеник*. Роден в *Калъчлии*. Завършва *Католическата семинария* в Пловдив, която след 1894 г. обучава само мирски духовници. Ръкоположен е за свещеник на 26 октомври 1902 г. Отначало служи в град Пловдив, после една година в град София и пет месеца в село Герен. След това е изпратен като помощник-енорист в село *Балтаджи*. През 1912 година, когато се обявява Балканската война, пожелава да замине на бойното поле като военен свещеник в 21-ви Средногорски полк, в който се числят войници от пловдивските католически села. Там се заразява от холера и на 25 юли 1913 г. умира при село Кучица в Македония. Погребан е извън селото на западния бряг на реката.[СРГН]

ЗАЙКОВ, Тимотей Иванов (8 VII 1914 - 14 IX 1992) (*светско име: Йосиф*) - католически духовник, *капуцин*. Роден в село *Калъчлии* на 8 август 1914 г. Кръщелното му име е Йосиф. Постъпва в ордена на свещениците *капуцини* през 1931 г. Ръкоположен е за свещеник през 1938 г. Връща се в България точно преди началото на процеса срещу католическите свещеници и на 3 октомври 1952 г. бива осъден от тоталитарния режим на 12 години затвор. Излежава присъдата си в лагера на каменната кариера до село Огняново. След излизането от затвора е *енорист* в село Белозем, а от 1976 г. до края на своя живот служи в *енорията* в кв. „Миромир“ на гр. Хисаря. Загива при автомобилна катастрофа на 14 септември 1992 г. Погребан е в гробищата на родния си град Раковски. Интересно е, че животът на свещ. Тимотей и на свещ. *Търновалийски* е почти един и същ. И двамата са родени в една година, и двамата заедно и по едно и също време заминават да учат, заедно са ръкоположени за свещеници и двамата заедно загиват при автомобилна катастрофа на 14 септември 1992 г.[СРГН]

заместник министри от Раковски - *Георги Търновалийски* - през 2014 г. е назначен за зам.-министър на финансите в кабинета на Пламен Орешарски (29 май 2013 - 6 август 2014); *Павел Гуджерев* - в края на 2014 г. е назначен за зам.-министър на околната среда и водите във втория кабинет на Бойко Борисов (7 ноември 2014 - 27 януари 2017) и изпълнява длъжността до избирането му за кмет през 2015 г.

ЗАМЯРСКИ, Венко Петров (14 VII 1945) - учител. Роден на 14 август 1945 г. в село *Секирово*. Като малък е *министрант* в родната си енория, което му помага да има връзка с много от духовниците от енорията - епископ *Коков*, свещ. Богдан Бакалски и др. От 1973 година е финансист в общината. След това до 1989 г. е началник на отдел „Просвета“. През 2011 г. издава книгата „*Секирово - възникване и църква*“.[ЖНОР14]

ЗАМЯРСКИ, Петър Венков (13 XI 1974) - дърворезбар. Роден на 13 ноември 1974 г. в град Раковски в семейството на учителя *Венко Замярски*. Основното си образование завършва в ОУ „*Христо Ботев*“, а средното в Техникума по дърворезба в Пловдив. Уменията в дърворезбата усвоява от своя учител Янко Ненов. Сам проектира, реставрира старите или изгражда нови, главни и/или странични *олтари*, *амвони* в храмовете на *Софийско-пловдивската епархия*, някои от които по идеи на свещ. *Петър Късов*. През 2012 г. ремонтира олтара в храма в кв. „*Секирово*“, през 2020 г. в Житница ремонтира олтара, изгражда нова олтарната маса и готическите елементи на амвона, през 2024 г. изгражда нов олтар в кв. „*Генерал Николаево*“, а преди това и в село Белозем и в храма „Св. Дух“ в кв. „Тракия“ в Пловдив. Според неговите клиенти произведенията му се отличават с високо качество и прецизност.[ЖНОР14]

ЗАНТОВ, Кольо Петров (8 IX 1934-17 II 2023) - военен летец, подполковник от запаса. Роден на 8 септември 1934 г. в село *Генерал Николаево*. Завършва основното образование в родното си място, а средното - в Брезово. Постъпва като курсант в Народно военновъздушно училище „Г. Бенковски“ в Долна Митрополия. След завършването му служи като пилот и по-късно като инструктор в Двадесет и пети изстребително-авиационен полк, първоначално в базата в Граф Игнатиево, където по това време вече са постъпили на въоръжение МиГ-15 и МиГ-17. В съответствие с изискванията поставени пред въоръжените въздушни сили в България през 1961 г. се създава нов профил-фронтна авиация, като авиополкът се преименува в изстребително-бомбардировъчен, започва да изпълнява приоритетно наряд с изстребителните задачи и щурмови за нанасяне на удари по земни и морски цели и поделението е преместено на новоизграденото летище в село Чешнегирово. Пенсионира се през 1971 г. като командир на Първо летателно звено и преминава към Селскостопанската авиация - авиоотряд Пловдив, където лети на самолети МИ-2 и КА-26 и изпълнява множество задгранични мисии в Африка и Азия. Умира на 17 февруари 2023 г. Синът му Пламен завършва първи етап „летец-пилот“ в Аероклуб „Пловдив“. След това постъпва в Школата за запасни офицери в Долна Митрополия профил летец-пилот Селскостопанска авиация. Дълги години работи като втори пилот, а в последствие и като командир на АН-2 в Авиоотряд „Пловдив“.[ИЛЛА]

западноправославен обред - изповядване на християнството по византийската традиция (православие), но изпълняване на *литургия* в западните форми, подобни на *латинския обред*. Този обред се среща най-вече в районите на Южна Италия, които дълго са част от Византия и днес вярата по този обред се изповядва от наследници на гърци, живеели там преди векове. В България няма структури или енории с вярващи по западноправославен обред. Поради незнание много от българите наричат католиците погрешно „западноправославни“. [Уикипедия]

заселване на Северна Тракия с павликяни - заселването на Северна Тракия с *павликяни* започва през 750-те години от император Константин IV Погонат с подетата от него кампанията за реколонизация на обезлюдената и демилитаризирана през предходните десетилетия област по границата с България в Тракия. През 756 година големи групи павликяни са заселени в редица тракийски крепости. Тази политика е продължена и от следващите императори. Павликяните създават своя държава в Мала Азия през 844 г. Император Василий I успява да я превземе през 871 г. Оцелелите павликяни бягат в Армения и Сирия. През X век павликяните от Сирия са депортирани на Балканите. Последното голямо преселване е през 970 година, когато император Йоан I Цимиски изселва от Сирия 200 хиляди души и ги заселва в района на Филипопол. Историците спорят за броя, но са единодушни, че става въпрос за много хора. [РИП]

земетресение 2020 година - на 1 май 2020 г. в 14 часа и 1 минута на обяд (11:01:38 UTC) в района на Индустриална зона Раковски, на територията на село Стряма (42.25°N 24.88°E) на дълбочина 17 км е регистрирано леко земетресение със сила 4,5 по Рихтер. То е последвано от 48 микроземетресения в района с магнитуд между 1 и 2,4. Няма жертви и пострадали. [Съобщения в пресата]

землище на Раковски - територията около града има равнинен релеф и се характеризира с еднообразна алувиална почва, покрита в по-голямата си част от фини глинести пясъци. Характерен за района е равнинният и слабо хълмист релеф. В землището има единично или групово разположени невисоки, с форма на широк пресечен конус или купол земни образувания (могили). [COP]

ЗЕМЯРСКА, Цецилия Петрова (неизв. - неизв.) - учителка от 1951 до 1986 г. в *Секирово*, училищен деятел, общински съветник. Кандидат-член на ЦК на СБУ. Организира драм състав (театрален кръжок), школа по международни танци, с участници заемащи призови позиции на състезания. Носител на ордени „Кирил и Методий“ - I, II и III степен, юбилеен медал „25 години народна власт. Отличник на ЦСПС. [125ГПД]

ЗЕМЯРСКИ, Венко Йозов (15 VIII 1947 - 20 IV 2010) - читалищен деятел. Роден на 15 август 1947 г. в село *Секирово*. Завършва средното си образование в Селскостопанския техникум в Садово, а през 1971 г. завършва обучение за културно-просветни кадри в Хасково. За кратко работи като бригадир в ТКЗС в Секирово и АПК - Брезово. В същото време е активен читалищен деец в читалището в Секирово. Назначен за началник на отдел „Култура“ към ОБНС. Венко отдава повече от 35 години от живота си на читалищната дейност. [ЖНОР14]

Злене - неясен персонаж в българската митология, с който южните *павликяни* означават някакъв „важен зъл дух“. Те обвиняват „зленето“ за болестите по хората и добитъка. Във всеки случай на нещастие или неспокойствие, те смятат, че идва от „злене“. Смята се, че този дребен езически бог вероятно е отъждествен с Чернобогът на павликяните, а по-късно дяволът приема тази функция. „Зленето“ е ползвано за плашене на децата с опредметяването му с издълбана тиква с горяща вътре свещ, понякога задвижвана с канап. [НП04]

знак на града (1982) - първият знак на града, заедно с първия *герб* и *знаме* са утвърдени през 1982 г. Неговата форма включва две вертикални линии, спускащи се отгоре надолу и други две, издигащи се отдолу нагоре. На мястото на срещата линиите правят извивка на 90 градуса и продължават, освен долната лява, която прави окръжност така, че образува формата на буквата „Р“. Тя е символ на новия град, а останалите трите ивици символизират слелите се селищата в новия град. Върху горните две линии се поставя гербът на града. Проектът е на художника Павел Николов. Знакът на Общинския народен съвет Раковски е отсичан във вид на почетен медал със златист и сребрист цвят,

като на лицевата страна е изобразен гербът, а на обратната страна знакът на града и надписът „Общински народен съвет Раковски“. Медальт е даван на гости на града, на изявени деятели, младоженци, на новородени граждани на града (*вляво на снимката*). През 1989 г. знакът на града, изработен във формата на пътен знак на град Раковски, е монтиран пробно на 1 юли 1989 г. на входа на кв. „Парчевич“ при влизане от Стряма (*вдясно на снимката*). Поради настъпилите политически промени няколко месеца по-късно, идеята да бъде монтиран на останалите входи на града и на изграждащата се наблизо магистрала „Тракия“ е изоставена.[ИЛЛА]

знак на община Раковски (2011) - почетен знак, основан през 2011 г. в два варианта - с лента и с винт и представлява цветно релефно изображение на герба на община Раковски, изработено от метал и силикатни материали. Лентата е с цветовете на знамето на общината. Знакът е поставен в луксозна кутийка с надпис „Почетен знак на община Раковски“. Списък на някои от носителите на знака: от декември 2021 г. - *Венко Петров Замярски* и Симеон Гендов; от юни 2022 г. - Миньо Георгиев; от декември 2022 г. - *Иван Йовков Донеv* и *Иван Яков Баев*; от февруари 2023 г. - Вяра Зайкова, Николай Пашкулов, Мартин Николов Пашкулов и Янко Йорданов Гаджев; от януари 2024 г. - Матей Нейков Марков. Общината също връчва почетна грамота и плакет.[COP]

знаме на Раковски - символ на общината, града и *раковчани*.

То се поставя пред административните сгради и кметствата на територията на община Раковски и по време на официални мероприятия, организирани от Общината. Първото знаме на град Раковски е изработено и прието през 1982 г. Цветове и някои негови елементи са заети от знамето на Първа българска легия на Георги Раковски. През 2000 г. е направен опит да се прием нов флаг на града, но поради липса на консенсус между съветниците, той не е приет. През 2002 г. във връзка с посещението на папа Йоан Павел II за два месеца учениците от Професионална гимназия „Петър Парчевич“ в

града ушиват 600 знамена на Ватикана, с които украсяват улиците на града. Дори дълго след това целият град е украсен с жълто-бели знамена и български трибагеници. С това раковчани започват да възприемат жълто-бялата украса за символ на своя град. Проектът за сегашното знаме е изработен през 2011 г. и одобрен от Общинския съвет на 30 август същата година. По време на своето *апостолическо поклонничество в България папа Франциск* посещава град Раковски на 6 май 2019 г. Градът е украсен с над 700 комплекта знамена на Европейския съюз, България, Ватикана и община Раковски. Елементите на знамето са: три вертикални ивици в жълт, сребристосив и жълт цвят в пропорции 1:2:1; хоризонтално, отношението височина към дължина е 3:5 и *гербът на града* е в средата на знамето и е с височина 3/4 от височината на самото знамето. Жълтият цвят, заедно със сребристо-сивия цвят изразяват уникалния характер на града и общината и са емблематични за идентичността на гражданите им. Цветовете са символи на християнски и общочовешки добродетели: жълтият - на вярата, милосърдието и смирението, а сребристият - на чистота и правдивостта.[COP] GQ

И

ИВАНОВ, Иван (*неизв. - неизв.*) - кмет на село Радулево. Родом от село *Балтаджии*, той е назначен за кмет на село Радулево, Зиляховско (днес в Гърция) и служи като такъв от 11 септември 1941 г. до 7 декември 1943 г. по време на присъединението на Беломорска Тракия към Царство България (1941-1944 година).

Ивановден - факт е, че дори векове след приемане на католицизма, *раковчани* предпочитат да празнуват Ивановден не по католическия литургичен календар на 27 декември, а по стария павликянски обичай на 6 януари, който съвпада с Богоявление. В своето изследване „Павликяни и павликянство в българските земи“ Донка Радева отбелязва, че почитта на *павликяни* към свети Иван след покръстването им се

„раздвоява“ между Свети Иван Апостол (отбелязва се на 27 декември) и Свети Иван Кръстител (денят Богоявление павликяните наричали Свети Иван Кръстител).[ППБ315]

ИЗАМСКИ, Йосиф (15 II 1956 - 25 XI 2020) - лекар, интернист. Роден на 15 февруари 1956 г. в село *Секирово* в семейството на Ана Ангелова и Рад Йозов Изамски. Основното си образование завършва в училище „Христо Ботев“ в родното си място, а средното през 1974 г. в ЕСПУ „Лиляна Димитрова“ в Пловдив. От същата година е редовен студент във Висшия медицински институт в Пловдив. През 1980 г. се дипломира и започва работа в *районната болница* в град Раковски, където работи като участъков лекар и ординатор във „Вътрешно отделение“ на болницата. От юни 1987 г. има призната специалност „Вътрешни болести“ и от 1 септември същата година е завеждащ „Вътрешно отделение“. За кратък период изпълнява длъжността главен лекар на болницата (1989-1990). От 1996 г. в продължение на две години работи в Либия. От 1 май 1998 г. отново е назначен за като завеждащ „Вътрешно отделение“. По време на пандемията *Ковид-19*, лекувайки болните в града и района, губи живота си на 25 ноември 2020 г. Почетен гражданин на град Раковски от 14 април 2021 г.[ЖНОР14]

ИЗАМСКИ, Петър (24 XI 1934 - 10 VI 2011) - католически духовник, администратор на *Софийско-пловдивската епархия* от 1983 г. до 1988. Роден на 24 ноември 1934 г. в село *Секирци*. Започва да учи в малката семинария на свещениците-йезуити в София с ръководител пер Жупан, като паралелно с това взема уроци и в класическата гимназия. Поради Втората световна война и настъпилите политически промени след нея, семинарията е затворена и Петър се връща в Пловдив, където продължава гражданското си образование във Втора мъжка гимназия, а духовното като частен ученик на свещениците от Софийско-пловдивския викариат. Ръкоположен е за свещеник на 25 март 1958 г. от епископ Кирил Куртев. Свещ. Изамски е първият български католически свещеник, ръкоположен след политическите процеси срещу католическото духовенство през 1952 г. Назначен е за помощник-енорист в пловдивската катедрала „Свети Лудвиг“. Той също се грижи за католиците, обслужвани в пловдивските църкви „Свети Роко“ и „Дева Мария Лурдска“ и *енорията* „Успение Богородично“ в село Житница. След смъртта на епископ *Добранов* до избирането на свещ. Йовчев за епископ, свещ. Петър е апостолически администратор на Софийско-пловдивската епархия. През 1987 г. е назначен за *енорист* в *енорията* „Пресвето сърце Исусово“ в град Раковски. След политическите промени през 1989 г. той строи нов енорийски дом до църквата и работи за връщането на конфискуваните имоти на *енорията*. Помага на сестрите-францисканки да се установяват в *енорията* и да изградят *манастира* „Света Елисавета“. Свещ. Петър Изамски умира на 10 юни 2011 г. Погребан е в гробището на кв. „Секирово“.[ССГН] СС

изповедалня - помещение или преграждане в храм, специално пригодно за изповядване на прегрешенията пред католическия свещеник.[Уикипедия]

изселвания на турско население и създаване на нови католически села - косвено е изчислено, че през XVII в. българският етнос като цяло е около 850 хил. души. В последната четвърт на века българките започват да раждат по много деца и за 2 столетия българите достигат до 3 милиона. Освен с естествения прираст на българския етнос в земите на общината има регистрирана и имиграция на немюсюлмани от други места. Това са *павликяните*, които се преселват от Северна България за да не плащат допълнителните данъци, наложени на тамошното население заради войните с Австро-Унгария. Това започва в началото на XVII в. и продължава почти два века. Те се заселват първоначално в *Калъчлъ*, но по-късно и в чифлиците около други населени места като *Балтаджъ*, *Али Факъ*, *Доганджъ* и др. Също така през XVII век компактна маса християни са заселени от Северна България в село Румлар (Гърци). През 1840 г. структурата на населението е променена и е вече почти 2:1 в полза на християнското население. Това не се дължи само на нарастването на християнското население, но и на изселване на мюсюлмани. Има запазени сведения, че през 1845 г. софийско-пловдивският католически владика *Андреа Канова* помага на жителите на *Калъчлъ* да закупят имотите на изселващите се турци от село *Герен*. По този начин земите на сегашната община се християнизират още преди Освобождението. Голямо е изселването на мюсюлмани по време на Руско-турската освободителна за нас война. Тогава много от мюсюлманите бягат след отстъпващите турски войски към Одрин и Цариград. Много от тях се връщат след подписването на Берлинския договор, но след акта на Съединението цели села в землището на днешния град са изселени. Някои от селата са заличени и земята им е присъединена към или поделена между съседните им села. През 1884 г. двадесет семейства главно от *Калъчлии* и няколко семейства от

Балтаджии се заселват в село *Салалии* като изкупуват имотите на изселващи се мюсюлмани. През 1885 г. поради изселване е заличено село *Сатъ Оглар* (на турски: Sati-oğulları) и земята се разделя между Балтаджии и Чакъре. През 1886 година са заличени две села - *Севишлие* (Севишлии) (на турски: Sevişli, Sevişlie), като земята се присъединява към Муратлии (Момино село) и село *Бекерлии* (на турски: Bekerli, Bekerlii), като земята му е изкупена от жители на Калъчлии. Малко по-късно през 1893 г. е заличено и село *Ютакларе* (на турски: Yutaklar), като земята се присъединява към Калъчлии. През 1904 г. започва заселването на *Алифаково* със семейства от Балтаджии. Този процес продължава до 1914 г. когато и останалите мюсюлмани в селото решават да се изселят и да продадат имотите си. Основна заслуга в заселване на новите места имат свещениците, които подпомагат със заеми или с улесняване на заеми с кредитните кооперации на *миряните* си да закупят имоти и земя от изселващите се мюсюлмани.[Авторска © Иван Плачков]

източнокатолически обред - изповядване на католическата вяра, но изпълняване на *литургия* в източни форми, подобни на православните. Поради това понякога обредът е наричан и *византийско-славянски обред*. Източните католици признават върховенството на папата. Исторически първата форма на източнокатолически обред по българските земи е договарянето между папа Инокентий III и българския цар Калоян през 1204 г. В миналото източните католици са наричани униати. Съвременната *Църква на съединените с Рим българи* възниква в третата четвъртина на XIX век вследствие на борбата на българския народ за независима от гърците църква, известна като униатско движение. Някои от духовниците, родени в селищата, формирали град Раковски, са служили в източнокатолически институции и храмове. Например, свещ. *Петър Арабаджийски* през 1861 година е назначен да обслужва новосъединените католици от източен обред в Цариград и е предложен за техен архиепiscop след заточението на архиепископ Соколки. Той ръководи Български апостолически викариат до 6 април 1864 година, след което се отказва и завръща в Пловдивско. От 1941 г. до 1964 г. свещениците-конвентуалци *Арсен Антонов*, *Георги Митов*, *Иван Гаджов* и *Недялко Романов* служат в източнокатолически енории в Куклен, Покрован, Кобирино и Правдино. Свещ. *Рафаил Пеев* дълги години е *енорист* в източнокатолическата *енория* в Бургас. В България има една източнокатолическа епархия за цялата страна - Софийска епархия „Свети Йоан XXIII“ с катедрала в София.[Уикипедия]

ИЛИЕВА, Елисавета Кънчева (21 XI 1989) - художник, фотограф. Родена на 21 ноември 1989 г. в Пловдив. Завършва основното си образование през 2004 г. в град Раковски. Същата година участва в детски пленер по живопис „Златю Бояджиев“ в Брезово, при което получава голямата награда във втора възрастова група. Средното си образование завършва в „Национална гимназия за сценични и екранни изкуства“ в Пловдив със специалност „Организация на театър, кино и телевизия“. През 2009 г. е приета в Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в Пловдив, където завършва сценография. През 2013 г. прави първата си самостоятелна изложба в НЧ „Св. Св. Кирил и Методий“. През 2018 г. заедно със своята сестра, създава собствено работно място - „Ателието“, в което развиват художествено-фотографска дейност в град Раковски.

Инса Груп - група български компании в производството и търговията на петролни продукти. Компаниите са собственост на бизнесмена *Георги Самуилов*. Дейността на Самуилов с търговия на петролни продукти започва през 1993 г. с основаване на фирма „Самс интернешънъл“ в град Раковски. През 1997 г. като съдружник във фирмата влиза компанията „Арес холдинг“ от структурата на Мултигруп, която се занимава с бизнес с горива и е създадена от Димитър Иванов. Формирането на Инса Груп започва през 1999 г. когато Самуилов учредява „Инса трейдинг“. През 2001 г. Самуилов основава останалите компании от групата, сред които „Инса Ойл“. През 2003 г. е пусната в експлоатация рафинерията на „Инса Ойл“ в село Белозем. През февруари 2010 г. „Инса Ойл“ пуска в експлоатация и нова инсталация за собствено производство на горива. Производството на компаниите от групата е сертифицирано по ISO 9001. В компаниите на групата работят около 450 души. Групата включва следните компании. Фирма „Инса Ойл“ е с предмет на дейност производство и търговия с петролни продукти. Индустриалната ѝ база е на площ от над 300 декара. Фирмата разполага със собствена рафинерия и инсталация за собствено производство

на горива типа сярочистка. Инсталацията използва метода на десулфуриране на средно дестилатни фракции чрез водород с което се постигат максимално пречистени от сярна горива - дизел и промишлен газбъл. Фирма „Инса“ е компания от химическата индустрия, произвеждаща смазочни масла за различни направления от промишлеността, автомобилния транспорт, корабни масла и технологични течности, енергетични и хидродинамични масла, консервационни продукти. Производствените мощности на компанията са разположени на 30 декара площ. Основната дейност на „Инса Газ“ е доставка, съхранение и разпределение на втечнени нефтени газове - основно пропан-бутан. Компанията притежава складова база с капацитет 3000 кубически метра. Базата е оборудвана с производствена инсталация за обогатяване на газовете с цел повишаване на показателите им и терминал за съхранение и разпределение на гориво, оборудван с жп изливно и автоналивно устройство. Фирмата „Инса Порт“ управлява петролна складова база в Русе. За извършване на своите дейности компанията използва собствен резервоарен парк с обща вместимост 7000 кубически метра и модерни терминали за извършване на товаро-разтоварни дейности с автомобилни, железопътни и водни транспортни средства.[Авторска © Иван Плачков] СД

инфраструктура на град Раковски - инфраструктурата на Раковски се променя от типично селска в началото на миналия век, през *селище от градски тип* през 1960-те години, до оформяне на градския си облик в края на миналия и началото на този век. Инфраструктурата на града се обновява със средства на общината, държавни средства и финансиране по проекти на Европейския съюз. През 1676 г. *Калъчлъ* наброявало 70 къщи. През 1836 г. в *Балтаджъ* е имало 70 къщи, а в *Калъчлъ* - 152. Броят на къщите се увеличава значително след Освобождението, когато много от жителите на двете големи села, работили и живели преди това по турските чифлици се прибират обратно. През 1891 г. те са 341 в *Балтаджи*, 339 в *Калъчлии* и само 10 турски къщи в *Алифаково*. През 1928 г. къщите в село Алифаково наброяват 40 и всички са разрушени от *Поповишкия трус* на *Чирпанското земетресение*. След преврата през 1934 г. кметовете се назначават от централната власт и това спомага за ускоряване на инфраструктурните промени. Няколко години по-късно са приети така наречените „благоустройствени планове“ на селата. През 1936 г. започва електрифицирането на *Генерал Николаево*, а на 29 ноември 1936 г. е пусната в експлоатация електрическата мрежа и в *Секирово*. Двете села се захранват от електроцентраля „Въча“. Електрифицирането на *Парчевич* започва през ноември 1940 г. и е завършено през декември следващата година. Огромна е заслугата на кмета *Иван Петков*, родом от Болярино. По негово време започва и проектирането на водопроводна мрежа, която е завършена през 1949 г. През 1956 г. когато формално село Секирово е квартал на село Генерал Николаево на територията на двете села е построен *стадион „Дибенко“*. През 1970 г. се приема първият градоустройствен план на града и се изгражда бул. „Г. Раковски“. През 1980-те години в Раковски са строени по 150 нови къщи годишно. През 1982 г. са построени първите многоетажни жилищни блокове в града. Кмет по това време е *Иван Лачев*. През 1985 година започва залесяването на площ от 200 дка с широколистни фиданки с намерението да се формира бъдещ градски парк между двата големи квартала. През 1991 г. е изработен градоустройствен план, в който са заложили промени в транспортните артерии на града. Предвиждани са две изменения на Републикански път II-56. При навлизане на пътя от Брезово, той е трябвало да завие надясно и северно от кв. „Генерал Николаево“ да се слее с общинския път от село Отец Кирилово и след това да продължи по трасето си. Другото изменение е от село Стряма, пътят е трябвало да продължи направо и обходи кв. „Парчевич“ от северната му страна до сливане със старото трасе. В плана се е предвиждало също и изменение на сегашния общински път от Шишманци, който да заобиколи кв. „Секирово“ от юг и изток (от *стадион „Парчевич“*) като достигне до път 56, където е планирано да има бензиностанция. Така се е целяло отвеждане на основните транзитни потоци извън кварталите на града. В северната част на кв. „*Нов център*“ планът е включвал автогара за междуселищен и градски транспорт. Тези планове остават нереализирани. През 1992 г. е преработен планът на кв. „Нов център“ и се дава възможност да се строят еднофамилни къщи. През 2004 г. е приет нов регулационен план с канализация и пречиствателна станция. През 2017 г. е създадено общинско предприятие „Благоустройство и превенция“ с предмет на дейност - поддържане и благоустройство на обществените територии в община Раковски. С помощта на предприятието започва асфалтирането на улиците в града и селищата от общината. Жилищните блокове са санирани са през 2018 г. по време на първия мандат на кмета *Павел Гуджеров*. През есента на 2020 г. в кв. „Нов център“ започва изграждането на четириетажни сгради със смесено използване - с партерен етаж за офиси и магазини и три жилищни етажа. Жилищните сгради в града са около 5 хиляди.[Авторска © Иван Плачков]

Истина - вестник, седмично издание на Католическата църква в България, излиза през периода 1924 - 1949 г. Има значима роля на обединяването на католиците в България през XX век. За разпространението на своите идеи католиците в България в края на XIX и началото на XX век създават няколко периодични издания и годишни календари. Повечето от тези издания целят да информират местните енории. През август 1921 г. се състои учредителният конгрес на Комитета „Добър печат“ към Католическата църква в България. На този конгрес е взето решение да се създаде книжовност, която да противопостави християнските идеи на комунизма, фашизма и атеизма. Сред основните разисквани въпроси на конгреса е този за създаването на католически вестник. Първият брой на вестник

„Истина“ излиза на 8 май 1924 г. Свещ. д-р *Дамян Гюлов* е сред основателите и редакторите на вестника. Гюлов полага големи усилия и минава през много препятствия, за да осигури абонати от цялата страна в размирното време след Деветоюнския преврат и последвалите го Юнско и Септемврийско въстание. Неговата обиколка по енориите в страната, свързана с популяризиране на вестника, е тълкувана като политическа акция. Вестник „Истина“ не се продава по будките за вестници, а се разпространява само чрез абонамент. Излиза дълги години в тираж между 5 и 7 хиляди броя. Той е първата възможност сред българските католици за публична комуникация в национален мащаб. По време Втората световна война редакционният екип на „Истина“ е евакуиран в Житница и Калояново заради бомбардировките на София. Политическият трус, последвал след завземането на властта от Отечествения фронт през септември 1944 година, внася неяснота в бъдещето на Католическата църква в България. В стремежа си да се адаптира към новата реалност редакцията на вестника е преместена в Пловдив. През октомври 1944 г. е отбелязан юбилей - хилядният брой на вестника. След кратко залитане в подкрепа на новата власт, вестник „Истина“ се опитва да следва линия на аполитичност, но никога не остава безучастен в случаите, когато се засягат правата и интересите на Католическата църква. Освен свещ. д-р Дамян Гюлов, главни редактори са също свещ. Камен Вичев и свещ. *Петър Сарийски*. В редакционната колегия са участвали свещ. Петър Аров, свещ. Асен Чонков и др. На 15 юли 1949 г. вестник „Истина“ престава да излиза. Фортунат Бакалски е последният му редактор. През 1991 г. започва да излиза вестник „Истина - Veritas“, официален орган на Епископската конференция на Католическата църква в България, който е един от продължителите на идеите на вестник „Истина“.[КБ02] СД

Истина-Veritas - вестник, месечно издание на Епископската конференция на Католическата църква в България, излизал от 1991 до 2017 г. Продължител е на вестник „Истина“, излизал през периода от 1924 до 1949 г. Вестник „Истина-Veritas“ е издание на *Междуритуалната епископска конференция в България* и е официално издание на Католическата църква в България. През 1991 г. Христо Пройков работи за възобновяването на католическия периодичен печат. Първият брой на новото издание е отпечатан за Коледа през декември 1991 г. Възобновяването на изданието преминава през противоречия и трудности подобно на последните години от живота на старото издание „Истина“. Вестникът успешно продължава линията на вестник „Истина“ да информира католиците в България за важните събития в Католическата църква и за събитията в света през погледа на Католическата църква. По-късно апостолическият екзарх и председател на *Междуритуалната епископска конференция* Христо Пройков припомня за първите стъпки на редакцията, констатирайки, че вестникът е останал верен на целта си да извисява духа на човека в светлината на вярата. Последният брой излиза през декември 2017 г. Идентификатори: ISSN 0861-6450; УДК 282.[КЕБ] СД

история на обединяване на селата Генерал Николаево и Секирово

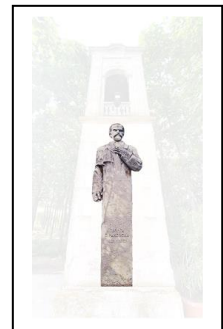
- обединяването на селищата не е еднократен акт, а процес който има почти вековна история. Въпреки, че двете големи селища в по-голямата част от времето са били независими селски общини, те минават през периоди, когато са едно населено място или са в една община. Опитите за сближаване на двете общини започват още в далечната 1893 г. Тогава са водени преговори между калъчлийската и балтаджийската общини за изграждане на прогимназия между двете села в местността „Романски кладенец“. Планирано е и шосе, което да съединява селата и минава покрай бъдещето здание на общата прогимназия. Политическите промени през следващата година провалят плановете за обща прогимназия. След Освобождението Алифаково е към община Инбекчий, чиито име през 1893 г. е преименувано на Стряма. Десет години след заселване на Алифаково с католици от Балтаджи през 1914 г. жителите изпращат молба тяхното населено място да премине към балтаджийската община, поради тясната свързаност на хората от двете села. През 1934 г. се създава една голяма община, в която влизат двете големи села, а вече преименуваното Алифаково на Антраниково е прехвърлено към Стряма. Това трае само две години, след което се възстановява състоянието от преди 1934 г. След 1944 г. Парчевич има свое кметство. На 5 октомври 1954 г. село Секирово е заличено и е присъединено като квартал на село Генерал Николаево. От 1956 г. до 1959 г. седалището на кмета на село Генерал Николаево Иван Райков е в общинската сграда в Секирово. По това време сградата в Генерал Николаево е в ремонт - строи се вторият ѝ етаж. Благодарение на реакцията на секировските първенци на 22 декември 1961 г. квартал Секирово на с. Генерал Николаево е възстановен като отделно населено място с кметство. На 15 септември 1964 г. село Генерал Николаево е признато за *селище от градски тип*. На 15 декември 1965 г. селските народни съвети на Генерал Николаево и Секирово изпращат до Министерския съвет съвместно изложение, подкрепено от масово-политическите организации на територията на двата съвета, за обединяване на селищата Генерал Николаево, Секирово и Парчевич в единен град. Така се стига до 1 февруари 1966 г. когато с протокол № 30 от заседание на Политбюро на ЦК на БКП дава съгласието си за обявяване на Генерал Николаево, Секирово и Парчевич за град Раковски (*фрагмент на снимката*). Два

Дава съгласие селището
от градски тип Генерал Николаево,
Пловдивско заедно със селата
Секирово и Парчевич да бъде обявено
за град, който да носи името
Раковски.

дена по-късно е издаден указ №100 на Президиума на Народното събрание за признаване на селската община Генерал Николаево за градска и за наименоване на селището от градски тип Генерал Николаево със село Секирово и село Парчевич на град Раковски. Указът е обнародван в Държавен вестник брой 11 от 8 февруари 1966 г. Историята не спира дотук. След политическите промени през 1989 г. и особено след успеха на село Чоба да се отдели от Брезово и разпадането на Община Средногорие на община Златица и община Пирдоп през август 1991 г. в Секирово се формират отново центробежни сили с амбицията Секирово да се отдели в отделен град. През есента на 1997 г. Общинският съвет - Раковски взема решение, с което дава съгласието си за отделянето на кв. „Секирово“ в самостоятелна административна единица със статут на град, но областният управител го обявява за незаконосъобразно поради липса на точна формулировка за процедурата по действащия тогава Закон за административно-териториалното устройство на Република България.[Авторска © Иван Плачков]

история на Раковски - едни от първите сведения за селата *Калъчлии*, *Балтаджи* и *Алифаково* са в османските данъчни регистри от XVI век. Първото селище фигурира с имената *Алтън Боа* и *Калъчлъ саръ*. Приходът на селището е формиран от данъчно облагане върху добив от: пшеница, смесено зърно, зеленчукови градини, такса за ползване на ливади и други такси. В регистър от 1596 г. е записано, че общността има имам. Второто селище фигурира с имената *Балтаджъ* и *Кадирджикли*. Приходът на селището е формиран от данъчно облагане върху добив от: пшеница, ечемик, кошери, сено, плодове, зеленчукови градини, и други такси. В Джелепкешанския регистър от 1576 г. в селото са вписани 17 джелепкешани. В регистър от 1596 г. също е записано, че селото има имам. Третото селище фигурира с имената *Велед-и данишменд* и *Али Фъкъх*. Общият приход от селището е формиран от данъчно облагане върху добив на:

пшеница, ечемик, сено, кошери, лен, папур, воденици, люпилни за ориз и др. такси. В регистъра от началото на века до селището е регистрирано и завие на *Кюрекчи баба*, в което са описани 7 абдали, един

от които е техен религиозен лидер - шейх. През 1623 г. свещ. Антон Батор от Никопол, следвал в Климентинската колегия в Рим, е *капелан за дубровнишки търговци* в Пловдив. На него му е възложено да обхожда околните павликянски села и да ги покръства. През 1643 година католическият мисионер *Яко Божкович*, съученик на Петър Парчевич в Лорето, пристига в Калъчлъ и построява първата католическа църква в селото от дърво и слама, след което успява да ускори налагането на католицизма в района. Архиепископ *Петър Богдан* посещава селото на 21 ноември 1646 г. за освещаване на новата църква и остава в селото за три дена. Той е записал, че католическото население наброява вече 500 души, главно преселници от Никополско (виж *посещения на архиепископ Петър Богдан в Пловдивско*). През 1676 година Калъчлъ наброява 70 къщи. Първите сведения за покръстване в *Балтаджъ* са в регистър на венчавки и кръщенета от 1695 - 1699 г. Името на Алифакъх се среща в енорийска кръщелна книга от 1729 г. Поради войните на Османската империя с Австрия, във втората половина на 20-те години на XVIII век са предприети повсеместни гонения срещу католическото духовенство. Така длъжността администратор на Софийско-пловдивския викариат е поверена на родения в Калъчлъ свещ. *Михаил Добромиров*. Като поданик на Османската империя свещ. Добромиров е могъл да остане в епархията в качеството си на архиерейски наместник и да се грижи за църковните дела. В условията на поредната Австро-турска война през пролетта на 1738 г. помощникът на свещ. Добромиров - свещ. *Никола Бошкович* писал на свои събратя в Цариград да се молят, както правел и той, за Божия благослов над австрийското оръжие. Писмото попада в турски ръце и на 22 април 1738 г. свещ. Добромиров и свещ. Бошкович са обезглавени публично в Одрин. В резултат на преселения на бивши *павликяни* от Северна България, католическата общност в района на днешния гр. Раковски значително нараства между XVII и XIX век. Село Алифакъх е населено от мохамедани и павликяни до Освобождението на България. Приемането на католицизма не става бързо и лесно. Историята пази множество случаи на гонене на мисионери и бягства на цели семейства от местата, където те активно проповядват и действат. Процесът завършва през 1839 година с присъединяването към католицизма на последните павликянски семейства от село *Балтаджъ*. Последната непокръстена павликянка от селото е баба *Съба Петкова*. С помощта на турските власти, свещ. *Иван Птачек* и *мисионерите-редемптористи* Матия Граф и Игнат Кристоф, всички по произход чехи, публично я унижават, малтретират и изгарят старите ѝ книги. Не след дълго, тя почива. В своите отчети свещ. Иван Птачек споменава, че са изгорили няколко каруци с павликянски книги. През 1836 г. в *Балтаджъ* има 70 къщи, 500 жители и други 400 работят и живеят по околните турски чифлици, 40 новородени, 20 умрели и 8 женитби. В Калъчлъ - 152 къщи, 1113 души и още до 300 работят в други села. През 1837 г. чумна епидемия покосява 300 павликяни в Пловдивско. Годианата 1840 се счита за повратна в развитието на католическите общности в Пловдивско. Рим отзовава тогавашните мисионери редемптористи и на тяхно място изпраща капуцините. Така католиците в Пловдивско попадат под влиянието на едно сравнително консервативно течение на Католическата църква, но с харизмата на техния покровител Свети Франциск строят и възстановяват църкви, манастири, параклиси, училища, семинарии, болници, сиропиталища и приюти. През 1843 г. италианецът *Андреа Канова* е назначен за апостолически наместник на *Софийско-пловдивския апостолически викариат* и възползвайки се от покровителството на европейските консули в Пловдив успява да построи храмове във всички католически села в Пловдивско. Първите са построени през 1844 г. в *Даваджово* и *Балтаджъ*. През 1845 г. епископ *Андреа Канова* попечителства при закупуването на земи от изселващите се турци от село *Герен* и улеснява заселването му със семейства от Калъчлъ. През 1844 г. в Рим са издадени „*Наука християнска за християните от Филибелийската държава*“ с автори родените в Калъчлъ свещеници *Яко Яковски* и *Петър Арабаджийски* и „*Азбука Българска или Кирилица публикувана за първи път за католиците от Тракия, България*“ с автор Яко Яковски. Те са написани на характерния говор на павликяните, отпечатан на латиница. Първата книга е използвана като домашен буквар от наследниците на павликянското население в Пловдивско. През 1845 г. свещ. *Едуардо Валпа*, свещеник в Калъчлъ се заема да напише „*История на българския народ*“. Творбата известна като *Първа павликянска преправка* (преработка) на „*Царственика*“ - *Zaropismo ili Istoria balgarska*, включва три тетрадки, общо 36 листа с по 32 реда текст на лист. Като основен източник е използван „*Царственика*“ на Христати Павлович. През 1849 г. също в село Калъчлии свещ. Валпа прави втори препис с множество допълнения от други извори (византийски хронисти и западноевропейски автори). Той съставя също обширни италианско-български и българо-италиански речници, написва „*Българска граматика на италиански*“ и прави множество преводи на църковна и светска литература. На 30 януари 1858 г. свещ. Яко Яковски отбелязва, че през нощта в района на днешния град е имало извънреден студ и виното е замръзнало по време на *литургията*. През втората четвъртина на XIX век при католическото население в Пловдивско се появява една рядкосрещана форма на монашество - „*калугерки* в селото“ (виж *Селски калугерки*). Отпреди Освобождението в историята ще останат имената на

просветители и учители - Яко Яковски, *Йосиф Арабаджийски*, Едуард Валпа и много други проповедници и мисионери, допринесли за просвещението на предците на населението на сегашния град Раковски. Първото училище в *Балтаджъ* е създадено през 1863 г. В средата на XIX век за около три години в селата и горите около Калъчлъ е хайдутувал *Георги Качака*, известен като Католишки хайдутин. По време на Руско-турската освободителна война, свещеникът на село *Балтаджи* - свещ. *Ернесто Саватоне* съобщава, че в Алифакovo е изоставен от турците голям военен склад с храна. Русите, които нямали възможност да вземат храна със себе си, помолват местното население да я пази. Местното население с голямо усърдие изпълнява тази задача. По-късно временното руско управление в българските земи решава да възнагради общината за старанието и след продажбата на получения ориз от една ферма, дава една десета от стойността на ориза (9346.50 гроша) на общината в *Балтаджи*. С тези средства по-късно е построена нова сграда за училището. Първото училище в село *Калъчлии* е построено през 1879 г. Първите учители в селата след Освобождението са Андрея Марашлийски, *Мариана Бъмбина*, Ана Гиева, Петър Коков и Милан Генчев. След Руско-турската война (1878 г.) отношенията между жителите на Алифакovo се обтягат и християните се изселват в съседното *Балтаджи*. След Освобождението до 1905 г. Алифакovo е чисто турско село. През 1884 г. 20 католически семейства, главно от Калъчлии и няколко семейства от *Балтаджи*, се заселват в село *Салали*. След посещение на видния български учен д-р Любомир Милетич в селата в края на XIX век, той пише, че *Балтаджи* има нова църква през 1887 година, а Калъчлии - през 1891 г. През 1893 г. са водени преговори между калъчлийската и балтаджийската общини за изграждане на прогимназия между двете села в местността „Романски кладенец“. Планирано е и шосе, което да съединява селата и минава покрай бъдещето здание на общата прогимназия. Политическите промени през следващата година провалят плановете за обща прогимназия. Още през втората половина на XIX век, в землището на селата Браниполе и Коматеве се оформя *чифликът* „*Свети Феликс*“, известен още като „владишкото имение“. За обработката на земята там ходят цели фамилии от *Балтаджи* и *Калъчлии*. Някои от тези семейства купуват земя и се установяват да живеят постоянно в тези села. В началото на XX век, свещ. *Ангел Бадов* от *Балтаджи* поема посредничество между своите енорияши и изселващите се от Алифакovo турци при откупуване на техните земи. В края на 1908 г. и началото на 1909 г. са създадени първите *читалища* „Св. св. Кирил и Методий“ и „Петър Богдан Бакшев“ в селата Калъчлии и *Балтаджи*. Над 70 военнослужещи от селата *Балтаджи* и *Калъчлии* загиват в Балканските войни (1912 - 1913). Загива и военизираният свещеник *Йозо Зайков*. Други 120 загиват по фронтовете през Първата световна война. За проявена храброст 46 военнослужещи от кварталите на град Раковски са наградени със Знак на военния орден „За храброст“-IV ст., Сребърен и Бронзов медал „За заслуга“ - без корона и други отличия. През 1915 г. свещ. д-р *Дамян Гюлов* е назначен за полкови свещеник в 43-ти пехотен полк. Но той изпълнява свещеническите си задължения също и спрямо католиците в 21-ви Средногорски полк, в който се числят войници от пловдивските католически села. През 1913 г. в сградата на училището в Калъчлии са настанени семейства бежанци от Одринско. На 20 март 1914 (стар стил) адвокат *Стефан Чешков Петков* от Калъчлии е избран за депутат от Либерална партия (радослависти) в Седемнадесетото обикновено народно събрание с пет годишен мандат до 15 април 1919 (нов стил). В периода между двете световни войни са съществували следните църковни културни и просветни дружества: в Калъчлии - *католическо дружество* „*Роберт Менини*“ (основано 1927 г.) и *Младежки католически певчески хор* „*Михаил Добромиров*“ (1943) и в *Балтаджи* - *дружество* „*Богдан Бакиш*“ (1928), Младежко културно-просветно дружество „Св. Архангел Михаил“ (1930) и католическото дружество „Св. Андрей“. През 1908 и 1910 са основани местни дружби на Българския земеделски народен съюз в селата *Калъчлии* и *Балтаджи*. Идеите на Демократическата партия са близки на много от младежите, учили в Пловдив особено след акта на Независимостта през 1908 г. Социалистическите идеи достигат района на град Раковски през 1905 г. с назначаването на фелдшер *Георги Мичев* на работа в Калъчлии. Следвал в Лозана, той създава първата социалистическа група. През 1919 г. се създават комунистически партийни организации в *Балтаджи* (на 10 април) и *Калъчлии* (на 19 септември). За секретари са избрани съответно Тереза Чолакова и *Йозо Стрехин*. През 1920 г. свещ. Козма Гюлов започва кампания за събиране на средства за построяване на мост на шосето Брезово-Пловдив над река *Сребра*. През 1922 г. - 1923 г. мостът е построен и завършен с помощта на кмета Петър Власов. В началото на юни 1921 г. Окръжният съвет в Пловдив прави предложение село Калъчлии да се преименува на село Добромирово, а село Балтаджи на Бориславово. През същата година в село Калъчлии е открита прогимназия. Свещ. Козма Гюлов също е инициатор за изграждане на първата болница в католическо село в България. През 1925 г. в Калъчлии започва да работи болницата „Петър Парчевич“. През април 1928 г. Горнотракийската низина е сполетяна от *Чирпанското земетресение*, което разрушава над 72 000 сгради и причинява щети на стойност около 3.3 милиарда лева. Природната стихия поразява жестоко и

католиците в пловдивските села. Църквите, училищните сгради, болницата и много частни домове са частично или изцяло разрушени. Лично цар Борис III посещава разрушените места. ДИПОЗЕ финансира строителството на обществените сгради и подпомага пострадалото население. Още на следващата година са изградени нови сгради на училищата. През 1931 г. в трите села са построени нови църкви с доброволния труд на населението и средства от Ватикана. През 1932 г. болницата възстановява дейността си в нова сграда. Политически симпатии в село Калъчлии през 1929 г. се разделяли между три партии - Националлибералната, Земеделската, и управляващия Демократически сговор. Най-много са привържениците на Демократически сговор, поради грижите на Андрей Ляпчев за селото и личното му познание със *Стефан Петков*. От първите избори след Освобождението през 1879 г. до забраната на партиите през 1934 г. за кметове на селата са избирани членове на Националлибералната партия, Българския земеделски народен съюз и Демократическата партия. В периода между войните видните общественици, учители и свещениците - *Лазар Лазаров*, *Климент Джундрин*, братята *Дамян* и *Козма Гюлови*, *Флавиан Манкин*, *Рангел Пацев* и още много др. допринасят за развитието и пробуждането на населението на селата, формирали по-късно град Раковски. През 1930 г. в Калъчлии е закупен първият автобус за превозване на пътници до град Пловдив. Негов шофьор е Петър Зантов. В средата на 1930-те години са правени проучвания за групово водоснабдяване на трите села. През 1936 г. започва електрифицирането на селата *Генерал Николаево* и *Секирово* от електроцентраля „Въча“. Село *Антраниково* е електрифицирано през 1941 г. През 1941 г. започва строежът на общински домове (съвети) - сегашната сграда на общината и тази в Секирово. Малцина от бъдещите квартали на град Раковски участват в *партизанската съпротива* (1941 - 1944). В съпротивата загиват *Петър Хамбарлийски* - партизанин във формирания от Дичо Петров войнишки батальон, *Иван Станков* - „Дибенко“, партизанин в Първа средногорска бригада „Христо Ботев“ и Иван Боражиев, преселил се в Пловдив, сражавал се в отряда „Антон Иванов“. Андрей Балджийски, войник към така наречения окупационен корпус в Македония, се присъединява към югославските партизани и доживява до края на войната. Ятаци от населените места са Петър, Никола, Янко и Серафим Стрехини, *Фердинанд Миланов*, *Йозо Тобиев*, Минчо Петков, Къна Стрехина - ятачка и политзатворничка. През април 1944 г. Фердинанд Миланов и Йозо Тобиев са предадени и на 1 юни 1944 г. разстреляни без съд в местността „Студенец“ в Родопите на около 37 км югозападно от Пловдив. Над 20 военнслужещи от днешните квартали на град Раковски загиват по бойните полета в Югославия, Унгария и Австрия (1944 - 1945). През периода 1946 - 1949 г. са прокарани първите водопроводи в селата Генерал Николаево и Секирово. Първото ТКЗС е основано в село Секирово на 3 октомври 1948 г. Първоначално има 45 члена с хиляда декара земя и 5 крави. Първият председател е *Иван Лесов*. На 16 януари 1949 г. е основано ТКЗС в село Генерал Николаево от 121 домакинства с 3800 дека земя и председател Гено Сарийски. Същата година се създава и ТКЗС в село *Парчевич* с председател Павел Рабаджийски. През нощта на 6 срещу 7 февруари 1950 г. в Секирово са регистрирани минус 29 градуса. Броят на арестуваните през 1952 г. католически духовници в България, преследвани и обвинени в шпионска и подривна дейност срещу народнодемократичната власт, достига 42 души. Осем от тях са родени в Генерал Николаево и пет в Секирово. През есента на 1952 г. е разгледано делото на епископ *Иван Романов*, който също е обвинен в шпионаж. На 30 април 1952 г. в Генерал Николаево започва да работи *тухларна фабрика*. През 1957 г. е направена надстройка на сградата на болницата и през следващата година тя е реорганизирана с ранг на Районна болница. През 1962 г. е открита сегашната сграда на училище „Христо Ботев“, а година след това - новата сграда на училище „Христо Смирненски“. През зимата на 1963 г. температурите в района падат под минус 20 градуса. Първите детски градини са организирани в Секирово и Генерал Николаево през 1963 г. Също през 1963 г. *Практическо селскостопанско училище* е преместено в с. Генерал Николаево. Курсът на обучение е двегодишен. През 1968 г. е закрито. През 1964 г. стопанството в село Генерал Николаево прераства в Държавно земеделско стопанство. По-късно, с формирането на новия град, започват тенденции на обединяване на усилията на стопанствата в установяване на връзки с водещи научни аграрни институти в страната. През 1966 г. започва строеж на поликлиника. На 3 февруари 1966 г. селата Секирово и Парчевич са присъединени към селището Генерал Николаево, което е обявено за град. *Слав Иванов Станков* е първият кмет на град Раковски. През 1970 г. се приема първият градоустройствен план на града и се изгражда бул. „Г. Раковски“. През 70-те години в гр. Раковски са открити цехове на Завода за дървообработващи машини в Пловдив, на Карловския тракторен комбинат и цех за производство на пластмасови и каучукови изделия за широка употреба. През 1972 г. е открито Районно предприятие, което по-късно прераства в общинска фирма „*Легия*“. През 1973 - 1974 г. са завършени 3 нови сгради на детски заведения в града, с което във всеки от големите квартали са формирани детски градини и детски ясли. Също през 70-те години между кварталите „Генерал Николаево“ и „Секирово“ започва да се изгражда инфраструктурата на кв. „*Нов*

център“. Построена е нова сграда на пощата. След това е построена и сградата на ДЗС, по-късно АПК-Раковски. През 1975 г. между кварталите „Генерал Николаево“ и „Секирово“ е открито Средно професионално училище по машиностроене „Петър Парчевич“. В същата сграда на училището през 1977 г. е открито и *Средното общообразователно училище „Г.С.Раковски“*, което е закрито през 1992 г. заради демографския спад. През 1975 г. на територията на общината започва да работи *клон на „Редки метали“*. През 1977 г. са издълбани седем сондажни кладенеца, с което се решава въпроса с водоснабдяването. През декември 1978 г. е създаден АПК - Раковски, който включва всички стопанства от града и общината (тогава селищна система). На площ от 240 декара са създадени оранжерии. През февруари 1979 г. е учреден общинския комитет на БКП. За първи секретар е избран *Стойко Пенев*, а за негов заместник - *Иван Лачев*. На 19 август 1979 г. започва строежът на националния обект - *Стоманолеярнен завод*. Едно от условията е заводът да не бъде изграден върху плодородна земя. На 14 юни 1982 г. е направена първата отливка, която е поставена на площада в градинката до читалището, но след 1989 г. е премахната. От 1981 г. в града се издава вестник „*Нови хоризонти*“, който през 1989 г. е преименуван на „*Вяра*“ и излиза до 1999 г. Първият *герб на град Раковски* и *първото знаме на града* са изработени и утвърдени през 1982 г. Тяхната символика и дизайн са променени през 2011 г. През 80-те години на XX в. в град Раковски са строени по 150 нови къщи годишно. Първите многоетажни жилищни блокове са построени през 1982 г. На 22 май 1986 г. е направена първата копка и започва да се строи *Профсъюзен дом на културата*. От 1985 г. ежегодно в продължение на пет години град Раковски е домакин на *Пленер по скулптура с международно участие*. По време на пленера са изработени около 35 скулптори, които са дарени на общината и поставени на различни места в града. На 1 юни 1991 г. в квартал „Нов център“ е открит *Паметник на патрона на града* - Георги Стойков Раковски. Той е дело на скулптора Петко Москов. На проведените избори за общински кмет през 1991 г. за кмет на общината е избран *Петър Карпаров* от коалиция БЗНС - СДС. През 1992 г. е преработен устройственият план на кв. „Нов център“ и се дава възможност да се строят еднофамилни къщи. С писмо № 163 на Министерския съвет от 20 август 1992 г. е прекратена уранодобивната дейност в района на града, а през 1996 г. Стоманолеярният завод е обявен в несъстоятелност. На 20 април 1996 г. на пл. „България“ е открит *Паметник на загиналите раковчани в Отечествена война (1944 - 1945)* „Икар - опит за летене“, също дело на скулптора Петко Москов. През 1999 г. болницата е разделена на Общинска болница и Амбулаторно-поликлинично здравно заведение (*медицински център „Света Елисавета“*). През 2000 г. общинска фирма „*Легия*“ е приватизирана и новият ѝ собственик е белгийската холдингова компания „Лимако“ като фирмата е част от веригата за бутикови облекла „Каролин“. Няколко седмици преди посещението на папа Йоан Павел II в България през 2002 г. *барелеф на епископ Евгений Босилков, епископ Иван Романов и свещеник Флавиан Манкин* е изграден пред църквата „Пресвето сърце Исусово“. През 2004 г. е приет нов регулационен план с канализация и пречиствателна станция. През 2005 г. по идея на тогавашния кмет *Франц Коков* се обособява Индустриална зона Раковски. В зоната за първите 11 години са инвестирани 19 фирми, които са осигурили 3500 работни места. През 2009 г. започва *газификацията на града* с доставка на природен газ от фирмата „Ситигаз“, дъщерно дружество на компанията „Овергаз“. През 2011 г. всички общински сгради в града са газифицирани. В края на януари 2012 г. температурите в района падат под минус 20 градуса. През 2012 г. са поставени паметни плочи на свещениците *Михаил Добромиров* и *Яко Яковски*. Първата е на булеварда, носещ името на свещ. Добромиров, а втората в двора на училището в кв. „Секирово“. През 2015 г. и 2018 г. са ремонтирани основно съответно площад „Европа“ и *площад „България“*. През ноември 2018 г. е открито ново крило на болницата, което включва и детско отделение. Изграждането на крилото започва с дарения, събрани от продажбата на българското издание на автобиографичната книга на германския политик Ханс-Герт Пьотеринг. През 2018 г. в кв. „Нов център“ е издигнат Паметникът на загиналите за независимостта и обединението на България в чест на 230 войници, подофицери и офицери, участвали и загинали в Балканската, Междусъюзническата, Първата и Втората световна война. По време на своето *апостолическо поклонничество в България папа Франциск* посещава град Раковски на 6 май 2019 г. Градът е украсен с над 700 комплекта знамена на Европейския съюз, България, Ватикана и *община Раковски*. Светият отец е посрещнат на улица „Михаил Добромиров“ в района на автогарата в квартал „Генерал Николаево“ от кмета на града *Павел Гуджеров*. Оттам папата се отправя с папамобила (бял открит модифициран пикап Isuzu D-Max) към църквата „Пресвето сърце Исусово“ на *площад „България“*. В църквата Светият отец отслужва тържествена *литургия*, на която около 250 деца от всички католически енории в България получават първото причастие. След това папата има обедна среща с католическите епископи в *манастира „Света Елисавета“*. След обяд папамобилът с папата потегля по булевард „Георги Раковски“ към църквата „*Свети Михаил архангел*“ на площад „Европа“ в квартал „Секирово“. По двукилометровия булевард *раковчани* го поздравяват с ръкопляскания

и викове „Папа Франческо“ и „Да живее папата!“. В църквата папата има среща с около 750 представители на католическата общественост в България. Същата година е изграден многофункционален *спортен комплекс* с два тенис корта, баскетболно и стрийтболно игрище. През април 2021 г. е открит *барелеф на Георги Раковски* пред сградата на Общината.[Авторска © Иван Плачков]

история на Софийско-пловдивската епархия - През 1601 г. пребиваващият мисионер в българските земи, а после и апостолически визитатор *Петър Солинат*, по искане на католиците от Чипровци е ръкоположен за софийски епископ. Той става действителният основател на съвременната Католическата църква в България. За 25-годишната си дейност той очертава стратегическите направления за установяването на вярата и посочва средствата за осъществяване на набелязаните цели, следвани и от неговите приемници. В административните промени от началото на XVII столетие е отделянето на францисканската мисия в България от босненската мисия, което е пряко следствие от ревностната дейност на българите. Това става през 1624 г. при втория софийски епископ Илия Маринов, родом от Чипровци. Тогава епископското седалище става център на обособена отделна францисканска териториално-административна единица - Българска кустодия (Custodia Bulgara), включваща територии от България, Влашко и част от Унгария. Властта му се разпростира над по-широко пространство, надхвърлящо пределите на *епархията*. През 1642 г. успехите и изключителният престиж на софийски епископ *Петър Богдан* довеждат до въздигането на епархията в архиепископия, а него - до архиепископски сан. По негова инициатива по време на архиерейството му, през 40-те години на века, са предприети важни административни преобразувания в структурата на Католическата църква по българските земи. Те са наложени поради разрастването на нейните предели дотолкова, че според тогавашната аргументация надхвърлят възможността да бъдат обходени за 20 дни. През 1643 година, по предложение на архиепископ Богдан, Конгрегацията създава Марцианополската архиепископия с постоянно седалище Доростол (Силистра) и за първи неин архиепископ е Марко Бандулович. Под юрисдикцията на новата архиепископия са отдадени Добруджа, Северното причерноморие, Молдова, както и католиците от Никополско. За софийския архиепископ остават Влашко, северозападните и западнобългарските части от стария сердикийски епископски диоцез и *павликяните* в Пловдивско. През 1648 г. верните от Никополско са обособени с католиците от Влашко в отделна епархия и така се учредява Никополската католическа епархия, чиито първи епископ е Филип Станиславов. С това е възстановена древната Никополска епархия с център средновековният град Никопол на Янтра (Nicopolis ad Iaternum), чиито развалини се намират около днешното село Никюп, Великотърновско. Освен, че е в основата на създаването на такава разгърната структура на Католическата църква, софийският архиепископ Петър Богдан укрепва добре собствената си епархия и управлява до смъртта си през 1674 г. През 1676 г. за епископ е избран Стефан Княжевич. През следващата година той издейства францисканската кустодия, основана на българските земи, да бъде въздигната в статут на религиозна провинция. Българската францисканска провинция продължава да съществува почти цял век с обхват - Българско, Влашко и Трансилвания. По време на управлението на Княжевич, през 1688 г. избухва Чипровското въстание. С унищожението на архиепископското седалище Чипровци, архиепископът споделя съдбата на *миряните* си и минава с тях през Дунава към Влашко. След разгрома на Чипровското въстание, католическото население в Северозападна България се преселва извън пределите на Османската империя и компактната маса вярващи остава в епархията в Пловдивско. В началото на XVIII в. епископ Павел Йоших започва да управлява епархията и административният център се установява в Пловдив. След него никополският епископ - дубровничанинът *Марко Андрияши* също управлява епархията, но поради войните с Австрия по това време той и подведомственото му духовенство са принудени да напуснат Османската империя. Длъжността администратор на епархията е поверена на свещ. *Михаил Добромиров*. Като поданик на Османската империя свещ. Добромиров остава в епархията в качеството си на архиерейски наместник. В работата си има помощта на свещ. Никола Тодоров, комуто дава управлението на павликянските села около днешния град Хисаря („горните села“), а той управлява павликянските селата около днешния град Раковски („долните села“). През 1737 г. епископ Добромиров има нов помощник - свещ. *Никола Бошкович*. В условията на поредната Австро-турска война през пролетта на 1738 г. свещ. Никола пише на свои събратя в Цариград да се молят, както прави и той, за Божия благослов над австрийското оръжие.

Писмото попада в турски ръце и на 22 април 1738 г. епископ *Михаил Добромиров* и свещ. Бошкович са публично обезглавени в Одрин. Едва през 1742 г. положението в епархията започва да се нормализира. За епископи последователно са назначени духовниците от Албания и Далмация - *Никола Радовани*, *Бенедикт Цуцари*, и *Йосиф Родовани*. Центърът на епархията се мести между „горните села“ и „долните села“ в Пловдивско. От 1765 до 1770 г. епархийските дела води българинът Павел Дуванлията. По-продължително време, от 1770 до 1784 година, след него управлява *монсеньор* Петър Царски, родом от Пловдив. Той е сменен от апостолическия наместник *Георги Тунов*, останал до 1809 година, след когото управлява *Андрея Тунов*, и двамата от село *Селджиково*. Архирейските длъжности на монсеньор Тунов продължили до 17 май 1835 г. След оттеглянето му се знае само, че е починал през 1838 г. в с. *Калъчлъ*. Като духовници с важни заслуги към епархията от негово време се споменават имената на свещ. *Петър Арабаджийски*, свещ. *Йосиф Арабаджийски* и свещ. *Яко Яковски*. Свидетелство за последователно ограничаваните позиции на Църквата от тия трудни времена е фактът, че за център на епархията от началото на XIX век се утвърждава село Калъчлъ. С надежда за промяна през 1835 г. Рим поверява управлението на епархия на *свещениците лигуористи (или редемптористи)* от конгрегацията на „Свети Алфонс Лигуори“. Виенската уставническа област на тази конгрегация изпраща чеха свещ. *Иван Фортнер*. С свещ. Фортнер пристигат съотечественикът му свещ. Антон Фишер и моравецът свещ. Матей Граф. През 1836 г. свещ. Фортнер умира и епархията е поета от пристигналия свещ. *Иван Птачек*, също чех. Енергията му е възнаградена с ферман за църква, построена в Пловдив. Лигуористи възвръщат наместническото седалище в Пловдив. Под ръководството на свещ. Птачек започва голямата реформа по въвеждането на Григорианския календар, на мястото на юлианския, който дотогава е в употреба сред католическата общност в епархията. Ревностният управител успява да наложи да не се работи по празниците, въвежда публичните религиозни шествия за големите църковни дни, подема упорита борба срещу лихварството, като заплашва лихварите с тежки църковни наказания, непримирим е срещу пиянството и мн. др. Поради противоречия с *миряните* и невъзможността им да се адаптират в Османската империя, Светият престол се принуждава да отзове свещениците лигуористи през септември 1840 г. През 1840 г. Светият престол решава в Пловдив да бъде настанена капуцинска мисия, присъствието на която тясно се свързва с историята на епархията. Първите свещеници *капуцини* пристигнат в Пловдив на 21 март 1841 г. На 26 март 1848 г. е ръкоположен за владика *Андреа Канова*. Той управлява епархията и преди ръкополагането си. За сполучливото му управление освен неговите личностни качества способстват и сравнително дългият срок на последователна работа в епархията, и промяната в правната основа на отношението към вероизповеданията в Османската империя след Хатихумаюна от 1856 г. По негово време са въздигнати пловдивската катедрала „Свети Лудвик“, църкви в селата *Балтаджъ*, *Даваджово*, *Селджиково*, *Хамбарлиш*, *Калъчлъ* и др. Той става и основоположник на католическото просветно дело в епархията. Основани са първите начални католически училища - „Свети Андрей“ и „Свети Йосиф“. Откриването на вицеконсулства на католическите велики сили в Пловдив довежда до нарастване на престижа на католиците в района. Умира на 10 август 1866 г. и е погребан в катедралата в Пловдив след 25-годишна дейност по българските земи. Негов наследник, също *капуцин*, е монсеньор *Франческо Рейнауди*. Ръкоположен е за епископ през 1868 г. Управлението му съвпада с най-драматичните събития като монсеньор Рейнауди е застъпник на въстаници пред властите през 1876 г. През Руско-турската война организира медицинска помощ за ранените руси, българи, турци и гърци. За човеколюбивата му дейност през войната е награден от руския император с орден. След Освобождението като вещ по българските работи до него се допитва Европейската комисия по изработването на Румелийския органически устав, а след това, когато Областното събрание започва работа три пъти е негов почетен председател. С поемането на епархията основава семинария и голямо сиропиталище, ръководено до средата на XX век от българските сестри-*терциарки*. През 1882 г. основава *Католическата болница в Пловдив*. През 1885 година, на 77-годишна възраст, се оттегля в село Калъчлъ и в знак на признание на делата му, папа Лъв XIII го въздига в сан архиепископ, титуляр на древната Ставрополска епархия. Епископ *Роберт Менини* наследява управлението на епархията след оттеглянето на монсеньор Рейнауди и я управлява до смъртта си на 14 октомври 1916 г. Неговото управление е едно от най-добрите времена, което епархията има от началото на съществуването си. Много католически институции - колежи, болници, сиропиталища и др. - възникват, разрастват и се утвърждават в епархията. Епископ *Викенти Пеев* е първият *българин-капуцин*. Той поема управлението на епархията през октомври 1916 г. и е една от ключовите фигури в историята на Католическата църква от междувоенната епоха. Католическата книжнина достига своя разцвет в периода между войните. Следващият апостолически наместник на Софийско-пловдивския викариат е епископ *Иван Романов*. Неговото архирейско служене започва през 1942 г. и съвпада с един от най-трудните периоди на Софийско-пловдивския диоцез - разрушаването на църквата „Свети Йосиф“

в София от бомбардировките през Втора световна война, отчуждаването на католическите имоти от новата народна власт, изолацията на Католическата църква и съдебните процеси срещу католически свещеници в България. Самият той е обвинен в шпионаж и осъден на 12 години лишаване от свобода. Умира в затвора след 2 месеца. В началото на 1950 г. свещеник Симеон Коков е смятан за предполагаем наследник на вече боледуващия епископ Романов. Държавата се опитва да диктува избирането на следващия католически епископ на *Софийско-пловдивския апостолически викариат*, прилагайки подхода „разделяй-и-владей“ (divide et impera). Изострят се противоречията между преди това титулувания администратор на епархията - *Богдан Добранов* и *Симеон Коков*. На 4 декември 1960 година, с разрешение на Комитета за изповеданията и в съответствие с по-старо разпореждане на Светия Престол, епископ Кирил Куртев ръкополага Симеон Коков за епископ. Неговото управление е в труден период за католиците в България. Малкото останали свещеници след репресиите от 50-те г. са застаряващи. Църквата има нужда от нови, млади кадри. Официалните връзки с Ватикана са прекратени, останалите църковни сгради и църкви имат нужда от ремонт. Всичко, което е направено през този труден период е в резултат на усилията на енорийските свещеници по места, с активната помощ на местното население. На 22 юли 1975 г. *Богдан Добранов* е обявен официално за апостолически викарий на Софийско-пловдивския апостолически викариат, като приемник на Симеон Коков. Папа Йоан Павел II въздига Софийско-пловдивския апостолически викариат в епархия на 14 декември 1978 година, с което Добранов е обявен за софийско-пловдивски епархиен епископ. По време на неговото архиерейско служене настъпва известно разведряване в отношенията между Католическата църква и официалната власт в България. След смъртта му на 4 октомври 1983 година, заради тежката политическа ситуация, *Софийско-пловдивската епархия* остава без епископ за близо 5 години (Sede vacante). На 6 юли 1988 г. свещ. *Георги Йовчев* е преканонизиран за софийско-пловдивски апостолически администратор, а на 31 юли 1988 г. е ръкоположен за епископ. По време на неговото архиерейско служене настъпва крахът на тоталитарния режим в България. Епископ Йовчев работи за възстановяване на имиджа на църквата и реабилитиране на духовенството. През 1996 г. в Пловдив е построена църквата „Свети Дух“. Това е първата католическа църква построена в България след 1989 г. През 2002 г. папа Йоан Павел II посещава епархията. На централния площад в град Пловдив папата отслужва тържествена Света *литургия*, на която обявява за блажени свещениците *успенци* Камен Вичев, Павел Джиджов и Йосафат Шишков. След това се среща с млади българи в катедралния храм „Свети Лудвиг“. През първото десетилетие на XXI в. в епархията са построени следните нови църкви - съкатедралата „Св. Йосиф“ в град София, „Свети Андрей“ в село Калояново и „Свето Семейство от Назарет“ в град Хисаря. На много от съществуващите храмове е извършен основен ремонт, а за други са предприети неотложни ремонти и укрепителни дейности. Изградени са и нови енорийски домове за свещениците. През май 2019 г. по време на *апостолическо поклонничество*, папа Франциск посещава София и енориите в град Раковски. На тържествена света литургия в църквата „Пресвето сърце Исусово“ папата дава първо причастие на 242 деца от всички католически енории от Северна и Южна България. На 5 септември 2020 г. към Софийско-пловдивската епархия е назначен помощен епископ. Седалището на помощния епископ е София, където се грижи за католиците от *латински обред* и заедно с епископа на епархията „Свети Йоан XXIII“ поддържа отношения с Българската православна църква и останалите вероизповедания в България. Помощният епископ представлява Католическата църква в България и пред българските граждански власти. За пръв помощен епископ е назначен свещ. *Румен Станев*. Процесът за *беатификация* на свещ. Фортунат Бакалски започва на 3 май 1985 г. с писмо от свещ. *Йосиф Търновалийски*, който събира необходимите документи, свързани с свещ. Фортунат. На 25 август 1998 г. към процеса са присъединени и свещ. *Флавиан Манкин* и *епископ Иван Романов*. На 23 октомври 2023 година в храма „Свети Михаил архангел“ в град Раковски е проведена първата публична сесия от беатификационния процес на тримата мъченици на вярата от епархията. На сесията присъстват епископите Георги Йовчев, Христо Пройков, Румен Станев и свещеници от трите български католически епархии, както и сестри от различни конгрегации. На публичната сесия присъства и апостолическият нунций в България архиепископ Лучано Суриани. По време на сесията са прочетени биографиите на мъчениците, положени са клетви от назначените на различни длъжности за изпълнението на тази кауза и са подписани и подпечатани необходимите документи (*на снимката архиереи и свещеници от диоцеза след среща с епископ Босилков през лятото на 1951 г. в село Секирово - прави от ляво надясно: свещ. Самуил Рончев, неизвестен, свещ. Лаврентий Стрехин, свещ. (по-късно епископ) Симеон Коков, епископ Евгени Босилков, епископ Иван Романов, свещ. Рафаил Пеев, свещ. Станислав Танчев, свещ. Йосифат Марков; седнали (втори ред): свещ. Петър Романов, свещ. Августин Плачков и свещ. Йосиф Търновалийски (предположение); трети ред: свещ. Тимотей Зайков (предположение), свещ. Крум Стрехин, свещ. Арсен Антонов и свещ. Марин Петков.*[КБ02] СЪ

история на спорта в Раковски - през 1948 г. в село *Генерал Николаево* се създава първото физкултурно дружество „Урожай“, с което започват да се провеждат организирани лекоатлетически кросове и футболни мачове. През 1954 г. дружеството е републикански първенец на Втората републиканска селска спартакиада. По-късно и женският волейболен три пъти печели званието „републикански селски първенец“. Успехите на дружеството довеждат до изграждане на спортна материална база. Първият футболен отбор е „Урожай“, който през 1957 г. е преименуван на „Дибенко“. През 1954 г. в село *Секирово* се създава първото физкултурно дружество, с което започват да се провеждат организирани футболни мачове. Значими спортни съоръжения в Раковски са *стадион „Г.С.Раковски“*, построен през 1956 г. и *стадион „Петър Парчевич“*, построен няколко години по-късно. Първият е с капацитет от 3 хиляди зрители, а вторият - 1500. В края на 1950-те години под ръководството на *Георги Лесов* зад църквата в Секирово е изградена спортна баскетболна площадка. През следващите десетилетия баскетболният отбор от Секирово редовно е първенец в републикански и окръжни групи. Със съдействието на ДФС „Локомотив“ през учебната 1971 - 1972 г. в Основно училище „Христо Смирненски“ се изгражда школа по борба под ръководството на Гено Стойков, а в Основно училище „Христо Ботев“ се разкрива специализирана *спортна школа по бокс*, в която започват тренировки двадесет ученици под ръководството на треньора *Любен Гаджев*. Възпитаници на боксовата школа са шампионите на България - *Петър Лесов* и *Йордан Лесов*. През 1975 г. футболният клуб в Секирово е закрит и след това местните футболисти играят в градския клуб „Дибенко“, по-късно „Металург“, а след 1985 г. футболен клуб „Легия“. През 1991 г. се възстановява *ФК „Секирово“*. През 2001 г. Петър Митов основава в града Спортен клуб „ИН-ЯН“ към „Шинкиокушин България“. От 2010 г. председател на клуба е *Младен Шишков*. От 2003 г. всяка година в Раковски се провежда детски турнир по футбол „Обединени от футбола“. Участват деца както от България, така и от чужбина. През 2009 г. във всички училища на града, а след това и на общината, са изградени многофункционални спортни площадки. На 7 октомври 2009 г. е открито обновеното *спортно игрище „ГРИПС Арена“*. През 2015 г. в града е създаден Спортен клуб „Пашкулов БГ“ с треньор бившият боксьор и шампион Никола Пашкулов. През 2019 г. е изграден *спортен комплекс „Раковски“* - многофункционална спортна площадка - до незавършеното 24-класно училище. От 2011 г. до 2018 г. в града има 3 футболни клуба - *ФК „Раковски 2011“*, *ФК „Секирово“* и *ФК „Раковски 2001“*. През сезона 2017/18 г. *ФК „Раковски 2011“* изпада в А ОФГ Пловдив, а *ФК „Раковски 2001“* се класира на първо място в Б ОФГ Пловдив - северна подгрупа, с което влиза в А ОФГ Пловдив. През лятото на 2018 г. *ФК „Раковски 2011“* престава да участва в първенството. По-късно през същата година е създаден *ФК „Раковски 2018“*, към който преминава детско-юношеският отбор в града. През 2020 г. е основан Баскетболен клуб „Раковски“. Със съдействието на Юлиан Гидишки през 2021 г. е създаден Джудо клуб „Бушидо“ с треньор Гергана Илиева. Един любопитен факт: трима футболисти, свързани с град Раковски, участват през лятото на 2023 г. в заснемане на филма „Гунди - Легенда за любовта“. *Валери Домовчийски* играе като футболен съдия, а защитниците на *ФК „Секирово“* - братята Пламен и Иринея Айлови - като футболисти. През есента на 2024 г. започва изграждането на много функционална спортна зала - „Арена Раковски“ (на първата снимка - футболисти от *Генерал Николаево* с треньор *Петър Делянин* в началото на 1960-те, на втората - баскетболисти от *Секирово* с треньор *Йосиф Изевков* в края на 1970-те).[65ГОФГР]

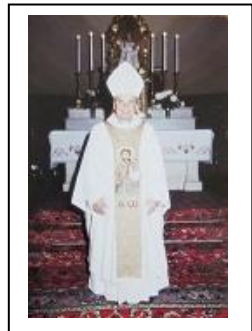

Й

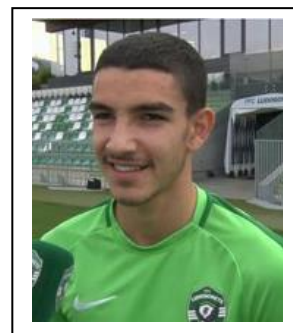
Йоан XXIII - за папа Йоан XXIII виж *Анжело Джузепе Ронкали*.

ЙОВЧЕВ, Антон (1876 - 30 III 1943) (*изписван и Антоний*) - католически духовник, *капуцин*. Антон Йовчев е роден в село *Балтаджъ* през 1876 г. Учи в *Католическата семинария* в Пловдив, а после в Ориенталския капуцински институт Буджа, Турция. Ръкоположен е за свещеник на 1 септември 1898 г. Бил е мисионер в Бейрут, Баабдат, Абей и Ерзерум. Завръща се в България на 5 март 1913 г. Назначен е за *енорист* в *енорията* „Свети Франциск от Асизи“ в село Белозем, където престоява до 1917 г, след което е изпратен и управлява *енорията* „Свети Петър и Павел“ в село *Даваджово* до 1919 г. После е помощник-енорист в *енорията* „Пресвето сърце Исусово“ в село *Калъчлии* до 25 март 1929 г. През това време публикува исторически бележки за католическото село *Алифаково* във в-к „Истина“. По негова инициатива през есента на 1927 г. в село Калъчлии е създадено католическото културно дружество „Роберто Менини“. От 1929 г. е *енорийски свещеник* в *енорията* „Дева Мария Богородица“ в Бургас. По негово време са съборени стария дом и старата църква и са построени нови. Новият енорийски дом е завършен през 1935 г. През 1935 публикува отново във в-к „Истина“ исторически данни за Бургаската католическа мисия. Основният камък на новата католическа църква в Бургас е положен през май 1936 г. Планът на новата сграда е изработен от бургаския арх. Светослав Славов. Архитектурата на храма е от типа еднокорабна и едноапсидна базилика. Църквата е завършена под ръководството на Пенчо Христов от Габрово през 1937 г. и осветена на 12 септември същата година от епископ *Викенти Пеев*. Свещ. Антон Йовчев служи в *енорията* до смъртта си. Умира на 30 март 1943 г. **Библиография:** Антон Йовчев, „Исторически бележки за католическото село Алифаково (Пловдивско)“, в-к „Истина“, 20. IV. 1927 и Антон Йовчев, „Кратки исторически данни за Бургаската католическа мисия“, в-к „Истина“, 3. VII. 1935.[ССГН] G0

ЙОВЧЕВ, Георги Иванов (6 V 1950) - католически духовник, епископ на *Софийско-пловдивската епархия*. По време на неговото архиерейско служене настъпва крахът на тоталитарния режим в България. Епископ Йовчев работи за възстановяване на имиджа на църквата и реабилитиране на духовенството. Около 70% от конфискуваните имоти на Католическата църква в България са върнати. Роден на 6 май 1950 г. в село *Секирово*. Средното си образование завършва в Професионалната гимназия по селско стопанство в село Белозем, специалност „Двигатели с вътрешно горене“. Отбива военната си служба в София. Заради комунистическия режим се подготвя тайно за свещеник в Пловдив при свещениците *Николай Радев*, *Васко Сейреков* и *Петър Изамски*. На 9 май 1976 г. е ръкоположен за свещеник от епископ *Богдан Добранов*. Специализира богословие в Папския Източен Институт в Рим, Италия. Бил е *енорийски свещеник* в Пловдив, Раковски, Калояново, Дуванлии и Житница. На 6 юли 1988 г. е преконизирани за апостолически администратор на Софийско-пловдивската епархия и за *титулярен епископ* на Ламфуа. На 31 юли 1988 г. е ръкоположен за лафмуйски епископ от архиепископ Франческо Коласуоно, в съслужие с епископ *Самуил Джундрин* и екзарх *Методий Стратиев*, в пловдивската катедрала „Свети Лудвиг“. През януари 1989 година *монсеньор* Георги Йовчев посреща в църквата „Свети Лудвиг“ президента на Франция Франсоа Митеран. На 13 ноември 1995 г. е назначен за софийско-пловдивски епархиен епископ. Член е на *Междуритуалната епископска конференция* в България. През 90-те години на XX век, епархията успява да си възвърне собствеността на някои от маломерните имоти изети от тоталитарната власт. Крупните имоти и сгради като френските колежи и католическите болници не са реституирани. През 2002 година Георги Йовчев венчава княгиня Калина Саксбургготска и Китин Муньос. При неговото управление в *диоцеза* са построени следните нови църкви: съкатедралата „Свети Йосиф“ в град София, „Свети Дух“ в град Пловдив, „Свети Андрей“ в село Калояново и „Свето Семейство от Назарет“ в град Хисаря. На много от съществуващите храмове е извършен основен ремонт, а за други са предприети неотложни ремонти и укрепителни дейности. Изградени са и нови енорийски домове за свещениците. Построени са и манастири на сестрите- *францисканки* в село Житница и *манастира* „Света Елисавета“ в град Раковски, на сестрите-*бenedиктинки* „Свети Бенедикт“ в град Раковски, манастир на сестрите-пасиониски в Калояново, *манастир на свещениците конвентуалици* - „Свети Максимилиан Колбе“ - също в град Раковски. В Калояново е построен и функционира Дом за възрастни хора „Свети Йосиф“. Построени са и *параκληсите* „Христос Възкръсналия“ и „Свети Йосиф“ до гробищните паркове в град Раковски. В Епископската конференция на България е председател на пет комисии. На 19 юни 2009 г. в църквата „Пресвето сърце Исусово“ в Раковски на специална церемония епископ Йовчев е награден с Големия Кръст на Малтийския орден „Pro piis meritis Melitensi“ за заслуги към Църквата и вярата от Посланика на Суверенния орден на Малта, Негово Превъзходителство граф Камило Дзуколи.[ССГН] G0

ЙОРДАНОВ, Иван Орлинов (7 XI 2000) - футболист, полузащитник. Роден на 7 ноември 2000 г. Той определя град Раковски за негово родно място. През 2007 г. започва да тренира футбол в детско-юношеската школа на ФК „Раковски“, а от 2010 г. тренира в детско-юношеската школа на ФК „Ботев“. От 2017 г. започва да тренира към юношеската школа на ФК „Лудогорец“ в Разград, където под ръководството на треньора Юрий Васев става републикански шампион с „Лудогорец U19“ през сезон 2017/18. Започва професионалната си футболна кариера като полузащитник във втория отбор на ФК „Лудогорец“ през 2018 г. На 13 май 2018 г. той дебютира във Втора българска лига. На 1 октомври 2018 г. Йорданов вкарва първия си гол за „Лудогорец II“ при равенство 2:2 като домакин срещу ФК „Поморие“. През сезона 2020/21 Йорданов е капитан на втория отбор. През декември 2018 г. той подписва професионален договор с клуба и започва да тренира в основния отбор на ФК „Лудогорец“ с треньор Стойчо Стоев. Йорданов прави дебюта си в първия отбор на клуба и в Първа българска лига на 13 юли 2019 година, замествайки Доминик Янков през второто полувреме в мач с победа 2:0 като домакин над ФК „Царско село“. От 18 януари 2023 г. играе за „Спартак“ Варна. Успехи: Републикански шампион с „Лудогорец U19“ (2017/18).[Уикипедия]

Йосифинки - девическата конгрегация Свети Йосиф на Явлението е основана на 25 декември 1832 г. в Гаяк департамента Тарн, Франция от Емили дьо Виалар. За първи път йосифинките стъпват на Балканите през 1855 г., когато създават мисионерска станция в Атина. През 1866 г. монахини откриват своя мисия в Пловдив и основават *девическото училище „Свети Йосиф“*. По покана на свещ. Тимотей Строна монахини от мисията в Марсилия пристигат през октомври 1879 г. в София и там основават девическото училище „Свети Йосиф“. Монахини от общността се установяват в Бургас през 1891 г., където също откриват девическо училище – „Свети Йосиф“. След затваряне на колежа през 1948 г. сестрите-йосифинки са принудени да напуснат България. През 1996 г. монахини от конгрегацията се завръщат в България и установяват своя мисия в Белене. В Пловдив сестра *Мариана Караколева* организира детска градина и фондация „Св. Йосиф“, имаща за цел да обучава на френски език деца в неравностойно положение. Освен сестра Мариана Караколева, сестрите-йосифинки *Жоашен Силикчийска* и Ана Друмчийска са родени в енориите в град Раковски.[КБ2] СЪ

ЙОШИЧ, Павел (1668 - 6 VII 1719) (*изписван и Йоших, Йоших*) - архиепископ на Софийско-пловдивската архиепархия. Работи в трудни времена на възстановяване на епархията след разгрома на Чипровското въстание. За него се знае, че е родом от Далмация. Информацията за него и от него е оскъдна. Избран за софийски архиепископ на 28 ноември 1707 година и е ръкоположен на следната година. След отделянето на Никополската епархия и прогонването на католиците от Чипровци, компактната маса вярващи от епархията е в Пловдивско. През 1708 г. Йошич пренася седалището си в Пловдивско и точно в *Даваджово*. Наименованието на епархията също е сменено на Софийско-пловдивска. За него липсват документи и записки, понеже голяма част от тях са изгорени при нахлуванията на кърджалиите, а други са унищожени, за да не попаднат в ръцете на турците. Знае се, че и той е претърпял ужасни гонения от турците и гръцкото духовенство. Умира на 6 юли 1719 г. в село *Даваджово*.[ССГН] СЪ

ЙОШКОВ, Иван Жечев (неизв. - 1917) (*по прякор: Комитов*) - опълченец в Руско-турската освободителна война. Роден около 1859 г. в село *Калъчлъ*. Заедно със своите приятели Георги и Дучо пристигат в Добруджа на коне. И тримата били комити. Георги се установява в село Сараджа (днес Росица), Дучо в село Иситлии (сега село Сноп), а Иван Йошков в село Каралии (днес село Красен). Жени се за мома на име Йорданка и се отказва от хайдутството. При навлизане на руските войски в Добруджа през юни 1877 г. Иван се присъединява със собствен кон към руските военни части, командвани от полковник Никифор Евмонски. Служи като разузнавач и изпълнява мисии в района Добрич-Варна-Шумен. През 1905 г. прави постъпки да му бъде отпусната поборническа пенсия, но такава му е отказана. През Първата световна война е мобилизиран и служи в снабдяването. Румънците го пленяват през 1916 г. и го откарват в Молдова. Иван Йошков загива в пленническия лагер през месец май 1917 г. Една от улиците в кв. „*Генерал Николаево*“ носи неговото име.[МГР89]

К

кааза - административно-териториална единица в Османската империя, подразделение на санджак. Управлява се от каймакам. Съответствала е по значение приблизително на окръг в България.[Уикипедия]

кааза „Филибе“ - кааза Филибе включва шест нахии - Конуш, *Караджа даг*, Гьопса, Коюн тепе и Рупчос (приблизително днешната Пловдивска област).

Кадирджикли - едно от турските наименования на кв. „*Секирово*“, среща се в османските регистри от XVI в. Kadircikli (кадирджикли) се превежда като „всеомогъщи“. Едно от имената на Аллах е Ал-Кадир – „Аллах Всеомогъщи“.[CCCT14]

Калъчлии - побългареното наименование на кв. „*Генерал Николаево*“ от турското му име *Калъчлъ*. То е използвано малко след Съединението до 1934 г.[НМЦБ]

Калъчлъ (саръ) (на османски турски: التون بوجا, на турски: *Kılıçlı sarı*) - едно от турските наименования на кв. „*Генерал Николаево*“. Използвано в последните векове от османския период. Среща се в османските регистри от XVI в. Kılıçlı Sarı, Kılıçlı-Sarı едно от възможните значение е „мечоносец“ вероятно с жълти/златисти дрехи/доспехи.[CCCT14]

КАНОВА, Андреа (15 V 1806 - 10 VIII 1866) (на италиански: *Andrea Canova*) - римокатолически епископ, апостолически викарий на *Софийско-пловдивския апостолически викариат* със седалище в Пловдив от 1843 до 1866 година. Роден е на 15 май 1806 г. в град Гаресио в Северна Италия, провинция Кунео, регион Пиемонт. През 1823 г. встъпва в *ордена на капуцините*. На 20 септември 1828 г. е ръкоположен за свещеник. През 1834 г. е избран за настоятел на манастира в град Бра. В 1840 година капуцините пристигат в Пловдивско и свещ. *Канова* е изпратен като мисионер в българските земи. Пред 1841 г. отказва да благослови новата църква в село *Балтаджъ* под предлог, че тя е изградена от слама, плет и кал. През септември 1842 година той започва строителството на масивни сгради за католическите църкви в *Балтаджъ* и в *Даваджово*. На 15 юли 1843 година е назначен за апостолически викарий на София и Пловдив. Успява да издейства султански ферман за построяване на църкви във всички католически села. В същото време издава доста консервативни разпоредби, насочени против пъстрата народна носия, разните накити в жените и младежта, народните игри и песни, седенки и весели обичаи. През 1844 г. благославя новите църкви в селата *Даваджово* и *Балтаджъ*. През 1845 г. построява приют за бедни в Пловдив. На 14 юли 1847 година Андреа Канова е назначен за титулярен круйски епископ. Ръкоположен е на 26 март 1848 година. След провъзгласяването му за епископ, което става в Цариград, Канова спечелва почит и уважение пред местните турски власти. Той е почитан и уважаван с любов и от местните жители. През 1851 г. престоява и декорира старата катедрала в Пловдив. След като тя изгаря до основи през 1856 г. той финансира строежа на сегашния храм „Свети Лудвиг“. За издръжка на *епархията* закупува чифлик (виж *Свети Феликс*) в село Алханово (днес село Браниполе), чиито земи с времето достигат до 1260 дка. Канова присъства на първия годишен изпит на училището на Найдено Геров заедно с турските и гръцките официални лица и публично изказва похвала за дейността на Геров в това първо пловдивско класно българско училище. Той става и основоположник на католическото просветно дело в епархията. Първоначално в Пловдив функционират две католически училища - едно за момчета и друго за момичета, но обучението не е систематично и се води на *павликянски диалект* и *правонис*. През 1860 г. в Цариград е отпечатана негова брошура с *павликянски правонис*, в която се обосновава първенството на Католическата църква. По инициатива на епископ Канова през 1863 г. в Пловдив се открива училище „*Свети Андрей*“, в което се приемат всички желаещи ученици, без оглед на вяра и националност. В училището е въведен и курс по френски език и учениците достигат до 150 души. През 1866 г. е открито и девическо училище „Свети Йосиф“ в подарения от Канова, капуцински манастир. Негови основателки са 4 монахини- *йосифинки* францужойки. Благодарение на щедрата финансова помощ на френското правителство, девическото училище се разраства и към него през 70-те години е открит и пансион. Умира на 10 август 1866 г. в Пловдив. Погребан е в католическата катедрала на града.

Библиография: Andrea Kanova, Pastirska knigha, Tiparissana na Stambol, 1848; Andrea Kanova, Svete mislenie

od bogomilos varhu xivotat od svetzite : za dohovna faida od cristianete od Filibeliska darxiava, Stambol - Galata, 1857; Andrea Kanova, Istoriceski povesti pokrai bolgarskoto obrasceni na kristianskata vera, Цариград, 1860. Награди: кавалер на „Почетния легион“ - император Наполеон III.[100ЮКБ41] СЪ

канцлер - позиция в епархийската канцелария, на която се назначава свещеник или служител, който да поддържа регистрите и архивите на епархията. Той също така служи като секретар на епархийската курия.[Уикипедия]

капелан - свещенослужител, свещеник, който извършва частно богослужение извън редовните служби в рамките на дадена *енория*. Капеланите извършват частните богослужения в различни обществени институции, военни части, кораби, затвори, болници, училища, както и в частни или публични *параκληси*, в църковни общности, които по различни причини не разполагат със собствена *енория*. В православната и източно католическата терминология в България съответства приблизително на ефимерий.[Уикипедия]

капелани на цар Фердинанд - *капелани* на цар Фердинанд са били следните раковчани: свещ. *Иван Романов* от 1906 година, който през 1918 г. следва царя при напускането му на България и продължава да служи в изгнание до 1941 година, когато е избран за епископ, и свещ. *Йосиф Търновалийски* от 1941 до 1946 г.

Капуцини - католически *орден*, едно от разклоненията на францисканския орден. Орденът е основан през 1525 г. в Урбино, Италия от Матео Баси. Утвърден е през 1528 г. от папа Климент VII. На 21 март 1841 г. в Пловдив на мястото на *лигуористите* пристигат четирима капуцини начело с *Андреа Канова*, който е назначен за префект на мисията. С него са свещениците Венантий от Розара, Онуфрий Канесрифиди и Теодор от Карали, по-късно към тях се присъединяват още *Франческо Рейнауди* и *Едуард Валта* - всички италианци. През 1843 г. *Андреа Канова* е назначен за апостолически наместник на Софийско-пловдивския викариат, а през 1847 г. е издигнат в епископски сан. Той успява да построи нова катедрала в Пловдив и масивни храмове във всички католически села. По инициатива на епископ *Канова* през 1863 г. в Пловдив се открива *училище „Свети Андрей“*. През 1866 г. е открито и *девическо училище „Свети Йосиф“*. След смъртта му през 1866 г. управлението на епархията е поверено на епископ *Франческо Рейнауди*. През 1870 г. Рейнауди основава сиропиталището „Св. Елисавета“ в Пловдив. След освобождението до епископ Рейнауди се допитва Европейската комисия по изработването на Румелийския органически устав. Рейнауди е депутат „по право“ в Областното събрание на Източна Румелия и когато областното събрание започва да работи, на три пъти бил избран за негов почетен председател. За заслуги към бежанците и ранените руски войни бива награден от руския император с ордена „Света Ана“. През 1882 г. основава *католическа болница в Пловдив*. Двадесет години по-късно успехът на капуцините в Пловдив е повторен в София от свещ. Тимотей Строна. Той построява катедралата „Свети Йосиф“ през 1878 г. През същата година успява да построи малко жилище за мисионерите-капуцини. През август 1879 г. основава девическото училище „Свети Йосиф“ с помощта на сестрите-йосифинки. През 1881 г. с негова помощ е основано мъжкото училище „Св. св. Кирил и Методий“. През 1890 г. основава Международна католическа болница „Княгиня Клементина“. През 1905 г. наследникът на епископ Рейнауди - архиепископ *Роберто Менини* основава в София сиропиталището „Княгиня Надежда“. През 1868 г. орденът открива *малка духовна семинария* в Пловдив, с преобладаващ брой български семинаристи. Българи-капуцини достигнали до епископски сан са *Викенти Пеев* завършил Ориенталския капуцински институт в Буджа, Турция и *Симеон Коков* - първият българин защитил докторат в престижния Папски източен институт през 1926 г. В Пловдив е изграден капуцински манастир и църквата „Дева Мария - Царица на ангелите“. Периодът между световните войни е определен от проф. *Светлозар Елдаров* като „апогей“ в историята на католическата книжнина в България, като основна заслуга за това има капуцинът *Дамян Гюлов*, създателят на издателство „Добрият печат“. През 1924 г. по инициатива на свещ. *Козма Гюлов* в село *Калъчлии* започва строежът на болница - първата болница в католическо село. Свещениците *Флавиан Манкин* и *Фортуна Бакалски* са убити от новата власт след 9 септември 1944 г. По време на *католическите процеси* през 1952 г. много от останалите в България *капуцини* са осъдени на лишаване от свобода за различни периоди от време. Капуцините преустановяват своята организирана дейност по времето на тоталитаризма. От повече от 35 капуцини, неколцина в България доживяват до промените след 1989 г. - свещениците *Франц Нонов*, *Тимотей Зайков* и др. Свещениците *Йосиф Търновалийски*, *Чечилио Делянин*, *Никола Гечев* и др. се прибират от Италия. На 14 септември 1992 г. при автомобилна катастрофа загиват четирима свещеници-капуцини Зайков, Търновалийски и италианският свещеник *Алоиз Ребенщайнер*, а свещ. Делянин изпада в кома, от която не се събужда. След тази загуба в помощ на мисията през 1993 г. в

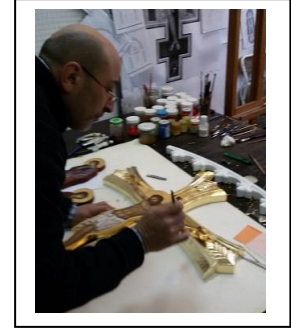
България пристигат братя-капуцини от Полша. Освен за манастира в Пловдив, свещениците-капуцини се грижат за енорията „Свети Йосиф“ и параклиса „Благовещение Господне“ в София и енориите „Дева Мария Богородица“ в Бургас и „Свети Франциск Асизки“ в Белозем. Първият българин, член на ордена след Втората световна война е свещ. Елко Терзийски, роден на 21 октомври 1982 година, израснал в село Белозем, обучаван в Полша от 2001 до 2009 г. и ръкоположен за свещеник на 9 май 2009 в катедралния храм „Св. Лудвик“ в Пловдив. От 2024 г. той е *енорийски свещеник* в енория „Св. Йосиф“ в София. Процесът за *беатификация* на свещ. Фортунат Бакалски започва на 3 май 1985 г. с писмо от свещ. Йосиф Търновалийски, който събира документите, свързани с свещ. Фортунат. На 25 август 1998 г. към процеса са присъединени и свещ. *Флавиан Манкин* и епископ *Иван Романов*. На 23 октомври 2023 година в храма „Свети Михаил архангел“ е проведена първата публична сесия от беатификационния процес на тримата мъченици на вратата от *Софийско-пловдивската епархия*. [Авторска © Иван Плачков] СД

КАРАГЕОРГИЕВ, Кирил Генов (10 XII 1942 - неизв.) - лекар, интернист. Роден на 10 декември 1942 г. в село *Антраниково*. Сестра *Мариана (Никол) Караколева* е леля на Кирил. Д-р Карагеоргиев е главен лекар в болницата в Раковски от 1992 г. до 1995 г. [АББП]

КАРАГЕОРГИЕВ, Милен Велков (13 XI 1987) - лекар, акушер-гинеколог. Роден на 13 ноември 1987 г. в град Раковски. Завършва основното си образование в ОУ „Христо Ботев“, а средното в английската гимназия в Пловдив През 2012 г. се дипломира в Медицински университет в град Пловдив. Премивана допълнителни обучения и посещава конгреси по медицина в България и Европа. От 2012 г. специализира в „Университетска Многопрофилна болница за активно лечение“ в Пловдив. През 2015 г. придобива диплома по ендоскопия на Европейско дружество по гинекологична ендоскопия. През 2017 г. придобива специалност по акушерство и гинекология От 2018 г. е част от екипа на Акушер-гинекологичното отделение на Университетска многопрофилна болница за активно лечение „Пълмед“, а след това работи в клиника „Ню Лайф“ в Пловдив. През пролетта на 2024 г. издава свои творби в стихосбирката „Слънчогледи през ноември“. Със събраните средства при разпространението ѝ през есента на същата година той помага на няколко семейства за инвитро процедури. [АББП]

КАРАГЕОРГИЕВ, Милко Петров (26 VIII 1964) - компютърен инженер, сенсей по айкидо. Роден на 26 август 1964 г. в село *Секирово*. Основно образование завършва в ОУ „Христо Ботев“. След това учи в Техникум по механотехника в Пловдив, където завършва специалност „Двигатели с вътрешно горене“ и придобива специализация „Машинен техник по експлоатация и ремонт на автомобили и кари“. След отбиване на военната си служба следва в Техническият университет - София, където се дипломира като магистър-инженер, специалност „Изчислителна техника“. Работи около две години като инженер по поддръжка на телекомуникационна техника в Изчислителния център на Металургичния комбинат „Кремиковци“. От 1995 г. основава собствена фирма с предмет на дейност поддръжка на компютърни системи, периферни устройства, локални мрежи и системен софтуер. През 1999 г. започва да тренира айкидо като веднага му допадат принципите, на които това бойно изкуство възпитава. След няколко години получава черен пояс и от 2011 г. започва да води група по семейно айкидо в „Тендокан додждо“. Същата година заминава за две седмици в Япония и се обучава в Централата на айкидо „Хомбу додждо“ в Токио. Участва в множество семинари по айкидо в Европа (Гърция, Сърбия, Полша) и в САЩ (Ню Йорк и Чикаго). През 2019 г. основава школа по айкидо „Тенпукан додждо“ в град Елин Пелин с цел разпространение на това бойно изкуство в общината. Води детска група в същия град, както и в читалище „Иван Вазов - 1928“ в село Нови хан. Неговата цел е да учи децата да познават себе си, да повишават своите знания и умения, за да се справят с трудни ситуации в живота. През януари 2025 г. по препоръка на неговия сенсей - Германов Шихан – школата „Хомбу додждо“ в Токио му присъжда степен „Годан“ (5-ти дан) по айкидо. Лекарите *Милен Карагеоргиев* и Лора Карагеоргиева са негови племенници. [АББП]

КАРАГЕОРГИЕВ, Стоян Петров (19 III 1962) - художник, иконописец. Роден на 19 март 1962 г. в село *Секирово*. Стоян завършва Средното художествено училище „Сценични кадри“ в Пловдив през 1980 г. След това следва в Художествената академия в София. По-късно преподава в академията. През 2009 г. участва в реставрацията на презвитериума в църквата „Свети Павел от Кръста“ в Русе. Стоян е автор на стъклописите в параклиса „Божие Милосърдие“ открит през 2011 г. в Белене. Той е изпълнител на българската мозаечна икона „Св. Богородица - Врата небесна“, монтирана през декември 2013 г. в двора на базиликата „Благовещение“ в Назарет, в Израел. През 2014 г. рисува портрети на двамата Папи - Йоан XXIII и Йоан Павел II във връзка с тяхната канонизация. Портретите са поставени пред *олтара* в катедралата „Свети Йосиф“ в София по време на Неделята на Божието Милосърдие през април 2014 г. През 2020-2021 г. при ремонта на църквата „Рождество на Блажена Дева Мария“ в Белене Стоян участва в екипа на архитектите Александър Генчев и Иглика Люцканова. Централната пътека в църквата е изработена от гранит и мрамор в различни цветове. Мотивите за украсата ѝ Стоян заимства от чипровските килими, с което се подчертава корените на католическата вяра, тръгнала от Чипровци. Изцяло е променен и презвитериума, запазвайки стария олтар, но изцяло облян с мрамор в различни цветове. Между колоните на олтарната маса е разположена мозайка, изобразяваща Агнеца Божий с кръст, върху книгата или свитъка със седемте печата, която Йоан от Патмос вижда в Откровение от Исус Христос. Мозайката е дело на дъщеря му Дана-Михаела. Витражите в църквата са дело на Стоян. След ръкополагането на епископ Страхил Каваленов на 19 май 2021 г. Стоян подарява на новия епископ мозаечно пано с изображение на герба му, изработено също от дъщеря му. Паното е поставено пред олтара на катедрата „Свети Павел от Кръста“ през седмицата след ръкополагането. След това проектира и реализира 16 метрова композиция на входната врата на храма „Христос Спасител“ във Видин.[АББП] СЪ

КАРАГЪЗОВ, Антон Иванов (16 V 1895 - неизв.) - католически духовник, *мирски свещеник*, учител. Роден в село *Калъчлии* на 16 май 1895 г. Завършва *мирската духовна семинария* в град Пловдив. През 1912 г. заминава за Германия, за да специализира висши духовни науки, но след година се завръща в България. Получава свещенически сан на 20 септември 1913 г. На 1 септември 1918 г. е назначен за учител в *първоначалното училище „Свети Андрей“* в град Пловдив. На 31 юли 1923 г. училището е признато за народно училище, а свещениците-преподаватели са назначени и признати за народни учители с шатна категория и заплата. Учителства до 13 август 1932 г. След тази дата е помощник-енорист и домакин на свещеническият дом при *енория „Св. Лудвиг“*. През 1952 г. е арестуван и обвинен в шпионаж. На 3 октомври 1952 г. е осъден на 12 години затвор.[СРГН]

Карадере (река) (*от турски - Черна река*) - река, минаваща по територията на общините Брезово и Раковски. По нейното течение се намира местността *Бекерлии* (където в миналото е имало турско село).

Карадере (селище) - древен селище, намиращо се в местността „Карадере“. Разположено е върху незаливна тераса на река, носеща същото име и има площ от 30 дка. Видимостта е отлична във всички посоки. Със сондажни проучвания е установено съществуването на културен пласт на дълбочина около един метър, имащ дебелина около 20 см. В него са открити множество животински кости, местни и импортни керамични фрагменти от съдове, строителна керамика - плоски и покривни керемиди. В пласта има отделни части от кирпичи. Датировката на обекта е отнесена в периода V - IV в. пр. Хр. По всяка вероятност намереният недалече некропол, проучван през 1930-те години, е свързан с това селище.[СМГТН11]

Караджа даг - *нахия*, част от източната половина на голямата каза Филибе на Балканския полуостров в Османската империя. Тя е обхващала района южно от Сърнена средна гора приблизително до река Марица. Административен център е селището Аджар (днес село Свежен). Днешните земи на град Раковски са част от нея. След Освобождението на нейната територия е създадена *Сърнегорска околия*.

КАРАКОЛЕВА, Мариана (18 XI 1926 - 1 VII 2021) (*монашеско име: Никол*) – монахиня, *йосифинка*, емблематична фигура на франкофонията и религиозната толерантност по време на тоталитарния режим в България. Родена на 18 ноември 1926 г. в село *Алифаково*. Започва да учи във *френския девически колеж „Свети Йосиф“* в Пловдив с надежда да стане учителка. Преподавателки в колежа са монахини от общността „Сестрите на Свети Йосиф на Явлението“. През 1948 г. католическите колежи в България са затворени и монахините са принудени да напуснат България. Мариана успява да избяга с тях във Франция

през 1948 г. Във Франция Мариана завършва висше педагогическо образование. Става монахиня йосифинка и приема името Никол. Повече от 30 години живее във Франция и работи като учителка. Пенсioniра се през 1979 г. и решава да се завърне в България. В България властите ѝ забраняват да върши открито своята религиозна мисия, сестра Мариана става работничка в кооперативна фабрика. Идването на демокрацията през 1989 г. позволява на сестра Мариана открито да се представя като монахиня и да афишира своята католическа вяра. От 1994 г. ръководи френската детска градина „Св. Йосиф“ в Пловдив, по това време една от двете изцяло франкофонски детски градини в България. Сестра Мариана е също така създател на фондация „Св. Йосиф“, имаща за цел да обучава на френски език деца в неравностойно положение. На 25 юни 2012 г. в храма „Свети Йосиф“ в Пловдив сътрудници и приятели на сестра Мариана изпълняват музикален концерт в нейна чест, следван от *литургия* с участието на 10 свещеници. Свещ. *Младен Плачков* - ректор на храма - описва живота на сестра Мариана с думите „Обич за обич“, а сестра Мариана се завръща във Франция. Тя се установява да живее в общността при сестрите от конгрегацията на Св. Йосиф в община Плугенас, департамент Кот д'Армор, където умира на 1 юли 2021 г. Награда: На 20 януари 2009 г. в Етнографския музей в Пловдив Етиен дьо Понсен, посланикът на Франция в България, връчва френското отличие „Кавалер на „Почетния легион““, чрез указ на френския президент Никола Саркози, на сестра Мариана Караколева, за мирната ѝ борба с риск за живота си в полза на религиозната толерантност в условията на комунистическото потисничество и по повод историческото посещение на президента Франсоа Митеран в България на 19 и 20 януари 1989 г. Националният орден на „Почетния легион“ е най-високото почетно френско отличие. То е създадено на 19 май 1802 г. от Наполеон Бонапарт и възнаграждава високите заслуги - военни или цивилни - в името на нацията.[КЕБ] ГД

КАРАКОЛЕВА, Никол - монашеското име на сестра *Мариана Караколева*.

Каритас България - нестопанска организация в България, сдружение в обществена полза, осъществяващо социална дейност в подкрепа на уязвими групи хора от обществото. Създадена е през 1993 г. от Епископската конференция на Католическата църква в България. Основните цели на „Каритас България“ са координиране и контролиране на дейността на регионалните организации, представляване на „Каритас“ пред българската държава и поддържане на връзки с партньорите от чужбина. Организацията е член на „Каритас Интернационалис“. След политическите промени в България през 1989 година, към България започват да се насочват много камиони с хуманитарни помощи от Холандия, Австрия и Германия. Сестрите от ордена на Евхаристинките в София и по-специално сестра Агнеса Славова е в контакт с различните представители на католическата благотворителна организация Каритас в съответните страни. В България сестрите организират раздаването и разпределянето на даренията из цялата страна. Постепенно дейността на сестрите се поема от други групи от Софийската *енория* „Успение Богородично“. През 1991 г. в Пловдив е създадена първата епархийна организация на „Каритас“ с цел разширяване на социалната дейност на църквата. Първите дейности включват раздаване на хляб за социално слаби хора и доставка на лекарства и медикаменти за пловдивски болници. Епископ *Самуил Джундрин* от русенската епархия използва своите контакти във Франция за изграждане на благотворителна организация в епархията си, която става факт през юни 1992 г. Особено ценна е помощта на новодошлите свещеници пасионисти. С медикаменти са подпомогнати Бърза помощ и Транспортна болница в града. „Каритас Европа“ разбира необходимостта от помощ в изграждане на структурите на благодарителната организация в България и затова след проведени срещи в началото на 90-те години е решено „Каритас Австрия“ да помага за изграждане на структурата в София, „Каритас Франция“ - в Пловдив и „Каритас Швейцария“ - в Русе. На 1 юли 1993 г. *Епископската конференция* в България взема решение за учредяване на благотворителната организация „Каритас България“ и на 8-ми същия месец се провежда учредителна конференция на Национална католическа федерация. На конференцията са представени 60 делегата от епархиите. На конференцията е приет уставът на федерацията. За председател е избран тогавашният председател на организацията в Русе - Надка Гиргинчева. Присъства и архиепископ Марио Рици - първият нунций в България след 1989 г. Поради включването на думата „католическа“ в наименованието на организацията, федерацията не успява да се регистрира дълго време, а това забавя и приемането ѝ в „Каритас Интернационалис“. Двете събития стават през месец май 1995 г. - на 8-ми федерацията е приета като член на голямото семейство на „Каритас Интернационалис“, а на 9-ти - „Каритас България“ е регистрирана в съда. През пролетта на 1996 г. избухва „зърнената криза“ в България. Оказва се, че е изнесено повече от допустимото зърно, хлябът започва да не достига и се стига до хуманитарна катастрофа през зимата на 1996/97 г. Това е първото изпитание на федерацията на национално ниво. Федерацията апелира за помощи от чужбина. Над 750 души доброволци успешно обединяват усилията си за разпределение на получената помощ в цялата страна. През следващите години

започват да се обособяват грижите на организацията към отделни социални групи. Помага се на бежанците от Косово. Създаден е подвижен кабинет за работа с наркозависими хора. По време на наводненията през 2005 г. организацията подпомага пострадалите. С приемането на България в Европейския съюз чуждестранните организации „Каритас“ - основните източници за финансиране на българската организация до този момент, започват да се оттеглят. Първите години след това са доста трудни и трите епархийни организации започват да търсят други източници за финансиране на благотворителност. В неделята след 13 ноември се отбелязва денят на бедните. На тази дата организацията „Каритас“ чества своя празник чрез редица инициативи да мотивира дарителството. Структура: Организацията е федерация на три независими епархийни католически организации. В мрежата на федерацията в страната към 2017 г. работят 68 служители и 264 доброволни сътрудници. „Каритас София“ е благотворителна организация на Католическата апостолическа екзархия в България, създадена на 31 август 1993 г. да извършва милосърдни дела от нейно име. Благотворителна католическа организация „Каритас Витания“ е създадена през 2011 г. от *Софийско-пловдивската епархия* за осъществяване на общественополезна дейност. Организацията наследява дейността на „Каритас Пловдив“, създадена през 1991 г. и обявена в несъстоятелност от 1 януари 2009 г. Католическа организация „Каритас Русе“ е създадена през 1992 г. като благотворителна организация на Католическата църква в България с територия на дейност Никополската епархия. Основните направления, върху които „Каритас“ концентрира своята дейност, са: Социални, здравни и образователни грижи и услуги в подкрепа на различни социални групи (болни възрастни хора; деца и младежи в риск; деца и младежи с увреждания; хора, зависими от психоактивни вещества; жени в неравностойно положение; бездомни хора и др.); Отговор в бедствени ситуации - в случаи на големи природни бедствия в страната оказва подкрепа на тежко пострадалите хора за връщане към нормалния ритъм на живот; Застъпнически действия - стъпвайки върху практическия си опит, на базата на изслушване и обследване на проблемите на крайно нуждаещите се, осъществява редица застъпнически действия пред властите. Президенти: Надка Гиргинчева (1993 - 1997); д-р Христо Каламов (1997 - 2002); епископ Петко Христов (2002 - 2020) и епископ *Румен Станев* (2020 -). Награди: „Шофар“ за 2013 г. от организация Шалом за грижата към нуждаещите се без оглед на религия и националност, с което се допринася за етническа толерантност в България. [Авторска © Иван Плачков] GO

Кармелитки - монахините от Ордена на Блажена Дева Мария от планина Кармил принадлежат към монашеско семейство, създадено през XII в. в Палестина и е реформиран през XVI в. от Свети Тереза от Исус и Свети Йоан от Кръста. Орденът добива и свой женски клон през втората половина на XV в. в Холандия, признат официално от папа Николай V на 7 октомври 1452 г. През 1935 г. в България се установяват пет монахини кармелитки. Дотогава тяхната общност пребивава в Цариград, но промените в законодателството на Турция правят невъзможно по-нататъшното им оставане там. Със съдействието на архиепископ *Анджело Джузепе Ронкали*, който по това време е апостолически делегат в Цариград, и със съгласието на епископ Кирил Куртев, кармелитките пристигат в София. През 1940 г. сестрите-кармелитки се установяват в закупен имот до църквата „Св. Франциск“ в София. През 1952 г. всички сестри са арестувани и подложени на строги разпити. Настоятелката прекарва повече от петдесет дни в затвора, след което е експулсирана. Имотите на манастира са конфискувани. През 1958 г. монахините се настаняват да живеят в църквата „Св. Франциск“, преграждайки килии върху трибуната. Строителството на нов кармелитски манастир в местността „Малинова долина“ в София започва през 1996 г. През 2002 г. е завършена основната сграда. Църквата към манастира „Свети Дух“ е завършена през 2013 г. Сестра Тереза Лесова (Пашкова) от ордена е родена в *енорията „Свети Михаил архангел“*. [КБ02] GO

КАРПАРОВ, Петър Серафимов (28 X 1961) - учител, кмет на град Раковски от 21 ноември 1991 до 24 октомври 1995 г. Той е първият кмет, избран по демократичен път. Роден на 28 октомври 1961 г. в село *Секирово*. Основното образование завършва в ОУ „Христо Ботев“, а средното в техникума по електротехника в Пловдив. През 1986 г. се дипломира в ПУ „Паисий Хилендарски“, специалност „Математика“. След това започва да преподава като учител в град Раковски - една година в *ЕСПУ „Г.С.Раковски“* и четири години в *СПТУ „Петър Парчевич“*. От есента на 1991 г. до есента на 1995 г. е кмет на *община Раковски*. По време на неговото управление са открити банкови клонове в града; укрепени са част от бреговете на река *Сребра*; водоснабдени са крайните улици на кварталите. Завършва следдипломна квалификация „Финансово-счетоводна и правна дейност на фирмите“ към Висшия икономически институт в София. След 1995 е помощник-директор, а от 2009 г. е директор на *ПГ „Петър Парчевич“*. Съпругата му Пенка Карпарова е също учителка. [БСЛА]

КАРПАРОВА, Власта Серафимова (29 X 1909-25 VI 1963) (рождено име Катерина) - монахиня, вискентинка. Родена на 29 октомври 1909 г. в Балтаджиш. По време на Втората световна война работи като милосърдна сестра в болница в Загреб, Хърватия. След войната се завръща в България. Умира на 25 юни 1963 година, погребана е в родното си място.[АББП]

КАСЕВ, Петър (1812 - 31 III 1849) (изписван и като Димитър Петър Касей) - католически свещеник, управлявал за кратко време Софийско-пловдивския католически викариат в средата на XIX в. Роден през 1812 г. Той е чех по народност. Завършва в Пропагандата на вярата в Рим и през 1834 г. е изпратен като мисионер в Пловдивско. Първоначално е свещеник в Селджиково и Дуванлии. През 1840 г. е свещеник в Хамбарлии и тогава му е поверено временното управление на диоцеза през 1840 г. След това почти 12 години е енорист в енорията „Свети Петър и Павел“ в село Даваджово. В началото на 1849 г. заболява и отива на лечение в Пловдив, където умира на 31 март същата година. На 25 февруари 1882 г. костите му са пренесени в новите католически гробища.[ССГН] СЪ

катедрален храм (катедра) - църква, която е седалище (катедра) на епископ (владика).[Уикипедия]

Католиците в България (1878-1989) - историческо изследване на проф. Светлозар Елдъров, проведено през 1998-2001 г. с научната и финансовата подкрепа на Международния център по проблемите на малцинствата и културните взаимодействия в София. Той прави мащабни проучвания в българските архивохранилища за съдбата на българските католици. Изследването е оформено през лятото на 2001 г. под формата на дисертация за придобиване на научната степен „доктор на историческите науки“. Изследването си публикува по-късно като монография. Материалът в книгата е организиран в четири основни глави. Първата глава „Трите лица на българските католици“ покрива периода между Освобождението до започване на Балканската война. Тя съдържа три части - за Никополската епархия, за Софийско-пловдивския викариат и за Униатството в България и по българските земи. Втората част разглежда проблемите пред българските католици по време на войните 1912 - 1918. Третата част е озаглавена „Католиците между двете световни войни“ и обхваща периода 1918 - 1944. Тя съдържа четири части като в първите три са разгледани проблемите на трите епархии, а четвъртата разглежда общите проблеми на българските католици в социализация на църквата през този период. Последната глава покрива периода 1944 - 1989 г. и е озаглавена „Католиците в тоталитарната държава“. Тя включва три части - първата част е за режима и католиците до съдебните процеси през 1952, втората, озаглавена „Деветият кръг: държавна сигурност и католическата църква“, е за атаките на Държавна сигурност срещу църквата през 1944 - 1952 и третата е за разработките на Държавна сигурност срещу католическия клир през 1953 - 1989. Изследването включва 350 страници текст с цитиране на голям брой източници за изследваните периоди. Изследването е източник на факти за много от статиите в тази енциклопедия.[КБ02]

католическа болница „Петър Парчевич“ - името на районната болница преди Втората световна война.

Католическа махала в Пловдив (известна като Католишка махала) - квартал, съществувал в Пловдив като общност в продължение на век между 1850-те години и 1950-те години. Сега територията на махалата е част от центъра на града. Католишката махала или наричаната още Павликианска махала в Пловдив се оформя заедно с утвърждаването на града като седалище на Южната католическа епархия в България. В „План на град Пловдив и околността“ от 1827 година, съставен от френския запасни офицер Йегершмид, са отбелязани католически манастир, църква и болница. Около тях по времето на администратора на епархията свещ. Иван Птачек започва да се формира махалата и това дело е продължено от епископ Андреа Канова. През 50-те години на XIX в., след построяване на катедралния храм „Свети Лудвиг“, епископ Канова предприема стратегически ход на оформяне на цял католически квартал. Освен църквата, той подпомага изграждането и на други сгради и институции, като училището „Свети Андрей“ за момчета. Девичкото училище „Свети Йосиф“ е поверил на сестрите-йосифинки и го е настанил в изградения капуцински манастир. Епископ Канова откупува също местата съседни на католическите институции, като ги отстъпва на католиците да си построят жилища и те впоследствие се разплащат с църквата. Така за кратко време около църквата са построени 40 къщи. Той също попечителства купуване на имоти от католиците в селата Коматеве и Белозем. За издръжка на епархията закупува в село Браниполе чифлик. Католическият мисионер от доминиканския орден - свещ. Доменико Мартилетти, по-известен в махалата

като „белият домин“, е първият хоров и оркестров диригент не само в католическата църква, но и в Пловдив. Той обучава младите пловдивски католици да свирят и пеят, като формира музикална група, в която са включени 4 цигулки, 1 контрабас, 4 флейти, 2 кларинета, 2 валдхорни, 1 флигорна - това дава основание да се счита, че в католическата махала в Пловдив е създаден първият български симфоничен оркестър. Свещ. Мартилети е първият лечител в Пловдив с школувана медицинска подготовка и дава лекарска помощ на пловдивчани още през 1855 г. В началото на XX век малка уличка в католическата махала получава името „Бълъ Доминъ“, която през 1952 г. е прекръстена на „Прага“. През 1867 г. френският пътешественик Гийом Лежан рисува карта на Пловдив, в която е обозначена „Павликянска махала“. На тази карта махалата има триъгълна форма между улица „Станимашка“ на запад (приблизително днешната „Цар Борис III Обединител“), улица „Константинополска“ на север (преименувана и с ново трасе „Княгиня Мария-Луиза“) и на изток и юг - края на града. Според българския историк Никола Алваджиев, махалата е достигала на изток до бирената фабрика „Каменица“ и сегашния квартал „Каменица“, където е имало езеро известно като „езерото на гургулиците“, а на юг - до църквата на капуцините. Зад църквата е започвала градската мера - място, където отвеждали добитъка на паша. През 1868 г. към църковния комплекс е открита *католическа духовна семинария*. По-късно наследникът на Канова - епископ *Франческо Рейнаути* - построява девически манастир „Света Елисавета“ за монахините францисканки *терциарки*. През 1872 г. той построява сиропиталище към манастира, където български сестри калугерки са възпитателки. През 1882 г. епископ Рейнаути основава съвременна за времето *католическа болница*. След Първата световна война започва изграждането на нова сграда на болницата в местността „Свещаровите ливади“. По време на Руско-турската война френският консул в Пловдив Боясе осигурява пушки и патрони на жителите на махалата да пазят християнските квартали на града от опожаряване. Махалата съществува като общност до 50-те години на XX в. С благоустрояването на град Пловдив през 60-те и 70-те години на XX век през махалата са прокарани нови по-широки улици и булеварди. Имотите на много семейства са отчуждени. Голяма част от семействата са настанени в жилищни блокове в други части на града. През този период махалата загубва характера си на религиозна общност. Единствено улица „Павликянска“, запазила старото си име и размер, напомня за махалата. През XIX в. жители на *Калъчлии* и *Балтаджии* също се заселват в махалата (*на снимката е един от тях - Иван Зайков, роден в Балтаджь през 1833 година*). В много от случаите от преди Освобождението, това са били хора влезли в противоречие с турските управници на родните си села. [Авторска © Иван Плачков] ГО

Католическа семинария - средно духовно училище в Пловдив, наричано също Серафическа, а по-късно и Мирска семинария, съществува през втората половина на XIX и в началото на XX век. През 1840 г. католиците в Южна България са поверени на грижите на ордена на *капуцините*. През 1868 г. орденът открива малка духовна семинария в Пловдив. Заслуга за това има епископ *Франческо Рейнаути*. Първоначално в нея учат 8 младежи от Пловдив и околните павликянски села. Родените през 1856 г. *Йосиф Ружин* и *Иван Спасов* от *Балтаджь* са едни от първите духовници, обучавани в семинарията и първите ръкоположени свещеници от селото. През 1881 г. Рейнаути с помощта на *Роберто Менини* преструктурира семинарията и тя е наречена „Международна“. Към семинарията е създаден и пансион. Преобладаващото число семинаристи в нея са българи. От 1881 до 1884 година, освен чужденците, тя подготвя и 17 свещеника от *павликяните-българи*. През 1884 г. *Католическата семинария* е настанена в нова сграда и е наименувана Серафическа семинария на апостолическия Ориенталски институт на капуцините, имаща за цел да подготвя български младежи за членове на ордена на капуцините. През 1885 г. в семинарията учат 40 момчета. През 1892 г. Роберто Менини открива ново крило на семинарията. За 10 години са подготвени 23 свещеници от местното население. Финансира се по линията на Ориенталския институт на капуцините, който включва също централа в село Буджа в околностите на град Смирна (днес в рамките на град Измир) в Турция и по-късно друга семинария в Сан Стефано (Цариград). Съединението на Източна Румелия с Княжество България поставя на изпитание семинарията. През 1894 г. Серафическата семинария в Пловдив е разделена на две: младежите-чужденци са изпратени в Цариград, а българите-павликяни остават в Пловдив. Семинарията в Пловдив е преименувана в „Народна (мирска) семинария“ имаща за цел да подготвя *мирски свещеници*. В продължение на 16 години тя подготвя още 23 свещеници от Пловдив и околните села. Някои от

завършилилите семинаристи избират светския живот, но са останали тясно свързани с техните енории като учители, писари (образовани чиновници) и дори са избирани за кметове. Освен богословие в семинарията има програми за обучение по философия. Обучението е на латински и италиански езици. Курсът на обучение е четиригодишен. След започване на Първата световна война семинарията (както и Ориенталският институт на капуцините) е затворена поради липса на средства. Междуособици от страна на местните мирски свещеници и новоназначения епископ-българин *Викенти Пеев* също допринасят за невъзможността да се продължи обучението под друга форма. След войната има няколко опита семинарията да бъде възстановена в София. Дори се достига да започване на обучение, което обаче не е довело до дипломиране на семинаристи. Перфекти (ректори): свещ. *Самуил Нутини*, от 1872 г. до 1879 г. - родом от Италия; свещ. Изидор Тейлор, от 1885 г. до 1889 г. - родом от Малта; свещ. *Климент Джундрин*, от 1898 г. до 1901 г. - родом от *Калъчлии*; свещ. *Никола Селимов* - от 1901 година, награден от цар Борис III с декорация „За граждански заслуга“ и др. Преподаватели: свещ. *Цецилий Бриньоне* - от 1868 до 1877 г. - преподавател по философия и богословие; свещ. Йероним Пивирото - от 1885 г. до 1888 г.; свещ. *Северин* - 1888 г. до 1890 г. - преподавател по италиански език; свещ. *Дамян Гюлов*, свещ. Никола Селимов, свещ. Венцислав Гайдаджиев и др. Възпитаници: *Викенти Пеев*, *Иван Романов*; *Йосиф Зайков*; *Йосиф Стойков*; *Антон Карагьозов*; *Йосиф Тончев*; *Петър Аров*, *Тобия Станев*, *Йосиф Говедаров*, *Иван Йозов Плачков*, *Йосиф Пеев*, *Арсений Гиев*, *Серафим Пеев*, *Станислав Радулов* и др. (на снимката преподаватели и възпитаници през 1913 г.) [Авторска © Иван Плачков] СЪ

католически съдебни процеси - поредица от политически съдебни процеси в България срещу католически епископи, свещеници, монаси, монахини и *миряни* в началото на 50-те години на XX век. Те са част от политиката на репресии от страна на установения от съветските войски комунистически режим в страната. Започва с делото на свещ. Асен Чонков, *енорийски свещеник* в с. Бърдарски геран, Никополска епархия. Той е арестуван през юли 1950 г. като предполагаем главен организатор на спонтанните бунтове в региона срещу насилственото събиране на т. нар. държавни доставки на зърнени храни. В обвинителния акт на врачанския окръжен прокурор Асен Чонков е определен като „привърженик на монархофашистката власт“ и „саботьор на отечественофронтовските инициативи“. За тези провинения е осъден на 15 г. затвор. Следва процесът срещу свещ. *Дамян Гюлов* - основател и редактор на католическия вестник „Истина“, арестуван през 1950 година. Обвинен е в антинародна дейност и е принуден да признае, че е поддържал „връзки с чужди разузнавания“, като е предавал сведения от военен, стопански и политически характер на Ватикана, Англия и Франция. На 14 януари 1952 година е осъден на 12 години затвор. Третият съдебен процес е на 3 юни 1952 г. Подсъдими са софийският свещеник *капуцин* свещ. *Роберт Прустов* и неговият помощник-домакин свещ. Стефан Цоков. Прустов е арестуван през 1950 година, а Цоков през есента на 1951 година. Двамата са принудени да направят самопризнания, че са извършвали шпионаж. Свещ. Роберт Прустов е осъден на 20 години лишаване от свобода, 22 години лишаване от граждански права и конфискация на цялото имущество. Свещ. Стефан Цоков е осъден на 10 години лишаване от свобода, 12 години лишаване от граждански права и конфискация на цялото имущество. На 6 юни 1952 г. в Пловдив е организиран съдебен процес при закрити врати, на който е разгледано делото срещу свещеник Йосиф Тончев, *капуцин*. Освен в шпионаж той е обвинен и в създаването на нелегална организация за извършване на „поддривна дейност“, осъден е на смърт и е екзекутиран на 23 януари 1953 г. През юли 1952 г. са арестувани голяма група католици. Обвинения са повдигнати срещу 40 души, сред които един епископ, 26 свещеници и една монахиня, като свещеникът Фортунат Бакалски умира още по време на следствието. Обвинението е за създаване на нелегална организация за шпионаж, подпомагане на нелегални лица и други „врагове на народа“, агитация срещу тоталитарния режим и колективизацията. Процесът продължава от 29 септември до 3 октомври - четирима души са осъдени на смърт чрез разстрел: никополският епископ Евгений Босилков - пасионист, и *успенците* свещ. Камен Вичев, свещ. Павел Джиджов и свещ. Йосафат Шишков. Другите присъди варират от 3 до 20 години лишаване от свобода - двама са осъдени на 20 години затвор, шестима на 15 години, двама на 14 години, единайсет души получават по 12 години, деветима по 10 години, четирима съответно по 8, 6, 5 и 3 години, и двама по година и половина. Смъртните присъди са изпълнени в 23,30 часа на 11 ноември 1952 г. в Софийския затвор. На 29 октомври 1952 година Софийският окръжен съд разглежда делото на епископ *Иван Романов*, наместник на *Софийско-пловдивския апостолически викариат*. Обвинението е шпионаж. Произнесената присъда е 12 години лишаване от свобода, като 74-годишният Романов умира в затвора два месеца по-късно на 8 януари 1953 година. От 2 до 4 декември 1952 г. Софийският окръжен съд разглежда още едно дело срещу група католици, обвинени в шпионаж. Поради паралелното водене на процесите, този процес е наричан малък католически процес. Обвиняемите са 7 духовници и 3 *миряни* - д-р Петко Момчилов е

осъден на смърт, един от останалите на 20 години, двама на 15, двама на 12, двама на 10 години и двама на 6 години лишаване от свобода. До 1963 г. всички подсъдими, излежаващи присъди по процесите, са освободени. След политическите промени през 1989 г. дъщерите на д-р Петко Момчилов изискват преглед по реда на надзора на делото срещу него и той е реабилитиран на 13 април 1993 г. През май 1999 г. Върховният касационен съд отменя по реда на надзора смъртната присъда на епископ Евгени Босилков. През 2002 г. и 2005 г. са правени неуспешни опити да се реабилитират обявените за блажени, разстреляни през 1952 г. свещеници Вичев, Джиджов и Шишков. С промените в Закона за политическа и гражданска реабилитация на репресирани лица от 10 август 2010 г. са реабилитирани осъдените по големия католически процес.[КБ02] СЪ

КЕРИН, Франц Калчов (26 VIII 1855 - 11 IX 1918) (*друго малко име: Ченко*) - първият учител в *Калъчлии* след Освобождението. Роден на 26 август 1855 г. Следвал богословски науки в Рим, но се завръща и създава семейство. Бил е учител в родното си село. През 1881 г. е учител в село *Герен*. Наред с четенето и писането на латиница, той започва да преподава и българската азбука. Тогава училището е посещавано от около 40 момчета и момичета. Умира на 11 септември 1918 г.[125ГСУГР]

КИКОВ, Стефан (13 II 1982) - футболист, защитник. Роден на 13 февруари 1982 г. в Пловдив. Израства в град Раковски. Киков е юноша на „Ботев“ и там прави своя дебют в мъжкия футбол. Той обаче не успява да се пребори за титулярно място в отбора и е привлечен в „Черно море“, където също не успява да се наложи. Все пак Киков стига до „Волов“, където играе чудесно и е несменяем титуляр. През лятото на 2007 е на крачка от завръщане в родния си клуб „Ботев“, но след неразбирателство отива в „Сливен“. През лятото на 2010 напуска отбора и през „Славия“ преминава в „Брестник“. След като отборът се отказва от участие в Б група през септември 2011 Киков се завръща клуб „Ботев“. Той може да играе на няколко поста, основно като централен защитник и дефанзивен халф. Разделя се с клуба през зимата на 2012 година след скандал с помощник-треньора Светльо Петров. През 2014 г. започва да играе в *ФК „Раковски“*. След това става и старши треньор на клуба.[Уикипедия]

КИКОВА, Тодорка (*неизв.*) - учителка, последният кмет на *Секирово* и единствената жена заемала кметски пост в селата и града.[МЛЛА]

Кирил и Методий - официалното наименование на читалище „*Св. св. Кирил и Методий - 1908*“ между 1944 и 1989 г.

КИСЪОВ, Петър Йозов (10 IX 1942 - 2 IV 2016) - кмет от 1 април 1977 до 4 април 1979 г. Председател на Градския народен съвет от 1 април 1977 до 26 януари 1979 г. и председател на ИК на ОБНС от 26 януари 1979 г. до 4 април 1979 г. По време на неговото управление са издълбани седем сондажни кладенци, от които започва добиването на вода (210 литра в секунда). Направена е първата копка на *Стоманолерния завод*; открито е ЕСПУ - като средно училище; започва масово строене на нови еднофамилни жилища; започват да се сключват граждански бракове на сцената на читалищния дом с ритуален хор от над 20 души; осъществено е побратимяване на градовете Раковски и Котел.[БСЛА]

климат на Раковски - територията на град Раковски попада в преходно-континенталната климатична област, разположена южно от Стара планина. Тя се отличава със значително по-мека зима и сухо лято. Стара планина е бариера, преграждаща преминаването на студените континентални въздушни маси на юг. Снежната покривка през зимата не се задържа дълго, а в последните години е и рядкост. Територията на общината понякога е обект на поройни дъждове, гръмотевични бури и градушки през пролетта и лятото. Посоката на ветровете е предимно югозапад-югоизток.[COP]

кметове на Генерал Николаево - 1879-1880: Марко Терзийски; 1881-1882: Рочо Романов; 1883-1884: Рочо Рончев; 1885-1886: *Никола Петков*; 1887-1891: Иван Белчев; 1892-1896: Ченко Деливански; 1897-1899: Никола Петков; 1900: Рафаил Алексиев; 1901: Луиджо Бендерлийски; 1902: Никола Шопов; 1903: Франческо Керин; 1904-1907: Самуил Стойков; 1908-1911: Тобия Говедарски - през 1909 награден с

Възпоменателен кръст „За независимостта на България“; 1911-1913: Серафим Матейчин; 1914-1917: Венко Петков; 1918-1919: Иван Джудрин; 1920: Ченко Денков; 1922: Петър Власов; 1923: Тобия Стрехин; 1923-1924: Никола Кочев; 1925: Серафим Белчев; 1926-1927: Лети Кайсарски; 1928: Петър Терзойски; 1928: Йозо Дюлгерски; 1929-1930: Йозо Кочев; 1931-1932: Никола Кочев; 1932: Климент Дюлгерски; 1933: Борис Петков; 1933: Петър Търновалийски; 1933: Климент Дюлгерски; 1934: Гено Загорчев; 1934: Луиджо Стойков; 1934: Петко Петков; 1935: Стефан Добрев (от Пловдив); 1936-1939: *Иван Петков* (от Болярино); 1940-1944: Иван Сребрев (от Чехларе); от 10 септември до 31 декември 1944: Съвет в състав Никола Гиев, Гено Загорчев и свещ. Рафаил Станев; 1945: Венко Пищийски; 1945-1946: Никола Гинев; 1946-1949: Гено Сарийски; 1949-1953: Иван Райков; 1953-1954: Гено Белчев; 1954-1962: Иван Райков; 1962-1966: *Слав Станков*. [ИЛЛА]

кметове на Парчевич - 1886-1914: в община Стряма; 1914-1944: в община *Секирово*; 1944-1945: Йозо Геков; 1945: Стефан Геков; 1945-1947: Марко Боргоджийски; 1947-1948: Йозо Карагеоргиев; 1948-1949: Петър Зенков; 1949-1951: Павел Рабаджийски; 1951-1953: Матей Донеv; 1953-1960: Серафим Пеев; 1960-1966: Йосиф Плачков. [ЖНОР14]

кметове на Раковски - 1966-1971: *Слав Станков*; 1971-1977: *Иван Балабанов*; 1977-1979: *Петър Кисъов*; 1979-1981: *Ченко Терзийски*; 1981-1987: *Иван Лачев*; 1987-1990: *Иван Анадъмски*; 1990: *Иван Лачев*; 1990-1991: *Йовко Патазов*; 1991-1995: *Петър Карпаров*; 1995-1999: *Иван Лачев*; 1999-2008: *Франц Коков*; 2008-2009 (ВрИД Кмет): *Стойо Фитнев*; 2009-2015: *Иван Антонов*; от 2015: *Павел Гуджерев*. [ЖНОР14]

кметове на Секирово - 1879-1886: *Иван Петров Гюлов*; 1887: Петър Изевков Гиев; ?-1892: Андрей Стоянов; 1892-?: Тодор Георгиев; 1908-1911: Иван Врешков - през 1909 награден с Възпоменателен кръст „За независимостта на България“; 1920: Иван Йосифов Койрушки; 1924: Съби Иванов Инджов; 1924-1925: Иван Андреев Койрушки; 1925-1927: Петър Иванов Аянски; 1927-1929: Иван Андреев Койрушки; 1929-1930: Съби Иванов Инджов; 1930-1931: Арсен Рафаилов Пеев; 1931-1932: Гено Йозов Тобиев; 1932: Йозо Иванов Боргоджийски; 1932: Рад Петров Начев; 1933: *Иван Йозов Плачков*; 1934: Йозо Августинев Ячев; 1934: Гено Серафимов Земярски; 1934: Венко Генов Земярски; 1934-1935: Атанас Михайлов; 1936-1939: *Христо Червенков*; 1939: Тодор Станулов; 1939: Янко Кирилов; 1940 - 1941: *Иван Петков*; 1941-1944: Христо Кривошиев; 10 септември до 31 декември 1944: Иван Иронимов; 1945: Христо, Тотъо; 1945: Георги Сребрев (от Чехларе); 1945-1946: Гено Кабов; 1946: Венко Панин; 1946-1949: *Иван Андреев Лесов* (Дишов); 1949-1953: Никола Ченков Пачов; 1953-1954: Съби Рабаджийски; 1954-1961: *Секирово* е в една община с *Генерал Николаево* (с кмет Иван Райков); 1962-1963: Ангел Арлашки; 1964-1966: *Тодорка Кикова* (за съжаление списъкът не е пълен). [МЛЛА]

КОВАЧЕВ, Петър (1745 - 24 II 1795) (*наричан още Царски*) - католически духовник и книжовник от XVIII век. Роден през 1745 (или 1746) г. в Пловдив (или в село *Даваджово*). Следва и завършва образованието си в Рим, където е ръкоположен за свещеник. Той се завръща в България през 1770 г. През 1772 г. и се установява в *Даваджово*. От 1776 е викарий на *Софийско-пловдивския апостолически викариат*. През 1782 г. Петър Ковачев е предложен за никополски епископ на мястото на *Павел Дуванлията*. Големи тълпи от хора се струпват в Пловдив в защита на Ковачев. Те пишат писмо (от 7 ноември 1782 г.) до Конгрегацията с молба Петър Ковачев да бъде оставен на същото място. Молбата бива разгледана и той остава при своите *миряни*. Творбите му са с разнообразно съдържание: поучения в религиозна нравственост, жития на светци по Римокатолическия календар, стихотворения на религиозни теми, съчинения по свещена и църковна история. От Петър Ковачев са известни няколко писма-рапорта до Конгрегацията. Петър Ковачев Царски умира на 24 февруари 1795 г. от болестта „идропсия“ - едема (оток), от която е страдал повече от 6 месеца. Няколко месеца преди смъртта си той предава устно управлението на *диоцеза* на Никола Табаков. Ковачев е погребан в *Даваджово*. Шест месеца след неговата смърт умира от *чума* и Никола Табаков. Ръкописното наследство на свещ. Ковачев се съхранява в Народните библиотеки в София и в Пловдив. В рапорт до Конгрегацията от 14 август 1794 г. Ковачев дава подробна информация за броя на населението в католическите села: „*На първо място искам да дам отговор за точния брой на селата и християните в турските чифлици. Това са град Филипополис, селата Балтаджия, Калашиля, Селджиково, Дуванлия, Амбарлия, Даваджово. В града имаме 2024 души. Оттук към изток, на около 3 часа е селото Балтаджи. Там има 384 души и малко турци. Още половин час нагоре е Калъчлии* -

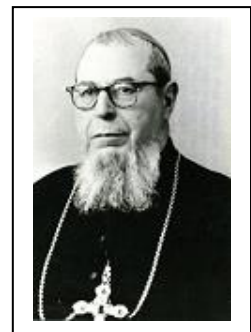
постоянна резиденция на дон Никола Табаков. Там има енорийска къща и стая, в която се отслужва Светата литургия. Хората са 655, без да има от друга религия. Около града и селата, по турските чифлици се набират 220 души. Това са Остра могила, Коматеево, Ахляново, Дуганджа. Всички тези са като една енория поверена на дон Никола. Тръгвайки от града към север 4 часа път е село Селджиково. В него има 332 души. Там има схизматици и турци. На четвърт час е село Дуванлия. Там имаме 520 души и няколко турци. Още малко на запад е село Амбарлия. Там имаме наши 346 души. Има няколко схизматици и турци. В него има също енорийска къща. Оттук на север е моята резиденция в село Даваджово. Там има 320 души. Около него има и много минерални извори. Ето това са моите овци всичко 3829 души.“[ССГН] GÖ

КОВАЧЕВ, Стефан Данаилов (неизв. - неизв.) - учител от 1918 г. в училището в Балтаджи, главен учител от 1927 г. до 1933 г. и дългогодишен председател на читалище „Петър Богдан Бакшев“ и читалищен деец.[75ДСГР]

Ковид 2019 - вирусна епидемия, която е повсеместна, обявена в началото на 2020 година, постепенно обхваща почти всички страни на всички континенти. Първият доказан случай на болестта в България е от 8 март 2020 г. а към 15 ноември 2022 г. има 1 284 051 потвърдени случая на болестта всички области на страната. До тази дата има регистрирани 37 965 смъртни случая. Анализирайки наличните данни англоезичното седмично списание „Икономист“ индиректно прави заключение, че в България починалите от болестта по време на пандемията са над 70 000, т.е. двойно повече от официално регистрираните. Според официалната статистика разпределението на починалите за трите години е както следва: 2020 г. - 7 417, 2021 г. - 23 057 и 2022 г. - 7 491 души. От цифрите се вижда, че най-висок е броят на починалите през 2021 г. От енорийските книги на двете големи енории в Раковски общият брой на починалите в двата големи квартала е 213 за 2020 и 264 за 2021 година. Това прави 24% ръст за 2022 на база на предишната година, която също е по времето на пандемията. В периодите (месеците) на вълните са отчетени до 2,5 пъти по-голяма смъртност. Завеждащият вътрешното отделение в районната болница в Раковски - д-р Йосиф Изамски, лекувайки болните в града и района, губи живота си на 25 ноември 2020 г. През ноември 2021 г. след разследване на Нова телевизия са разкрита схема за измама с пропуски за ваксина. През същия месец полицията разбива друга мрежа от фалшиви сертификати за ваксина, действаща в Асеновград и Раковски, замесена в издаването на поне 250 такива документа, като са арестувани четирима души. Директорът на Медицинския център в Раковски, д-р Иван Попов, опровергава тези обвинения.[Авторска © Иван Плачков]

КОЙРУШКА, Елена (неизв.) - монахиня, евхаристинка, генерална асистентка, иконом. Израства в енория „Свети Михаил архангел“. През 2000 г. влиза в манастира на монашеската общност „Сестри Евхаристинки“ в София като послушница. Дава вечните си обети на 18 ноември 2007 г. в храма „Блажен Йоан XXIII“ в София. Светата литургия е отслужена от Апостолическият екзарх епископ Христо Пройков.[АББП]

КОКОВ, Симеон (24 I 1897 - 11 VII 1974) - католически духовник, капуцин, титулярен епископ и викарий на Софийско-пловдивския апостолически викариат. Неговото архиерейско служене, подобно на неговия предшественик епископ Иван Романов, е в труден период за католиците в България - свещениците са малко и застаряващи, официалните връзки с Ватикана са прекратени, запазените църковни сгради и църкви имат нужда от ремонт. Всичко, което е направено през този труден период, е в резултат на усилията на енорийските свещеници по места, с активната помощ на местното население. Роден на 24 януари 1897 година в село Балтаджи. На 29 януари 1923 г. е ръкоположен за свещеник. Той е първият българин защитил докторат в престижния Папски Източен Институт през 1926 г. След това е преподавател по богословие в град Болцано в Италия. На 3 май 1940 г. е избран за главен настоятел на капуцините в България и на 1 юни се завръща в Пловдив. Неговата резиденция е в манастира до църквата „Дева Мария - Царица на ангелите“. В началото на 1950 г. свещеник Симеон Коков е смятан за предполагаем наследник на вече боледуващия софийско-пловдивски викарий Иван Романов. Поради тази теза той е наблюдаван пряко от оперативните работници на Държавна сигурност. През същата година властите са искали да бъде изпратен български представител на международния конгрес за мир, организиран от Чешката национална католическа църква през юни 1950 г. във Велеhrad. За тази мисия е подготвян свещ. Петър Сарийски, секретар на епископ Романов. Симеон Коков обаче успява да го

разубеди. Освен това той публично осъжда участието на свещ. Сарийски като член в Окръжния съвет на Отечествения фронт в Пловдив. На 20 април 1958 г. е избран за софийско-пловдивски апостолически администратор и за титулярен епископ на Батне. Държавата се опитва да диктува избирането на следващия католически епископ на Софийско-пловдивския апостолически викариат, прилагайки подхода разделяй и владей. Изострят се противоречията между преди това титулувания администратор на епархията - *Богдан Добранов* и епископа на католиците по източния обред - Кирил Куртев. На 4 декември 1960 година, с разрешение на Комитета за изповеданията Кирил Куртев ръкополага Симеон Коков за епископ. От началото на 60-те години дейността на Католическата църква в България преминава под знака на Втория ватикански събор. Покана за събора получава и епископ Кирил Куртев като представител на Католическата църква в България, но поради смъртта на неговия помощник Йордан Карамитров, за Рим заминава Симеон Коков. Покрай работата си на събора, участва в Първата и Третата сесия през 1962 и 1964 г. и се среща с папа *Йоан XXIII*. Противоречията между Симеон Коков и Богдан Добранов, респективно между техните привърженици и симпатизанти сред клира и *миряните* на Софийско-пловдивския викариат, задълго затормозяват нормалното развитие на църковно-религиозния живот. През 60-те години по партийна и административна линия са предприети мерки за ограничаване дейността на свещениците и за изолирането им от населението. Чрез селските народни съвети енорийските свещеници са предупредени да не събират деца, да не бият камбани, да не издават кръщелни свидетелства, да разпуснат църковните хорове. През март 1971 г. в качеството си на представител на Ватикана, участва в церемонията по погребението на патриарх Кирил Български. Епископ Симеон Коков умира в Пловдив на 11 юли 1974 г. Погребан е в гробищния парк на родното си място.[КБ02] ГД

КОКОВ, Франц Генов (1 I 1963 - 25 X 2008) - икономист и дългогодишен кмет на град Раковски, подкрепян от партиите СДС, НДСВ и ГЕРБ. Роден на 1 януари 1963 г. в село Белозем, Пловдивски окръг. Основно образование завършва в родното си село. В икономически техникум „Васил Левски“ в Пловдив завършва средно образование. През периода 1983 - 1985 г. отбива военната си служба в спортна школа „Тракия“ Пловдив в дублиращия отбор по футбол към представителния тим. Завършва висше образование във ВФСИ (Висш финансово-стопански институт) „Д. А. Ценов“ в град Свищов, специалност „Счетоводство и контрол“. През последната година от следването си специализира стопански и финансов контрол. От 1992 до 1993 г. работи като данъчен инспектор в Данъчното бюро в град Раковски. След този период открива счетоводна кантора за счетоводни и финансови услуги. Притежава лиценз, издаден от Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа за оценител на земеделски земи, подобренията и насажденията върху тях. От 1995 г. е избран за общински съветник в *Община Раковски* с листата на коалиция Обединени демократични сили. Председател е на Икономическата комисия към Общински съвет. През 1999 г. е избран за кмет на Община Раковски. През 2003 г. е преизбран за втори, а през 2007 г. - за трети мандат. По негова идея от 2000 г. ежегодно се организира фестивалът на маскарадните игри „Кукове“, който се финансира от Община Раковски. По време на първия му мандат се подновява прокарването на канализацията на обратните води в Раковски и се прави проект за канализация на село Белозем. Реконструира се пътят Стряма - Момино и уличното осветление на основния булевард в града. Идеята за създаването на *индустриална зона* чрез публично-частно партньорство се ражда в Италия, когато Франц Коков посещава икономическа зона в страната заедно с бизнес делегация. По идея на Франц Коков се организира и провежда международният детски футболен турнир „Обединени от футбола“ на стадион „Г.С.Раковски“. След преждевременната смърт на Франц, турнирът носи името „Обединени от футбола-Франц Коков“. Имало е и предложение един от градските стадиони да носи името му, но предложението е отклонено от общинските съветници. Благодарение на усилията на Франц са организирани множество годишни фестивали и празници в общината: Фестивал на белия щъркел в Белозем, Празник на виното в Раковски, Международен християнски младежки фестивал и др. През 2002 г. по време на апостолическото поклонничество на папа Йоан Павел II в България лично води колона от *раковчани*, извървели пеш разстоянието от Раковски до Пловдив, за да присъстват на Светата *литургия* на централния площад в Пловдив. Франц Коков умира на 25 октомври 2008 г. след дълго боледуване. Погребан е в гробищния парк на родното си място. Признание: Една от улиците и една от спирките на обществения транспорт в родното му село носят неговото име. От 14 април 2021 г. е почетен гражданин на община Раковски. От 13 април 2023 г. улицата пред стадион „Г.С.Раковски“ в град Раковски носи неговото име.[БСЛА] ГД

колективизация - кампания на тоталитарния режим в България за изземване на селскостопанските имоти от хората и предаването им на контролирани от държавната администрация трудово кооперативни земеделски стопанства. Първото *трудово кооперативно земеделско стопанство* е (ТКЗС) основано в село *Секирово* на 3 октомври 1948 г. Първоначално има 45 члена с хиляда декара земя и 5 крави. Първият председател е *Иван Лесов*. То започва да функционира от 1949 г. като масовизацията му става през 1950-1951 г. Стопанството съществува като ТКЗС „Антон Югов“- с. Секирово, Пловдивско от 1948 до 1957 г. На 16 януари 1949 г. е основано *ТКЗС „Първи май“* в село *Генерал Николаево* от 121 домакинства с 3800 дека земя и председател Гено Сарийски. През следващите години до 1956 г. се извършва масовизацията на стопанството. Получава инструкции и се отчита през Околийския народен съвет, отдел „Селско стопанство“ - Пловдив. Самостоятелното му съществуване продължава до 1958 г. През 1949 г. се създава и ТКЗС в село *Парчевич* с председател Павел Рабаджийски. През 1957 г. то се слива със стопанството в Секирово и новото стопанство се нарича Обединено трудово кооперативно земеделско стопанство (ОТКЗС) „Антон Югов“- с. Секирово, Пловдивско. През 1958 г. ТКЗС „Първи май“ в село Генерал Николаево се включва с всички активи и пасиви към Трудово кооперативно земеделско стопанство (ТКЗС) „Мороза“ - с. Отец Кирилово. През следващата година към това стопанство за кратко се присъединяват и стопанствата в селата Дрангово, Златосел, Свежен, Секирово и Парчевич. През 1962 г. стопанството в Секирово променя името си на ОТКЗС „Девети септември“- с. Секирово, Пловдивско. На 1 март 1964 г. ТКЗС „Първи май“ - с. Генерал Николаево и ТКЗС „Девети септември“ - с. Секирово се обединяват под формата Държавно земеделско стопанство (ДЗС) - с. Генерал Николаево. Отделните стопанства се наричат „бригади“. В административно отношение стопанството е на подчинение на Околийски народен съвет, отдел „Селско стопанство“ - Пловдив. На 1 януари 1965 г. ДЗС преминава към Управление „Сортови семена“. От 1 януари 1966 г. стопанството се трансформира в Държавно семе-производствено стопанство и се обособява като Държавно елитно семе-производствено стопанство със седалище с. Генерал Николаево. През октомври 1970 г. Държавно семе производствено стопанство (ДСС) става колективен член на Аграрно-промишлен комплекс (АПК) - Брезово. През 1978 г. ДСС - Раковски се отделя от АПК - Брезово като Държавно семе-производствено стопанство и е на подчинение на НПО „Сортови семена“ - София. От 1 януари 1979 г. АПК „Раковски“ започва да действа самостоятелно, заедно с водещите се към него клонови стопанства и други дейности. Специализираните клонови стопанства, които се водят към комплекса са на селищата Генерал Николаево, Секирово, Парчевич, Белозем, Стряма. Със Заповед № ДЗ-06 от 20 април 1989 г. на Общински народен съвет Раковски е извършена разделителната дейност на комплекса чрез съставен разделителен протокол по баланс към 30 юли 1989 г. Дейността му е поета от колективните земеделски стопанства. През средата на 1989 г. бригада „Секирово“ излиза от състава на АПК „Раковски“ и се формира Колективно земеделско стопанство (КЗС) - Секирово, което поема активите и пасивите на бригадата. Регистрирано е под наименованието Колективно земеделско стопанство (КЗС) „Секирово“ - Раковски. В състава му до 1990 г. влиза и стопанството в с. Шишманци. През 1992 г. стопанството е пререгистрирано в Пловдивския окръжен съд като Земеделска производствена кооперация „Секирово“ - Раковски и има пълна юридическа и икономическа самостоятелност. С Решение № 8256 от 1 юни 1992 г. на Окръжен съд - Пловдив, стопанството е обявено в ликвидация. Ликвидацията приключва през 2001 г. [Авторска © Иван Плачков]

комуникации в град Раковски - През 1918 г. в село *Калъчлии* започва да работи първата в района пощенска станция. В постановление №255/8716 от 8 септември 1920 г. на Министъра на железниците, пощите и телеграфите, утвърдено от Министерския съвет на 13 октомври 1920 година под №11449 е отбелязано, че на основание на чл.5 от Закона за отчуждаването на здания за държавна, окръжна и общинска нужда се отчуждава за нуждите на Телеграфо-пощенската станция в село *Калъчлии* здание на Луиджо М. Луков, състоящо се от две стаи - бивши кръчма и бакалница, затворени, без дворно място, находящи се на шосето Пловдив - Брезово, улица „Главна“. На американска военна карта подготвена за Втората световна война с информация събирана от български карти от 1920-те и 1930-те години е отбелязано, че в *Генерал Николаево* има телефонна/телеграфна станция. През 1932-1934 г. са направени опити за отварянето на ученически кина в *Балтаджии* и Калъчлии. През 1938 г. общината в Секирово осигурява средства за закупуване на телефони стълбове за свързване на селото с телефонната станция в село Генерал Николаево. В пловдивския в-к „Воля“ от 1940 г. се съобщава, че в *Секирово* има телефон и уредена ежедневна поща.

През януари 1941 г. кметът на Секирово - *Иван Петков* - закупува радиоапарат и високоговорител при училище „*Петър Парчевич*“. На 20 ноември същата година за училището в Генерал Николаево е закупен радиоапарат „Олимпия - 401“ (откраднат през 1953 г.). През 1945 г. в читалище „Кирил и Методи“ е закупен първият киноапарат. През 1950 г. едно от помещенията на читалището се реконструира на киносалон и е доставен нов широколентов киноапарат. На 19 декември 1962 г. в училище „*Христо Ботев*“ е закупен първият телевизор. През лятото на 1964 г. в новата сграда на училището е направена кинозала, оборудвана с машина „Славянка“. През 1976 г. започва строежът на сградата на пощата в кв. „*Нов център*“. В края на 1970-те и началото на 1980-те болшинството домакинства имат домашни телефони. От средата на 1990-те в Раковски работи кабелна телевизия. По същото време в Раковски навлизат и аналоговите мобилни телефони на „Мобиком“. През периода края на 1997 и началото на 1998 г. са изградени първите клетъчни станции на „Мобилтел“, с което се поставя основите на цифровата комуникация в града. През октомври 2001 г. учениците от ОУ „*Христо Смирненски*“ (на снимката) за първи път имат компютърна зала с Интернет, първоначално подпомогнати с достъпа от безжична инфраструктура на фирма „*Инса*“. В началото на 2019 година *Община Раковски* е включена в мрежата WiFi4EU - общоевропейска система за безплатен безжичен интернет на обществени места.[Авторска © Иван Плачков]

Конвентуалски манастир - виж манастира *Свети Максимилиан Колбе*.

Конвентуалци - католически *орден*, известен като орден на Малките Братя Конвентуалци, един от трите Ордена на папското право, които съставляват Францисканското семейство. През 1274 г. между „братята на общността“ и „спиритуалните братя“ настъпва различна интерпретация на францисканския начин на живот, наследен от св. Франциск. Така се стига до разделяне на францисканския орден. Началото на дейността на ордена в България е свързано с свещ. *Йосиф Кривчев*. По заповед на Генералния настоятел през 1923 г. той се връща в България и събира младежите, които желаят да встъпят в Ордена. Към конвентуалския манастир в цариградското предградие Буюкдере е открита семинария, специално предназначена за българи. По това време там се подготвят десетина деца, главно от павликянските села край Пловдив. През 1929 г. учебното заведение е закрито, а семинаристите са прехвърлени в Асизи в Италия, където в следващите години пристигат новите кандидати на ордена. В навечерието на Втората световна война първите българи конвентуалци се връщат в България и се включват активно в живота на Католическата църква, но не в *диоцеза* на Софийско-пловдивския викариат, а като енорийски свещеници в *униатски* села. Много от новите семинаристи остават зад граница след завършването си поради смяна на политическата система в България. Свещениците *Йосиф Кривчев*, *Петър Сарийски*, *Иван Гаджов* и *Недялко Романов* са живеели в България между 1950 и 1990 г. През 80-те години свещениците Кривчев и Романов започват обучение за приемане в ордена на Петко Христов - бъдещ епископ на Никополската епархия. След 1990 г. в България се завръщат свещениците-конвентуалци Максимилиан Балабански, Георги Арлашки, Симеон Луков и Георги Елдъров (в Асизи остават свещ. Владимир Пенев и свещ. *Венко Плачков*). Тяхното завръщане е свързано също така и с липса на свещеници. Те канят полските конвентуалци да се присъединят към тях в България. От 1998 г. започват да пристигат монаси от различни полски провинции на ордена. На 8 май 2010 г. е ръкоположен конвентуалецът свещ. *Венцислав Николов*. Освен за манастира „*Свети Максимилиан Колбе*“ в град Раковски, конвентуалците се грижат за църквата „*Дева Мария от Фатима*“ в Плевен.[Авторска © Иван Плачков] ГД

КОНСТАНТИНОВ, Иван Иванов (2 II 1874- 27.12.1923) - учител. Роден на 2 февруари 1874 г. в с. Ак-Бунар, Одринско. Католик от *източния обред*. Като младеж участва в освободителната борба на одринските българи срещу турската власт. Поради опасност да бъде разкрит и съден, той бяга и се заселва в село *Калъчлии*, където създава семейство. Учителства от 1894 г. до смъртта си на 27 декември 1923 г. Мобилизиран и взема участие в *Балканската война*. Дълги години е главен учител (т.е. директор) на училището.[125ГСУГР]

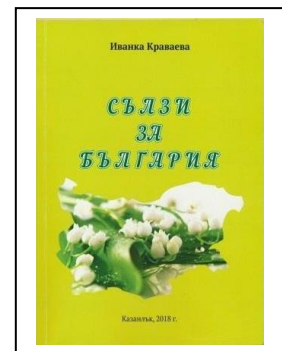
КОСТОВ, Иван Йосифов (21 XII 1959) - доцент. Роден на 21 декември 1959 г. в село *Генерал Николаево*. Завършва основното си образование в родното си място, а средното - в Образцов техникум по електротехника в Пловдив през 1978 г. След това отбива военната си служба в Елхово. През 1985 г. завършва „Автоматизация на производството“ в Техническия университет в София. След дипломирането си започва работа по разпределение в Завода за асинхронни двигатели в Пловдив и след това работи в *Стоманолъярния завод* в град Раковски. През лятото на 1990 г. печели конкурс за преподавател по „Автоматично управление и регулиране, управление на електрозадвижванията“ във филиала на Техническия университет в Пловдив. През 2003 година защитава докторат по „Електрозадвижване“, а през 2004 г. е избран за доцент по същата научна дисциплина. От 2007 до 2019 г. е ръководител на Катедра „Системи за управление“. Научните му интереси са в областта на синтеза на системи за управление на електрозадвижвания с двигатели за постоянен ток, асинхронни и синхронни двигатели. Самостоятелно и в съавторство има издадени 6 учебника и учебни помагала, 15 статии, публикувани в периодични издания, 15 научни доклади на конференции и 6 разработки, внедрени в експлоатация.[АББП]

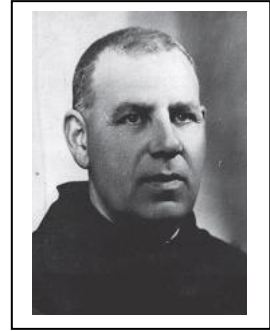
КОТОВ, Ангел Павлинов (30 V 1974) - протестантски пастор. Роден на 30 май 1974 г. в град Раковски в католическо семейство. Завършва техникума по обществено хранене „Асен Златаров“ в Пловдив, специалност „Кулинар-готвач“ и Библейското училище в Пловдив. През 1991 г. все още ученик започва да посещава евангелската църква в Пловдив и приема протестантската вяра. След около две години започва да я проповядва. Пастор е от 2004 г.[АББП]

КОТОВ, Бойчо (1 I 1969) - самоук художник, Роден на 1 януари 1969 г. в град Раковски. Учи в родния си град. От 1990 г. е художник на свободна практика. Работи главно в областта на живописата - портрети, фигурални композиции и пейзажи. Има изложби в град Пловдив, Панагюрище, Варна, Златоград, Велинград и др. Участва и на изложби в Италия и Гърция. Негови работи са притежание на частни колекции във Великобритания, Белгия, Италия, Гърция, Кипър, Германия и България. Той е редовен участник в международната изложба „Импресия“ - град Пловдив. От 2007 година живее и твори в село Стрелци. На 4 декември 2024 г. след реконструкция е открита обновената Ритуална зала в град Раковски, декорирана от Бойчо Котов.[ЖНОР14]

КРАВАЕВА, Иванка (4 IV 1940) (*по баща Боргоджийска*) - икономист. Родена на 4 април 1940 г. в село *Секирово*. Омъжва се веднага след завършване на училище. Съпругът ѝ е от Розовец. Веднага след това се установяват да живеят в Казанлък. Започва да работи като счетоводител в „Завод 3“ на „Арсенал“, от 1973 до 1986 е завеждащ икономически отдел в „Завод 7“. След това е счетоводител в „Обществено хранене“ в Казанлък, експерт към КТ „Подкрепа“, директор на завод „Първи Май“, осем години води курсове по специалност „Икономика“ в Научно-техническите съюзи - Казанлък и 18 години е председател на туристите-ветерани в града на розите. През 2019 г. издава книгата „Сълзи за България“, която е лична изповед за нейния живот, преминал, както на всеки от това поколение, през изненадващите и дълбоки промени на последните близо осем български десетилетия. От типично патриархалния бит в Секирово, през строителството на социализма, смяната на собствеността след 1989-а и новите времена на т.нар. „Преход“, до динамика на оцеляването, пръснало семействата по различни краища на света, всичко това е събрано по страниците на книгата в неспирни сантименти по българското.[АББП]

КРИВЧЕВ, Йосиф Серафимов (30 I 1899 - 31 VIII 1988) - католически духовник, първият българин-конвентуалец. Роден в село *Балтаджи* на 30 януари 1899 г. На 10 август 1913 г. постъпва в *Ордена на конвентуалците* в Дедеагач, Гърция и посещава Константинополската семинария в същия град. След това е изпратен да продължи образованието си в Баньореджо, в Асизи и Рим, Италия. В Асизи завършва философия през 1919 година, а в Международния серафимски колеж в Рим - теология. В колежа учи заедно с Максимилиан Колбе. На 6 август 1921 г. дава вечните си обети. През 1922 - 1923 г. следва в Папския източен институт. Ръкоположен за свещеник на 17 март 1923 г. в Латеранската базилика в Рим. По заповед на Генералния настоятел се връща в България и събира младежи, които желаят да встъпят в Ордена на конвентуалците. Той е основател и директор на нисшата семинария за българи в Цариград, открита към манастира на Ордена в Буюкдере в Цариград (днес предградието Мегало Ревма в Истанбул). Семинарията е затворена през 1929 г. и семинаристите са прехвърлени в Италия, където завършват своето обучение в Бреша и Асизи. Свещ. Кривчев остава в Буюкдере и служи като *енорист* до 1943 г. По това време поддържа връзка с архиепископ *Анджело Джузепе Ронкали*, апостолически нунций в Турция. След 1939 г. прави няколко опита римокатолическа *енория* в България да бъде преотстъпена на формацията се в България Орден на конвентуалците, но нито капуцините от името на епископ *Викенти Пеев* в Южна България, нито пасионистите от името на епископ *Дамян Теелен* от Северна България са склонили да преотстъпят. Единствено екзарх *Кирил Куртев* дава съгласието си и свещениците *Иван Гаджов* и *Недялко Романов* са изпратени в източнокатолическата *енория* „Успение Богородично“ в село Покрован. През 1943 г. е преместен в Дедеагач, но след войната е принуден да напусне Гърция. Турските власти не му разрешават да остане в Буюкдере и той се прибира в България. Настоятелството на ордена решава да го прати като мисионер на остров Ява в Индонезия. Едва успява да се сдобие с паспорт и се качва на влака за Италия, но в същия влак пътуват епископ *Иван Романов* и епископ *Евгений Босилков*. Те го убеждават да остане в България и да поеме мисията в Царев Брод. На 27 декември 1947 г. свещ. Кривчев е назначен от епископ *Евгений Босилков* за *енорийски свещеник* в католическата църква „Скръбна Божия Майка“ в Царев брод, където служи до смъртта си на 31 август 1988 г. Изпълнява службата на *енорист* и *капелан* към манастира. През свободното си време работи като градинар в болницата на селото. Погребан е в родното си място.[CBVX13] GÖ

КРИВЧЕВ, Петър Стефанов (10.VIII.1975) - учител, филолог, преподавател в университет. Роден на 10 август 1975 г. в Пловдив. Израства в град Раковски. През 1999 г. завършва специалност „Българска филология“ в ПУ „Паисий Хилендарски“. От 1999 до 2011 г. работи в град Раковски като учител по български език и литература. От 2011 до 2014 година е редовен докторант в Катедрата по общо езикознание и история на българския език, в която води часове по Старобългарски език и История на българския език. През 2015 година защитава докторат в научно направление „Филология“. След успешно положената защита започва да преподава в Пловдивския университет от 2015/16 г. По същото време е хоноруван асистент по Старобългарски език и История на българския език в ПУ „Паисий Хилендарски“, Филиал - Смолян. От 2017 година започва работа като учител по български език и литература в ОУ „Христо Ботев“, съвместявайки учителската с преподавателската дейност.

кръст-паметник на свещ. Флавиан Манкин, Гено Буров и Рафаел Пеев - по време на следобедната служба в църквата „Свети Михаил архангел“ в село *Секирово* през октомври 1944 година, свещ. *Флавиан Манкин* е насилствено отвлечен от църквата. Двама от неговите *миряни* - *Гено Буров* и *Рафаел Пеев* - опитали се да го защитят, са също арестувани от народната милиция и откарани в село Стряма. Предполага се, че те са убити рано сутринта на 21 октомври 1944 г. в гората около река Стряма. На предполагаемото място до моста на река Стряма през септември 2014 г. във връзка със 70-годишнина от гибелта им е издигнат скромнен мемориал - *кръст и възпоменателна плоча*. [КЕБ]

Кукуве - международен фестивал на кукерски и маскарадни игри, който се организира ежегодно в петъка и съботата преди „Великденските заговезни“ по католическия календар. Обикновено е през февруари. Той е вторият по големина от рода си фестивал в България след Международния фестивал на маскаралните игри „Сурва“ в гр. Перник. Фестивалът се заражда спонтанно от група младежи, които участват в танцовия състав при читалище „Св. св. Кирил и Методий“. През 1995 г. те организират кукерско шоу в центъра на града, подобно на тези от техните предци, които някога обикаляли по домовете. От 2000 г. фестивалът се поема финансово от *Община Раковски* и се организира първият регионален фестивал на маскаралните игри. От 2002 г. фестивалът в града прераства в национален, а от 2003 г. е вече международен. Чрез фестивала град Раковски е член на Фондацията на европейските карнавални градове със седалище Амстердам. Обикновено участват между 1500 и 2000 танцьори от България и гости от Румъния, Словения, Сърбия, Северна Македония, Ирландия, Гърция и други страни.[COP]

Курудере (от турски - *Суха река*) - река, минаваща през местността *Белнере* (където е имало село), местността *Севишлии* (където също е имало село), *Парчевич*, местността *Сатъ Оглар* (където също е имало село) и Ясно поле.

КЪСОВ, Петър (23 XII 1968) - *мирски свещеник*. Роден на 23 декември 1968 г. в град Раковски във вярващо семейство, има една сестра. Още от малък Петър е предразположен да прекарва много време в храма в родното си място, където общува със свещенослужителите и с техните сътрудници и проявява своя музикален талант. Свещ. Лино Драганов го взима „под крилето си“ и полага грижи за неговото формиране като човек, християнин, музикант и бъдещ свещенослужител. Това не продължава дълго поради кончината на свещ. Лино през 1982 г. В продължение на около 8 години Петър се грижи за енорийския хор. Оттогава започват и неприятности и преследвания от страна на властите. Но той устоява на всички тях с твърдост, последователност и постоянство, дадени му от Бога. През този нелек за него период се проявява все по-ясно неговото призвание. Под благотворното влияние на наскоро завърналата се от Франция монахиня *Мариана Караколева*, той придобива екземпляр от неофициално издание на книга на монс. Хосемария „Път“, преведена от италиански на български език от свещ. Купен Михайлов. В продължение на две летни ваканции Петър препечатва на пишеща машина четири екземпляра от нея, които раздава на свои приятели. През 1983 г. Петър завършва началното си образование в родното си място, след което учи и завършва средно образование в Техникума по дървообработване и вътрешна архитектура в Пловдив. От 1986 до 1988 г. отбива военната си служба във военновъздушните войски в Граф Игнатиево и в Узунджово. Веднага след завръщането си у дома, той разкрива пред близките си и пред епископа горещото си желание да бъде подготвян за свещенослужител. Сред трудности от всякакъв характер, но под влияние и на новия политически климат на т.нар. „перестройка“, през септември 1989 г. той заминава да учи в Италия. Първоначално прекарва шест подготвителни месеца в град Виченца, а от февруари 1990 г. до юли 1994 г. учи в Рим. Следва философия и богословие в университета „Propaganda Fide“ под юрисдикцията на едноименната Конгрегация. Ръкоположен е за свещеник на 21 август 1994 г. в катедралния храм „Св. Лудвиг“ в Пловдив от епископ *Георги Йовчев*. След ръкополагането му той е назначен за помощник-енорист в енорията в кв. „*Секирово*“, където остава една година. В края на 1995 г. е назначен за администратор на новостроящия се храм „Св. Дух“ в ж.к. „Тракия“ в Пловдив, но неговото седалище е в катедралния храм. При освещаването на храма на 2 юни 1996 г. епископ Йовчев приема дар от архиепископията на град Падерборн в Германия – статуя на св. Либорий, покровител както на страдащите от камъни в бъбреците, така и на град Падерборн. Интересно за статуята е, че в нея е вградено специално мощехранилище, съдържащо мощи на светеца. От месец юли 1996 г. свещ. Петър отслужва Богослуженията в храма, подпомаган от две монахини *винкентинки* от Хърватска, една от които впоследствие е заменена от българска монахиня, които се грижат както за енорийския дом, за поддръжката на храма и обучават децата по вероучение. В продължение на 14 години свещ. Петър води курсове по

вероучение за възрастни – „Мистагогия“, които са редовно посещавани не само от католиците в района, но и от много представители на различни вероизповедания и религии в Пловдив, на които е давана възможност да се задават и въпроси. В продължение на 16 години той системно обогатява интериора на храма, сполучливо и оригинално „помирявайки“ екстериорния и интериорния модернистичен стил с неоготически, ренесансови и барокови елементи; предимно с предмети, утвар, статуи и картини, неизползвани от другите енории и професионално реставрирани с цената на много лишения (в повечето случаи с лични средства). Последните са хармонично разположени в храма, че не оставят впечатление за еkleктика. Това са статуите на св. Антоний Падуански и на св. Йосиф, захвърлени преди това в избите на храмовете в кв. „Секирово“ и кв. „Парчевич“; олтарната палла, намирала се преди това в параклиса „Снемане от Кръста“ на католическите гробища в Пловдив; картината „Св. Дева Мария от Благовещението“; картините „Св. Никола“ от *източнокатолическия* храм в Бургас; двете картини „Исус – Свещ. Сърце“ и „Св. Дева Мария – Непорочно сърце“, рисувани от хърватска монахиня винкентинка преди повече от век и дарена на храма от монахините в кв. „Коматево“; статуите на *св. Павел апостол*, *св. Франциск от Асизи*, *св. Франциск Ксаверий*, *св. Игнатий Лойола* и др., принадлежали на *латинския* параклис на *Френския колеж* „Св. Августин“ с история, достойна за сюжет на роман, но „спасени“ от тавана на храма в кв. „Секирово“. Към тях добавя уникална картина (икона) на блажен епископ Евгений Босилков – дело на художничката Нонна Димитрова от Пловдив; уникална статуя „Св. Дева Мария – Престол на Премъдростта“, принадлежала на царското семейство – цар Борис и царица Йоанна и дарена от тях на несъществуващия вече параклис в бившето Арменското католическо училище в Пловдив; великолепно „Разпятие“ с вратичката на дарохранилището и комплект от 14 кръста от „Пътят на Кръста“, дело на пловдивския резбар Георги Тотев. Всички картини както и статуите са с висока художествена стойност и са ръчно изработени от дърво. За тяхното възстановяване и поддръжка през годините се грижи известният пловдивски реставратор Ваня Христова, работила по реставрирането и консервирането на иконите и иконостаса в българската „Желязна църква“ в Истанбул. От месец юли 1996 година, паралелно със служението си в храма „Св. Дух“ в кв. „Тракия“, свещ. Петър продължава почти 5 години да обслужва и светилището „Св. Роко“ в кв. „Коматево“. Той е последният свещеник, отслужил *Св. Литургия в храма „Св. Феликс“* в село Браниполе на 18 май 2000 година, след което храмът престава да бъде действащ. По онова време в селото е останала само една възрастна жена с католическо вероизповедание. Литургиите в него са отслужвани веднъж в годината – на храмовото честване 18 май – „Деня на коларите“. По традиция на този ден се провежда и съборът на селото, в което е било развито коларството. Затова всяка година на 18 май католици от Пловдив се събират в него, за да отбележат деня на своята „гилдия“ както и да почетат св. Феликс – Небесния им покровител. В храма и до днес се съхраняват мраморни плочи с имената на по-известните колари от селото и от града. През горния период свещ. Петър прибира в храма в „Св. Дух“ – заради по-добрите условия за съхранение – и по-късно реставрира олтарната палла на св. Феликс, рисувана през XVIII в. от италиански художник. На нейно място монтира друга картина с подобен сюжет, рисувана преди 1950 година, вероятно от български художник и в по-добро състояние. По спомени на сестрите винкентинки, с тази картина е свързан любопитен факт: за образец на лицето на св. Феликс е позирал свещ. Йосиф Тончев, последният енорист в Браниполе преди 1950-те години, арестуван и осъден на смърт по един от шестте *съдебни процеси срещу католиците* през 1950-1952 г. От храма в Браниполе все още са запазени камбаната и хармонуимът, съхранявани в храма „Св. Дух“. През 2000 г. свещ. Петър превежда книгата „Утринна и вечерна молитва на християнина според Римската обредност“. През 2002 г. по решение на *Епископската конференция в България* свещ. Петър е изпратен в Рим, за да участва в подготовката за посещението на папа Йоан Павел II в България. Там в продължение на един месец той помага както в съставянето и превеждането на словата (речите), така и на самия Свети отец да ги произнесе на български. Словата са преведени от италиански на български език в три различни форми (транскрипции): кирилица, латиница и полски скрипт. При самото посещение свещ. Петър чете само някои от подготвените слова. За тази си дейност по-късно в българската преса той е наричан „Педагога на папа Йоан-Павел II по български правоговор“. След официалното изпращане на Светия отец от политици и висши духовници на летището в Пловдив организаторът на папската визита, монс. Ренато Бокардо, приканва и придружава свещ. Петър в самолета, за да може папата лично да си вземе „Довиждане!“ с него (*на снимката*), което ще се окаже последното му „Сбогом!“. В същия този период в продължение на две години свещ. Петър заема длъжността секретар на Епископската конференция. В тази си длъжност той участва в Междуетропейската среща на секретарите на Европейските епископски конференции в Истанбул през 2003 г. Едновременно с всички ангажименти той участва идейно в скицирането преди планирането на новия храм „Св. Андрей Апостол“ в с. Калояново, проектиран от архитект Михаил Радулов. Служи в храма „Св. Дух“ до 2012 г. Свещ. Петър се премества в енорията „Св. Андрей Апостол“

в Калояново, но обслужва основно енорията „Прескръбна Божия Майка“ в с. Дуванлии. Той участва в обновяването на храма „Св. Михаил архангел“ и в украсяването на параклиса „Св. Йосиф“ в кв. „Секирово“, където за олтарна палла е изработена избраната от него репродукция на канава на картината „Снемане на Исус Христос от Кръста“ от известния художник Рогир Ван Дер Вайден (1428-1486) и също е проектиран и кръстът над олтара, изработен от житненски резбар. На свещ. Петър принадлежат идеите за другия в енорията цялостен ремонт и украсата на храма в с. Житница през 2019-2021 г. При взимането на решения, той изтъква пред комисията особеностите, диктувани от основната архитектурна структура. Тя е псевдо-базилика в различни стилове – колоните са в псевдо-ренесансов стил, сводовете – в неоромански, а прозорците – в неоготически. Свещ. Петър скицира проекта на нов олтар, който заедно с олтарното пространство да обедини тези разнородни архитектурни стилове. Поради същата причина, старата украсата на амвона е свалена и заменена с нова в неоготически стил. През 2024 г. преди „Рождение Христово“ е изработен нов олтар в храма „Пресвето сърце Исусово“ от дърворезбаря *Петър Замярски* с включване на идеи на свещ. Петър Късов. Олтарът е изцяло от дърво като в центъра му се монтирана иконата „Св. Дева Мария - Майка на Добрия Съвет“. От над три десетилетия свещ. Петър продължава да издирва, закупува и реставрира църковна утвар и изработва нови литургични одежди. Той събира и групира материали, привеждайки ги в подходящ специфичен вид в следните основни направления: (1) Църковна музика: Литургични песнопения на латински език – Том Ia – Мотети и Том Ib – Мисси (над 300 стр.) и Литургични песнопения и духовни песни на български език – Том IIa – Химни и Том IIb – Хорали, в съпровод с орган или с хармониум (около 600 стр.); (2) Чествания през годината: Литургичните чествания през годината: Агиография, Еортология, Мистагогия, Догматика, Мистика, Есхатология, Патристика, Аскетика, Литургия, История (около 1 850 стр.), основно с богословски характер, като акцентът се поставя на свръхестествения характер на събитията и личностите на светците и блажените; (3) Сборник: Обредослов за отслужването на Тайнствата и тайнствоподобията, според *римската обредност* (над 300 стр.), съдържащ реда за отслужване и богословски коментар на богослуженията по различни поводи - чествания на годишнини на храмовете, Св. Св. Тайнства, Обожаване на Св. Причастие, Триници, Осемдневия, Деветдници, Молитви, Литании, Благословения и др. Библиотеката му включва голям обем книги и партитури, както и много записи в неговата фонотеката.[АББП]

Кюрекчи баба - бекташийско теке (завие), което се е намирало в земите около днешния квартал „Парчевич“. Първо известно сведение за текето е в „*Подробен (муфассал) регистър на тимари, зиамети, мюлкове, чифлици и вакъфи върху част от територията на санджака Паши*“ - османски данъчен регистър от 1519 г. за който информацията е събирана между 1516 и 1518 г. В регистъра е записано завие на Кюрекчи баба, в което са описани 7 абдали, един от които е техен религиозен лидер - шейх. То е записано като едно домакинство в смисъл на данъчна единица. Според регистър от 1519 г. в текето са живели Шейх Абдал, Мустафа Абдал, Мюрсел Абдал, Ашир Абдал, Хюсейин Абдал, Кафер Абдал и Мустада бин Абдал. В османския регистър името на селището е *Велед-и данишменд*, което в по-късните регистри е записано като *АлиФакъ*. В публикацията на свещ. *Антон Йовчев* от 20 април 1927 г. „*Исторически бележки за католическото село Алифаково (Пловдивско)*“ във в-к „Истина“, бр. 50 е написано, че тогавашното име на селището *Алифаково* идва от Али-Факъ - местен мюсюлмански светия, чийто гроб съществувал до войните (1912-1918) и привличал многобройни поклонници из правоверните и ромите мюсюлмани от околността и по-отдалеч.[СССТ14] СД

Л

ЛАЗАРОВ, Венко (7 XII 1914 - 10 XII 1979) (друго малко име: *Енчо*) - учител в *Генерал Николаево*. Роден в семейството на учителя *Лазар Лазаров*. Награден с орден „Кирил и Методий“ - I степен.[125ГСУГР]

ЛАЗАРОВ, Иван (25 IV 1926 - 27 I 2014) - учител в *Генерал Николаево*. Син на учителя *Лазар Лазаров*. Награден с медал „Климент Охридски“.[125ГСУГР]

ЛАЗАРОВ, Лазар Иванов (3 III 1885 - 27 II 1946) - учител. Роден на 3 март 1885 г. в град Малко Търново в семейство, изповядващо католицизма по източния обред. Завършва Българска католическа гимназия в град Одрин. През 1906 г. е назначен за учител в село *Балтаджии*, където през 1908 г. след полагане на държавни изпити за начален учител, е назначен за главен учител (директор). През учебната 1911/12 г. е

назначен за учител в село *Калъчлии*. Съпругата му е от рода *Петкови*. Мобилизиран е през 1915 г. През 1919 г. полага изпитите за редовен прогимназиален учител и около година по-късно е назначен за такъв в новооткритата прогимназия в селото. Участва в подновяване на дейността на *читалище „Св. Св. Кирил и Методий“* през 1930 г. Директор е на училището до пенсионирането си на 14 септември 1940 г. Умира на 27 февруари 1946 г. Едно от улиците в кв. „*Генерал Николаево*“ носи неговото име.[125ГСУГР]

ЛАЗАРОВ, Никола Лазаров (1 III 1936 - 23 I 1997) - агроном, старши научен сътрудник. Роден на 1 март 1936 г. в село *Генерал Николаево* в семейството на учителя Лазар Лазаров. Основно образование завършва в родното си място. Завършва висше образование във Висшия селскостопански институт „Васил Коларов“ в Пловдив. Печели конкурс за научен сътрудник в Институт по земеделие в Карнобат, където по-късно защитава докторска дисертация и придобива научна степен „старши научен сътрудник“. В института работи до пенсионирането си. Умира на 23 януари 1997 г.[АББП]

ЛАЗАРОВА, Атанаска (неизв.) - учител в *Генерал Николаево*. Наградена с орден „Кирил и Методий“ - I степен.[125ГСУГР]

ЛАЗАРОВИ - род и фамилия от *Генерал Николаево*. Основоположник на рода в селото е учителят Лазар Иванов Лазаров, който се заселва в селото през 1911 г. По-късно е инициатор за създаване на една от кооперациите и възстановяване на читалищната дейност след Първата световна война. Дълги години е директор на училището. Неговите синове Венко и Иван, а също и снахите му Атанаска и Йорданка, продължават неговото просветно дело в училището и читалището. Венко и Атанаска са също директори на училището и двамата са наградени с орден „Кирил и Методий“. Десетилетия фамилията *Лазарови* допринася за развитието на просветата в град Раковски. Най-малкият син на Лазар - Никола - е агроном и старши научен сътрудник. Следващото поколение също продължава традициите на фамилията - дъщерята на Венко и Атанаска - Иванка Венкова Лазарова-Нандарова е учител в Бургас, а дъщерята на Иван и Йорданка - Ана Иванова Лазарова-Ганина е учител в Пловдив.[125ГСУГР]

лаик - *терциар* от *капуцинския* орден в България. В изданието „100-годишният юбилей на капуцините в България (1841 - 1941)“ са отбелязани 29 братя-лаици на капуцинската мисия за първите 100 години в Южна България като от тях 10 са от *Генерал Николаево* и пет от *Секирово*. Едни от първите братя от съответните села са брат Мартин Чонков и брат Лино Земярски. Една от основни дейности на братята-лаици е да посещават и изповядват болните, които не могат да отидат до храма.[100ЮКБ41]

лаицизатори и вероотстъпници - следните *раковчани* са подготвяни за духовници и монахини, които на някакъв етап в живота си са станали лаицизатори (отказали се от духовния сан или монашеския живот, без да се отказват от вярата си) или вероотстъпници - *Габриел Алексиев* (капуцин), *Иван Говедаров* (мирски свещеник), *Иван Плачков* (подготвян за мирски свещеник), *Киприан Делянин* (капуцин), Серафим Гендов (конвентуалец), *Франц Керин*, Луиджо Андреев Зантов, Иван Джундрин, *Жоашен Силикчийска* (йосифинка) и др.

латински обред - виж *римокатолически обред*.

ЛАЧЕВ, Иван Генов (14 III 1943) - агроном, политик от БСП. Бил е 12 години кмет на *община Раковски*. Той е сред малкото политици в България избирани за кметове преди и след политическия преход от 1989 г. Роден е на 14 март 1943 г. в село *Генерал Николаево*. Завършва основното си образование в родното си село, а средното - в Селскостопанския техникум в Садово. След това за една година е секретар на ОбК на ДКМС в село *Генерал Николаево*. От есента на 1961 г. е в редовете на Българската народна армия, където първоначално е обучаван в школата за запасни офицери в Плевен, а след това през 1962-1963 г. е командир на взвод към зенитна батарея в Бургас. След отслужване на военната си служба следва агрономство във Висшия селскостопански институт „Васил Коларов“ в Пловдив. Дипломира се през 1968 г. със специалност „Селекция и семеизготовление“. След дипломирането си до 1971 г. е агроном семеивъд и управител на филиал „Генерал Николаево“ към ДЗС в системата на Държавно стопанско обединение „Сортови семена“ град София. От 1971 г. до 1977 г. работи като Заместник-директор и главен агроном в предприятие „Млади трайни насаждения“ към АПК „Средногорски партизани“ в Брезово. От 1977 г. за една година е Заместник председател на Градския народен съвет в Раковски. Преминава периодични курсове за преподготовка на

запасни офицери от БНА и тригодишен курс на обучение в Академията за обществени науки и социално управление в София. От 1978 е втори секретар на Градския комитет на БКП в Раковски. С образуването на общината през следващата година Градският комитет е преобразуван в Общински комитет на БКП. Община Раковски и тогава Лачев е преизбран на длъжността втори секретар Общински комитет на БКП. През юни 1981 г. е избран за председател на Изпълнителния комитет на Общинския народен съвет (кмет на община Раковски). До избирането му за първи секретар на общинския комитет на БКП през ноември 1987 г. Иван Лачев е кмет 3 поредни мандата. От 1981 г. до 1987 г. е член на Окръжния комитет на БКП в Пловдив. През този период той работи, както са работили и неговите предшественици, за изстраването и утвърждаването на града и общината, създаването на поминък за населението, осигуряването му с водоснабдяване и електроснабдяване, изграждането на нови инфраструктури в общината. През този период са изградени: *Стоманолелярният завод*, Цехът за производство на облекло за армията към завод „Христо Ботев“-Калофер, Цех за битова тъкан в Белозем и др. На 14 юни 1982 г. е направена първата отливка в *стоманолелярният завод*. В село Стряма са открити Ремонтно-механичен завод за ремонт на машини за рудодобива, Автостопанство, Строителен район, Лелярна „Сребро и злато“ (с капацитет 1,5 тона). Направени са разширяване на дейността на РП „Г.С.Раковски“ и откриване на клон в село Белозем, създаване на нови промишлени и търговски дейности към АПК „Раковски“ и др. През 1982 г. са изработени и утвърдени първите хералдически знаци на град Раковски - *първият герб, знаме и знак*. По време на неговия мандат е написана и по-късно издадена историята на града. Направен е опит да се открие районен съд и прокуратура в града. Построени са 120 апартамента в град Раковски. През 1983 г. е разкрито РУ на МВР в кв. „*Секирово*“ и е учредено нумизматично дружество в кв. „Генерал Николаево“. През 1983-1985 г. е извършена пристройка и надстройка на сградата на Общината. През 1985 г. 200 дка са залесени с широколистни фиданки с намерението да се формира бъдещ градски парк. Разкрит е Спортно-информационен център в Секирово. От 1985 г. ежегодно в продължение на пет години градът е домакин на „Пленер по скулптура“ с международно участие. През 1986 г. започва строежа на *Дома на миньора* с първоначална инвестиция над 3 милиона лева. През същата година е създаден *филмът „Път“*. Съгласно решенията на Националната кръгла маса през 1990 г. мандатът на кметовете в България е прекратен. През април 1990 г. Иван Лачев е назначен за временно изпълняващ тази длъжност. Поради протести от страна на формиращата се опозиция през декември същата година се оттегля от поста и е сменен от *Йовко Патазов* (също от БСП). От 1970 г. до 1991 г. Иван Лачев е и общински съветник. От 1991 г. работи една година като Директор на предприятие „Гъшепроизводство“. От 1992 до 1995 г. е Председател на Акционерно дружество „Ринимекс“ АД към Стопанско обединение „Инфлот“-София. На местните избори през октомври 1995 г. Иван Лачев е кандидат за кмет от листата на БСП. Избран е за кмет и държи ключа на общината до октомври 1999 г. През този период са изработени нов кадастрален план на град Раковски и строително-регулационен план на кв. „*Нов център*“. През 1996 г. Община Раковски участва като учредител на Пловдивската стокова борса. През същата година Стоманолелярният завод в града е обявен в несъстоятелност. При посещението на президента Желю Желев в град Раковски по време на кампанията за номиниране на кандидат за президент от СДС през май 1996 г. Иван Лачев отказва да го приеме в общината с мотива, че посещението на Желю Желев в града е партийно. Член на Областния комитет на БСП от 1995 г. до 1999 г. След 1999 г. до 2011 г. Иван Лачев е избран в няколко поредни мандата за съветник в общинския съвет на община Раковски. Той е окръжен (1981-1987) и областен (1995-1997) съветник в Пловдив. Награждаван с редица трудови и юбилейни ордени и медали. Съпругата му Мария Генова Лачева е дългогодишен учител по география в ОУ „*Христо Смирненски*“ и *общообразователно училище „Г.С.Раковски“*. [БСЛА] ГД

ЛАЧЕВА, Веселина Иванова (21 II 1955) - филолог, университетски преподавател, журналист. Родена на 21 февруари 1955 г. в село *Генерал Николаево*, където учи до седми клас. Средно образование получава през 1974 г. във Френска езикова гимназия „Ромен Ролан“ в Стара Загора, а висше през 1978 г. по специалността „Френска филология“ във Великотърновски университет „Кирил и Методий“. По-късно следва и журналистика в СУ „Климент Охридски“. Дипломира се през 1987 г. Седем години работи като редактор в общинския вестник „*Нови хоризонти*“. От 1990 г. до 2016 г. преподава френски език в ПУ „Паисий Хилендарски“ - първите десет години във Филологическия факултет, а след това - във Факултета по икономически и социални науки. [АББП]

легенда за цар Калоян - в съседните села се разказва легенда, свързана с извора и пещерата „Чирпан бунар“. При пренасяне на тленните останки на цар Калоян от Солун до Търново, поради топлото време, войниците спират да почиват през деня и тялото на царя е положено в пещерата. През нощта те

продължават пътя си за столицата. В някои от версиите на легендата се твърди, че именно в пещерата царят умира от раните си.[ЛЕГЕНДА]

легенди за камбанарията на старата църква в Парчевич - Чирпанското земетресение през 1928 г. разрушава всички сгради в село *Алифаково* (днес кв. „Парчевич“). Срутени са храмът, завършен през 1919 г. и сградата на училището, построено през 1921 г. Построената през 1925 г. камбанария на църквата оцелява. Две са легендите за камбанарията. Първата е, че за изграждането ѝ са използвани камъните от съществуващия преди това гроб на мюсюлмански светец (вероятно тюмбе). Напускащите мюсюлмани не са имали нищо напротив камъните от изоставените им гробища да бъдат ползвани за изграждане на свети места като храмове, огради на храмове и др. Втората легена е, че през годините преди и особено след 1944 г. са правени много опити камбанарията да бъде съборена. Но при всеки опит за това винаги са се случвали неприятни неща на хората, които е трябвало да я съборят. Така се заражда около нея суеверие, което вероятно е причината да е запазена днес.[ЛЕГЕНДА]

Легия - компания, част от белгийската модна корпорация „Каролин Бис“ (Caroline Biss). Дружеството е наследник на Районно предприятие „Георги Стойков Раковски“ в град Раковски. В началото на 1948 г. в село *Генерал Николаево* е създадено общинско стопанско предприятие, което обединява национализираните през декември 1947 г. предприятия с местно значение - мелница „Петрови“, дарак и чепкало „Маню и Стайко Петрови“, мелница „Хачик Парсиняк“, петмезоварна „Йозо Четов“ и пивниците в общината. През 1950 г. предприятието минава към

учредения околийски промкомбинат „Сребрьо Бабаков“. От 1 януари 1955 г. филиалът на промкомбината в с. Генерал Николаево е обособен в самостоятелно предприятие „Първи май“, което включва около 45 обекта с различен предмет на дейност - коларо-железарски работилници, керамична фабрика, каменни кариери, варници, мелници и ярмомелки, дърводелски работилници, банциг, дарак, шивашки, общарски и сарашки работилници и др. През 1970 г. е създадена Стопанска дирекция „Местна промишленост и комунално-битови услуги“ със седалище Пловдив. На нейно подчинение преминава и предприятието „Първи май“ от град Раковски. По това време в шивашкия цех работят около 60 души, настанени в две помещения на бившата мелница. През 1971-1972 г. клонът в Раковски разширява своята дейност и включва производство на нов вид капачки. За две години ангажираните в клона работници достигат 400 души. През 1977 г. клонът на „Битови услуги“ в град Раковски получава ново име - Районно предприятие „Георги Стойков Раковски“. През лятото на 1978 г. шивашката дейност се пренася в новата база на предприятието. През 1983 г. в предприятието работят около 700 души в следните цехове - шивашки, „Нестандартно оборудване“, капачки, метални изделия, павилиони и др. През 80-те години продукцията на предприятието се изнася за Федерална Германия и други страни. От 1 юли 1988 г. предприятието е обособено като самостоятелно юридическо лице, а от май 1989 г. то е регистрирано като Общинска фирма „Легия“. Наименования: ДП „Първи май“ - Раковски (1970-1971); Клон „Битови услуги“ - Раковски (1971-1976); РП „Г.С.Раковски“ - Раковски (1977-1989); Общинска фирма „Легия“ - Раковски (1989-1992); „Легия“ ЕООД - Раковски (1992-1998) и „Легия“ ЕАД - Раковски (1998-2000). През 2000 г. общинска фирма „Легия“ е приватизирана и новият ѝ собственик е белгийската холдингова компания „Лимако“, като фирмата е част от веригата за бутикови облекла „Каролин“. По това време в дружеството работят около 400 души.[АИСРЛР94] GO

Легия, футболен клуб - виж *Раковски, футболен клуб*.

лекари от Раковски - д-р Александра Белчева - гастроентеролог, д-р Александър Балабански - гастроентеролог, д-р Андрей Бакърджийски - офталмолог/очен лекар, д-р Божидар Телбийски - рентгенолог, д-р *Венко Балабанов* - онколог, д-р Веселин Николов (Иванов) - интернист/вътрешни болести, д-р Вяра Зайкова - асистент в Катедрата по анатомия, хистология и ембриология към Медицинския университет в Пловдив, д-р Дарина Делгянска - педиатър, д-р Десислава Ночева -

дерматолог/кожен, д-р Иван Делгянски, д-р *Иван Марков* - хирург, д-р *Иван Томбашики* - невролог, д-р Йовко Гендов - уролог, д-р *Йовко Рончев* - клинична имунология, д-р Йовко Шишков - съдебна медицина, д-р *Йосиф Изамски* - интернист/вътрешни болести, д-р *Йосиф Сарийски* - акушер-гинеколог, д-р Калина Генчева - общопрактикуващ, д-р *Катя Телбийска* - акушер-гинеколог, д-р *Кирил Карагеоргиев* - интернист/вътрешни болести, д-р Красимира Муховска - акушер-гинеколог, д-р Лора Драева - общопрактикуващ, доц. д-р *Любен Донков Атанасов* - хирург, д-р Мила Земярска-Кърчева, д-р *Милен Карагеоргиев* - акушер-гинеколог, д-р Михаела Кьолева - образна диагностика, д-р Надежда Михайлова Власова-Димитрова - УНГ, д-р Николай Иванов - акушер-гинеколог, д-р Румяна Боргоджийска - гинеколог, д-р Пепа Спасова - дерматолог/кожен, д-р Петра Мусенова - неонатология, д-р Петър Петров - спешна медицина, д-р Поля Драмова - ендокринология и болести на обмяната, д-р Ралица Василева - педиатър и детски кардиолог, д-р Симеон Печев - хирургия, д-р Татяна Лазарова-Христова - офталмолог/очен лекар, проф. д-р *Франц Митов* - хирург; стоматолози - д-р Андрей Лесов, д-р Йовко Пънкин, д-р Любомир Бенин, д-р Мануела Зенкова, д-р Мануела Йотова, д-р Милко Романов, д-р Николина Бенина, д-р Радостена Пацева-Антонова.

ЛЕСОВ, Георги (1931) (наричан също: *Дишов*) - счетоводител, състезател и един от първите ръководители на спорта в *Секирово*. Роден през 1931 г. Работи като счетоводител първоначално в ТКЗС, а след това като главен счетоводител в АПК. В началото на 1950-те той е ръководител на спорта в Секирово като е и състезател по баскетбол и футбол към местното дружество за физкултура и спорт. Ръководи строителството на спортните площадки в местността „Фирмите“ и зад църквата, а по-късно и на стадиона в Секирово.[65ГОФГР]

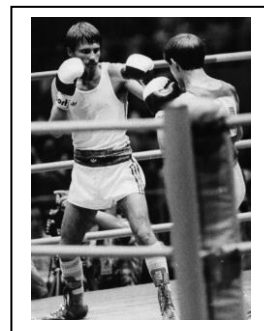
ЛЕСОВ, Иван Андреев (21 VII 1921 - 7 X 1996) (наричан също: *Дишов*) - кмет на *Секирово*. Роден през 1921 г. в село *Балтаджии*. Кмет на село Секирово от 1946 до 1949 г. и първи председател на създаденото през 1948 г. ТКЗС в Секирово. Дългогодишен ръководител на Битово и комунално стопанство в града, а по-късно и директор на общинска фирма „Благоустройство и комунално стопанство“. Умира на 7 октомври 1996 г.[АББП]

ЛЕСОВ, Йордан (19 XII 1959) - боксьор, участвал в олимпийските игри в Москва 1980 г. Роден на 19 декември 1959 г. в село *Секирово*. Започва да тренира бокс в специализираната *спортна школа по бокс* към ДФС „Локомотив“ при основно училище „Христо Ботев“ в родното си място; първият му треньор е *Любен Гаджев*. Той е братовчед на олимпийския шампион Петър Лесов. През 1980 г. участва на олимпийските игри в Москва 1980 г. в категория до 60 кг и достига до четвърт финала. Успехи: Европейско първенство за мъже във Варна (1983) - бронзов медал в категория до 63,5 кг. Европейско първенство за мъже в Тампере (1981) - достига до четвърт финалите в категория до 60 кг. По време на XXII-те летни олимпийски игри в Москва (1980) достига до четвърт финалите в кат. до 60 кг.

(на снимката *Йордан Лесов печели срещу Вацлав Хорняк (Чехословакия) в категория до 51 кг. на XXIX Международен боксов турнир „Странджата“ през 1978 г.*).[Уикипедия]

ЛЕСОВ, Петър Йосифов (12 IX 1960) - боксьор, олимпийски и двукратен европейски шампион и треньор по бокс. Той е най-младият български олимпийски шампион. Стъпва на върха на славата само на 19 години. Роден на 12 септември 1960 г. в село *Секирово*. Започва да тренира бокс на 14-годишна възраст в специализираната *спортна школа по бокс* към ДФС „Локомотив“ при основно училище „Христо Ботев“ в родното си място; първи треньор му е *Любен Гаджев*. От 12 декември 1979 г. е обявен за почетен гражданин на град Раковски, а от 2002 г. - на град Пловдив. В навечерието на 1987 г. на среща с челните български спортисти Тодор Живков му връчва орден „Народна република България“ III степен. През 1991 г. се завръща на ринга, но като професионалист. В рамките на 12 месеца допуска 5 поражения и се отказва окончателно от бокса. На 12 септември 2020 година, във връзка с 60-годишния му юбилей и 40 години от олимпийската му титла,

на площад „Европа“ в родното му място е издигната триметрова статуя на боксьора, изработена от скулптора Живко Желев. По време на церемонията по откриването ѝ на Петър Лесов е връчено най-високото българско държавно отличие в областта на спорта - Почетен знак за заслуги в областта на спорта „Венец на победителя“. **Спортна кариера:** Още при първото си участие на лично републиканско първенство за момчета става шампион и е обявен за „най-бойкия състезател“ на турнира. След това започва да тренира в „Локомотив“ Пловдив, където до 1979 г. тренира под ръководството на Петър Стойчев. През следващите няколко години става републикански шампион последователно във всички възрастови групи. Още при първото си участие при мъжете, през 1978 г. на престижния турнир „Странджа“, прави фурор и печели златото в категорията си. През 1979 г. Петър става световен шампион за младежи в Япония. След това негов треньор в националния отбор е Стоян Пиличев. Печели в категория до 51 кг на игрите в Москва 1980 г. Следват две европейски титли - 1981 и 1983 година, и два златни медала от турнира „Странджа“. През цялата му кариера в националния отбор негов треньор е Николай Джелатов. Заради болест е принуден да прекрати състезателната си кариера едва на 24 години. **Треньорска кариера:** През 1985 г. Петър Лесов започва работа като треньор в ЦСКА и помощник-треньор на националния отбор. На последната длъжност, с известни прекъсвания, е до 2004 г. Помага в подготовката за мачове на известни имена в професионалния бокс, като Тончо Тончев, Александър Владимиров, Мартин Кръстев. От 2005 г. е старши треньор на Боксов клуб ЦСКА. Старши треньор на националния отбор (2007 - 2011). Като треньор на националния ни отбор извежда Детелин Далаклиев до шампионското отличие на Световното първенство в Милано през 2009 г. **Успехи:** Победител в турнира „Странджа“, носител на купата (1984); Европейски шампион за мъже във Варна (1983); Победител в турнира „Странджа“ (1982); Европейски шампион за мъже в Тампере (1981); Олимпийски шампион на XXII летни олимпийски игри в Москва, кат. до 51 кг (1980); Световен шампион за младежи в Йокохама (1979); Победител в турнира „Странджа“ (1978). **Награди и признание:** Орден „Народна република България“ III степен; Почетен гражданин на град Раковски (от 1979 г.) и на град Пловдив (от 2002 г.); Поченска марка с лика на Лесов, издадена в Никарагуа; Статуя на боксьора, издигната на площада в родното му място и Почетен знак за заслуги в областта на спорта „Венец на победителя“.[Уикипедия]

ЛЕСОВ, Тони Иванов (29 II 2004) (друго име: Антон) - футболист. Роден на 29 февруари 2004 г. Започва да тренира футбол към ДЮШ на „Локомотив“ Пловдив през есента на 2011 г. Негов първи треньор е Стойчо Драмов. Още през 2015 г. е отличен като „Най-полезния футболист на България“ от набор 2004. През 2016 г. в мача с детския отбор на Байерн Тони отбелязва 3 гола. Тогава негов треньор е Апостол Костадинов. През 2018 е включен в групата на проект-националите от набор 2004. През същата година започва да учи в Средно училище „Св. Паисий Хилендарски“ в Пловдив. През 2020 г. Тони Лесов получи повиквателна за националния отбор на България до 17 години. Същата година е класиран на първо място в категория „Юноши младша възраст“ от феновете на Локомотив Пловдив, а през 2021 г. е отличен с второ място в категория „Юноши старша възраст“. Носил е и капитанската лента в някои срещи на отбора на клуба в елитната група до 17 години. Негов треньор е Марчо Дафчев.[АББП]

Лигуористи - виж *Редемптористи*.

литургия - християнско богослужение, при което се освещават Светите дарове. Заимствана от ритуалите в еврейската религия, но има и нови черти при възпроизвеждане на моментите от живота и жертвата на Исус Христос.[Уикипедия]

ЛУКОВ, Любен Луиджов - светското име на свещ. *Симеон Луков*.

ЛУКОВ, Симеон Луджов (8 V 1925 - 21 III 2004) (*светско име: Любен*) - католически свещеник, *конвентуалец*. Роден на 8 май 1925 г. в село *Калъчлии*. На 3 октомври 1938 г. постъпва в гимназията с класическа насоченост в град Асизи в Италия. След завършването ѝ през 1943 г. става *послушник* за една година в ордена на францисканите. От 1944 г. следва философия и теология във Висшата духовна семинария „Францисканум“. Ръкоположен за свещеник на 6 май 1951 г. Приема името Симеон. След това свещ. Симеон е назначен за свещеник в църквата „Дванадесетте апостола“ в Рим. Успоредно с това учи във Висшата римска школа за църковна музика. Работи в различни църкви и манастири в Централна Италия - създава хорове, акомпанира с орган и хармониум в Алано, Пескара и Асизи. Взема специални курсове в Папския колеж „Русикум“. Работи в Радио Ватикана, като водещ на предавания на български език. След претърпяна тежка катастрофа през 1972 г. работи в различни манастири в Асизи. През 1991 г. се завръща в България и поема ръководството на *енорията* „Непорочно зачатие Богородично“ в град Раковски. След това работи за кратко в Белене, село Житница и *манастира* „Св. Максимилиан Колбе“ в град Раковски. Свещ. Симеон умира на 21 март 2004 г.[СВВХ13] С

М

Магията на живата сцена - фестивал на театралното изкуство, провеждащ се в град Раковски. Първото му издание е през октомври 2023 г. в читалище „Св. Св. Кирил и Методи“ в град Раковски. В конкурса участват осем трупи от Пазарджик, Хисаря, Разград, Сливен, Асеновград, Чепеларе, Габрово и Раковски. Жури с председател актрисата Ангелина Славова, куклено-театралния деятел Хари Терзиева и режисьора на доброволни начала *Иван Гаджев* отсъжда награди в три категории - за спектакли, индивидуални и поощрителни.[АББП]

Малчика (стадион) - наименованието на стадион „Петър Парчевич“ преди 1990 г.

манастир „Света Елисавета“ - виж *Света Елисавета*.

манастир „Свети Бенедикт“ - виж *Свети Бенедикт*.

манастир „Свети Максимилиан Колбе“ - виж *Свети Максимилиан Колбе*.

МАНКИН, Йосиф - светското име на свещ. *Флавиан Манкин*.

МАНКИН, Флавиан (11 XI 1914 - 21 X 1944) (*светско име: Йосиф*) - католически свещеник и първата жертва на репресии над Католическата църква в България в средата на XX век. Роден в село *Калъчлии* на 11 ноември 1914 г. Заминава да учи в Италия през 1927 г. Там е приет във францисканска семинария в Южен Тирол. Постъпва в *Ордена на капуцините* в Клаузен на 28 август 1931 г. и приема монашеско име Флавиан. След това започва да следва философия и богословие. На 12 ноември 1935 г. полага тържествен обет и на 17 декември 1938 г. е ръкоположен за свещеник. През 1939 г. се завръща в България, където започва да изпълнява богослужение в *Генерал Николаево*, а по-късно и в *Секирово*. Грижи се за младежта, организира енорийски хорове в двете села. Музикално надарен, свири на орган. В своите проповеди говори много за любовта към Църквата, отечеството и социалната справедливост. По време на следобедната служба в църквата „Свети Михаил архангел“ в село Секирово през октомври 1944 година, той е насилствено отвлечен от църквата. Двама от неговите *миряни* - *Гено Буров* и *Рафаел Пеев* - опитали да го защитят, също са арестувани от народната милиция и откарани в село Стряма. Предполага се, че те са убити рано сутринта на 21 октомври 1944 г. в гората около река Стряма. На сутринта някои селяни, отиващи към Пловдив виждат мъртвите им тела до моста на река Стряма. Телата им никога не са намерени и се предполага, че са изхвърлени в реката. Историците споделят мнението на местното население, че най-

вероятно известният партизански командир Леваневски стои зад мистериозното изчезване на 29-годишния свещеник. На 25 август 1998 г. към процеса за беатификация на свещ. Фортунат Бакалски са присъединени свещ. Флавиан Манкин и епископ *Иван Романов*. От 17 ноември 1998 г. те носят титлата „Божи слуга“. Няколко седмици преди посещението на папа Йоан Павел II в България през 2002 година, *барелеф на епископ Евгений Босилков, епископ Иван Романов и свещ. Флавиан Манкин* е изграден пред църквата „Пресвето сърце Исусово“. Във връзка със 70-годишнина от гибелта на Флавиан Манкин и неговите *миряни* на предполагаемото място до моста на река Стряма през септември 2014 г. е *издигнат кръст-паметник*. От 21 юли 2020 г. една от улиците в родното му място носи неговото име. На 23 октомври 2023 година в храма „Свети Михаил архангел“ в град Раковски е проведена първата публична сесия от беатификационния му процес.[СРГН] ГД

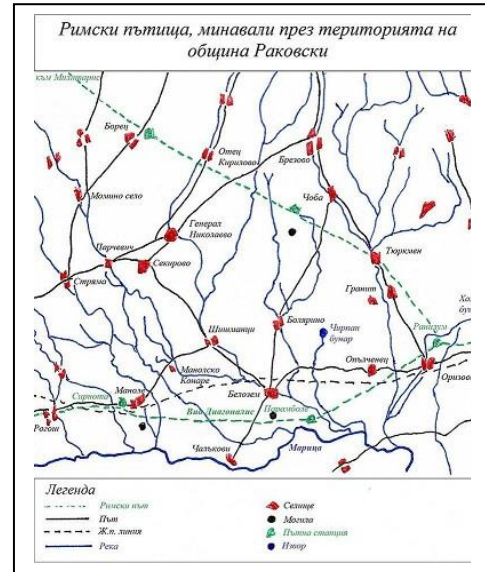
МАНОЛОВ, Стефан (1972) - мирски свещеник, канцлер на *Софийско-пловдивската епархия*. Роден през 1972 г. в град Пловдив. От 1995 г. до 2001 г. учи богословие в Богословския факултет на университета „Коменски“ в Братислава, Словакия. На 2 септември 2000 г. е ръкоположен за свещеник от епископ *Георги Йовчев* в катедралния храм „Свети Лудвиг“ в Пловдив. От 2003 до 2006 г. следва каноническо право в Института по каноническо право „Св. Пий Х“ във Венеция - филиал на Папския университет „Свети Кръст“ в Рим. След приключване на тригодишния период на обучение защитава научна степен „лиценциат по каноническо право“. През 2005 г. свещ. Манолов е назначен за *генерален викарий* на епархията и изпълнява тази длъжност до 2021 година, след което е *канцлер* и секретар на епархията. Монс. Стефан Манолов е автор на първия учебник по каноническо право на български език - „Църковно устройство: Конституционно право на Католическата Църква“. Лектор е в Школата за християнска зрялост в *енорията* „Свети Лудвиг“ в Пловдив. Библиография: Манолов, Ст., Църковно устройство: Конституционно право на католическата църква, Пловдив, Свети Никола ООД, 2007; Манолов, Ст., Светлина за пътеката ми, Пловдив, Тракия прес - ПР, 2016.[КЕБ] ГД

МАРКОВ, Иван - името, с което е известен *д-р Иван Марков Боргоджийски*.

МАРУШКИН, Стефан (16 XI 1958) - подполковник от запаса. Роден на 16 ноември 1958 г. в село *Секирово*. През 1979 г. започва да следва във Висшия машинно-електротехнически институт в Габрово специалност „Технология на машиностроенето и металорежещите машини“ и през 1984 г. завършва и получава диплома за машинен инженер. В периода 1985-1986 г. следва в Академията на МВР в София, специалност „Инспектор по охрана на обществения ред“ и допълнителна квалификация за работа с шифрови машини, за оперативен работник по криминална линия, за ръководни кадри и др. Професионалната му кариера започва в общинска *фирма „Легия“* в родното му място като инженер технолог през 1984 г. Задълженията му включват изготвяне на проекти за направа на изделия за ширпотреба от метал, осъществяване на контрол на съществуващите производства на метални халета и павилиони, щори за прозорци, капачки за буркани, дюшечи и юргани, конфекция за износ и др. От 1985 до 2010 г. работи в Районно управление на МВР град Раковски последователно като районен инспектор по охрана на обществения ред, оперативен работник по криминална линия, заместник началник и началник на РУ на МВР Раковски. Задълженията му включват осигуряване на добър обществен ред, безопасност на движението и борба с криминалната и стопанската престъпност в двете общини - Раковски и Брезово. През 2012 г. е избран за председател на Общинската организация на „Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва“ (СОСЗР) в град Раковски. Във връзка със едновековния юбилей от войните, през 2016 г. организацията започва изграждането на военен паметник на загиналите във войните от град Раковски и впоследствие и на мемориален комплекс, които са открити съответно през 2018 и 2020 г. В мемориалния комплекс са залесени общо 300 дъбови фиданки - 230 на загиналите и 70 за членовете от Общинската организация на СОСЗР Раковски. В началото на месец юни 2023 г. организацията в лицето на председателя ѝ Стефан Марушкин и нейния секретар Любомир Стрехин - получава високо признание от Централния съвет на СОСЗР, като са наградени със званието „Почетен член“. Инж. Марушкин е подполковник от запаса. Бил е общински съветник (*на снимката Стефан Марушкин и Любомир Стрехин по време на освежаване на паметника през пролетта на 2024 г.*).[АББП]

Мата-Милитарис - път, построен от римляните, което е имал второстепенно значение и е минавал през територията на северната част на днешната община Раковски. Той е свързвал станция Ранилум (около дн. село Оризово) на пътя *Милитарис* и Диоклецианопол (дн. град Хисаря) на пътя Мата. Пътят е описан от чешките изследователи Владислав Шкорпил и Карел Шкорпил. Следи от пътната станция, обозначена на картата между Чоба и *Генерал Николаево*, не са открити. За нейното съществуване се седи индиректно на базата на разстоянията между другите станции и описанията на пътя. Интересно е да се отбележи, че мястото на тази станция съвпада с едно от предполагаемите места на средновековния град *Алексиопол*, лансирано от български историци в края на XIX в. *(картата е изработена от съставителя на базата на картата на археолог Димитър Цончев от 1940-те години)*. [РПР]

Международен пленер по скулптура - от 1985 г. ежегодно в продължение на пет години в град Раковски се провежда Общински пленер по скулптура с международно участие. Първи комендант на пленера е скулпторът Петко Москов. По време на пленера са изработени около 35 скулптури (от камък), които са дарени на общината и поставени на различни места в града. Много от тях са запазени и все още могат да се видят в градинките основно около *площада в кв. „Генерал Николаево“*. След 1991 г. някои от скулптурите изчезват. През 1988 г. в пленера участва скулпторът Стефан Лютаков. [ИЛЛА]

Междуритуална епископска конференция в България - църковна институция, орган на Католическата църква в България. Тя включва епископите на двете католически епархии от *латински* и тази от *византийско-славянски обред* и поради това се нарича междуритуална. Органът има основно изпълнителна власт, в редки случаи и законодателна. Във всяка държава католическите епископи се събират в епископска конференция, на която решават общите проблеми на вярата и на местната католическа църква. Първата национална епископска конференция в света се създава през 1830 година в Белгия. Съществуват над 100 национални епископски конференции, които обхващат цялата територия на дадената държава. Съществуват също около 15 епископски конференции, обхващащи повече от една страна, като например епископските конференции на Светите земи или Скандинавия. През дълъг период от време съществуват неформални събрания на епископите от даден регион, но Вторият ватикански събор официално установява тази институция в Католическата църква с Декрета за пасторалната дейност на епископите „*Christus Dominus*“, обнародван през 1965 г. от папа Павел VI. Същият папа със своето моту проприо „*Ecclesiae sanctae*“ от 1966 година разпорежда да се създадат поясняващи допълнения към някои документи на Събора, между които и за „*Christus Dominus*“. Действията, правата и задълженията на епископските конференции се регулират от Кодекса по църковно право от 1983 година (канони 447 - 459). Естеството на конференциите и тяхната учителска власт се регулира от моту проприо на папа Йоан Павел II „*Apostolos suos*“ от 1998 година. Формално Междуритуалната Епископска конференция в България съществува от 1970 година, но тя не е призната от тогавашната власт. На 3 ноември 1976 година в България пристига делегация на Ватикана начело с кардинал Аугустино Казароли, който поставя пред българските власти въпроса за признаване на Католическата църква в България за юридическо лице и епископската конференция като ръководен орган. Въпреки обещанията, това не е сторено. През 1979 година е направен нов опит да се признае епископската конференция от тримата български епископи - архиепископ Методий Стратиев, епископ *Богдан Добранов*

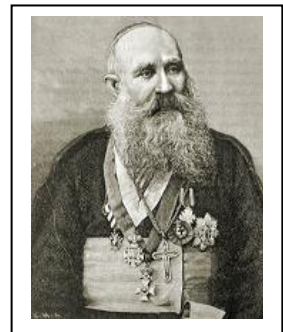

и епископ *Самуил Джундрин* - като ръководен орган на Католическата църква, но Комитетът по въпросите на църквата и религиозните култове отказва да признае нейните правомощия. На следващата година е направен отново опит, който също завършва неуспешно. Признаването на конференцията от официалната власт става факт с назначаването на архиепископ Марио Рици за апостолически нунций в България през 1991 г. През същата година е основан органът на институцията вестник „Истина-Veritas“, съществувал до декември 2017 година. През 1993 година конференцията взема решение за координиране на благотворителността на Католическата църква в България, чрез създаване на нестопанската организация „Каритас България“. Седалището на Междуритуалната епископска конференция в България е в град София, ул. „Оборище“ 5. „Благовещение Господне“ е *параклис* при седалището на Епископската конференция. Състав: епископ Петко Вълв - председател на конференцията и софийски епископ; епископ *Георги Йовчев* - член на конференцията и софийско-пловдивски епископ; епископ *Страхил Каваленов* - член на конференцията и никополски епископ; епископ *Румен Станев* - генерален секретар на конференцията и помощен епископ на *Софийско-пловдивската епархия* и Ива Михайлова - официален говорител. Бивши председатели: архиепископ Методий Стратиев (1971 - 1995) и епископ Христо Пройков (1995 - 2024). Бивши членове: епископ *Самуил Джундрин* (1991 - 1994) и епископ Петко Христов (1995 - 2020). Бивши генерални секретари: Сречко Римац (2008 - 2014); Богдан Паташев (2017 - 2019); проф. Владимир Градев (2019 - 2020) и свещ. Петко Вълв (2021 - 2024). Бивши официални говорител: проф. Владимир Градев (*на снимката - епископите от Междуритуалната епископска конференция в България през октомври 2021 г. с тогавашния апостолически нунций в България архиепископ Анселмо Пекорари*).[КБ02] С

мемориална плоча за посещението на папа Франциск - поставена през септември 2019 г. в храма „Пресвето сърце Исусово“ във връзка с *апостолическото посещение на папа Франциск* в град Раковски на 6 май същата година.[КЕБ]

МЕНИНИ, Роберто (18 X 1837 - 12 X 1916) - римокатолически архиепископ, апостолически викарий на *Софийско-пловдивския апостолически викариат*. Роден на 18 октомври 1837 година в Сплит. Като далматинец, той добре познава южнославянските езици. Започва да учи право, но после се прехвърля и завършва богословие в Грацкия университет, Австрия. На 5 юли 1863 година Роберто Менини е посветен в свещенически сан при *Ордена на капуцините*. На 30 януари 1880 година е избран за титулярен метелополски епископ и назначен за коадютор на апостолическия викарий на София и Пловдив епископ *Франческо Рейнауди*. Ръкоположен е на 2 февруари 1880 година. Успява да овладее български език. На 5 май 1885 година, след оставката на Рейналди, Менини става софийско-пловдивски викарий и на 19 май е повишен в сан архиепископ на Гангренската архиепископия. Първата негова грижа е да реструктурира семинарията в Пловдив с помощта на главния настоятел на капуцините в Рим и да я направи международна. Съединението на Княжество България и Източна Румелия налага през 1894 г. тази семинария да бъде разделена на две: младежите чужденци са изпратени в Цариград, а българите остават в Пловдив. През 1891 г. е открита Клементинската болница в София, а през 1896 г. е построена нова сграда на *Католическата болница в Пловдив*. В началото на 1897 г. архиепископът внася в Министерството на външните работи и изповеданията проект за договор между България и Светия Престол. Проектът съдържа 17 члена и предвижда нова организация на Католическата църква в България като архиепископия със седалище в София и епископски катедри в провинцията, урежда различни взаимоотношения между църквата и държавата, изяснява някои спорни проблеми от семейно-правен характер и регламентира възможностите за религиозно-просветна дейност на католическите ордени и конгрегации. Предложението е съпроводено и с идея за календарна реформа, с която България да приеме Григорианския календар. Предложенията остават неосъществени. През 1889 г. е довършена и осветена църквата „Света Йосиф“ в София. В Пловдив през 1903 г. е осветена и новата църква „Света Богородица Лурдска“. През 1906 г. с одобрението на папа Пий Х основава Католически орден „Кръстът на светиите Кирил и Методий“. Наградата се връчва на благотворители на Католическата

църква в България от двата пола. През 1910 г. Менини закупува терени в София за построяване на сиропиталище и училище „Санта Мария“. Роберто Менини е автор на редица богословски книги. Той заболява и умира в Клементинската болница в София през 1916 година, след като е преживял в България 36 години. Тялото му е пренесено в Пловдив, където е погребан в катедралата „Свети Лудвиг“ до двамата негови предшественици - *Андреа Канова* и Франческо Рейнауди. През 2006 г. в Тренто Винченцо Крискуоло издава монография посветена на епископ Роберто Менини (*на допълнителната снимка орденът „Кръстът на светите Кирил и Методий“ в комплект с гърда звезда*).[100КБ41] СЪ

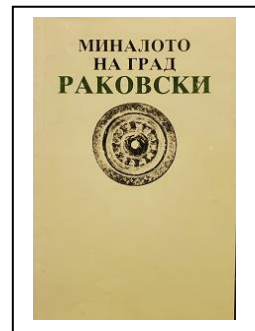
миграция на павликяните в Северна България - първата известна миграция на *павликяни* от Северна Тракия към Северна България е след края на *въстанието на Травъл*. През 1086 г. Алексей I Комнин изпраща нова войска срещу въстаниците. Двете войски се срещат някъде на север от Пловдив и три дни стоят една срещу друга, без да встъпят в сражение. Поради оттеглянето на печенезите, Травъл и неговата павликянски воители се изтегля на север от Балкана и заема крепостта Секуристка до Белене. Павликяните, които остават в Пловдивско, стават обект на специални грижи. Те получават земи и привилегии при условие, че приемат православието. Въпреки това те не са укротени от Алексей I Комнин. През 1115 г. те получават от него и новия град *Алексиопол*, създаден за тях. С този си акт император Алексей Комнин превръща бившите си съюзници - павликяните по българските земи - от мощна сила в малцинство. Някои от тях продължават да изповядват старата си вяра и по-късно се установяват отново в Пловдив. След това за около 90 години до завземане на Пловдив от цар Калоян през 1205 г. няма сведения за павликяните. Тогава те му помагат да влезе в Пловдив и потуши бунта на гърците. Засега няма сведения за павликяните и след 1205 г. Кога и защо мигрират в Северна България и дали мигрират всички са въпроси, на които засега историците отговарят с хипотези. Една от хипотезите, лансирана широко от проф. Божидар Димитров, е че павликяните се заселват в Северна България подгонени от османските войски и те се заселват в Никопол, където е седалището на цар Иван Шишман. Но в средата на XIV в. Северна Тракия е слабопоселена поради постоянното ѝ преминаване от българско към византийско владение и обратно и продължилите години наред без реколта заради суша. Така равнината област се е обособила отново като буферна зона между двете държави. По същото време на Балканите започва да върлува и Черната чума. Базирано на тези факти се лансира и друга хипотеза, че павликяните напускат Северна Тракия, подгонени от дългата суша и чумата. Преди в историографията се считаше, че всички павликяни се изселват в Северна България, но в последните години се промъкват идеи, че една част от тях остават постоянно в Северна Тракия и през следващите векове, и дори още след въстанието на Травъл, има постоянна миграция между павликянските общности от Северна Тракия и от Северна България в двете посоки, диктувани от лошите социални, военни и/или климатични условия. Тази мобилност се обяснява и с факта, че павликяните, запазили своята вяра, не са уседнали собственици на земя, а са наемани за различни видове работа. Освен в Никополско, в османските регистри има информация за павликяни, които живеят по цялото течение на река Вит в Северна България, а също и на изток от нея. Засега няма преки доказателства за миграцията на павликяните в Северна България. Тези въпроси не са достатъчно изследвани.[Авторска © Иван Плачков]

МИЛАНОВ, Фердинанд Николов (30 III 1904 - 1 VI 1944) - участник в съпротивително движение в България по време на Втората световна война, ятак и секретар на организацията на комунистическата партия в родното си село *Генерал Николаево*. Роден на 30 март 1904 г. в *Калъчлии*. През 1931 г. става член на РМС, а през 1934 г. на БКП. През 1935 г. участва в конференцията на Трети пловдивски партиен район, проведена в село Стряма, като представител на партийната организация от родното си село. През 1935 г. след предателство, минава в нелегалност и се укрива в продължение на една година. През 1936 г. по решение на Партията се предава и три години изкарва в Пловдивския, а след това и в Сливенския затвор. След помилване през 1939 г. се връща в родното си село и отново се включва в дейността на тамошната партийна организация като неин секретар. През периода 1941-1944 участва в революционното движение като ятак и помагач. За тази негова дейност през пролетта на 1944 г. е арестуван и откаран на летище „Граф Игнатиево“. На 1 юни 1944 година, заедно с група ятаци, е разстрелян без съд в местността „Студенец“ в Родопите на около 37 км югозападно от Пловдив. По-късно останки от телата на ятаците са намерени в общ гроб, пренесени и вградени в паметник, изграден на *площада в село Генерал Николаево*. През 1980-те те са пренесени и вградени в основите на *паметника на Йорданка Николова*, изграден в градинката до сградата на общината. От 1963 г. кинозалонът в селото носи неговото име. На 2 юни 1985 г. в градинката до автогарата е открит паметник в негова чест. След 1991 г. паметникът е премахнат и не е известна съдбата му. *Иван Лачев* - дългогодишен кмет на град Раковски е негов племенник.[БПЧПД11] СЪ

Милитарис (наричан и *Диагоналис*) - път, построен от римляните на Балканския полуостров, който е минавал земите на Белград, Ниш, София, Пловдив, Одрин и е стигал до Константинопол. Той е минавал през земите на южната част на сегашната *община Раковски*. На територията на общината е локализирана пътната станция Парамболе (на латински: *Parembolē*; на гръцки: *Parembolis*). Тя е отбелязана на Бурдигалския пътеводител от 333 г. като *mutatio* (спирка за кратка почивка и смяна на коне). Част от пътната станция е запазена до през 1940-те години. От тази пътна станция са запазени много надписи на гръцки от I-III в. сл. Хр. (фрагмент от карта на Северна древна Гърция, Балканите и Македония, публикувана през 1794 г. от Лори и Уитъл в Лондон). [РПР]

Миналото на град Раковски - историческо изследване на проф. Божидар Димитров за населението, живяло през различни периоди в района на град Раковски. Изследването е издадено в книга през 1989 г. в София от издателство „София прес“ и съдържа 149 страници. Книгата съдържа седем раздела и приложение. Първият раздел „Ранни предшественици“ разглежда сведенията за следите на човешки живот в района на днешния град от медно-каменната епоха до IV век от новата ера. Във втория раздел „Сенките на забравените прадеди“ авторът се спира на първото настаняване на *павликяните* в Пловдивско, техните взаимоотношения с Византия, включването на земите им в Българската държава и масовото им избиване от киевския княз Светослав I. Раздел трети „Алексиопол“ обхваща времето на падането на България под византийско до изселването на павликяните от Пловдивско в Никополско след падане на Тракия в ръцете на османците. Авторът се спира на документите, доказващи съществуването на павликяния град Алексиопол на север от днешната река Марица. Раздел четвърти е озаглавен „В мрака на робските столетия“. В него се анализира информация за селищата на бъдещия град в турските регистри и причините за преселванията на павликяни между Никополско и Пловдивско. Анализират се също сведения от архивите на Ватикана за времето от започването на приемане на католицизма в село *Калъчлъ* във втората четвъртина на XVII век до католическото разорение по българските земи след Чипровското въстание. В следващия раздел „В десетилетията на националното възраждане“ са анализирани сведенията за селищата *Калъчлъ* и *Балтаджъ* през следващите три века, оставени от католическите епископи за българските земи на юг от Стара планина, чиито седалище след Чипровското въстание е преместено в Пловдивско. Шестият раздел „От Освобождението до Социалистическата революция“ включва сведенията за социалното развитие на селищата под влияние на католическия клир и дейците и общностите, формирани около народни читалища и училищата. Последният раздел „Раковски - социалистически град“ се базира на факти, свързани с подобряване на бита на населението и облика на населените места след формиране на новия град през 1966 г. В приложението са дадени кратки извадки от избрани извори за историята на гр. Раковски. Книгата е преведена от Наталия Петрова на руски и издадена от издателство „София Прес“ през същата година под заглавието „Прошлое города Раковски“. След излизане на книгата, тя се възприема с гордост от населението на града, въпреки очевидния идеологически белег оставен от времето на нейната подготовка и отпечатване - класова критика на времето преди 1944 година, непълно отразяване на ролята на църквата за развитието на населението след Освобождението и др. Книгата съдържа сведения и няколко снимкови материала от архивите на Ватикана благодарение на възможността авторът да ги изследва лично през 1979 г. След промените през 1989 г. проф. Божидар Димитров е критикуван за добросъвестността си при обнародване на резултатите от работата му във Ватиканските архиви. [МГР89] G

министрант (наричан още: *помощник*; в *миналото* също и *слугувач*) - наименование, използвано в *римокатолически обред*, за *мирянин* (обикновено юноша), който помага на свещеника по време на *литургия* или други служби. [Уикипедия]

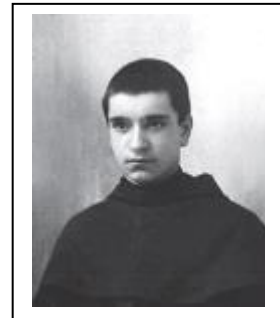
мирски свещеник - свещеник, който не е член на религиозен *орден*. [Уикипедия]

МИРЧЕВ, Веселин (5 X 1973) - самоук художник, сюрреалист. Роден на 5 октомври 1973 г. в град Раковски. Започва да рисува още от пети клас при учителя *Димитър Тошев*. В осми клас се увлича по рок музиката и започва да свири на китара. По-късно се научава да свири на бузуки, тамбура, мандолина, саз, уд и цигулка. Завършва основното си образование в ОУ „Христо Смирненски“, а средното - в училище „Христо Смирненски“ в град Хисаря със специалност „Кулинарство“. През 1994 г. заедно с Венко Пеев създават оркестър „Аполония“ и започват да свирят в ресторанти и заведения, гръцка, сръбска и българска народна музика. През периода 1996-1997 г. работи в Кипър, където на много места остават следи от неговото творчество - един *параклис* е украсен само с негови икони. Фоайето на *конвентуалския манастир* в Раковски е украсено изцяло с негови творби. Негови картини има и в католическата катедрала в Пловдив. Освен в България и Кипър негови картини има в Германия, Италия, Гърция и Австрия. Има една самостоятелна изложба и две изложби с други художници. От 1999 г. свири в църковния хор към енория „Пресвето сърце Исусово“, помага с богослужебен музикален съпровод на литургиите, води школа за китара в манастира, дава уроци по китара. За тази дейност и във връзка с 50-та му годишнина през 2023 г. получава *папски благослов* от папа Франциск.[ЖНОР14]

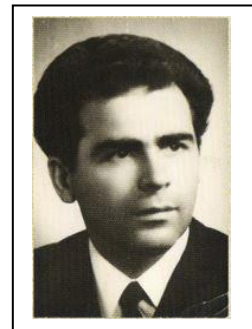

мирянин - последовател на Християнството, който не принадлежи нито към клира, нито към монашеството.

МИТОВ, Георги Петров (9 I 1916 - 29 III 1981) - католически свещеник, *конвентуалец*. Роден на 9 януари 1916 г. в село *Балтаджии*. Баща му - Петър Генов Митов - е убит на фронта по време на *Първата световна война*. Майка му се омъжва повторно. По-късно се разболява и за него се грижи неговият чичо - Арсен Митов. След завършване на началното си образование, Георги заминава за Италия и завършва средното си образование в Брешиа и Сполето. Полага вечните си обети в Асизи на 30 март 1937 г. На 25 март 1937 г. е назначен за свещеник в гробницата на Серафичния свещ. Франциск. По молба на епископ Кирил Куртев се завръща в България през 1942 г. и е назначен за *енорист* в енорията „Успение Богородично“ в село Покрован. През 1952 г. той е арестуван, обвинен в диверсионна дейност и осъден на 10 години лишаване от свобода по „големия“ католически процес. Енорийският дом е конфискуван. След пускането му от затвора след 9 години, той е назначен за свещеник в енорията „Свети Йосиф“ в Правдино. През 1980 г. получава разрешение да замине за Рим да се лекува. Той е един от първите хора, приети от папа Йоан Павел II на аудиенция през 1980 г. Завръща се в Правдино и през месец март 1981 г. пътува до родното си място за да участва в проповед на Пасхалната тридница, където умира на 29 март 1981 г.[СВВХ13] G

МИТОВ, Франц Стефанов (10 I 1933 - 2015) - хирург, професор. Роден на 10 януари 1933 г. в село *Балтаджии*. Основното си образование завършва в родното си място, а през 1951 г. завършва средно образование в Пловдив. Същата година започва да следва медицина във ВМИ - Пловдив. След дипломирането си през 1957 г. за кратко време работи завеждащ общинска здравна служба в пловдивските села Дълго поле и Лилково. След това работи в родното си село *Секирово* до назначаването му през 1960 г. за главен лекар в Районната болница в село *Генерал Николаево*. Работи също и в хирургическото отделение на болницата. От 1963 г. в продължение на три години специализира във II хирургическа клиника на ВМИ - Пловдив, където след това е назначен за асистент. През 1977 г. защитава дисертация на тема „Върху някои аспекти на етиологията, патогенезата и профилактиката на следоперативните перитонеални сраствания“ и му е присъдена научна степен „кандидат на медицинските науки“. През 1982 г. е избран за доцент, а през 1984 г. е избран за ръководител на III хирургическа клиника на ВМИ - Пловдив. През 1991 г. защитава хабилитационен труд на тема „Съвременни аспекти в диагностиката и оперативното лечение на солидните и кистозни образувания на млечната жлеза“ и получава научната степен доктор на медицинските науки. По-късно е избран за професор и ръководител на катедра „Хирургически болести“ към Медицински университет - Пловдив. Автор и съавтор е на много публикации между 1968 и 2006 г. в списание „Хирургия“ и в научния журнал

„Folia Medica“ на Медицинския университет в Пловдив. Библиография: Ръководство за практически упражнения по клинична хирургия: За студенти по медицина- в съавторство с колектив под редакцията на Ст. Баев, Медицина и физкултура, София, 1989.; Епидемиология на инфекциозните и неинфекциозните болести - в съавторство с колектив под редакцията на Борис Илиев и Герго Митов, Медицина и физкултура, София, 1994. Признание: В края на 2012 г. във връзка с неговата 80-а годишнина е удостоен с Почетен знак на Медицински университет - Пловдив. Съпругата му Христина Митова и тяхната дъщеря Ани Франц Митова-Дишлянова са адвокати.[125ГПД] СД

МИТОВА, Ана Алонцова (неизв. - неизв.) - учителка по биология в ОУ „Христо Ботев“ от 1962 г. През 1987 г. наградена със значка „отличник“ на Министерството на народната просвета.[125ГПД]

Михаил Добромиров (младежки католически певчески хор) - младежки църковен хор, основан на 10 февруари 1943 г. в *Генерал Николаево*. [КБ02]

Михаил Добромиров (сведения в енорийска книга) - Добромиров сам отбелязва в енорийската книга на *Селджиково*, че Конгрегацията за да помогне на пловдивските католици го изпраща с права, които се дават на епископ, временно като апостолически администратор за цялата *Софийска епархия*. В същата книга Добромиров изброява и енориите, от които се състои *епархията*. През октомври 1729 г. пристига и помощникът му Никола Тодоров, на когото поверил обслужването на Дуванлии, *Даваджово*, *Селджиково* и *Хамбарлии*. В този списък на селата-енории няма имената на Калаброво, Хаджиево и Караманово, за които се говори в докладите на мисионерите през XVII в. Най-вероятно *павликяните* от тези села са се преселили другаде. Някои са се върнали през Балкана в Северна България, а други са се отправили към Пловдив и *Калъчлъ*. В списъка на Добромиров има и три нови селища: *Али факъ*, Бейкьово и Доганжи. Михаил Добромиров намира своите павликянски енории пак в това първобитно и бедно състояние, в което са се намирали и през XVII в. Няма нито църква, нито параклис, нито постоянен олтар, богослужението става в частни къщи, доколкото се намират подходящи. Павликяните продължават да поддържат стария календар заедно с православните. Добромиров, който също е павликянин, не само че не се заема да премахне този календар, но и сам се води по него в кръщените книги. Той започва редовно записване в една енорийска книга всички кръщенета, бракове и погребения. Постарава се да събере по-стари данни, доколкото се намират още разпръснати на отделни тетрадчици или листове. Започва в началото на XVIII в. през 1703 година, когато свещ. Михаил Илиев от Босна е свещеник в *Даваджово*. По въпроса за етнографския характер, при южните павликяни са интересни многобройните лични и семейни имена в тази най-стара книга, които са чисто български. Първото записано от свещ. Илиев кръщение е на 17 януари 1703 година, следващото е на 4 февруари. На 24 февруари е кръстена дъщерята на Неделя Банкова; на 28 март - дъщерята на Геша Драгоева (дадено ѝ е името Божана). На 29 март е кръстен синът на Георги Дуванлията с името Васил...[СПАЕАВ01]

МИХОВ, Иван (20 III 1936 - 28 V 2016) - самоук музикант-цигулар, автор на много хора и ръченици, почетен гражданин на *община Раковски*. Роден на 20 март 1936 г. в село Белозем. Той е от фамилия потомствени музиканти. Дядо му е свирил на кавал, баща му е бил гайдар, а майка му знаела и пеела много тракийски песни. Като дете сам изработва първия си музикален инструмент от сухо царевично стебло, а като по-голям изработва гъдулка, на която изсвирва първата си фолклорна мелодия. Първата си цигулка купува по-късно и започва да се учи да свири при известния фолклорен музикант Георги Димитров - Крушката. През 1958 г. създава Белореченската народна група. Няколко години по-късно с нея прави първите си записи в радио Пловдив. През 1963 г. Иван Михов завършва школа за ръководители на фолклорни оркестри, ансамбли и състави. Работи в оркестър за народна музика под ръководството на Петко Радев. Малко след това са направени първите записи в радио София, а на пазара излиза първата му грамофонна плоча. Следват дълги години концерти, записи и работа с Оркестъра за народна музика на Българското национално радио под диригентството на Христофор Раданов. Иван Михов е секретар на читалището в родното си село от 1970 до 1975 г. През 1972 г. той основава Белоземската група. Свири и в Първомайската група. През годините цигуларят развива концертна дейност и заедно със своята съпруга - певицата Анастасия Михова. От 1980 г. започва да майстори цигулки. Едни от най-известните му изпълнения са: Маневска ръченица, Виранлийско хоро, Еленина ръченица, Дайчово хоро, Белоземски мохабет и Пенаково хоро и др. Последните негови записи са от 2015 г. заедно с оркестър „*Млади Тракийци*“ с ръководител *Божидар Стрехин*. През същата година за неговите заслуги в областта на българската народна музика и запазването на тракийските традиции и обичаи, той е удостоен със званието „Почетен гражданин на община Раковски“. Иван Михов умира на 28 май 2016 г. С над 30 години творческа

дейност музикантът оставя следа в тракийското фолклорно творчество. Плод на неговата музикално-педагогическа дейност са изпълнители като Иван Бойчев, Георги Янев и др. Освен като изпълнител Иван Михов има своя опит и като композитор - през годините създава над 60 инструментални произведения. Иван Михов е имал големи познания в лютиерството. След 1980 г. сам си изработва цигулките, на които свири. Признание: Една от спирките на обществения транспорт в родното му село носи неговото име. От март 2021 г. една от улиците в родното му място носи неговото име. На 1 ноември 2022 г. в родното му място е открит негов паметник.[ЖНОР14]

МИЧЕВ, Георги Лазаров (1873 - 1948) - фелдшер, социалист. Роден през 1873 г. в село Семчиново, Пазарджишко. Завършва гимназиално училище в Пазарджик и е назначен за учител в село Ветрен, а след това и в Белово. Учи в Лозана, Швейцария, но поради липса на средства не успява да се дипломира. В България се записва във фелдшерско училище, което завършва с отличен успех. Започва да работи като фелдшер по селата. През 1905 г. е назначен фелдшер в село *Калъчлии*. Там той създава първата социалистическа група в селото. Той е и един от основните основатели на читалището в селото. На 20 декември 1908 г. при основаване на читалището той е избран за негов пръв председател. Работи като фелдшер в *Балтаджиш*, Стряма, Старосел и др. места. Умира през 1948 г. в София. Едно от улиците до болницата в град Раковски носи неговото име.[МГР89]

Млади Тракийци - фолклорен оркестър. Създаден е през 1992 г. Ръководител на оркестъра е кларинетистът *Божидар Стрехин*. След двегодишен период в оркестър „Тракийски извор“, Божидар Стрехин - кларинет и Николай Серафимов - саксофон, решават да създадат свой оркестър, който да изгради собствен стил на свирене и музика. Не след дълго към тях се присъединяват Мария Пашева и Костадин Василев, с които са работили в предишния оркестър. Първите записи са направени в студиото на изтъкнатия цигулар Георги Янев. Групата взема участие и във фолклорното предаване на БНТ „Който може го може“. През 1994 г. излиза първият албум на оркестъра озаглавен „За теб, Мария“, като едноименната песен бързо на шумява сред почитателите на народната музика в Южна България. По покана БНТ Благоевград е направен първият клип на оркестъра със същата песен. Емблематични хора и ръченици, като „Генерал-Николаевско хоро“, „Ивалинино хоро“, „Йосифова ръченица“ и други, звучат в ефира на радио Пловдив, София, радио „Веселина“, „Сигнал+“ и др. По това време в оркестъра работят Недко Богданов, Младен Маринов, Младен Власов, Генчо Биволарски, Станислав Бакалов и др. През 1996 г. в оркестъра са направени няколко промени. Към състава се присъединяват Иван Димитров - акордеон и кавал, Антон Георгиев - синтезатор и Ренета Георгиева. В този състав още същата година през месец септември оркестърът стават лауреати на Надсвирването в Стамболово. Следва работа и излизането на втория албум „Сърдито любе“, също записан в студиото на Георги Янев. Малко по-късно същата година с оркестъра започва да работи барабанистът Йовко Станчев. В продължение на седем години оркестърът работи в един и същ състав. Мария Пашева и Ренета Георгиева са дуетът на оркестъра. В началото на 2004 г. Иван Димитров напуска състава и на негово място се завръща Младен Маринов - акордеон и клавиър. По това време към състава на оркестъра започват да сътрудничат и млади изпълнители като Димитър Станев, Ваня Вълкова, Катя Замярска, малко по-късно Донна Лулчева, Таня Христозова, Димитър Богданов. Започва работа по създаването на трети самостоятелен албум озаглавен „Полъх от Тракия“. В началото на 2005 г. за първи път от 15 години Божидар Стрехин и Николай Серафимов се разделят. Следва първото излизане в чужбина - турне в Италия, където оркестърът взема участие във фестивала на Артишока в град Ладисполи. Градът е населен с български емигранти. Голямо българско хоро се извива на площада в града по време на фестивала. Същата година музикантите осъществяват още едно задгранично турне в съседна Румъния, където по покана на кмета на Стар Бешенов изнасят концерт на банатските българи. Излиза третият албум „Полъх от Тракия“. Саксофонист по това време е Миньо Георгиев, солисти са Ваня Вълкова, Донна Лулчева и Димитър Богданов. Годината 2006 отново е година на промени в оркестъра. Напускат Младен Маринов, Миньо Георгиев и Ваня Вълкова. На тяхно място идват Иво Ралчев, Таня Христозова и отново Николай Серафимов. Оркестърът продължава своя творчески път като взема участие на всички надсвирвания, организирани в Тракия - Раднево, Първомай, Брестник, Белащица и др. Репертоарът на оркестъра постоянно се обогатява и оркестърът получава покани да свири в различни краища на България - Монтана,

Кочериново, Златарево, Варна, Генерал Тошево, Созопол и др. По същото време съставът придобива широка популярност и в Пазарджишкия край. През 2007 г. музикантите от оркестър „Млади Тракийци“ са поканени за снимки в „Тянкoв TV“ и за клипове във „Фолклор TV“. В края на 2008 г. саксофонистът Филип Филипов и народната певица Виолета Калинова са привлечени към оркестъра. Отново се завръща и Младен Маринов. През този период са направени много нови мелодии и песни като емблематичната за град Раковски песен „Завило се вито хоро“, също така „Венкова ръченица“, „Милково хоро“, „Тодорово хоро“. По-късно състава напускат Филип Филипов, Младен Маринов и Виолета Калинова. През 2011 година, в края на месец февруари, оркестър „Млади Тракийци“ гостува на българите емигранти в Гърция. В този момент оркестърът няма редовен саксофонист и за турнето и други участия към състава се присъединява временно кавалджията Темелко Иванов. Клавирист е Виктор Йорданов - Кардама, а певици са Катя Замярска и Лилия Станчева. Същата година в оркестъра са поканени Тонка Колева и Костадин Ламбов - саксофон. Малко по-късно се присъединява и Венелин Башев - акордеон и клавир. От 2012 г. работи и певецът-гайдар Димитър Желязков. В тези години са създадени песните „Имала мама“, „Като ме погледнеш либе“ и др. Създадени са песните „Янина хубост“, „На Мегдана“ - инструментал, презаписани в студиото на Кардама са Марийкина ръченица, Вълкова ръченица заедно с Четворно хоро, което е кръстено „Игра“. Следва участие в БНТ в предаването „Иде нашенската музика“, съвместно с *Фолклорния Ансамбъл „Слав Бойкин“*. Предаването е излъчено на 3 януари 2015 г. От средата на 2015 г. към състава се присъединява Темелко Иванов - кавал. Певицата Тонка Колева и Димчо Йорданов спират да работят с оркестъра и Лилия Станчева започва като втора солистка. Последните записи на цигуларя *Иван Михов* са от 2015 година, заедно с оркестъра. През 2016 г. работа с оркестъра започва Антон Кръстанов - клавир, на мястото на Димитър Станев. Оркестъра напуска и Костадин Ламбов - саксофон. Същата година оркестърът създава песните „Сбрали се моми“ и „Момина хубост“, с които участва в коледно - новогодишната програма на „Тянкoв TV“. През месец март 2017 г. следва още едно участие в предаването „Иде нашенската музика“. През пролетта на 2017 г. оркестър „Млади тракийци“ печели голямата награда на първия Фестивал на сватбените оркестри в Асеновград. По-късно към оркестъра се присъединява и саксофонистът-гайдар Галин Ангелов. На празника на Тракийската музика и песен в град Първомай оркестърът и неговият ръководител Божидар Стрехин са наградени с почетния знак на град Първомай, диплом и грамота за принос към българския фолклор по случай 25 годишнината от основаването на оркестъра. През февруари 2018 г. Божидар Стрехин представя новите си проекти в рамките на „Класиците на българската сватбарска музика“ в Първо студио на Българското национално радио. Албуми: „За теб, Марийке“ (1994); „Сърдито любе“ (1997); „Полъх от Тракия“ (2005) и „25-години оркестър Млади Тракийци“ (2017).[БСЛА] Г

Модернизъм - стил на декорация на католическите храмове.

След края на Втората световна война традиционните идеи за украсяване на католическите храмове на запад са изоставени. С възстановяване на разрушените от войната европейски католически храмове се дава свобода на стила на изграждане и украсяване, като се включват елементи и символи от стиловете на предишните църкви. Така стилът „Модернизъм“ навлиза и при изграждане и украсяване на храмовете. *Миряните* са грамотни и не се налага за тяхното духовно просвещаване да се използва украсата на храма. Между 1948 г. и 1996 г. в България не са изградени нови католически храмове и украсата на съществуващите продължава да бъде в стил „Библия за миряните“, като единствен източник на библейско съприкосновение за миряните. Съвременната украса и оформяне на католическите храмове в България се характеризират с изчистване на библейските сцени, но запазване на традиционните християнски символи - разпятието, иконите или статуите, пречупени чрез формите на съвременната естетика. В този стил са украсени католическите храмове, построени след политическите промени през 1989 г. Украсата на новата католическа катедрала „Свети Йосиф“ в София е пример за този стил. В катедралата изобилства пространство, в което над *олтара* се извисява 7-метрово дървено разпятие. Под него се намира иконата на Богородица. От двете страни на презвитериума се намират две статуи - на патрона на катедралата Свети Йосиф и на патрона на капуцините Свети Франциск от Асизи. От дясната страна, при входа, се намира иконата на Божието Милосърдие и статуята на Дева Мария. От другата страна, на вратата, се намират статуите на Света Тереза Авилска и Свети Антон Падуански. Съществува тенденция при реставриране на

храмовете, построени преди Втората световна война, те да се украсяват в новия стил. Пример за това е храмът „Свети Михаил архангел“, който е украсен в стил „Библия за миряните“ до първото десетилетие на XXI век. През 2012 г. храмът (на снимката) е реставриран и декориран в стил „Модернизъм“. След него са реставрирани в същия стил и други католически храмове - през 2020 г. „Успение Богородично“ в Житница и „Рождество на Блажена Дева Мария“ в Белене през 2021 г. [Авторска © Иван Плачков] ГЮ

МОМИН, *Тобия Ченков* (1 VIII 1941) - футболист и треньор, играл защитник в пловдивски професионални клубове през 1960-те години. Роден на 1 август 1941 г. в село *Секирово*. Около 1950-та година семейството му се премества в селището Гара Кричим, където по-късно Тобия Момин с местния училищен футболен отбор става републикански шампион за средношколци. През 1961 г. започва да тренира във втория отбор на спортен клуб „Спартак“. Завършва Националната спортна академия „Васил Левски“ в София с профил „треньор“. **Спортна кариера:** Започва професионалната си спортна кариера като футболист в спортен клуб „Спартак“ през сезона 1962/63 г. През този сезон ФК „Спартак“ е шампион в А-Републиканска футболна група като Момин играе в 20 от общо 30-те мача. Продължава да играе в клуба до 1967 г. когато след реорганизация на клубовете в Пловдив, Христо Дишков и той са включени във реорганизирания СК „Ботев“ Пловдив под името „Тракия“. В този състав Момин играе през сезона 1967/68. Има общо пет срещи, играни за Купа на европейските шампиони. През есента на 1963 г. играе в отбора на „Спартак“ и елиминира отбора на „Партизан“ Белград, след което отборът отпада от първенството след срещата с холандския отбор „Айндховен“. През есента на 1967 г. играе в двете срещи на отбора на „Тракия“ с румънския отбор „Рапид“ Букурещ. През есента на 1966 г. участва в двете срещи с ФК „Спартак“ срещу португалския отбор „Бенфика“ за Купата на панаирните градове. **Треньорска кариера:** Тобия Момин е бил треньор на много от Футболните клубове в Пловдивско - ФК „Марица“ в Чалъкови, ФК „Брацигово“, ФК „Асен Гаргов“ в Калояново, ФК „Стоманолейар“ в село Белозем, ФК „Секирово“ и др. През 2009 г. излиза от печат брошурата „Тобия Момин - един от големите футболисти, отдали своя принос за развитието на спорта в Пловдив“ с автор Димитър Христов и съавтор самият Момин. По случай 55 години от спечелването на Шампионската титла от отбора на Спартак, на 29 септември 2018 г. Момин е отличен с почетен плакет. [МЛЛА] ГЮ

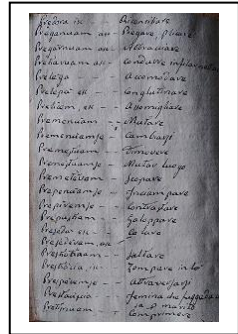
монахини, родени в енорията „Пресвето сърце Исусово“ - сестра *Бернадета Бодушка* (24 XII 1928 - 26 III 2017) (рождено име Бонка) - *бenedиктинка*; сестра *Василия Гагова* (1 XII 1929 - 27 I 2021) (рождено име Вера) - *евхаристинка*; сестра *Веселина Загорчева* (10 V 1924-8 XI 1981), *викентинка*; сестра *Евразия Гуджерова* (неизв.) (рождено име Елена) - *евхаристинка*; сестра *Евразия Кайсарска* (1920-1995) (рождено име Йордана) - *евхаристинка*; сестра *Екатерина Шаркова* (28 XI 1919-2 IV 2008) (рождено име Мария); сестра *Красимира Говедарска* (10 I 1979) - *францисканка*; сестра *Лудовина Рончева* (неизв.-неизв.) - *викентинка*; сестра *Лучия Пънкина* (неизв.-неизв.) (рождено име Мена) - *евхаристинка*; сестра *Норберта Прустова* (неизв.-неизв.) (рождено име Невена) – *евхаристинка*, сестра на свещ. *Прустов*; сестра *Оксана Павлова* (1887-26 VII 1960) (рождено име Джина) - *йосифинка*; сестра *Лучия Пънкина* (неизв.-неизв.) (рождено име Мена) - *евхаристинка*; сестра *Яцинта Кацарска* (неизв.-неизв.) (рождено име Янка) – *евхаристинка*. [ЯПЛА]

монахини, родени в енорията „Свети Михаил архангел“ - сестра *Агата Момина* (1928 -неизв.) - *евхаристинка*; сестра *Ана Друмчийска* (29 X 1927-25 XII 1974) (рождено име Марияна, Ана-Мария, Захари) - *йосифинка*; сестра *Бисериона Карпарова* (неизв.-неизв.); сестра *Власта Карпарова* (29 X 1909-25 VI 1963) (рождено име Катерина) - *викентинка*; сестра *Даниела Кьолова* (Гиева) (неизв.-неизв.) - *викентинка*; сестра *Елена Гелендрина* (неизв.-неизв.); сестра *Елена Койрушка* (неизв.) - *евхаристинка*; сестра *Елена Плачкова* (неизв.-неизв.); сестра *Жоашен Силикчийска* (18 VII 1920-5 X 1997) (рождено име Анка) - *йосифинка*; сестра *Леонарда Плачкова* (неизв.-неизв.); сестра *Лициния Плачкова* (4 IV 1918-14 IV 1987) (рождено име Валентина) - *викентинка*; сестра *Мариана Гаджева* (неизв.-неизв.); сестра *Мария Нонова* (неизв.) - *евхаристинка*; сестра *Михаела Гаджева* (неизв.-неизв.) (рождено име Чола) - *евхаристинка*; сестра *Мугова* (неизв.); сестра *Надя Ружина* (24 IV 1988) - *бenedиктинка*; сестра *Пена Бравова* (1896-неизв.) - *евхаристинка*; сестра *Стева Алтова* (Дюлгерска) (неизв.-неизв.) – *евхаристинка*; сестра *Тереза Лесова* (Пашкова) (неизв.-неизв.) – *кармелитка*; сестра *Хортензия Гъшаварова* (неизв.-неизв.). [КАЛА]

монсеньор (на италиански: *monsignore*) - форма на почетно обръщение или титла за определени членове на духовенството в Католическата църква. Монсеньор е форма на италианското *monsignore*, което буквално се превежда на български „мой господар“. Монсиньор може да бъде съкратено като „монс“.

Обикновено епископите се титулуват с него, но с него могат да се титулуват и други духовници, заемащи определени длъжности в епархийската канцелария като викарии, канцлери, официали и др. [Уикипедия]

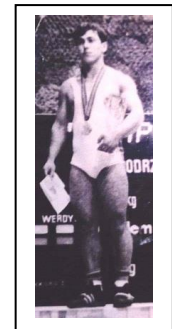
МОНФЕРАТ, Маурицио (9 IV 1808 - 10 V 1875) (известен също като *Маурицио де Кастелацо, нарича и Маврикий*) - италиански католически духовник, работил в мисията на *капуцините* в *Софийско-пловдивския диоцез* в средата на XIX в. Роден на 9 април 1808 г. в градчето Кастелацо Бормида в Италия. През 1831 г. постъпва в ордена на капуцините. Пристига в Пловдив през 1843 или 1844 г. и там първоначално учи български език. През 1845 г. създава най-стария известен българско-италиански речник, който остава да се съхранява в ръкопис в *енорията „Пресвето сърце Исусово“* в *Калъчлии*. През 1848 г. свещ. Маурицио е назначен за кратко в енориите в Калъчлии и в „Прескръбна Божия Майка“ в село Дуванлии, а след това от 12 февруари 1849 г. служи като *енорист* в църквата „Успение Богородично“ в село *Хамбарлии*. На 12 юни 1852 г. закупува за храма статуя на Богородица. През 1856 г. доставя от Цариград и първата камбана за храма, която бие за първи път също на 12 юни за празника Тяло Христово. В пловдивските католически енории той служи 12 години, след което на 14 октомври 1856 г. се завръща в Италия. От там изпраща статуи за църквата в село Хамбарлии. Свещ. Маурицио умира на 10 май 1875 г. в родното си място в Италия след дълго боледуване. История на ръкописа: След Втората световна война голяма част на архива на католическата *енория „Пресвето сърце Исусово“* в тогавашното село *Генерал Николаево* е предаден в Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“ в София. Оттам ръкописът на свещ. Маурицио попада за съхранение в Националния исторически музей в София. През 2020 г. Институтът за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ към БАН издава речника заедно с езиковедско изследване на д-р Магдалена Абаджиева. В изследването е установено, че речникът е допълван поне от още трима души (на снимката - страница от ръкописа на речника на свещ. Маурицио). [ССГН] GQ

музейни сбирки - първата известна музейна сбирка на територията на селата, формирали град Раковски, е в началото на 1960-те години, когато е уредена музейна историческа сбирка, разположена в коридорите на източното крило на училището в село *Генерал Николаево*. Неин организатор е учителят *Венко Лазаров*. През 1972 г. към читалище „Кирил и Методий“ е създадена музейна сбирка, съхраняваща материали от многовековния живот на хората от града и формиралите го села. Към нея по-късно е създадена и художествена галерия с картини, графики и пластики от български и чужди художници и скулптори. На 30 октомври

1983 г. в Раковски е учредено и Нумизматично дружество със събрани монети повечето от района на града. Изявени членове и председатели на дружеството са *Виржилио Тоскани*, *Божидар Райков*, *Милко Димов* и др. След политическите промени през 1989 г. дейността на читалището е ограничена поради липса на средства, а много от колекциите са оставени безотчетно като впоследствие някои изчезват. През 2007 г. енорията в кв. „Генерал Николаево“ иницира създаване на нова музейна сбирка. Тя е открита през 2009 г. в криптата на храма „Пресвето сърце Исусово“. По това време енорист е свещ. *Димитър Димитров*. Колекцията условно е разделена на две части. Първата е насочена основно към религията и живота на енорията. Тя включва фотоси, църковни регистри, писма, свидетелства за предоставянето на свети мощи, нотариални актове за собственост, църковна утвар, свещенически одежди за богослуженията и др. В нея е подредена и хрониката на енорията с имената на свещениците, служили в нея. В колекцията се пази и регистър (на снимката), който включва сведения, записани от свещ. *Михаил Добромиров* (виж *Михаил Добромиров - сведения в енорийска книга*). Втората част от колекцията е етнографска и в нея са включени предмети, използвани в живота на местните католици от района - съдове, земеделски сечива, дрехи, традиционни носии и други тъкани. [Авторска © Иван Плачков]

МУСЕНОВ, Петър (24 III 1964) - спортист, вдигане на тежести. Роден на 24 март 1964 г. в село *Генерал Николаево*. Възпитаник на пловдивския треньор *Ганчо Карушков*. Европейски шампион за младежи до 20 години в Сан Марино през 1983 г. и световен шампион в Кайро, Египет същата година. [АББП]

Н

надморска височина на Генерал Николаево - средната надморска височина за квартала е около 184 м.[COP]

надморска височина на град Раковски - средната надморска височина за града е около 180 м.[COP]

надморска височина на община Раковски - средната надморска височина за общината е около 180 метра. *Община Раковски* е една от най-равнинните общини в България, като денивелацията ѝ е 82 м. Надморската височина варира от около 140 м за с. Белозем, около 161 м за с. Стряма, около 169 м за кв. „Парчевич“, около 171 м за кв. „Секирово“, около 184 м за кв. „Генерал Николаево“, до 207 м за с. Болярино. Общият наклон на терена е в югоизточна посока. Максималната ѝ височина се намира в най-северната ѝ точка, на границата с община Брезово - 214,2 м, северно от град Раковски, а минималната - 132 м, разположена в коритото на река Марица, югоизточно от село Белозем.[COP]

надморска височина на Парчевич средната надморска височина за квартала е около 169 м.[COP]

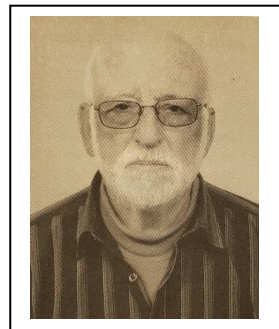
надморска височина на Секирово - средната надморска височина за квартала е около 171 м.[COP]

НАЙДЕНОВ, Васил Георгиев (3 XI 1916 - 2001) - учител и журналист - роден на 3 ноември 1916 г. в Гюмюрджина. Средното си образование завършва в Пловдивската мъжка гимназия. След това учи в Учителския институт. След дипломирането си работи като учител в село *Секирово*. От 1944 до 1947 г. е учител в Стрелча. От 1947 до 1953 г. работи в Българо-съветското дружество, а след това в редакцията на в. „Отечествен глас“ Пловдив. Пенсионира се през 1982 г. Член е на Управителния съвет на Тракийския научен институт. Умира през 2001 г. в Пловдив. Библиография: Димов С., Найденов В., „История на ТК „Марица““; Найденов В., „Все напред и нагоре“ - посветена на 25-годишния юбилей от създаването на завод „Чайка“ в Пловдив; Найденов В., „История на с. Горна Махала, Карловско“.[ПДА2485]

НАЙДЕНОВ, Никола (1911 - 1987) (пълно име: Никола Найденов Русев) - читалищен деец. Роден през 1911 г. в село Медово, Чирпанско. Учи в родното си село, в Чирпанската гимназия и в Средно техническо училище във Франция. Като повечето млади хора между войните, той е с леви убеждения, деец е на РМС (Работнически Младежки Съюз). След 1934 г. живее в пловдивското село *Секирово*, където започва дейността му на читалищен деец. Създава студийни портрети на изтъкнати читалищни дейатели (едно от произведенията е за *Рангел Пацев*). През 1950-те години се премества в Пловдив и започва да събира сведения и документи за историята на читалищата в цяла България. Две от студията му са свързани с град Раковски - „Бележки за историята на читалищата в гр. Раковски (кварталите *Генерал Николаево* и *Секирово*)“ и „Бележки за историята на читалищата в населените места около гр. Раковски“. Съдейства за построяването на сградите на 180 читалища в Пловдивско и е един от основателите на читалище „Възраждане“ в Пловдив (1983 г.). През 1984 г. издава „История на село Медово“. Има много статии в периодичния печат по различни теми. През 1986 г. за активна дейност и във връзка с неговата 75 годишнина получава орден „Кирил и Методий“.[ПДА2507]

НАНДРОВ, Иван Петров (15 II 1932-3 XI 2019) - военен офицер. Роден на 15 февруари 1932 г. в село *Калъчлии*. Учи в основното училище в родното си място и завършва гимназия в Брезово. Приет за курсант в артилерията и завършва Висшето народно военно артилерийско училище „Георги Димитров“ в Шумен. Израства в структурите на БНА до командир на поделение. Специализира ракетна артилерия във Военната академия „Фружин“ в Москва. След това от 1976 г. до 1978 г. е първият командир на новосъздадения Девети отделен ракетен дивизион - първото поделение на ракетни войски в България. При пенсионирането му е възпроизведен в чин генерал-майор.[ИЛЛА]

НАНЕВ, Неделчо (25 VIII 1930 - 30 X 2013) - кинооператор, художник, почетен гражданин на Раковски. Роден е в село Стряма на 25 август 1930 г. През 1948 г. завършва гимназия в Пловдив, а след това започва да учи живопис при проф. Ненко Балкански и сценография при проф. Иван Пенков в Националната художествена академия „Николай Павлович“. По-късно продължава

образованието си в Москва и през 1957 г. завършва Всесъюзния институт специалност „Кинемография“ при проф. Шагал. Впоследствие специализира филмова декорация при проф. Дубровски-Ешке и проф. Шпинел. От 1960 г. е член на Съюза на българските художници и на Съюза на филмовите дейци. В периода от 1971 до 1974 г. преподава в град Оран, Алжир, където прави и две самостоятелни изложби. Неделчо Нанев е почетен член на Съюза на алжирските художници. Преподава рисуване, живопис и цветознание в Национална художествена академия от 1974 до 1990 г. В периода 1991 до 1992 г. работи в Мадрид, Париж и Толедо. Художник на над 10 игрални филма. Автор, художник, режисьор и оператор на 52 документални филма и други 48 филма за изкуство. На живописиста се посвещава повече през последните си години. Има самостоятелни изложби в София, Пловдив, Бургас, и Варна. Участва в редица общи национални и международни изложби във Франция, Полша, Алжир, Монголия, Нигерия, Германия и Русия. През последните години от живота си Неделчо Нанев живее в село Черноморец. Умира на 30 октомври 2013 г. Филмография - художник: Любимец 13 (1958); В тиха вечер (1960); Бъди щастлива, Ани (1961); Крадецът на праскови (1964); оператор: Невероятна история (1964); Старинната монета (1965); Цар Иван Шишман (1969).[ЖНОР14]

Наркооп - за Градска потребителна кооперация „Наркооп“ виж *потребителни кооперации*.

Народен съд - поредица от съдебни процеси, наречени „Народен съд“, за съдене на управлявалите България от 1 януари 1941 до 9 септември 1944 година, довели страната до участието ѝ във Втората световна война на страната на Тристранния пакт. Освен тази цел по делата на Народния съд по места са привлечени и противници или потенциални противници на новия политически режим. От 20 декември 1944 до 2 април 1945 година са организирани 135 масови процеса в цялата страна. Арестувани са 28 630 души. Срещу 11 122 души са повдигнати обвинения, в това число на шест жители на селата, формирали град Раковски: Втори Пловдивски състав на Народния съд, който заседава в Пловдив по дело №11, съди родените в Секирово Генчо Иванов Бодушки - 40 годишен и 23-годишните Ангел Йозов Силикчийски и Серафим Генов Киков; Четвърти Пловдивски състав, който заседава в Пловдив по дело №3, съди кандидат подофицер Павел Иванов Бориспасов, роден в Секирово на 24 май 1922 година; Пети Пловдивски състав на Народния съд, който заседава в Карлово, съди родените в Генерал Николово Бончо Иванов Алексос, роден през 1895 г. и Никола Алексиев Пънкин, роден през 1917 г. Обвиненията са различни: някои са съдени за участие срещу заплащане в „Ловна рота“ за преследване на партизани през периода 1943-1944 година, а други - за това, че са отказали на 14 декември 1943 г. да минат на страната на партизаните в т.нар. „войнишки батальон“ на поручик Дичо Петров, в който се е включил *Петър Хамбарлийски*. Повечето от участниците в ловни роти получават смъртни присъди. Присъдите на Народния съд са произнесени в името на „Симеон Втори, цар на българите“, тъй като тогава все още действа Търновската конституция. От своя страна конституцията не позволява извънредни съдилища, какъвто е Народният съд, което го прави нелегитимен.[ЦДА1449]

народни представители от Раковски - виж *депутати от Раковски*.

народно основно училище „Цар Борис III“ - виж основно училище „*Христо Ботев*“.

народно основно училище „Царица Йоана“ - виж основно училище „*Христо Смирненски*“.

настаняване на исляма в Северна Тракия - около средата на XIV век това, което днес наричаме Горнотракийска низина (или Северна Тракия) - между Родопите и Средна гора - е почти ненаселен район. Започналите предишния век климатични промени водят до последователност от години с лоша реколта и гладът прогонва населението от равнината към и зад планините. Между 1346 г. и 1353 г. през по-голямата част от Европа преминава епидемията Черна смърт (чума). През 1348 г. тя погубва голяма част от населението в равнината. По същото време вече е в ход раздробяването на българската държава с отделяне на Добруджанското деспотство през 1346 година, на Видинското царство през 1356 година, и много малки области, управлявани от деспоти в Македония (Прилеп и Велбъжд) и по-късно в Родопите. Търновското царство и новите феодални владения се борят да запазят и укрепят властта на своята територия. Така районът на Горнотракийската низина е встрани от техните интереси и остава обезлюден с години. Византия е също доста слаба. Още преди завладяването и включването на района в пределите на Османската държава започва колонизацията на района с доброволно заселване основно на сунитски ислямисти от Анадола. През 1362 г. Одрин става столица на Османската държава и така районът на равнината става все по-привлекателен. През 1364 г. районът на Пловдив е завладян от Лала Шахин паша. След това започва и принудително заселване на други преселници от Анадола в обезлюдените земи. Така

в продължение на първите два века и половина до 1600 г. Горнотракийската низина и Източните Родопи са обект на масова колонизация. Това е първото направление на ислямизирането на тези земи - чрез заселване на преселници от Анадола. През XIV и XV век на тези територии, силно колонизирани от анадолските заселници, са построени текета на дервишите нонконформисти и мюсюлманските общности си имат свои имами. В градовете се изграждат джамии. Създават се ислямски културни институции. За да избегнат допълнителния данък (джизие), с които немюсюлманите са облагани, някои от християните приемат исляма. Съвременните изследователи на този период ги наричат „конвертити“. Това е второто направление на ислямизирането на земите на сегашната община - чрез доброволно приемане на исляма. В данъчните османски регистри през XVI век за трите селища - *Калъчлъ*, *Балтаджъ* и *Алифакъ* - е описан броят на домакинства-конвертити първо поколение. Общо те са: 7 - през 1516 година, 10 - през 1570 г. и 12 - през 1596 г. Засега не са известни данни за насилствено налагане на исляма в района на земите на общината (класифицирано от историците ни като третото направление на налагане на исляма по българските земи).[Авторска © Иван Плачков]

Наука християнска за християните от Филибелийската държава - сборник от християнски постулати, молитви и религиозни песни, написани на *павликянски диалект* с латински букви и издадени в Рим в средата на XIX в. Книгата е написана от българските католически свещеници свещ. *Яко Яковски* и свещ. *Петър Арабаджийски* и двамата родени в село *Калъчлъ*. Съдържанието на книгата е на 179 страници и условно може да се раздели на три части. Християнските постулати в първата част са оформени във вид на въпроси и отговори и са подредени в групи, наричани „учения“ (učenî) и „дялове на науката християнска“ (Nauka kristiànska i neinîte poghlàvni dèla). Подробно са разгледани въпросите около всяко от Sakramèntite zadàdini od Jssukràsta (седемте тайнства) - Krasctèni (кръщението), Krizmàni (потвърждението), Izpoved (изповедта), Svèto Precistèni (Светото Причастие), Svèto Màslo (миропомазването), Red Svèti (светите ордени) и Vencilo (брака). Втората част на книгата включва молитви - това са молитвите, които всеки християнин трябва да моли сутрин и вечер, молитви за всеки ден от седмицата, преди и след изповядване, приемане на светото причастие и др. Третата част съдържа песни. Съдържанието (skazalo) включва 4 страници. Книгата има две издания през 1844 г. и 1869 г. Първото издание включва притурка от 23 страници, добавени в отделна част към първите 179 страници. В началото на притурката озаглавена *„Азбука Българска или Кирилица публикувана за първи път за католиците от Тракия, България“*, след въведение на латински, и са дадени писмените знаци на кирилица с техните наименования и еквиваленти на латиница. След това са представени текстове на традиционни за *павликяните* молитви, записани на „вехтия език“ (църковнославянски език) с кирилица. Читателят има възможност да се моли като чете молитвите с две азбуки - старобългарски на кирилица и павликянско наречие на латиница. Издания: Jacobus Jakovsky, Petrus Arabagisky. Nauka kristianska za kristianete od filibeliskata Darxiava. Rim, 1844; (притурка) Jacobus Jakovsky Bulgarus. Coll. Urb. Alumnus. Alphabetum Bulgaricum sive cyrillianum nunc primum editum catholicis thraciae bulgaris, 180/1-203/23; Jacobus Jakovsky, Petrus Arabagisky. Nauka kristianska za kristianete od filibeliskata Darxiava. Rim, 1869.[ППБ315] G

нахия - административно-териториална единица в Османската империя, въведена през XV век като най-малката единица, подразделение на *каазата*. В нея влизат 10 или повече села, групирани около по-голямо село. Управлява се от мюдюр. В днешната българска административна система на нахията в общи линии съответства общината или по-точно съществуващите преди това околии.[Уикипедия]

национализация - през 1947 година в България е проведено принудително одържавяване на предприятия и услуги, известно в историята на България като „национализация“. В ранното утро на 23 декември 1947 г. е национализирано предприятието с местно значение - мелница „Петрови“. В началото на 1948 година, заедно с другите национализирани предприятия - дарак и мелница „Маню и Стайко Петрови“, мелница „Хачик Парсиняк“, петмезоварна „Йозо Четов“ и пивниците, е създадено общинско стопанско предприятие. През 1950 г. предприятието минава към учредения околийски промкомбинат „Сребро Бабаков“. От 1 януари 1955 г. филиалът на промкомбината в с. *Генерал Николаево* е обособен в самостоятелно предприятие „*Първи май*“, което включва около 45 обекта с различен предмет на дейност - коларо-железарски работилници, керамична фабрика, каменни кариери, варници, мелници и ярмомелки, дърводелски работилници, банциг, дарак, шивашки, общарски и сарашки работилници и др.[Авторска © Иван Плачков]

начално училище „Петър Парчевич“ - виж основно училище „Христо Ботев“.

Непорочно зачатие Богородично - енорийски храм и енория, част от *Софийско-пловдивската епархия* на *Римокатолическата* църква. Територията на енорията е кв. „Парчевич“. Устрояването на католическото село Парчевич е станало след намесата на свещениците. Старото му име е *Алифаково*, по името на местен мюсюлмански светия - Али-Факъ, чийто гроб до началото на XX век привличал многобройни поклонници. Преди Освобождението село Алифаково е заселено с богати турци. *Българите-навлякяни* от съседните села са работили като ратаи на турските чифлици. Поради голямото си увеличение в края на XIX век, в началото на XX век жителите на *Балтаджии* започват да изкупуват имотите на изселващите се турци от Алифаково. С увеличаване на броя на семействата, преместили се от *Балтаджии* в Алифаково, нуждата от постоянен свещеник в селото нараства. *Балтаджии* помагат със средства за построяване на сграда, която да служи за място на църковни служби и за място, където да живее свещеникът. Възрастният свещ. Франц Човалков е първият постоянен свещеник в селото. На 24 октомври 1918 г. свещ. *Венцислав Гайдаджийски* е назначен за *енорист*. През 1919 г. храмът е завършен, с което формално се поставя началото на *енорията*. Църквата е разрушена през 1928 г. от *Чирпанското земетресение*. Оцелява само камбанарията. Строежът на новата църква започва през 1930 година заедно с храмовете на съседните католически села - „Пресвето сърце Исусово“ в *Калъчлии* и „Свети Михаил архангел“ в *Балтаджии*. Главна заслуга за това има апостолическият делегат в България *Анджело Ронкали*. Архитектурата е трикорабна кръстообразна базилика само с една осмоъгълна камбанария над главния вход, проектирана от архитект *Камен Петков*.

Католическата църква в село Борец е изпълнена по същия проект. Населението на Алифаково - около 200 души участва с доброволен труд. Храмът е осветен на 8 ноември 1931 г. Сестра *Мариана Караколева* от Обществото на сестрите на Св. Йосиф на явлението е родена в *енорията*. След политическите промени през 1989 г. енористи в *енорията* са завърналите се от чужбина в България свещеници-конвентуалци *Симеон Луков* от 1991 година, *Максимилиян Балабански* от 1992 г. и *Георги Арлашки* от 1995 г. От 1999 г. до смъртта си през 2005 г. *енорист* е свещ. *Йосиф Пищийски*. Църквата е ремонтирана основно в началото на XXI век. Храмов празник - 8 декември (*допълнителните снимки са от освещаването на храма през 1931 г. и честването на 50-та годишнина му*).[Авторска © Иван Плачков] ГД

НИКОЛОВ, Венцислав (22 XII 1983) - католически свещеник, *конвентуалец*. Роден на 22 декември 1983 г. в Пловдив. Израства и се възпитава в религиозно католическо семейство в село Житница и е напътстван от местния *енорийски свещеник* свещ. *Максимилиян Балабански*. Завършва средно образование в СОУ „Христо Г. Данов“ в Пловдив със специалност „Маркетинг, бизнес и финанси - управител на малко и средно предприятие“. През 2002 г. заминава за Полша, където постъпва в Ордена на конвентуалците в град Лодз. На 19 септември 2003 г. е приет за *послушник* в манастира „Света Ана“ в Смардзевце. Полага първите си монашески обети в Непокаланув на 11 септември 2004 г. и започва обучението си във Висшата духовна семинария на провинцията на ордена в Лодз. На 29 ноември 2008 г. полага вечните си обети в църквата „Успение Богородично“ в село Житница. На 10 март 2010 г. се дипломира със степен магистър по философия и обща теология на университет „Кардинал Стефан Вишински“ във Варшава, чийто филиал е семинарията в Лодз. Завръща се в България и на 8 май 2010 г. е ръкоположен за свещеник от епископ *Георги Йовчев* в катедралния храм „Свети Лудвиг“ в Пловдив. В годините 2010-2011, 2012-2020 развива своята пасторална дейност в *енорията* „Дева Мария от Фатима“ в град Плевен, а също така пребивава около година (2011-2012) в манастира „Свети Максимилиян Колбе“ в гр. Раковски. Междувременно през

2016 г. енорийската църква, където служи като *енорийски свещеник* е обявена за епархийно светилище и се открива по-късно и мисия на *Каритас-Русе*. В годините 2016-2020 изпълнява функцията ректор на светилището, настоятел на манастира и *енорийски свещеник* на две енории - в град Плевен и в село Асеново. От 2014 г. свещ. Венцислав Николов е отговорник за младежите в Никополска епархия, а през следващите години организатор на младежки инициативи и поклонничества на национално и епархийно ниво, както и национален координатор за “Световен ден на младежта - Краков 2016“, “100-годишен юбилей - Фатима 2017“, „Светите земи - 2018“. През септември 2016 г. завършва специализиран курс за настоятели и енорийски свещеници във Варшава (Полша). От септември 2020 г. продължава своята пасторална дейност в манастира „Свети Максимилиан Колбе“ в Раковски и едновременно започва следдипломно обучение и докторантура в университет „Кардинал Стефан Вишински“ във Варшава с цел постигане на образователна и научна степен „доктор по теология“ в областта на мариологията. Свещ. Николов владее полски, италиански и английски езици.[КЕБ]

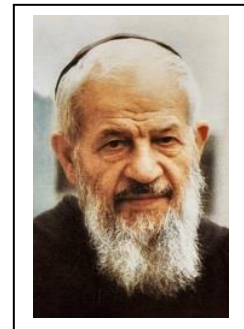
Нов център - неофициално наименование на урбанизирания район между кв. „Секирово“ и кв. „Генерал Николаево“. В миналото местността е известна с наименованието „Романски кладенец“. Застрояването му започва през 1971 г. с изграждане на сградата на среднообразователните училища, пощата, сградата на ДЗС (по-късно АПК) и жилищните блокове през 1982 г.

Нови хоризонти - вестник, основан на 3 март 1981 г. като орган на Общинския съвет на БКП и на Общинския народен съвет - Раковски. Главен редактор е Станчо Стоев. Първоначално е двуседмичник, а по-късно е седмичник. От 24 март 1988 г. е орган на *община Раковски* и през април 1992 г. е преименуван на „Вяра“. [ПДА2691]

НОВОВ, *Тобия Тобиев* - светското име на свещ. *Франц Тобиев Нонов*.

НОВОВ, *Франц Тобиев* (26 II 1916 - 21 II 2001) (*светско име: Тобия*) - католически духовник, *капуцин*. Роден на 26 февруари 1916 г. в село *Балтаджиш*. След завършване на начално образование в родното си село, заминава да учи при свещениците *капуцини* в Италия. Завършва гимназиално образование в нисшата францисканска семинария в Южен Тирол, а след това и богословско образование. По същото време там учат *Флавиан Манкин* и *Фортунат Бакалски*. Приема името *Франц*. Преди завръщането си в България през 1942 г. е ръкоположен за свещеник. Първоначално служи в манастира на капуцините „Дева Мария - Царица на ангелите“ в Пловдив и ремонтирана отговаря също за разпространението на в-к „Истина“ в Пловдивско. През 1950 г. е преместен в София, където е *капелан* в параклиса „Благовещение Господне“ и на сестрите от института „Про Ориенте“. През 1952 г. по време на скалпелните *католически процеси* свещ. Франц е осъден на 10 години затвор. Той излежава присъдата си в концентрационния лагер „Белене“ и в Пазарджишкия затвор. След освобождаването му от затвора през 1959 г. е назначен в *енорията* „Свети Петър и Павел“ в село Миромир, където работи като помощник до 1969 г. От 1970 г. е отново в София като органист в *енория* „Свети Йосиф“, а от 1981 г. като *енорийски свещеник*. През 80-те години дейността на свещ. Нонов е наблюдавана отблизо от Държавна сигурност със заведеното дело за оперативно наблюдение под името „Хрисимия“. От повече от 35 *капуцини* в България неколцина доживяват до промените след 1989 г. Един от тях е свещ. Нонов. През 1992 г. е назначен за *енорийски свещеник* в „Свети Франциск от Асизи“ в село Белозем. След това служи за кратко в капуцинския манастир в Пловдив, преди да се върне за трети път в София, този път като изповедник. Умира на 21 февруари 2001 г. в София. Погребан е в католическия парцел на Софийските гробища. Бил е любимец на няколко поколения *миряни* от София и е почитан като българския Леополд Мандич, апостол на *изповедалнята*. [КБ02] СЪ

НУТИНИ, *Викентий* - светското име на свещ. *Самуил Нутини*.

НУТИНИ, Самуил (9 VII 1833 - 18 I 1894) (светско име: Викентий) - италиански католически духовник, работил в мисията на *капуцините* в Софийско-пловдивския диоцез в България. Роден на 9 юли 1833 г. в Прато, в региона Тоскана, в Италия. Завършва философия и богословие в манастира Монтучи, близо до Флоренция. Приема монашеско име Самуил. На 2 ноември 1869 г. пристига в България като мисионер от ордена на капуцините. Назначен е за *енорийски свещеник* в *енорията* „Свети Лудвиг“ в Пловдив и *генерален викарий* на *диоцеза*. От 1872 г. до 1879 г. е перфект на *Католическата семинария* в Пловдив. През януари 1880 г. е назначен за *енорийски свещеник* в *енорията* „Пресвето сърце Исусово“ в *Калъчлии*. През 1886 г. свещ. Самуил започва да събира помощи за нова църква. Княгиня Климентина и цар Фердинанд участват със собствени средства. Свещ. Нутини предприема обиколка в Австрия и Италия, където успява да събере значителни за времето средства. Новата църква е завършена на 4 октомври 1892 г. Той построява също нова сграда за мъжкото и девическото училище в *енорията*. Закупува земите на изселените се турци от съседното турско село *Бекерлии* за енорияшите си. През 1887 г. съгражда скромна църква в *енорията* „Свети Антон“ в село *Салалии* за настанилите се там преселници от Калъчлии. Оттеглилият се от служба архиепископ *Франциск Доменик Рейнауди* живее в *енорията* му от 1885 г. до 1893 г. Свещ. Самуил умира от тиф на 18 януари 1894 г. в Калъчлии. Неговият наследник свещ. *Северин от Бадия* изпраща статия за списание „Анали Франческани“, в която е описал живота му.[ССГН] G

О

Обединени от футбола - международен детски футболен турнир, който се провежда ежегодно в град Раковски (с прекъсване около *Ковид* пандемията). Първоначално носи наименованието „Обединени от футбола“. Неговото начало е през 2003 г. Основател на турнира е *Франц Коков* - кмет на града, като в негова чест след смъртта му, през 2008 г. турнирът се именува „Обединени от футбола-Франц Коков“.[СОР]

община Раковски - виж *Раковски (община)*.

общинско управление (до 1979 г.) - през 1879 г. са основани селските общини в село *Калъчлии* и село *Балтаджии*, тогава в *Сърнегорска околия* на Пловдивски окръг. *Околията* е изградена в Източна Румелия върху основите на *нахия* „*Караджа даг*“ (Сърнена гора) в каза Филибе (Пловдив), във вилаета „*Румили*“ на Османската империя. Първи кмет на *Калъчлии* е Марко Терзийски, а на *Балтаджии* - *Иван Гюлов* (бащата на свещениците *Дамян* и *Козма Гюлови*, и двамата родени по времето, когато баща им е кмет). Двете общини съществуват независимо през годините, като към тях са присъединявани съседните малки села с изселващи се след Съединението турци.

Въпреки че общините съществуват независимо, в историята им има и общи мероприятия. През 1893 г. са водени преговори между калъчлийската и балтаджийската общини за изграждане на прогимназия между двете села в местността „*Романски кладенец*“ и шосе, което да съединява селата. Кметове са Ченко Деливански и Тодор Георгиев. Политическите промени през следващата година провалят планове за обща прогимназия. През 1909 г. във връзка с обявяване на Независимостта на България кметовете на селски общини - Тобия Говедарски и Иван Врешков - са наградени с възпоменателен кръст „За независимостта на България“. С образователната реформа през 1920 г. идеята за общо училище отново е обсъждана, но всяко от селата си създава собствена прогимназия. Кметове са Ченко Денков и Иван Койрушки. Година-две след това инициаторът за създаване на болница в Калъчлии свещ. Гюлов търси помощ за изграждането ѝ от балтаджийската община, но от там е получил отговор, че ще помогнат, ако

болницата бъде изградена между двете села в гореспоменатата местност. В началото на 1940-те са изградени сградите на двете общини. Голяма е заслугата за това на назначения кмет *Иван Петков* от Болярино, кмет на *Генерал Николаево* от 1936 до 1939 г. и на *Секирово* от 1940 до 1941 г. Следващият кмет на Секирово Христо Кривошиев (1941-1944) променя плана на сградата на общината в Секирово да бъде двуетажна, което забавя нейното изграждане. През 1948 г. Селските общински управления са наречени Селски общински народни съвети, след това Селски народни съвети на депутатите на трудещите се (1951 г.). През 1955 г. двата съвета са слети в Селски народен съвет - село *Генерал Николаево*, и съветът в Секирово съществува като Пълномощничество. На 3 март 1959 г. се възстановява Селският народен съвет - в кв. „Секирово“ на с. Генерал Николаево, а почти две години по-късно е възстановено и селото като административна единица (22 декември 1961 г.). През този период съветите последователно са под ведомството на: Министерството на вътрешните работи и народното здраве; на Околийското управление - Пловдив; на Областното управление - Пловдив; на Министерския съвет и Народното събрание. На 15 декември 1965 г. двата съвета изпращат до Министерския съвет съвместно изложение, подкрепено от масово-политическите организации на територията на двата съвета, за обединяване на селищата Генерал Николаево, Секирово и *Парчевич* в единен град. Последните кметове на селата са учителите Слав Станков на Генерал Николаево и *Тодорка Кикова* - на Секирово. На заседание на Политбюро на ЦК на БКП на 1 февруари 1966 г. с протокол № 30 дава съгласие за обединяване на Генерал Николаево, Секирово и Парчевич в град Раковски. С Указ на Президиума на Народното събрание № 100 от 3 февруари 1966 година, бившите селища: Генерал Николаево, Секирово и Парчевич се обособяват в един град под наименованието Раковски. По силата на този указ селските общински народни съвети в горните три селища се сливат и образуват един градски народен съвет. Характерът, целите и задачите на съвета са формулирани в Закона за народните съвети от 1964 г. През периода от 1966 до 1975 г. мащабът на действие на съвета се простира само на негова територия. През този период съветът е под ведомството на Министерския съвет и Президиума на Народното събрание и на Окръжния народен съвет - Пловдив. От тези висшестоящи организации, съветът е получавал указания и на тях е отчитал своята дейност. Организационната структура на съвета се състои от следните части: Народен съвет - общността на народните съветници - ръководен, координационен и контролен орган на цялостната икономическа, социална и културно-възпитателна дейност на територията на съвета; Изпълнителен комитет - изпълнителен и разпоредителен орган на народния съвет; Постоянни комисии, чрез които се осигурява постоянното участие на съветниците и населението в практическата работа на съвета. През декември 1977 г. в България се създават кметства и се образуват селищни системи. С Указ № 93 от 26 януари 1979 г. се създава Раковска община със седалище Раковски, включваща селищата: гр. Раковски, с. Стряма, с. Момино село, с. Белозем, с. Шишманци, с. Болярино и с. Чалъкови. Към така създадения Общински народен съвет на селищната система Раковски, се откриват отдели, сектори и блокове. Кметствата са имали свое управление с кмет, кметски съветници и общински съветници. Изпълнителният комитет на ОБНС - Раковски е направлявал, контролирал и координирал дейността на отделните кметства. Отчитането на ОБНС - Раковски е било пред Окръжния народен съвет - Пловдив.[ПДА659]

общообразователно училище „Г.С.Раковски“ - виж *Г.С.Раковски (общообразователно училище)*.

околия - най-малката административна единица в Източна Румелия и Княжество България. От околията в Източна Румелия се формират департаменти, а в Княжество България - окръжия. Пловдивският департамент е обхващал 6 околии: Пловдивска, Овчехълмска - със седалище с. Голямо Конаре (дн. гр. Съединение), Стрямска - със седалище гр. Карлово, Сърненогорска - със седалище с. (дн. гр.) Брезово, Конушка - със седалище гр. Станимака (дн. гр. Асеновград) и Рупчоска - със седалище с. (дн. гр.) Чепеларе.[Уикипедия]

олтар - свещена маса - светата трапеза в храм, на която се поставя жертвеникът и пространството около нея. Олтарът в католическите храмове за разлика от православните е отворен, но отделен от останалата част със стъпала и понякога с декоративна ограда. Типично за по-старите архитектури е разполагането на олтара центрирано на източната стена на църквата.[Уикипедия]

орган в храма „Пресвето сърце Исусово“ - тръбен орган, монтиран в храма през пролетта на 2017 г. от свещ. *Димитров*, дарен от Германия и ремонтиран от италианеца Алесандро Джирото. Органът е пневматичен и е изработен около 1957 г. от Arte Organaria (Италия) и има 800 тръби, два мануала и педалиера, 12 оригинални регистъра и още три, добавени при реставрацията от Джирото. Музикалният инструмент е осветен на храмовия празник на 23 юни от *монсеньор Йовко Пицийски*. [КЕБ]

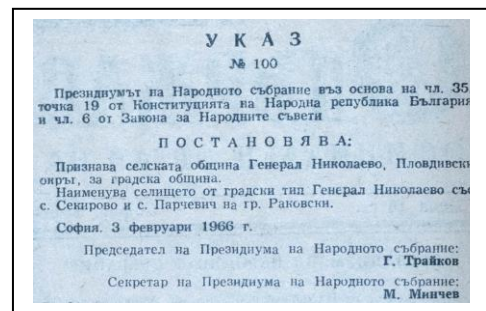

орган в храма „Свети Михаил архангел“ - тръбен орган, монтиран в храма през есента на 2020 г. от свещ. *Станев*, дарен от Швейцария. Органът е изработен около 1980 г. от Ulrich Wetter в Швейцария, тежи 5 тона и е висок над 5 метра и половина. Той има 1756 тръби, 26 регистъра, два мануала и педалиера. [КЕБ]

орден - общество от монаси, духовно обединени със специфична насоченост - мисия, заради която тяхната общност е създадена. Често мисията е отразена в девиза (мотото) на ордена. През 1568 г. папа Пий V задължава ордена да имат устава и въвежда тържествени обреди при постъпване на монаха или монахинята в общността. Орденът одобрен от папата се нарича конгрегация. Но думата „конгрегация“ се използва също и за наименоване на ръководните органи на Католическата църква в Рим. Например, през 1622 г. е създадена Конгрегация за пропаганда на вярата. През вековете в България са действали над 20 католически монашески ордена с различни мисии - образование, здравеопазване, социално подпомагане и др. Много български католически свещеници са израснали духовно в редиците на католически монашески ордени - епископ *Петър Богдан* е францисканец, епископ *Винкенти Пеев* - *капуцин*, а епископ Евгений Босилков - *пасионист*. [Уикипедия]

основаване на Раковски - през есента на 1965 г. започва да се обсъжда идеята за създаване на град от трите селища *Генерал Николаево*, *Секирово* и *Парчевич*. За име на новия град са обсъждани *Парчевич*, *Тракия*, *Тракиец* и *Раковски*. След създаване на *Димитровград*, в Южна България няма селище носещо името на *Георги Раковски*. Това, заедно с факта, че през 1966 г. се навършват 145 години от рождението му, водят до избирането на името на национал-революционера за име на новия град. На 1 февруари 1966 г. с протокол № 30 от заседание на Политбюро на ЦК на БКП е взето решение за обявяване на *Генерал Николаево*, *Секирово* и *Парчевич* за град *Раковски*. Два дена по-късно е издаден указ №100 на Президиума на Народното събрание за признаване на селската община *Генерал Николаево* за градска и за наименоване на селището от градски тип *Генерал Николаево*, заедно със село *Секирово* и село *Парчевич*, на град *Раковски*. Тогава в семейството на *Мария* и *Ченко Коеви* се ражда момче, на което родителите дават името *Георги* в чест на патрона на града. Детето е обявено за първия почетен гражданин на град *Раковски* (по-късно през годините званието му е отнето). Получава подарък от кмета *Слав Станков* детско легло. Няколко дена по-късно *Ивана Йозова Делгянска* и *Йозо Йозов Луков* встъпват в граждански брак. Това е първият граждански брак за град *Раковски*. Младото семейство *Лукови* получава лично от кмета подарък - легло. През годините семейство *Лукови* получават поздравителни телеграми по случай годишнините от техния празник, подписани лично от кметовете на *Раковски*. Указът е обнародван в *Държавен вестник* брой 11 от 8 февруари 1966 г. Няма данни в архивите дали основната религия, изповядвана в трите селища, е играла някаква роля в обединението им в нов град. [Авторска © Иван Плачков]

основаване на Раковски - през есента на 1965 г. започва да се обсъжда идеята за създаване на град от трите селища *Генерал Николаево*, *Секирово* и *Парчевич*. За име на новия град са обсъждани *Парчевич*, *Тракия*, *Тракиец* и *Раковски*. След създаване на *Димитровград*, в Южна България няма селище носещо името на *Георги Раковски*. Това, заедно с факта, че през 1966 г. се навършват 145 години от рождението му, водят до избирането на името на национал-революционера за име на новия град. На 1 февруари 1966 г. с протокол № 30 от заседание на Политбюро на ЦК на БКП е взето решение за обявяване на *Генерал Николаево*, *Секирово* и *Парчевич* за град *Раковски*. Два дена по-късно е издаден указ №100 на Президиума на Народното събрание за признаване на селската община *Генерал Николаево* за градска и за наименоване на селището от градски тип *Генерал Николаево*, заедно със село *Секирово* и село *Парчевич*, на град *Раковски*. Тогава в семейството на *Мария* и *Ченко Коеви* се ражда момче, на което родителите дават името *Георги* в чест на патрона на града. Детето е обявено за първия почетен гражданин на град *Раковски* (по-късно през годините званието му е отнето). Получава подарък от кмета *Слав Станков* детско легло. Няколко дена по-късно *Ивана Йозова Делгянска* и *Йозо Йозов Луков* встъпват в граждански брак. Това е първият граждански брак за град *Раковски*. Младото семейство *Лукови* получава лично от кмета подарък - легло. През годините семейство *Лукови* получават поздравителни телеграми по случай годишнините от техния празник, подписани лично от кметовете на *Раковски*. Указът е обнародван в *Държавен вестник* брой 11 от 8 февруари 1966 г. Няма данни в архивите дали основната религия, изповядвана в трите селища, е играла някаква роля в обединението им в нов град. [Авторска © Иван Плачков]

основен кораб - основното тяло на храм, където се събират *миряните* за служба. В основния кораб обикновено са разположени пейки за *миряните*. Ако няма допълнителен кораб, изповедниците се разполагат също в основния кораб. [Уикипедия]

ОУ Христо Ботев - 125 години просветно дело град Раковски - юбилейна брошура от 20 страници, издадена през 1989 г. В брошурата са включени кратки бележки за основаването на училището през

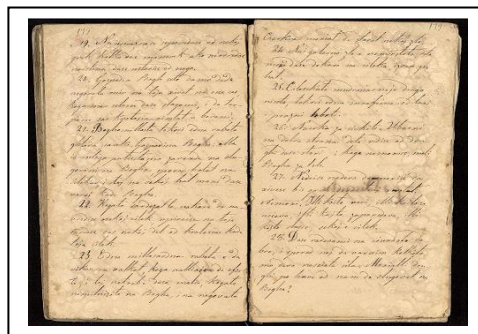
1863 година, информация за настоящите към този момент дейности на училището, като клубът за Техническо и научно творчество на учениците и Пионерския фолклорен хор. Включени са биографиите на няколко изявени личности, завършили училището и техни спомени, както и информация и снимки на първите и на наградени учители.[125ГПД]

ОУ Христо Смирненски - 125 години светско училище град Раковски - юбилеен алманах, издаден през 2004 г. Той включва материала „Години изпълнени с междучасия“, изготвен от *Йовко Патазов*, в който се проследява развитието на образователното дело в *Генерал Николаево* от преди Освобождението до началото на XIX с лист на използваните източници. В приложения са дадени допълнителни данни за броя на учениците през годините и извадки от летописните книги на училището. Алманахът включва репродукции на снимки, табла и портрети на учители и ученици от различни събития.[125ГСУГР]

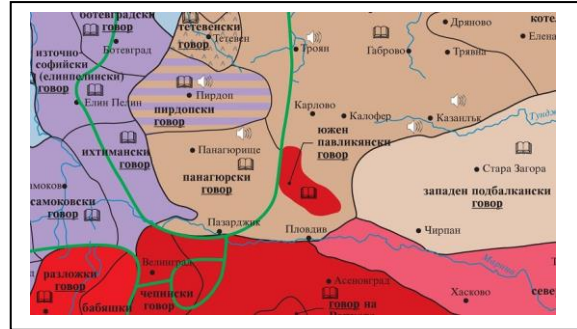
П

павликяни - с това название в Северна Тракия се означават хора или техните наследници в землищата на градовете Пловдив, Раковски и около Хисаря, изповядвали *павликянството* и започнали да приемат католицизма след 1623 г. Някои от тях продължили да изповядват павликянството чак до 1839 г. Тридесет години по-късно през 1869 г. *Франческо Рейнаути*, тогава епископ, от името на своите *миряни* се обръща към местната управа в Пловдив с молба в правителствените османски документи да се замени името „павликяни“ с наименованието „българи-католици“.[Авторска © Иван Плачков]

Павликянска книжнина - произведенията на католически книжовници, писани с *павликянски правопис* и религиозни произведения на българи католически духовници от павликянски произход. Тези произведения се разпространяват предимно в пределите на Пловдивските павликянски села и в Пловдив. Водещи павликянски книжовници са *Павел Гайдаджийски* (Дуванлията) и *Петър Ковачев* (Царски) през XVIII в. и *Яко Яковски*, *Йосиф Арабаджийски*, *Маурицио де Кастелацо* и *Едуард Валпа* през XIX в. Видният български учен д-р Любомир Милетич е изследвал подробно книжовната им дейност. Произведенията са написани с павликянски правопис. Една част от произведенията на павликянски книжовници, като например молитвениците, са съставени за използване от *миряните* в България. Една от книгите на Яко Яковски е използвана като домашен буквар от павликянското население в Пловдивско. Едуард Валпа е съставил обширни италианско-български и българо-италиански речници. Написал е „Българска граматика на италиански“, „История на българския народ“, „Кратка история на Пловдивската католическа мисия“. Има много творби останали от Павел Дуванлията на български език. Най-ценната от тях е книжката „Песни духовни“. През 1862 г. преподавателят по латински език към *енорията* в Пловдив Андрей Пастори издава първия български учебник по италиански език. Той също е автор на първото латинско описание на българския език, останало в ръкопис и издадено през 2013 г. През 2020 г. Институтът за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ към БАН издава ръкописа на *българско-италианския речник* на свещ. Маурицио де Кастелацо заедно с езиковедско изследване на д-р Магдалена Абаджиева. Към павликянската книжнина спадат и четирите известни *преписа на Паисиевата „История славянобългарска“* на павликянски диалект, направени в Пловдивско. (на снимката страници от Павликянски ръкопис 174(767) от XIX век, съхраняван в Народна библиотека „Иван Вазов“ - Пловдив)[Авторска © Иван Плачков] СЪ

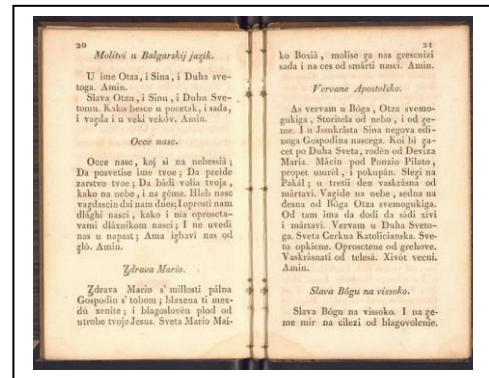

Павликянски говор - български диалект, който говорят приблизително 40 хиляди души, предимно от района на Раковски и Свищов. Езикът на банатските българи има редица общи черти с павликянския говор. Няма данни, но има много хипотези за това кога *павликяните* се побългаряват (започват да говорят български). Хипотезата на някои историци от края на XIX в., поддържана и от проф. Божидар Димитров, е че павликяните са наследници на българите-унугундури и когато идват на Балканите, те са говорили български. Проф. Милетич лансира хипотезата, че преди или кратко след като са заселени в Тракия, павликяните са живели в Родопите и там са се българизирали. Като довод за своето твърдение Милетич използва това, че павликянският говор е много близък до родопските рупски говори. Засага не знаем как, къде и кога е станало това, което вероятно е било дълъг процес. Сравнително затвореният начин на живот на павликяните е способствал за запазването на много стари черти в техния говор. На картата на диалектите на българския език от сайта на БАН диалектът, говорен в Раковски, е наречен Южен павликянски говор (*карта източник: https://ibl.bas.bg/bulgarian_dialects/*).[Уикипедия]

Павликянски диалект - виж *Павликянски говор*.

Павликянски правопис - опит за създаване на писмена норма на българския език с латински букви, използвана от павликянските книжовници през XVIII и XIX век в Пловдивско. Павликянският правопис има общи корени и сходни елементи с Банатската писмена норма, но двете системи имат своите специфики поради тяхната изоланост в развитието им. Например, при павликянския правопис, за разлика от банатската норма, *h* не се използва за отбелязване на ч и ш. Името на правописа идва от наименованието на диалекта, използван за написване на произведенията и не е свързан с религиозната книжнина на изповядващите павликянството. Павликянският правопис, както и банатският български език, използва свое писмо, формирано на базата на елементи на хърватската редакция на латиницата и елементи от италианския правопис. С павликянския правопис се съхраняват формите на говоримия от пловдивското католическо население български език през XVIII и XIX век. Произведенията на *Чипровската книжовна школа* са писани основно на латински език и една от основните им цели е да информира Рим за състоянието на католицизма в българските земи. След разгрома на Чипровското въстание книжовниците от Чипровската книжовна школа са прокудени от българските земи. Те продължават да творят в изгнание. Седалището на католическия администратор е преместено от Чипровци в Пловдивско, където се намира компактна група от български павликяни, които в предишните десетилетия са приели католицизма. С назначаването на българи за администратори на *Софийско-пловдивския апостолически викариат*, започват да се създават произведения за *миряните*, изповядващи католицизма в Пловдивско. Църковнославянският език не е познат на католическото духовенство, което е обучавано основно в колегиите в Лорето и Рим. Там те са обучавани в среди с хървати. Италианският език им е също добре познат. Така още през XVIII в. на основата на народния говор и достъпа на свещениците до хърватската книжнина, започва да се формира павликянският правопис в творбите на епископ *Павел Гайдаджийски* (Дуванлията) и свещ. *Петър Ковачев* (Царски). Индиректен опит за кодифициране на павликянски правопис е направен от свещ. д-р *Яко Яковски* през 1844 г. в издадената от него в Рим притурка „*Азбука Българска или Кирилица публикувана за първи път за католиците от Тракия, България*“ към сборника „*Наука християнска за християните от Филибелийската държава*“ (на снимката са показани две страници от притурката). В нея авторът обяснява как да се чете на български с латинските букви по възприетия от свещениците правопис. През 1857 г. свещ. Яко Яковски е назначен за *енорийски свещеник* в село *Герен* (днес село Белозем, Пловдивско). В селото има преселници от неговото родно място (*Калъчлъ*). Той дава копие на една от своите книги на родственик, който се научава да чете и след това научава дъщеря си да чете и пише с павликянски правопис, а тя впоследствие обучава свои приятелки в дома си. За една година групата

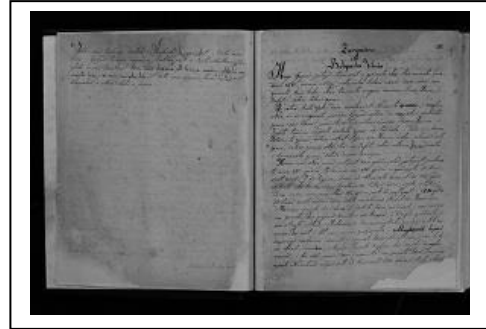
нараства до около 15 момичета. Една стая в църквата бива отделена за училище. Учи се само в неделя и празнични дни, в продължение на 1 - 2 часа. През 1862 г. свещ. Яковски е назначен за *енорийски свещеник* в село *Балтаджъ*. Там той успява да убеди общината да отдели средства за построяване на училище. Свещ. Яковски става първият учител. В училището децата са обучавани да четат и пишат български с латински букви. Освен свещ. Яковски много други български и италиански католически духовници през XIX век създават основно религиозни творби, използвайки павликянския правопис. Още в началото на века свещ. *Андрея Тунов* написва няколко творби, сред които „Богомилни молитви върху здрава кралица и по-главните празници на Дева Мария“. С установяване на мисията на капуцините в Пловдивско през 1841 година, много от тях усвояват павликянския говор и започва разцветът на павликянската книжнина. Написани са много творби и някои са издадени в Цариград и Рим. Епископ *Андреа Канова* издава 3 книги на павликянски в Цариград, свещ. *Едуард Валпа* - 5 книги в Рим, *Цецилий Бриньоне* - една книга в Рим, която има две издания и др. Естествено творбите на светски теми от павликянските книжовници не са спонсирани от църквата и остават неиздадени. Сред тях са обширни италианско-български и българо-италиански речници на свещ. Валпа. Той също е написал „Българска граматика на италиански“, „Кратка история на Пловдивската католическа мисия“. Той превежда на павликянски и популярната в българското общество по това време „Многострадална Геновева“. Свещ. Валпа е също автор на два от запазените четири известни павликянски преписа на Паисиевата „История славянобългарска“. След Освобождението, от 1881 до 1885 година, училищата в пловдивските католически села преминават към използване на кирилица при обучение по четене и писане на български език. След Съединението, свещениците също започват да използват кирилица. Така павликянският правопис представя да се използва и развива. Изследване на павликянския правопис: Павликянската книжнина е обект на изследване още от края на XIX и началото на XX в. Един от пионерите в тази област е професор Милетич с творбите си „Нашите павликяни“ и „Павликянското наречие“. Много от творбите на павликянските книжовници остават в ръкописи, са предадени след Първата и след Втората световна война на съхранение в Националната библиотека и стават достъпни за изследване от българските филолози. През 1920-те Беньо Цонев изследва ръкописи от XVIII в. По-късно Людвиг Селимски и Красимир Станчев правят изследвания върху творчеството на павликянските книжовници. През 2022 г. проф. Петко Димитров Петков завършва и публикува изследване на ръкописа на Българската история на свещ. Валпа. В изследването си той сравнява лексиката на ръкописа с останалите *павликянски преписи* на Паисиевата история и „Царственика“. Последният е основен източник, използван от свещ. Валпа при написване на своята българска история. Освен правописа и лексиката в своето изследване проф. Петков разглежда и граматическите особености на текста на свещ. Валпа. Той споменава, че „всяка една от павликянските книги предлага в почти завършен вид една книжовна норма с нормиран правопис, с що-годе нормирана граматика и със стабилност на лексикалните средства“. Изведената от проф. Петков кодировка (*по-долу*) съвпада в основни линии с кодировката, дадена от свещ. д-р Яковски през 1844 г. [Авторска © Иван Плачков] СЪ

Латиница	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Съответствие на кирилица	А или Ъ	Б	Ч	Д	Е	Ф	Г	Х	И	Й	К	Л	М

Латиница	N	O	P	R	S	T	U	V	X	Z	Z	SC	ST
Съответствие на кирилица	Н	О	П	Р	С	Т	У	В	Ж	Ц	З	Ш	Щ

Павликянски преписи на „История славянобългарска“ -

към *павликянската книжнина* спадат и четирите известни преписа на Паисиевата „История славянобългарска“ на *павликянски диалект* в Пловдивско. Те са известни като Павликянски преправки на „Царственика“, поради това че се базират на първото печатно издание на един от вариантите на „История славянобългарска“ - „Царственика“ на Христати Павлович, издадена през 1844 г. в Австро-Унгария. Преписите са направени с използване на латинска азбука за запис на павликянския диалект на български език (с латински курсив). След назначаването на свещ. *Едуард Валпа* за

енорист на *енорията* в пловдивското католическо село *Калъчлии* през 1845 г. той се заема да напише „История на българския народ“. Творбата, известна като Първа павликянска преправка (преработка) на „Царственика“ - *Zaropismo ili Istoria balgarska*, включва три тетрадки, общо 36 листа с по 32 реда текст на лист. Като основен източник е ползван „Царственика“ на Христати Павлович. През 1849 година, също в село *Калъчль*, свещ. Валпа прави втори препис с множество допълнения от други извори (византийски хронисти и западноевропейски автори). След Втората световна война голяма част на архива на католическата *енория* е предаден в Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“ в София. Така двата преписа на свещ. Валпа попадат в Националната библиотека. През 1846 г. в Пловдив Лаврен Кьосестоянов започва свой препис на История славянобългарска, известен като Втора павликянска преработка. Творбата е завършена през 1855 г. като е част от сборник с различни текстове с библейски истории, поучения и др. написани на български език с латински букви. Сборникът е на 356 листа. Като източник отново е използван „Царственика“ на Христати Павлович. Внукът на Кьосестоянов - Цанко Лавренов я предава на Народната библиотека в София. През 1959 г. е публикувана в Известия на Народната библиотека „Васил Коларов“ за 1957 - 1958 г. През 1856 г. в Пловдив на основата на втория препис на свещ. Валпа, свещ. Петър Балсамаджиев прави нов препис, известен като последната павликянска преправка на „Царственика“. Преписът е на 72 листа. Той също се съхранява в Националната библиотека. През 2022 г. проф. Петко Димитров Петков от Факултета по славянски филологии към Софийския университет прави основно изследване на втория препис на свещ. Валпа, сравнявайки го с „Царственика“ и останалите павликянски преписи. Изследването е издадено в книгата „*Zaropismo illi Balgarska Istoria na otec Edoardo Valpa ot 1849 g.*“ [НБКМ777]

павликянство - религиозно движение и учение, появило се през VII век в Голяма Армения и Горна Месопотамия. За негов създател се смята Константин Мананали, създал първата арменска павликянска общност около 660 година и осъден на смърт като еретик от византийския император Константин IV Погонат. Въпреки разселванията и гоненията, павликянството укрепва позициите си сред широки кръгове от населението и достига апогея си през 844 г. с основаването на Павликянска държава с център Тефрике - днешен Дивриги в област Сивас, Турция. Император Василий I успява да превземе Тефрике и сломи съпротивата на павликяните през 871 г. Оцелелите павликяни бягат в Армения и Сирия. Павликянството е изповядвано в землището на град Раковски до 1839 г. Последната павликянска проповедничка е *Съба Петкова* от село *Балтаджь*. [РИП]

ПАВЛОВ, Велик (9 XI 1923-19 XI 1997) (*светско име: Петър*) - католически духовник, *капуцин*. Роден в село *Калъчлии* на 9 октомври 1923 г. След завършване на прогимназиалното си образование заминава за Италия и учи в семинарията на свещениците *капуцини* „Салерн“ в Южен Тирол. През 1943 г. постъпва в ордена на капуцините и приема монашеското име „Магнус“ - Велик. С това име той иска да отдаде почит на своята майка, която се наричала Велика. Ръкоположен е за свещеник на 29 юни 1950 г. Първата си тържествена *литургия* отслужва в светилището „Мария Трене“. От 1951 г. до 1993 г. с малки прекъсвания, се намира в манастира в Мерано. Асистент е на Трети францискански орден в продължение на десетки години. Заради дългата си брада свещ. Велик е наричан от своите събратя „Мойсей“. През 1993 г. се завръща в България и продължава мисионерската си дейност в село Белозем. Умира на 19 ноември 1997 г. и е погребан в гробищния парк в родното си място. [СРГН]

палиум - част от църковно и литургическо облекло на папата. Представлява тясна бяла вълнена лента с избродирани шест черни, червени или виолетови кръстове. [Уикипедия]

памятна плоча на Едуард Валпа - плоча, поставена преди Освобождението на външния зид при входа на старата църква в *Калъчлъ*, на която надписът с *павликянски правопис* е гласял: „*Тука лежи о. Едуардъ, капуцинъ одъ с. ф. редъ. Родѣ се въ Торѣно, 29 февр. 1812 г. дошелъ въ тази държава въ год. 1841, през 4 год. въ Амбарѣя и 27 въ Калъшѣя, во свещенствената си служба най-деятелни добродетели развива, съ секиго благоприятелен, на сиромасите верно провидение, за сички добротворителен. Секой день неговъ съ добро е заченъ, на българо-католиците всепредаденъ, въ духовенство ги учи и крепи. Въ български език преученъ. На хората драгъ, на Бога угоденъ, съ секакви достойнства накиченъ. Добродетелния си животъ извършилъ, у божѣи ръце душата си тихо предаде на 7 януаръ 1873. Молетъ за него и този честни паметникъ свещеници, неговѣи събратѣя: Отци Алфонзо, Лудовико, Тобѣя, Ернесто, Антонино, Самуеле, съ Калъшѣйските жители поставиха. V.P.*“ През 1928 г. сградата на църквата, а с нея и плочата, са разрушени от *Чирпанското земетресение*. През 1940 г. италианското правителство отпуска средства за построяването на паметник на свещениците-капуцини *Едуард Валпа* и *Самуил Нутини*, служили и починали в *Калъчлии*. **Паметна плоча (на снимката)** е монтирана и благословена на 1 ноември 1940 г. от свещ. *Дамян Гюлов*. Днес тя се намира в гробищния парк в кв. „Генерал Николаево“. [НП04]

памятна плоча на Ернесто Саватоне - паметна плоча, прикрепена през 1894 г. на вътрешната страна на лицето на старата църква в *Балтаджии*, отдясно. На плочата е пишело следното: „*Отец Ернест от Ривера капуцин, 20 години бе мисионер в Балтаджии, построи тази църква в 1887 год. По причина на болест се завърна в Италия, гдето предаде Богу дух на 25 август 1894 г. на възраст 66 години. Народът признателен на добрия си пастир, построи този паметник в 1894 година. Requiescat in pace.*“ През 1928 г. сградата на църквата, а с нея и плочата, са разрушени от *Чирпанското земетресение*. [НП04]

памятна плоча на Михаил Добромиров - паметник, открит и осветен на 21 май 2012 г. на най-дългата улица в град Раковски, носеща името на свещ. *Михаил Добромиров*. [КЕБ]

памятна плоча на Петър Хамбарлийски - паметна плоча, поставена през 1950-те на оградата на дома на партизанина *Петър Хамбарлийски* в село *Секирово*. [ИЛЛА]

памятна плоча на Яко Яковски - паметна плоча, поставена и осветена през 2012 г. в двора на училището в кв. „*Секирово*“. Тя е посветена на свещ. *Яко Яковски*, първият светски учител в село *Балтаджъ*. [КЕБ]

памятник на Георги Раковски - бюст, открит на 1 юни 1991 г. в квартал „Нов център“ по повод 170 годишнина от рождението на патрона на града и 25 години от създаване на град Раковски. Паметникът е дело на скулптора Петко Москов. Консултанти за избора на прототипа на проекта са тогавашният председател на Изпълнителния комитет на Общинския народен съвет - *Иван Лачев, Венко Земярски, Виржилио Тоскани и Яко Стрехин*. [ИЛЛА]

памятник на загиналите в Балканската война (1912 - 1913) - паметник, намиращ се в гробищния парк на кв. „Генерал Николаево“, изработен от камък с размери 1,5 м на 0,6 м с надпис „В памет на славните борци паднали на бойното поле през Българо-турко-сръбската война 1912-1913 г. Вечна ви памет скъпи синове. От ваши роднини и приятели - Палас, Булаир, Криволак, Калнианско поле“ (местата, където са убити). [ВПБ]

памятник на загиналите в Балканската война (1912 - 1913) - издигнат през 1914 година, намиращ се в двора на църквата „Свети Михаил архангел“, изработен от камък с размери 0,7 м на 2,5 м с надпис „В памет на падналите войници от с. Балтаджици през Освободителната война 1912-1913 г. От родители, роднини и приятели“. Посветен на 1 офицер, 2 подофицери и 58 редници от селата Балтаджици и Алифаково, загинали в Балканските войни 1912 - 1913 г. [ВПБ]

памятник на загиналите в Европейската война (1915 - 1918) - паметник, който се намира в гробищния парк на кв. „Генерал Николаево“, изработен от камък с размери 1,5 м на 0,6 м с надпис „В памет на славните борци паднали на бойното поле през Българо-сръбско-англо-френско-романска войни през 1915-16-17-18 г. Вечна ви памет скъпи синове. От ваши роднини и приятели. Костите ни изсъхнаха и ние сме погинали! Духни Господи върху тези убити и ще живеят.“ [ВПБ]

памятник на загиналите в Общо Европейската война (1915 - 1918) - паметник, издигнат през 1920 г. и намиращ се в двора на църквата „Свети Михаил архангел“ и посветен на 38 редници от селата Балтаджици и Алифаково, загинали в Първата световна война 1914 - 1918 г. Той е изработен от камък с размери 0,7 м. на 2,5 м. с надпис „Жителите на Балтаджици, роднини и приятели издигнаха този паметник в чест на падналите за Отецеството герои от същото село през Общо Европейската война в 1915,-1916-1917-1918 год“. [ВПБ]

паметник на загиналите в Отечественната война (1944 - 1945) - паметник, открит на 20 април 1996 г. на пл. „България“, посветен на загиналите *раковчани* във всички войни, но в последствие е регистриран като паметник на загиналите раковчани в Отечественната война (1944 - 1945). Статуята „Икар - опит за летене“ е дело на скулптора Петко Москов. Паметникът е с надпис „Българийо за тебе те умяха! Изгори, за да светиш!“.[ИЛЛА]

паметник на загиналите за независимостта и обединението на България - военен паметник в квартал „Нов център“ в град Раковски. Открит е на 21 юни 2018 г. в чест на 230 войници, подофицери и офицери от населените места, формирали град Раковски, участвали и загинали в Балканската, Междусъюзническата, Първата и Втората световна война. Паметникът е изграден с помощта на Общинската организация на Съюза на офицерите и сержантите от запаса и резерва и Общинската структура на Съюза на ветераните от войните в града, под ръководството на Инициативен комитет с председател подполковник от запаса *Стефан Марушкин* и секретар сержант от запаса Любомир Стрехин. Изграждането на паметника започва на 1 септември 2016 г. във връзка с честването на 100 години от участието на България в Първата световна война. Скулптурната композиция е подобна на литографията на Георги Данчов „Свободна България“. Тя е дело на скулптора Атанас Москов. Жената е символ на Свободна България, знамето символизира българската войска, а лъвът е символ на храбростта на българските войни. На постаментата на паметника са изписани имената на всички 230 офицери и войници, които са загинали във войните за освобождение и обединение на България. Паметникът е открит на 21 юни 2018 г. На същата дата през 1913 г. по време на Междусъюзническата война, Втора тракийска дивизия побеждава сръбската Тимошка дивизия при Криволлак, Македония. Паметникът е осветен от свещеници от местните католически енории. Основата на паметника е дело на бригадата на сержант от запаса Петър Доев, а каменарят Стоян Миндалов облицова постаментата с гранит. Строителните инженери Емил Марушкин и Петър Говедаров ръководят реализацията на цялостния проект. След изграждането на паметника, около него започват да се засаждат фиданки от дъб, с което се поставя началото на формиране на „Гора на мъртвите герои“. Инициативният комитет има амбицията да бъдат засадени 230 дървета. Постепенно инфраструктурата около паметника прераства в „Мемориален комплекс на загиналите във войните от град Раковски и от цялата страна“. Комплексът е официално открит на 22 септември 2020 г. с полагане на пръст, донесена от бойните полета на българските войни и поставена в артилерийски гилзи. Гилзите са положени на три рафта на специално изработена за това ниша. Нишата има формата на постаментата на паметника. На единия от рафтовете са поставени гилзите с пръстта от местата, където са загинали военните от града по време на двете Балкански войни, на втория и третия рафт са гилзите, свързани с Първата и Втората световни войни. Нишата е облепена като паметника с черен полиран гранит, като на нея има надпис: „Пръст от полетата на бойната слава“.[Авторска © Иван Плачков] GQ

паметник на Йорданка Николова - паметник, изграден през 1981 г. при ремонта на *площада* в кв. „Генерал Николаево“ в новосформираната градинка до сградата на общината. Пространството около паметника е проектирано от архитекта на *община Раковски* Володя Стоянов. Скулптурата е дело на Александър Дяков. Премахнат след 1991 г. и върнат на автора.[ИЛЛА]

паметник на Петър Парчевич - паметник, издигнат в двора на училище „Петър Парчевич“ след построяването му през 1975 г. в квартал „Нов център“.

паметник на Петър Хамбарлийски - паметник, открит през 1986 г. между площада в кв. „Секирово“ и църквата в квартала. Паметникът е изработен от светлочервен камък с издълбан надпис - името и годините на раждане и смъртта му. Премахнат след 1991 г. Съдбата му не е известна.[ИЛЛА]

паметници в Раковски - паметници, изградени да почетат личности, родени в град Раковски или свързани с културното наследство и историята на града. Католическите църкви, манастири и параклиси в града са богато украсени със статуи и витражи на светци и местни мъченици на вярата. През 1643 г. свещ. Джакомо ХоMODEЙ е назначен за свещеник в *Калъчлъ*. Той е направил една голяма къща, покрита със слама, за да служи част от нея за община, а другата за църква. Той стъкмява *олтар* и на 21 ноември 1646 г. поставя статуи, които му били дадени от архиепископ *Петър Богдан*. Това са първите сведения за появата на статуи в населените места формирали по-късно град Раковски. Един от най-старите паметници, запазени в града, е надгробната плоча на архимандрит *Петър Арабаджийски* в гробищния парк в кв. „Секирово“. Той е роден в Калъчлъ и е администратор на католици от източен обред в Цариград. Друга запазена надгробна плоча с релефни изображения е тази на свещ. Иван Непомук, роден през 1839 г. в Тренто, Италия и пристигнал в България през 1876 г. В гробищните паркове на двата големи квартала са погребани католически епископи и български и италиански свещеници, родени или служили по тези места. Още преди Освобождението на външния зид при входа на старата църква в Калъчлъ е поставена възпоменателна плоча на свещ. *Едуард Валпа*, написана с *павликянски правопис*. През 1894 г. на вътрешната страна на лицето на старата църква в *Балтаджии*, отдясно, е прикрепена възпоменателна плоча на свещ. *Ернесто Саватоне*. През 1928 г. сградите на двете църквата, а с тях и плочите, са разрушени от *Чирпанското земетресение*. През 1914 г. в село *Балтаджии* е издигнат паметник на загиналите 1 офицер, 2 подофицери и 58 редници от селото и село *Алифаково* в Балканската война. Днес паметникът се намира в двора на църквата „*Свети Михаил архангел*“. По същото време е изграден и паметник на загиналите от село *Калъчлии* в Балканската война. Днес той е разположен в гробищния парк на селото. През 1920 г. със средства на близките в село *Балтаджии* е издигнат паметник на 38 редници от селото и село *Алифаково*, загинали в Първата световна война. Подобен паметник е издигнат и в Калъчлии. Папа Пий XI отпуска около 1 млн. лева помощ за пострадалото от Чирпанското земетресение католическо население в Пловдив и селата наоколо. През 1931 г. в знак на признателност при изграждане на новите храмове в селата, формирали по-късно град Раковски, *барелефи на папа Пий XI* са поставени на фасадите на трите храма - „*Пресвето сърце Исусово*“, „*Свети Михаил архангел*“ и „*Непорочно зачатие Богородично*“. Между камбанариите на двата големи храма са монтирани статуи на Михаил архангел и Исус Христос. Възпоменателна плоча на 91 загинали от село Секирово в Балканските войни и в Първата световна война е поставена в коридора на училище „П. Парчевич“ през 1940 г. Тя е по проект на учителите *Стефан Ковачев*, Л. Иванов и Д. Узунов и е монтирана със средства на училището. През 1940 г. италианското правителство отпуска средства за построяването на паметник на свещениците-*капуцини* *Едуард Валпа* и *Самуил Нутини*, служили и починали в Калъчлии. *Паметна плоча* е монтирана и благословена на 1 ноември 1940 г. от свещ. *Дамян Гюлов*. На 1 юни 1944 г. ятаците *Фердинанд Миланов* и *Йозо Тобицев* от село *Генерал Николаево* заедно с над 30 ятака от село Стряма са разстреляни без съд в местността „*Студенец*“ в Родопите на около 37 км югозападно от Пловдив. По-късно останки от телата им са намерени в общ гроб. Няколко години по-късно част от останките са пренесени и вградени в партизанския паметник, изграден на *площада в село Генерал Николаево*. Паметникът е посветен също и на партизанина *Иван Станков* и загиналите жители на *Генерал Николаево* във Втората световна война. През 1950-те е поставена *паметна плоча* на оградата на дома на партизанина *Петър Хамбарлийски* в село Секирово. В края на 1970-те на фасадата на храма „*Свети Михаил архангел*“ са монтирани 5 статуи: гипсова статуя на Исус Христос с височина 3,20 м и 4 дървени статуи с височина 2,40 м на светците *Франциск Ксаверий*, *Лаврентий дякон* и *мъченик* и др. В края на XX в. дървените статуи са преместени в залата на културен център „*Спиритус*“ към храма „*Свети Дух*“ в Пловдив. Статуята на Исус Христос е демонтирана през 2018 г. поради повреда от климатичните условия. След построяването на училището „*Петър Парчевич*“ през 1975 г. в квартал „*Нов център*“, в двора му е издигнат паметник на епископ *Петър Парчевич*. На 14 юни 1982 г. е направена първата отливка в *Стоманолеярния завод* край село Шишманци. Тя е поставена на площада в градинката до читалището в кв. „*Генерал Николаево*“, но след 1989 г. е премахната. На 2 юни 1985 г. в градинката до автогарата в кв. „*Генерал Николаево*“ и в родната къща на

Фердинанд Миланов са открити *барелеф* и паметна плоча, които са дело на скулптора Виктор Тодоров. През 1986 г. между площада в кв. „Секирово“ и църквата в квартала е издигнат паметник на партизанина Петър Хамбарлийски. Паметникът е изработен от светлочервен камък с издълбан надпис - името и годините на раждане и смъртта му. След 1991 г. двата паметника са премахнати и тяхната съдба не е известна. През 1980-те при ремонта на площада в кв. „Генерал Николаево“ е премахнат стария паметник и в новоформираната градинка до сградата на общината е изграден *паметник на Йорданка Николова*. Скулптурата е дело на Александър Дяков. Останките от разстреляните на 1 юни 1944 г. ятаци са пренесени в основите на новия монумент. През 1996 г. над фасадата на църквата „Пресвето сърце Исусово“ е монтирана *нова статуя*. Тя е изработена от скулптора Цвятко Сиромашки. На нея Спасителя е изобразен с вдигнати нагоре ръце, а не разперени, както е статуята в Рио де Жанейро. На 26 май 2002 г. кметът на Пловдив - Иван Чомаков подарява на папа Йоан Павел II няколко сувенира, между които е и малко бронзово копие на статуята „Пресвето сърце Исусово“, като автор на копието е също Цвятко Сиромашки. През септември 1989 г. в кв. „Генерал Николаево“ във връзка с 70-тата годишнина на основаване на партийната организация е открита паметна плоча. Скоро след това тя е премахната и на нейно място е поставена статуя на Дева Мария Лурдска. На 1 юни 1991 г. в квартал „Нов център“ е открит паметник на патрона на града - Георги Раковски, дело на скулптора Петко Москов. На 20 април 1996 г. на пл. „България“ е открит *Паметник на загиналите раковчани в Отечествена война (1944 - 1945)*. Паметникът е дело на скулптора Петко Москов. Той е монтиран на същия постамент, където е бил *паметникът на Йорданка Николова*. Поради това, че останките от разстреляните на 1 юни 1944 г. ятаци са запазени в основите на монумента, председателят на Общинския съвет Георги Пънкин внася предложение паметникът да бъде премахнат. Предложението е подкрепено от общинските съветници, но обжалвано пред областната управа. Паметникът е запазен. Няколко седмици преди посещението на папа Йоан Павел II в България през 2002 г. *барелеф на епископ Евгений Босилков, епископ Иван Романов и свещеник Флавиан Манкин* е изграден пред църквата „Пресвето сърце Исусово“. През 2012 г. са поставени паметни плочи на свещениците *Михаил Добромиров* и *Яко Яковски*. Първата е на булеварда, носещ името на свещ. Добромиров, а втората - в двора на училището в кв. „Секирово“. По време на следобедната служба в църквата „Свети Михаил архангел“ в село Секирово през октомври 1944 година, свещ. *Флавиан Манкин* е насилствено отвлечен от църквата. Двама от неговите *миряни* - *Гено Буров* и *Рафаел Пеев* - опитали са да го защитят, са също арестувани от народната милиция и откарани в село Стряма. Предполага се, че те са убити рано сутринта на 21 октомври 1944 г. в гората около река Стряма. На предполагаемото място до моста на река Стряма през септември 2014 г. във връзка със 70-годишнина от гибелта им е издигнат скромнен мемориал - *кръст и възпоменателна плоча*. През 2018 г. в кв. „Нов център“ е издигнат *Паметник на загиналите за независимостта и обединението на България* в чест на 230 войници, подофицери и офицери от населените места, формирали град Раковски, участвали и загинали в Балканската, Междусъюзническата, Първата и Втората световна война. Скулптурите на паметника са дело на сина на скулптора Петко Москов - Атанас Москов. През септември 2019 г. във връзка с *апостолическото посещение на папа Франциск* в град Раковски в храма „Пресвето сърце Исусово“ е поставена *паметна плоча*. На 12 септември 2020 г. във връзка с 60 годишния юбилей на родения в село Секирово (сега квартал на град Раковски) олимпийски шампион по бокс *Петър Лесов* и 40 години от олимпийската му титла, на *площад „Европа“* е издигната *триметрова статуя на боксьора*, изработена от скулптора Живко Желев. На 14 април 2021 г. по повод 200 г. от рождението на патрона на града Георги Раковски на площад „България“ пред сградата на общината е открит барелеф на видния революционер и възрожденец. Паметникът е дело на скулптора Димитър Бонев.[Авторска © Иван Плачков] СГ

папски благослов - сертификат, отразяващ благославяне от името на папата. На него е изписано името на получателя (или имената на получателите), подпечатан е с папския печат и има снимката на настоящия папа. Това е начин за отпразнуване на много специален повод в живота на получателя. Много от жителите от Раковски за тяхната всеотдайност и любов към църквата и вярата и във връзка с навършване на кръгла годишнина или юбилей от тяхната венчавка са удостоверявани с папски благослов. Папски благослов може да бъде издадена само на практикуващ кръстен католик. Сертификатите се издават срещу минимално заплащане, а събраните средства се използват за благотворителни цели.

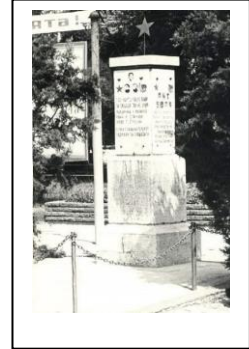

папски камериер - титла, давана от папата на високо поставени духовници или на *миряни* от видни италиански благородни семейства. Камериерът обикновено служи на папата една седмица годишно или

на официални литургии или държавни церемонии. Титлата е създадена от папа Лъв I през V век и съществува до 1968 г. Броят на хората с тази титла не е бил голям. Близостта до папата позволява на доста от тях да направят забележителни кариери и дори да са повишени по-късно в техния сан. Освен за епископ *Романов* нямаме сведения друг българин да е бил папски камериер. [Уикипедия]

параклис - малък християнски храм, място за преклонение, за частно богослужение, често прикрепен към по-голям обект, като голяма църква, дворец, колеж, болница, затвор или гробище, но понякога може да е по-голяма самостоятелна постройка. В някои преводи се използва и латинската думата за параклис - „капела“. [Уикипедия]

Партизанска съпротива - малцина от бъдещите квартали на град Раковски участват в партизанската съпротива (1941 - 1944). Това е разбираемо поради силната религиозност на населението в тези села. В съпротивата *загиват Петър Хамбарлийски* - партизанин във формирания от Дичо Петров войнишки батальон, *Иван Станков* - „Дибенко“, партизанин в Първа средногорска бригада „Христо Ботев“ и Иван Боражиев, преселил се в Пловдив, сражавал се в отряда „Антон Иванов“. Андрей Балджийски, войник към така наречения окупационен корпус в Македония, се присъединява към югославските партизани и доживява до края на войната. Ятаци от населените места са Петър, Никола, Яко и Серафим Стрехини, *Фердинанд Миланов*, *Йозо Тобиев*, Минчо Петков, Къна Стрехина - ятачка и политзатворничка. През април 1944 г. Фердинанд Миланов и Йозо Тобиев са предадени и на 1 юни 1944 г. разстреляни без съд в местността „Студенец“ в Родопите на около 37 км югозападно от Пловдив (на снимката - старият партизански паметник на площада в *Генерал Николаево*). [БПЧПД11]

Парчевич - бивше село и най-западният и най-малкият от кварталите на град Раковски. Селището е разположено на пътя Пловдив-Брезово-Казанлък. Името му до 1934 година е *Алифакково* (изписвано и Алифакъ(х)). Между 1934 и 1943 година селището носи името *Антраниково*. На 3 февруари 1966 година е слято със селищата *Генерал Николаево* и *Секирово* и заедно формират град Раковски. Едни от първите сведения за село Алифакъх са в османските данъчни регистри от XVI в. То фигурира като *Велед-и данишменд* (на османски турски: علی فقیه, на турски: Veled-i-danışmend) и Али Фъкъх (на османски турски: ولد دانشمند, на турски: Ali fıkıh). Общият приход от селището е формиран от данъчно облагане върху добив на: пшеница, ечемик, сено, кошери, лен, папур, воденици, люпилни за ориз и др. такси. В регистъра от началото на века до селището е регистрирано и завие на *Кюрекчи баба*, в което са описани 7 абдали, един от които е техен религиозен лидер - шейх. Селището е описано в *нахия Караджа даг на кааза Филибе*. Гроб на Али-Факъх - местен мюсюлмански светия - съществува в околностите на селището до войните в началото на XX в. и привлича многобройни поклонници из мюсюлманите от околността. В близост до селата Алифъкъх и *Балтаджъ* през XVI в. съществува и мезра Тарла (Язла), а по-късно се оформят и чифлици, притежавани от богати турци. През следващите векове в района на селището започват да се завръщат от Северна България *българи-павликяни*, които със времето приемат католицизма. Павликяните работят като наемни работници (ратаи) в стопанските структури на богатите турци. Сведения за кръщения в село Алифакъх се срещат в енорийска кръщелна книга от 1729 г. Село Алифакъх е населено от мюсюлмани и павликяни до Освобождението на България. След Руско-турската война (1878 г.) отношенията между жителите на селото се обтягат и християните се изселват в съседното село *Балтаджиш*. След Освобождението името на селото е Алифакково и до 1905 г. то е чисто мюсюлманско село. Поради извънмерното си увеличение, жителите на съседното село *Балтаджиш* в края на XIX век са принудени да се замислят за някое по-широко място за заселване. В началото на XX век, свещ. *Ангел Бадов* поема посредничество между своите енорияши и изселващите се от Алифакково турци при откупуването на техните земи. Първата къща, принадлежаща на турчин на име Сюлейман, е откупена през 1905 г. от влиятелния тогава в *Балтаджиш* - Йозо Йовчев за единия от синовете му, Рафаил, който се заселва със семейството си на 24 септември същата година. Според статистиката на Царство България през учебната 1907/08 г. в село Алифакково има турско училище, в което се учат 5 момчета и 3 момичета с един учител със заплата 400 лева. През 1914 г. останалите турци в селото решават да се изселят и да продадат имотите си. Свещ. Амвросий Комаров

окуражава жителите на *Балтаджии* да закупят имотите на изселниците. За тази цел са направени постъпки пред Министерството на финансите кредитният лимит на сдружение „Св. Изидор“ да бъде вдигнат два пъти поради неговото изчерпване. С увеличаване на броя на семействата преместили се от *Балтаджии* в Алифаково, нуждата от постоянен свещеник в селото нараства. *Балтаджии* помагат със средства за построяване на сграда, която да служи за място на църковни служби и за място където живее свещеника. През 1919 г. сградата е готова. Свещ. Франц Човалков е първият постоянен свещеник в селото. През 1921 г. в село Алифаково е построено *Народно начално училище „Филип Станиславов“*. Франц Станчев е един от инициаторите за откриване на училището. Надежда Иванова е първата редовна учителка. През 1925 г. е построена камбанария на църквата. Къщите в селото наброяват 40 по време на земетресението през 1928 година, а населението - 222 души. Всички къщи са нови или построени след 1904 г. Нито една от тях не е запазена. Процентно селото дава най-много жертви от всички населени места в района. Цар Борис III и епископ *Викенти Пеев* посещават селото на другия ден и организират първата материална и духовна помощ. Военните са мобилизирани за разчистване на развалините. Френският консул в Пловдив, френското дружество „Франс-Ориент“ и папският визитатор помагат с парични дарения за селото. Българският червен кръст осигурява едномесечна прехрана за 20 деца, останали без родители. След земетресението сградата на училището е съборена и обучението продължава в къщата на Франц Станчев. На 25 февруари 1929 г. е построена нова сграда, в която са настанени 20 ученика с един учител в четири слети класа. След писмо от Училищното настоятелство до Министерството на образованието за увеличаване на учителския персонал, се назначава още един преподавател. През 1931 г. е построен и на 8 ноември осветен нов храм - трикорабна кръстообразна базилика с една осмоъгълна камбанария над главния вход. Комисията, работила по преименуването на българските селища през 1931 - 1932 година, спазва правила при преименуването, сред които е приемане на имена на личности от Македоно-одринското опълчение. Така през 1934 г. селото е преименувано на Антраниково в чест на арменския генерал Антраник Озаян, служил в Българската армия през Балканските войни като командир на арменската доброволческа рота в Македоно-одринското опълчение през 1912 и 1913 г. През 1938 г. е обсъждано името на селото да се промени на Изворово. Електрифицирането на селото започва през ноември 1940 г. и е завършено през декември следващата година. По настояване на жителите му, от 1943 г. селото носи името на българския католически епископ барон Петър Парчевич. От 1931 г. до 1945 г. в училището преподава *Антон Биков* - читалищен деец и изследовател на историята на просветното дело в католическите села. Началото на юли 1941 г. след силна буря, която отнася покривите на много къщи от селото и последвалите проливни дъждове, водата от река *Курудере* залива къщите и дворовете на жителите от източната част на селото. Общите загуби са изчислени на 1 млн. лева. През 1949 г. се създава и ТКЗС в село Парчевич с председател Павел Рабаджийски.[Авторска © Иван Плачков] G

ПАТАЗОВ, Йовко Йосифов (26 IX 1960) - учител, председател на читалището, изпълняващ длъжността председател на ИК на ОбНС (кмет на общината). От 1 декември 1990 г. до 20 октомври 1991 г. е председател на Временния изпълнителен комитет до провеждане на избори за местна власт през 1991 г. (т.е. кмет на общината). На 1 юни 1991 г. във връзка с 25 годишнината на обявяването на Раковски за град, Йовко Патазов открива паметника на Георги Стойков Раковски в кв. „Нов център“ (пред пощата). По време на неговото кратко управление е извършен ремонт на покрива на читалището. През 2004 г. по негова идея е издаден юбилеен алманах „*ОУ Христо Смирненски - 125 години светско училище град Раковски*“. Във връзка с 50-та годишнина от създаването на град Раковски през 2016 година по негова идея е създаден филмът „Полет“. Дългогодишен заместник директор на училище „Христо Смирненски“. [БСЛА]

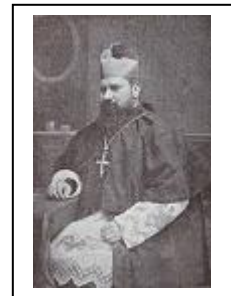

ПАЦЕВ, Рангел (неизв.-неизв.) - учител, читалищен деец. Председател на читалище „Петър Богдан Бакиев“ от 1938 г., директор на училището в *Секирово* от 1948 г. до 1956 г. [ДАБПВ]

ПАШОВ, Минчо (7.XI.1961-15.XI.2019) - състезател по вдигане на тежести в категориите 67,5 кг. и 75 кг. Роден на 7 ноември 1961 г. в село Шишманци. Започва да тренира вдигане на тежести през 1972 г. при Ганчо Карушков. Завършва Средно спортно училище „Васил Левски“ в Пловдив. Състезава се за „Марица“ (Пловдив) от 1972 до 1981 г. Първото му голямо първенство е през 1977 г. на световното за младежи в София. Там той завършва на третото място и печели бронзов медал. Петкратен шампион на България за младежи и юноши - Търговище 1977, Хасково 1978, Сливен 1979, Пловдив 1980, Видин 1981. Следва в Националната спорта академия „Васил Левски“. На 18-годишна възраст Пашов извоюва бронзов медал на Летните олимпийски игри в Москва през 1980 г. в категория до 67,5 кг. Също през 1980 г. Минчо

печели бронз на Световното и става световен шампион за младежи на първенството в Монреал, Канада в категория до 67,5 кг. След 1981 г. се състезава в ЦСКА (1981-1982 г.) и Левски-Спартак (1982-1986 г.). През 1981 г. Минчо Пашов успява да спечели четири медала от световни и европейски първенства за мъже и младежи. Става световен и европейски вицешампион в Лил, Франция. Също така е световен и европейски шампион за младежи в Линяно Сабиадуро, Италия. През 1982 г. Пашов отново печели два сребърни медала на световното и европейското в Любляна, Югославия. На световното първенство Пашов и Янко Русев подобряват 4 световни рекорда в категория до 75 кг. Двамата водят голяма битка за световна титла, като Русев печели златния медал, а Пашов остава със среброто. През 1982 г. е сребърен медалист на шампионата на България във Варна, а през 1985 г. в Сливен е шампион на България. На турнира „Черно море“ във Варна, (алтернативен на олимпиадата) през 1984 г. поставя световен рекорд от 212,5 кг в изтласкването. През 1985 г. печели третия си сребърен медал от световното първенство в Съодертеле, Швеция. След прекратяване на спортната си кариера работи в системата на МВР. Последната му публична изява е през септември 2019 година, когато присъства на церемонията по откриването на алеята на олимпийските медалисти на Пловдив на Гребната база. Умира на 15 ноември 2019 г. на 58-годишна възраст. **Признание:** На 6 ноември 2021 г. във връзка с 60-тата годишнина от рождението му жителите на село Шишманци издигат паметна плочка на площада в родното му място. От 30 декември същата година е почетен гражданин на *община Раковски*. [Уикипедия]

ПЕЕВ, Викенти (11 XI 1873 - 2 XI 1941) - католически епископ, монах *капуцин* и апостолически викарий на *Софийско-пловдивския апостолически викариат*. Периодът на неговото архиерейско служене може да бъде определен като „апогея“ в историята на католическата книжнина в България. Викенти Пеев е роден на 11 ноември 1873 година в село *Балтаджъ*. През 1885 година той постъпва в *Католическата семинария* в град Пловдив. След завършване на семинарията през 1889 г. Викенти е изпратен в Ориенталския капуцински институт Буджа, Турция да продължи образованието си. След това следва философия и теология в семинарията в Сан Стефано. Ръкоположен е за свещеник на 15 март 1896 година от Андрей Тимони, архиепископ на Смирна. След завършването на образованието си със специален декрет от Конгрегацията за пропаганда на вярата Викенти Пеев е назначен за мисионер. През същата година е избран за преподавател по богословие и право в Института, където работи почти 18 години. На 13 декември 1912 г. е избран за *титулярен епископ* на Лирба и за епископ-коадютор на Софийско-пловдивския апостолически викариат т.е. с право да наследи архиепископ *Менини* като софийско-пловдивски викарий. На 2 март 1913 г. в църквата „Сан Лоренцо от Бриндизи“ в Рим Викенти Пеев е ръкоположен за епископ и е приет на аудиенция при папа Пий Х. Неговото епископство в България подобно на това на неговия наследник по-късно - *Иван Романов* - започва по времето на световна война. Управлението на викариата поема на 12 октомври 1916 година, след смъртта на архиепископ Роберто Менини. В началото има големи противоречия с *мирските свещеници*, които от своя страна имат проблеми с капуцините мисионери. За тази част от живота си Викенти по-късно казва: „*Това, което съм, го дължа на свещениците капуцини. Ще им бъда вечно признателен и с думи, и с дела. Това не ми пречи обаче да заявя, че като владика на всички, включително и на мирските свещеници, моите грижи са отправени и към това именно духовенство и техните права трябва да се зачитат. Изказвам убеденост, че с взаимна любов проблемите могат да се разрешат и всички трябва да знаят правата и задълженията си*“. През 20-те години прави неуспешни опити да възстанови семинарията за обучение на мирското духовенство. По негово време представители на католическата интелигенция в България се събират на конгрес в София и решават да издават католически орган. На 8 май 1924 година е издаден първият брой на вестник „Истина“. Католическият печат по време на неговото управление изживява своя разцвет. Безспорна заслуга за това има издателството „Добър печат“ ръководено от свещ. д-р *Дамян Гюлов*. Епископ Пеев умира на 2 ноември 1941 година и е погребан на 4 ноември в Пловдив. Преди погребението му, по време на *литургията*, мирският свещеник *Йосиф Стойков* произнася прочувствено слово, в което отбелязва, че делата на епископа са по-силни от смъртта. Погребан е в католическата катедрала в Пловдив. **Награди:** орден „Св. Александър“ II степен - 1921 г.; орден за „Граждански заслуги“ I степен - 1938 г.; Асистент на папския трон - 1938 г. и Папска графска титла - 1940 г. [100ЮКБ41] СД

ПЕЕВ, Рафаел Йосифов (1900 - 21 X 1944) - търговец на дребно, член на Националелибералната партия, мъченик на вярата. Роден през 1900 година в село *Балтаджии*. Завършва Търговската програма във *Френския колеж „Свети Августин“* в Пловдив. Освен френски език Рафаил е ползвал и немски. В родното си село притежава два магазина. През 1932 г. е член на Пловдивското околийско бюро на Националелибералната партия. Синът му Йосиф също завършва Френския колеж в Пловдив. По време на насилственото отвлечане на свещ. *Флавиан Манкин* от църквата „Свети Михаил архангел“ в село *Секирово* през октомври 1944 г. Рафаел Пеев заедно с *Гено Буров* се опитват да го защитят, но са също арестувани от народната милиция и откарани в село Стряма. Предполага се, че са убити рано сутринта на 21 октомври 1944 г. в гората около река Стряма. На сутринта някои селяни, отиващи към Пловдив виждат мъртвите им тела до моста на река Стряма. Телата им никога не са намерени и се предполага, че са изхвърлени в реката. Историците споделят мнението на местното население, че най-вероятно известният партизански командир *Леваневски* стои зад мистериозното изчезване на свещеника и неговите *миряни*. На предполагаемото място до моста на река Стряма през септември 2014 г. във връзка със 70-годишнина от гибелта им е издигнат скромнен мемориал - *кръст и възпоменателна плоча*. Тримата мъченици на вярата са изобразени на витражи в храма откъдето са отвлечени.[КЕБ]

ПЕЕВ, Рафаил Арсенов (17 V 1918 - 17 IV 1983) - католически свещеник, възкресенец. Роден на 17 май 1918 г. в село *Балтаджии*. От 1932 г. до 1935 г. учи в нисшата семинария на *възкресенците* в Стара Загора. На 1 декември 1935 г. започва обучението си във висшата семинария в Краков, Полша и дава вечните си обети на 15 август 1937 г. От 1938 г. до 1943 г. учи в Рим, където е ръкоположен за свещеник на 20 септември 1941 г. След завършване на обучението си в Рим през 1943 година, свещ. Рафаил Пеев се завръща в България. На 1 август 1943 г. отслужва тържествена *литургия* в родното си място. Той е изпратен да работи в семинария в Стара Загора, където преподава до 1946 г. След това работи за кратко в Малко Търново, а от 1947 г. в Бургас. До 1948 г. богослужението по *източнокатолическия обред* в Бургас се извършва в католическата църква по *латинския обред* „Дева Мария Богородица“. През 1948 г. след затваряне на френския колеж „Свети Йосиф“ в града, параклисът му става *енорийски храм* „Успение Богородично“. Свещ. Пеев е първият *енорист*, който служи в новия за *енорията* храм. Когато през 1952 г. започват процесите срещу Католическата църква, в дома на свещ. Пеев е монтирана подслушвателна апаратура от Държавна сигурност. Подслушването става от стая, разположена в намиращата се наблизо Бургаска държавна болница. Оперативните работници не успяват да открият доказателства за осъществяване на шпионска дейност. Въпреки това на 19 октомври 1952 г. свещ. Пеев е арестуван и осъден на 12 години лишаване от свобода. След завръщането си от затвора през 1962 г. той продължава да служи в Бургас още 21 години. През 1977 г. той е провъзгласен за архимандрит. Умира на 17 април 1983 г. в болницата в Бургас. Предишния ден пада от стълба, на която се е качил, за да смени крушка на полилей в храма.[КБ02] Г

ПЕЛИКАН, Франческо (неизв. - неизв.) - духовник от ордена на *редемптористите*. През 1839 г. построява първата църква в село *Балтаджъ*.[ККСКМ38]

ПЕНДАКОВ, Ангел (10 X 1938-26 III 2015) - цирков артист. Роден на 10 октомври 1938 г. в село *Генерал Николаево*. Работи в Български държавен цирк от 1963 г. Първоначално е в трупата „Панови“. По-късно създава собствена група „Пендакови“. Тя се състои от 9 души - 8 мъже и неговата съпруга - Пенка Пендакова. На по-късен етап включва и сина си към трупата. През 1970 г. след турне в Америка със спестени от турнето средства закупува батут (трамплин за акробати), който е направен по негов собствен проект. Два от цирковите номера „Люлки“ и „Батут“ стават доста популярни. Най-престижният световен фестивал за цирково изкуство се провежда от 1974 г. в Монте Карло, Монако. От международно жури се присъждат наградите „Златен клоун“ и „Сребърен клоун“. Понякога са наричани „Оскар“-ите за цирковото изкуство.

Самата селекция за участие във фестивала е изключителна чест за всеки артист. Гордост за България е фактът, че още на първия фестивал през 1974 г. наградата „Сребърен клоун“ се връчва на акробатите от трупата „Пендакови“ („Les Pentacovi“) за наземна акробатика. След награждаването му на Ангел е поставено условие да стане член на партията за да му бъде дадено званието „заслужил артист“, но той отказва. При едно от турнетата си в Италия, извън предварително обявената програма има неофициална аудиенция при папата. Като се връща в България, на събрание на партийното бюро и дирекционния съвет е обсъждано неговото уволнение. Продължава да работи активно до началото на деветдесетте години. Умира на 26 март 2015 г. в София. Погребан е в гробището на родното си място. Синът му живее във Флорида (*на снимката семейство Пендакови с актьора Жан Маре малко след получаване на наградата „Сребърен клоун“ от Пенка Пендакова*).[АББП] G

ПЕНДАКОВ, Антон Алексиев (13 XI 1927 - неизв.) (наричан: Бачо Тонка) - счетоводител, един от първите ръководители на спорта в *Генерал Николаево*. Роден на 13 ноември 1927 г. в *Калъчлии*. През 1953 г. е назначен за председател на Дружество за физкултура и спорт „Урожай“ в село *Генерал Николаево*. По това време работи като счетоводител в ТКЗС. На следващата година започва да отговаря за строителството на стадион „Дибенко“. През този период той е водач и треньор на отборите по волейбол и футбол, волейболен играч и футболен вратар.[65ГОФГР]

ПЕТКОВ, Веселин Диков (14 X 1949) - военен пилот първи клас, подполковник, почетен гражданин на Раковски. Роден на 14 октомври 1949 г. в Ямбол. По време на изпитателен полет от авиобазата Чешнегирова на 3 август 1994 г. подполковник Петков спира двигателя на самолета си след прегряване и двигателят отказва ново стартиране. С риск за живота си той спасява град Раковски, извеждайки авариралия МиГ-21 извън жилищните квартали, повтаряйки подвига на своя колега от 80-те години Радослав Димитров над Костинброд. След два неуспешни опита да стартира двигателя, катапултира на около 500 метра височина при голямо претоварване 18 - 20 g. Самолетът на Петков е на 13 години, с 3 основни ремонта, на края на техническия си ресурс, два месеца бил престоял на земята поради липса на резервни части. Неизправност в двигателя е причината за този инцидент. Подполковник Петков е почетен гражданин на град Раковски от 14 март 1999 г. Пенсioniра се и напуска редовете на българската армия през 2002 г.[ЖНОР14] G

ПЕТКОВ, Иван (неизв. - неизв.) - кмет на селските общини в село *Генерал Николаево* от 1936 до 1939 г. и в село *Секирево* от 1940 до 1941 г. Роден в село Болярино. Служебно назначаван за кмет на селата. По това време *Парчевич* е в една община със *Секирово*. По време на неговото управление са електрифицирани и трите села. Огромна е заслугата му за проектирането на водопроводна мрежа в края 1930-те за групово водоснабдяване на трите села, която поради войната е завършена през 1949 г. В началото на 1940-те години са изградени сградите на двете общини, проектирани по време на неговото управление. По негово време в Секирово отварят врати клонове на дружествата „Червен кръст“ и „Съюз за закрила на децата в България“. [ДАБПВВ]

ПЕТКОВ, Крум Николов (16 I 1937 - 30 XI 2015) - полски учен от български произход, преподавател и професор в Западнопомеранския технологичен университет. От 1986 г. до 2006 г. ръководи Катедрата по хранене и управление на фуражите за животни. Крум Николов Петков е роден на 16 януари 1937 г. в село *Генерал Николаево*, в семейството на Никола Венков Петков и Ана Йозова Съблева. През 1959 г. завършва Аграрния университет в Пловдив. Хабилютира се през 1982 г. във факултета по животновъдство на Аграрния университет в Шчечин, Полша. С решение на полския министър на висшето образование от 1 август 1983 г. е назначен за доцент, а от 15 октомври 1991 г. - за извънреден професор. През 1994 г. президентът на Република Полша му присъжда научната титла професор, а през 1998 г. министърът на народното образование го назначава за редовен професор. От 1986 г. проф. Петков е ръководител на Катедрата по хранене и управление на фуражите за животни в Аграрния университет в Шчечин (по-късно Катедрата по хранене и храни за животни на Западнопомеранския технологичен университет в Шчечин). Той заема тази длъжност до 2006 г. Научните постижения на проф. д-р Крум Петков са публикувани в книги и глави в книги, статии в чуждестранни научни списания, в чуждоезични списания, публикувани в Полша, в национални научни списания, в местни журнаи, други публикувани научни трудове, доклади и резюмета в материали от международни и национални конференции, реализирани проектни решения и технологии,

наградени проекти, работи за стопански субекти, становища, експертизи, общо 339 броя. Сред важните публикации са: ръководство за упражнения „Генетика на животните и методи на развъждане“ (съавтор), методическо ръководство по „Животновъдство“ за студенти към Аграрния факултет (съавтор), методическо ръководство за студенти задочно магистърско обучение в Аграрния факултет (съавтор), методическо ръководство в областта на храненето на животните и фуражите за студенти от Западнопомеранския технологичен университет (съавтор), методическо ръководство за задочни студенти по селско стопанство в Аграрния факултет (съавт.) и учебник „Хранене и фуражни науки“ (съавт.). Професор Петков участва активно в работата на редица научни съвети и университетски и национални комисии, сред които: Комисията за научните звания и степени, в работата на Централния научен съвет, Комитета по научни изследвания, и Комитета по зоотехнически науки на Полската академия на науките - секция за хранене на животни. Приживе е член на Полското зоотехническо дружество и Научното дружество в Щечин. За своите професионални, научни и организационни заслуги, професорът е награждаван многократно. Наред с други награди, той е носител на: Медал за заслуги към Аграрния университет в Щечин, Медал на Националната образователна комисия, Златен кръст за заслуги, и Рицарски кръст на Ордена на Polonia Restituta. Професор Крум Петков умира през 2015 г. Той е погребан на 1 декември 2015 г. на Централните гробища в Щечин.[Некролог на проф. Крум Петков (1947-2015) в раздел „Спомени“ на Факултета по биотехнологии и животновъдство към Западнопомеранския технологичен университет в Щечин, Полша] СЪ

ПЕТКОВ, Марин Йозов (8 VI 1908 - 6 XII 1984) (*изписван също: Мариан*) - католически духовник, *капуцин*. Роден на 8 юни 1908 г. в село *Балтаджъ*. Постъпва в ордена на капуцините през 1926 г. Завършва се в България през 1933 г. На 3 октомври 1952 г. е осъден на 12 години затвор.[КЕБ]

ПЕТКОВ, Никола Чешков (*неизв. - неизв.*) - кмет на село *Калъчлии* от 1885 до 1886 и от 1897 до 1899 г. след това е избран за окръжен съветник.[ИЛЛА]

ПЕТКОВ, Стефан Чешков (*неизв. - неизв.*) - адвокат, депутат от Либерална партия (радослависти) в XVII обикновено народно събрание с петгодишен мандат от 20 март 1914 (стар стил) до 15 април 1919 (нов стил). Един от най-влиятелните хора през 1920-те в района на *Калъчлии*. Личното му познатство с министър-председателя Андрей Ляпчев, спомага последният да полага грижи за селото.

ПЕТКОВ, Чешко (*неизв. - неизв.*) - доктор по право, дипломирал се в Католическия университет в град Лориен, Франция на 9 юли 1929 г.[ПДА820]

ПЕТКОВА, Йордана Иванова (8 II 1899 - *неизв.*) - учителка, родена на 8 февруари 1899 г. Тя е втората дипломирана учителка от *Калъчлии*.

ПЕТКОВА, Марияна Чешкова (10 II 1880 - *неизв.*) - учителка, родена на 10 февруари 1880 г. Завършва Пловдивската девическа гимназия. По-късно успешно полага държавни изпити за учителска правоспособност и това я прави първата дипломирана учителка от *Калъчлии*. Учителства от 1906 г. до пенсионирането си през 1934 г. Като общественик е инициатор за откриването на безплатна трапезария за бедни ученици през 1934 г.[125ГПД]

ПЕТКОВА, Съба (*неизв. - 1839*) - павликянска проповедничка. *Павликянката* Съба Петкова се преселва от някой от чифлиците около село Чоба в Балтаджъ. За нея е известно, че е последната павликянска проповедничка, която е четяла пред своите съселани павликянски книги, написани на славянски език. Има запазени сведения, че това е ставало извън селото в местността „Узунджа“. Освен проповядване на *Павликянството* Съба изпълнява и ритуали като кръщенета, венчавки и др. След пристигане на мисионерите от ордена на *редемптористи* през 1836 г. в Пловдивско, те започват радикални реформи на католическата църква и живота на павликяните в района. Една от техните цели е изкореняване на „яката“ павликянска вяра. Така баба Съба става обект на физически и психологически атаки от страна на мисионерите. През 1839 г. отците изземват и изгарят нейните книги и призовават съселяните ѝ да излязат на улицата и да я заплюят. Съба Петкова умира няколко дни след това.[ЖБ]

ПЕТРОВ, Маню (пълно име *Маню Петров Минчев*) (неизв.-неизв.) - индустриалец-мелничар. Роден в село Суютчук (днес Върбен). Той е един от собствениците на дарак и чепкало „Маню и Стайко Петрови“ и валцова мелница „Маню Петров и сие“ в село *Генерал Николаево*. Първоначално съдружник към мелницата е Йозо Стрехи (Чолак), върху чиято земя е построена газовата валцова мелница. След пожар Маню Петров изгражда наново мелницата като изключва Йозо Стрехи от кооперацията. Това поражда съмнения, че пожарът е бил умишлен. Неговата фирма притежава мелници и в селата Върбен и Дрангово. През 1933 г. архитект Стефан Джаков проектира разширението на двуетажната му къща на улица „Петър Беров“ в Пловдив, а няколко години по-късно и пристройка към нея. През 1935 г. Маню Петров е избран за действителен член на Пловдивската търговско-индустриална камара. Рано сутринта на 23 декември 1947 г. мелницата, даракът и чепкалото в село Генерал Николаево са национализирани заедно с други предприятия с местно значение и пивниците в селото. На тяхна база в началото на 1948 г. е създадено общинско стопанско предприятие.[АИСРЛР94]

ПЕТРОВА, Росица (22 III 1968) - поетеса, съучредител и член на управителния съвет на неформалния Съюз на писателите от Интернет. Родена на 22 март 1968 г. в град Раковски. Завършва средното си образование в родния си град. През 2008 г. участва в учредяването на Съюз на писателите от Интернет. Оттогава е член на управителния съвет на съюза. Дейността на съюза е основно в социалните мрежи и блогове. Росица Петрова публикува свои творби в изданията: алманаха на издателство „Буквите“ и в съавторство в стихосбирките „Болката, когато проговори“ (2007), „Събудена невинност“ (2007) и „На Титаник“ (2008). През 2010 г. издава с благотворителна цел стихосбирката „Листопади - сонети“ в електронен формат. Има отличени творби в редица конкурси. Стихотворението „В онази стомна имаше вода“ печели първа награда на Петия национален конкурс за поезия „Биньо Иванов“ през 2011. Превежда руска поезия. За превода на стихотворението на Ирина Калитина „Плач неродившегоса младенца“ получава Висша награда от Пети международен конкурс за превод на руска литература. Автор е на над 500 творби - стихотворения, сонети, преводи и др. Носителка на литературни награди, между които са: II награда - „По стъпките на лятото“ (2016); III награда - „Жени и вино“ (2012); I награда - „Биньо Иванов“ (2011); II награда - „Пътуване около света“ (2011); III награда - „По стъпките на лятото“ (2011); III награда - „Белоснежните вишни“ (2011); II награда - „На глътка свобода“ (2010) и др.[АББП] СЪ

ПЕТЪР БОГДАН - виж *БАКШЕВ, Петър Богдан*.

Петър Богдан Бакшев - читалище, което се намира на *площад „Европа“* в квартал *Секирово*. То носи името на архиепископ *Петър Богдан* и официалното му име е „Петър Богдан Бакшев-1909“. Читалището в село *Балтаджии* е основано на 25 януари 1909 г. от Иван Зенков, Тобия Дойчев, Серафим Аянски, Йосиф Зенков и др., общо 32 ентузиаста. Дейността на читалището е прекъсната по време на Първата световна война и е възстановена през 1927 г. Читалището се помещава в училището, а пиесите и концертите са изнасяни

в коридора му. Видни деятели между двете световни войни са много от учителите - *Стефан Ковачев, Анка Гиева, Матей Симеонов* и *Мария Генчева* и много от младите хора в селото - *Иван Плачков, Йосиф Станчев, Йосиф Пеев, Венко Панин* и др. По това време в читалището се водят и курсове за ограмотяване, създаден е и драматичен състав. През 1930 г. е представена първата пиеса „Обесването на Левски“. След нея се поставят „Хъшветет“, „Калин Орелът“ и др. Успоредно с дейността на читалището в *Балтаджии*, започват да действат и църковни просветни дружества - дружество „*Богдан Бакич*“ през 1928 година, младежко културно-просветно дружество „*Св. Архангел Михаил*“ през 1930 г. и католическото дружество „*Св. Андрей*“. След 9 септември 1944 г. името на читалището е сменено на „Девети септември“ и по-късно е преместено в бившия енорийски дом до църквата. По това време се формира любителска театрална група от *Йосиф Киков, Йосиф Пеев, Иван Гендов, Вирджиния Пеева* и др. Те представят пиесите „*Три синджира роби*“, „*Хан Татар*“, „*Свекърва*“ и „*Снаха*“. През първата половина на 50-те години са направени постановки на пиесите „*Боряна*“ и „*Разузнаване*“, а през втората - на „*Нонкина любов*“ и „*Бойко*“. След това до 1967 г. са представени 12 други пиеси и 4 естрадно-сатирични програми. Заслуги за това като участници и организатори имат - *Йосиф Друмчийски, Иван Митов, Катя Лесова, Надя Котова, Енчо*

Минчев и Павлина Бориславова. След 1970 г. в читалището функционират детски музикални школи и курсове. *Йозо Романов* е един от ръководителите на музикалните школи, а Петър Телбийски е ръководител на танцовия състав. Във връзка със 75-годишния си юбилей, читалището е наградено с орден „Св. св. Кирил и Методий“ - II степен. След политическите промени през 1989 г. читалището възстановява първоначалното си име. По това време читалищната библиотека наброява около 7000 тома. Читалището се намира в сградата на бившата община в кв. „Секирово“. Инвентарът на библиотеката през 2016 г. е над 14 хиляди единици. Председатели: *Стефан Ковачев; Слав Гиев; Йосифат Марков; Пенка Бакърджийска; Йосиф Друмчийски и Илиана Гендова.*[ПДА1795Б] СД

Петър Парчевич (*професионална гимназия*) - средно училище в град Раковски, което обучава ученици по специалности, съобразени със стратегиите за развитие на *община Раковски*. Финансирането на училището е общинско. Идеята за изграждане на общо училище за ученици от селата, формирали град Раковски, е от края на XIX в. През 1893 г. са водени преговори между калъчлийската и балтаджийската общини за изграждане на прогимназия между двете села в местността „Романски кладенец“. Планирано е и шосе, което да съединява селата и минава покрай бъдещето здание на общата прогимназия. Политическите промени през следващата година провалят плановете за обща прогимназия. На 18 януари 1970 г. в същата местност между кварталите „*Генерал Николаево*“ и „*Секирово*“ на новосформирания град е направена първата копка на ново училище от министъра на просветата Стефан Василев. В основите му е заздана гилза с послание за идните поколения. През 1975 г. новата сграда е завършена и в нея се открива Средно професионално техническо училище (СПТУ) по машиностроене „Петър Парчевич“ с две специалности: „Оператор на металорежещи машини“ и „Шлосер - монтьор“, за нуждите на местния клон на Карловския тракторен завод. Първ директор е инженер Иван Петков от града. Сградата на училището е с 24 класни стаи, крило с кабинети, кухненски блок със столова и физкултурен салон. През 1979 г. се открива трета специалност за нуждите на тогавашния *Стоманолъжен завод* - „Оператор топла обработка на металите“. До учебната 1984/85 г. училището има общо ръководство с *Единното средно политехническо училище „Г.С.Раковски“*, с което са настанени в една сграда. През 1986 г. започва да се строи нова сграда за техническото училище, но тя остава незавършена. През 1990 г. се открива специалност „Оператор в шевното производство“. От учебната 1993-1994 г. започва обучение по две нови специалности - „Икономика на промишлеността“ и „Моделиране и конструиране на облеклото“, а от 1995 г. и „Технология на машиностроенето“. От 2000 г. започва прием след 7 клас по специалността „Счетоводна отчетност“ с интензивно изучаване на английски език, а от следващата година и специалността „Икономическа информатика“ с интензивно изучаване на английски език. През 2002 г. във връзка с посещението на папа Йоан Павел II за два месеца учениците от училището ушиват 600 знамена, с които украсяват улиците на града. През 2003 година, със заповед на Министерството на образованието, училището се преименува в Професионална гимназия. През 2005 г. в гимназията се обучават 502 ученика в 25 паралелки. През 2009 г. се въвежда специалността „Производство на кулинарни изделия и напитки“, а от следващата 2010 г. - „Сътрудник в маркетингови дейности“. През 2016 г. е разкрита специалност „Ел-монтьор (електрически машини и апарати)“ за нуждите на фирма АББ клон Раковски. Наименования: Средно професионално техническо училище по машиностроене (СПТУ-М) „Петър Парчевич“ - Раковски (1975-1993); Средно професионално техническо училище по лека промишленост, обслужване и машиностроене „Петър Парчевич“ - Раковски (1993- 2003); Професионална гимназия (ПГ) „Петър Парчевич“ - Раковски (от 2003). Директори: Иван Петков; Костадин Ловчанлиев; Георги Еневски; Виолета Говедарова; Иван Колев; Георги Лесов; Донка Куманова; Иван Сейреков; Тинка Гиева и *Петър Карнаров* (2009-). През годините в училището са преподавали: Никола Тобиев Бориспасов, по физическо възпитание.[ПДА2127] СД

Петър Парчевич (*стадион*) - един от стадионите в град Раковски и клубен стадион на ФК „*Секирово*“. Намира се в кв. „*Секирово*“, на входа от кв. „*Парчевич*“ до *Неделния стоков пазар*. През 1954 г. в село Секирово се създава първото физкултурно дружество, с което започват да се провеждат организирани футболни мачове. Първите мачове са играни в центъра на селото, където е очертавано футболно игрище с неопределени размери. За врати са използвани камъни или колове до един метър. Понякога там са организирани и мачове с отбори от съседни села. По-късно е очертано игрище на равно място в местността „*Фирмите*“ с нормални размери и врати. *Георги Лесов* (Дишов) е ръководител на футболния и

баскетболния отбор и е състезател. След 1955 г. отборът на селото започва да участва в районите групи, а срещите се играят на това игрище. През 1958 г. започва изграждане на нов стадион, завършен през следващата година. Около стадиона са изградени диги, трапове и писти за други спортове, волейболно и баскетболно игрище. Стадионът е на площ от 26 781 кв. м със сграда за физкултурни нужди - две съблекални и стая за съдии - с разгъната площ от 140 кв. м и други спомагателни сгради - за поддръжка на стадиона. Стадионът е открит официално през лятото на 1959 г. с капацитет от 1500 места и името „Малчика“. Поради оборудването на съблекалните с топла вода, дълги години те са използвани и за селска баня от населението. Отборът на Секирово играе от 1955 до 1975 година, след което престава да съществува до неговото възстановяване през 1991 г. под името *футболен клуб „Секирово“*. Тогава стадионът става негов клубен стадион и започва да носи името на епископ Петър Парчевич. Административната сграда на стадиона е ремонтирана основно през 2012 г.[65ГОФГР] СЪ

питрупин (наричан още: *помощник, съответства приблизително на клисар при православните*) - *мирянин*, служител в храм, който няма духовен сан и е отговорен за поддържането на реда и сигурността на службите в църквата. В миналото тази роля е изпълнявана доброволно и се смята за чест да бъдеш избран. Големите *енории* имат няколко питрупини, като един е главен. Главният питрупин получава инструкции директно от *енориста* и отговаря за обучението, графика и предаването на инструкции на останалите. Някои от задълженията им са: запалване на свещите на олтара и осветлението на храма, помагане на свещеника с одеждите, биенето на звънчето за започване на литургията, събиране на даровете, поддържане на реда и организиране на вярващите да се изповядат, да приемат причастие и др. В миналото питрупите са избирани за срок от една година като това е ставало на втората (основна) литургия на 1 януари, след като е направен отчет за изминалата година - колко са кръстенетата, венчавките и погребенията. Едни от дейните питрупини в *Генерал Николаево* са Стефан Петков, Йосиф Бакържийски, Милко Текирски и др. Алекса Дончев Дюлгерски е един от главните питрупини в същата енория. Мъченикът на вярата *Гено Буров* е питрупин в храма в *Секирово* по време на отвлечането на свещ. *Манкин* през 1944 г. Последният доброволец питрупин в енорията в Секирово е Иван Николов Бравов. Днес длъжността в някои енории е платена, а терминът „питрупин“ е излязъл от употреба.[ЯПЛА]

ПИЦИЙСКИ, Иван (31 I 1853 - 25 III 1920) - католически духовник, *успенец*. Роден на 31 януари 1853 г. в село *Калъчлъ*, Пловдивско. Той е един от първите ученици в училище „*Свети Андрей*“, основано в Пловдив от Викторин Галабер през 1863 г. През 1868 година е изпратен като *послушник* при свещ. Иполит Согре в град Виган във Франция. След това учи в колежа в град Ним. На 5 юни 1871 г. дава вечните си обети. От 1874 г. до 1876 г. е помощник на свещ. Пиер Декан в манастира на *конгрегацията на успенците* в Савой. Той е ръкоположен за свещеник на 17 март 1877 г. в Монпелие, Еро от епископ Кабриер. През октомври 1877 г. се завръща в България. Първата му задача е да се грижи за дома на сираци в Одрин, създаден в резултат на Руско-турската война. През 1881 г. работи в новосъздаденото училище в София. Пет години работи в мисиите на успенците в Цариград и Одрин. От 1889 г. до 1892 г. е *енорийски свещеник* в енорията „Пресвето сърце Исусово“ в Ямбол. През 1892 г. е преместен в град Кония, Османска империя за да организира нова мисия - „Св. Павел“. През 1897 г. той се завръща в Пловдив, където в продължение на петнадесет години е директор на училището „Свети Андрей“. Също така служи като помощник-енорист в енорията „Свети Лудвиг“ от 1897 до 1907 г. Прави множество апостолски пътувания за да посети религиозни общности, разпръснати в София, Варна и Бургас - над 5000 км на година. Служители на българските железници дълго помнят по техните думи този „безстрашен мисионер“. През януари 1919 г. се разболява и намалява своята апостолическа активност. Умира от апоплексия (кръвоизлив в мозъка) на 25 март 1920 г. в Пловдив.[СРГН] СЪ

ПИЦИЙСКИ, Иван Генов (5 XI 1943) - професор. Роден на 5 ноември 1943 г. в село *Генерал Николаево*. Преподавател в Университета по хранителни технологии - град Пловдив. Ръководител на катедра „Биохимия и молекулярна биология“ в периода от 1993 г. до 2011 г.[АББП]

ПИЦИЙСКИ, Йовко Генов (7 VIII 1971) - католически свещеник, първият българин дипломат при Светия Престол (Ватикана). Роден на 7 август 1971 г. в град Раковски. Той е родственик на свещ. *Йосиф Пицийски*. На 27 септември 1997 г. е ръкоположен за свещеник от епископ *Георги Йовчев*. Между 1992 и 1999 г. учи в Италия. През 1999 г. свещ. Йовко е назначен за *енорист* в енорията „Свети Михаил архангел“ в *Секирово*, където служи шест години. На 3 октомври 2005 г. свещ. Пицийски заминава за Италия, където продължава обучението си в Папската академия, в която се подготвят папските дипломати. Той е първият българин, приет в тази академия. На 5 юни 2007 г. защитава докторска дисертация на тема

„Юридически и пасторални проблеми на смесените бракове между католици и православни в България“ в Папския урбаниански университет и се дипломира с титлата доктор по каноническо право. Служби към Светия престол: Сенегал, Кабо Верде, Гвинея-Бисау, Мали и Мавритания: аташе (2007-2008); Сенегал, Кабо Верде, Гвинея-Бисау и Мавритания: секретар (2008-2010); Панама: секретар (2010-2013); Нидерландия: секретар (2013-2016); Сингапур: съветник (2016-2019); Виетнам: съветник (2018-2019); Франция: съветник (2019-2021); Словения: съветник (2021-2022); Ватикан: съветник 1-ви клас в служба на 1-ви отдел на Държавния секретариат (от 2022 г.).[СРГН] GÖ

ПИЩИЙСКИ, Йосиф (26 VI 1934 - 27 III 2005) - католически духовник. От 1979 г. до 2005 г. е *генерален викарий* на *Софийско-пловдивската епархия*. Роден на 26 юни 1934 г. в село *Калъчлии*. След политическите *съдебни процеси* срещу католическото духовенство през 1952 г. и смъртта на епископ *Иван Романов* през януари 1953 г. в южната католическа епархия настъпва известно стъписване. На 25 август 1954 г. свещ. *Богдан Добранов* поема длъжността апостолически администратор на епархията. Благодарение на умелото му управление и голямата солидарност между духовенството и населението църковно-религиозният живот в епархията бързо започва да се съживява. От 15 ноември 1954 година, след двегодишно прекъсване, свещениците започват да проповядват в неделен и празничен ден. Възстановяват се църковните шествия - алаите, които в повечето случаи стават вътре в храмовете. Свещ. Добранов полага усилия и за обновяване на духовните кадри. През 1957 г. в *Секирово* без разрешение от тогавашния Комитет по изповеданията започва подготовка на двама младежи за свещеници - Богдан Бакалски от Дуванлии и Йозо Пицийски. Последният е ръкоположен за свещеник на 15 ноември 1959 г. от Кирил Куртев - епископ от източния обред, в църквата „Възнесение Господне“ в Пловдив. След това започва да работи като „кларисар“ и да се грижи за поддръжката на църквата „*Свети Михаил архангел*“ в тогавашното село Секирово. През 1974 г. е назначен за *енорийски свещеник* в Секирово. В края на 1970-те във връзка с приближаващата 50-та годишнина на храма, свещ. Пицийски изрисува интериора на църквата в стил „*Библия за миряните*“. През 1979 г. свещ. Йосиф е назначен за Генерален викарий на епархията от епископ Добранов. Тази длъжност той заема до края на живота си. През 2000 г. за *енорист* в Секирово е назначен неговият племенник - свещ. Йовко Пицийски, а свещ. Йосиф изпълнява длъжността на *енорийски викарий*. През 2003 г. епископ *Георги Йовчев* назначава свещ. Пицийски за *енорист* в *енорията „Непорочно зачатие Богородично“* в кв. „*Парчевич*“ на град Раковски. Свещ. Йосиф умира на 27 март 2005 г. *Раковчани* го помнят като добър органист и художник.[СРГН] GÖ

ПИЩИЙСКИ, Слав (28 III 1938 - 27 II 2007) - кавалджия. Роден на 28 март 1938 г. в село *Генерал Николаево*. Основното образование завършва в родното си място, а след това завършва школа за професионален шофьор. Баща му го научава да свири на кавал. След няколко изяви в читалището, той започва да работи в ансамбъл „Пазарджик“. С препоръка на *Никола Ганчев*, Слав изкарва курс за кавалджии в Пловдивския музикален институт. Създава няколко групи с които печели звания и грамоти на националните събори в Копривщица и Рожен и на прегледи на художествената самодейност в Хисаря, Пловдив и Раковски. Умира на 27 февруари 2007 г. През 2013 година в негова чест в Раковски е организирана творческа среща и кавалджийско надсвирване.[ЖНОР14]

ПЛАЧКОВ, Венко (16 V 1912 - 14 VII 1999) (*наричан още Викентий, известен и с фамилно име Чувалов*) - католически свещеник, *конвентуалец*. Роден на 16 май 1912 г. в село *Балтаджиш*. След завършване на начално училище, той постъпва в нисшата семинария на свещениците конвентуалци в Буюкдере, в Цариград. След това заминава за Асизи, където завършва философия и благословие. На 15 август 1933 г. полага вечните си обети. Година по-късно, на 2 септември 1934 г. е ръкоположен за свещеник в базиликата „*Свети Франциск*“. Бива назначен за възпитател и преподавател в нисшата семинария на конвентуалците. Един от неговите възпитаници е проф. Георги Елдъров. Той преподава латински и на по-горните класове. От 1941 г. до 1946 г. следва в Папския източен институт в Рим. Защитата дисертация за апостолическите префекти в Цариград от периода на Френската революция до средата на XIX в. Свещ. Винкентий поддържа връзки с България. Бил е помощник на Визитатора делегат за българите в чужбина. Посещава България през 60-те години. През 1973 г. изпълнява длъжността ръководител на българските *францисканци*. През 90-те години се включва активно в организиране на помощи за България. Земетресението през 1997 г. повлиява на неговото душевно разположение с щетите на базиликата и манастира и жертвите сред събратята му. Свещ. Плачков умира в Асизи на 14 юли 1999 г. На следващия

ден е погребан в параклиса на конвентуалците в общинското гробище в Асизи. Няколко месеца по-късно през зимата на 2000 г. в същия параклис е погребана българската царица Йоанна, съпруга на цар Борис III.[СВВХ13] СЪ

ПЛАЧКОВ, Георги Георгиев (28 V 1961) - бизнесмен, политик от партия ГЕРБ.

Роден на 28 май 1961 г. в село *Секирово*. След завършване на средното си образование работи в сервиза за радио и телевизионна техника в Раковски. През 1990 г. започва свой бизнес с търговия, а по-късно и с производство на хранителни стоки. През 1999 г. е един от учредителите на „Клуб на предприемача“ в град Раковски. В началото на 2007 г. в град Раковски е основана структурата на партия ГЕРБ. Учредители са Божидар Замярски, Виктор Узунов, Георги Плачков, Иван Антонов, Милена Мандраджийска, Младен Шишков и др. Георги Плачков е избран за председател. Георги Плачков е и един от учредителите на пловдивската областна структура на партия ГЕРБ. Бил е председател на училищното настоятелство на основно училище „Христо Ботев“ в кв. „Секирово“. Избран е за народен представител на изборите през юни 2009 г. Депутат е в ХLI народно събрание до 14 март 2013 г. Участва в комисията по земеделието и горите.[АББП] СЪ

ПЛАЧКОВ, Иван Йозов (29 I 1892 - 30 XII 1970) - кмет на село *Балтаджии* през

1933 година, член на Демократическата партия. Роден на 29 януари 1894 г. в село *Балтаджии*. Учи в *Католическата семинария* в Пловдив и след това се подготвя за *мирски свещеник* в храма в родното си село. Там среща Мария Пашкулова, която преди това е учила във Френския колеж в Бургас, но се е завърнала поради затваряне на колежа по време на войните 1912-1918 г. По това време тя се подготвя да приеме монашество - *селска калугерка*. Двамата решават да създадат семейство. Пред следващите две десетилетия им се раждат девет деца като най-малкият им син умира на невръстна възраст. Въпреки че не се замонашва, Иван продължава да участва в духовния живот на *енорията*. Пее в църковни хор и участва в мероприятия, организирани от духовните дружества към храма. Работи като писар в съвета. В книгата „*Миналото на град Раковски*“ проф. Божидар Димитров споменава младежа Иван Плачков като деятел на *читалище „Петър Богдан Бакиев“*. Той е един от преподавателите в така наречения „народен университет“ - вечерни и неделни курсове, организирани от читалището за ограмотяване на възрастни. Става член на Демократическата партия. През декември 1931 г. е избран за съветник в селския общински съвет в *Балтаджии* и на първото заседание на съвета е избран за негов председател. В това си качество два пъти изпълнява и длъжността кмет като председател на тричленка при предсрочното прекратяване на едногодишните мандати на кметовете. В началото на 1933 г. е избран за кмет на селото с едногодишен мандат. През този период той представлява общината в кооперацията - Воден синдикат „Въча“. Той е един от последните жители на селото, които се присъединяват към ТКЗС „Антон Югов“ в началото на 1950-те след сплашване. Предната вечер е произведен изстрел на улицата, когато се е прибирал у дома си. Иван Плачков владее латински, италиански и френски. Децата им свидетелстват, че жена му и той са говорили на френски пред тях, когато са искали разговорът им да не бъде разбран. Голямата им дъщеря Мария става селска калугерка и през 1940-те години работи като милосърдна сестра в *Католическата болница в Пловдив*. Иван Плачков умира на 30 декември 1970 г. Създателят на тази енциклопедия е негов внук.[АББП]

ПЛАЧКОВ, Младен (28 X 1978) - *мирски свещеник*. Роден в град Раковски на 28 октомври 1978 г. Учи в родното си място, където споделя с свещ. *Йовко Пищийски* за намерението си да стане духовник. След няколко месечно обучение в катедралния храм „Свети Лудвиг“ в Пловдив на 19 юли 2001 г. е изпратен в семинарията на италианския град Виченца, където се обучава шест години. На 1 юли 2007 г. е ръкоположен за дякон, а на 28 юни 2008 г. за свещеник. На следващия ден 29 юни, когато се чества тържеството на Св. св. Петър и Павел, свещ. Младен Плачков отслужва първа си *литургия* в родната си *енория „Свети Михаил Архангел“* в Раковски. Първоначално той е ректор на храмовете - националното светилище „Дева Мария Лурдска“, храма „Свети Дух“ и храма „Свети Йосиф“ в Пловдив и секретар на епархията. Година по-късно със създаването на *енория в ж.к. „Тракия“* в Пловдив, свещ. Младен е *енорийски свещеник* в храма „Свети Дух“. От лятото на 2018 г. е *енорийски свещеник* в *енорията*

„Пресвето сърце Исусово“ в град Раковски, където на 6 май 2019 г. е домакин на *апостолическото посещение на папа Франциск в енорията*. [КЕБ]

ПЛАЧКОВА, Лициния Стоянова (4 IV 1918-14 IV 1987) (рождено име *Валентина, наричана и Тина*) - монахиня, *викентинка*. Родена в *Балтаджи* на 4 април 1918 година, тя е най-малкото дете в семейство с 10 деца. Завършва основното си образование в родното си място, средното в Пловдив и първото си висше образование в София. След това следва в и завършва с отличие Академията на професионалните изкуства в Загреб, Хърватско. Получава диплома за пианист, органист, композитор и диригент на музикалните творчества. В Загреб става *послушница* в манастир, дава своите обети, става монахиня от ордена на Свети Винкентий от Паула и приема монашеското име Лициния. Пристига в Белене през 1947 г. и започва да служи в енория „Света Богородица“. Обучава децата от двете енории в Белене да свирят на пиано и сформира детски църковен хор към двата католически храма в града. Хорът пее при първото посещението монсиньор Босилков в родното си място като избран никополски епископ. След екзекуцията на епископ Босилков през 1952 година и прогонване на монасите-мисионери и монахините от други страни, сестра Лициния остава сама в Белене. Новата власт я задължава да обучава на пиано децата в читалището. Обучаваните от нея деца завършват обучението си с концерт и получават диплома за завършена школа по начално музикално образование. Две години по-късно сестра Лициния възобновява подготовката на децата за вземане на първо причастие. Създава и ръководи два църковни хора към двата храма в Белене в продължение на 40 години. През 1976 г. сестра Лициния написва песен-химн в чест на светлицата - мъченица, покровителка на църковните хорове - Св. Цецилия. След боледуване, тя умира в болницата в Свищов на 14 април 1987 г. - Велики четвъртък. Погребана е в Католическото гробище в град Пловдив. [АББП]

побратимени градове на Раковски - Чипровци, България (2018), Арзергранде, Италия (2019), Район Тараклия, Молдова (2022), Лухан, Аржентина (2022) и Киселяк, Босна и Херцеговина (2022). [СОР]

покръстване на павликяните в Пловдивско - дейността на Католическата църква по българските земи се активизира след 1565 година, когато на обиколка там е изпратен архиепископ Амброзий. През 1601 г. босненският францисканец *Петър Солинат* става първият софийски епископ със седалище в Чипровци. През 1603-1604 г. епископ Солинат започва да проповядва сред *павликяните* от село Петикладенци. Така се поставя началото на активна дейност сред павликянското население в земите на днешна Северна България. Мисионерите от това време описват павликяните като „твърдоглави хора, които не почитали кръста“. По-късно в обсега на мисионерите са Трънчовица, Ореш, Белене и др. села. Доста от „твърдоглавите“ според мисионерите павликяни, несъгласни да приемат новата религия, са напуснали родните си места в Северна България и са минавали Балкана. През 1621 г. на обиколка по българските земи е изпратен папският пратеник Петър Мазреку, по чиято инициатива в Чипровци е създадено католическо средно училище. На 4 април 1623 г. Петър Солинат умира, оставяйки в българските земи 8 000 католици, 4 манастира и 8 църкви. На негово място е назначен Илия Маринов. През 1623 г. започва покръстването и на павликяните от земите в Южна България. Тогава свещ. Антон Батор от Никопол, следвал в Климентинската колегия в Рим, е *капелан* за *дубровнишки търговци* в Пловдив. На него му е възложено да обхожда околните павликянски села и да ги покръства. През следващите 20 години покръстване на павликяните в Пловдивско е доста бавно. Чак след избирането на *Петър Богдан* за софийски епископ започва ускорение в налагането на католицизма в района. През 1643 година католическият мисионер *Яко Божкович*, пристига в *Калъчлъ* и построява първата католическа църква в селото от дърво и слама. Архиепископ Петър Богдан предприема няколко обиколки на епархията (виж *посещения на архиепископ Петър Богдан в Пловдивско*). Приемането на католицизма от павликяните в Пловдивско не става бързо и лесно. Този процес продължава повече от два века. Историята пази множество случаи на гонене на мисионери и бягства на цели семейства от местата, където те активно проповядват и действат. Процесът завършва през 1839 година с присъединяването към католицизма на последните павликянски семейства от село *Балтаджъ*. Последната непокръстена павликянка от селото е баба *Съба Петкова*. С помощта на турските власти, свещ. *Иван Птачек* и *мисионерите-редемптористи* Матия Граф и Игнат Кристоф, всички по произход чехи, публично я унизили, малтретирали и изгорили

старите ѝ книги. Не след дълго, тя починала. В своите отчети свещ. Иван Птачек споменава, че са изгорили няколко каруци с павликянски книги.[ККСКМ29]

Полет - 60 минутна продукция на „Арт филм“, произведена във връзка с 50-та годишнина на град Раковски през 2016 година. Наред с документалните кадри от Българската кинематография между 1950 и 1960 г. и кадри от филма „Път“, филмът включва интервюта с кметове на град Раковски, с проф. Божидар Димитров, епископ *Георги Йовчев*, *Йосиф Делгянски*, *Георги Самуилов*, *Петър Лесов* и др. Във филма участват танцьори и изпълнители от ансамбъл „Слав Бойкин“ и е използвана музика на оркестър „Млади Тракийци“. Режисьор и сценарист: Владислав Сегов, консултант: *Йовко Патазов*.
[<https://www.youtube.com/watch?v=RxRj2v3Bnoo>]

Поповишки трус - виж *Поповишко земетресение*.

Поповишко земетресение - силен трус с магнитуд 7,0 по Рихтер, регистриран на 18 април 1928 г. в 21 часа и 20 минути вечерта с епицентър между Поповица и Чалъкови. Понякога е наричан Поповишки трус или Пловдивско земетресение. Хипоцентърът му като на първия трус (Чирпанския) също се е намирал на дълбочина около 15 км. Скалата е логаритмична и силата на втория (Поповишки) трус (7,0) е два пъти по-голяма от първия (6,8), регистриран на 14 април.

портик - пристройка към вход в сграда, чийто покрив обикновено е подпиран с колони. При проектиране на храмовете „Пресвето сърце Исусово“ и „Свети Михаил архангел“ архитект Камен Петков се съобразява с изискването на свещениците-капуцини храмовете да имат портик, който е реализиран със вдвоени колони в тетрастил. Замисълът е бил, ако населението се разрастне и стане повече от капацитета на храма и когато времето позволява, *Светата литургия* на големите празници да се отслужва на открито.[Уикипедия]

посещения на архиепископ Петър Богдан в Пловдивско - софийският архиепископ *Петър Богдан*, под чието ведомство била и Тракия, предприема през 1646 г. обиколка на епархията. В Пловдив, през София, пристигнал на 18 ноември същата година. Имало само 12 души католици, които били *дубровнишки търговци*. Нямало нито църква, нито параклис, нито свещеник. Такъв идвал от околните села. На 21 ноември е в *Калъчлъ*. Населението било 500 души, преселени от Никополско и вече покръстени, с изключение на 6-7 къщи все още непокръстени, понеже дошли наскоро. В село тогава има свещеник - свещ. *Яко Божкович*, българин, възпитаник на Лоретската колегия. Специална църква няма; има една голяма къща, покрита със слама, в която се извършва богослужението. Архиепископ Богдан служи и проповядва; миропомазва малки и големи 56 души и покръстел още 5 души. През 1649 г. архиепископ Богдан тръгва отново на обиколка из епархията. Когато отива в София му казват, че всички проходи за Пловдив са заети от разбойници. Тогава той упълномощава свещеника от Калъчлъ, Яко Божкович, да извърши обиколката. Според доклада на свещ. Яко в *Даваджово* има 480 души католици; в *Хамбарлии* - 79; в *Селджиково* - 120, и четири семейства непокръстени *павликяни*, в Калъчлъ - 586 и 40 семейства непокръстени; в Калаброво - 93. В Чоба намира 24 души католици, също дошли от Северна България. В едно друго село - Караманово имало 40 семейства непокръстени павликяни. В самия Пловдив има само 10 души католици-дубровчани (*дубровнишки търговци*). През следващата 1650 г. Петър Богдан посещава лично пловдивските села. През тази обиколка са покръстени общо 33 семейства. Свещеник в Калъчлъ тогава е свещ. Атанас Радов. През 1651 г. той покръства между другите и двама свещеници от павликяните; техният пример е последван от много други. През 1652 г. архиепископ Петър Богдан отново обикаля Южна България. На 19 ноември е отново в Калъчлъ. Покръстени са още няколко пришелци от Северна България.[ККСКМ29]

посещения на действащи държавни глави в Раковски - град Раковски или селата, формирали го през 1966 г. са посетени от следните действащи държавни глави на България: Цар Борис III посещава селата на 19 и 20 април 1928 г. след *Поповишкия трус* на *Чирпанското земетресение*. Първият ден е с епископ *Викенти Пеев*, а на другия ден обикаля селата заедно с брат си на коне. Вероятно при второто посещение, той си спомня, търси и намира връстник от *Балтаджии*, останал кръгъл сирак и израснал в католическо сиропиталище (приют) в София. По това време по молба на царицата сирачето е било водено редовно в двореца да играе с престолонаследника. Пословична е поканата на домакина, създал вече семейство и дом в селото, към царя да обядва с неговото семейство и сядането на царя до синията (малка маса) и хранете си с тях от една (обща) тава. През ноември 1947 г. населението на селата отива с волските си каруци до гара Белозем да приветства преминаването с влак на министър-председателя Георги Димитров (и държавния глава на Югославия - Тито). На 16 декември 1957 г. село *Генерал Николаево* е посетено от министър-председателя на България Антон Югов. На 20 юни 1963 г. тогавашният министър-председател Тодор Живков посещава село Генерал Николаево. В по-ново време трима от президентите на България посещават град Раковски - Желю Желев през май 1996 година (*на снимката*), Росен Плевнелиев - на 6 декември 2012 г. и Румен Радев - на 6 септември 2021 г. [Авторска © Иван Плачков]

послушник (*за жена послушница*) - лице, подготвящо се да приеме монашество. Обикновено живее и се труди в манастир като изпълнява поръчения (послушания) на монасите, но все още не е дал(а) монашески обеди и не е монах (монахиня). [Уикипедия]

потребителни кооперации - потребителна кооперация в *Балтаджии* е създадена през 1906 г. по инициативата на свещ. *Ангел Бадов*, като земеделско спестовно и кредитно дружество с цел кредитиране на земеделските стопани и ограничаване на ширещото се лихварство. Така населението се доверява и започва да внася спестяванията си в кооперацията. Кооперацията има важна роля в процеса на откупуване на земите от жители на *Балтаджии* от изселващите се турци в *Алифаково*. През 1914 г. последната голяма група турци в селото решават да се изселят и да продадат имотите си. Свещ. Амвросий Комаров окуражава жителите на *Балтаджии* да закупят имотите на изселниците. За тази цел са направени постъпки пред Министерството на финансите кредитният лимит на кооперацията да бъде вдигнат два пъти поради неговото изчерпване. На 14 септември 1908 г. в *Калъчлии* е създадена подобна кооперация. Тя е с дейност кредитиране и влогонабиране, търговия с потребителни стоки. Двете кооперации са подчинени на Българската земеделска и кооперативна банка. През 1939 г. кооперацията в *Секирово* има 278 члена и за цялата година са извършени 754 операции за 11 млн. лева. През 1941 г. дружеството в Секирово е реструктурирано в Кредитна кооперация „Св. Изидор“. През 1942 г. кооперацията в *Генерал Николаево* има млекарски отдел, редосеялка, триор, култиватор, вършачка, мелница за пипер и брашно. Тя има над 280 хил. лв. дялов капитал и е извършила 1365 операции за над 3 хил. лв. През следващата година дружеството е реструктурирано в Кредитна кооперация „Постоянство“. На 1 март 1955 г. двете кооперации са реструктурирани и се сливат в Селска потребителска кооперация като форма на икономическа връзка между града и селото. Дейността ѝ се изменя - тя става планова, осъществява се на принципа на стопанската сметка. На 25 април 1959 г. кооперацията в село Секирово се отделя като самостоятелна потребителна кооперация. След създаване на град Раковски, по правило на територията на едно населено място дейност да развива само една кооперация, кооперациите от град Раковски се обединяват в Градска потребителна кооперация „*Наркооп*“ град Раковски, който през 1978 г. прераства в Районна потребителна кооперация и съществува до средата на 1990-те години. [ПДА1069]

почетни граждани - *Петър Лесов* - боксьор, от 1979 г.; *Веселин Петков* - пилот, от 14 март 1999 г.; *Неделчо Нанев* - художник, кинорежисьор, от 20 май 2012 г.; *Гинка Загорчева* - лекоатлетка, от 30 май 2012 г.; *Иван Михов* - цигулар, лютниер, от 2015 г.; *Слав Станков* - първи кмет на град Раковски, от декември 2015 г.; *Франц Коков* - дългогодишен кмет на град Раковски, от 14 април 2021 г.; *Никола Ганчев* - известен кавалджия, от 14 април 2021 г.; д-р *Йосиф Изамски* - лекар, от 14 април 2021 г.; *Минчо Пашов* - състезател по вдигане на тежести, от 30 декември 2021 г.[ЖНОР14]

практическо селскостопанско училище - училище за завършили основно образование. През 1963 г. то е преместено в село *Генерал Николаево*. Курсът на обучението му е двегодишен. То обучава кадри за Трудовите-кооперативни земеделски стопанства. През 1968 г. е закрито.[ПДА1219]

предучилищна подготовка - запазени са сведения, че на 23 юни 1947 г. в училището в *Генерал Николаево* е открита лятна детска градина. На 1 септември 1958 г. е откри полудневна детска градина към училище „*Христо Смирненски*“ с една група. Първа учителка е Верка Димитрова от Пловдив. Първата детска градина в *Секирово* започва да работи на 1 април 1963 г. Първият директор е Мария Борисова Кънева от с. Българене, Плевенско. Градината започва с 24 деца. През есента е организирана целодневна детска градина и в село *Генерал Николаево* в една от старите сгради на училището (на снимката), след неговото преместване в новата сграда.

През 1973 - 1974 г. са завършени 3 нови сгради на детски заведения в града, с което във всеки от големите квартали са формирани детски градини и детски ясли. Детска градина „Първи юни“ започва да функционира като самостоятелно детско заведение от 1 февруари 1973 г. в сградата до площада в кв. „Секирово“. Като от есента на същата година до 1989 г. работи като детски ясли. Сградата на градина „Щастливо детство“ в същия квартал е открита на 1 юни 1973 година. През следващата година детските ясли в кв. „Генерал Николаево“ са настанени в новооткритата сграда на детска градина „Детелина“, а детска градина „Илика“ в същия квартал е открита на 2 април 1975 г. През 1989 г. яслите са трансформирани в детски градини, с което се формират четири детските градини. През лятото на 2005 г. е извършен основен ремонт на сградата на детска градина „Първи юни“, с което се променя изцяло обликът ѝ. През 2019 г. към детска градина „Щастливо детство“ е построена нова сграда за две групи и физкултурен салон. През лятото на 2023 г. в града е открита нова общинска детска градина „Феникс“ в ремонтираната сграда на незавършеното 24 класно училище с четири целодневни групи - яслени и градински, за 120 деца от 10-месечна възраст до постъпването им в първи клас. През учебната 2024/25 години директори на градините са: Йорданка Лукова на „Детелина“, Диана Стоянова на „Първи юни“, на „Щастливо детство“ - Мария Пенишева, преди нея директор е Величка Печева, на „Илика“ - Ана Текирска, дълги години преди нея е Панка Станкова и на „Феникс“ - Силвия Шаркова и Мария Котова.[Авторска © Иван Плачков]

преподаватели в духовни семинарии от Раковски - във висши духовни институти и семинарии са преподавали: епископ *Викенти Пеев* - Ориенталски капуцински институт в Буджа, Османска империя; свещ. Георги Арлашки - Висша духовна семинария в Асизи, Италия; в нисши духовни семинарии: свещ. *Климент Джундрин* - префект (ректор) на Пловдивската мирска семинария; свещ. *Козма Гюлов* - подпрефект (заместник-ректор) на Капуцинската семинария в Сан Стефано, Цариград; свещ. *Дамян Гюлов* - Капуцинската семинария в Сан Стефано и Пловдивската мирска семинария; свещ. *Йосиф Кривчев* - основател и директор на Нисшата семинария на конвентуалците в Цариград; епископ *Симеон Коков* - преподавател по богословие в град Болцано; свещ. *Максимилян Балабански* - ректор на Малката семинария в Асизи и на семинария в Сидни, Австралия; свещ. *Венко Плачков* - преподавател в Малката семинария в Асизи; свещ. *Рафаил Пеев* - преподава за кратко в Семинарията на възкресенците в Стара Загора и епископ *Самуил Джундрин* - преподава за кратко в колежа „*Свети Августин*“ в Пловдив.

преподаватели в университети от Раковски - освен професорите, родени в Раковски (виж *професори от Раковски*), в университети и академии са преподавали също: доцент д-р инж. *Иван Костов* -

Технически университет - София, филиал Пловдив; доцент д-р *Любен Атанасов* - Тракийския университет в Стара Загора; доцент д-р инж. *Тони Узунов* - Русенски университет; главен асистент *Георги Боргоджийски* - Аграрен университет в Пловдив; главен асистент *Весела Лачева* - Пловдивски университет; главен асистент д-р *Георги Говедаров* - Аграрен университет в Пловдив; главен асистент д-р инж. *Иван Плачков* - Технически университет - София, филиал Пловдив; главен асистент д-р *Слав Чолаков* - Пловдивски университет, д-р асистент *Вяра Зайкова* - Медицинския университет в Пловдив, д-р *Ваня Славова* - Селскостопанска академия, асистент д-р *Ваня Годжелова* - Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в Пловдив. Хонорувани преподаватели - *Стоян Карагеоргиев* и *Иво Райков* в Национална художествена академия в София, *Петър Кривчев* - Пловдивски университет.

Пресвето сърдце Исусово - хоругва от червен плат, съхранявана в музейната сбирка към църквата „Пресвето сърдце Исусово“. На плата е избродиран с златотъкани големи букви със старопечатен шрифт надписът: „Пресвето сърдце Исусово, пази енорияшите на село Калъчлии“.

Пресвето сърдце Исусово - енорийски храм и енория, част от Софийско-пловдивската епархия на Римокатолическата църква. Територията на енорията е кв. „Генерал Николаево“. Енорията е родно място на свещ. *Михаил Добромиров*, епископ *Самуил Джундрин* и монсеньор *Йовко Пицийски*. В началото на XIX в. енорията е седалище на администратора на Софийско-пловдивския диоцез. След покръстване на навликияните в Пловдивско през XVII век, първите католически храмове са изградени от глина - плетени стени, измазани с кал и груба слама. През 1643 година католическият мисионер *Яко Божкович* пристига в Калъчлъ и построява първата католическа църква в селото. Епископ *Петър Богдан*, посещава селото на 21 ноември 1646 г. за освещаване на новата църква (и остава в селото за три дена), е записал, че католическото население наброява вече 500 души, главно преселници от Никополско (виж посещения на архиепископ *Петър Богдан* в Пловдивско). С две години прекъсвания от 1720 г. до своята трагична смърт през 1738 г.

енорията се обслужва от свещ. *Михаил Добромиров*. В края VIII век и началото на XIX Калъчлъ се утвърждава като седалище на софийско-пловдивския епископ. Апостолическият викарий свещ. *Андрея Тунов* умира в селото от чума. Иконата „Майка на Добрия съвет“ е донесена в България в края на XVIII в. от Италия. Една легенда разказва, че в началото на XIX в. след шествие (алай) на свещениците с тази икона по улиците на Калъчлъ, върлуващата тогава чумна епидемия спира. В знак на благодарност, тогавашните млади невести са дарили свои накити, за да се изработят допълнителните корони на девицата и младенеца. Иконата е цялостно реставрирана в началото на XXI в. След назначаване на *Андреа Канова* за апостолически наместник на Софийско-пловдивския викариат в средата на XIX век, той построява тухлени храмове във всички католически села. През 1857 г. в Калъчлъ е изградена първата църква с масивен градеж. Енорист по това време е свещ. *Едуард Валпа*. След Освобождението на България много жители на селото, които работят по турските чифлици, се прибират да живеят постоянно в селото. Така скоро-построената църква се оказва тясна. От 1880 г. енорист е свещ. *Самуил Нутини*. След Съединение на Източна Румелия с Княжество България свещ. Нутини помага на миряните си да закупят земите на изселилите се турци от турските села *Бекерлии* и *Ютаclare*. През 1892 г. е построен и на 4 октомври осветен нов храм (виж храмът в Калъчлии преди Чирпанското земетресение). След оттеглянето си през 1885 година, архиепископ *Франческо Рейнауди* живее в енорията, където остава до своята смърт през 1893 г. През 1905 година свещ. *Климент Джундрин* полага основите на нова камбанария с основи 4 на 4 метра и височина 30.5 метра по проект на архитект Мариано Пернигони. Доставени са две нови камбани - една голяма с тон сол и една малка с тон ми. От 1919 г. до 1927 г. енорийски свещеник е свещ. *Козма Гюлов*. Той доставя часовник за храма. Инициатор е за построяването на мост на шосето Брезово-Калъчлии-Пловдив и моста до площада. Най-голямата му заслуга е построяването на болница в енорията му - първата болница в католическо село в България. Чирпанското земетресение през април 1928

разрушава храмовете в пловдивските католически села. В годините след земетресението до осветяване на новите църкви, частни плевници са оборудвани и използвани за църковни служби. Строежът на новата църква започва през 1930 година заедно с храмовете на съседните католически села - „*Свети Михаил архангел*“ в *Балтаджи* и „*Непорочно зачатие Богородично*“ в *Алифаково*. Главна заслуга за това има апостолическият делегат в България *Анджело Ронкали*. На 4 май 1930 г. е благословен основният камък от епископ *Викенти Пеев*. Населението на *Калъчлии* - около 4000 души участва с доброволен труд. Храмовете „Пресвето сърце Исусово“ и „Свети Михаил архангел“ са изработени по един и същ проект. Проектът е за храмове с дължина 73 m и ширина 24 m. Сградите са трикорабни базилики побиращи около 2000 богомолци всяка (със 750 места за сядане), с по две квадратни камбанарии. Те са проектирани от архитект *Камен Петков*. Задачата да построи църквите в град Раковски арх. Петков получава след конкурс между няколко български и италиански архитекти, журиран във Ватикана. Твърди се, че двете църкви-близначки в град Раковски са вторите по големина католически храмове на Балканския полуостров по време на тяхното изграждане. Храмът „Пресвето сърце Исусово“ е осветен на 20 декември 1931 г. от епископ *Викенти Пеев*. *Енорист* по това време е свещ. *Амброзий Комаров*. От 1937 г. до 1941 г. *енорист* е свещ. д-р *Дамян Гюлов*. Той електрифицира храма. Закупува моторна помпа за напояване на църковните обработваеми земи. Поставя началото на нов стопански подем в *енорията* с отглеждане на нови култури. През 1940 г. италианското правителство отпуска средства за построяването на паметник на свещ. *Едуард Валпа*. Той е монтиран и благословен на 1 ноември 1940 г. в двора на църквата. *Енористът* свещ. *Рафаил Станев* участва в първия съвет на ОФ за управление на селото от 10 септември до 31 декември 1944 г. Но това не пречи през 1952 година, по така наречения „*голям католически процес*“, той да бъде осъден на 10 години лишаване от свобода. По същия и други процеси присъди между 10 и 20 години затвор получават родените в *енорията* свещеници *Роберт Прустов*, *Петър Сарийски*, *Самуил Джундрин*, *Лъв Рончев*, *Йосиф Зайков*, *Самуил Рончев*, *Лавренти Стрехин* и *Антон Карагъзов*. Свещ. *Лино Драганов* е *енорист* от 1945 г. до 1952 г. когато е арестуван и осъден на 14 години затвор. От 1967 г. работи отново в *енорията*, като отново е назначен за *енорист* от 1974 г. до неговата смърт през 1982 г. Свещ. *Лино* написва хроника за свещениците служили в *енорията* от нейното създаване през XVII век. След него *енорист* до 1987 г. е свещ. *Георги Йовчев*, избран за епископ през 1988 г. От 1987 г. *енорист* е свещ. *Петър Изамски*. По негово време през 1996 г. е доставена и монтирана нова статуя на „Пресветото Сърце Исусово“, изработена от скулптура *Цвятко Сиромашки*. Няколко седмици преди посещението на папа *Йоан Павел II* в България през 2002 година, *барелеф* на *епископ Евгений Босилков*, *епископ Иван Романов* и *свещеник Флавиан Манкин* е изграден пред сградата на църква. Църквата е ремонтирана основно през 2008 г. От 2008 г. *енорист* е свещ. *Димитър Димитров*. В подземното на „Пресвето сърце Исусово“ е събрана експозиция от предмети свързани с миналото на град Раковски и католицизма в България. През 2012 г. с доброволен труд на вярващите е построен *гробницният параклис* „*Христос Възкръсналия*“. От лятото на 2018 г. *енорист* е свещ. *Младен Плачков*. На 6 май 2019 г. по време на *Апостолическото поклонничество на папа Франциск* в България 242 деца от католическите енории на Северна и Южна България приемат първо причастие лично от папата по време на *Света литургия* отслужена в храма. Храмов празник - първи петък след осмината на Тяло Христово. През 2024 г. преди Коледа е изработен нов олтар. Той е изцяло от дърво като в центъра му е поставена иконата на „*Дева Мария - Майка на добрия съвет*“. В горната му част в средата е статуя на Пресветото Сърце Исусово, вляво - статуя на Света Елисавета, а вдясно - статуя на Свети Антон. [Авторска © Иван Плачков] СД

престрелка в Генерал Николаево през 1935 г. - на 7 април 1935 г. към 9 часа вечерта общинската стража в село Белозем забелязва трима непознати мъже, облечени с „градски“ дрехи и с каскети. Те минават по крайните улици на селото и отиват в къщата на *Георги Григоров*, след което групата се отправя към село *Генерал Николаево*. Стражата от Белозем, подозирайки че може да са нелегални комунисти, ги проследява. Групата непознати влизат в къщата на семейство *Стрехини*. През нощта стражарите от Белозем, подпомогнати от колегите си от *Генерал Николаево*, блокират къщата. На другия ден към 6 часа сутринта стражарят *Иван Йовчев* от Белозем подканва непознатите да излязат от къщата и да се легитимират. Непознатите започват да стрелят и в завързалата се престрелка, която е траяла няколко минути, стражарят *Иван Йовчев* е убит. Нелегалните хвърлят няколко бомби с цел да разчистят пътя си и да избягат. При бягството им полицията успява да убие един от нелегалните. На помощ на общинската стража в преследването им се включват и полицейски групи от Пловдив и Стара Загора. По следите на нелегалните са открити кървави петна, от което може да се предположи, че някой от тях е ранен. Следите им се губят в *Чирпанска околия* между селата *Голобрадово* (днес част от *Гранит*) и *Войниците* (днес част от *Братя Даскалови*). Там на 8 април към 5 часа след обяд преследваните са били подведени от местен човек, че

групата е тръгнала към село Скобелево, а всъщност по това време те са наблизко под мост и след това тръгват към село Медово. Първоначално самоличността на убития нелегален не е установена, защото в него не са намерили документи, а само два револвера и три бомби. На 9 април съдия-следовател посещава село Генерал Николаево за да установи обстоятелствата около двете убийства. Заключение е, че и двата са простреляни в сърцето и за починали на място. При извършеното разследване полицията извършва няколко ареста в Белозем и Генерал Николаево. Между задържаните са Петър Йозов Стрехи и тримата му синове - Никола, Серафим и *Яко Стрехини*. На 13 април в пловдивските вестници е публикувана снимка на убития конспиратор, което помага идентифицирането му. Това е комунистът Еньо Диков Ангелов (изписван и Еню) от село Караджалово. По-късно е установено, че групата се е снабдила с оръжие в къщата на Стрехини, където е открито скривалище с оръжие. На 21 декември 1935 г. започва съдебен процес в Пловдивския областен съд срещу Серафим Петров Стрехин, Йозо Бендерлийски, Никола Гиев, Иван Йозов Баев, Къна Петрова Стрехина и *Фердинанд Миланов* от Генерал Николаево и Георги Григоров от Белозем. По време на процеса последните двама са в неизвестност и са съдени задочно. Всички са подведени по член 1, 2 и 3 от Закона за защита на държавата. От доклада на прокурора се разбира, че обвиняемите са били организирани в група, която давала на нелегални комунистически функционери подслон в домовете си, където те организирали събрания и срещи.[БОРБА35]

приказия - поучително слово поизнесено от свещеника или гост (свещеник от друго място) по време на служба. В миналото качен на *амвона*. Думата „приказия“ също се използва от *раковчани* като синоним на амвона.[Уикипедия]

Приказна гора - градски парк в град Раковски. Парк „Приказната гора“ се намира в град Раковски между кварталите „Секирово“ и „Генерал Николаево“ до стадион „Г. Ст. Раковски“. През 1985 година по време на управлението на кмета *Иван Лачев* между кварталите „Секирово“ и „Генерал Николаево“ на град Раковски югоизточно от шосето, което ги свързва, започва залесяването на площ от 200 дка с широколистни фиданки с намерението да се формира бъдещ градски парк. В разсаждане на дръвчетата са привлечени

основно служители на общинската администрация и доброволци от предприятията в града. След политическите промени през 1989 г. и започналата реституция на земеделска земя, част от дърветата на парка са изсечени незаконно от наследници на бивши собственици на площи в тази местност с намерението земите им да бъдат върнати на площите на парка. През 2013 г. в парка са изградени велоалеи, детска площадка със специална настилка, улички с пешеходни пътеки и пътни знаци за деца и зона за фитнес на открито. След изграждането на *Паметника на загиналите във войните за национално обединение на България* от град Раковски, през 2018 г. в съседство до парка в зоните на изсечените дървета започват да се засаждат фиданки от дъб, с което се поставя началото на формиране на „Гора на мъртвите герои“. Амбицията е да се засадят 230 дървета, колкото е броят на загиналите войници, подофицери и офицери от кварталите на града във войните за национално обединение на България. През пролетта на 2019 г. в парка е посадена фиданка от най-старото дърво в България - от вида летен дъб, поникнал през 334 или 335 г. в село Гранит. През лятото на 2019 г. в парка в съседство до стадион „Г. Ст. Раковски“ започва формирането на детския кът „Приказната гора“. Първоначално идеята е детският кът да включва герои и елементи от американски и руски детски филмчета, но общинарите се спират на българските народни приказки. Тогава са изградени сцени от първите три приказки: „Дядовата ръкавичка“, „Косе Босе“ и „Житената питка“. По-късно са изградени сцени от още седем приказки и разкази. Всеки кът има табела със самата приказка, фигури в реални размери на персонажи и атрибути от разказите. През август 2023 г. в парка е открита нова атракция, повлияна от новите седем чудеса на света. Тя представя умалени макети на известни забележителности от световното културно наследство. Автор на макетите е Ивайло Билалов, а идеята е негова и на кмета на град Раковски - *Павел Гуджеров*. Материалът за изграждането им е биоразградим и с растителен произход. За създаването на макетите е използван методът на триизмерния печат. Преди 1 юни 2024 г. към детския кът да добавени сцени от други две приказки - „Най-скъпоценния плод“ и „Лисицата и щъркелът“. С формирането на приказния кът в градския парк, паркът започва да става място за отбелязване на детския празник - 1 юни и други детски забавления като Хелоуин. Жителите на града постепенно започват да наричат градския парк с наименованието Приказната гора. Списък на приказките: „Дядовата ръкавичка“, „Косе Босе“, „Житената питка“, „Тримата братя и златната ябълка“, „Старият елен и малкото еленче“, „Дядо вади ряпа“, „Кума Лиса и Ежко Бежо“, „Неволята“;

„Лоша дума“, „Серафим“, „Най-скъпоценния плод“ и „Лисицата и щъркелът“. Списък на макетите на световни забележителности в парка: Статуята на Христос в Рио Де Жанейро; Пирамидата на Кукулкан в Мексико; Мачу Пикчу в Перу; Петра в Йордания; Колизеумът в Рим; Тадж Махал в Индия и Великата стена в Китай.[Авторска © Иван Плачков] ГД

присъединяване на земите на град Раковски към България - През 836 г. земите на сегашният град Раковски са присъединени към Българската държава от българския владетел Маламир и остават в границите ѝ до 970 година, когато след нашествието на киевския княз Светослав I и изтласкването му, земите са отново в пределите на Византия.

притвор - в храма противоположната част на *олтара*. [Уикипедия]

промишленост, транспорт, търговия в град Раковски - през 1892 г. на Първото българско земеделско-промишлено изложение в Пловдив Рад Земярски от село *Балтаджии* е отличен с бронзов медал в раздел „Растителни произведения“. Потребителна кооперация в *Балтаджии* е създадена през 1906 година, като земеделско спестовно дружество с цел кредитиране на земеделските стопани и ограничаване на ширещото се лихварство. Кооперацията има важна роля в процеса на откупуване на земите на изселващите се от *Алифаково* турци от жителите на *Балтаджии*. Една от първите кооперации в село *Калъчлии* е създадена от учителя *Лазар Лазаров*. В пловдивския вестник

„Правда“ от 20 декември 1923 г. е публикувано кратко съобщение, че министерството на търговията е разрешило откриването на тридневен есенен и пролетен панаир в село *Калъчлии* и пролетният ще започва преди Гергьовден, а есенният към края на август. Със средства събрани и отпуснати за възстановителните работи след *Чирпанското земетресение* от 1928 г. е построен бетонния мост над река *Стряма*. Скоро след това е закупен първият автобус и започват превози на пътници от *Калъчлии* до Пловдив. През 1935 г. *Маню Петров* - индустриалец-мелничар от *Генерал Николаево* е избран за действителен член на Пловдивската

търговско-индустриална камара. През същата година в *Секирово* е открита мандра. През 1936 г. започва електрифицирането на селата *Генерал Николаево* и *Секирово* от електроцентраля „*Въча*“. Същата година Пловдивската земеделска камара отделя 10 хил. лева за закупуване на машини за семе-чистителна станция в *Секирово*. Модернизират се валцови мелници (за производство на брашно) и дараки (за влачене на вълна, памук, лен и др.) захранвани с електричество. През есента на 1939 г. в *Секирово* започва да работи консервна работилница за приготвяне на зимнина. През 1940 г. между селата *Секирово* и *Антраниково* е построена малка кланица, която има капаците за клане до 500 овце на ден. През 1941 г. кредитното дружеството в *Секирово* е реструктурирано в Кредитна кооперация „*Св. Изидор*“. По същото време съществува кооперация „*Постоянство*“ в село *Генерал Николаево*. През 1955 г. двете кооперации са обединени и години по-късно на тяхна основа е създадена Градска потребителна кооперация „*Наркооп*“ гр. Раковски. До *национализацията* през декември 1947 г. в *Генерал Николаево* съществуват дарак и чепкало „*Маню и Стайко Петрови*“ и мелница на кооперация „*Съгласие*“ (показана на първата снимка и известна като „*Манювата мелница*“), мелница „*Стефан Г. Петров*“, мелница „*Хачик Парсиняк*“, петмезоварна „*Йозо Четов*“, в *Секирово* - мелници „*Артин Х. Аведисян*“ и „*Иван Андреев Бакалски*“ и дарак „*Иван Йозов Замярски*“, а в *Парчевич* - мелници „*Тереза Исева Папукиан*“ и „*Др. Христо Андонов Станев*“. В началото на 1948 г. в село *Генерал Николаево* е създадено общинско стопанско предприятие, което обединява национализираните през декември 1947 г. дараки, мелници и пивници. През 1950 г. предприятието минава към учредения околийски промкомбинат „*Сребро Бабаков*“. На 30 април 1952 г. в *Генерал Николаево* започва да работи *тухларна фабрика*. От 1 януари 1955 г. филиалът на промкомбината в *Генерал Николаево* е обособен в самостоятелно предприятие „*Първи май*“, което включва около 45 обекта с различен предмет на дейност - коларо-железарски работилници, керамична фабрика, каменни кариери, варници, мелници и ярмомелки, дърводелски работилници, банциг, дарак, шивашки, общарски

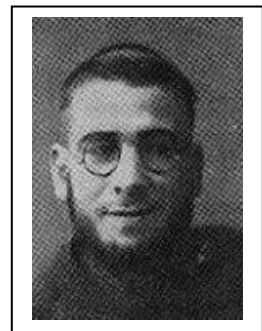
и сарашки работилници и др. През периода 1955-1962 г. промкомбинатът развива следните видове стопанска дейност по отрасли: (1) промишлена дейност - металообработване, строителни материали, дървообработване, текстилен отрасъл, шивашки, обувен, хранително-вкусов, мелници и други промишлености; (2) експлоатация на предприятия: даращи, чепкала, бояджийски работилници и ярмомелки, (3) търговия - продажба на едро на собствено промишлено производство и обществено хранене и (4) селско-стопанско производство - свинеуговяване и полевъдство. През 1960 г. семейство Ана и Иван Боргоджийски от Секирово са едни от първите производители на сладолед в района. Те снабдяват със сладолед и съседните села. Със създаване на новия град през 1967 г. в Раковски се създава стопанско предприятие „Комунални услуги“, което поема активите и пасивите на приетите от него дейности от Промкомбината и от „Наркооп“. През 1970 г. е създадена стопанска дирекция „Местна промишленост и комунално-битови услуги“ със седалище Пловдив. На нейно подчинение преминава и предприятие „Първи май“ от град Раковски. По това време в шивашкия цех работят около 60 души, настанени в две помещения на бившата мелница. През 1971-1972 г. клонът в Раковски разширява своята дейност и включва производство на нов вид капачки. За две години ангажираните в клона работници достигат 400 души. Започналата да се формира икономика на града през този период има предимно цехова структура. В началото на 1970-те в Раковски започва да работи „Цех 21“ на Карловския тракторен завод. В цеха се произвеждат детайли за трактори. Няколко години по-късно в средата на 1970-те започва да работи и Цех на комбинат „Девети май“ Пловдив за производство на дървообработващи машини, в който през 1980-те години са внедрени стругове с програмно управление. През 1975 г. на територията на общината започва да работи клон на „Редки метали“. Град Раковски има редовни автобусни връзки с Пловдив и Брезово, а през 1970-те има такива и с градовете Карлово, Чирпан и Димитровград. През 1977 г. клонът на „Битови услуги“ в град Раковски получава ново име Районно предприятие „Георги Стойков Раковски“. През лятото на 1978 г. шивашката дейност се пренася в новата база на предприятието. Към създадения *Аграрно-промишлен комплекс* през 1979 г. е изграден „Цех 500“ към завод „Христо Ботев“ в Калофер за производство на облекло за армията. На 19 август 1979 г. започва строежът на националния обект *Стоманолепарен завод*. На 14 юни 1982 г. е направена първата отливка. През 1980-те години продукция на Районното предприятие се изнася за Федерална Германия и други страни. През 1983 г. в предприятието работят около 700 души в следните цехове - шивашки, „нестандартно оборудване“, капачки, метални изделия, павилиони и др. От 1 юли 1988 г. предприятието е обособено като самостоятелно юридическо лице, а от май 1989 г. то е регистрирано като общинска фирма „Легия“. На 1 август 1979 г. започва да се обслужва първата общинска автобусна линия от град Раковски до село Шишманци (*момент от откриване на линията е на втората снимка*). По-късно тя е удължена до село Чалъкови. През 1990-те години, линията е закрыта. През 1985 г. се правят няколко предложения за реструктуриране на общинската икономика чрез сливане на цеховете и местните предприятия и прерастването им в независими заводи. Прави се предложение за откриване на завод за търкалящи се лагери към Вазовските машиностроителни заводи. На базата на откритите преди това цехове за безалкохолни напитки и млекопреработване се прави опит да се създаде завод за производство на хранителни продукти. През 1987 г. на базата на тези цехове се формира фирма „Биохран“. Фирмата е създадена като поделение на „Биопрогрес“ АД и развива дейност в областта на производство и търговия с биопродукти. Съгласно решение № 38 от 15 юни 1988 г. на ИК на ОбНС-Раковски, взето с протокол № 7, се задължава „Кооперативен пазар“ да се организира и осъществява цялостната си дейност на принципите на стопанската сметка, в съответствие с изискванията на наредба № 3 за кооперативните пазари в страната. С решение № 186, взето с протокол № 8 от 26 юли 1996 г. на ОбНС - гр. Раковски, се преобразува в „Стоков пазар“ - АД с дялово участие на *Община Раковски*. След 1991 г. цеховете на комбинат „Девети май“ и Карловския тракторен завод са затворени. С писмо № 163 на Министерския съвет от 20 август 1992 г. е прекратена рудодобивната дейност в района на града, а през 1996 г. Стоманолепарният завод е обявена в несъстоятелност. Десет години по-късно върху част от територията на завода са построени Сметопереработвателен завод и Фотоволтаична централа с инсталирана мощност от 3 МВт. През 1992 г. е основана фирмата „Цима“, която след десетилетие ще се превърне в една от водещите нови хранително-вкусовите компании в Югоизточна Европа. В края на 1990-те фирмите „Биохран“ и „Легия“ са обявени за приватизация. През 1993 г. е основана фирмата „Самс интернетшънъл“, която се занимава с бизнес с горива. На нейна основа през 1999 г. започва формирането на „Инса Груп“. През 2001 г. са основани други компании от групата, сред които „Инса Ойл“ и медицински център „Св. Елисавета“. През 2003 г. е пусната в експлоатация рафинерията на „Инса Ойл“ в село Белозем. През февруари 2010 г. „Инса Ойл“ пуска в експлоатация и нова инсталация за собствено производство на горива. През 1994 г. е създадена фирмата „Масив-4“. Основната ѝ дейност е проектиране на промишлени и граждански сгради, хидромелиоративни съоръжения и ВиК инсталации, строителство на всички видове

строителни съоръжения на ниво груб строеж и довършителни дейности. През същата година е създадена и фирмата „Конпакс“ с предмет на дейност производство и реализация на конфитюри и сладка от цели и пасирани плодове. По същото време е създадена и търговската фирма „ИМБО“ за търговия с торове, препарати за растителна защита, строителни материали, резервни части и др. През 2005 г. се обособява Индустриална зона Раковски, където на площ хиляда декара развиват дейност около 20 фирми от следните отрасли - автомобилен, химически, текстилен, логистика, храни, енергийно оборудване и др. и осигуряват около 3500 работни места. През октомври 2020 г. в града отваря магазин от веригата „Лидл“ със затворена търговска площ около 1100 кв. м. На територията на общината работят около хиляда предприятия и микропредприятия, от които около 20% са в сферата на селско, горско и рибно стопанство.[Авторска © Иван Плачков]

противопожарна служба в град Раковски - противопожарната служба в град Раковски е създадена през 1969 г. Първоначално се е намирала на територията на кв. „*Секирово*“ и е имала състав от седем служители и един противопожарен автомобил ГАЗ. По-късно е преместена в кв. „*Генерал Николаево*“. През 2002 г. поради лошо състояние на сградния фонд, службата е преместена в град Брезово. На 12 септември 2011 г. службата официално е преместена в град Раковски. Имотът е дарен на Министерството на вътрешните работи от общината и има терен с площ от 3 дка и сграден фонд, състоящ се от гаражи с обслужващи помещения 550 кв. м, кабинети 250 кв. м и складови помещения 100 кв. м. Противопожарното звено в Раковски обслужва общините Раковски и Брезово, които са с общо 23 населени места и население от около 38 000 души (с. Бабек, с. Белозем, с. Болярино, с. Борец, гр. Брезово, с. Върбен, с. Дрангово, с. Зелениково, с. Златосел, с. Момино, с. Отец Кирилово, с. Пъдарско, гр. Раковски, с. Розовец, с. Свежен, с. Стрелци, с. Стряма, с. Сърнегор, с. Тюркмен, с. Чалъкови, с. Чехларе, с. Чоба, с. Шишманци). Общата територия на обслужвания район е около 730 кв. км. Службата осигурява пожарната безопасност при прибирането на житната реколта от около 80 000 дка и при стопанисването на около 150 000 дка горски фонд. По традиция през септември редовно се провежда „Седмица на пожарната безопасност“, с което се цели ангажиране на общественото внимание към дейността на органите за пожарна безопасност, ролята и значението на взаимодействието с органите на местната изпълнителна власт и необходимостта от оказване на съдействие от страна на населението при потушаване на възникналите в поземления и горския фонд пожари.[Авторска © Иван Плачков]

професори от Раковски - проф. *Йосиф Гагов* (*Отчето*) - Папския богословски факултет „Серафикум“ в Рим, Италия; проф. *Франц Митов* - Медицински университет в Пловдив; проф. *Крум Петков* - Западнопомеранския технологичен университет в Полша; проф. *Иван Пицийски* - Университет по хранителни технологии в Пловдив.

ПРУСТОВ, Роберт (2 II 1908 - 3 III 1980) (*друго име: Роберт Мекерешки*) - католически духовник, *капуцин*. Роден в село *Калъчлии* на 2 февруари 1908 г. Най-напред постъпва в Капуцинската семинария в Монреале, Италия, след което заминава за Южен Тирол и завършва образованието си в Болцано. Ръкоположен е за свещеник на 18 юли 1933 г. в град Триент. Възложено му е да обслужва като *капелан* едно сиропиталище. На 5 март 1936 г. се завръща в България и е назначен за енорийски помощник в родното си село *Генерал Николаево*. После е *енорийски свещеник* в енориите „*Дева Мария Богородица*“ в Бургас и „*Свети Йосиф*“ в София. В София е директор на столичното католическо дружество „*Св. Цецилия*“. Свещ. Роберт е сред първите жертви от католическото духовенство, репресиран от комунистическия режим. На 8 май 1950 през нощта, вратата на стаята му е разбита от милицията и цивилни агенти, които претърсват сградата за скрито оръжие в продължение на два часа. Затворен е в арестантското отделение на ул. „*Московска*“ 5. На 16 юни е преместен в Дирекция на милицията. В края на 1950 г. е преместен в Софийския централен затвор. Делото срещу него и Стефан Цоков, арестуван на 10 октомври 1951 година, се гледа на 3 юни 1952 г. Свещ. Роберт Прустов е осъден на 20 години лишаване от свобода, а Стефан Цоков - на 10 години. Той престоява зад решетките най-дълго от всички осъдени на лишаване от свобода католици - 15 години, преминали в затвора и в концлагера Белене. Умира на 3 март 1980 г. в София. Погребан е в гробищата в родното си място.[СРГН] СД

ПТАЧЕК, Иван Непомуцки (*неизв. - неизв.*) - вторият викарий на *Софийско-пловдивския апостолически викариат* от монашески орден на *Лигуристите*. През 1836 г. свещ. *Иван Птачек* е поел управлението на

епархията малко след като е пристигнал в България. Птачек успява да издейства султански ферман (разрешение) за построяване на църква в Пловдив през 1836 г. Църквата е изградена през 1839 г. През 1837 г. чумна епидемия за около 5-6 месеца е отнела живота на около 300 католици в Пловдивско. Лигуристите провеждат реформи и създават нови правила. Въвеждат публичните шествия из населените места (алаите), хоровото пеене в църквите, задължават вярващите редовно да посещават празничните и неделни литургии. Епископът се е борил против пианството, което било много разпространено в *Калъчлии*, *Балтаджии* и *Дуванлии*. Той се е опитал да отстрани лихварството, което било много разпространено, като заплашвал лихварите с тежки църковни наказания. Той се съпротивлява напълно на турците, които карат *миряните* да работят в празнични дни. Поради разногласия с миряните, последните изискват от Рим лигуористите да бъдат отзовани. Лигуористите напускат епархията през септември 1840 г.[ССГН]

ПЪНКИН, *Гочо Николов* (16 VIII 1949) - футболист, треньор и автор на книгата „65 години организиран футбол в град Раковски“, издадена през 2018 г. Роден на 16 август 1949 г. в село *Генерал Николаево*. През 1967 г. е включен като футболист в мъжкия отбор. През 1977 г. започва да работи като треньор на юношеския футболен отбор при ФК „Раковски“. До 1986 г. е треньор на детските и юношески състави на клуба, който сменя името си на „Металург“, а по-късно на „Легия“. След това по две години е треньор на мъжкия състав на клуба в Раковски и в Брезово. От 1990 г. отново е треньор на юношите в Раковски.[65ГОФГР]

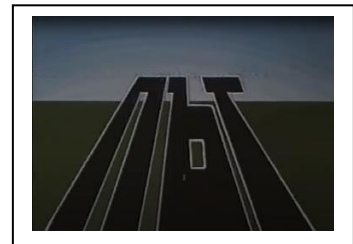
Първа световна война - над 120 жители на трите села - *Калъчлии*, *Балтаджии* и *Алифаково* - загиват по фронтовете през Първата световна война. За проявена храброст 46 военнослужещи от селата са наградени със Знак на военния орден „За храброст“-IV ст., Сребърен и Бронзов медал „За заслуга“ - без корона и други отличия. През 1915 г. свещ. д-р *Дамян Гюлов* е назначен за полкови свещеник в 43-ти пехотен полк (на първата снимка). Но той изпълнява свещеническите си задължения също и спрямо католиците в 21-ви Средногорски полк. Свещ. *Фабиян Сарафов* е назначен за 28 пехотен полк, а свещ. *Венцислав Гайдаджиев* - за 9-ти пехотен полк. През март 1917 г. свещ. Гюлов е заменен от свещ. *Кирил Тосков*, а през август 1918 г. свещ. Гайдаджиев - от свещ. *Йосиф Стойков*. Списък на загиналите раковчани: Алонзо Гавраилов Телбийски, Алфонцо Иванов Търновашки, Андрей Иванов Гюлев, Венко Иванов Гаджов, Венко Иванов Митов, Венко Петров Лесов, Венко Серафимов Матейчев, Венко Янков Орешков, Верукуд Михайлов Мекерешки, Гено Грозев Стойков, Гено Йозов Дюлгерски, Гено Йозов Изамски, Гено Йозов Червенкин, Гено Николов Лесов, Гено Петров Изевков, Гено Стоянов Койрушки, Генчо Петров Мекерешки, Геню Ченков Гарвански, Гочо Петров Марин, Доменик Андреев Балджийски, Ибрям Ибрямов Хюсеинов, Иван Алонцов Балабански, Иван Алонцов Парапански, Иван Винанков Терзийски, Иван Генов Пеев, Иван Иванов Аянски, Иван Йозов (Зенчов) Патазов, Иван Йозов Балабански, Иван Йозов Бодушки, Иван Йозов Гълев, Иван Йозов Зенков, Иван Йозов Хамбарлийски, Иван Йозов Човалков, Иван Луиджев Гиев (Къилов), Иван Матеев Пинишев, Иван Михайлов Гьопсалийски, Иван Николов Гогов, Иван Паков Джитларски, Иван Петров Власов, Иван Стоянов Рабаджийски, Иван Яков Павлов, Иван Янков Матейчин, Изидор Йозов Матенчев, Йози Иванов Бакърджиев, Йози Йозов Манавски, Йозо Алонцов Бъзлев, Йозо Генов Балинкси, Йозо Ивано Романски, Йозо Иванов Петков, Йозо Иванов Хамбарлийски, Йозо Йозов Банушки, Йозо Йозов Торкин, Йозо Луков Лесов, Йозо Марков Терзийски, Йозо Менков Матейчин, Йозо Николаев Нонов, Йозо Николов Мекерешки, Йозо Николов Павлов, Йозо Николов Павлов, Йозо Павлов Даймов, Йозо Петров Гаджов, Йозо Петров Изевков, Йозо Петров Матеев (Лесов), Йозо Печов Говедарски, Йозо Стоянов Гендов, Йозо Ченков Мандраджийски, Йозо Яков Мандраджийски, Йозо Яков Стойков, Йосиф Петров Пенсов, Леон Миндов Луков, Луиджи Алонцов Луков, Луиджо Йозов Терзийски, Луиджо Павлов Работов, Матей Менков Матейчин, Матей Тобиев Говедаров (на втората снимка неговото свидетелство за Народна признателност), Матей Леврентов Белчев, Михал Иванов Къолев (Гиев), Михал Иванов Чонков, Никола

Августов Драгоев, Никола Генов Бойкин, Никола Генов Кочев, Никола Генов Кубински, Никола Генов Куртев, Никола Иванов Гидишки, Никола Йозов Гуджеров, Никола Йозов Шопов, Никола Николов Налбански, Никола Салваторов Панчев, Павел Августинов Власов, Павли Яков Радев, Паню Петров Патазов, Петър Генов Гиев (Кьолов), Петър Генов Кабов, Петър Генов Кубански, Петър Генов Митов, Петър Николов Генчев, Петър Николов Пашкулов, Петър Ченков Донеv (Добрев), Рад Иванов Гидишки, Рафаел Йозов Манавски, Самуил Йозов Ячев, Самуил Петров Джундрин, Самуил Петров Педнов, Серафим Андреев Гешев, Серафим Иванов Мирчев, Серафим Йозов Бендерлийски, Серафим Йозов Власов, Серафим Йозов Матейчин, Серафим Луиджов Работов, Серафим Матеев Матейчин, Серафим Танчов Атанасов, Серафим Ченков Мусенов, Тобия Генов Ненков, Тобия Йозов Нонов, Тобия Николов Маджарски, Тобия Симеонов Чорбаджиспасов (Каменчев), Тобия Стоянов Станчев, Ченко Йозев Шопов, Ченко Йозов Ячев, Ченко Симеонов Гагов, Чечило Петров Мирчев, Чиприян Ненчов Гуджеров, Яко Иванов Марков, Яко Йозов Гаджев и др. Имената на загиналите са изписани през 1920 година на паметниците на загиналите в Европейската война (1915 - 1918) и през 2018 година на паметника на загиналите за независимостта и обединението на България.[АКВБ]

Първи май - за предприятие „Първи май“ виж фирма „Легия“.

Път - 24 минутен филм на Студио за научни и популярни филми „Време“, създаден през 1986 година във връзка с 20-та годишнина на град Раковски в характерния за това време художествен стил „социалистически реализъм“, целящ възхвалата на идеите и достиженията на социализма. Филмът започва с историята на селищата от община Раковски след 9 IX 1944 г. След това се говори за създаването на *Стоманолейния завод* и другите промишлени дейности в общината и се преминава към развитието на отделните отрасли на селското стопанство. Накрая са включени документални кадри за образованието, здравеопазването и изкуствата. Режисьор: Цветан Терзиев, консултанти: Денка Куртева, *Иван Лачев* и др.
[<https://www.youtube.com/watch?v=paGlnQ3vuMU>]

Р

РАБОТОВ, Станислав Славов (14 VI 2002) - футболист, който играе като защитник на „Ботев“ Пловдив. Роден на 14 юни 2002 г. Определя град Раковски за негово родно място. Първоначално тренира футбол в детско-юношеската школа на ФК „Раковски“. От 2017 г. тренира в детско-юношеската школа на ФК „Ботев“ под ръководството на треньора Стефан Стоянов. През 2019 г. Българският футболен съюз го отличава за най-добър защитник в елитната група за юноши до 17 години (U17). Професионалната си футболна кариера Станислав започва като защитник на Ботев Пловдив през 2019 г. Дебютът му е на 3 декември 2019 г. при среща със Славия за Купата на България. Станислав Работов е включен в списъка на националния отбор през септември 2020 г. През сезона 2024/25 се състезава за ФК „Крумовград“.[Уикипедия]

РАДЕВ, Николай (1913 - 14 III 1992) - католически свещеник, *възкресенец*. Роден през 1913 г. в Пловдив. Първоначално учи 4 години в семинария на *възкресенците* в Стара Загора. От 12 август 1937 г. е в Краков като *послушник* и полага обетите си на 16 ноември 1938 г. Учи философия в университета „Ян Казимеж“ в Лвов през 1938 - 1939 г. След това е изпратен в Рим в Григорианския университет. Ръкоположен е за свещеник по източен обред в Рутенския колеж на 24 декември 1944 г. След ръкополагането продължава обучението си в Григорианския университет, където получава бакалавърска степен по теология. Завръща се в България през 1947 г. и работи като *енорийски свещеник*, предстоятел и ректор на семинарията в Стара Загора. През годините 1951 - 1953 г. той работи като *енорист* в Ореш. От 1953 до 1957 г. е в униатската църква в Пловдив и секретар на източната епархия. Ръководи и хора към

храма. През 1957 - 1961 г. служи в *Генерал Николаево, Парчевич и Секирово*, където преподава на двама семинаристи (Богдан Бакалски от Дуванли и *Йозо Пицийски* от Генерал Николаево) в подготовка за ръкополагане и превежда богослужебни книги на български език (около 10 тома ръкописи). От 1961 г. е *енорийски свещеник* в Парчевич. Превежда Свещеното писание на Новия завет и постановленията на Втория Ватикански събор. Заедно с свещ. Васко Сейреков и свещ. *Петър Изамски* през 1970-те тайно подготвят бъдещия епископ *Георги Йовчев* за свещеник. От септември до ноември 1988 г. в Рим той превежда сборника с литургични меси по *латинския обред* на български. За кратко служи в село Калояново. По-късно поради влошено здраве се прибира да живее в Пловдив, където умира на 14 март 1992 г.[ССГН] Г

РАДОВАНИ, Георги (1734 - 15 XI 1790) (на албански: *Gjergj Engjëll Radovani*) - апостолически викарий на *Софийско-пловдивския апостолически викариат*, шкорденски епископ, барски архиепископ. Роден през 1734 г. в Шкодра, Албания. Сродник на архиепископ *Никола Радовани*. Пристига в България през 1757 г. и е назначен за свещеник в село *Калъчлии*. Обслужва селата наоколо, включително и Пловдив. Неговото архиерейско служене, започва през 1767 година и е изпълнено с големи трудности - *миряните* са покосени от чумна епидемия, свещниците са преследвани от турските заптиета и изнудвани да им плащат, за да избегнат неприятности. През 1773 г. се завръща в Албания, където е ръкоположен за шкорденски епископ и на негово място като апостолически викарий е назначен *Павел Дуванлията*. На 23 април 1787 г. е избран за барски архиепископ в Черна гора. Георги Радовани умира на 15 ноември 1790 г. в Анкона, Италия.[ССГН] Г

РАДОВАНИ, Никола Анджели (1714 - 16 V 1774) - епископ на *Софийско-пловдивска епархия* за близо 10 години в средата на XVIII в. Той е епископ и единствен духовник за цялата епархия. Роден през 1714 г. в Шкодра, Албания. Няма данни за неговата дейност преди идването му по българските земи. След трагичните събития с *Михаил Добромиров* и *Никола Бошкович* *Софийско-пловдивската епархия* остава без свещеник за около 5 години. Едва в 1742 година, турското правителство разрешава да се изпрати един католически епископ в Тракия, за да възобнови мисията. На 23 септември 1743 г. Никола Радовани е избран за софийско-пловдивски епископ и ръкоположен за такъв на 9 май 1745 г. По време на неговото пребиваване в България в епархията не е имало друг свещеник. Проявява неуморна дейност, като сам обикаля своите енорияши. От регистрите на кръщенетата се вижда, че той е в постоянно движение. На 1 март 1752 г. е назначен за драчки архиепископ в Албания. Напуска България на 2 април 1753 г. Умира на 16 май 1774 г. Записки на Никола Радовани: „...*От там се упътих за Селджиково, 4 часа разстояние. Там покръстих 15 деца и причестих 25 души. Намерих къщи католички - 32, всичко 201 души. Тръгнах за Дуванлии, четвърт час разстояние - покръстих деца 13, причестих 55. Намерих къщи 51, всичко 331 души. От там отидох в Хамбарлии, далеч половин час - покръстих 20, причестих 10 и намерих къщи 54, всичко 341 човека. После отидох в Даваджово, два часа и половина далеч - покръстих 14, причестих 35, а намерих къщи 43, всичко 240 души. Тръгнах от там за Калъчлии, 8 часа разстояние - покръстих 39, причестих 76, намерих 206 къщи, всичко 629 човека. Отпътувах за Балтаджиши - покръстих 13 души, причестих 54 и намерих 49 католически къщи с 375 души...*“.[ССГН] Г

РАДОВИЧ, Атанас (1625 - 1661) (*изписван и Радов*) - *мирски свещеник*. Роден през 1625 г. Има противоречиви сведения за родното му място - Белене или *Калъчлъ*. Завършва образованието си в Лорето, Италия през 1646 г. Още на следващата година е изпратен за свещеник в *Даваджово* (за католиците в *горните села*). По това време свещ. *Яко Божкович* е свещеник в *Калъчлъ* и за Пловдив. След напускането на Божкович през 1652 г. Радов е *енорийски свещеник* и в *Калъчлъ* до 1661 г. Умира по време на чумна епидемия. Още докато свещ. Атанас Радов бил в *Калъчлъ*, в Пловдив *капелан* на *дубровнишките търговци* е свещ. Тимотей. След смъртта на свещ. Радов, свещ. Тимотей се премества в *Калъчлъ*. [ССГН]

РАЙКОВ, Иво (30 VII 1996) - реставратор. Роден на 30 юли 1996 г. в град Пловдив. Израства в град Раковски. Завършва НХГ „Цанко Лавренов“ в Пловдив. През 2021 г. се дипломира като магистър в специалност „Реставрация“ в Националната художествена академия (НХА) в София. Работи в областта на иконографията и реставрацията. Докторант в катедра „Изкуствознание“ при НХА. Научните му интереси са в областта на българското изкуство от първата половина на XX век с фокус върху генезиса на българския символизъм. Участва в множество научни форуми и е автор на редица публикации. Участва в реализациите на различни изложби като автор, куратор и реставратор. Автор е на редица икони, картини, графики, собственост на колекционери в страната и чужбина. [АББП]

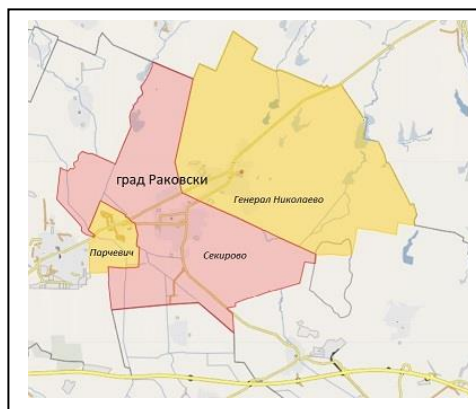
районна болница - многопрофилна болница за активно лечение в Раковски, със статут на районна болница, обслужваща общините Раковски и Брезово. Болницата е правопреемник на католическата болница „Петър Парчевич“. През XIX в. в село *Калъчлии* медицинска помощ са оказвали някои от католическите свещеници без специална медицинска подготовка. Построената от свещ. *Едуард Валпа* църква в село *Калъчлъ* през 1857 г. е включвала две стаи, в които е бил устроен „лазарет“ (малка болница). През 1905 г. в селото е назначен първият фелдшер *Георги Мичев* от пазарджишкото село Семчиново, следвал в Лозана. През 1921 г. селската калугерка *Филомена (Мена) Шопова* дарява наследственото си имение на църквата и отива в манастир да си доживее старините. Желанието ѝ е имотът да бъде продаден и с парите да се построи болница в селото. *Енорийският свещеник Козма Гюлов* поема голямата и трудна задача. Осигурява законното прехвърляне на имота на църквата с изповядване на дарението пред нотариус в Брезово. С разрешението на епископ *Викенти Пеев* се създава фонд за събиране на средства и обществен комитет за построяване на болница. За председател на комитета е избран свещ. Гюлов. Имотът е продаден, обаче парите не достигат и свещ. Гюлов тръгва да търси помощи от околните селища. Отива в родното си село *Балтаджиш*, но общинската управа заявява, че ще помогне, ако болницата бъде изградена между двете села в местността „Романски кладенец“. На другия ден свещ. Козма отива в с. Брезово. И там общинската управа обещава помощ, но ако болницата бъде изградена между двете селища в местността „*Карадере*“. Тогава отецът решава тя да се построи в местността „Броклийка“ до шосето за Пловдив, за да може при нужда болните да се транспортират по-бързо до града. На 24 август 1924 г. е положен първият камък на болницата. Строителният техник италианецът *Марио Тоскани* е технически ръководител на строежа. Населението участва със средства от продаден тютюн или с доброволен труд. С помощи и доброволен труд се включва и населението от близките православни села. На болницата е дадено името „Петър Парчевич“. През 1925 г. едното от крилата на болницата с 12 стаи е завършено. Д-р Велков от Пловдив е първият лекар. Той донася собствени инструменти и апаратура. През 1926 г. свещ. Гюлов прави нов призив за събиране на средства за довършване на болницата. Във вестник „Истина“ е публикуван негов призив, в който се посочва разрешението за събиране на средства от пловдивския окръжен управител. Болницата е разрушена от земетресението през 1928 г. Със средства, отпуснати от ДИПОЗЕ е построена нова сграда с 40 стаи и през 1932 г. болницата е настанена в новата сграда. Поради големия за времето капацитет, част от болницата е използвана за приют за недъгави деца (1935 - 1945). През 1947 г. е открит зъболекарски кабинет и родилно отделение. През 1957 г. е направена надстройка и през следващата година болницата е реорганизирана с ранг на Районна болница с 3 отделения - вътрешно, детско и хирургическо. От 1960 до 1963 г. д-р *Франц Митов* е главен лекар на болницата. Той работи и в хирургическото отделение. През 1966 г. започва строеж на поликлиника. През 1985 г. медицинското обслужване в община Раковски се осъществява от районната болница, две поликлиники, три здравни служби и два фелдшерски медицински пункта, където работят 35 лекари, 13 стоматолози и 105 души среден медицински персонал. През 1999 г. болницата е разделена на Общинска болница и Амбулаторно-поликлинично здравно заведение (*медицински център „Света Елисавета“*). На 18 юли 2000 г. болницата е регистрирана като ЕООД с общинско имущество. През 2001 г. сградата е ремонтирана основно. През ноември 2018 г. е открито ново крило на болницата, което включва детското отделение от 4 болнични стаи и стая за игра, 4 приемни лекарски кабинети и административен блок. Изграждането на крилото започва с дарения, събрани от продажбата на българското издание на автобиографичната книга на германския политик Ханс-Герт Пьотеринг „За наше щастие обединени. Моят европейски път“ (издателство „Нест Прес“, София 2015). За завършване на разширението българското правителство отпуска 150 хил. лв., а общината в града и търговското дружество на МБАЛ Раковски - по 200 хил. лв. През 2022 г. в болницата работят 13 лекари и 26 медицински сестри в три отделения - неврологично, вътрешно и детско с общ капацитет от 65 легла. По това време през болницата минават около 3 хил. пациенти годишно. В района на болницата се намира католическият *парацис „Дева Мария - Здраве на болните“*. Наименования: Болница „Петър Парчевич“ (1925 - 1945); Районна болница - с. Генерал Николаево, Пловдивско (1945 - 1952); Участъкова служба - с. Генерал Николаево, Пловдивско (1952 - 1958); Районна болница - с. Генерал

Николаево, Пловдивско (1959 - 1963); Обединена болница - с. Генерал Николаево, Пловдивско (1963 - 1966); Районна болница - Раковски (1966 - 1999); Многопрофилната болница за активно лечение - Раковски (от 2000). Известни лекари: проф. д-р Марко Николов Даскалов (1931-2012), проф. д-р *Франц Стефанов Митов* (1933-2015). Главни лекари: д-р Попов (1942-1945); д-р Милко Петров (1946-1952); д-р Крилов (1952-1954); д-р Атанас Балджийски (1954-1958); д-р Димитър Апостолов (1958-1960); д-р Франц Митов (1960-1961); д-р Крилов (1961-1963); д-р Франц Митов (1963); д-р Любенов (1963); д-р Петър Романов (1963-1964); д-р Евтимов (1964-1979); д-р Филотев (1979-1989); д-р *Йосиф Изамски* (1989-1990); д-р *Кирил Карагеоргиев* (1992-1995); д-р *Йосиф Сарийски* (1990-1998); д-р *Иван Томбашки* (1998-) (на допълнителната снимка е сградата на болницата „Петър Парчевич“, разрушена от земетресението през 1928 г.).[ПДА1614] СД

Раковски - Исторически пътеводител - богато илюстрирана цветна брошура с 60 страници (включително вътрешните страни на кориците) със снимки на забележителни места и събития от града и общината и по една до три страници текст за разделите: „Предговор“, „Античност“, „Павликяните“, „Католици“ и „Раковски днес“. Автор на текста е проф. Божидар Димитров. Изданието е на издателство „Акшаедна-2007“. Излиза от печат по време на мандата на кмета *Иван Антонов*.[РИП]

Раковски (град) - град в Южна България, област Пловдив, административен център на *община Раковски*. Намира се на 22 км североизточно от град Пловдив. Създаден е на 3 февруари 1966 г. чрез обединението на трите селища *Генерал Николаево*, *Секирово* и *Парчевич*. Населението по онова време е над 17 000 души. Тази енциклопедия е за този град (за изготвяне на картата са ползвани данни от <https://wikimapia.org/>).[БСЛА]

Раковски (индустриална зона) - промишлена зона в *община Раковски*, част от един от най-големите икономически проекти в България - промишлено-търговската зона „Тракия“. Идеята за създаването на индустриална зона в Раковски се ражда в Италия, когато тогавашният кмет на град Раковски *Франц Коков* посещава икономическа зона в страната заедно с бизнес делегация. Няколко месеца по-късно Община Раковски организира търг за 815 декара общинска земя за създаване на промишлена зона чрез публично-частно партньорство. Наддаването е спечелено от пловдивската строителна компания „Сиенит“. Фирмата има опит в изграждането на производствени мощности, преди това е построила заводите на зона Марица до пловдивското село Радиново. Изграждането ѝ започва през 2004 година, но е обособена през 2005 г. с основни инвеститори: АББ България, Магна Пауъртрейн, „Кауфланд“ и др.

Раковски (община) - община в Южна България, която е една от съставните общини на област Пловдив и се намира в източната част на Пазарджишко-Пловдивското поле на Горнотракийската низина. Общината в сегашния си вид е създадена на 26 януари 1979 г. и обхваща гр. Раковски - център на Общината (формиран от кварталите *Парчевич*, *Секирово* и *Генерал Николаево*) и селата Белозем, Стряма, Чалъкови, Шишманци, Болярино и Момино село. Територията ѝ е североизточно от град Пловдив и е един от областните райони в страната. С площта си от 263,963 км² заема 11-о място сред 18-те общини на областта, което съставлява 4,4% от територията на областта и 0,24% от територията на страната. Границите ѝ са следните: на юг - община Садово; на запад и югозапад - община Марица; на запад и северозапад - община Калояново; на север и североизток - община Брезово;

на изток - община Братя Даскалови, област Стара Загора. Територията на Общината е гъсто заселена и това я категоризира в групата на средно големите общини в България.[СОР]

Раковски (*футболен клуб*) - футболен отбор от град Раковски. Основан през 2001 г. Играе домакинските си срещи на *стадион „Г.С.Раковски“* с капацитет от 3000 места. Клубните цветове са зелено и бяло. В град Раковски са съществували различни футболни отбори, по-известни от които са „Урожай“ (в средата на 50-те години на XX век), „Дибенко“ (1957 г.) и по-късно „Металург“. През 1985 г. се образува футболен клуб „Легия“. Няколко години по-късно възниква и *ФК „Секирово“* (1991 г.), а през 2001 г. в общинския център започва да развива дейност и новоучредения *ФК „Раковски“*. В началото той поддържа само детско-юношески формации, но след края на сезон 2004/05, когато „Легия“ на практика прекратява съществуването си, сформира и мъжки отбор. През зимната пауза на състезателната 2010/11 г. „Раковски“ се обединява с „Марица 1921“ (Пловдив) под името „Раковски 2011“, който от следващия сезон наследява мястото на пловдивския клуб в Югоизточната В-Републиканска футболна група и името, символите и базата на „Раковски“, като към наименованието му се добавя 2011. През 2011/12 завършва на 1 място в Югоизточната В група и влиза в Б група. По-късно футболисти от града възразяват и *ФК „Раковски 2001“*. През сезона 2017/18 г. *ФК „Раковски 2011“* изпада в А ОФГ Пловдив и впоследствие се отказва от участие, с което престава да съществува. През същия сезон *ФК „Раковски 2001“* се класира на първо място в Б ОФГ Пловдив - северна подгрупа, с което влиза в А ОФГ Пловдив. От школата и отбора на клуба са футболистите: Петър Атанасов, Иван Йорданов, Станислав Работов и др. Треньори: Петър Атанасов, Милко Баданов, Теодор Гишин и др.[65ГОФГР] СЪ

раковчани - събирателно наименование на хора, родени или живели в град Раковски или преди това в селищата, формирали града. След преместване на Окръжна болница Пловдив в новата ѝ база през 1984 г. родилното отделение в Районната болница в град Раковски е закрито. Въпреки, че раковчани, родени в Пловдив след това и други преди това, в техните документи имат град Пловдив за родно място, много от тях в своите автобиографии отбелязват, че са родени в град Раковски.

раковчани, завършили Първа мъжка гимназия - възпитаници на Първа мъжка гимназия в Пловдив са *Слав Дюлгерски*, юристът *Георги Гиев*, учителите *Петър Узунов* и *Янко Говедаров*.

раковчани, приети от папата извън предварителния протокол - освен духовници и политици от град Раковски, цирковият артист *Ангел Пендаков* и лекоатлетката *Гинка Загорчева* са били на аудиенция при папата и то извън предварителния протокол.

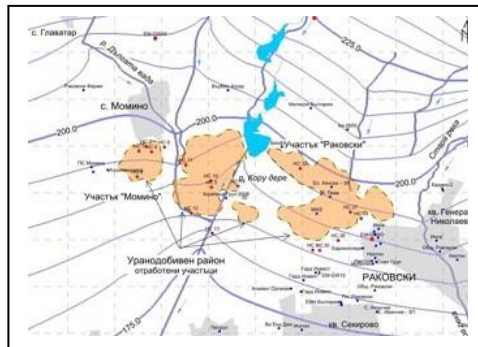
раковчани, работили в радио Ватикана - свещ. проф. *Йосиф Гагов* - основател и пръв ръководител на българската секция (1949-1967); монс. проф. *Георги Елдъров* - ръководител на секцията (1967-1991); свещ. *Симеон Луков* - водещ предаване.

РЕБЕНЩЕЙНЕР, *Алойз* (*неизв. - 14 IX 1992*) - италиански католически свещеник, *капуцин*. На 14 септември 1992 г. свещ. Алойз пътува от Пловдив за София в една кола заедно свещ. *Йосиф Търновалийски*, свещ. *Тимотей Зайков* и свещ. *Чечилио Делянин*, за да вземат участие в т.нар. капитул (братска среща) на братята *капуцини*. Свещ. Алойз пристига от Южен Тирол специално да вземе участие в срещата. При трагичен инцидент на магистрала загиват свещениците Алойз, Йосиф и Тимотей. Свещ. Чечилио изпада в кома, от която не се събужда.[КЕБ]

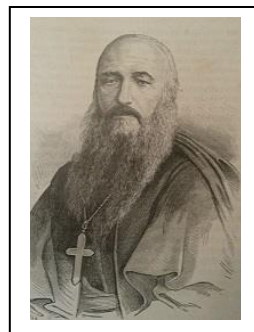
Редemptористи - католически *орден*, наричан конгрегация на „Светия Спасител“, ордена на редemptористи (спасителите) или ордена на лигуористите. Основан е от Св. Алфонс Мария де Лигуори в Неапол, Италия. През 1748 г. Алфонс подава молба до папа Бенедикт XIV с цел да му позволи да установи общност за подпомагане на духовните нужди на хората. През 1785 г. общността се разраства в австрийските, германските, полските и латвийските земи. През 1836 г. Конгрегацията за пропаганда на вярата в Рим поверява Софийско-пловдивския диоцеза на ордена. Мисионерите-лигуористи, които идват в България са чехи. Те се опитват да въведат Григорианския календар. През 1836 г. администраторът на диоцеза *Иван Птачек* успява да издейства султански ферман (разрешение) за построяване на църква в Пловдив. Така първата католическа църква в Пловдив е изградена през 1839 г. Свещ. *Франческо Пеликан* построява първата църква в село *Балтаджъ* през същата година. Духовниците от ордена провеждат

реформи и създават нови правила. Въвеждат публичните шествия из населените места - алаите, хоровото пеене в църквата, задължават вярващите редовно да посещават празничните и неделни литургии. Монасите се борят против пиянството, широко разпространено в *Калъчлъ*, *Балтаджъ* и *Дуванлии* по онова време. Епископът се опитва да отстрани лихварството, също широко разпространено, като заплашва лихварите с тежки църковни наказания. Той се съпротивлява напълно на турците, които карат *миряните* да работят в празнични дни. Поради несъгласие с миряните и невъзможността да се адаптират към условията в Османската империя, лигуористите напускат епархията през септември 1840 г. Лигуористите успяват да елиминират *павликянството* като религия в Пловдивско. [Авторска © Иван Плачков] СД

Редки метали - държавно стопанско обединение (ДСО). През 1975 г. на територията на общината в землището на Момино село започва добив на метал от ДСО „Редки метали“ - София. На същата територия функционира и най-голямото поделение на обединението в България - „Рудоправление Октомври“ с директор Петър Божилов. Роденият в *Генерал Николаево* *Петър Томбаши* е заместник директор по производството на обединението в София. В обединението и поделението на територията на общината работят: Пенчо Колев - главен счетоводител, *Слав Станков*, *Иван Балабанов* и много други *раковчани*. През 1982 г. обединението разширява дейността си и около село Белозем. През 1986 г. в съответствие на подписан меморандум за съвместни мероприятия между ДСО „Редки метали“, Окръжния народен съвет - Пловдив и *Община Раковски* започва изграждането на „Профсъюзен дом на миньора“ в центъра на Генерал Николаево. Проектът е на стойност три млн. лв. и е изцяло финансиран от ДСО „Редки метали“. Сградата остава незавършена и по-късно разрушена. С писмо № 163 на Министерския съвет от 20 август 1992 г. е прекратена уранодобивната дейност в общината. [ИЛЛА]

РЕЙНАУДИ, *Франческо Доменико* (3 IX 1808 - 24 VII 1893) (на италиански: *Francesco Domenico Reynaudi*) - католически архиепископ и депутат по право в Областното събрание на Източна Румелия. Роден на 3 септември 1808 година във Вила Франка в Савойското херцогство. През 1825 г. постъпва в ордена на капуцините, а през 1831 г. е ръкоположен за свещеник. Пристига в Пловдив на 13 декември 1841 г. след което изучава и усвоява български език. На 17 декември 1867 година е избран за титулярен егейски епископ и назначен за апостолически викарий на Софийско-пловдивския викариат. На 22 март 1868 година е ръкоположен за епископ в Цариград. Той наследява управлението на викариата от *Андреа Канова* и продължава неговото дело. Негов принос е откриването на *католическата духовна семинария* в Пловдив. Рейнауди построява сиропиталище в 1872 г. с девически манастир за български сестри калуđerки, възпитателки към сиропиталището. По време на Априлското въстание - 1876 г. Рейнауди се застъпва за въстаници пред властите. По време на кланетата в Батак и Перушица дава подслон на бежанци. По време на Руско-турската война той отказва да изпълни заповедта на Сюлейман Паша да напусне Пловдив заедно със свещениците си, защото градът ще бъде опожарен. Той остава със свещениците си и също насърчава своето паство да не напуска града. След Освобождението до него се допитва Европейската комисия по изработването на Румелийския органически устав. Рейнауди е депутат по право в Областното събрание на Източна Румелия и три пъти е избран за негов почетен председател. За заслуги към бежанците и ранените руски войни е награден с ордена „Света Ана“ от руския император. През 1882 г. основава католическа болница в Пловдив. Поради напреднала възраст, той сам пожелава да му бъде даден помощник и това е *Роберто Менини* през 1880 г. На 5 май 1885 година подава оставка и се оттегля в *Калъчлъ*. В знак на благодарност за делата му, папа Лъв XIII го въздига в архиепископски сан, титуляр на древната Ставрополска епархия. Рейнауди умира на 24 юли 1893 г. на 85 година, като прекарва в България цели 52 години и не пожелава да се завърне в отечеството си. Тялото му е пренесено в Пловдив и погребано в катедралата, редом с епископ *Андреа Канова*. Траурната церемония е изключително впечатляващо за онова време събитие. Пловдивският кмет Константин Хаджикалчов полага венец с надпис: „Във време на народни бедствия взе живо участие за облекчение съдбата на гонените българи, на които направи толкова благодетения, че никой не ще го забрави“. Носител е на следните ордени: Орден „Света Ана“ (руски); Орден „За заслуги“ (български); Орден „Почетния легион“ (френски) и Орден

„Маврикий и Лазар“ (италиански). Последните три ордена са му връчени на 4 октомври 1892 г. при освещаване на новата църква в село *Калъчлии* във връзка с неговата половинвековна служба в България.[110ЮКБ] СД

религия на населението на Раковски - с настаняване на *павликяни* и други преселници от земите на Армения и Сирия през VIII и X век в слабо населените територии на север и изток от Пловдив наред с християнството в района се настаняват и дуалистичните религии - *павликянството* и манихейството. Като цяло тези религиозни учения не излизат извън рамките на християнството. През 1114 г. византийският император Алексий I Комнин се опитва да убеди павликяните в Пловдивско да се откажат от своята религия и да приемат православие. Някои от тях го приемат, но други и след това продължават да изповядват старата си вяра. В средата на XIV век в този район прониква и исляма. За XVI век има запазени сведения, че общностите в *Калъчлъ* и *Балтаджъ* имат имами, а в *Али Факъ* - *завие Кюречки баба*. Около 1623 година започва да се налага католицизма в този район, процес който завършва през 1839 година, когато *мисионерите-редемптористи* успяват да елиминират павликянството в Пловдивско. След образуването на град Раковски, той става най-големият град в България, където преобладаващото население изповядва католицизъм. Католицизмът в града е изповядван по *римокатолическия обред*. В града има няколко католически църкви и манастири. През 2016 г. *енорията* в квартал „*Генерал Николаево*“ е малко под 8 хиляди, а тази в кв. „*Секирово*“ около 8300, а най-малка - в третия квартал на града „*Парчевич*“ - около 580 души. Енориите са част от *Софийско-пловдивската епархия*. Град Раковски с основание понякога е наричан „столица на католицизма“ в България. Факт е, че от началото на XIX век село Калъчлъ се е утвърдило за известно време (до 1835 г.) като център на епархията. Селата, формирали днешния град, са родно място на пет католически епископа, избрани през XX век - *Викенти Пеев*, *Иван Романов*, *Симеон Коков*, *Самуил Джундрин* и *Георги Йовчев*. Много други духовници, родени, живели или служили в селата и по-късно в града, са допринесли за развитието на духовността на национално ниво - *Йосиф Стойков*, братята *Дамян Гюлов* и *Козма Гюлов*, *Петър Сарийски*, *Румен Станев* и др. - и във Ватикана - проф. *Йосиф Гагов*, архимандрит *Георги Елджеров* и *монсеньор Йовко Пицийски*. В края на XIX и началото на XX в. населението на *Калъчлии* и *Балтаджи* не приема с доверие православни учители в местните училища. Това води до назначаване в селата на много учители, изповядващи католицизма по *източния обред*, които са приемани с одобрение от местното население. Някои от тях се заселват за постоянно в селата. На 5 април 1963 г. в Секирово е проведена Окръжна атеистична конференция. През 1967 г. Окръжният народен съвет в Пловдив събира данни за активно практикуващите католици. Резултатите от изследването сочат, че 25 % от католическото население в Пловдивско посещава редовно църковните служби. Този процент за населението на град Раковски е по-висок. Това кара местната власт да предприеме непопулярни мерки за ограничаване на вярата като съкращаване или преназначаване на друга работа, отклоняване на молби за посещаване на деца в детски заведения, издаване на недобри служебни характеристики и др. По това време процентът на посещаващите редовно църковните служби при православните в района е едноцифрен. Последните наричат католиците - хора на „яката“ вяра, но базирано на легенди, предавани от поколения на поколения, че те упорито и дълго време са пазили своята (павликянска) вяра. В статията си, публикувана през 1983 година, Джейнис Браун твърди, че въпреки поставената от комунистическата власт цел да се елиминира религията в България до 1975 година, тя не успява благодарение на вярата на католиците в селата около Пловдив и в известна степен благодарение на католически туристи от други части на Източна Европа, които през летните сезони са съживявали католическите църкви във Варна и Бургас. Интересен е фактът, че дори векове след приемане на католицизма, *раковчани* предпочитат да празнуват *Ивановден* не по католическия литургичен календар на 27 декември, а по стария павликянски обичай на 6 януари, който съвпада с Богоявление. Друг любопитен факт за българските католици, живеещи в района на град Раковски, е, че са консуматори на костенурки. В миналото свещениците са смятали тяхното месо за „постно“ (наред с рибата) и можело да се яде по време на пости. Между кварталите на града, на 23-тия километър от Пловдив, работи крайпътното заведение, което до 1981 г. предлага ястия от влечуги и земноводни. Чрез смесените бракове в Раковски започват да живеят и хора, изповядващи други религии. Този процес се засилва с изграждане на промишлени предприятия и с построяване на жилищните блокове в града, когато цели семейства от други населени места започват да живеят за по-дълго или постоянно в града. След политическите промени през 1989 г. протестантството започва да се изповядва от повече хора. През 1991 година в Раковски е основана евангелистката църква „Емануил“, която се сдобива със своя първи молитвен дом през 1999 г.[Авторска © Иван Плачков]

римокатолически обред - изповядване на католическата вяра и изпълняване на *литургия* и обредите в западни форми. Католиците, изповядващи вярата по този обред, са наричани още латински католици.

Вярата в енориите в град Раковски се изповядва по този обред от четири века (от около 1623 г.). В България има две римокатолически епархии - Софийско-пловдивската с катедрала в Пловдив и съкатедрала в София, включваща енориите и вярващите на юг от Стара планина и Никополската епархия с катедрала в Русе, която включва енориите и вярващите на север от Стара планина.[Уикипедия]

Роберт Менини (*католическо дружество*) - културно-католическо дружество. Уставът на дружеството е утвърден от епископ *Викенти Пеев* на 8 ноември 1927 г. и от Министъра на вътрешните работи и народното здраве на 15 март 1929 г. Над текстовото заглавие на устава на дружеството, издаден в Пловдив през 1929 година, то е определено като културно-католическо, основано към Калъчлийската *енория* „Пресвето сърце Исусово“. Целта на създаването му е: културно и просветно издигане на католическото население, борба против пианството и злословенето, прославяне на Бога, почитане на ближния и водене на чист и непорочен живот. Организирант се събрания и беседи, съставя се певчески църковен хор, в който се приемат и надарени деца. Урежда се библиотека, курсове, представления и други читалищни дейности. Действителен член може да е всеки, който е навършил 15 години, изпълнява предписанията на устава и внася месечен членски внос от 3 лв. *Енорийският свещеник* по право е почетен член и върховен ръководител на дружеството. Някои от задълженията на участниците в състава на общността са: да изкореняват от себе си и от другите лошия навик на псувнята и пианството; да изпълняват християнските obligations - покаянието, причастието и християнската милост към бедните; да пазят доброто име на дружеството и престижа му. Архивът на дружеството се подписва и подпечатва от Калъчлийското селско *общинско управление*. Дружеството избира да празнува своя патронен празник в последната неделя на месец октомври - наскоро създаденият празник на Исус Христос. Празникът на Христос Царя е създаден от папа Пий XI през 1925 година, за да напомни на католиците, че Исус Христос е Господар на Вселената, както като Бог, така и като Човек. На този ден всички членове следва да приемат тайнствата, изповедта и причастието. За добрия успех на начинанието всеки от тях трябва да изрича 3 пъти на ден молитвата „Пресвето сърце Исусово, обичам Те, да дойде царството Ти.“ Дружеството членува в Съюза на католическите дружества в България. В архива са запазени материали до 1934 г. Вероятно след Деветнадесетомайския преврат през 1934 г. дружеството престава да съществува, защото новата официална власт си поставя за цел да се възстановят националистическите ценности от Възраждането и поема курс на борба срещу всички религии в България с изключение на православията.[КБ02] СД

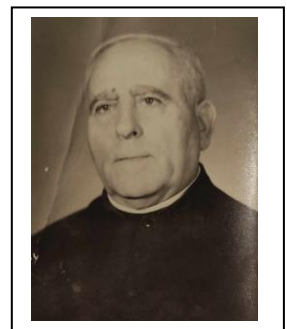
РОДОВАНИ, Йосиф (*неизв. - 2 VII 1772*) - първият апостолически викарий на *Софийско-пловдивския апостолически викариат*, основан през 1758 година на мястото на старата архиепископия. Информацията за Йосиф Родовани е оскъдна. По всяка вероятност е далматинец. Има сведения, че е свещеник в Никополската епархия преди неговото преместване в Софийско-пловдивския диоцез през 1756 г. След оставката на архиепископ Бенедикт Цуцарски, той е ръкоположен за апостолически наместник. Неговият архиерейски период се характеризира с липса на постоянна резиденция за апостолическия викарий. Той е назначен през 1759 г. и обикаля от село на село. Поради невъзможността да остане в Пловдив търси по-отдалечените села, в които има католици и най-често се спира в *Калъчлъ*. Той има на разположение само двама свещеника - свещ. *Георги Радовани* и свещ. Павел Дуванлията. По това време мисионерите трябва да служат *Светата литургия* по къщите, тайно, преди още да е изгряло слънцето, защото се страхуват от турските заптиета. Свещениците се страхуват да излизат по улиците дори през деня. Те никога не се обличат със свещенически дрехи навън. Много често са арестувани поради клеветата от гръцкото духовенство и са освобождавани след даване на големи откупи. На 19 януари 1766 г. поради интриги с Пловдивския гръцки владика Йосиф Родовани, заедно с още трима свещеници между които и Павел Дуванлията, са заточени в Цариград. След три месеца те са освободени след ходатайство от дубровнишкия посланик. В 1767 г. Родовани е преместен за Цариградски епископ и на негово място, за апостолически викарий, е назначен Георги Радовани. От 10 март 1767 г. Родовани е титулярен марсианополски архиепископ. Няма сведения за неговата дейност в Цариград. Умира на 2 юли 1772 г.[ССГН] СД

РОМАНОВ, Иван (10 IX 1878 - 8 I 1953) - католически епископ, апостолически викарий на *Софийско-пловдивския апостолически викариат* и мъченик за Христовата вяра. Неговото архиерейско служене съвпада с един от най-трудните периоди на Софийско-пловдивския диоцез - разрушаването на църквата „Свети Йосиф“ в София от бомбардировките през Втора световна война, отчуждаването на католическите имоти от новата народна власт, изолацията на Католическата църква и съдебните процеси срещу католически свещеници в България. Роден на 10 септември 1878 година в село *Балтаджии*, тогава в Източна Румелия. Завършва начално образование в родното си село и през 1891 г. постъпва в *Католическата семинария* в Пловдив. След това следва в София философия и богословие. Ръкоположен е за свещеник на 21 януари 1901 година от епископ *Менини*. До 1905 година е помощник-енорист при *римокатолическата църква „Свети Йосиф“* в София. След това за една година поема същата служба в село *Селджиково*. През лятото на 1906 година е назначен за *капелан* на княз Фердинанд, когото последва при напускането на България през 1918 година. На 24 август 1923 година папа Пий XI го назначава за *папски камериер* - служба, потвърдена и от папа Пий XII. Служи при Фердинанд в изгнание до 1941 година. На 6 юли 1942 година е избран за титулярен призрачен епископ и назначен за апостолически викарий на Софийско-пловдивския апостолически викариат. На 4 октомври 1942 г. е ръкоположен за епископ. След около 2-3 години от управлението на Иван Романов започват големите неприятности за българската католическа църква. Още през есента на 1945 г. започват да проучват възможностите за отнемане „за държавни и обществени цели“ на покритата недвижима собственост на църквата. До 1948 г. ѝ позволяват да събира наемите от собствените си имоти, а след това и тези приходи са прекратени. Промени в Закона за трудовата поземлена собственост от 1948 г. посягат на един от най-доходните ѝ източници - земята. Църквата е лишена от своите училища, болници, сиропиталища и други благотворителни заведения. Законът за изповеданията от 1949 г. прекратява връзките на католическото духовенство в България с Ватикана и съответните Конгрегации и ордени, които са оказвали някаква финансова помощ в предишния период. От началото на 1951 г. държавата установява строг финансов контрол върху приходите и разходите на Католическата църква. По силата на чл. 13 от Закона за изповеданията тя се третира като обществена организация, задължена да има бюджет, който да се декларира и утвърждава в Дирекцията на изповеданията. По време на съдебните процеси срещу католически свещеници в България епископ Романов е арестуван от Народната милиция. На 29 октомври 1952 г. Софийският окръжен съд разглежда делото на епископ Иван Романов. Обвинението е шпионаж. Произнесената присъда е 12 години лишаване от свобода и е затворен в затвора в Шумен. След множество изтезания по време на следствието и в затвора, здравето му състояние се влошава. На 8 януари 1953 г. епископ Иван Романов умира в отделението за арестувани в Шуменската болница. Погребан е от д-р Караланов и санитарите от болницата. Седем години по-късно останките му са пренесени и погребани в селското гробище в *Секирово*. На 25 август 1998 г. към процеса за *беатификация* на свещ. Фортунат Бакалски са присъединени свещ. *Флавиан Манкин* и епископ Иван Романов. От 17 ноември 1998 г. те носят титлата „Божи слуга“. Няколко седмици преди посещението на папа Йоан Павел II в България през 2002 година, *барелеф на епископ Евгений Босилков, епископ Иван Романов и свещеник Флавиан Манкин* е изграден пред църквата „Пресвето сърце Исусово“. На 23 октомври 2023 година в храма „Свети Михаил архангел“ в град Раковски е проведена първата публична сесия от беатификационния му процес.[КБ02] СС

РОМАНОВ, Йосиф (неизв.-неизв.) - читалищен деец. Ръководител на хор и детска музикална школа към читалището в *Секирово*.[75ДСГР]

РОМАНОВ, Недялко Франчешков (5 IX 1911 - 12 VII 1999) (*светско име: Петър*) - католически свещеник, *конвентуалец*. Роден на 5 септември 1911 г. в село *Балтаджии*, епископ Иван Романов е негов чичо. Религиозното си образование получава в Асизи, Италия при свещениците-конвентуалци и в техния колеж Серафикум в Рим. Полага вечните си обети на 6 януари 1933 г. Ръкоположен е за свещеник на 2 септември 1934 г. в Асизи. Започва да служи в Серафимската провинция Умбрия и в Асизи. През 1942 г. се завръща в България и преминава към източния обред. В продължение на почти 30 години служи в енориите в Покрован и Кобирино в Южна България. По време на тоталитарния режим за да се издържа е принуден да работи 15 години в горско стопанство, като през това време е изпълнявал и всичките си свещенически задължения.

Осъден е на 1 година затвор заради „неуважително отношение към народната власт“. От 1970 г. е духовник в Никополската епархия. Първо няколко години служи в енория „Свети Архангел Михаил“ в село Трънчовица. След това е назначен за енорийски свещеник на енория „Пресвета Троица“ в село Асеново, където служи повече от 20 години, до смъртта си. Умира на 12 юли 1999 г. в болницата в Плевен. Погребан е в родното му място. През 2010 г. в енорийската църква в Асеново е поставена паметна плоча за неговото служение в енорията от признателните миряни.[СВВХ13] СД

РОМАНОВ, Петър Франчешков - светското име на свещ. Недялко Романов.

РОМАНСКИ, Луиджи Генов (~1883 - неизв.) - революционер от ВМОРО. Роден около 1883 г. в *Калъчлии*, четник в четата на Кръстьо Българията (снимката е на един от четниците от четата на Българията, за който се предполага, че е Луиджи, източник Уикипедия).

РОНКАЛИ, Анжело Джузепе (25 XI 1881 - 3 VI 1963) - 261-ви папа на Римокатолическата църква, представител на Ватикана в България между 1925 и 1935 г. Роден на 25 ноември 1881 г. в Сото ил Монте, провинция Ломбардия, Италия. От 1892 до 1900 г. учи в семинарията в град Бергамо. През 1901 - 1902 г. отбива военната си служба, след което следва в Рим. През 1904 г. завършва теология, а на 10 август същата година е ръкоположен за свещеник. Ронкали е от *третия ред* на *францисканците* - *терциар*. От 1905 до 1914 г. е секретар на епископа на Бергамо

монсеньор Джакомо Мария Радини Тедески и преподава в семинарията в града. През Първата световна война е мобилизиран, отначало като сержант-санитар, а после като поручик-свещеник. През 1919 г. е назначен за ректор на Висшата семинария в Бергамо. На 18 януари 1921 г. папа Бенедикт XV го назначава за президент на италианската общност на Конгрегацията за разпространение на вярата. На 3 март 1925 г. е назначен за апостолически визитатор в България. На 19 същия месец е ръкоположен за епископ от Джузепе Джовани Пачели в църквата „Сан Карло ала Корсо“ в Рим. Първите месеци от престоя на монсеньор Ронкали в България се характеризират със запознаване с нуждите на 45 хиляди български католици. Точно един месец след пристигането си апостолическият визитатор предприема първата си обиколка из България, за да се запознае с католическите общности. С тази чест най-напред са удостоени *католиците от източния обред*. Заедно с свещ. Стефан Куртев той обикаля униатските селища в Югоизточна България. Пословично е неговото пътуване на кон и с лодка до село Покрован. След това посещава селищата с римокатолическо население - посещава капуцините в Бургас, свещениците *успенци* в Ямбол и свещениците *възкресенци* в Стара Загора. Инспектира католическото население в Пловдивско. На 17 юни 1925 г. в Пловдив посещава сестрите на Св. Йосиф от Явлението, на 21 юни – сестрите-*терциарки*. Придружен от *Викенти Пеев* посещава *Балтаджии*, *Калъчлии* и *Салалии*. На 22 юни извършва богослужение в *Калъчлии*, а на следващия ден - в *Дуванлии*. Ронкали също прави визити до селата *Белозем*, *Селджиково*, *Даваджово* и *Хамбарлии*. В края на юли и началото на август посещава по-важните католически енории в Никополската епархия. Още с пристигането си в България монсеньор Ронкали развива благотворителност в полза на бежанците от Егейска Македония и Тракия. Първата трапезария с негова помощ е открита в Несебър. Един от трусове на *Чирпанското земетресение* се случва, когато той влиза в преддверието на църквата „Свети Лудвиг“ в Пловдив. Съборена е главната фасада на църквата с две малки кули от двете страни, но Ронкали остава незасегнат. След земетресението през 1928 г. той е в Пловдив близо до *миряните* и посещава засегнатите енории. Придружен от *Викенти Пеев*, той посещава и селища, населени с православни. По негово настояване Ватикана изпраща финансова помощ на стойност 1 млн. лева за пострадалите от земетресението. Арх. Камен Петков проектира възстановяването на католическата катедрала „Св. Лудвиг“, католическото училище „Св. Андрей“ и католическата епископия, и трите в Пловдив, както и построяването на нови църкви в селата *Калъчлии*, *Балтаджии*, *Белозем*, *Алифакново* и *Салалии* със средства, осигурени от монсеньор Ронкали. Епископ Ронкали изгражда близки

връзки с цар Борис III, с български политици, общественици и интелектуалци. Оказва подкрепа за брака между цар Борис III и дъщерята на италианския крал Виктор Емануил - Джована Савойска. Изследователят д-р Кирил Карталов, преподавател в Католическия университет в Милано, открива в архива на Ватикана апели на Анджело Ронкали до папа Пий XI да съдейства за намаляване на репарации, които България трябва да плаща след Първата световна война. След напускането на България, Ронкали не крие чувствата на искрено приятелство и уважение, които храни към българите. На 30 ноември 1934 г. Ронкали е назначен за апостолически делегат за Турция и Гърция със седалище в Истанбул и титулярен архиепископ на Месембрия. През октомври 1935 г. води планираното преди това поклонническо пътуване на български католици в Рим като на 14 октомври ги представя на папа Пий XI. Преди началото на Втората световна война Ронкали е отново в България и е помолен от Светия престол да работи повече с гръцките католици. През 1940 г. той пътува много пъти между София, Анкара и Атина. През декември 1944 г. напуска Турция и пътува през Бейрут, Египет и Непал до Рим. Оттам заминава на следващия ден на новия си пост - апостолически нунций в новоосвободена Франция. Архиепископ Ронкали оказва подкрепа на българската делегация за преговорите на Парижката мирна конференция. През есента на 1946 г. Кимон Георгиев, Васил Коларов и свещ. Озон Дампера го посещават в Апостолическата нунциатура в Париж. Същевременно той използва връзките си и своето влияние да неутрализира антибългарската пропаганда и апетитите на Гърция. През ноември 1952 г. папа Пий XII го избира за кардинал, а на 12 януари 1953 г. той е назначен за патриарх на Венеция. Напускайки Франция за новата си длъжност, президентът на Франция го награждава със званието Командир на Орден на „Почетния легион“. На 9 октомври 1958 г. умира папа Пий XII. На 11 октомври е погребалният ден за папата и последният работен ден за Ронкали във Венеция. След 11 заседания на папския конклав, на 28 октомври 1958 г. кардинал Ронкали е избран за наследник на папа Пий XII и избира Йоан за свое име. На 4 ноември е коронован за папа Йоан XXIII. След избора му за папа Йоан XXIII той бързо печели популярност, както сред католиците, така и сред много протестанти. През септември 1959 година, Държавна сигурност чрез подставен агент успява да осъществи контакт с Ронкали - вече папа *Йоан XXIII*. Папата се е интересува от положението на свещениците в България и особено от съдбата на епископ Евгений Босилков, за когото изразява надежда, че може да е жив, заточен в Сибир. През 1962 г. папа Йоан XXIII благославя брака на Симеон II. Папа Йоан XXIII организира и на 11 октомври 1962 г. открива Втория ватикански събор, който въвежда важни промени за католицизма: нова *литургия*, нов екуменизъм и нов подход към света. На 23 септември 1962 г. папа Йоан XXIII е диагностициран с рак на стомаха. Един месец по-късно той предлага на Джон Кенеди и Никита Хрушчов да бъде техен посредник в разрешаване на Карибската криза. След това двамата политици му благодарят лично, а списание „Тайм“ го обявява за „Човек на годината“. Папа Йоан умира на 3 юни 1963 г. след четири години и половина папство. На 6 юни е погребан в подземие на църквата „Свети Петър“ във Ватикана. През лятото на 1968 г. в София пристига Антонио Кайроли, отговорник по процеса за *беатификацията* на папа Йоан XXIII с цел проучване на документацията и фактологията по въпроса за живота на архиепископ Ронкали. Специално създадената комисия събира в сборник спомени за живота и дейността на архиепископа в България (*на снимката епископ Анджело Ронкали на посещение в село Генерал Николаево през 1934 г. с ученици от Френския колеж*).[КБ02] ГД

РОНЧЕВ, Амброзий (3 XI 1853 - 18 XII 1921) - католически духовник, *капуцин*. Роден в село *Калъчлъ* на 3 ноември 1853 г. Възпитаник на свещениците *капуцини* в град Пловдив. Завършва учението си и приема свещенически сан на 8 декември 1875 г. и е назначен като помощник-енорист в родното си село. Свещенодейства за малко в *Даваджово* и *Хамбарлии*. През 1885 г. при обявяване на Сръбско - българската война е назначен за военен свещеник на войниците от католическо вероизповедание. След войната е награден с „Декорация за граждански заслуги“. На 14 август 1888 г. е назначен за *енорийски свещеник* в новозаселеното с католици село *Салалии*, където свещенодейства до 1910 г. Заболява от апоплексия и след продължително боледуване умира на 18 декември 1921 г.[СРГН]

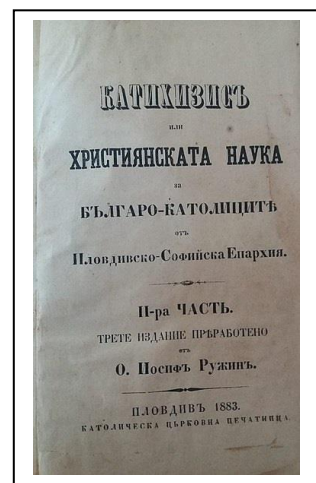
РОНЧЕВ, Йовко Бонев (1970) - лекар, специалист по клинична имунология. Роден през 1970 г. През 1998 г. завършва висше образование специалност „Медицина“ в Тракийски университет в Стара Загора, след което работи последователно като лекар в УНГ, АГ кабинет и участъков лекар в град Раковски. След това е общопрактикуващ лекар в Пловдив, лекар-ординатор в Център за спешна медицинска помощ в Пловдив, лекар-ординатор в Лаборатория по клинична лаборатория в УМБАЛ „Св. Георги“ - Пловдив, клинично лабораторен лекар и Началник на Лаборатория по клинична имунология в УМБАЛ „Каспела“ - Пловдив. През 2008 г. придобива първата си специалност - по клинична лаборатория, а през 2014 - по клинична имунология. През 2010 г. завършва магистратура по здравен мениджмънт във Факултет по обществено здраве на Медицинския университет (МУ) в Пловдив. През 2023 г. защитава дисертация в

научно направление „Медицина-Клинична лаборатория“ в катедра „Клинична лаборатория“ на МУ в Пловдив.[АББП]

РОНЧЕВ, Лъв Бонев (6 XI 1914 - 28 I 1983) (друго име: *Иван*) - католически духовник, *капуцин*. Роден в село *Калъчлии* на 6 ноември 1914 г. През 1932 г. постъпва в ордена на капучините. Свещенически сан приема през 1939 г. в град Болцано, Италия. Връща се в България след края на Втората световна война. На 3 октомври 1952 г. е осъден на 12 години затвор. След излизането от затвора дълги години е *енорист* в село *Секирово*, а после и в Житница. Една година е *енорист* и в село Миромир. Умира на 28 януари 1983 г. Погребан е в гробищния парк в квартал *Генерал Николаево*.[СРГН]

РОНЧЕВ, Самуил Йозов (19 II 1893 - 2 VII 1962) (наричан още: *Въта*) - католически духовник, *капуцин*. Роден в село *Калъчлии* на 19 февруари 1893 г. След завършване на основно образование в родното си село, постъпва в капучинската семинария в Сан Стефано. Постъпва в ордена на капучините през 1910 г. Продължава следването си в Капуцинския институт в Буджа край Смирна, днес част от град Измир в Турция и в град Сплит - Далмация, днес в Хърватско. Поради Първата световна война се завръща в България и държи последния си изпит в град Пловдив. Свещенически сан приема на 1 април 1917 г. През 1918 г. е назначен като помощник-енорист в село *Балтаджи*, а от 1919 г. е *енорист* в Дуванлии, като управлява тази *енория* 9 години. От 1927 г. е *енорист* в село *Балтаджи*, където служи до 1943 г. През 1928 г. *Чирпанското земетресение* разрушава храма в *енорията* му. На 24 март 1930 г. е благословен основният камък и започва изграждане на сегашната църква в *енорията*. Тя е завършена и осветена на 8 декември 1931 г. През 1936 г. закупува часовник, който монтира върху църквата. През 1952 г. е арестуван и обвинен в шпионаж и агитация срещу тоталитарния режим и колективизацията. На 3 октомври 1952 г. е осъден на 12 години затвор. Умира малко след излизане от затвора, на 2 юли 1962 г. При реставрирането на главния *олтар* на църквата в квартал „*Секирово*“ през 2013 г. е открито писмо от 1919 година, адресирано „до този, който го отвори пръв“. Негов автор е свещ. Самуил Рончев. На четири страници се съдържа различна информация, една част от която е свързана с историята за сглобяването на олтара, който е взет от църква в Одрин, която турците затварят.[СРГН]

РУЖИН, Йосиф (1856-1899) - мирски свещеник, книжовник. Роден през 1856 г. в село *Балтаджъ*. Можем да предположим, че започва обучението си през 1863 г. в общинското училище в родното си село, създадено през същата година от свещ. *Яко Яковски*. През 1868 година в Пловдив е открита *католическа семинария*, където започват да се обучават 8 младежи. Йосиф е един от тях. На 8 март 1879 г. е ръкоположен за свещеник. Той е първият ръкоположен духовник от село Балтаджии. Автор е на първия буквар на кирилица за католическите начални училища, на няколко учебника по катехизис и други религиозни книги, издадени от *Софийско-пловдивската епархия*. Назначен е за *енорист* в Пловдив през 1896 г. като в началото обслужва и *енорията* в село Житница. В Пловдив служи до смъртта си през 1899 г. Погребан е в гробищния парк на родното си място. Библиография: Йосиф Ружин, „Буквар за обучение по четене“, Пловдив 1883 г.; Йосиф Ружин, „Вечни истини“, Пловдив, 1889 г.; Йосиф Ружин, „Малък катехизис или християнска наука“, Виена, 1891 г.; Йосиф Ружин, „Голям катехизис или християнска наука“, Виена, 1891 г.; Йосиф Ружин, „Отговор на окръжното писмо на Цариградския гръцки патриарх“, Пловдив 1896 г.; Йосиф Ружин, „Кратки размишления“, Пловдив, 1898 г. (на снимката *Учебник по катехизис на Софийско-пловдивската епархия, 1883 г.*)[ККСКМ38]

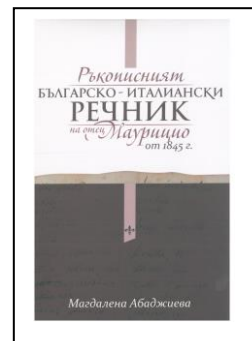
РУЖИНА, Йорданка Иванова (28.XII.1967) - мозаист. Родена на 28 декември 1967 г. в град Раковски. От малка се увлича в рисуването. Завършва Техникума по текстилни и кожени изделия в Пловдив и по-късно вътрешен дизайн в институт „Делта“ в същия град. От 2001 година живее със семейството си в Атина. През 2015 г. започва да се улича от мозайката. Първата ѝ творба по техниката на мозайката е портрет на Ботев, изработен изцяло от морски камъчета. Йорданка е сред творците в Клуба на дейците на културата „Нов Живец“ в Атина. Клубът поддържа активни контакти с творци от родината, организира представяния на книги, изложби, културни дискусии. През 2016 г. тя става член на групата за литература, наука и изкуство към UNESCO (Пирей и острови), като на международна изложба е отличена с грамота от Съюза към UNESCO. През 2017 г. участва в Международната изложба на мозайки „Балкански мостове“, организирана от Дружество на пловдивските художници в Пловдив. През лятото на 2018 г. в Стара Загора участва в Третото национално биенале „Мозайката днес“. По време на биеналето участниците сътворяват мозаечното пано „Лъвица кърми лъвче“, изработено по оригинала на уникална каменна плоча от IX-X век, открита в района на Стара Загора. През май 2019 г. участва с мозаечен портрет на Георги Раковски в обща изложба в читалище „Св. Св. Кирил и Методий“. През есента на 2020 г. участва във Втората национална изложба на българските мозаисти в град Казанлък.[АББП]

РУЖИНА, Надя (24 IV 1988) - монахиня, *бenedиктинка*. Израства в енория „Свети Михаил архангел“. Започва монашеското си бучение в Германия и следва в католическия университет „Бенедиктбойерн“ в Мюнхен. Там тя завършва социална работа и педагогика за вероучение. От 2017 г. до 2019 г. е в България и работи в общността на сестрите-бenedиктинки в Царев брод. След това една година работи в католическата организация „Реновабис“ в отдела за комуникация и кооперация (работа с обществеността). Заради пандемията и ограниченията. От ноември 2020 до февруари 2021 г. се подготвя за вечните си обети в приората (манастира) на общността в Нданда, Танзания. Полага вечните си обеди на 11 юли 2021 г. при сестрите-бenedиктинки в Тутцинг в Германия. Светата литургия е отслужена в капелата на манастира, който е манастирът-майка на Конгрегацията на benедиктинките. От 5 август 2021 г. служи в манастира в Царев брод.[АББП]

РУСЕВ, Никола Найденов - пълното име на *Никола Найденов*.

Ръкописен българско-италиански речник - ръкопис, който е най-старият известен българо-италиански речник от епохата на Българското възраждане. Той е дело на католическия мисионер *Маурицио де Кастелацо*, живял в Пловдивско около средата на XIX в. Речникът на свещ. Маурицио съдържа около 3500 думи, които са се говорили от българите католици в Пловдивско в средата на XIX век. Българските думи са написани с латински букви по възприетия от католическото духовенство по това време *павликянски правопис*. Ръкописът включва думи от бита, християнски понятия и дори абстрактна лексика. В речника има много диалектни думи, използвани от българските католици тогава. Разбираемо за времето в речника има и доста турски думи като бей, борч, харч, меилемджия (човек, който приготвя мехлеми, използвано за лекар). Поради престижността на католическата вяра и обучението на българския и мисионерския католически клир в Италия, в лексиката на южните *павликяни* са влезли и италиански думи. Например, поради наличието на по-развита система за болнично лечение в Италия отколкото в българските земи, италианските думите *лазарет* и *спитал* се използват за лечебница и болница. Изписването на думите в речника отразяват особеностите на произнасяне на думите на южния павликянски говор, характерен за католиците по това време. Публикуване: След Втората световна война голяма част на архива на католическата енория „Пресвето сърце Исусово“ в тогавашното село *Генерал Николаево* е предадена в Националната библиотека „Кирил и Методий“ в София. Оттам ръкописът на свещ. Маурицио попада за съхранение в Националния исторически музей в София. През 2020 г. Институтът за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ към БАН издава речника (*на снимката*) заедно с езиковедско изследване на д-р Магдалена Абаджиева. В изследването е установено, че речникът е допълван поне от още трима души.[ККСКМ39] ГД

С

САВАТОНЕ, Ернесто (1828 - 28 VIII 1894) - италиански католически духовник, работил в мисията на *капуцините* в *Софийско-пловдивския диоцез* в България. Роден през 1828 г. в град Риволи, в района Пиемонт, в Италия. Пристига в България през 1869 г. и първите три месеца изучава български език в Пловдив. От 1870 до 1874 г. е свещеник в *енорията* „Свети апостол Андрей“ в село *Селджиково*. От 10 септември 1874 г. до завръщането си в Италия през 1892 г. той служи в *енорията* „Свети Михаил архангел“ в село *Балтаджиш*. Той е първият мисионер *капуцин* служил в селото. По време на руско-турската освободителна война той съобщава на руснаците, че голям военен склад с храна е изоставен от турците в съседното село *Алифаково*. По-късно временното руско управление в българските земи решило да възнагради *енорията* му и с получените пари и със средства на *енорията* е построена нова сграда на училището. През 1887 г. изгражда нов храм в селото, проектиран от италианеца Визети. Свещ. Ернесто има познания в строителството и ръководи изграждането на храма. Помага в изграждането на църквите в *енориите* „Свети Йосиф“ в София и „Прескръбна Божия Майка“ в Дуванлии. Рисува икони в църквата „Успение Богородично“ в село *Хамбарлии*. Умира на 28 август 1894 г. в Сомарива дел Боско в Италия. През есента на 1894 г. на вътрешната страна на лицето на старата църква в *Балтаджиш*, отдясно е прикрепена *паметна плоча*, на която пише следното: „*Отец Ернест от Ривера капуцин, 20 години бе мисионер в Балтаджиш, построи тази църква в 1887 год. По причина на болест се завърна в Италия, гдето предаде Богу дух на през август 1894 г. на възраст 66 години. Народът признателен на добрия си пастир, построи този паметник в 1894 година. Requiescat in pace*“. През 1928 г. сградата на църквата, а с нея и плочата, са разрушени от *Чирпанското земетресение*. [ККСКМ39] СД

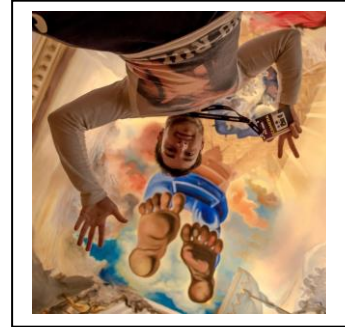

сакристия - това са една или няколко стаи до *олтара* в храм, където се съхраняват и подготвят нещата, използвани за службата, дрехите на свещениците и др. По време на тоталитаризма в България там живеят свещениците, тъй като *енорийските* им домове са конфискувани. [Уикипедия]

Салалии - наименованието на село Борец преди 14 август 1934 г. Преди Освобождението е чисто мюсюлманско село. Първият християнин, който се заселва в селото на 21 декември 1883 г., е Иван Славов. Наред с православните през следващата година се заселват католици от съседното село *Калъчлии*. [НМЦБ]

САМУИЛОВ, Георги Яков (26 VII 1965) - бизнесмен, собственик на „*Инса Груп*“. Роден на 26 юли 1965 г. в село *Генерал Николаево*. Завършва средно образование и по професия е шофьор. През 1993 г. започва своята кариера в бизнеса с горива чрез създадената от него фирма „Самс интернешънъл“. По-късно фирмата е слята с дружеството „Арес холдинг“ от структурата на „Мултигруп“ и Георги Самуилов участва в управлението на холдинга. Той е директор и на други фирми от състава на „Мултигруп“. През 1999 г. Самуилов учредява „Инса“, с което започва изграждането на „Инса Груп“. През 2001 г. Самуилов основава още фирми под същия бранд, сред които „Инса Ойл“, която от следващата година започва да управлява рафинерията в село Белозем. **Награди:** Бизнесмен на годината в Пловдив и региона (2009 г.) - заради инвестицията от 28 млн. евро в първата по рода си в България инсталация за производство на горива от типа сярочистка. През 2009 г. е избран и за член на организацията „Европейския икономически сенат“, която обединява над 170 предприемачи от цяла Европа. Първото издание на тази енциклопедия излиза с неговата подкрепа. [АББП]

САРИЙСКИ, Владимир Йосифов (18 XII 1991) - художник, треньор по карате. Роден на 18 декември 1991 г. в Пловдив. Израства и завършва основното си образование в град Раковски, а средното в НХГ „Цанко Лавренов“. Следва в Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ в Пловдив, където завършва педагогика по изобразително изкуство, специалност „Скулптура“. По-късно завършва и Националната спортна академия „Васил Левски“ с професионална квалификация „Треньор по карате“. Творческата му дейност включва вариации от техники - пластика, скулптури, рисуване върху стени, графика, иконопис, поезия и тяхното съчетаване. През 2017 г. преди Коледа пресъздава Витлеемската пещера в храма „Пресвето сърце Исусово“. Фигурите са с човешки размери и отразяват библийската сцена от раждането на Исус. На трето поредно издание на „Фермер Експо Раковски“ през септември 2019 г. Владимир участва с работилница за обработката на глина и изработване на предмети от нея. При ремонта на католическия храм в село Житница през 2021 г. той създава статуята на Дева Мария изобразяваща „Успението на Дева Мария“. Статуята отразява момента, в който тя вижда своя син в Божието царство и затова нейното лице излъчва едновременно радост и почуда. Статуята е разположена в специална рамка, която в религиозното изкуство се нарича „мандорла“ - ореол от светлина. В композицията са включени лъчи, които са символ на божествената красота на Божиата майка. Владимир е инструктор в СК „ИН-ЯН“ в град Раковски.[АББП]

САРИЙСКИ, Йосиф Серафимов (3 VII 1936 - 27 X 2013) - лекар, специалист по акушерство и гинекология и репродуктивна медицина. Роден на 3 юли 1936 г. в село *Генерал Николаево*. От 1995 до 1998 г. е главен лекар в болницата в град Раковски.[АББП]

САРИЙСКИ, Петър (27 X 1912 - 19 XII 1981) - католически свещеник, конвентуалец, историк и преводач. Роден на 27 октомври 1912 г. в село *Калъчлии*. След завършване на начално образование в родното си село постъпва в семинарията на свещениците конвентуалци в Буюкдере, Цариград. След три години заминава за Италия да изучава теология в Латинския колеж в Асизи, Италия. Ръкоположен в базиликата „Св. Франциск“ на 3 март 1935 г. От 1936 до 1940 г. учи в Латеранския колеж в Рим, където се дипломира с титлата доктор по църковно и каноническо право. След това става преподавател по литература и право в семинарията на свещениците конвентуалци в Асизи. През 1942 г. се връща в България, където развива публицистична дейност като главен редактор на вестник „Истина“. Бил е и секретар на софийско-пловдивския епископ *Иван Романов* до 1952 г. През 1950 г. комунистическите власти искат да бъде изпратен български представител на международния конгрес за мир, организиран от Чешката „национална“ католическа църква във Велехрад. За тази мисия те предлагат Петър Сарийски. По това време той е член в Окръжния съвет на ОФ в Пловдив. Свещ. *Симеон Коков* - бъдещ епископ - обаче успява да го разубеди и да не участва. През 1952 г. в процеса срещу католическите свещеници е арестуван и осъден на смърт, но благодарение на юридическата си подготовка той успява да намали присъдата на 20 години затвор. Излиза от затвора през 1962 г. и е назначен от епископ Симеон Коков за свещеник в енорията „Прескръбна Божия Майка“ в село Дуванлии. През 1968 г. е назначен за енорист в енорията „Непорочно зачатие на Блажена Дева Мария“ в село Ореш. Той сътрудничи с учени от Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, като превежда от италиански и латински език документи и извори, свързани с българската история. Изследва историята на католицизма в България. Завършва живота си като енорист в с. Ореш, Свищовско на 19 декември 1981 г. Погребан е в гробището на кв. „Генерал Николаево“ в град Раковски. Библиография: Борислав Примов, Петър Сирийски, Милчо Йовков, Документи за католическата дейност в България през XVII век - Сборник, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, София 1993 г.; Петър Сарийски, Павел Гайдаджийски, „Историята на Дуванлии“, Пловдив 1971 г.[СРГН] GQ

Сатъ Оглар (на турски: *Satı-oğulları*) - село, през XVII и XVIII век известно място за пренощуване по един от сухоземните пътища от Западна Европа за Цариград, известен като „Кичук Стамболовски път“. До 1885 г. по него са минавали стадата от добитък, набирани от западната част на Северна Тракия и Средногорието за пазарите в Чирпан, Узунджово, Одрин и Цариград. Селото е обозначено на много от картите, издадени през XVIII век. През 1885 г. е заличено поради изселване без административен акт и

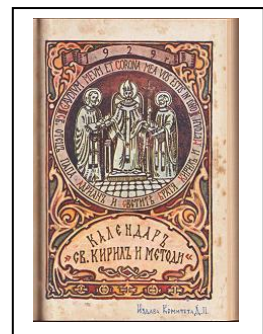
земята се разделя между *Балтаджии* и Чакъре (дн. Ясно поле). Една интересен шрих, свързан с това село: на 29 май 1868 г. в него е роден бъдещият брат Никола Мандраджийски (Пицийски), *лаик-капуцин*, член на „Третия ред“. По това време родителите му, които са от *Калъчлъ*, са наемни работници (ратаи) в чифлик на богат турчин в Сатъ Оглар.[KKCKM28]

Св. св. Кирил и Методий - читалище, което се намира на *площад „България“* в кв. „Генерал Николаево“. Официалното му име е „Св. св. Кирил и Методий-гр. Раковски-1908“. Читалището в село *Калъчлии* е основано на 20 декември 1908 г. от *Георги Мичев*, *Мария* и *Марияна Чешкови*, *Петър Зантов*, *Александър Керин*, *Иван Константинов*, *Серафим Романов*, *Гено Шарков*, *Тобия Говедарски* и други, общо 25 души. Наречено е на името на славянските просветители Кирил и Методий. За председател е избран селският фелдшер *Георги Мичев*, а за секретар - библиотекар *Петър Зантов*. Първоначално читалището се помещава в къщата на *Никола Чешков Петков*, а плевници са използвани за изнасяне на представленията. Постепенно читалището събира определен книжен фонд, вестници и списания. От съдържанието на фонда може да се съди, че главната цел на основателите е да разпространява полезни знания за подобряване на бита на жителите в селото. В началото на 1909 г. към читалището е създаден и драматичен състав с ръководител *Георги Мичев*, който подготвя и изнася представления пред жителите на селото и съседните села. На 24 май 1909 г. е поставена пиесата „Червеният панталон“. По-късно са играни и пиесите „Хъшове“ от *Иван Вазов*, „Многострадална Геновева“, „Откраднатата гъска“, „Виришапка“ и др. Събраните от тази дейност средства са използвани за нови вестници и списания. По време на Първата световна война дейността на читалището е прекъсната и помещението му е използвано за военен склад. Инвентарът е пренесен в една от сградите в двора на църквата. След войната читалището наема дюкяна на *Роко Рончев*, в който са пренесени книгите и списанията. Голяма част от инвентара е похабен при срутване на сградата на дюкяна от *Чирпанското земетресение* през 1928 г. Успоредно с дейността на читалището в *Калъчлии* започват да действат и църковни просветни дружества. През 1918 г. е създадено религиозно дружество „Мариини девойки“. На 8 ноември 1927 г. е основано католическо просветно дружество „Роберт Менини“, а през 1943 г. - младежки католически певчески хор „*Михаил Добромиров*“. През 1930 г. дейността на читалището е възобновена благодарение на местните учители - *Лазар Лазаров*, *Иван Унгаров*, *Кунчо Кунчев*, *Йосиф Тобиев* и обществениците - *Йосиф Говедарски*, *Петър Зантов* и *Александър Керин*. Читалището е настанено в една от стаите в училището. За втори председател на читалището е избран *Йосиф Говедарски*. Средствата за дейността на читалището са набавяни от имоти (около 50 дка), доходи от вечеринки, томболи, театрални представления и др. Към читалището между 1932 и 1934 г. има вечерно училище, което е посещавано от много жители на селото. През 1935 - 1936 г. работи и т.нар. народен университет към читалището, в който преподават д-р *Капинчев*, *Иван Унгаров*, *Г. Хаджиев*, *Иван Райков*. През 1937 г. е закупен грамофон. Самодейният драматичен състав поставя всяка година по няколко пиеси. В неговата работа участват *Захари Иванов*, *Петрана Овчарова*, *Никола Белчев*, *Слави Денков*, *Пенка Стрехина*, *Зора Зантова* и др. До 1940 г. читалището е местено в две частни къщи и в старата община. Едва през 1940 г. читалището се сдобива със собствена сграда. През 1943 г. сградата е иззета от властта и превърната в караулно помещение на „Обществена сила“, предназначена за охрана на общината от партизански нападения. През 1945 г. читалището и драматичният състав подновяват своята дейност. Създава се нов танцов състав с 30 участници, хор с 90 хористи, лекторска група от 25 души. Същата година е закупен и първият киноапарат. През 1950 г. едно от помещенията на читалището се реконструира на киносалон. Доставен е нов широколентов киноапарат. Първоначално танцовият състав се ръководи от *Слав Бойкин*. За високото си художествено майсторство съставът е награждаван с много награди и отличия на регионални и национални фестивали и събори. Интересна културна дейност развива художественият самодееен състав. Като добри изпълнители се проявяват *Слав Пицийски* - кавалджия, *Йозо Венков* - гайдарджия, *Стефан Стрехин* - певец, *Анка Чавдарова* - певица. През 1960 г. започва строителството на нова сграда в центъра на селото. На 24 май 1963 г. тя е открита тържествено. Сградата включва многофункционален салон с 500 места, по-малък салон със 100 места, библиотека с читалня и хранилище, музейна зала, зала за граждански ритуали, стаи за репетиции, гримьорна и др. При преместването библиотеката е имала към 2 хил. тома литература. Скоро след това се създават нови състави като естрадно-сатиричната група с ръководител *Виржилио Тоскани*, битовият оркестър с ръководител *Слав Пицийски*, певческа и танцова групи. През 1965 г. песен на *Елена Пънкина* в съпровод на кавал *Слав Пицийски* се

класира на първия събор на народното творчество в Копривница. През 1972 г. към читалището е създадена музейна сбирка. По-късно е формирана художествена галерия, а през 1983 г. е учредено и нумизматично дружество. Във връзка със 75-годишния юбилей на читалището, то е награждено с орден „Св. св. Кирил и Методий“ - I степен, а дългогодишният председател на читалището *Яко Стрехин* публикува статия за читалището в списание „Читалище“. Непосредствено след промените през 1989 г. дейността на читалището е ограничена поради липса на средства. По-късно се възстановява дейността на драматичния състав, създадени са школи за народно пеене, пиано и народни инструменти. Към 2010 г. библиотеката на читалището има около 10 хил. тома. През 2016 г. е извършен основен ремонт и саниране на сградата на читалището. На 10 март 2019 г. кукерската група и *фолклорен ансамбъл „Слав Бойкин“* при читалището участват в събитието „Да посрещнем пролетта заедно“, включено в културния календар на община Пловдив за 2019 г. Председатели: *Георги Лазаров Мичев*; Йосиф Говедарски; Борис Петков; Иван Петков; д-р Капинчев; Иван Сребрев; Никола Каламов; Никола Гиев; Гено Сарийски; Петър Гроздев; *Иван Лазаров*; Афиян Романски; Алекси Пънкин; Милко Куртев; Ангел Бенин; *Яко Стрехин*; *Йовко Патазов*; *Венко Земярски*; *Божидар Стрехин*; Калин Йовчев; Полина Рекина; Иван Лесов и Валентин Романов.[ПДА1794Б] ГД

Св. св. Кирил и Методий - годишник на Католическата църква в България, излизал от 1918 г. до 1950 г. Първото издание на календара „Св. Кирил и Методий“ е в навечерието на 1918 г. Изданието по жанр е близко до годишен алманах, започващо с кратки календарни сведения, включващи списъци на подвижни религиозни празници, тридници и алаи (шествия), следвани от същинския календар. Последният включва таблица за всеки месец, с колони празниците и дните на светците по западния и източния обред. В изданията от 20-те и 30-те години, датите са отбелязвани по новия и по стария стил. Неделята в календара е отбелязвана като първи ден на седмицата. От 1922 г. календарът е дело на комитета „Добър печат“. Преди или след календарните страници, в много от изданията са включени списъците на кръглите годишнини, (тезо)именните дни на папата и владиците (епископите), официалните празници, портрети на папата, владиците и др. Обикновено в обем около 100 допълнителни страници към календара са включени разкази, есета, стихотворения, басни и фейлетони на религиозни или граждански теми. Съобщения за блажени и светци, провъзгласени през предишната година, юбилари, покойници и др. Традиционно присъства коледен разказ - търсено четиво от много *миряни*. Често срещани рубрики са „Из историята на нашите енории“, „Наука и изкуство“, „Католически тържества“, „Земеделски и медицински съвети“, „Политически преглед“, „Външно политически коментари“, „Политическа и религиозна хроника“ на изтеклата година, „Разни“ и др. Например, в календара за 1947 г. има поредица от статии за атомната енергия. Много от статиите в календара са съпроводени с илюстрации. Между статиите също са включвани снимки от енориите и на *миряните*. Кориците на много от календарите са отпечатани цветно. Последните страници на календара са използвани за обяви и реклами. В някои издания рекламите са печатани на цветна хартия. През 1924 г. в календара започва публикуването на „Адресник за взаимно опознаване на лица от една и съща народност и съща вяра“. Това са дълги списъци с имената, адресите и професиите на хора от колониите на Чехословакия, Италия, Франция и Белгия в Пловдив, София, Лом, Видин, Горна Оряховица, Плевен, Кюстендил, Костинброд, Павликени, Перник, Габрово, Варна и Варненско, Русе, Свищов и др.; хора без съмнение съставляващи ядрото на верните от западен обред в градските енории на западните католици, където съществуват такива. В дадения в календара от 1936 г. преглед на българската католическа книжнина присъстват сто двадесет и три заглавия. Първият споменат автор е *Яко Яковски* и неговата *Nauka Kristianska*. В броя на Календара от 1938 г. списъкът се допълва с още стотина заглавия. Като годишник календарът отразява също и музикалните събития. На неговите страници активно се отпечатват нови духовни песни и ноти, авторски и преводни. Последният - 33 брой - на календара за юбилейната 1950 г. излиза в редуциран формат. През 1992 г. в Пловдив Атанас Дошков издава 34 брой като продължение на календара за 1993 г. В него е отразена основно темата на католическите процеси през 1952 г.[КБ02] ГД

Света Богородица - Врата небесна - икона, дарена от българската католическа общност и монтирана в двора на базиликата „Благовещение“ в Назарет. Базиликата „Благовещение“ в Назарет е построена през 1750 г. и е действащ храм. В базиликата служат монаси от *Ордена на францисканците*. В двора ѝ са монтирани уникални керамични пана и мозаечни икони, дарени от католически общности от над тридесет страни от петте континента. На 17 декември 2013 г. апостолическият екзарх и председател на Епископската конференция на Католическата църква в България Христо Пройков освещава българска мозаечна икона до иконите от Италия и Беларус, от дясната страна на статуята на Богородица близо да входа на базиликата. Иконата е творба на художника *Стоян Карагеоргиев*. Творбата носи името „Св. Богородица - Врата небесна“, защото е вдъхновена по модел на икона на Света Богородица с Младенеца от Несебър. Тя е любима на Месемврийския архиепископ *Анджело Джузепе Ронкали* - по късно папа *Йоан XXIII* - апостолически делегат в България през периода 1925-1934. По време на едно от посещенията си в Несебър, виждайки иконата в местна църква, той така се прехласва, че си поръчва репродукция от нея, която го придружава през целия му живот. Изображението е мозайка с размери 200 x 70 см в класически византийски стил и има надпис на български език: „Майко Божия, моли се за нас“.[КЕБ] СД

Света Елисавета (манастир) - действащ католически манастир и дом на сестрите-францисканки. Той е разположен в кв. „Генерал Николаево“ и се намира до католическата църква „Пресвето сърце Христово“. След смяната на политическия режим в България през 1989 г. сестрите-францисканки решават да възобновят мисията си в България, прекъсната през 1949 г. Сестрите се обръщат към епископ *Георги Йовчев* да им посочи място, където могат да развият пасторалната си дейност. Избрана е енорията „Пресвето сърце Исусово“ в град Раковски, където енорист е свещ. *Петър Изамски*. Мисията на монахините-францисканки в Раковски е основана на 11 март 1992 г. Първоначално се помещава в църквата „Пресвето сърце Исусово“. На 3 август същата година започва строежът на манастирска сграда. Манастирът е осветен през 1995 г. Ордентът на сестрите има свои мисии в 21 страни по целия свят, а българският клон принадлежи към т. нар. Ориенталска провинция, включваща още Кипър и Ливан. Сестрите от манастира водят обучение по религия и чужди езици в извънучебно време в ОУ „Христо Смирненски“. Предстоятелка на манастира е сестра Деодата Донати. На 6 май 2019 г. по време на *Апостолическото поклонничество на папа Франциск* в България папата обядва с българските католически епископи в манастира. На 23 юли 2022 г. сестрите от манастира отбелязват 200 г. от рождението на основателя на „Конгрегацията на Сестрите Францисканки Мисионерки на Пресветото Сърце Исусово“ свещ. Григорийо Фиораванти, 150 г. от основаване на мисия на сестрите в Близкия Изток и 30 г. от възобновяването на тяхната мисия в България. По този случай в храма „Пресвето сърце Исусово“ е отслужена Света литургия, председателствана от епископ *Румен Станев* - помощен епископ на *Софийско-пловдивската епархия* в съслужие с епископ Христо Пройков - председател на Епископската конференция на Католическата църква в България. Присъства и апостолическият нунций в България - архиепископ Лучано Суриани.[КЕБ] СД

Света Елисавета (медицински център) - лечебно заведение за специализирана медицинска помощ, разположен в гр. Раковски, с филиали в село Белозем и град Брезово. Медицинският център разполага с операционен блок с операционна зала, предоперационна, реанимационна и стаи за пролежаване на оперираните пациенти. В центъра се извършват хирургични операции в областта на малката и средната хирургия.

Света Елисавета Унгарска – пълното име на манастира „Света Елисавета“ в град Раковски.

Свети Августин - средно мъжко католическо училище, наричано френски колеж и съществувало в края на XIX и първата половина на XX век в Пловдив. То е сред най-важните католически културни средища в страната и играе важна роля в подготовката на българската интелигенция. Само за няколко години спечелва международно признание, успешно подслонява и елитарно ограмотява младежи от различни вероизповедания и националности. Кръстен е на Свети Августин. *Конгрегацията на Успенците* е основана през 1850 г. от свещ. Емануел Д'Алзон, главен викарий на *диоцеза* в град Ним - Франция и директор на колежа Успение Богородично. Първата им мисия в чужбина е в България.

Дейността на успенците по българските земи датира от началото на 60-те години на XIX век. Монасите Галабер, Бартелеми и братята Александър и Жак Шилие, които били образовани в реномирани европейски университети, идват в Пловдив през 1863 г. Със собствени средства и труд те построяват до църквата „Свети Лудвиг“ първото българско католическо *начално училище* „Свети Андрей“. Колежът „Св. Августин“ отваря врати на 3 януари 1884 г. Заслуга за това има успенският свещеник Александър Шилие. Училището започва само с десет ученици, но бързо се развива в пълно средно учебно заведение. Първоначално училището е настанено в бивш турски чифлик. Най-атрактивните страни на даваното в него образование, които карат родителите да го избират за своите деца, са отличната подготовка по френски и други чужди езици, западноевропейската култура и строгата дисциплина. От 1890 г. до 1908 г. под ръководството на Ели Бикмар колежът придобива авторитета на истинска френска гимназия. От учебната 1893 - 1894 към колежа е създаден и пансион. През 1897 година, когато завършва първият гимназиален випуск и учебното заведение е признато официално от Министерството на народното просвещение. Поради големия наплив на ученици се налага разширяването му и през периода 1904 - 1908 е изградена нова, модерна триетажна сграда, проектирана от архитект професор Мариано Пернигони. През 1904 г. е построено първото триетажно крило, а през 1907 г. - второто. Сградата е в стил неокласицизъм, еkleктика и имитация на европейски образци с привнесени романтични елементи. Днес на това място се намира Пловдивската духовна семинария. През учебната 1911 - 1912 в колежа учат 270 ученици, от които 107 пансионери. По време на Балканската война учебните занятия са преустановени, а колежът е превърнат в болница със 150 легла. След войната ръководството отново се заема с преподаване, като мисли и за разширение. Собствениците на съседните имоти обаче искат прекалено високи цени. Едва през април 1914 г. е положен основният камък на новата пететажна сграда извън града, близо до Сточна гара. Сградата е също по проект на архитект Мариано Пернигони. Избухването на Първата световна война спира строежа и той е подновен отново през 1919 г. Новата сграда е открита официално през 1921 г. (в тази сграда днес се помещава Ректората на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“). През 1922 г. пред сградата на колежа е изграден малък паметник на патрона на колежа - Св. Августин. Почти 30 години по-късно паметникът е демонтиран и на същото място за кратко е поставена статуя на Васил Коларов. През 1923 г. ръководството на колежа купува парцел от общината за 1,5 млн. лв. и строи игрището „Св. Августин“. Дълго време то е единственото игрище в Пловдив, където се провеждат футболни, баскетболни, волейболни и тенис мачове. Днес на това място се намира стадион „Христо Ботев“, който по-възрастните пловдивчани наричат още с името „Колежа“. Доближавайки се до характера на първоначалната сграда, архитект Камен Петков проектира разширението на колежа в строги геометрични линии. През 1932 г. е построено и западното крило на новата сграда. От завършилите до учебната 1931 - 1932 г. 95 стават търговци, 45 инженери, 38 лекари, 30 индустриалци, 20 адвокати, 20 чиновници, 20 учители, 14 офицери, 12 банкери, 10 архитекти, 10 дипломати, а също и неколцина зъболекари, съдии, книжари, печатари и представители на други професии. Когато през 1934 г. се чества 50-годишният юбилей на колежа, в него вече се обучават повече от 500 ученици. Повечето от възпитаниците на колежа са православни, има евреи, арменци, мохамедани, дори будист. Френските монаси непрекъснато ги учат на родолюбие - изследват българската история, издават в Париж книги за България, публикуват в западната преса статии за красотите на България и качествата на нейния народ. Учебното заведение разполага с богата библиотека, духов оркестър, химическа лаборатория, спортна база и педагогически музей. Децата създават училищната благотворителна организация „Сен Венсан де Пол“, която помага на хиляди бедни семейства от града. Ученическото религиозно-нравствено дружество „Млада гвардия“ има за цел да следи за благочестивия и религиозен живот. Всяка година на специален празник по двама от най-изявените ученици в различните класове се ръкополагат за рицари. Това е ден, в

който възпитаниците дават тържествено обещание, че ще следват пътя, посочен им от техните учители. Униформата за всички ученици задължително включва фуражка, яка и вратовръзка. В колежа е забранено да се говори на български. Който ползва родния език, получава специална дъсчица, или „une planchette“. Тя стои у него до момента, в който друг от класа наруши правилото да се говори само на френски. Така дъсчицата минава от ръка на ръка и в края на срока последният, у когото се задържи, плаща глоба. После събраните пари се дават на бедните. По традиция, от началото на века завършили колежани и преподаватели се събират отново заедно на всеки пет години. На тези срещи възпитаниците продължават да получават напътствия и помощ от своите учители. От идеологически съображения колежа е закрит на 1 септември 1948 година, заедно с останалите седем френски католически училища в България: Девически колеж „Св. Йосиф“, ул. „Лавеле“ № 2 - София; Мъжки колеж „Св. Кирил и Методий“, Лозенец - София; Девически колеж „Св. Йосиф“ - Пловдив; Девическа гимназия „Нотър Дам Де Сион“ - Русе; Девическа гимназия „Св. Мария“ - Русе; Смесена гимназия - Варна и Основно училище и прогимназия - Бургас. Програми: Първоначално в колежа съществуват два отдела - за науки и за литература. През 1903 г. по идея на Херман Гислер в учебната програма на колежа се въвеждат спортните игри с топка. През 1908 година, боксът също е въведен в учебната програма. През 1908 г. към колежа е разкрит търговски отдел, уреден съобразно програмата на Висшето търговско училище в Марсилия и признат от МНП три години по-късно. Колежа на успенците играе и ярка културна роля в Пловдив. Силно развитие в него получава музиката, която датира от времето на Първото пловдивско изложение през 1892 г. Тогава е създаден първият духов ученически оркестър, наброяващ над 60 музиканти в следващите години. През 1900 г. е основан т. нар. „струнен оркестър“, представляващ всъщност пълноценна симфонична формация с над 30 музиканти, 1/3 от които учители. През 1906 г. се създава и мандолинен оркестър. Училищните оркестри неизменно присъстват на всички тържествени прояви в града. Наред с оркестрите в колежа се организират и хорове, които участват в църковни служби и представления. През първите години на XX век, възпитаниците на колежа „Свети Августин“ допринасят за разпространението на спортните игри в град Пловдив и най-вече за популяризирането на играта с топка, наречена - футбол. В периода 1906 - 1907 година в колежа е създаден първият футболен отбор, който оказва заразително влияние върху младежите от Пловдив. Водеща е ролята на колежа и в развитието на организирания спорт - атлетика, гимнастика, колоездене. Чрез колежа през периода 1910 - 1911 футболът се разпространява и добива популярност сред пловдивската общественост и в града изникват дребни махленски клубчета с най-разнообразни европейски и български имена. На 22 април 1912 г. се изиграва първият междуградски мач в България. На пловдивски терен отборът на Френския колеж „Свети Августин“ посреща сборен отбор от най-добрите състезатели на София. Дотогава различните класове на колежа играят футболни срещи помежду си. „Христо Ботев-Футболно дружество“ е създаден през същата година от ученици на Първа мъжка гимназия и колежа. На особена почит сред преподавателите и учениците е и туризмът, който те практикуват в полите на Родопите няколко години преди Алеко Константинов да се изкачи на Черни връх. С всеотдайния си труд свещ. Таверние създава педагогически музей. След закриването на колежа музейната колекция е дадена на Природонаучния музей. Сред преподавателите и възпитаниците на колежа са знаменити българи, известни учени, юристи, medici и общественици. Ръководителят на колежа Жерве Кенар и колегата му Херман Гислер извършват истински подвиг за България след края на Първата световна война. Габровският индустриалец Пенчо Семов им осигурява 300 хиляди златни лева за разноски при пътуванията из Европа в защита на българската кауза. Без тяхната намеса България е щяла да остане с граница до Стара планина. Цялата южна част на страната заедно с градове като Пловдив, Стара Загора, Бургас и Горна Джумая, са щели да станат гръцки. Заради техния принос в полза на България цар Борис III след години ги нарича „забравените защитници на България“. Духовниците съдействат за намаляване на репарациите на България от 12 на 2,5 милиарда франка, чрез организиране на мощна пробългарска кампания в навечерието и по време на подписването на Ньойския мирен договор. Друг директор на колежа - свещ. Озон Дампера - участва в българската делегация на Парижката мирна конференцията след Втората световна война и помага българите да получат благоприятни условия. **Директори:** Александър Шилие 1884-1885, 1889-1893; Пиер Декан - 1885-1889; Ели Бикмар - 1893-1908; Жерве Кенар - 1908-1920; Прива Белар - 1920-1925; Флавиен Сено - 1925-1934; Озон Дампера - 1934-1946 и Донасиен Тераз - 1946-1948. **Преподаватели:** Тодор Панчев - заслугите на скромния и трудолюбив учител са забелязани от французите - на специално тържество на 29 юни 1909 г. френският консул в Пловдив връчва на Тодор Панчев ордена *Palmes académiques* (Академически палми). Васил Ганев - учител по музика, син на крупния асеновградски фабрикант Димитър Ганев (Ганеолу) и баща на диригента Димитър Ганев, на актьора Янко Ганев и на музиканта Георги Ганев; Христо Максимов - Мирчо - български език; Петър Динеков - български литературен историк, критик и фолклорист; Стою Шишков - история; Стефан Бобчев; архимандрит

Кристоф Порталие, философия; свещ. Методий Устичков; свещ. Камен Вичев, философия и под-директор по учебна работа; свещ. Йосиф Джиджов; свещ. Роберт Матей Шишков; свещ. Борис Таверние - история; свещ. Жан Мишел; свещ. Херман Гислер - под-директор, ръководител на духовия оркестър; свещ. Гастон Сергерар - автор на френски книги за България - „Българските царе на Средновековието“, „Симеон Велики“, „Присъствието на България във френската литература“ и др.; свещ. Еманюел Креенбюл - история на музиката, пианист, диригент; Йосиф Цалдр - музика и Недко Каблешков - уредник в музея на колежа. Любомир Генчев - преподавател по френски език и литература, първият български френско-езичен писател, преводач; екзарх Методий Стратиев; свещ. Асен Чонков и др. Възпитаници: Цанко Лавренов - художник; Георги Шагунов - капелмайстор; Петър Увалиев - общественик-емигрант; Енрико ди Мазей - италиански оперен певец, тенор; Димитри Иванов - журналист и преводач; Тодор Кювлиев - професор; Иван Петров - професор; Светлозар Раев - политик и художник; Павел Каръков - банатски българин, общественик, филолог, политзатворник и земеделски деятел; Илия Минев - един от водачите на легионерите в България; Димитър Ганев - диригент, общественик; Янко Ганев - български театрален актьор; Георги Ганев - диригент, музикант, общественик; Велик Вичев - архимандрит; Гаврил Беловежов - архимандрит; Иван Станчов - дипломат; Александър Николов - български джазов музикант и др. Френския колеж са завършили следните *раковчани*: епископ *Самуил Джундрин*, *Рафаел Йосифов Пеев* и неговият син Йосиф Рафаилов Пеев (1923-2006), а ст. н.с. *Иван Генов Говедаров* и зоотехникът Иван Генов Кубански започват обучението си там, но не го завършват поради закриването на колежа.[КБ02] G

Свети Андрей - първоначално мъжко католическо училище в Пловдив, основано през 1863 г. Организирано обучение на деца към Пловдивската католическа *енория* започва през януари 1854 по предложение на епископ *Андреа Канова*. То не е систематично. През 1862 г. преподавателят по латински език към *енорията* Андрей Пастори издава първия български учебник по италиански език. Първоначалното мъжко училище „Св. Андрей“ е основано на 31 юли 1863 г. от *свещеници-успенци* - Викторин Галабер, Лопир и Бартелеми. Три години по-късно към тях се присъединява и Александър Шелие. През 1870 г. училището се поема от свещ. Александър Шилие и се откриват допълнителни курсове по френски език. От средата на учениците са първите чиновници в Източна Румелия. През Руско-турската война училището е преобразувано на болница за ранени българи от средногорските и родопски села. Свещ. *Иван Пицийски* от село *Калъчлъ* е един от първите ученици. През 1897 г. той е назначен за директор на училището, длъжност която заема в продължение на петнадесет години. През 1907 г. *Роберт Менини* поверява училището на българските *мирски свещеници* при Пловдивската катедрала „Св. Лудвиг“. Министерството на просветата издава необходимите сертификати и признава свещениците за учители. След Балканските войни в училището са настанени 600 тракийски бежанци. На 31 юли 1923 г. училището е признато за народно училище, а свещениците-преподаватели - *Георги Гиев*, Франц Пъчев, Йосиф Гроздев и *Антон Карагъзов* са назначени и признати за народни учители с щатна категория и заплата. Учителите успяват да подготвят и издадат учебници за I, II, III и IV отделение за първоначалните католически училища, одобрени от Министерството на просветата през 1928 г. Училището редовно се посещава от 150 деца, преобладаващата част от които са католици. Сградата на училището не е пострадала от земетресението през 1928 г. През 1929 г. половината от сградата е съборена във връзка с въвеждането на новия регулационен план на Пловдив. През 1931 г. е построена нова сграда на училището едновременно с възстановяването на катедралата и митрополията. Композицията е проектирана от архитект Камен Петков. На освещаването на новата сграда присъства епископ *Анджело Джузепе Ронкали*. Директор на училището от 1912 г. до 1932 г. е свещ. *Георги Гиев* от *Балтаджиш*, който е учител в училището от 1907 г. От 1932 г. училището се поема от цивилни учители - католици, държавни служители. Същата година се чества 25-годишнина от признаването на училището от Министерството на просветата. Ежегодно училището издава Католическото календарче „Свети Андрей“. По-късно в сградата на училището е настанен техникумът по озеленяване, а след това и СПТУ по електропромишленост „Малчика“. През 1990-те години сградата е върната на църквата и дадена под наем.[КБ02] G

Свети архангел Михаил - младежко културно-просветно дружество, основано на 24 февруари 1930 г. в *Секирово*. [КБ02]

Свети Бенедикт - действащ католически манастир в кв. „Секирово“. Манастирът се намира до църквата „Свети Михаил архангел“. През 2006 г. сестрите-бenedиктинки откриват филиал на манастир „Сестри Бенедиктинки от Тутцинг“ в кв. „Секирово“ към гр. Раковски. Това е вторият техен манастир в България. Първият манастир на сестрите-бenedиктинки е в Царев Брод и е основан през 1924 година, но прекъсва своята работа след 9 септември 1944 г. Възстановява дейността си през 1992 г.[КЕБ] СД

Свети Йосиф (католическа болница) - болница в Пловдив, която съществува от след Освобождението до средата на XX век. Тя е един от многото символи на католическото присъствие в Пловдив. Католическа болница в Пловдив е имало още преди Освобождението. В „План на град Пловдив и околността“ от 1827 година, съставен от френския запасни офицер А. Йегершмид, са отбелязани католически манастир и църква на мястото, където е построена сегашната католическа катедрала и епископията, а също и католическа болница, на мястото на бившия Майчин дом на улица „Д-р Рашко Петров 3“. Това е по-скоро малка лечебница. Международната католическа болница „Свети Йосиф“ е основана през 1881 г. и първоначално се обслужва от сестрите-терциарки. При откриването си тя има 36 легла и се обслужва от 6 милосърдни сестри. Заслуга за нейното откриване имат *монсеньор Рейнауи* и неговият помощник *Роберто Менини*. През 1896 г. болницата е поверена на сестрите-викентинки. През 1899 г. и 1909 г. болницата е ремонтирана и разширявана. Така в навечерието на Балканската война капацитетът на болницата нараства на 90 легла. По време на Балканската и Първата Световна Война болницата е на разположение на войската. През 1914 г. сестра Даниела Яклевиц е управител на болницата с 10 сестри. Годишно през болницата са минавали 700-800 пациента. След Първата световна война започва изграждането на нова сграда в местността „Свещаровите ливади“. Новата триетажна сграда е завършена през 1927 г. Партерът и външната стена на източното стълбище са напълно разрушени от земетресението през 1928 г. След 1928 г. болницата носи името „Княгиня Евдокия“. Някои от *селските калугерки* от селата, формирали град Раковски, работят като милосърдни сестри в болницата. Неизлечимо болен, през есента на 1937 година Йордан Йовков заминава на лечение в Хисаря. Поради влошеното му състояние е опериран по спешност в болницата, където прекарва последните си дни. По-късно родолюбиви българи поставят паметна плоча на входа на болницата. Болницата не е мобилизирана във Втората световна война. Тя е закрыта през 1949 г. заедно с Клементинската болница в София. Това става със специален закон, който забранява на вероизповеданията да притежават болници и сиропиталища. От 1951 г. сградата ѝ се използва от Военна болница Пловдив. Известни лекари: Теофил Груев, директор на болница от 1928 до 1946 г.; Любен Телчаров работи в болницата през 1940-те.; Петко Проданов, директор на хирургичното отделение от 1900 до 1935 г.[КБ02] СД

Свети Йосиф (параклис) - параклис в енорията „Свети Михаил архангел“ в град Раковски, разположен до гробищния парк в кв. „Секирово“. Строежът на параклиса започва през есента на 2016 г. Първоначалният проект е църквата да бъде изградена скромно от камък и дърво, което да подчертае, че вярващите освен любовта не носят нищо със себе си след смъртта. Проектът претърпява промяна поради трудността да се намерят майстори, които обработват камък. Затова камъкът е заместен с тухла. Стилът на сградата е с изчистени

форми, което напълно илюстрира първоначалната идея, че хората са временно на този свят. Основните дарители за изграждане на храма са семейство от града (пожелали да останат анонимни), с чиято помощ е построена сградата. В строителството на храма с доброволен труд се включват и енориашите. Конструктивният проект е на проектанта *Младен Шишков*. *Амвонът* и *олтарът* са изработени от пловдивски майстор. В параклиса има четири статуи - на свети Йосиф; на Дева Мария Царица на света; на свети Антон и на света Фаустина Ковалска. Параклисът е осветен на 17 март 2018 г. с *литургия* отслужена от епископ *Георги Йовчев* в присъствието на кмета на града *Павел Гуджеров*, депутата Младен Шишков, католически свещеници от цялата страна, *миряни* и гости от епархията. След проповедта е извършен и ритуал на помазване с елей на олтара и четирите края на църквата. Параклисът е предназначен за заупокойни молитви и църковни погребални обреди. Стопанисва се от енорията „Свети Михаил архангел“. Енорист по време на изграждане на храма е свещ. *Румен Станев*. Параклисът служи също за

ректорална църква на вярващите, живеещи в района, с две редовни служби в сряда и събота сутринта. Храмов празник - 19 март.[КЕБ] СД

Свети Йосиф (*френски колеж*) - средно девическо католическо училище в Пловдив, съществувало в края на XIX и първата половина на XX век. Девическата конгрегация Св. Йосиф на Явлението е основана на 25 декември 1832 г. в Гаяк (Южна Франция) от Емили дьо Виалар (1797 - 1856), която става една от най-известните представителки на френското католическо мисионерство през XIX в. Първоначално целта на новосъздадената религиозна общност е да подпомага бедни и изоставени деца, но от 1835 г. се отдава на мисионерска дейност извън Франция. През 1866 г. в Пловдив идват монахини-йосифинки, които основават девическото училище „Св. Йосиф“. Първата директорка е сестра Евгени Лорес. В навечерието на Освобождението в него учат по около 50 момичета, които освен общото образование получават и отлична подготовка по френски език. Успенският образователен модел изпитан в *колежа „Св. Августин“* е възприет и следван от йосифинките, които през 1899 г. създават девическия колеж „Св. Йосиф“. Колежът започва с 8 монахини преподавателки и 150 ученички, някои от които са на пансион. Първата директорка е сестра Мари Бенард. В навечерието на Балканската война преподавателките са вече 15, а броят на ученичките надхвърля 300. Учебното заведение е признато от Министерството на народното просвещение, а образователната и възпитателната му дейност се характеризират със същите предимства, с които се слави и мъжкият колеж. Сградата на френския девически колеж „Свети Йосиф“ е построена през 1899 г. по проект на Георги Фингов и Вълко Вълкович. За външната украса на сградата са използвани лизени - елементите на ъглите на сградата и обрамчване на прозорците. След земетресението през 1928 г. арх. Камен Петков ремонтира сградата и надстроява трети етаж. Релефната украса на фасадата на сградата е в стил сецесион. По време на Балканската война и Първата световна война в колежа е настанена военна болница. Монахините от обществото на Св. Йосиф на Явлението в продължение на 26 месеца безвъзмездно изпълняват ролята на милосърдни сестри. През 1927 г. девическото училище „Св. Йосиф“ е слято с колежа. След тази година колежът приема до около 400 ученички годишно от детското отделение до осмия гимназиален клас. По-голямата част от ученичките са настанени на пансион. През 1931 г. в гимназиалните класове има 94 ученички, от които 61 българки, 14 еврейки, 8 гъркини, 4 арменки и по две италианки, рускини и туркини. В двора на колежа е издигната статуя на Свети Йосиф с Младенеца. Колежът е затворен през 1948 г. след национализиране на сградата и въвеждане на високи такси от новата власт. Днес сградата се използва от Филиала на Техническия университет, преди това е използвана от Медицинския институт. Следните *раковчанки* - Анка Иванова Лесова и монахините Никол (*Мариана Караколева*), Жоашен (*Анка Йозова Силикчийска*) и Захарина (*Ана-Мария Друмчийска*) - са възпитанички на колежа.[КБ02] СД

Свети Максимилиан Колбе - действащ католически манастир и дом на свещениците *францисканци-конвентуалци*, разположен в квартал „Нов център“ на град Раковски. Манастирът е осветен на 2 април 2000 г. и се стопанисва от монаси от *ордена на конвентуалците*. Първият настоятел на манастира е *Максимилиан (Йосиф) Балабански*. Св. Максимилиан Мария Колбе е негов покровител. Свещ. Балабански написва и му посвещава книга под заглавие „Св. Максимилиан Мария Колбе - Рицарят на Пренепорочната“.

През 2011 година в манастира е проведен международен симпозиум за 70-а годишнина от смъртта на Св. Максимилиан Колбе - дарил живота си за да спаси друг. На 25 май 2013 в манастира се провежда симпозиум на тема „Свидетели на вярата във Възкръсналия Христос“ с представяне на биографиите на 13 мисионери от ордена на конвентуалците. Свещ. *Йосиф Кривчев*, роден в село *Балтаджии*, е първият българин член на ордена. Храмов празник - 14 август. Известни настоятели: свещ. *Максимилиан Балабански*; свещ. *Венцислав Николов*; свещ. Атанаси Сулик; свещ. Евгений Ружански.[КЕБ] СД

Свети Михаил архангел - енорийски храм и енория, част от Софийско-пловдивската епархия на Римокатолическата църква. Територията на енорията е кв. „Секирово“. В енорията са родени католическите епископи (владици) *Викенти Пеев, Иван Романов, Симеон Коков и Георги Йовчев*. Затова някога село Секирово е наричано „владишкото село“. Първите сведения за покръстване в *Балтаджъ* са в регистър на венчавки и кръщенета от 1695 - 1699 г. воден от свещ. *Димитър Миркович* от съседното село *Калъчлъ*. Преди XIX век не е имало постоянен свещеник в селото. Вярващите са обслужвани от приходящ свещеник от енорията в *Калъчлъ*, което в края на XVIII век за известно време е седалище на епископа или от енорията в село *Даваджово*. Сведения има за свещениците *Джакомо Йошич* и *Михаил Добромиров*. Сведения за *Балтаджъ* са оставени също от епископ *Павел Гайдаджийски* и свещ. *Петър Ковачев*. През 1794 г. свещ. *Петър Ковачев* съобщава, че при посещението си в *Балтаджъ* е намерил 384 души, но не споменава за постоянен свещеник и енорийска къща, както е направил за *Калъчлъ*. Документирани сведения за постоянен свещеник в *Балтаджъ* има за свещ. *Йосиф Арабаджийски*, който е назначен за енорист в селото след завръщането си в България през 1832 г. Първата църква в селото е построена през 1839 г. от свещ. *Франческо Пеликан* от ордена на редemptористите. След пристигане на свещ. *Андреа Канова* от ордена на капуцините в България през 1841 година, той е поканен да освети новоизградената църква, но отказва с мотива, че постройка от плет и кал не може да бъде храм. През септември 1842 г. *Андреа Канова* опитва да получи разрешение да се построят по-подходящи храмове първо в *Балтаджъ* и *Даваджово*, но турската власт отказва. В по-късен етап през 1844 г. е получен султански ферман. На 24 ноември 1844 г. първата църква (с масивен строеж) е благословена в селото. Свещеник отново е свещ. *Йосиф Арабаджийски*. Като се възползва от препотвърждаването на религиозните свободи с Хатихумаюна от 1856 г. и от покровителството на европейските консули в Пловдив, *Канова* построява храмове във всички католически села. В *Балтаджъ* е построена по-голяма църква, която е благословена през август 1867 г. Свещеник е свещ. *Яко Яковски*. След Освобождението на България много от жителите на селото, работили по турските чифлици, се прибират за постоянно. Появява се необходимост от по-голяма църква. Свещ. *Ернесто Саватоне* започва да събира средства. Така на 8 май 1887 г. е поставен първият ѝ камък. Благославянето е извършено от помощник-епископ *Роберто Менини*, упълномощен от епископ *Франческо Рейнауди* (виж *храмът в Балтаджии преди Чирпанското земетресение*). След свещ. Ернесто до края на века в енорията са служели свещениците *Никола Деянин* (1892), *Арсен* (1893), италианец *Иван Непомук* (1894) и *Ангел Бадов* (1899). В началото на XX в. е построена камбанария. Може да се предположи, че тя е дело на архитект *Мариано Пернигони*, проектирал подобни камбанарии за катедралния храм „Свети Лудвиг“ в Пловдив и църквата „Пресвето сърце Исусово“. Свещ. *Ангел Бадов* поема посредничество между своите миряни и изселващите се от *Алифаково* турци при откупуването на техните земи. Той е енорист отново през 1917 г. По време на войните енористи са свещениците *Амброзий Комаров* (1912 и 1915) и *Грегори Гайдаджийски* (1914). През 1926 г. църковното настоятелство на храма решава да поръча две камбани от Италия с тонове „до диз“ и „еа (ла) диз“. Настоятелството иска да освободи от вносно мито поръчката, използвайки факта, че в България не могат да се произвеждат камбани с точно определени тонове. Назначена е експертна комисия за приемането и одобрянето на внесените от Италия две камбани. Същата обаче установява, че тоновете на камбаните не отговарят на поръчаните и църковното настоятелство отказва да ги приеме като несъобразени с тяхната поръчка. Началникът на Търговското и индустриално отделение при Министерството на търговията, промишлеността и труда *Радев* с телеграма № 2071 от 5 май 1926 г. запитва българската фирма *Велеганов* дали фабриката им може да лее камбани с точно определен тон и получава утвърдителен отговор. Поръчката е реализирана от *Благо Велеганов* и приета от комисия в състав: свещ. *Иван Говедаров*, дългогодишен органист и диригент на църковния хор при катедралата „Свети Лудвиг“, специализирал музика във Виена и *Близнаков* - тогавашен секретар на Пловдивската търговско-индустриална камара. От 1927 г. енорист е свещ. *Самуил Рончев*. *Чирпанското земетресение* през април 1928 разрушава храмовете в пловдивските католически села. След земетресението от храма се запазват непокътнати само статуите от олтарата и кръстът с Исус Христос. В

годините след земетресението до освещаване на новите църкви, частни плевници са оборудвани и използвани за църковни служби. На 24 март 1930 г. е благословен основният камък и започва изграждане на църквата. По същото време започва и строежът на храмовете на съседните католически села - „Пресвето сърце Исусово“ в *Калъчлии*, „Непорочно зачатие Богородично“ в Алифаково, „Свети Франциск Асизки“ в село Белозем и „Свети Антон Падуаки“ в село *Салалии*. Главна заслуга за това има апостолическият делегат в България *Анджело Ронкали*. Населението на *Балтаджи* - около 4000 души, участва с доброволен труд. Църквите „Пресвето сърце Исусово“ и „Свети Михаил архангел“ са изработени по един и същ проект, за храмове с дължина 73 м и ширина 24 м. Височината на камбанариите е 41 м. Сградите са трикорабни базилики, побиращи около 2000 богомолци всяка (със 750 места за сядане), с по две квадратни камбанарии. Те са проектирани от архитект Камен Петков. Задачата да построи църквите арх. Петков получава след конкурс между български и италиански архитекти, журиран във Ватикана. Храмът „Свети Михаил архангел“ е осветен на 8 декември 1931 г. от епископ *Викенти Пеев*. По това време *енорийски свещеник* е свещ. *Самуил Йозов Рончев*. През 1936 г. той купува часовник, който монтира върху църквата. След него *енорийски свещеник* е свещ. *Лавренти Стрехин*. По време на следобедна служба през октомври 1944 година, свещ. *Флавиан Манкин* е насилствено отвлечен от църквата. Двама от неговите *миряни* - *Гено Буров* и *Рафаел Пеев*, опитали са да го защитят, са също арестувани от народната милиция. Предполага се, че те са убити рано сутринта на 21 октомври 1944 г. в гората около река Стряма. През 1952 г. по така наречените *католически процеси* родените в *енорията* свещеници *Дамян Гюлов*, *Рафаил Пеев*, *Марин Петков* и епископ *Иван Романов* са осъдени на 12 години лишаване от свобода, а свещениците *Франц Нонов* и *Георги Митов* - на десет. Два месеца по-късно епископ Иван Романов умира в затвора. Свещ. *Лъв Рончев* дълги години е *енорист* в *енорията* след излизане от затвора, където излежава 12-годишна присъда по големия католически процес от 1952 г. Енорийският дом е конфискуван и в края на 50-те години в него е настанено родилно отделение. След това сградата е използвана от читалище „Девети септември“ и районното управление на Министерството на вътрешните работи. След пожар в края на 70-те години сградата на бившия енорийски дом е съборена. През 1957 г. в *енорията* започва подготовка на двама младежи за свещеници - Богдан Бакалски от Дуванлии и *Йозо Пицийски* от *Генерал Николаево*. Пицийски е ръкоположен за свещеник на 15 ноември 1959 г. от епископ Кирил Куртев в църквата „Възнесение Господне“ в Пловдив. През 1974 г. свещ. *Йозо Пицийски* е назначен за *енорийски свещеник* в *енорията*, където служи до 1999 г. След политическите промени през 1989 г. свещ. Пицийски построява нов енорийски дом до църквата. След него *енорист* е неговият племенник - свещ. *Йовко Пицийски*. В края на 1970-те на фасадата на храма са монтирани 5 статуи: гипсова статуя на Исус Христос с височина 3,20 м и 4 дървени статуи с височина 2,40 м на светците Франциск Ксаверий, Лаврентий дякон и мъченик и др. В края на XX в. дървените статуи са премесени в залата на културен център „Спиритус“ към храма „Свети Дух“ в Пловдив. Статуята на Исус Христос е демонтирана през 2018 г. поради повреда от климатичните условия. Църквата е ремонтирана основно през 2012 г. На 10 ноември 2002 г. по линията на „*Каритас България*“ се открива специален медицински център за обслужване на тежко болни хора по домовете от специално обучен за целта персонал. Скоро след това в *енорията* започва строителството на *манастира „Сестри Бенедиктинки от Тутцинг“*. През есента на 2005 г. свещ. *Йовко Пицийски* заминава за Рим, където продължава образованието. След него *енорист* е свещ. *Румен Станев*. При реставрирането на главния *олтар* на църквата през 2013 г. е открито писмо от 1919 година, адресирано „до този, който го отвори пръв“. Негов автор е *енорийският свещеник* по това време свещ. Самуил Рончев. На четири страници се съдържа различна информация, една част от която е свързана с историята за сглобяването на олтара, който е взет от църква в Одрин, която турците затварят. Описано е, че това е вече двадесетият олтар, който майстор от Калояново прави в епархията. При реставрирането е забелязано, че олтарът е снаден с разминавания. В писмото се казва още, че въпреки трудните времена след войните, хората са помагали много за поддръжката на храма и монтирането на олтара. Описани са и кои са монахините и за какво са се грижили. Има информация за живота по онова време, като се дават и сведения за стойността на различни продукти, необходими в ежедневието и са приложени монети и хартиени парични знаци. През 2016 - 2018 г. с дарения и доброволен труд на вярващите е построен гробищният *параklис „Свети Йосиф“*. Храмът е ремонтиран през есента на 2018 г. На 6 май 2019 г. по време на *Апостолическото поклонничество на папа Франциск в България* в църквата се провежда среща на папата с над 750 представители на католическата общност в България. През август 2019 г. започва демонтирането на *тръбен орган* от *енория* „Свети Иван Мари Виане“ в град Базел в Швейцария и транспортирането му до църквата. За неговото сглобяване в храма през лятото на 2020 г. пристигат трима музикални специалисти от Швейцария, Италия и Франция. Органът е благословен на 10 септември 2020 г. от епископ Румен Станев. От есента на 2020 г. *енорист* е свещ. Неделчо Начев. През 2020 г. са регистрирани 69 кръщения,

116 погребения и 12 венчавки. Кръщенията и погребенията са сравними с предходните години, но венчавките са по-малко, което може да се обясни с предприетите ограничения във връзка с пандемията *Ковид-19*. Процесът за *беатификация* на свещ. Фортунат Бакалски започва на 3 май 1985 г. с писмо от свещ. *Йосиф Търновалийски*, който събира документите, свързани с свещ. Фортунат. На 25 август 1998 г. към процеса са присъединени и свещ. *Флавиан Манкин* и епископ *Иван Романов*. На 23 октомври 2023 година в храма е проведена първата публична сесия от беатификационния процес на тримата мъченици на вярата от *Софийско-пловдивската епархия*. На сесията присъстват епископите *Георги Йовчев*, Христо Пройков, Румен Станев и свещеници от трите български католически епархии, също и сестри от различни конгрегации. На публичната сесия присъства и Апостолическият нунций в България архиепископ Лучано Суриани. По време на сесията са прочетени биографиите на мъчениците, положени са клетви от назначените на различни длъжности за изпълнението на тази кауза и са подписани и подпечатани необходимите документи. Храмов празник - 29 септември.[Авторска © Иван Плачков] СД

Свети Феликс - чифлик, чието формиране започва през 1856 г. когато за издръжката на *Софийско-пловдивския викариат* епископ *Андреа Канова* закупува земя в землището на село Алханово (днес Браниполе). Така започва да се формира чифлик първоначално известен като владишкото имение. С годините са закупени съседни ниви и така до средата на XX век имението разполага с 1260 дка плодородна земя в землището на Алханово и на съседното село Коматеево. От приходите на имението се издръжат редица църковни и социални институции. За обработка на земята в имението са идвали цели семейства от селата *Балтаджии* и *Калъчлии*. За нуждите на католиците, работещите в чифлика, през 1900 г. на територията на имението е издигната католически молитвен дом „Свети Феликс от Канталиче“. Имението е разположено в подножието на Родопите и има полупланинския климат. Поради това то е използвано като санаториум за лечение и възстановяване на болни духовници. Имението се управлява от духовниците на викариата. Свещ. Амброзий Комаров управлява имението от 1917 до 1925 г. На територията на чифлика са намерени фрагменти от плочи с гравюри и други следи от тракийската култура, които свещениците предават на Педагогическия музей към *Френския католически колеж* в Пловдив. След закриване на музея, те се съхраняват в Археологическия музей в град Пловдив. Между двете световни войни земеделието в чифлика е модернизирano. Построена е мелница, закупена е вършачка и друга земеделска техника. Свещ. Франческо Галони прави опити да открие Аграрно училище с италианско финансиране в землището на имението. Мелницата е конфискувана през 1947 г. по Закона за национализацията. По-късно имотът е напълно отчужден. След политическите промени през 1989 г. собствеността на земеделската земя е възстановена на църквата в идеални граници. Земята на парка, под детската градина и под здравната служба в центъра на село Браниполе стават собственост на епархията. През октомври 2017 г. се стига до споразумение за размяна, с което се дава възможност общината да изгради нова детска градина.[КБ02] СД

Свети Франциск от Асизи - най-старата запазена хоругва в енорията „Пресвето сърце Исусово“. Съхранява се в *музейната сбирка* към църквата „Пресвето сърце Исусово“. На нея е изобразен Свети Франциск от Асизи, приемащ първите членове в ордена от *Третия ред* – светците Лукезе и неговата съпруга Бонадонна. Хоругвата е изработена в Рим от проф. Папиани и е подарък от сестрите-терциарки. На фона е пресъздадена църквата, построена в енорията през 1892 г. от свещ. *Самуил Нутини*. На плата на български е написано „Свети Франциско моли се за нас“. Хоругвата е поръчана от италианския мисионер свещ. Серафино от Неапол, завърнал се в родината си. Хоругвата е използвана за първи път на шествие (алай) през 1923 г. във връзка с тривековния юбилей от началото на приемане на католическата вяра в *Калъчлии*.[МВФ]

светилище - понякога наричани малки *апсиди* или малки *олтари*, са *параклиси*, организирани в краищата или средата на допълнителните кораби (ако не са използвани за изходи на църквата) в храм.[Уикипедия]

свещеници, родени в енорията „Пресвето сърце Исусово“ - свещ. *Михаил Добромиров*, ръкоположен за свещеник на 28 октомври 1716 г.; свещ. *Йосиф Арабаджийски*, ръкоположен за свещеник през 1832 г.; свещ. *Яко Яковски*, ръкоположен за свещеник на 14 декември 1845 г.; свещ. *Петър Арабаджийски*, ръкоположен за свещеник през 1846 г.; свещ. *Амброзий Рончев*, ръкоположен за свещеник на 8 декември 1875 г.; свещ. *Иван Пицийски*, ръкоположен за свещеник на 17 март 1877 г.; свещ. Никола Делянин, ръкоположен за свещеник на 15 август 1889 г.; свещ. *Климент Джундрин*, ръкоположен за свещеник на 10 декември 1890 г.; свещ. Евгений Райков, ръкоположен за свещеник на 14 август 1891 г.; свещ. Лудвик

Бойкин, ръкоположен за свещеник на 21 септември 1894 г.; свещ. Валентин Делянин, ръкоположен за свещеник на 15 март 1896 г.; свещ. Андрей Хранеников, ръкоположен за свещеник през 1897 г.; свещ. Едуард Зайков, ръкоположен за свещеник на 24 ноември 1899 г.; свещ. Доменик Балджиев, ръкоположен за свещеник на 26 октомври 1902 г.; свещ. Йосиф Зайков, ръкоположен за свещеник на 26 октомври 1902 г.; свещ. *Иван Говедаров*, ръкоположен за свещеник на 24 септември 1904 г.; свещ. *Киприян Делянин*, ръкоположен за свещеник на 22 декември 1906 г.; свещ. Йосиф Гроздев, ръкоположен за свещеник на 19 март 1907 г.; свещ. *Йосиф Стойков*, ръкоположен за свещеник на 1 юни 1912 г.; свещ. *Антон Карагьозов*, ръкоположен за свещеник на 20 септември 1913 г.; свещ. *Самуил Рончев*, ръкоположен за свещеник на 1 април 1917 г.; свещ. *Лавренти Стрехин*, ръкоположен за свещеник на 19 юли 1933 г.; свещ. *Роберт Прустов*, ръкоположен за свещеник на 18 юли 1933 г.; свещ. д-р *Петър Сарийски*, ръкоположен за свещеник 3 март 1935 г.; свещ. *Флавиан Манкин*, ръкоположен за свещеник на 17 декември 1938 г.; свещ. проф. *Йосиф Гагов*, ръкоположен за свещеник 17 октомври 1937 г.; свещ. *Йосиф Търновалийски*, ръкоположен за свещеник през 1938 г.; свещ. *Тимотей Зайков*, ръкоположен за свещеник през 1938 г.; епископ *Самуил Джундрин*, ръкоположен за свещеник на 4 юни 1944 г. и за епископ на 26 май 1979 г.; свещ. *Лъв Рончев*, ръкоположен за свещеник през 1939 г.; свещ. Слав Стойков, ръкоположен за свещеник през 1948 г.; свещ. Крум Стрехин, ръкоположен за свещеник през 1948 г.; свещ. *Велик Павлов*, ръкоположен за свещеник на 29 юни 1950 г.; свещ. *Андрей Търновалийски*, ръкоположен за свещеник през 1957 г.; свещ. Алонцо Павлов, ръкоположен за свещеник през зимата на 1953 г.; свещ. *Симеон Луков*, ръкоположен за свещеник на 6 май 1951 г.; свещ. *Максимилиян Балабански*, ръкоположен за свещеник на 16 юли 1950 г.; свещ. *Чолю Делянин*, ръкоположен за свещеник през 1953 г.; свещ. *Йосиф Пицийски*, ръкоположен за свещеник на 15 ноември 1959 г.; свещ. *Петър Кьосов*, ръкоположен за свещеник на 21 август 1994 г.; свещ. *Любомир Венков*, ръкоположен за свещеник на 21 август 1994 г.; свещ. *Йовко Пицийски*, ръкоположен за свещеник на 27 септември 1997 г. и свещ. *Борис Стойков*, ръкоположен за свещеник 16 юли 2005 г.[СРГН]

свещеници, родени в енорията „Свети Михаил архангел“ - свещ. *Йосиф Ружин*, ръкоположен за свещеник на 8 март 1879 г.; свещ. *Иван Спасов*, ръкоположен на 20 септември 1879 г.; свещ. Франциск Пачов; епископ *Викенти Пеев*, ръкоположен за свещеник на 15 март 1896 г. и за епископ на 13 декември 1912 г.; свещ. Винкенти Кисов, ръкоположен на 28 септември 1896 г.; свещ. *Антон Йовчев*, ръкоположен за свещеник през 1898 г.; епископ *Иван Романов*, ръкоположен за свещеник на 21 януари 1901 г. и за епископ на 4 октомври 1942 г.; свещ. *Георги Гиев*, ръкоположен за свещеник през 1901 г.; свещ. Франческо Чувалков, ръкоположен за свещеник на 24 септември 1904 г.; свещ. Бенедикт Чувалков, ръкоположен на 23 декември 1905 г.; свещ. д-р *Дамян Гюлов*, ръкоположен за свещеник на 31 януари 1910 г.; свещ. *Козма Гюлов*, ръкоположен за свещеник на 31 януари 1910 г.; свещ. Августин Плачков, ръкоположен за свещеник през 1917 г.; епископ *Симеон Коков*, ръкоположен за свещеник на 29 януари 1923 г. и за епископ на 4 декември 1960 г.; свещ. Богдан Гиев, ръкоположен за свещеник през 1923 г.; свещ. Йосафат Марков, ръкоположен за свещеник през 1923 г.; свещ. *Йосиф Кривчев*, ръкоположен за свещеник на 17 март 1923 г.; свещ. Богдан Табаков, починал през 1975 г.; свещ. Марин Петков, ръкоположен за свещеник през 1933 г.; свещ. *Иван Гаджов*, ръкоположен за свещеник 13 август 1933 г.; свещ. *Арсен Антонов*, ръкоположен за свещеник на 17 март 1934 г.; свещ. *Венко Плачков*, ръкоположен за свещеник 2 септември 1934 г.; свещ. *Недялко Романов*, ръкоположен за свещеник 2 септември 1934 г.; свещ. *Георги Митов*, ръкоположен на 30 март 1937 г.; свещ. Амброзий Ружин, ръкоположен за свещеник през 1940 г.; свещ. Йероним Генчев, ръкоположен за свещеник на 24 декември 1940 г.; свещ. *Рафаил Пеев*, ръкоположен за свещеник на 20 септември 1941 г.; свещ. *Франц Нонов*, ръкоположен за свещеник през 1942 г.; свещ. Венцислав Домовчийски, починал през 1978 г.; свещ. Климент Ночев, ръкоположен през 1942 г.; свещ. Доменик Романов; свещ. Георги Арлашки, ръкоположен за свещеник 4 декември 1949 г.; свещ. *Петър Изамски*, ръкоположен за свещеник на 25 март 1958 г.; епископ *Георги Йовчев*, ръкоположен за свещеник на 9 май 1976 г. и за епископ на 6 юли 1988 г.; свещ. *Младен Плачков*, ръкоположен за свещеник на 28 юни 2008 г.[КАЛА]

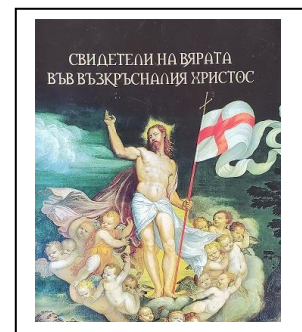
свещеници, служили в енорията „Непорочно зачатие Богородично“ (енористи) - свещ. Франческо Човалков; свещ. Венцислав Гайдаджийски (1918-1960); свещ. *Николай Радев* (1961-1990); свещ. Симеон Луков (1991); свещ. Максимилиян Балабански (1992-1993); свещ. Георги Арлашки (1995-1999); свещ. *Йосиф Пицийски* (1999-2005); свещ. Артур Хелстовски; свещ. Евгений Ружански (2024-).

свещеници, служили в енорията „Пресвето сърце Исусово“ (енористи) - свещ. Джакомо ХоMODEЙ (1643-1652); свещ. Атанас Радов (1652-1661); свещ. Тимотей (1661-1666); брат Ироним (1666-1677); свещ.

Димитър Миркович (1695-1699); свещ. Джакомо Йошич (1703-1717); свещ. Иван Роди (1717-1720); свещ. *Михаил Добромиров* (1720-1723); свещ. Петър Милошевич (1723-1725); свещ. *Михаил Добромиров* (1725-1738); свещ. Станислав Дули (1740-1741); свещ. *Никола Радовани* (1742-1753); свещ. Васил Радовани (1754-1755); свещ. Петър Андрей Петини (1755-1759); свещ. *Георги Радовани* (1759-1771); свещ. *Павел Гайдаджийски* (1771-1777); свещ. *Петър Ковачев* (1777-1794); свещ. *Андрея Тунов* (1802-1833); свещ. *Иван Фортнер* (1833-1835); свещ. *Иван Птачек* (1835-1840); свещ. Онуфрий Канестрифе (1841-1843); свещ. Елект от Карманьола (1843-1845); свещ. *Едуард Валпа* (1845-1872); свещ. Верекунд (1872-1880); свещ. *Самуил Нутини* (1880-1894); свещ. *Северин* (1894-1901); свещ. *Климент Джундрин* (1901-1914); свещ. Йероним Ярков (1914-1914); свещ. *Никола Селимов* (1914-1917); свещ. *Климент Джундрин* (1917-1919); свещ. *Козма Гюлов* (1919-1927); свещ. *Ангел Бадов* (1927-1930); свещ. Амброзий Комаров (1930-1932); свещ. Ангел Бадов (1932-1935); свещ. Августин Плачков (1935-1937); свещ. д-р *Дамян Гюлов* (1937-1941); свещ. Рафаил Станев (1941-1945); свещ. Лино Драганов (1945-1952); свещ. *Кирил Тосков* (1952); свещ. Климент Ночев (1952-1955); свещ. Станислав Танчев (1955-1957); свещ. Амброзио Ружин (1957-1958); свещ. Петър Бегов (1858-1959); свещ. Благой Немов (1959-1960); свещ. Климент Ночев (1960-1974); свещ. Лино Драганов (1974-1982); свещ. *Георги Йовчев* (1982-1987), по-късно ръкоположен за епископ; свещ. *Петър Изамски* (1987-2008); свещ. *Димитър Димитров* (2008-2018) и свещ. *Младен Плачков* (от 2018).[ССГН]

свещеници, служили в енорията „Свети Михаил архангел“ (енористи) - свещ. *Йосиф Арабаджийски* (1832-1938); свещ. *Франческо Пеликан* (1938-1940); свещ. *Йосиф Арабаджийски* (1941-1857); свещ. Лудвиг Сторци (1858); свещ. *Йосиф Арабаджийски* (1959-1862); свещ. *Яко Яковски* (1862-1872); свещ. *Ернесто Саватоне* (1874-1892); свещ. Иван Непомук (1893-1899); свещ. *Ангел Бадов* (1899-1912); свещ. Амброзий Комаров (1912-1913); свещ. Григорий Гайдаджийски (1914); свещ. Амброзий Комаров (1915-1917); свещ. Ангел Бадов (1917-1927); свещ. *Самуил Рончев* (1927-1943); свещ. *Лавренти Стрехин* (1943-1952); свещ. *Лъв Рончев* (1960-1973); свещ. *Йосиф Пицийски* (1974-1999); свещ. *Йовко Пицийски* (1999-2005); свещ. *Румен Станев* (2005-2020), ръкоположен за епископ и свещ. Неделчо Начев (2020-).[КАЛА]

Свидетели на вярата във Възкръсналия Христос - малка книжка на 64 страници, издадена от свещениците *Францисканци-конвентуалци* в България през 2013 година в Раковски. Тя съдържа 13 доклада от проведения на 25 май 2013 г. в манастира „Свети Максимилиан Колбе“ в град Раковски францискански форум на тема „Свидетелите на вярата във Възкръсналия Христос“. Книгата включва снимки на *свещениците конвентуалци* от България и от моменти от работата на форума.[СВВХ13]

Севишлие - турско село, заличено през 1886 г. поради изселване без административен акт. Земята на с. Севишлие (Севишлии) (на турски: Sevişli, Sevişlie) е присъединена към Муратлии (дн. Момино село).[Уикипедия]

Секирево - официалното наименование на кв. „*Секирово*“ от 7 декември 1934 г. до 26 юни 1943 г. Наред с него във вестниците в този период продължава да се използва Секирци и започва да се налага Секирово.[НМЦБ]

Секирово (*изписване до 1945 година и като: Сѣкирово*) - бивше село и средният от кварталите на град Раковски. Селището е разположено на един километър южно от пътя Пловдив-Брезово-Казанлък. Старото име на населеното място е *Балтаджиш* (изписвано и *Балтаджъ*). В квартала действа енория „Свети Михаил архангел“ на Софийско-пловдивската католическа епархия. Едни от първите сведения за село *Балтаджъ* са в османските данъчни регистри от XVI в. Там селището фигурира с имената *Балтаджъ* (на османски турски: بالتهجي, на турски: Baltacı) и *Кадирджикли*. Приходът на селището е формиран от данъчно облагане върху добив от: пшеница, ечемик, кошер, сено, плодове, зеленчукови градини, и други такси. В Желепкешанския регистър от 1576 г. в селото са вписани 17 желепкешани. В регистър от 1596 г. също е записано, че селото има имам. През следващите векове в района на селището започват да се завръщат *българи-навлияни* от Северна България,

които с времето приемат католицизма. Първите сведения за покръстване в *Балтаджъ* са в регистър на венчавки и кръщенета от 1695 - 1699 г. През XVII в. сведения за селото са оставени от епископ *Никола Радовани*, който в средата на века пише, че в селото е намерил 49 католически къщи с 375 души и от апостолическия викарий на *Софийско-пловдивския апостолически викариат Петър Ковачев* (Царски), който в рапорт до Конгрегацията от 14 август 1794 отбелязва, че в селото има 384 души и малко турци. Документирани сведения за постоянен свещеник в *Балтаджъ* има за свещ. *Йосиф Арабаджийски*, който е назначен за *енорист* в селото след завръщането си в България през 1832 г. През 1836 г. в *Балтаджъ* имало 70 къщи, 500 жители и други

400 работели и живеели по околните турски чифлици, 40 новородени, 20 умрели и 8 женитби. Приемането на католицизма не става бързо и лесно. Историята пази множество случаи на гонене на мисионери или бягства на цели семейства от местата, където те активно проповядват и действат. Процесът завършва през 1839 година с присъединяването към католицизма на последните павликянски семейства от село *Балтаджъ*. Последната непокръстена павликянка от селото е баба *Съба Петкова*. Първата църква в селото е построена през 1839 г. През 1844 г. свещ. *Андреа Канова* успява да получи султански ферман за строежа на малка църква и на 24 ноември 1844 г. той благославя първата църква с масивен строеж в селото. През 1862 г. свещ. *Яко Яковски* е назначен за *енорист* в село *Балтаджъ*. Следващата година той успява да убеди общината да отпусне средства за създаване на първото училище и става пръв негов преподавател. През 1867 г. успява да построи по-голяма църква, която е благословена през август. Временното руско управление в българските земи възнагражда общината с 9346.50 гроша. С тези средства, с помощта на местното население и със средства на свещ. *Ернесто* през 1879 г., е построена нова сграда на училището. След Освобождението на България селото носи името *Балтаджи* и много жителите, работили по турските чифлици, се прибират за постоянно. Появява се необходимост от по-голяма църква. Свещ. *Ернесто Саватоне* започва да събира средства. Така на 8 май 1887 г. е поставен първият ѝ камък. В началото на XX в. е построена и камбанария до храма. Потребителна кооперация в *Балтаджи* е създадена през 1906 година, като земеделско спестовно дружество с цел кредитиране на земеделските стопани и ограничаване на ширещото се лихварство. Кооперацията има важна роля в процеса на откупуване на земите на изселващите се от *Алифакovo* турци от жителите на *Балтаджи*. В началото на 1909 г. в селото е създадено читалище „*Петър Богдан Бакиев*“. В началото на юни 1921 г. Окръжният съвет в Пловдив прави предложение село *Балтаджи* да се преименува на село *Бориславово*. В периода между световните войни съществуват следните църковни културни и просветни дружества в *Балтаджи* - дружество „*Богдан Бакич*“ (1928), Младежко културно-просветно дружество „*Св. Архангел Михаил*“ (1930) и католическото дружество „*Св. Андрей*“. Първият трус на *Чирпанското земетресение* регистриран в 11 часа 20 минути преди обяд на 14 април 1928 г. срутва камбанарията на църквата в селото. Вторият трус на 18 април в 21 часа и 20 минути вечерта срутва училището, енорийския дом и самата църква (остават непокътнати само олтара, статуите от олтара и кръстът с Исус Христос). Много частни домове са изцяло или частично разрушени. Цар Борис III и епископ *Викенти Пеев* посещават селото и околните села на другия ден и организират първата материална и духовна помощ. На 20 април цар Борис отново обикаля селата заедно с брат си. Строежът на нова църква започва през 1930 година. Сградата е трикорабна базилика с две квадратни камбанарии. Храмът е завършен през 1931 г. и осветен на 8 декември същата година. На 14 август 1934 година селото е преименувано на *Секирци*. На 7 декември 1934 година името е променено на *Секирево*, на 26 юни 1943 година - на *Архангелово* и на 27 април 1945 година - на *Секирово*. На 29 ноември 1936 г. е пусната в експлоатация електрическата мрежа в селото. То е хранено от електроцентраля „*Въча*“. В началото 1940-те години в селото има клон на дружество „*Червен кръст*“ и клон на Съюза за закрила на децата в България. Строежът на общинския дом (съвета) започва през август 1941 г. по време на мандата на кмета *Иван Петков*. През периода 1946 - 1949 г. е прокаран водопроводът в селото. На 3 октомври 1948 г. е основано ТКЗС в селото. Първоначално има 45 члена с хиляда декара земя и 5 крави. Първият председател е *Иван Лесов*. На 15 октомври 1954 година селото е слято с *Генерал Николаево*, а на 22 декември 1961 година е отделено. Енорийският дом е конфискуван и в края на 50-те години в него е настанено родилно отделение. След това сградата е използвана от читалището. През 1959 г. е изграден стадион в селото. През 1963 е открита сегашната сграда на училище „*Христо Ботев*“. В старата сграда на училището до църквата започва да работи детска градина с 24 деца. На 3 февруари 1966 г. селищата *Генерал Николаево*, *Парчевич* и *Секирово* се обединяват в ново населено място - град

Раковски (на допълнителната снимка - подготовката на митинг в Секирово, 1945-1946 г.).[Авторска © Иван Плачков] СД

Секирово (футболен клуб) - футболен отбор от град Раковски. Възстановен е през 1991 г. Играе домакинските си срещи на стадион „Петър Парчевич“ в кв. „Секирово“ с капацитет от 1500 места. През 1954 г. в село Секирово се създава първото физкултурно дружество, с което започват да се провеждат организирани футболни мачове. От 1955 г. до 1975 г. футболният отбор към дружеството играе в районните групи и по-късно в Северна окръжна група. Няколко години след формиране на новия град Раковски, през 1975 г. футболният клуб е закрит и местните футболисти играят в градския клуб „Дибенко“, по-късно „Металург“ и образувания през 1985 г. футболен клуб „Легия“. На 7 юли 1991 г. играчите от кв. „Секирово“ формират ФК „Секирово“. Треньори на отбора са *Тобия Момин*, *Гено Даймов*, *Иван Костов*, *Ганчо Пеев*, *Румен Димитров*, *Георги Разложки*, *Трифон Панчев*, *Жеко Димитров* и др. През лятото на 2023 г. клубът влиза в Трета Югоизточна лига, а от есента на същата година треньор е Николай Домакинов. От школата на клуба е футболистът *Стефан Киков*. Президенти на клуба от 1991 г.: *Милко Антонов* (1991-1999), *Любен Бориспасов* (1999-2002), *Недялко Ванев* (2002-2008) и *Стефан Пенсов* (2008-).[65ГОФГР] СД

Секирци - официалното наименование на кв. „Секирово“ за няколко месеца от 14 август 1934 г. до 7 декември 1934 г.[НМЦБ]

Селджиково - наименованието на село Калояново преди 1934 г.[НМЦБ]

СЕЛИМОВ, Никола (неизв. - 21 IV 1932) - *мирски свещеник*. Роден в село *Хамбарлии*. Завършва духовното си образование в *Католическата семинария* в Пловдив. Приема свещенически сан на 9 юни 1890 г. Свещ. Никола Селимов е избран за секретар на архиепископ *Роберт Менини*. От 1914 г. е *енорист* в *Калъчлии*. Той препокрива църквата с марсилски керемиди, според желанието на неговия предшественик свещ. *Климент Джундрин*. Завършва също започнатата от свещ. Климент семейна книга. На 13 декември 1917 г. свещ. Селимов е назначен за *енорийски свещеник* в Пловдив. На 19 април 1921 г. в Пловдив е отбелязан тържествено 25-годишният свещенически юбилей на епископ *Викенти Пеев*. Свещ. Никола Селимов приветства юбиляря от името на мирското духовенство. Умира в *Католическата болница в Пловдив* на 21 април 1932 г. от пневмония. Награден от цар Борис III с “Декорация за граждански заслуги”.[ССГН]

селище от градски тип - термин за вид селище, използван за полуградско населено място в бившите социалистически страни, включително България - тогава Народна република България. Критериите за създаване на селища от градски тип са свързани с броя и процентния дял на жителите, заети в селското стопанство. Често този тип селища се създава покрай „градообразуващо“ промишлено предприятие или гара, неофициално се използва и за описването на села с територия и население за малък град с обществен градски транспорт и други характерни за градската инфраструктура елементи, но без статут на град. Селища от градски тип в България са създадени със Закона за обявяване на села и селища за градове и селища от градски тип от 1964 г. Само 3 населени места са получили такъв статут през 1964 г. - Генерал Николаево и бъдещите градове Мизия и Белово. Терминът не се използва в териториалното устройство на Република България.[Уикипедия]

Селски калугерки - монашеска общност в католическите села. През XIX и XX век при католическото население в селата *Калъчлъ* и *Балтаджъ* съществува форма на монашество, наричана „калугерки в селото“ или „селски калугерки“. Това са жени, които дават обет за безбрачие, остават в бащиния си дом и се посвещават на служба на Католическата църква. Те подпомагат свещениците в църковните служби и поддръжката на църквите. Когато селските калугерки се появяват през втората четвърт на XIX в., те са много добре приети и от духовенството, и от населението. Обратът идва от факта, че с времето броят им главоломно нараства. Например, през първата половина на XX век той стига до 50 - 60 жени в *Калъчлии*, а в *Балтаджии* - до 200 - 300 жени. Епископ *Андреа Канова* се опитва да ограничи този тип монашество като издава окръжно (писмо, изпратено до енориите) „калугерки“ да се наричат тези, които има специално разрешение за това от епископа. В началото на XXI век останалите живи селски калугерки в Пловдивско се броят на пръсти.[КБ02]

СИЛИКЧИЙСКА, Жоашен Йозова (18 VII 1920-5 X 1997) (рождено име Анка) - монахиня, йосифинка, милосърдна сестра. Родена на 18 юни 1920 г. в село Балтаджиш. По време на Чирпанското земетресение през 1928 г. те е затрупана в руините на родния си дом и почти обезобразена. Родителите в молитвите си я обещават на Бога и решават, че ако оживее и ако тя иска ще стане монахиня. Тя е поверена на грижите на монахините от Девическия колеж „Свети Йосиф“ в Пловдив и посещава началното девическо училище към колежа. Родителите ѝ не плащат такса за обучението ѝ, но често се отблагодаряват с доставки на зеленчуци за кухнята към колежа. Средното си образование завършва в едноимения колеж на йосифинките в София. Нейна леля е била монахиня в Палестина. Родителите на Анка се опитват да я изпратят при нея, но тя отказва поради голямата криза, болести и липсата на храна в района. След завършване на колежа седемнадесет годишна тя заминава за Лион, Франция, където постъпва в ордена на йосифинките и приема името Жоашен. В Лион работи 13 години като медицинска сестра в детско отделение при доктор хирург уши-нос-гърло, където извършва и следоперативно наблюдение на децата по домовете им. Следващите 12 години служи в Марсилия, където животът ѝ е също милосърдие и грижа за хората в нужда в социален дом. В този дом тя се грижи за деца, чиито родители са в процес на разделяне и чакат право на попечителство. След получаване на съобщение за загуба на близки хора в България, тя прави първото си посещение в България в първата половина на 1960-те години. След завръщането си във Франция тя е променена и с времето започва все повече и повече да мисли да се прибере в Родината си, за да помага на семейството си. През следващото десетилетие тя пътува няколко пъти до България и през 1976 г. прави окончателния си избор да се върне в България завинаги и да откаже от монашеството си. За да си възстанови българското гражданство е принудена да се откаже от френското. Умира на 5 октомври 1997 г. Погребана е в гробищния парк на родното си място.[АББП]

Слав Бойкин (фестивал) - национален фолклорен танцов фестивал „Слав Бойкин“ е музикално-танцов спектакъл, който има за цел да открива и популяризира млади таланти от цялата страна и дава възможност за изява на творческите им заложби чрез музиката и танца. Той няма конкурсен характер и не се оценява от професионално жури. Събитието се организира от Община Раковски и читалище „Св. св. Кирил и Методий“. Фестивалът се провежда ежегодно през октомври или ноември от 2013 г. и носи името на Слав Бойкин - първия ръководител на самодейния танцов състав при читалище „Св. св. Кирил и Методий“ в град Раковски.[БСЛА]

Слав Бойкин (фолклорен ансамбъл) - ансамбъл за народни танци и песни „Слав Бойкин“ е създаден през 50-те години, като танцов състав. През десетилетията е награждаван с много награди и отличия на регионални и национални фестивали и събори. Първият ръководител на състава е Слав Бойкин. От 1 септември 1988 г. фолклорният ансамбъл носи неговото име. Ансамбълът наброява около 60 души. Награди: Лауреат на Международен фолклорен фестивал в гр. Тремоли, Италия през 2001 г.; Отличен е с много грамоти и награди в Румъния, Франция в гр. Безие през 2007 година, Сърбия през 2007 година, Черна гора в гр. Будва през 2008 година, Турция и много фестивали и събори в страната; Лауреат на XV Старопланински събор „Балкан Фолк 2011“; Лауреат на Международен фолклорен фестивал в гр. Ладисполи, Италия през 2011 г.; Балкански шампиони, наградени със „Златен Орфей“ и Златен медал на Балкански шампионат по фолклор „Жива вода - 2012“ гр. Хисаря; 1-во място на XXIX Национален фолклорен фестивал „Янко Петров“, гр. Гълъбово през май 2019 г. и др.[БСЛА]

СЛАВОВА, Ваня Милкова (9.II.1989) (по баща Плачкова) - преподавател. Родена на 9 февруари 1989 г. в град Раковски. Завършва „Квантова и оптоелектроника“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ и специализира „Фотоника и модерни оптични технологии“. През 2019 г. защитава докторат по „Квантова и оптоелектроника“ във филиала на Технически университет в Пловдив. Преподава „Технология на плодвите и зеленчуковите консерви“ в Селскостопанска академия, професионално направление „Хранителни технологии“, Институт по зеленчукови култури „Марица“ в Пловдив. Области на научни интереси: Изграждане на оптоелектронни устройства за качествен анализ на културни растения, почви и

води; Проучване на възможностите за комбиниране на флуоресцентна спектроскопия с машинни методи при анализ на културни растения. Работи с международни екипи в областта на машинното обучение. Притежава практически опит в проектирането и разработване на специализирани инсталации за приложни биологични изследвания в областите на хранително-вкусовата промишленост, земеделието и ветеринарната медицина, чрез приложение на явленията разсейване, поляризация и флуоресценция на светлината. През 2024 г. излиза от печат нейната монография „Приложение на оптоелектронни инсталации, прилагащи явленията флуоресценция и разсейване на светлината в хранително-вкусовата промишленост и земеделието“.[АББП]

СОЛИНАТ, *Петър* (1565 - 4 IV 1623) - францискански разпространител на католическото християнство и първи католически епископ на България. Роден през 1565 г. в град Соли (Тузла) в Босна. През 1595 година, отива лично в Рим, за да разкрие условията за разпространяване на католицизма на Балканите. През същата година в качеството си на апостолически визитатор, заедно с няколко босненски *францисканци* се установява в Северозападна България и разгръща активна дейност сред католическото население в Чипровския край. Петър Солинат е назначен за софийски епископ през 1601 г. от папа Климент VIII по искане на чипровчани. За център на своята епископия той избира Чипровец. Повече от две десетилетия (1600-1623 г.) Солинат посвещава на Католическата църква в България. Изгражда църкви и манастири, открива училища. Той поставя началото на покръстването на *павликяните*, които живеят между Стара планина и река Дунав и около Пловдив. Най-изтъкнатите български католически дейци и духовници, родени през първото десетилетие на XVII в., получават образованието си в Италия благодарение на неговото застъпничество. Основател е на Чипровския манастир. Подпомага своите ученици местните *Петър Богдан Бакиев* и Илия Маринов да получат образование в Рим. Умира на 4 април 1623 г. в Босна.[ССГН] СО

Софийска архиепархия - наименованието на *Софийско-пловдивската епархия* от 1642 до 1699 г.

Софийска епархия - наименованието на *Софийско-пловдивската епархия* от нейното възстановяване през 1601 до 1642г.

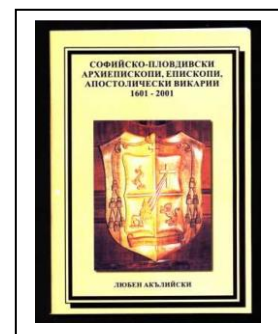
Софийско-пловдивска епархия - *диоцезна* административна единица (*епархия*) на *Римокатолическата* църква в България, обхващаща цяла Южна България и всички вярващи католици от римски *латински обред*, живеещи на територията ѝ. Софийско-пловдивският епископ има 2 седалища в двата града - Пловдив и София, като най-често пребивава при пловдивската катедрала. От 2020 г. към *епархията* е създадена позиция помощник епископ с постоянно седалище в София. На територията ѝ се намира националното светилище на католиците - „Дева Мария Лурдска“ в Пловдив. Епархийното светилище е „Свети Роко“ в кв. „Коматево“ в Пловдив. Площта на Софийско-пловдивската епархия е 62 414 км². Обхваща административните области: Благоевград, Бургас, Кърджали, Кюстендил, Пазарджик, Перник, Пловдив, Сливен, Смолян, Област София-град, област София, Стара Загора, Хасково, Ямбол. На нейната територия живеят 4 825 922 души, от които католици са 34 000 или под 1%. В Софийско-пловдивската епархия живее преобладаващата част от католическото население в България. В някои общини (например Раковски, където са 56,4%) католицизмът е преобладаващото вероизповедание. Като църковно-административна структура Софийско-пловдивския диоцез води началото си от 1601 година, когато се създава Софийската епископия от папа Климент VIII, поверена на босненския францисканец *Петър Солинат*. Той избира манастира и църквата „Света Богородица“ в Чипровци за свое седалище. По времето на неговия приемник *Петър Богдан*, когато диоцезът е въздигнат в архиепископия от папа Инокентий X през 1647 година, приобщаването на южнобългарските *павликяни* към Католическата църква набира сила. Макар и да не вземат участие в Чипровското въстание, покръстените павликяни също търпят неговите последици. Поради затруднените условия за мисионерска дейност през 1699 г. Софийската архиепископия е превърната в епископия от папа Инокентий XII, чиито титуляри или наместници са със седалище в Пловдив. През 1756 г. епископ *Бенедикт Цуцари* се отказва от архиерейската длъжност и през 1758 г. папа Климент XIII превръща Софийско-пловдивската епархия в *апостолически викариат*. Изложена на преследванията на официалните османски власти след Чипровското въстание, францисканската мисия постепенно губи силата си. Нейният самостоятелен статут бил удържан чак докъм края на XVIII век. През 1836 г. Конгрегацията за пропаганда на вярата в Рим

поверява диоцеза на *ордена на редemptористите*. Мисионерите редemptористи са чехи, но въпреки своя славянски произход не успяват да се сработят с местното католическо население и да се приспособят към условията на Османската империя. През 1840 г. те са отзовани и на тяхно място са изпратени капуцините. През 1979 г. папа Йоан Павел II реорганизира Католическата църква в България и основава Софийско-пловдивска епархия на мястото на викариата. *Епархийска курия*: диоцезен епископ: монс. *Георги Йовчев*; помощен епископ и *генерален викарий*: монс. *Румен Станев*, канцлер и секретар: монс. *Стефан Манолов*. [Авторска © Иван Плячков] С

Софийско-пловдивски апостолически викариат - наименованието на *Софийско-пловдивската епархия* от 1758 до 3 март 1979 г.

Софийско-пловдивски архиепископи, епископи, апостолически викарии (1601-2001) - книга, въвеждаща читателя в атмосферата на епохата и условията, при които католическите мисионери развиват своята дейност в *Софийско-пловдивски католически диоцез*. В нея са публикувани извадки от някои писма на мисионерите до Конгрегацията в Рим, статистически данни за броя на населението в населените места и някои любопитни моменти от биографиите на разглежданите архиепископи. Хронологически тя е разделена в пет части. Първата част „Софийско-пловдивски епископи и архиепископи със седалище Чипровци“ обхваща периода на почти целия XVII век, когато седалището е в Чипровци. В следващата част „Софийско-пловдивски епископи със седалище Пловдив“ обхваща първата половина на XVIII век, когато седалището е преместено в Пловдив и диоцезът се опитва да се възстанови след погрома на Чипровското въстание. Третата част обхваща периода от 1758 г., когато архиепископията става *апостолически викариат* до напускане на лигуористите през октомври 1840 г. Предпоследната част „Капуцините в Пловдивско“ покрива времето на архиепископско служене на епископите *Андреа Канова*, *Франческо Рейнауди* и архиепископ *Роберто Менини*. Последната част покрива периода, когато българи са начело на викариата и *епархията* от 1916 г. до 2001 г. Автор на творбата е Любен Акълийски. Книгата е източник на факти за много от статиите в тази енциклопедия. [СПАЕАВ01]

Софийско-пловдивски диоцез - виж *Софийско-пловдивска епархия*.

СПАСОВ, Иван - името, с което повече е известен свещ. *Иван Домовчийски*.

спомени на дядо Никола за посрещане на руските войски през 1878 г. - свещ. *Кузма Гюлов* в неиздадената си творба „*Брошура за град Раковски*“ предава спомените на жител на *Калъчлии* от 1878 г. „*Руските войски пристигнаха тук откъм Брезово по икиндия (на мръкване). Домин ги посрещна на Диляниното поланче с байраци и песни, но нееха старите калугерки. Всички войници бяха на коне. Техният капитан дойде до домина, слезе от коня, целуна кръста и попита домина имали някаква молба да му стори. Домин го помоли да не избива в селото онези турци, които бягайки, стреляли от колите си по руските войски. Капитанът нареди те да се избиват чак в Бейкьовската курия. Руските войски пренощуваха тук в селото и на сутринта си заминаха.*“ [БГР]

спортен комплекс „Раковски“ - многофункционална спортна площадка, построена през 2019 г. Спортният комплекс включва два тенис корта, баскетболно, стрийтболно и футболно игрище. [COP]

спортна зала „Арена Раковски“ - първият проект за спортна зала в град Раковски е от 1983 г. със сметна стойност около 900 хил. лв. като обект, финансиран по социалната програма на СЛЗ „Раковски“. Но през следващата година целеви средства са заделени само за новата сграда на техническото училище в града. По време на посещението на министър-председателя Бойко Борисов в град Раковски на 17 януари 2021 г. кметът на общината *Павел Гуджерев* прави заявка за изграждане на спортна зала в града. През лятото на 2022 г. е изработен проект за изграждане на многофункционална спортна зала като е избран терен с много добър транспортен и пешеходен достъп и предложение проектът да е реализиран в два етапа. Първият етап включва изграждане на многофункционалната спортна зала, а вторият етап - закрит спортен плувен басейн. По проект залата е с обща застроена площ 3 520,6 кв. м, предвидени са 600 седящи места, а закритият спортен басейн е със застроена площ 940,9 кв. м. Игралното поле на основната зала е

съобразено със стандартните изисквания за габарити за спортовете. Около игралното поле е предвидена обслужваща зона. Плувният басейн ще бъде с размери 25 м на 12,50 м. По проект сградата има две по-малки зали със спортна настилка за загряване на състезатели и провеждане на тренировки по борба, бойни спортове, аеробика, каланетика, пилатес, йога и други; топла връзка от залата за плувния басейн, кафе-ресторант с тераса и закрита площ. В края на 2023 г. проектът е включен в бюджета на общината, а през зимата на 2024 г. е обявена обществена поръчка за 13,8 млн. лв. На 23 август 2024 г. олимпийският шампион *Петър Лесов* и кметът на община Раковски Павел Гуджеров правят първата копка на залата, която трябва да бъде завършена за две години.[СОР] СД

спортна школа по бокс „Раковски“ - специализирана спортна школа по бокс, разкрита през учебната 1971-1972 г. от ДФС „Локомотив“ първоначално в училище „Христо Ботев“. В нея започват тренировки двадесет ученици от всички класове под ръководството на треньора *Любен Гаджев*. През 1973 г. в Хасково възпитаник на школата - *Бончо Гендов* става Зонален шампион, а през 1974 г. в Габрово петима възпитаници стават медалисти. За периода, в който е съществувала школата (1972 - 1990 г.), *Любен Гаджев* и учениците му са участвали в множество състезания, турнири и първенства на регионално и национално ниво и има много шампиони във всички категории. Школата по бокс има 78 републикански шампионски титли за „Юноши“ и „Мъже“. Наградени за „Майстор на спорта“: *Иван Гаджев*, *Милко Стойков*, *Николай Пашкулов* и *Любо Загорчев*. Школата има над тридесет възпитаници в ССУ „*Васил Левски*“ - Пловдив. Възпитаници на боксовата школа са шампионите на България - *Петър Лесов* и *Йордан Лесов*. [125ГПД]

спортна школа по борба „Раковски“ - специализирана спортна школа по борба, разкрита през учебната 1971-1972 г. от ДФС „Локомотив“ в Основно училище „Христо Смирненски“ под ръководството на *Гено Стойков*. [65ГОФГР]

спортно игрище „ГРИПС Арена“ - спортно съоръжение, разположено до *площад „Европа“* в кв. „*Секирово*“. През 1950-те години под ръководството на *Георги Лесов* зад църквата в Секирово е построена спортно игрище. През лятото на 2009 г. то е основно ремонтирано по проект на *Йонко* и *Любомир Земярски*. На него може да се провеждат състезания по и да се тренира баскетбол, тенис на корт и волейбол. То е открито на 7 октомври 2009 г. на площ от 1900 кв. м. и разполага с 600 седящи места. [СОР]

СПТУ „Петър Парчевич“ - виж *Петър Парчевич (професионална гимназия)*.

Сребра - река в Южна България, която извира от Северозападната част на *Сърнена Средна гора*. Дължината ѝ е 21 км. Реката е известна още с имената *Златоселска река*, *Златна река*, *Злата*, а понякога долното течение на реката е наричано с имената на притоците *Карадере* или *Азмак*. Реката извира от „*Габров дол*“ от 696 м н.в. в *Сърнена Средна гора*, на 1,3 км югозападно от село *Свежен*, община *Брезово*. В горното си течение протича в дълбока и залесена долина. Част от водите на река *Сребра* се вливат в язовир „*Дондуково*“, след което продължава към село *Златосел* в *Горнотракийската низина* под името „*Златна*“, преминават през град *Раковски*, село *Белозем* и се влива отляво в река *Марица* на 1,4 км западно от село *Мирово*, област *Стара Загора*. По течението на реката са разположени седем населени места, в т.ч. един град, пет села и една вилна зона: Община *Брезово* - *Дондуково*, *Златосел*, *Дрангово*, *Отец Кирилово* и община *Раковски* - местността *Ютакларе* (където е имало село), *Раковски*, *Шишманци*, *Белозем*. [Уикипедия]

Сръбско-българската война - през 1885 г. при обявяване на Сръбско-българската война свещ. *Амброзий Рончев* е назначен за военен свещеник на войниците от католическо вероизповедание от Княжество България. [СРГН]

СТАНЕВ, Румен Иванов (19 VIII 1973) - римокатолически духовник, *титулярен епископ* на Симидика, помощен епископ и *генерален викарий* на *Софийско-пловдивската епархия*. Румен Станев е роден на 19 август 1973 година в пловдивското село Калояново. Той смята за свое родно място село Житница, където живеят родителите му, и където прекарва детството си и завършва основното си образование. Средното си образование завършва в Техникума по обществено хранене „Проф. д-р Асен Златаров“ в град Пловдив. По професия е готвач. След отбиване на военната си служба през 1994 година, Румен е изпратен в Рим, където посещава Висшата семинария и през 1999 година завършва бакалавърска степен по богословие в Папския Урбански университет към Конгрегацията за разпространение на вярата. Ръкоположен е за свещеник на 11 септември 1999 година в катедралата „Свети Лудвиг“ в Пловдив, след което е назначен за помощник-енорийски свещеник в енорията „Пресвето сърце Исусово“ в град Раковски. От 5 септември 2005 г. до избирането му за епископ е енорийски свещеник в енорията „Свети Михаил архангел“, също в Раковски. По време на своето 15-годишно служене в енорията, той ремонтира основно храма и обновява интериора с витражи на местните мъченици на вярата - епископ *Иван Романов*, свещ. *Флавиан Манкин*, *Гено Буров* и *Рафаел Пеев*. През 2016 - 2018 г. с дарения и доброволен труд на вярващите свещ. Станев изгражда гробищния параклис „Свети Йосиф“. На 6 май 2019 година по време на *Апостолическото поклонничество на папа Франциск в България* свещ. Станев посреща папата в енорийския храм, където е проведена среща с над 750 представители на католическата общност в България. Въпреки ограниченията по време на вирусната пандемия през 2020 година, успява да пренесе и инсталира в храма *тръбен орган* от енория „Свети Жан-Мари Виане“ в град Базел в Швейцария. Свещ. Румен Станев е председател на организацията „Каритас Витания“ и е член на Епископската съветническа колегия към Епископската конференция на Католическата църква в България. На 5 септември 2020 година свещ. Станев е назначен от Светия престол за помощен епископ на Софийско-пловдивската епархия и титулярен симидикански епископ. Седалището на помощния епископ е София, където се грижи за католиците от *латински обред*, както българи, така и чужденци и заедно с епископа на епархията „Свети Йоан XXIII“ поддържа отношения с Българската православна църква и останалите вероизповедания в страната. Помощният епископ е представител на Католическата църква в България пред българските граждански власти. На 4 ноември 2020 г. на 39-та извънредна изборна Национална конференция на федерацията „Каритас България“ епископ Румен Станев е избран за неин президент. Епископ Станев е ръкоположен за титулярен епископ на Симидика на 17 януари 2021 година в софийската съкатедра „Свети Йосиф“ от софийско-пловдивския епископ *Георги Йовчев*, в съслужие с *източнокатолическия* български епископ Христо Пройков и скопския епископ *Киро Стоянов*. На ръкополагането присъстват президентът Румен Радев, председателят на Народното събрание Цвета Караянчева и апостолическият нунций в България архиепископ Анселмо Пекорари. С това епископ Станев е първият помощен епископ на Софийско-пловдивската епархия с постоянно седалище в столицата. Епископ Румен Станев владее италиански и ползва френски.[ССГН] G

СТАНКОВ, Иван Йозов (5 I 1912 - 11 VIII 1944) (*партизанско име: Дибенко, изписвано и Дебенко*) - участник в съпротивителното движение в България по време на Втората световна война, партизанин от партизански отряд „Христо Ботев“. Роден на 5 януари 1912 г. в *Калъчлии*. От 1931 г. е член на РМС. През 1934 г. като войник е задържан за конспиративна дейност в казармата. По-късно е освободен поради липса на доказателства. През 1943 г. е изпратен в „черните роти“ в село Чучулигово, а след това преместен в Пловдив. Оттам на 16 юли 1944 г. бяга и става партизанин в IV полска дружина „Любен“ на Първа средногорска бригада „Христо Ботев“. Иван Станков загива в сражение на 11 август 1944 г. в местността „Стефанов камък“ над село Върбен. От 1957 г. стадионът и футболният клуб в село *Генерал Николаево* носят неговото име - „Дибенко“. По-късно те са преименувани. *Слав Станков*, първият кмет на град Раковски, е негов син.[БПЧПД11]

СТАНКОВ, Слав Иванов (15 VII 1938 - 2020) - учител, първият кмет на град Раковски. Роден на 15 юли 1938 г. в село *Генерал Николаево*. След военната си служба става учител в ОУ „Хр. Смирненски“ по физическо и трудово обучение. На 23 юли 1962 г. в качеството си на председател на ОБНС той прави първата копка на новото училище в селото. На 25 декември 1962 г. е назначен за кмет на родното си село. В селската управа постъпва на 23-годишна възраст. Едни от първите му задачи са да осигури помещения за противопожарната служба, полицията, поликлиника. *Инфраструктурата* на селището е доста изостанала, но въпреки това на 15 септември 1964 г. селото е признато за *селище от градски тип*. През 1965 г. е приет благоустройствен план на селището. С обявяването на Раковски за град на 3-ти февруари 1966 г. Слав Станков става и първият председател на Градския народен съвет (кмет на града). Тогава не е съществувал сегашният път между кварталите *Секирово* и *Генерал Николаево*. По време на неговото управление е приет първият градоустройствен план на града. Така се създава възможност за свързване на двата квартала със сегашния булевард „Г. Раковски“, строителство на училище и пощенска станция. Направени са два моста на река *Сребра*, открити са две целодневни детски градини, летните кина в двата квартала, обществена баня и цех за безалкохолни напитки. Започват строителството на оранжерии, изграждане на филиал на Карловския тракторен завод и нов цех към военношивашко предприятие в Калофер, както и проект за изграждане на *стоманолепарен завод* и др. През 1971г. е проведен първия събор на талантите в местността „*Карадере*“. Той заема кметския пост до 1971 г. През декември 2015 г. Слав Станков е удостоен със званието „Почетен гражданин на община Раковски“.[ЖНОР14]

СТАНЧЕВ, Франц Стоянов (друго име *Франческо*) (25 II 1930 - 17 II 2005) - дългогодишен учител и възпитател в *Секирово*. Награден със значка „отличник“ на Министерството на народната просвета (на снимката *Франц Станчев с ученици от набор 1963 и Стефан Кюпов - учител по физкултура*).[125ГПД]

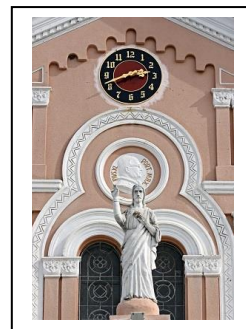

старши научни сътрудници от Раковски - като селекционери работят следните старши научни сътрудници: *Иван Генов Говедаров* - в института по пшеницата и слънчогледа „Добруджа“ в град Генерал Тошево и *Никола Лазаров Лазаров* - в Комплексната опитна станция (сега Институт по земеделие) „Карнобат“.

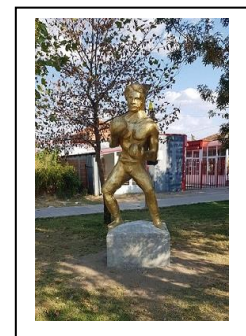
статуи на св. Павел апостол, св. Франциск от Асизи, св. Франциск Ксаверий и св. Игнатий Лойола - след назначаването на свещ. *Йосиф Пицийски* за *енорийски свещеник* в *Секирово* през 1974 година той започва да украсява храма във връзка с приближаващата 50-та годишнина от освещаването му. Той изписва интериора на църквата в стил „*Библия за миряните*“. Докарва от Пловдив четири полихромирани (оцветени) дървени статуи с височина около 2 м на светците Павел апостол, Франциск от Асизи, Франциск Ксаверий (изписван и Хавиер) и Игнатий Лойола. Преди затваряне на *френския колеж* в Пловдив, статуите са били в *римокатолическия* параклис към колежа. След това са складирани на тавана на *източнокатолическия* храм „Възнесение Господне“ в Пловдив. Статуите са монтирани от свещ. Йосиф на *портика* на храма от двете страни на *статуята на Исус Христос (Пресветото сърце Исусово)*. С течение на годините те започват да се повреждат от климатичните условия. През първата половина на 1990-те години статуите са демонтирани и пренесени на тавана на храма. През 1996 г. те са върнати отново в Пловдив, където са консервирани от свещ. *Петър Кьосов* и след това са изложени в залата на културен център „Спиритус“ към храма „Свети Дух“. Поради големите повреди на статуята на Франциск от Асизи за нея има спорове дали не изобразява Лаврентий дякон и мъченик.

статуя Исус Христос - гипсова статуя на Пресветото сърце Исусово, наричана от миряните „статуя Исус Христос“, с височина около 3 м, монтирана в средата на XX в. на *портика* на храма „*Свети Михаил архангел*“. На нея Исус Христос е изобразен с лявата ръка на сърцето си, а с дясната ръка благославя всички хора чрез Божията благодат, включително вярващите и невярващите. Статуята е демонтирана през 2018 г. поради повреда от климатичните условия.

статуя на олимпийския шампион Петър Лесов - статуя, открита на 12 септември 2020 г. във връзка с 60 годишния юбилей на родения в село *Секирово* олимпийски шампион по бокс *Петър Лесов* и 40 години от олимпийската му титла. Триметровата статуя на боксьора, изработена от скулптора Живко Желев е издигната на *площад „Европа“*. [COP]

статуя Пресвето сърце Исусово - статуята „Пресвето сърце Исусово“ е монтирана на едноименния храм в град Раковски през 1996 г. Тя е изработена от скулптора Цвятко Сиромашки. На нея Сиромашки е изобразил Спасителя с вдигнати нагоре ръце, а не разперени, както е статуята в Рио де Жанейро. Прародителите на скулптора са от Житница. В края на XIX век се преместват в *католишката махала* в Пловдив. На 26 май 2002 г. кметът на Пловдив - Иван Чомаков подарява на папа Иван Павел II няколко сувенира, между които е и малко бронзово копие на статуята „Пресвето сърце Исусово“, изработено от Цвятко Сиромашки. [Авторска © Иван Плачков]

статуя Свети архангел Михаил - статуя, монтирана между кулите (кампанилите) на едноименния храм в град Раковски.

СТОЙКОВ, Борис (14 II 1978) - *мирски свещеник*. Роден на 14 февруари 1978 г. в град Раковски. На 14-годишна възраст в него се появява желанието да стане свещеник и благодарение на Францисканския орден е изпратен да учи в Духовната семинария в град Бреша, Северна Италия. Там учи пет години и завършва средното си образование. Връща се в България през 1997 година, за да отбие военната си служба. Няколко месеца след военната си служба епископ *Георги Йовчев* го изпраща в Духовната семинария на Римската епархия, за да продължи обучението си. Следвайки в Латеранския университет на 30 октомври 2004 г. заедно с *Милко Топалски* е ръкоположен за дякон в римската базилика „Сан Джовани ин Латерано“. Завръща се в България през лятото на 2005 г. и на 16 юли същата година е ръкоположен за свещеник. Седмица по-късно е изпратен в кв. „*Секирово*“, където изпълнява свещеническите си задължения като помощник-енорист на свещ. *Румен Станев*. През 2012 г. участва активно в основния ремонт на храма. През 2014 специализира „Богословие на брака и семейството“ в Института „Йоан-Павел- II“ в Рим, получавайки магистърска степен. От 2018 г. е *енорист* в село Житница. През 2019 г. участва в посрещането на папа Франциск в България като помощник-церемоньер на Папските богослужения. В

периода от 2019 до 2021 г. свещ. Борис със съдействието на свещ. *Петър Кьосов* и на местния бизнес извършва основен ремонт на храма с нова декорация и нова гранитна настилка. На 8 декември 2021 г. в храма в Житница е осветен нов орган и нова статуя на Дева Мария. Това е първият дигитален орган в България. Произведен е от американска фирма, има 28 регистъра и може да се програмира да звучи по различни начини. Той е дарение от семейството на Величко и Николинка Якови от селото. Статуята на Дева Мария, окачена в средния кораб на църквата на 8 м. височина, изобразява отнасянето на Божията майка в небето. Статуята отразява момента, в който тя вижда своя син в Божието царство и затова нейното лице излъчва едновременно радост и почуда. Ръцете ѝ, които са леко отворени и протегнати нагоре, изобразяват нейния устрем към Бога. Статуята е разположена в специална рамка, която в религиозното изкуство се нарича „мандорла” - ореол от светлина. В композицията са включени лъчи, които са символ на божествената красота на Божията майка. Статуята и рамката са дело на *Владимир Сарийски*. На 16 септември 2023 г. с тържествена служба, открита от свещ. Стойков, е отбелязана 100 годишнината от освещаване на храма. По случай юбилея е извършено цялостно благоустройство на площада пред храма и по средата е поставена мраморна статуя на Дева Мария.[СРГН]

СТОЙКОВ, Гено Йозов (1.VIII.1935-1.IV.1993) - стопански ръководител. Роден на 1 август 1935 г. в село *Генерал Николаево*, където завършва основното си образование. Завършва средното си образование в Търговската гимназия в Пловдив, а висшето - в Икономическия институт във Варна. Дълги години е главен счетоводител в Държавно сепроизводствено стопанство, а след това от 1973 г. и директор на Счетоводна дирекция към АПК-Брезово. От 1979 до 1983 г. е председател на Районна потребителна кооперация в общината. През този период кооперацията е три последователни години окръжен първенец в системата на Окръжния кооперативен съюз. От 1986 г. до 1989 г. е заместник-директор по икономическите въпроси в *Стоменолеярния завод* в Раковски. Председател на Кооперативно земеделско стопанство „Генерал Николаево“ от 1989 г. до 1992 г. Носител на редица трудови отличия.[ИЛЛА]

СТОЙКОВ, Йосиф Яков (2 II 1887 - 4 X 1944) - мирски свещеник, литератор и преводач. Роден на 2 февруари 1887 г. в село *Калъчлии*. Завършва начално образование в родното си село, след което постъпва в *Пловдивската мирска семинария*. На 1 юни 1912 г. той е посветен в свещенически сан. На 13 септември същата година е изпратен за енорийски помощник в енорията „Свети Апостол Андрей“ в Калояново. Там той е органист и диригент на църковния хор. От 1912 г. до смъртта си - в продължение на 33 години е помощник-енорист и енорист в село Калояново. От август 1918 г. до края на войната е свещеник в 9-и полк. Освен свещеник, той служи също като ветеринарен и хуманен лекар за *миряните* си. Постоянен сътрудник на комитета „Добрия печат“. Негови статии са публикувани във вестник „Истина“ и календара „Св. Кирил и Методий“. На 16 октомври 1935 г. е избран за съветник в Калояновското общинско управление. Когато през 1944 г. свещ. *Дамян Гюлов* се установява в с. Житница и отново подхваща работата по издаването на в. „Истина“, свещ. Стойков е включен в новия редакционен комитет. Свещ. Стойков е полиглот, владеещ латински, френски, немски, полски и руски език. Като сътрудник на вестник „Истина“ превежда художествени творби, между които най-големия труд е романът на Йосиф Шпилман „Луций Флав или последните години на Ерусалим и разрушението на Храма“. Това е исторически роман, актуален за християните по света. Свещ. Йосиф не престава да се занимава и с литература. През двадесетте и тридесетте години на миналия век, той е познавач и тълкувател на българската литература. В една от книгите си проф. Иван Шишманов пише следния цитат от писмо на Йосиф Стойков до Вазов : „... Ако имах власт бих Ви нарекъл Патер Патриас (баща на бащите). Всъщност Вие сте, защото писахте и възпитахте любов към милото Отечество ... 2 март 1916 година, католически свещеник от с. Селджиово (село Калояново)“. На 10 септември 1919 г. свещ. Стойков се среща с народния поет и го моли да го поздрави на 23 септември 1920 г. по случай юбилея му. „Това ще бъде най-голямата чест за мене в този тържествен ден“. Умира на 4 октомври 1944 г. и е погребан в родното си село.[СРГН] G

СТОЙКОВ, Неделчо (1948) - фотограф. Роден през 1948 г. в село *Генерал Николаево*. През 1966 г. завършва средното си образование в Селскостопанския техникум в Садово. Последователно работи като инкасатор в „Наркооп“ и радиооператор в пощенската станция. След това учи две години и половина във фотографското училище в София и получава диплома за техник-фотограф. През есента на 1973 г. започва да работи като фоторепортер към в-к „Средногорски партизани“ в Брезово. Там работи близо 7 години. След това работи като фоторепортер около 14 години и около 10 години в системата на българските пощи.

Работи за кратко Българска фотография в Пловдив и в последните години като собственик на фирма „Доменик“. Въпреки смяната на работното си място от 1971 година, когато започва фотографската си дейност, снима с един и същ фотоапарат, който е марка „ФЕД“. За близо 45 години създава архив, който включва над хиляда филма - черно-бели, цветни, диапозитивни и над 150 диска (грубо над 40 хиляди кадъра). Това са архиви от важни събития в общините Брезово и Раковски, снимки от селскостопанския поминък на населението от района и др. Участието му в конкурси е скромно - през 1975 г. взима първа награда, а през 1976 г. специалната награда на Съюза на пловдивските журналисти. Участва в изложби на тема „Раковски - минало и настояще“, едната от които е по повод на 50-та годишнина от създаване на града. Има и самостоятелна изложба „Когато думите не стигат“. Автор е на първата цветна снимка в град Раковски, направена през 1972 г. в местността „Рибарниците“. Снимката е проявена в София. Наред с Борислав Чепишев и Иван Бенин, той е един от фотографите, отразили *посещението на папа Франциск* в града. Свещ. *Борис Стойков* е негов син.[ЖНОР14]

СТОЙКОВ, Яко Иванов - светското име на свещ. *Яко Яковски*.

Стоков пазар - пазар за животни, стоки за бита и селското стопанство, който се провежда в неделя в град Раковски. Той се намира вдясно до входа на квартал „Секирово“ по пътя от квартал „Парчевич“ след стадион „Петър Парчевич“. През 1950-те години в село Секирово спонтанно започва да се провежда пазар за домашни животни (в началото основно магарета) между жителите на селото и тези на село *Генерал Николаево*. Той се намира под каваците около голювете в края на селото на стария изход за село Генерал Николаево. По това време и в началото на следващото десетилетие са построени още три реда нови къщи, с което територията на пазара (около 7 дка) влиза в границите на селото. Днес на това място се намира паркът „Старият пазар“. При създаването на град Раковски през 1966 г. и с приемане на новия регулационен план основният път към квартал „Генерал Николаево“ е преместен, а поради ограничената площ на пазара, последният е преместен в началото на квартал „Секирово“ до новопостроения тогава стадион. Там площта му се разраства с годините и в един момент достига до 80 дка. Поради факта, че по това време се търгуват основно големи и малки домашни животни, той е известен като „Говеждия пазар“ в Секирово. Поради големия брой оплаквания за извършени на пазара измами, през 1977 г. е разглеждана възможността той да бъде забранен. През 1980-те години на пазара започват да се предлагат и други селскостопански продукти - плодове, зеленчуци, зърно и т.н. Съгласно решение № 38 от 15 юни 1988 г. на ИК на ОБНС-Раковски „Кооперативният пазар“ в град Раковски се задължава да се организира и осъществява цялостната си дейност на принципите на стопанската сметка, в съответствие с изискванията на наредба №3 за кооперативните пазари в страната. В организационно-стопанско отношение пазарът се провежда в неделни дни, при определен ред, както за видовете стоки, така също и за необходимите условия за спазване, охрана, ред, почистване, цени, такси и др. След политически промени през 1989 г. пазарът става едно от най-известните места за регламентирана и до известна степен нерегламентирана търговия на стоки за бита и други промишлени и вносни стоки. С решение № 186, взето с протокол № 8 от 26 юли 1996 г. на ОБНС - град Раковски, се преобразува в „Стоков пазар“ - АД с дялово участие на *Община Раковски*. Пазарът се намира на територията на 45 дка открита и закрыта площ. В него са обособени две зони: едната предлага стоки за бита, селското стопанство и селскостопанска продукция, а другата зона е животински пазар - един от най-големите в Южна България.[Авторска © Иван Плачков] СД

Стоманолелярен завод - едно от най-големите металургична предприятия в Пловдивско през 1980-те години. На 19 август 1979 г. започва строежът на Стоманолелярен завод в каменоломните в покрайнините на село Шишманци в *община Раковски* на стойност 230 млн. лв. като национален строителен обект с руско и западногерманско оборудване. На 14 юни 1982 г. в чест на 100-годишнината от рождението на Георги Димитров е завършен и пуснат в действие.

Направената първа отливка в завода е монтирана на площад „Девети септември“ (площад „България“) в град Раковски. Предприятието започва стопанска дейност през 1983 г. и е на подчинение на СО „Металолеене“ - София, а по-късно - на СО „Металхим“ Сопот. Още през 1979 г. в СПТУ „Петър Парчевич“ в Раковски се открива специалност за нуждите на завода - „Оператор термична обработка на металите“. Над 80 леяри са изпратени на обучение в Чехословакия. Заводът става причина бивши жители на село Шишманци да се завърнат да живеят в селото, където започва и строителство на жилищни блокове и общежитие за работници. До промените след 1989 г. в завода работят около 140 инженери и

специалисти, а общият брой на заетите в производството достига малко под 5 хил. души (до 2300 души на смяна). Основните мощности на завода включват автоматична формовъчна линия (от Западна Германия), две поточни линии (от Съветския съюз) за специално военно производство и пясъкоментна линия основно за големи отливки за гражданско производство (вагоностроене, каро-строене, корабостроене и т.н.) общо с осем електродъгови пещи. Към тях като спомагателни са изградени парна електроцентраля с шест котела, ремонтно-механични цехове, дърводелен цех, цех за боядисване, кислородна станция, нафтово и газово стопанство, газоочистка, заводски автотранспорт, пожарна и здравна служба. Освен пещите и поточните линии, основният корпус включва помощни съоръжения, складове и противобомбено убежище за цяла смяна на завода. Заводът е свързан с жп линия до гара Белозем. Заводът снабдява със стоманени и мангановосплавни отливки редица военно-стратегически направления на българската индустрия през втората половина на 1980-те години. От специализираната продукция заводът произвежда вериги с гумено-метални шарнири, метални корпуси за различни видове бомби и др. От гражданската продукция - различни детайли за автомобилните и тракторните заводи (например, главини за заден мост на Шкода-Мадара). Производството на завода е базирано изцяло на отпадъчна суровина и на внесена от чужбина суровина, което прави продукцията му неконкурентноспособна след преминаване на българската индустрия към пазарна икономика, загубата на военни пазари и разпадането на СИВ. През 1989 г. на мястото на Стоманолейрен завод - Раковски е образувана фирма с държавно участие „Стоманолееене“ - Раковски с предмет на дейност отливки от въглеродни и манганови стомани. През 1993 г. фирмата е преобразувана на „Стоманолееене“ ЕАД - Раковски. През 1996 г. е обявена в несъстоятелност. През 1998 г. прекратява дейността си и се влива в ЕАД Технологичен център ЦНИКА - София. Десет години по-късно върху част от територията на завода са построени Сметопереработвателен завод и Фотоволтаична централа с инсталирана мощност от 3 МВт. Наименования: Стоманолейрен завод - Раковски (1983-1989); Държавна фирма (ДФ) „Стоманолееене“ - Раковски (1989-1993) и „Стоманолееене“ ЕАД - Раковски (1993-1998).[ПДА2418] СД

страничен параклис - *параклис*, част от голям храм, предназначен за определени цели. Обикновено катедралите и енорийските църкви имат странични параклиси, разположени в допълнителните кораби (алеи).[Уикипедия]

СТРЕХИН, Петър Яков (1946) - краевед, вярващ *павликянин*. Роден през 1946 г. в село *Генерал Николаево*. Завършва техникума „Калинин“ в Пловдив. Работи като енергетик. Определя себе си като вярващ в *Павликянството* с пълно убеждение на своята вяра. Автор на брошура, даваща обща представа за развитие на павликянството от началото му в Армения, за преноса му в наши земи, описва формирането на павликянската общност в областта на днешния град *Раковски*, родовете, които са се заселили (откъде са дошли), бита им. Материалите са събирани основно от неговия баща *Яко Петров Стрехин* и затова Стрехин е посветил брошурата на баща си. Брошурата съдържа и други исторически сведения като сведения за павликянката *Съба Петкова* от село Балтаджии, дошла от село Чоба, вярна и предана на вярата си, тя четяла павликянски книги пред своите съселяни. През 2019 г. издава книгата „Нашата история“ с подзаглавие „Историята на българските католици“.[ЖБ]

СТРЕХИН, Божидар (10 VIII 1970) - кларинетист, основател и ръководител на групата „*Млади Тракийци*“, изключително популярна в Тракийска област. Осем години е заместник-кмет на *община Раковски*. Роден на 10 август 1970 г. в град Раковски. Любова му към народната музика се предава по наследство в рода му по майчина линия. Неговите дядо, вуйчо и братовчеди са музиканти, като най-известният сред тях е саксофонистът *Кънчо Хранеников* (1962 - 1992), свирил с оркестрите „Тракия“ и „Орфей“. От ранни детски години Божидар започва да свири на акордеон в школата на читалище „Кирил и Методий“. Още 10-годишен Божидар става ученик на Никола Илиев от „Конушенската група“, който през 1980 г. ръководи музикална школа в Първомай. От тази школа изпъкват имената и на други музиканти, като Петър Войников и Пламен Петков, които по-късно създават свои оркестри. Тогава баща му купува и първия S-кларинет. От 1982 г. до 1987 г. Божидар участва в танцовия състав на читалището в град Раковски. След това участва и в местния оркестър „Здравец“. По време и след отбиване на редовната си военна служба той продължава своя музикантски път и свири на военни празници и в оркестър „Тракийски извор“. С този оркестър прави и първия си студийен запис в Радио Пловдив на „Еленкино хоро“. В началото на 1993 г. създава и оттогава ръководи оркестър „Млади тракийци“, който бързо набира популярност в Пловдивско. Солисти в началото са Мария Пашева и Костадин Василев. Първият им издаден албум е през 1994 г. с име „За теб, Марийке“. Оркестър „Млади тракийци“ става лауреат на Надсвирването в Стамболово през 1996 година, след което веднага издава втория си албум „Сърдито

любе“. През 2005 г. се появява и третият албум на оркестъра - „Полъх от Тракия“. През пролетта на 2017 г. оркестър „Млади тракийци“ печели голямата награда на първия Фестивал на сватбените оркестри в Асеновград. През есента на 2017 г. отпразнува юбилейната си годишнина на сцената в Първомай по време на „Празника на тракийската народна музика“. В състава са работили кавалджията Недялко Недялков, саксофониста Миньо Георгиев (1947 - 2017), певците Димитър Богданов, Тонка Колева, Ваня Вълкова и Ивелина Иванова. През февруари 2018 г. Божидар Стрехин, в рамките на проекта „Класиците на българската сватбарска музика“, представя новите си проекти в Първо студио на Българското национално радио. Освен в оркестъра, Божидар свири заедно с бивши колеги във *фолклорен ансамбъл „Слав Бойкин“* в родния си град. Той е и дългогодишен председател на местното читалище. От 2011 до 2019 г. по време на двата си мандата като заместник-кмет по културата на общината Божидар Стрехин е един от инициаторите за побратимяване на общините Чипровци и Раковски, откриване на паметник на кавалджията *Никола Ганчев* в село Шишманци и отличаване на известни музиканти от общината и подкрепяне на редица инициативи. През 2023 г. Божидар завършва специалност „Изпълнителско изкуство“ в Педагогическия факултет на Пловдивския университет с квалификация учител по музика. От есента на същата година започва да преподава музика в ОУ „Христо Смирненски“ и работи с децата от фанфарния оркестър към училището. В началото само с шест инструмента, които за година и половина нарастват на 11 фанфарни и четири 4 ударни. Основната група, която обучава, се състои от 16 деца, а подготвителната от шест.[БСЛА] СД

СТРЕХИН, Йозо Тобицев - пълното име на *Йозо Тобицев*.

СТРЕХИН, Лавренти Серафимов (12 XI 1908 - 6 XII 1980) - католически духовник, *капуцин*. Роден в село *Калъчлии* на 12 ноември 1908 г. След завършване на първоначалното си образование, постъпва в Капуцинската семинария в Монреал до град Палермо. После продължава учението си в град Болцано. Ръкоположен е за свещеник в град Тренто, Италия, на 19 юли 1933 г. Завръща се в България на 6 септември 1934 г. и е назначен за помощник в село Житница. На 11 февруари 1935 г. е изпратен за *енорийски свещеник* в село Миромир, където остава до 1943 г. От 1943 до арестуването му по време на процесите срещу католическото духовенство през 1952 г. е *енорист* в *Секирово*. Осъден на 3 октомври 1952 г. на 12 години затвор. След излизане от затвора е *енорист* в София от 1960 до 1964 г. Умира на 6 декември 1980 г.[СРГН]

СТРЕХИН, Яко Петров (18 I 1925 - 21 III 2011) - читалищен деец и краевед. Роден на 18 януари 1925 г. в *Калъчлии*; председател на читалище „Кирил и Методий“ от 1965 г. до 1970 г. и от 1991 г. до 1994 г.; от 1970 до 1984 г. е щатен секретар на читалището. Благодарение на неговата дейност се създават много творчески състави и музикални школи. Поставя се началото на общински събор на художественото творчество, който се провеждаше на открито до язовира в местността „*Карадере*“. На събора се изявяват самодейните колективи от общината и има участници от съседни общини. От 1965 година организира участието на самодейците в съборите на народното творчество в Копривщица. В книжка 3 от 1984 г. на списание „Читалище“ излиза неговата статия „75 години читалище в град Раковски“. През ноември 2004 г. във в-к „*Истина-Veritas*“ във връзка с 330 години от смъртта на Петър Парчевич е поместена неговата статия „*Не трябва, чеда, да губите вяра...*“. Умира на 21 март 2011 г.[ЖНОР14]

Сърнегорска околия - територията и населените места на *нахия Караджа даг* след Освобождението с център село (сега град) Брезово.

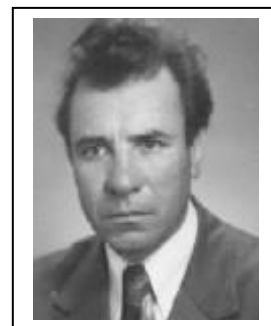
Съюз на демократичните сили - в края на 1989 г. в град Раковски е основана група към сдружение „Екогласност“. В началото на следващата година е създадена и структура на СДС. Нейни учредители са Венко Романов, Любен Самуилов, Вера Самуилова, Мария Станчева, Снежана Лесова, Стойне Ангелов, Милко Стрехин, Зарко Камбуров и др. За председател е избран д-р *Иван Томбашки*.[МЛЛА]

Т

ТАНЧЕВ, Станислав (15 II 1916-23 IV 1985) (рождено име *Франц*) - католически свещеник, *капуцин*. Роден на 15 февруари 1916 г. в село *Хамбарлиш*, в семейството на Иван и Неда Танчеви. Освен него те имат още четирима сина и една дъщеря: Слави, Петър, Йосиф, Кольо и Катерина. През 1930 г. Франц, както е рожденото му име, заминава да учи в Болцано, в провинция Южен Тирол в Северна Италия. Там постъпва в *ордена на капуцините* и учи богословие. През 1938 г. се връща в родината си, където отбива военната си повинност, въпреки че като монах не е задължен. След това отново се завръща в Италия, където продължава образованието си. Ръкоположен е за свещеник в Италия. Няма информация за времето, когато е служил в Италия. През 1948 г. се завръща в България. За неговото посрещане на 10 юли 1948 г. и първата тържествена литургия, отслужена от негов в родното му място, е публикувана статия във в-к „*Истина*“. На литургия е проповядвал и младият свещеник Фортунат Бакалски, а енорийски свещеник по това време е свещ. *Тимотей Зайков*. От 1948 до 1949 г. е помощник на свещ. Рафаил Станев в село Миромир. В началото на 1950-те е свещеник в енорията в село *Секирово*, след това от 1955 до 1957 г. служи енорията в село *Генерал Николаево*. През 1960 година е съден по скалъпен процес за „неморални прояви“- удране на плесница на младеж - и е в затвора за 3 месеца. Служи в Белозем. В началото на 1970-те е енорист в енорията в село Борец, а през 1975 г. за кратко е енорист в Миромир. От 1976 г. до 1984 г. е енорист в родното си село. По време на неговото служене са изографисани полукупол над олтара и стените в презвитериума. В люнетите над прозорците са монтирани картини, посветени на тайните на броещата. През този период той също е преследван и малтретиран, от което здравето му сериозно се разклаща, заради отказа му да се подчини на някои наложени забрани, например да не бие камбаните, в определени години дори са му забранявали да извършва свещенодействия като кръщения, миропомазания и др. Умира на 23 април 1985 г. и е погребан в родното си село.[ССГН]

ТЕЛБИЙСКА, Катя Радкова (13 III 1986) - лекар, акушер-гинеколог. Родена на 13 март 1986 г. През 2012 г. завършва Медицинския университет в Пловдив. В периода 2012-2015 г. работи в Университетска МБАЛ „Пловдив“ и МБАЛ „Пазарджик“. От 2015 г. работи в екипа на Университетска специализирана болница за активно лечение по акушерство и гинекология „Селена“. През 2018 г. придобива специалност „Акушерство и гинекология“. Участва в конгреси и семинари с международно участие по придобитата специалност. През 2023 г. защитава дисертация в областта на научна си специалност в Медицински факултет към Тракийски университет - Стара Загора и придобива образователна и научна степен „доктор“. Член на Български лекарски съюз. Владее английски и френски език.[АББП]

ТЕРЗИЙСКИ, Ченко Климентов (26 IV 1935 - 1 IV 2000) - първият кмет на новосъздадената *община Раковски*. Председател на ИК на ОБНС (кмет) от 4 април 1979 до юни 1981 г. По негово време отваря врати хлебозаводът в града, открита е линия за градския транспорт („обиколната“), на 1 август 1979 г. започва да се обслужва и първата общинска автобусна линия от град Раковски до село Шишманци, която по-късно е удължена до село Чалъкови. Открити са нови магазини и са инсталирани нови електрически трафопостове. *Петър Лесов* е обявен за почетен гражданин.[БСЛА]

терциар - брат от *третия ред* на даден орден.[Уикипедия]

терциарка - сестра от *третия ред* на даден орден.[Уикипедия]

титулярен епископ - титла на християнски епископи, които имат епископски сан без съответен *диоцез* и юрисдикция. Такива са помощните епископи, апостолическите викарии, много от Ватиканските дипломати и др.[Уикипедия]

ТОБИЕВ, Йозо (3 IX 1905 - 1 VI 1944) - комунистически деец, ятак, участник в комунистическото движение в България преди и по време на Втората световна война. Роден на 3 септември 1905 г. в село *Калъчлии*. През 1929 г. става член на БКП. През периода 1941-1944 като полски пазач подпомага партизаните от IV полска дружина „Любен“ на Първа средногорска бригада „Христо Ботев“. През март 1944 г. дава служебната си пушка на партизаните, оправдавайки се че е бил нападен и разоръжен. Полицията разкрива дейността му. Той е арестуван и откаран на летище „Граф Игнатиево“. На 1 юни

1944 г. заедно с група ятаци, е разстрелян без съд в местността „Студенец“ в Родопите на около 37 км югозападно от Пловдив. По-късно останки от телата на ятаците са намерени в общ гроб. Част от тях са пренесени и вградени в паметник, построен на *площада в село Генерал Николаево*. През 1980-те те са пренесени и вградени в основите на *паметника на Йорданка Николова*, изграден в градинката до сградата на общината.[БПЧПД11]

ТОМБАШКИ, Иван Йосифов (16 X 1961) - лекар, специалист по нервни болести. Роден на 16 октомври 1961 г. в село *Генерал Николаево*. Завършва основното си образование в училище „Христо Смирненски“ в родното си място, а средното в гимназията в град Брезово. През 1987 г. завършва Висшия медицински университет в Пловдив, след което специализира неврология. Започва да работи в районната болница в град Раковски. В началото на 1990 година в град Раковски е създадена структура на политическата организация СДС. Д-р Томбашки е избран за неин председател. След проведените местни избори през 1991 г. д-р Томбашки е избран за общински съветник и председател на Общински съвет и остава такъв до 1995 г. След което работи една година като лекар в Либия. От 1996 в продължение на три години е завеждащ Неврологично отделение в болницата в Раковски. От 1999 г. е управител на Многопрофилна болница за активно лечение в град Раковски. При неговото управление през 2001 г. сградата на болницата е основно ремонтирана. През 2016 започва разширяване на болницата като през ноември 2018 г. е открито ново крило, което включва детското отделение със стая за игра, приемни лекарски кабинети и административен блок. През декември 2021 г. болницата закупува със собствени средства 32-срезов спирален компютърен томограф „Siemens“. Д-р Томбашки е женен с две деца.[АББП]

ТОМБАШКИ, Петър Гочев (1935-1994) - стопански ръководител. Роден през 1935 г. в село Генерал Николаев. Завършва основното си образование в училище „Христо Смирненски“, а средното - с отличие в гимназията в Брезово. Приет е да следва и завършва висшето си образование в Държавния университет „Ломоносов“ в Москва, специалност „Минен инженер“. Първоначално работи в Олово-цинковия завод в град Кърджали. По-късно работи като заместник-директор по производството в *Държавно стопанско обединение „Редки метали“*. Носител е последователно на трите степени на отличието „Шахтърска слава“ на Министъра на въгледобивната промишленост на СССР и на „Димитровска награда“ за внедряване на технология за добив на метали. Многократно оказва помощ на институции в *община Раковски*.[ИЛЛА]

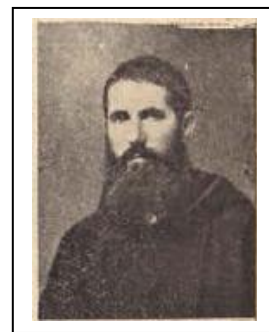
ТОПАЛСКИ, Иван (20 VII 1973) - *мирски свещеник*. Роден на 20 юли 1973 г. в село Житница. Завършва богословие в Урбанския папски университет на Светата конгрегация за разпространение на вярата в Рим в периода 1993 - 1998 г. Дипломира се като бакалавър по богословие и философия. Завръщайки се в родината, на 29 август 1998 г. в катедралата „Св. Лудвиг“ в Пловдив епископ *Георги Йовчев* го ръкополага за свещеник към Софийско-пловдивската католическа епархия. В продължение на две години служи в катедралния храм „Св. Лудвиг“ и обслужва храма в кв. „*Парчевич*“, където всяка неделя отслужва Светата *литургия*. В този период от време е назначен и за ректор на националното светилище „Дева Мария Лурдска“, което ремонтира основно през 1999 г. През 2000 г. отговаря за изграждането на манастира на сестрите на Майка Тереза, който е в съседство със светилището. На 29 септември 2000 г. получава ново назначение - *енорийски свещеник* на храм „Свети Апостол Андрей“ в село Калояново, Пловдивско. Избран е за член на управителния съвет на „*Каритас*“. През 2001 г. му е поверена втора *енория* - „Прескръбна Дева Мария“ в село Дуванлии. През 2003 г. в Калояново започва изграждането на нов храм, който е осветен през следващата година. През 2007 г. свещ. Иван изгражда манастир в *енорията*. През 2012 г. върху имот на католическата църква в Калояново е построен Домът за възрастни хора „Свети Йосиф“. Свещ. Иван Топалски е инициатор за построяване на *параклис* в Чипровци, където днес са положени костите на архиепископ *Петър Богдан*, епископ Илия Маринов и други духовници *монаси-францисканци*, открити при археологически разкопки през 80-те години на XX век.[ССГН]

ТОПАЛСКИ, Милко (8 IV 1979) - *мирски свещеник*. Роден е на 8 април 1979 г. в село Житница. От малък е *министрант* в родната си *енория*. След завършване на средното образование и отбиване на военната служба през 1999 г. заминава за Италия и учи в Духовната семинария на Римската епархия. Завръща в България през лятото на 2005 г. На 16 юли същата година е ръкоположен за свещеник. Седмица по-късно е изпратен в *енория* „Пресвето сърце Исусово“ като помощник-енорист. От 2008 г. е *енорист* в храма „Св. св. Петър и Павел“ в град Хисаря, а от лятото на 2018 г. е помощник-енорийски свещеник в *енория* „Свети Лудвик“ в Пловдив.[ССГН]

ТОСКАНИ, Виржилио Марио (20 XI 1935) - енциклопедист, читалищен деец, общественик. Роден на 20 ноември 1935 г. в село *Генерал Николаево* в семейството на Мария и *Марио Тоскани*. Дълги години е член на управителния съвет на читалище „*Кирил и Методий*“ и счетоводител към общинския съвет за култура. От 12 май 1982 г. е служител във финансовия отдел на читалището. Наричан е от местните хора „живата енциклопедия на град Раковски“. Събрал и съхранил безброй материали и снимки за града, нумизматик - колекционер на монети, пощенски марки, банкноти, стари антикварни книги, първи броеве на различни вестници и хиляди статии.[ЖНОР14]

ТОСКАНИ, Марио Ерменеджилдо (1886 - 1976) - италиански и после български проектант, сградостроител, дал изключително много за архитектурната визия на град Раковски. Роден е през 1886 г. в град Индуно, разположен до река Олона, област Ломбардия, Италия. Завършва средно техническо училище по архитектура и сградостроителство. През 1910 г. пристига в България да стажува при чичо си Рикардо Тоскани - уважаван и почитан в Бургас за създадените от него сгради в града: катедралният храм „Св. св. Кирил и Методий“ (1897 - 1907), сградата на днешния музей „Петя Дубарова“ (1926), Родевата и Бозвелиевата къщи и др. Сред много премеждия през 1921 г. Марио се озовава в село *Калъчлии* за изграждането на католическата болница „*Петър Парчевич*“. Там създава дом, семейство и остава да живее до края на дните си. Ръководи строителството на църквите в кварталите, проектира редица частни къщи в града. Той помага при изграждането на църквата в село Житница. Изгражда редица селскостопански сгради, киносалон, фурни и други обществени сгради в днешния град Раковски. През 1950-те години е технически ръководител на изграждането на стадион „*Дибенко*“ в село *Генерал Николаево*. Умира през 1976 г.[ЖНОР14] СЪ

ТОСКОВ, Кирил (14 VII 1890 - 28 V 1973) (светско име: *Йосиф*) - католически свещеник, *капуцин*. Роден е на 14 юли 1890 г. в село *Селджиково*. Богословското си образование завършва в град Фурме, Италия и постъпва в ордена на капуцините през 1912 г. Ръкоположен за свещеник на 29 октомври 1916 г. в град Синя, провинция Флоренция. Връща се в България през януари 1917 г. и е назначен за военен свещеник на 43-ти пехотен полк. След войната е назначен за помощник-енорист в селата *Белозем*, *Балтаджии*, *Калъчлии* и *Хамбарлии*. Свещ. Кирил Тосков е директор на „*Третия ред*“ и на „*Мариините девойки*“, главен деятел при основаването на дружеството „*Св. Михаил*“ в *Секирово* през 1930 г. През август 1937 г. е назначен за директор на „*Добрия печат*“. Тази длъжност изпълнява 4 години и 2 месеца. Издава различни духовни книги, с които поддържа естетическия отдел. В броя за 1929 г. на *Католическия календар* „Св. св. Кирил и Методий“ свещ. Тосков публикува записки за село Балтаджии в четири части: Предание за село Балтаджии; Предание за църквата в селото; История на църквата по документи; История на училището по документи. През 1940 г. излиза монографията му „*Практикуването на християнските добродетели*“. За кратко е *енорист* в *Генерал Николаево* през 1952 г. От 1956 до 1959 е *енорист* в село *Миромир*. Умира на 28 май 1973 г.[ССГН]

ТОШЕВ, Димитър (5 X 1936) - учител. Роден на 5 октомври 1936 г. в село *Калековец*. Още преди да тръгне на училище започва да рисува. След време разбира, че неговата учителка съхранява 20 години рисунка, която е направил като ученик. Завършва „*Българска филология*“, което определя неговото бъдеще като учител по български език и литература, но започва да води и часове по рисуване. Първата си самостоятелна изложба открива през 1966 г. в Смолян, където работи по това време. В продължение на 24 години преподава български език, литература и рисуване в град Раковски. През учебната 1970/71 г. изработва стенописите във фойетата на училище ОУ „*Хр. Смирненски*“. Негово дело са и много от стенописите в ПГ „*П. Парчевич*“. През октомври 2016 година във връзка с 80-та му годишнина в родното му място е организирана десетата самостоятелна изложба. На изложбата са показани 48 негови творби от различни периоди от живот му. Учител на много от местните художници - *Минчо Деливански*, *Бойчо Котов*, *Веселин Мирчев* и други.[АББП]

трансепт - наричан от *миряните* „кръста“, е допълнителен кораб в храм, изграден перпендикулярно на основния кораб. Той обикновено разделя основния кораб на две части - частта близо до *олтара* (наричана

презвитериум) се използва от монаси и монахини и/или певци от хора и музикалните инструменти. За да се предаде форма на християнски кръст на сградата на църквата допълнителният кораб обикновено разделя църквата на две трети на запад и една трета на изток. Хорът може да има друго разположение - зад олгара, на високо ниво или на балкон в западната част. Тези две места са също място за монтиране на музикален орган. След Втори ватикански събор около средокръстието започват да се поставят малки подиуми, където по време на литургическа служба свещеникът изнася *приказия*. [Уикипедия]

Трети ред - при католически монашески ордени с първи ред се означават мъжкия клон на ордена, с втори ред - женския, а с трети - последователи на Християнството - братя и сестри, които поемат обещания (не религиозни обети) и живеят в съответствие с духовността на ордена като не е задължително да живеят в манастири, но общуват редовно. Могат да имат монашеско облекло, но то трябва да се отличава от това на останалите редове. Те могат да бъдат женени или неженени. Те се наричат съответно *терциари* (за мъже) и *терциарки* (за жени). Както останалите ордени те имат определена мисия, заради която третия ред е създаден и устав. Братята *терциари* от *капуцинския* орден в България са наричани *лаици*, а техния орден е известен в България повече като „Третия ред на Св. Франциск от Асизи“. Орденът има свой директор, избран обикновено измежду свещениците *капуцини*. Директори са били свещ. *Георги Гиев* и свещ. *Кирил Тосков*.

трудово кооперативно земеделско стопанство „Девети септември“ - на 3 октомври 1948 г. е основано трудово-кооперативно земеделско стопанство в село *Секирово*. Първоначално има 45 члена с хиляда декара земя и 5 крави. Първият председател е *Иван Лесов*. То започва да функционира от 1949 г. като масовизацията му става през 1950-1951 г. Стопанството съществува като Трудово кооперативно земеделско стопанство (ТКЗС) „Антон Югов“ - село Секирово, Пловдивско от 1948 до 1957 г. През 1962 г. стопанството в Секирово променя името си на Обединено трудово кооперативно земеделско стопанство „Девети септември“ - село Секирово, Пловдивско. На 1 март 1964 г. ТКЗС „Първи май“ - село *Генерал Николаево* и ТКЗС „Девети септември“ - село Секирово се обединяват под формата Държавно земеделско стопанство - село Генерал Николаево. Отделните стопанства се наричат „бригади“. В административно отношение, стопанството е на подчинение на Околийски народен съвет, отдел „Селско стопанство“ - Пловдив. От 1 януари 1979 г. то е в състава на *АПК „Раковски“*. През средата на 1989 г. бригада „Секирово“ излиза от състава на Аграрно-промишлен комплекс и се формира земеделско стопанство, което поема активите и пасивите на бригадата. Регистрирано е под наименованието Колективно земеделско стопанство (КЗС) „Секирово“ - Раковски. В състава му до 1990 г. влиза и стопанството в с. Шишманци. През 1992 г. стопанството е пререгистрирано в Пловдивския окръжен съд като Земеделска производствена кооперация „Секирово“ - Раковски и има пълна юридическа и икономическа самостоятелност. С Решение № 8256 от 1 юни 1992 г. на Окръжен съд - Пловдив, стопанството е обявено в ликвидация. Ликвидацията приключва през 2001 г. [ПДА564]

трудово кооперативно земеделско стопанство „Парчевич“ - през 1949 г. се създава ТКЗС в село Парчевич с председател Павел Рабаджийски. През 1957 г. то се слива със стопанството в *Секирово* и новото стопанство се нарича Обединено трудово кооперативно земеделско стопанство (ОТКЗС) „Антон Югов“ село Секирово, Пловдивско. [МГР89]

трудово кооперативно земеделско стопанство „Първи май“ - на 16 януари 1949 г. е основано ТКЗС „Първи май“ в село *Генерал Николаево* от 121 домакинства с 3800 дка земя и председател Гено Сарийски. През следващите години до 1956 г. се извършва масовизацията на стопанството. То получава инструкции и се отчита през Околийския народен съвет, отдел „Селско стопанство“ - Пловдив. Самостоятелното му съществуване продължава до 1958 г. Петър Генов Гроздев (Чиката) е дългогодишен председател на стопанството. На 1 март 1964 г. ТКЗС „Първи май“ - село Генерал Николаево и ТКЗС „Девети септември“ - село *Секирово* се обединяват под формата Държавно земеделско стопанство (ДЗС) - село Генерал Николаево. [ПДА565]

ТУНОВ, Андрея (1770 - 1838) - католически духовник, апостолически викарий на *Софийско-пловдивския апостолически викариат*. Роден през 1770 г. в село *Селджиково*, Пловдивско. Братовчед е на *Георги Тунов*. На 14-годишна възраст е изпратен да учи в Рим, където завършва средно и висше образование. В България се завръща през 1802 г. Отначало обслужва така наречените *горни села* - *Даваджово, Хамбарлиш, Дуванлии* и *Селджиково*, след което е преместен да служи в село *Калъчлъ*. На 29 юли 1817 година е назначен за апостолически викарий на *Софийско-пловдивския апостолически викариат*. Помощник му е Франческо Драганов, дошъл от Никополската епархия. Написва няколко книги, сред които „Богомилни

молитви върху здрава кралица и по-главните празници на Дева Мария“. Подава оставка през 1834 г. След оттеглянето му се знае, че живее в село *Калъчлъ*, което по това време е център на епархията. Умира от *чума* през 1838 г.[ССГН] СД

ТУНОВ, Георги (*неизв. - 1809*) - католически духовник, апостолически викарий на *Софийско-пловдивския апостолически викариат*. Роден в село *Селджиково*, Пловдивско. Информацията за него е оскъдна. Назначен е за викарий на 15 декември 1802 година. Преди това е свещеник в Горните села - *Даваджово*, *Хамбарлии*, *Дуванлии* и *Селджиково*. В рапорт до Рим от 28 февруари 1802 година той информира за разбойнически групи на кърджалии продължаващи да тормозят католическото население, за надигналата се вълна против свещеничеството от страна на гръцкия владика в Пловдив. Той и неговите свещеници са арестувани, но католиците от Пловдивския викариат се събират пред конака и протестират. Духовниците са освободени след заплащане на откуп. Георги Тунов умира през 1817 година.[ССГН] СД

тухларна фабрика - на 30 април 1952 г. в село *Генерал Николаево* започва да работи тухларна фабрика. Никола Костадинов Бъзев е първият управител на фабриката. Иван Луджев Бравов е дългогодишен управител. Фабриката е организирана първоначално като „Керамичен цех“ към *потребителната кооперация* в село Генерал Николаево, а по-късно минава под ръководството на завод „Тракия“ в Пловдив.[ЖНОР14]

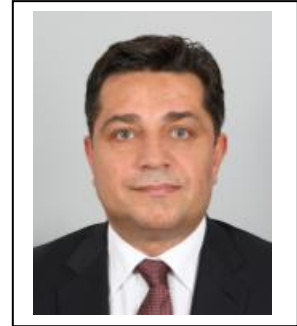

ТЪРНОВАЛИЙСКА, Вени (*19 I 2004*) - спортист, борба свободен стил. Родена на 19 януари 2004 г. Израства в град Раковски. Средното си образование завършва в Спортно училище „Васил Левски“ в Пловдив, след което продължава образованието си в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. Състезател на клуб „Атлетик“ - Пловдив с треньор Павел Митев. През януари 2024 г. на Държавно лично първенство по борба - девойки, провело се в Сливен в категория 55 kg, Вени печели сребърен медал. Републиканското първенство по сумо провело се в София през март 2024 г. Вени печели две златни отличия в състезанията за жени и девойки. Като това е осмата ѝ шампионска титла в категориите за девойки. През май 2024 г. Националната универсиада по джудо в Стара Загора извоюва бронз. Същият месец на Европейското първенство по сумо в Гърция Вени се състезава в две категориите за жени и девойки и печели две бронзови отличия. През юни 2024 г. спечели бронзово медал на Републиканското първенство по свободна борба за жени в Пловдив. Същия месец тя предостави един от спечелените медали на републиканското по сумо за благотворителност. Сумата отива в помощ за средства за лечение на момче за да проходи. Успехи преди 2024 година: на Държавно лично първенство по борба за девойки в Сливен през 2023, 2021 и 2019 г. 3-то място, Държавен личен-отборен шампионат по борба за девойки в Бургас; 3-то място, Балканско първенство, Панагюрище, 2019; 3-то място, Републикански шампионат Горна Оряховица, 2019; 2-ро място, Международен турнир „Acrópolis cup“ Атина, Гърция, U15; 2-ро място, Международен турнир, Портланд, САЩ, U15 2019; 1-во място на следните турнири: народни борби село Сестримо, „Новозагорска слава“ - град Нова Загора; народни борби в село Бошуля и купа „Самоков“.[АББП]

ТЪРНОВАЛИЙСКИ, Андрей (*1 X 1923 - 10 I 1988*) (*светско име: Ченко*) - католически свещеник, *капуцин*. Роден е на 1 септември 1923 г. в село *Калъчлии*. През 1937 г. заминава за Италия и влиза в ордена на свещениците *капуцини*. През 1957 г. е ръкоположен за свещеник в Бресамоне, Италия. През 1967 г. заминава за Франкфурт, Германия, а през 1968 г. за Мюнхен, където защитава титлата доктор по църковните науки със специалност „Теология“. Владее няколко езика - латински, италиански, немски, френски и английски. По време на престоя си в Германия издава книга, посветена на Католическата църква в България и на епископ *Андреа Канова*. Книгата е на два езика - немски и италиански. Умира на 10 януари 1988 г. в Германия от захарен диабет, но е погребан в Италия.[СРГН]

ТЪРНОВАЛИЙСКИ, Георги Ченков (24 VII 1963) - икономист и политик от партия БСП, народен представител. Роден на 24 юли 1963 г. в село *Генерал Николаево*. През 1981 г. завършва Търговската гимназия в Пловдив. През 1988 г. се дипломира във ВИНС (Висш институт за народно стопанство) - Варна. Магистър е по икономика и счетоводство. Владее английски и руски. След дипломирането си започва да работи като икономист в Комбината за цветни метали - Пловдив. С основаването на Данъчна администрация през 1991 година, Търновалийски започва да работи в териториалната дирекция в Пловдив, като заема длъжности от най-ниското до най-високото ниво. Четири години е директор на Националната агенция за приходите. Дългогодишен председател на Училищното настоятелство на Търговската гимназия в Пловдив. През октомври 2010 г. е назначен за зам.-кмет на Община Пловдив от квотата на БСП, с ресор „Европейски политики и социални дейности“, по време на мандата на кмета Славчо Атанасов. На местните избори през 2011 г. е кандидат за кмет на Пловдив, но не успява да стигне до балотаж. Търновалийски е избран за общински съветник и за зам.-председател на Общинския съвет. През 2014 г. е назначен за зам.-министър на финансите в кабинета на Пламен Орешарски. През октомври 2014 г. е избран за народен представител. Депутат е в XLIII и XLIV народно събрание. От 9 май 2016 до 25 януари 2017 е секретар на парламентарната група на „БСП лява България“. Член на ВС (Висшия съвет) на БСП. Женен, има двама сина.[АББП] СД

ТЪРНОВАЛИЙСКИ, Зенон - светското име на свещ. *Йосиф Търновалийски*.

ТЪРНОВАЛИЙСКИ, Йосиф (22 IX 1914 - 14 IX 1992) (*монашески имена: Зенон, Йосиф-Антоний*) - католически духовник, *капуцин, капелан* на цар Фердинанд в двореца Св. Антон в Словакия (1941 - 1946), изследовател в областта на историята на *францисканците*, преводач. Роден на 22 септември 1914 г. в село *Калъчлии*, съвсем млад Йосиф поема пътя на монашеството в редиците на свещениците *капуцини*. Ръкоположен е за свещеник през 1938 година. След завършването на орденското си образование в Тирол, немско-говорещия регион в Северна Италия, се връща в България и служи в капуцинския манастир в Пловдив. През 1941 г. тогавашният *капелан* на бившия монарх цар Фердинанд свещ. *Иван Романов* е назначен за епископ на Софийско-пловдивския викариат. Той посочва на царя свещ. Йосиф като свой достоен приемник, който тогава е известен като „брат Зенон“, име, което не се харесва на царя и се налага да се преименува на „Йосиф Антоний“. Остава при царя в резиденцията му в Словакия през по-голямата част от Втората световна война. Йосиф Търновалийски е последният капелан на бившия цар Фердинанд. Освободен е от длъжност след като царят е настанен в родовото имение в Кобург, тогава Западна Германия. С големи трудности Йосиф успява да се добере до генералната квартира на свещениците *капуцини* в Рим, където му е поверено управлението на орденския исторически музей. Издава няколко научни изследвания в областта на историята на францисканците и превежда редица религиозни книги на български, между които тъй нареченият „Немски катехизис“, останал в ръкописна форма. През 60-те години работи като *капелан* в градската болница на Мерано. След това става приемник на големия приятел на България, свещ. Франческо Галони, в Ла Монтанина, северно от Венеция. Преди завръщането си в България е отново на работа в Мерано. През 1991 г. се завръща в България и се настанява в капуцинския манастир в град Пловдив. Събира сведения за Капуцинската мисия в България и данни за живота на свещ. Фортунат Бакалски, като поставя началото на дело за канонизирането му. В същото време подготвя млади кандидати за *капуцини*. Загива при автомобилна катастрофа на 14 септември 1992 година заедно с още трима католически свещеници. Погребан е в гробищата на родния си град Раковски.[СРГН] СД

ТЪРНОВАЛИЙСКИ, Ченко - светското име на свещ. *Андрей Търновалийски*.

У

УЗУНОВ, Виктор Петров (4 X 1957-25 VIII 2024) - енциклопедист, общественик, общински съветник. Роден на 4 октомври 1957 г. в град Пловдив. Основно си образование завършва в ОУ „Христо Смирненски“, а средното в техникум „Гео Милев“ в град Мъглиж. През 1980-те участва в телевизионните поредици на Българската телевизия „Минута е много“, където печели 4 състезания и Голямата награда на „Няма време“. Водещ на предаването „Скорост“, което стартира през 1999 год. Първоначално предаването се излъчва по кабелните телевизии в Раковски, Нова Загора и Карнобат, а по-късно след регистрацията му в Министерството на културата се излъчва и в повечето областни и по-малки и добре развити градове. Виктор е сред учредителите на местната структура на партия ГЕРБ в началото на 2007 г. От 2008 до 2019 г. в три последователно мандата е общински съветник.[ВУЛА]

УЗУНОВ, Петър Йосифов (21 I 1928 - 14 V 1989) - учител, читалищен деец. Роден на 21 януари 1928 г. в село *Калъчлии*. Средното си образование завършва в Първа мъжка гимназия в Пловдив. Служи в гранични войски на сръбската граница в района на село Раяновци, Видинско. След уволнението си започва да работи като нередовен учител в *Генерал Николаево* и в същото време учи в полувисшия институт в Стара Загора. От 1959 г. до 1963 г. преподава в *Секирово* по френски, физическо и история. От 1963 преподава по история в училище „Христо Смирненски“.

След реформиране на училищата през 1975 г. започва да преподава в прогимназията в кв. „Нов център“, където работи до пенсионирането си. Умира на 14 май 1989 г. През годините е самодеец в читалището в родното си място, активист на ОФ и Гражданска отбрана, член на БЗНС. За своята работа е награждаван с медалите „Климент Охридски“ и „Двадесет и пет години Гражданска отбрана“, лауреат на републикански фестивали по художествена самодейност, носител на златна, сребърна и бронзова значка на ОФ (на снимката Петър Узунов сред свои възпитаници от прогимназията).[ВУЛА]

УЗУНОВ, Тони Иванов (23 III 1960) - доцент. Роден на 23 март 1960 г. в село *Генерал Николаево*. Висшето си образование завършва през 1986 г. във Висшето техническо училище „Ангел Кънчев“ (ВТУ) в Русе. След дипломирането си започва да работи като научен сътрудник във ВТУ-Русе и през 1987 г. е избран за редовен асистент в катедра „Подемно-транспортни машини“. През 1990 г. е избран за старши, а през 2002 г. за главен асистент в катедра „Теория на механизмите и машините и подемно-транспортна техника и технологии“. През 2007 г. защитава докторат в областта „Подемно-транспортни машини“, а от 2010 г. е доцент в същата област. Заместник-декан на Аграрно-индустриален факултет във ВТУ-Русе от 2012 до 2020 г. Автор и съавтор на над 70 статии, доклади и учебни пособия.[АББП]

Узунови - род и фамилия от *Генерал Николаево*. От този род са уважаваните учители *Петър* (21 януари 1928 - 14 май 1989) и *Иван* (април 1933 - 26 юли 1966) Узунови. Те са родени в семейството на Ана и Йосиф Узунови. По-малкият им брат - Гроздан (8 април 1949 - 18 юни 2015) е ветеринарен лекар, един от малкото *раковчанин*, избирани за общински съветници като независими кандидати и заместник-кмет на *община Раковски* (1995-1999). Синът на Петър - *Виктор Узунов* от 2008 до 2019 г. в три последователно мандата е общински съветник, а синът на Иван - доц. д-р инж. *Тони Узунов* е преподавател във Висшето техническо училище „Ангел Кънчев“ в Русе.[АББП]

улицы, наименувани на раковчани - най-дългата улица в града носи името на свещ. *Михаил Добромиров*; в кв. „Генерал Николаево“ улицы са кръстени на следните *раковчани*: *Георги Мичев*, *Георги Павликян*,

Иван Йошков, Лазар Лазаров и свещ. Флавиан Манкин; в кв. „Парчевич“ на Антон Биков и свещ. Слав Гайдаджийски; в кв. „Секирово“ на свещ. Яко Яковски; улицата пред стадион „Г.С.Раковски“ носи името на кмета Франц Коков.[Авторска © Иван Плачков]

уличен параклис - място за молитва и поклонение, което обикновено е на открито и се ползва при служене на алаи (публични шествия) и/или Кръстен път.[Уикипедия]

униати - виж *източнокатолически обред*.

Успенци - католически *орден*, известен и като конгрегация на успенците, основан на 25 декември 1845 г. от свещ. Емануел Д'Алзон - главен викарий на диоцеза в град Ним, във Франция и директор на колежа Успение Богородично (оттук идва и името на конгрегацията - Успенци). Покровител на обществото е Св. Августин и затова понякога те са наричани августино-успенци. През 1862 г. папа Пий IX поверява на успенците специална мисия в Ориента с главна цел да работят за разпространението на унията. Първата база на успенците е създадена през 1863 г. в Одрин, където с течение на времето се сдобиват с две църкви, една болница, три училища и една духовна семинария. През януари 1864 г. свещ. Викторин Галабер - основателят на мисията на свещениците-успенци в България, подпомогнат от епископ *Андреа Канова*, създава в Пловдив *началното училище „Св. Андрей“*. Свещ. Галабер е богословски съветник на епископ Рафаил Попов. Свещениците-успенци създават *енорията* „Възнесение Господне“ в Пловдив през 1883 година, основават *колежа „Свети Августин“* в Пловдив през 1884 г. и колежа „Свети Михаил“ във Варна през 1899 г. Използвайки своите позиции във Франция, свещениците-успенци помагат на България два пъти да има по-добри условия на мирните преговори след двете световни войни. Заслуги за това имат успенците Жерве Кенар и Херман Гислер - преподаватели в Пловдивския колеж - при преговорите на Ньойския мирен договор през 1919 г. и свещ. Озон Дампера, който участва в българската делегация на Парижката мирна конференцията през 1947 г. След закриване на колежа през 1948 г. успенците-преподаватели са принудени да напуснат България и тяхната мисия е закрыта през 1952 г. През 1952 г. по така наречените *католически процеси* трима успенци Камен Вичев, Павел Джиджов и Йосафат Шишков са осъдени на смърт и други десет - с лишаване от свобода на различни срокове. Свещениците Вичев, Джиджов и Шишков са разстреляни в Софийския затвор. На 20 декември 1973 в София епископ Методий Стратиев приема свещ. Георги Вичев в лоното на успенците и той приема името Велик и званието архимандрит. През 1994 г. мисията се завръща официално в България. При посещението на папа Йоан-Павел II през 2002 г. в България, свещениците-успенци Камен Вичев, Павел Джиджов и Йосафат Шишков са провъзгласени за блажени по време на *литургията*, отслужена от папата в Пловдив. Освен за Пловдивската източнокатолическа *енория*, свещениците-успенци се грижат за енориите „Успение Богородично“ в Покрован и „Света Троица“ в Куклен. Родените в Калъчлъ/Калъчлии свещ. *Иван Пицийски* и епископ *Самуил Джундрин* са успенци.[Авторска © Иван Плачков] **ГД**

участници във Втория Ватикански събор - *раковчани*, участници в работата на Втория Ватикански събор: епископ *Симеон Коков* - участва в Първата и Третата сесия, съответно през 1962 и 1964 година; архимандрит проф. *Георги Елдъров* - консултант по време на подготовката на събора 1960-1962 г. и експерт по време на заседанията на събора през 1962-1965 г.

Ф

Фермер Експо Раковски - празник на българското животновъдство „Фермер Експо Раковски“, провеждащ се на *стоковия пазар* в кв. „Секирово“ през октомври. Първото „Фермер Експо“ в Раковски е организирано през 2017 г. от Организацията на производителите „Фермерско мляко“ с помощта на *Община Раковски*, Националния съюз на градинарите в България и Министерството на земеделието, храните и горите. На изложението животновъдите представят

разнообразни породи млечни и месодайни животни - овце, кози, говеда и биволи. Изложението е прекъснато по време на *Ковид* пандемията.[СОР]

Филип Станиславов - начално училище в кв. „Парчевич“, което съществува от 1921 до 1970 г. Според статистиката на Царство България през учебната 1907/08 г. в село *Алифаково* има турско училище, в което се учат 5 момчета и 3 момичета с един учител със заплата 400 лева. През 1921 г. в село Алифаково е построено Народно начално училище „Филип Станиславов“. Франц Станчев е един от инициаторите за откриване на училището. Надежда Иванова е първата редовна учителка. След земетресението от 1928 г. сградата е съборена и обучението продължава в къщата на Франц Станчев. На 25 февруари 1929 г. е построена нова сграда, в която са настанени 20 ученика с един учител в четири сборни класове. След писмо от Училищното настоятелство до Министерството на образованието за увеличаване на учителския персонал се назначава още един преподавател. От 1931 г. до 1945 г. в училището преподава *Антон Биков*, читалищен деец и изследовател на историята на просветното дело в пловдивските католически села. През 1940 г. в дописка до пловдивския вестник „Воля“ той съобщава, че в училището има двама учители и 64 деца, разпределени в две слети отделения. След 1966 г. училището носи името Народно училище „Филип Станиславов“. Училището е закрито през 1970 г. Последните учители са Динка и Христо *Чомакови* (на снимката учителят *Коста* със сборен клас от набори 1945, 1946, 1947 и 1948).[ПДА1511]

ФИТНЕВ, Стойо Иванов (неизв.) - временно изпълняващ длъжността кмет (2008-2009). По време на неговото управление тържествено е отбелязана 100-та на читалище „Св. Св. Кирил и Методий“.[БСЛА]

ФОРТНЕР, Иван (неизв. - 1836) - провикарий на *Софийско-пловдивския апостолически викариат* от XIX в. Той е чех по народност. През 1834 година католиците от Софийско-пловдивския викариат са поверени на монашески орден от Австрия - *Лигуористите* от конгрегацията на Св. Алфонс Лигуори. С свещ. Фортнер пристигнали съотечественикът му свещ. Антон Фишер и моравецът свещ. Матей Граф. През 1835 година е назначен за викарий. Свещениците от ордена започват веднага да реформират викариата. През 1836 г. е въведен Григорианският календар. Умира през 1836 година в Пловдив и епархията е поета от пристигналия свещ. *Иван Птачек*. [ССГН]

Францисканки - обществото на „Сестрите Францисканки Мисионерки на Пресветото сърце Исусово“ е основано през 1861 г. в Джемонади Фриули, Италия, от френската благородничка Лаура Леру де Бофремонте. През 1931 г. монахини-францисканки пристигат в Пловдив с намерение да се включват с обучение в *началното училище „Св. Андрей“*. Скоро училището престава да е католическо и те започват да се грижат за децата в детския дом „Царица Йоана“, построен от царица Йоана от Савоя. През 1949 г. сестрите са принудени да напуснат България и се завръщат в Италия. В България остават две сестри българки. През 1992 година сестрите се завръщат в България и развиват пасторална дейност. През 1994 г. е построен техния *манастир „Света Елисавета Унгарска“* в град Раковски. Сестра *Красимира Говедарска*, родена в енорията „Пресвето сърце Исусово“, е францисканка.[КБ02] G0

Францисканци - католически *орден*, чиито мисионери, наричани францисканци, следват примера и учението на свети Франциск от Асизи. Орденът е одобрен от папа Инокентий III през 1209 г. Съвременната католическа църква в България води началото си от 1601 година, когато се създава Софийската епископия от папа Климент VIII, поверена на босненския мисионер от ордена на францисканците *Петър Солинат*. Първите епископи на католическите епархии по българските земи са от редиците на мисионерите от този орден. За тази цел в Италия са обучавани българи. Подложена на преследванията на официалните османски власти след Чипровското въстание, францисканската мисия по българските земи постепенно губи силата си като удържа чак до края на XVIII век. Известни българи-францисканци са: Илия Маринов - първият българин избран за католически епископ; *Петър Богдан* - първият българин избран за католически архиепископ; Филип Станиславов - български католически епископ, книжовник и културен деец; *Павел Гайдаджийски* - един от последните францискански епископи

в България и др. Францисканският монах Блазиус Клайнер написва „История на България“. В началото на XVI в. папа Лъв X разделя Ордена на Обсерванти, *Конвентуалци* и *Капуцини*. По-късно последните два ордена установяват нови мисии в България и много от духовниците от селата, формирали град Раковски са монаси от тези два ордена.[Авторска © Иван Плачков] GÖ

X

Хамбарлии - наименованието на село Житница преди 1934 г.[НМЦБ]

Хамбарлийски - род и фамилия от *Секирово*, предполага се че са наследници на преселници от Житница. Родът в миналото е прочут с добрите си майстори. Но от този род са и уважавани учители: Георги Петров Хамбарлийски. Роден е през 1946 г. Завършва Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през 1971 г. и е изпратен по разпределение в село Воденичарско, община Джебел. Работи като учител и директор до 1975 г. Същата година ръководителите в Народен съвет Раковски започват да приобщават учителите, които работят в други населени места към новооткритата в града прогимназия. Георги Хамбарлийски е назначен за учител по химия. По-късно става директор на училището и началник управление „Просвета“. От 2000 до 2012 г. е учител по биология и химия в СПТУ град Брезово, където се пенсионира. Неговата съпруга - Пенка Иванова Хамбарлийска е родена през 1948 г. Завършва педагогика в Софийския университет „Климент Охридски“. През 1975/76 г. работи в ОУ „Христо Смирненски“ в кв. „Генерал Николаево“. На следващата година е назначена за начален учител в ОУ „Христо Ботев“ в кв. „Секирово“, където работи до пенсионирането си през 2006 г. Традицията е продължена от Петър Иванов Хамбарлийски, роден през 1960 г. Завършва ПУ „Паисий Хилендарски“, специалност „Българска филология“. През 1985 г. започва работа в ЕСПУ „Георги Стойков Раковски“ като учител по български език и литература. Работи като педагог до 1999 г.[АББП]

ХАМБАРЛИЙСКИ, Петър Генов (8 II 1921 - 30 V 1944) - партизанин от Войнишки партизански батальон „Христо Ботев“. Роден на 8 февруари 1921 г. в село *Балтаджии*. През 1942 г. отива в казармата, за да отслужи военната си служба. Там попада под влияние на ремсиста Йордан Брайков. На 14 декември 1943 г. минава на страната на партизаните в т.нар. „войнишки батальон“ на поручик Дичо Петров. На 23 май 1944 г. край село Батулия батальонът влиза в бой, при който загива командирът Дичо Петров. Петър заедно с Кольо Георгиев успяват да се измъкнат от обкръжението и да се скрият в Стара планина. На 30 май полицията ги открива край село Ябланица, Ловешко, където Петър е убит. През 1950-те на оградата на родния му дом е поставена *паметна плоча*. Въпреки че имотът е продаден по-късно, плочата е запазена. През 1980-те години между централния площад и църквата в родното му място е издигнат паметник в негова чест. Паметникът е светлочервен камък с издълбан надпис - името и годините на раждане и смъртта му. След връщането на земята под паметника на църквата, той е преместен в двора на 24-класното незавършено училище, където следите му се губят.[БПЧПД11]

ХАМБАРЛИЙСКИ, Петър Иванов (9 I 2003) - поет. Роден на 9 януари 2003 г. Като малък служи като *министрант* в храма „Свети Михаил архангел“. Основното си образование завършва в ОУ „Христо Ботев“, а средното в Професионална гимназия по вътрешна архитектура и дървообработване „Христо Ботев“ в Пловдив. След това следва в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ специалност „Български език и история“. Петър се занимава със социална дейност, като е доброволец в организацията „Каритас“. Една от страстите му е поезията. Още по време на обучението си в гимназия започва да пише стихотворения. Така в последната си гимназиална година е допуснат до конкурс в Шуменския университет, предназначен основно за участници, завършили университети. През октомври 2023 г. излиза първата му стихосбирка „Имена погребани от вечността“ в центъра, на която е Човекът и неговото място в света. Любовната си лирика Петър условно разделя на три подтеми. Творбите от първата подтема са издадени през септември 2024 г. във втората му стихосбирка, озаглавена „Апотеоз“, а от втората в „Неизпратени писма до моята любима“ през 2025 г.[АББП]

химн на град Раковски - реализиран проект за химн на град Раковски, който официално не е утвърден от Общинския съвет. Създаден е през пролетта на 2001 г. по времето на кмета *Франц Коков*, по негова идея. Текстът на песента „Моят роден град“ е на Мария Бенина, а музиката на Бойка Търновалийска. По време на седмицата на културата, през май същата година, учителите от ОУ „Христо Смирненски“ за първи път го изпълняват. Година по-късно химнът е записан на диск в звукозаписно студио. Солисти са Ани Ангелова, Бойка Търновалийска и хор от учителския колектив на училището. Въпреки, че не е утвърден, той се изпълнява на някои официални събития от част на учителския колектив на ОУ „Христо Смирненски“. Изпълнение на химна е включено в юбилейния филм „*Полет*“, създаден във връзка с 50-та годишнина на град Раковски (*тестът на химна е поместен в началото на енциклопедията*).[БСЛА]

храмът в Алифакново преди Чирпанското земетресение - с увеличаване на броя на семействата, преместили се от *Балтаджи* в *Алифакново* в началото на XX век, нуждата от постоянен свещеник в селото нараства. Жителите на *Балтаджи* помагат със средства за построяване на сграда, която да служи за място на църковни служби и където живее свещеника. На 24 октомври 1918 г. свещ. *Венцислав Гайдаджийски* е назначен за *енорист*. През 1919 г. е завършена сградата на църквата, с което формално се поставя началото на *енорията*. През 1925 г. до църквата е издигната камбанария. Храмът е разрушен от *Чирпанското земетресение*. Единствено камбанарията до църквата оцелява.[ККСКМ29]

храмът в Балтаджи преди Чирпанското земетресение - след Освобождението на България много жители на село *Балтаджи*, които работят по турските чифлици, се прибират да живеят постоянно в селото. Появява се необходимост от по-голяма църква. Свещ. *Ернесто Саватоне* започва да събира средства за нова църква. Така на 8 май 1887 г. е поставен първият ѝ камък. Благославянето е извършено от помощник-епископ *Роберто Менини*, упълномощен от епископ *Франческо Рейнаути*. Сградата е проектирана от италианеца *Визети* - инспектор по Източните железници (проектирал след това един незавършен проект - трамвайна линия в Пловдив). След посещение на видния български учен д-р Любомир Милетич в селото в края на XIX век, той пише, че „*И тук черквата е много хубава и голяма, почти колкото и Калъчлъската (50 метра дълга, 18 метра широка), само дето е по-ниска.*“ Храмът е бил украсен в ломбардски стил. През 1894 г. на вътрешната страна на лицето на църква отдясно е прикрепена *паметна плоча* на свещ. Ернесто. В началото на XX век е построена камбанария. Може да се предположи, че тя е дело на архитект Мариано Пернигони, който проектира подобни камбанарии за катедралния храм „Свети Лудвиг“ в Пловдив и църквата „*Пресвето сърце Исусово*“. Храмът е разрушен от *Чирпанското земетресение* през 1928 г.[ККСКМ29]

храмът в Калъчлии преди Чирпанското земетресение - от 1880 г. *енорист* в *Калъчлии* е свещ. *Самуил Нутини*. През 1886 г. свещ. Самуил започва за събира помощи за нова църква. Княгиня Климента и цар Фердинанд участват със собствени средства. Свещ. Нутини предприема обиколка в Австрия и Италия, където успява да събере значителни за времето средства. Населението на околните католически и православни села също участва с волни помощи. Стоежът на нова църква започва през 1891 г. Сградата е проектирана от италианеца *Визети*. Изградена е за 18 месеца и е осветена от епископ *Роберто Менини* на 4 октомври 1892 г. - празника на св. Франциск от Асизи. Храмът е наречен „*Пресвето сърце Исусово*“. През 1893 - 1894 г. брат Елиджо от Бавария - художник и дърворезбар - изработва главния и два странични *олтара* и *амвона*. След посещение на видния български учен д-р Любомир Милетич в селото в края на XIX век, той пише, че „*На влизане в село Калъчлии силно впечатление прави на пътника грамадната и прекрасна черква, сигурно най-голямата и най-хубавата между всички селски черкви на целия Балкански полуостров. Която е направена в готическо-византийски стил и е дълга 50 и широка 18.5 метра.*“ Интериорът на храма е в ломбардски стил. На външния зид при

входа на църква е поставена *паметна плоча* на свещ. *Едуард Валпа* вероятно направена още преди Освобождението. През 1905 година свещ. *Климент Джундрин* полага основите на нова камбанария с основи 4 на 4 метра и височина 30.5 метра по проект на архитект Мариано Пернигони. Доставени са две нови камбани - една голяма с тон „сол“ и една малка с тон „ми“. Храмът е разрушен от *Чирпанското земетресение* през 1928 г.[ККСКМ29]

ХРАНЕНИКОВ, Кънчо (7 X 1962 - 3 V 1993) - музикант. Роден на 7 октомври 1962 г. в село *Генерал Николаево*. Още от 3-ти клас започва неговият интерес към музиката. Научава се да свири на цигулка. В осми клас започва да свири на саксофон и не след дълго тръгва по сватби заедно с баща си и единия от братята си, които са акордеонисти. Негов учител по саксофон е Ангел Коцев от село Крушево. Средното си образование завършва в село Белозем като електротехник. Освен с много местни музиканти от Раковски, Кънчо свири с Николай Трифонов, Петър Ралчев, Георги Янев, Димитър Димитров, Марин Николов, Осман Жеков, оркестър „Сините елечи“ от с. Стряма, Славка Калчева и Младен Малаков. Най-големите му изяви са с оркестър „Орфей“ и оркестър „Тракия“. Последните изяви на Кънчо са с оркестър „Феникс“ от Стара Загора. Умира на 3 май 1993 г. след тежко заболяване.[ЖНОР14]

Христо Ботев - едно от основните училища в град Раковски, разположено в кв. „*Секирово*“. То е продължител на просветните традиции на началното училище „Петър Парчевич“ и прогимназията „Цар Борис III“. През 1862 г. свещ. *Яко Яковски* е назначен за *енорист* в енорията „*Свети Михаил архангел*“ в село *Балтаджъ*. На следващата година той успява да убеди общината да отпусне средства за създаване на първото училище и става негов пръв преподавател. Свещ. Яко Яковски е автор на първата българска печатна книга за католиците в Южна България, написана на *павликянски диалект* и отпечатана с латински букви през 1844 г. в Рим. В послеслова на книгата той пише, че предоставя на християните „*тая книжка и мола се на вас сички да и прейемити, да я четети и да си я имате драго*“. В *притурка* той дава обяснение как трябва да се четат латинските букви по възприетия тогава от свещениците правопис. Тази книга е използвана като домашен буквар в много семейства в село *Балтаджъ*. Първата сграда на училището е построена от самия свещеник през август 1863 година, но изгаря през 1878 г. За помощта на населението от *Балтаджъ* да опази изоставени турски военни складове в съседното Алифакъх по време на Руско-турската освободителна война, общината в селото е наградена от временното руско управление в българските земи с 9346.50 гроша. С тези средства, с помощта на местното население и със средства на *енорийския свещеник* през 1879 г. е построена нова сграда на училището. Съгласно законите на Източна Румелия, училището е частно католическо и в него учат момчета и момичета. Сведения има за учебната 1881/82 година, когато в училището са обучавани 114 момчета и 107 момичета, разпределени съответно в три и четири отделения. Първият учител в мъжкото училище е *Андрея Марашлийски*. Занятия с момчетата също са водени от *Петър Коков* и *Милан Генчев*. Женското обучението се води от *селските калугерките Мариана Бъмбина* и *Ана Гиева*. В края на XIX и началото на XX в. много от учителите са източнокатолици, имигранти от Свиленградско или преселници от Малко Търново, някои от които са завършили католическите гимназии в Одрин - *Иван Константинов* и *Лазар Лазаров* от Малко Търново, *Йосиф Попов* от Одрин и др. Други учители от този период са *Бонка Петрова*, *Иван* и *Мария Касабови*, *Донка Златева*, *Мария Койчева* от Стара Загора, *Мария Аврамова* от Пловдив, *Иванка Дюзева*, *Стефан Стойков*, *Павел Попов*, местният учител *Матей Ченов Донов* (Наумников) и др. През 1911 г. нови учители са *Димитър Мечкаров* и *Цветана Атанасова*. От 1912 до 1918 г. не са запазени сведения за училището, с което може да се предположи, че през този период на войни (Балканската, Междусъюзническата и Първата световна) и върлуващи епидемии няма редовен

учебен процес. През 1919 г. учебното дело се възстановява. През октомври 1921 г. в селото е открита и прогимназия. Първата учителка в нея е Анка Ламбрева. С въвеждане на задължително основно образование през 1922 г. началното училище и прогимназията се сливат, училището е признато за народно, а учителите са назначени за народни учители с шатна категория и заплата. *Поповишкият трус* на *Чирпанското земетресение* от 18 април 1928 г. разрушава църквата, сградата на училището и много жилищни сгради в селото. С помощта на средства от фонда на ДИПОЗЕ и доброволен труд и средства на местното население през следващата година са построени две нови сгради на училищата „Цар Борис III“ и „Петър Парчевич“. Бъдещият архимандрит - проф. *Георги Елдъров* продължава основното си образование в училището, където една от лелите му - *Радка Елдърова* - е учителка. През 1936 г. в католическия седмичник „Истина“ е публикувана неговата статия за училището. Възпоменателна плоча на 91 загинали от селото в Балканските войни и в Първата световна война е поставена в коридора на училище „П. Парчевич“ през 1940 г. Тя е по проект на учителите *Стефан Ковачев*, Л. Иванов и Д. Узунов и е монтирана със средства на училището. През март и април 1941 г. учебните занятия са преустановени, защото в училищните сгради са настанени германски войски. Започването на новата учебна 1941/42 г. се отлага поради върлуващия вирус на полиомиелит (детски паралич). В този труден период в училището работят учителите Матия Симеонов, Мара Цанкова, Мария Велчева и *Рангел Пацев*. На 4 юни 1944 г. на отличниците са раздадени награди от фонд „Добри ученици“. Учебната година 1944/45 започва на 9 октомври 1944 г. по непривичен начин - с радио час, в който се разглежда особеното положение на Отечеството. Учителят Рангел Пацев е натоварен да разясни промяната, настъпила след 9 септември 1944 г. със смяната на обществения строй в България. През 1946 г. България е обявена за народна република и учителите полагат клетва към републиката. През 1946/47 г. прогимназията е преименувана от „Цар Борис III“ на „Христо Ботев“. Следвоенният период се характеризира с трудното завръщане на учениците в училище. През горната година от подлежащите на обучение 600 ученици се явяват само 70. Учебната 1948/49 г. започва с 50% от подлежащите на обучение ученици. През 1951 г. в училището на шат са 8 начални и 11 прогимназиални учители - отново от различни краища на България - Мария Волева, *Тодорка Кикова*, Матей Симеонов, Йосиф Киков, *Франческо Станчев*, Рангел Пацев и др. През 50-те и 60-те години с помощта на ТКЗС „Девети септември“ е построена каменна ограда; подравнен е училищният двор; направени са баскетболно игрище, циментови пътеки, цветна градина, училищен рибарник, зайчарник, географска площадка, беседка и др. На 23 февруари 1961 г. започва строежът на новата училищна сграда, която е открита през септември следващата година. Обучението с новата сграда позволява да се формират на 33 паралелки. От тях 16 са за прогимназиалния курс на обучение и 17 - за начален курс. На 15 септември 1962 г. приема учениците от двете училища и общият брой на учениците за учебната 1962/63 г. е 1015. Старата сграда на училище „Петър Парчевич“ се използва за детска градина, а тази на „Христо Ботев“ („Цар Борис III“ преди това) - за занималня. Година по-късно са открити физкултурният салон и ученическият стол. През 1964 г. на третия етаж в училището е оформена кинозала. През 1965 г. в училището учат 1211 ученици, разпределени в 34 паралелки. През учебната 1966/67 година, учебните занятия са преместени изцяло в новата сграда на училището. В двора в географската площадка е направена направената релефна карта на България, която става не само ученическа атракция за десетки години напред. Изцяло са ремонтирани парното отопление и покрива на старата сграда. През учебната 1968/69 започва оборудването на различни учебни кабинети - по музика и химия, с което се поставя прехода към кабинетна форма на обучение. Пред училището е направена чешма-фонтан. През 1969/70 са модернизирани кабинетите по физика и биология; сменени са черните дъски; поставя се началото на фанфарен оркестър и хор. В музикалния кабинет постъпват радиоуредба и високоговорители. Озеленява се и двора на училището с фиданки и рози. През 1970/71 г. в училището започват да се обучават и учениците от кв. „Парчевич“ след закриването на училище „*Филип Станиславов*“ в квартала. През есента на следващата учебна година, от есенната бригада на ученици и учители са събрани средства за поставяне на пейки в двора на училището. Оборудвана е кинозалата с прожекционен апарат, кинокамера и магнетофон. Училището разполага и с пишеща машина, получена безвъзмездно от МНП. Асфалтирана е и спортна площадка в училищния двор. През учебната 1971/72 г. ДФС „Локомотив“ разкрива специализирана *спортна школа по бокс*, в която започват тренировки двадесет ученици от всички класове под ръководството на треньора *Любен Гаджев*. Материалната база на школата се помещава във физкултурния салон на училището. Наред с това започва да се развива и кръжочната дейност, поставя се началото на кръжоци по труд и творчество, по литературно четене, по ботаника и зеленчукопроизводство. Периодът 1973-1984 година се характеризира с усилията на учителския колектив за прилагането на новата образователна система. За повишаване качеството на учебно-възпитателната работа се обособяват специализирани кабинети по основните предмети: български език и литература, математика, химия,

физика, история, музика и изобразително изкуство. Голяма част от учениците са обхванати и в извънкласна форма на обучение, в кръжоци по ТНТМ. Ученическият хор под ръководството на *Дойчо Арабаджиев* е лауреат на V Републикански фестивал-1979 г. и е награден със златен медал. През учебната 1982/83 година старата сграда на училището е ремонтирана и оборудвана за Междуучилищен център по трудово и производствено обучение. През следващата година е извършен основен ремонт на парната инсталация. През 1988/89 година училището чества и своята първа голяма годишнина - 125 години от неговото създаване. Създават се работни гупи от учители и ученици, които събират материали за празничното честване. Издаден е сборникът „*ОУ Христо Ботев - 125 години просветно дело град Раковски*“. Същата година ученическият хор при училището е окръжен първенец на няколко фестивала. Изнася концерти в Пловдив, достига и до радио София. Участва и в концерт в град Познан. Подготвя е запис за Българската национална телевизия. След политическите промени се работи за обновяване на материално-техническата база като през 1995 година са отпуснати общински средства за основен ремонт. През учебната 1999/2000 година започва организирането и провеждането на Коледен благотворителен базар и Коледен концерт. Училището работи съвместно и с *църквата „Свети Михаил архангел“*, където се организира и Великденски концерт. През 2000 г. отборът на момичета е Републикански шампион по тенис на маса, а през следващите две години - първо място на областно ниво. През 2001 година в училището е регистрирано училищно настоятелство с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност. От 2002 година училището започва да работи усилено по Европейски програми и проекти за развитие на образованието като през първите десет години участва в следните проекти: През 2003 година стартира проект „Силни, здрави и духовно извисени“, а през 2004 г. стартира изпълнението на проект „Игрището - възрастните знаят от какво децата се нуждаят“; през 2005 г. са реализирани два проекта: „Да докажем, че сме европейци“ и „Аз, моето семейство и моята страна в обединена Европа“; 2006 г. - „Да живеем ръка за ръка с природата“; „Танцовият състав в училище - символ и традиция“; 2007 г. - „Библиотеката - желана територия в училището“ за изграждането на Интернет-читалня; 2008 г. - „Подай ръка“; 2009 г. - „И недопечените и най-добре печените - все замесени сме от едно тесто“; „Въвеждане на униформа и отличителен знак“; 2010 г. - „Природата в двора на моето училище“; 2011 г. - „Учим, творим и се забавляваме“; „Да направим училището привлекателно за младите хора“; 2012 - 2013 учебна година - „Медиите около нас“. Наред с това през 2004 г. са сменя дограмата и се боядисва фасадата на сградата на училището. През 2000, 2002 и 2004 години мъжкият отбор по баскетбол заема второ място на областното първенство, а отборът по футбол през 2001 г. е втори на областно ниво. През 2006 г. за пръв път Министър на образованието и науката - Даниел Вълчев посещава училището. Той дарява на училищната библиотека петдесет тома българска литература. Същата учебна година всички черни дъски се подменят с бели. От 2006 година се поставя началото на театрална трупа към училището, която бележи отличия в национални и международни фестивали. През учебната 2006/07 година заедно с община Раковски училището кандидатства по проект за „Повишаване на енергийната ефективност“, благодарение на който е направен основен ремонт на сградата. На 24 септември 2007 г. започна учителска стачка, в която се включват и учителите от училището. По-късно тя е обявена за най-продължителната и най-масовата стачка на българските учители. През същата учебна година училището се включва в множество проекти, национални програми (НП) и оперативни програми (ОП). През 2009 г. по програма на МОН е обновена спортната площадка с футболно и волейболно игрище. Игрището е открито от Министър на младежта и спорта Свилен Нейков. През 2009 г. стартира участието в реализирането на НП „С грижа за всеки ученик“. Учебната 2010/11 година започва с 430 ученици, разпределени в 20 паралелки - 12 паралелки в начален етап на обучение (232 деца) и 8 паралелки в прогимназиален етап (198 ученици). През годината започва да функционира целодневна форма на обучение с ученици от първи клас. Двадесет и четири деца от ромски произход посещават подготвителна група. През 2010/11 година продължава подобряването на учебната среда, като са направени и много нововъведения: закупени са мултимедийни проектори, подновени са всички компютри и монитори в компютърните зали и в административния блок, за да бъде училището в крак с новите технологии и да отговаря на изискванията на новите учебни програми; закупени са климатични системи; монтирана е втора система за видеонаблюдение в училището и училищния двор; осигурено е помещение със собствен санитарен възел за целодневна организация на учебния ден; обособено е и помещение за обедно хранене с готова храна; ремонтиран и обновен изцяло е кабинетът по технологии; в част от класните стаи са подменени чиновете с нови маси и столове, изцяло са възстановени санитарните възли към физкултурния салон, които повече от 20 години са неизползваеми. През следващата година е обзаведена и друга сграда със собствен санитарен възел за целодневно обучение във втори клас. През 2011 г. започва работа по НП „На училище без отсъствия“, модул „Без свободен час“; по ОП „Развитие на човешките ресурси“ - проект

„Училище за себеутвърждаване и подготовка към европейски хоризонти“ (УСПЕХ) са сформирани 13 групи, а през 2012 г. - 12 групи по интереси. Училището е партньор и на много проекти за интеграция на ромите в общината. През учебната 2011/12 г. баскетболният отбор е победител в областното състезание. Във връзка с 150-та годишнина на училището и 50 години от построяването на новата сграда през 2013 година подготвен годишен алманах, създаден е химн на училището, организирани са конкурси за най-добра презентация по теми „Моето училище“, „Моят град“ и „Моят патрон“ и конкурси за разказ и картина. Учениците участва в състезанията: „Млад огнеборец“, „Човекът и природата“, регионален кръг на Spelling Bee! и състезание по английски език. С помощта на свещ. *Румен Станев* и училищното настоятелство в северния двор е поставена *паметна плоча* на основателя на просветното дело в Секирово - свещ. *Яко Яковски*. През тази учебна година за пръв път се сформира отделна подготвителна група с петгодишни деца. От 2014 година училището участва и в други европейски проекта като до 2024 е реализирало 10 проекта по програмата „Еразъм +“ и един на Академия на централноевропейските училища. През 2014 г. баскетболният отбор (момичета) се класира на пето място на Държавното клубно първенство; през 2017 г. отборът по баскетбол (момчета) заема шесто място на републиканското първенство. В началото на месец септември 2017 г. министърът на образованието Красимир Вълчев посещава училището. Основна цел на посещението е организиране на среща с учителите от община Раковски, на която представителите от различните училища да представят наболелите проблеми в образователната система. Акцент в срещата е дискутиране на проблема, свързан със задържането в училище на деца в риск от отпадане от образователната система. През 2017/18 учебна година е отбелязана 155-годишнината от основаването на училището. Заснет е 50-минутен филм, посветен на честването - „Приказка за едно голямо училище в едно малко градче“. За годишнината е построена нова релефна карта на България, с което се продължава традицията за учене чрез игра. След представяне в МОН на свой проект за въвеждане на иновации в учебния процес, училището е одобрено за иновативно. През учебната 2019/20 година училището преминава изцяло на комуникационен режим чрез електронната платформа Shkolo.bg. От тази учебна година в училището спира употребата на хартиените дневници и ученически книжки. Във връзка с разпространение на *Ковид-19* в световен мащаб и регистриране на първи случаи на територията на страната в България е въведено извънредно положение. Всички училища прекъсват учебни занятия. Обучението протича по електронен път. Учениците и учителите работят на платформа Office 365, а на по-късен етап използват и облачния портал Google Suite. През есента на 2020 г. е открит нов корпус с четири класни стаи. Учебната 2021/22 г. започва с 663 ученици, разпределени в 16 паралелки в начален курс и 11 паралелки в прогимназиален етап. В начален курс се обучават общо 381 ученици, а в прогимназиален - 281. Шестнадесет ученици се обучават в подготвителна група. Годишната също минава под знака на пандемията. Редуват се присъственото обучение и обучение в електронна среда. Ученичката Мария Плачкова от VII клас се класира на седмо място в страната на националния кръг на олимпиадата по география и икономика. През следващата учебна година Училищното настоятелство и Общественият съвет на училището стартират дарителска кампания за набиране на средства, с които във връзка с предстоящата 160-годишнина на училището да бъде подобрена материално-техническата му база. За тържествената годишнина училището получава много поздравителни адреси от училища, читалища, институции, от бивши учители и ученици, от РУО, от МОН, от президента на Република България. Учебната 2023/24 година започва с 684 ученици, разпределени в 29 паралелки, от които 17 в начален етап и 11 в прогимназиален етап. Двадесет и двама ученици посещават подготвителна група. Наименования на началното училище: Частно католическо „П. Парчевич“-с. Балтаджии (1879-1886); Народно начално училище „П. Парчевич“-с. Балтаджии (1887-1933); Народно начално училище „П. Парчевич“-с. Секирово (1934-1952); Народно основно училище „П. Парчевич“-с. Секирово (1952-1962). Наименования на основното училище: Народно основно училище (НОУ)-с. Балтаджии, Пловдивско (1920-1930); Народно основно училище (НОУ) „Цар Борис III“-с. Балтаджии, Пловдивско (1930-1933); Народно основно училище „Цар Борис III“-с. Секирово, Пловдивско (1930-1946); Народно основно училище (НОУ) „Христо Ботев“-с. Секирово, Пловдивско (1946-1966); Народно основно училище (НОУ) „Христо Ботев“-Раковски (1966-1991); Основно училище (ОУ) „Христо Ботев“-Раковски (1991-). Директори: *Лазар Лазаров* (1906-1911); *Мария Койчева* (1911-); *Стефан Ковачев* (1927-1933); *Мария Велева* (1944-); *Рангел Пацев* (1948-1956); *Иван Додевски* (1956-1958); *Христо Христов* (1958-1961); *Стоян Кавлов* (1961-1962); *Димитър Стойков* (1962-1963); *Димитър Янев* (1964-1965); *Франц Станчев* (1964-1965); *Тоньо Тонев* (1965-1967); *Христо Терзиев* (1968-1969); *Иван Ангелов Танов* (1969-1973); *Георги Любенов Генчев* (1973-1982); *Спас Йовчев* (1982-1984); *Георги Чернашки* (1984-1989); *Людмила Кръстева* (1989-1990); *Георги Генчев* (1990-1994); *Тинка Пацева* (1994-2010); *Кремена Пашкулова* (2010-). Учители: В началото на XX в. учители са: *Бонка Петрова*, *Иван Касабов*, *Мария Касабова*, *Дона Златева*, *Мария Койчева*, *Мария*

Аврамова, Йосиф Попов, Иванка Дюзева, Стефан Стойков, Павел Попов, Димитър Мечкаров, Цветана Атанасова и местният учител Матей Ченов. След Първата световна война в училището преподават: Анка Янкова Гиев, от 1916 г. е учителка; през 1922 година, е главен учител. *Стефан Данаилов Ковачев*, учител от 1918 г.; главен учител от 1927 г. до 1933 г. *Радка Елдъррова*, възпитаничка на девическия педагогически лицей „Мария Лурдска“ на Загребските милосърдни сестри. Митра Благоева Пиева, учител от 1951 г. до 1984 година, удостоена с орден „Трудова слава“; *Дойчо Арабаджиев*, носител на орден „Кирил и Методий“; *Ана Митова*, учителка от 1962 година, през 1987 г. е награден със значка на Министерството на народната просвета; *Цецилия Земярска*, учителка от 1951 г. до 1986 година, носител на орден „Кирил и Методий“; Други учители: Мария Серафимова Бориспасова, по български език и литература. Някои възпитаници: проф. *Франц Митов*, проф. *Георги Елдърров*, епископ *Георги Йовчев*, епископ *Симеон Коков*, епископ *Иван Романов*, епископ *Викенти Пеев*, свещ. д-р *Дамян Гюлов*, *Петър Лесов*, *Валери Домовчийски*, *Йордан Лесов*, *Георги Плачков* (на допълнителните снимки - сградата на начално училище „Петър Парчевич“ през 1941 г. и сградата на прогимназиялното училище „Цар Борис III“ също през 1941 г.).[125ГПД] СД

Христо Смирненски - едно от основните училища в град Раковски. Разположено в кв. „Генерал Николаево“, наследник на началното училище „Филип Станиславов“ и на прогимназията „Царица Йоанна“. След 1840 г. управлението на Южната католическа епархия в България, към която се числи и населението на село *Калъчлъ*, е поверено на монаси от ордена на братята *капуцини*. Новият епископ *Андреа Канова*, избран от средите на свещениците *капуцини*, е основоположник на католическото просветно дело в епархията. Именно тогава започва организираното обучение „на четмо и писмо“ в пловдивските католически села. Първоначално, то не е систематично. Първите печатни книги на латиница с павликянско наречие, предназначени за католиците от Южна България, са издадени в Рим през 1844 и 1866 г. от свещениците *Яко Яковски* и *Петър Арабаджийски*, родени в *Калъчлъ*. В притурката към първата си книга свещ. Яко Яковски дава обяснение как трябва да се четат латинските букви по възприетия тогава от свещениците правопис. До Съединението обучението е на латиница. От документ оставен от свещ. *Едуард Валта* става ясно, че през 1852 г. някаква жена (най-вероятно *селска калугерка*) „учи селските деца на наука“. Първото училище в село *Калъчлии* е построено през 1879 г. и носи името на католическия епископ Филип Станиславов - автор на първата българска печатна книга „Абагар“. По-късно е построена сграда на два етажа със стаи за четири отделения за момчета и за момчета. По тогавашните закони на Източна Румелия, училището е със статут на частно католическо училище. Първият учител след Освобождението е *Франц (Ченко) Калчов Керин*. За учебната 1881/82 г. училищният инспектор свещ. Александър Шилие констатира, че момчетата са 120, а през зимата - 140 - 150. Има само един учител, който преподава на 5 - 6 отделения. За учебната 1888/89 г. в селото има 383 ученика на възраст от 6 до 12 години, подлежащи на задължително обучение, от които 309 посещават училище. За учебната 1890/91 г. епископ *Роберто Менини* отчита 490 ученика с двама учители за мъжкото училище и две учителки сестри-*францисканки-терциарки* за девическото училище. През учебната 1892/93 г. учител е *Йозо Яков Стрехин*, роден в селото. През 1892 г. свещ. *Самуил Нутини* построява нова църква и разширява сградата на училището. В статистиката за учебната 1897/98 г. е посочено наличието на смесено училище до IV отделение с двама учители мъже. През есента на 1909 г. училището е посетено от архиепископ Роберто Менини, а през есента на 1917 г. от неговия наследник - епископ *Викенти Пеев*. В края на XIX и началото на XX в. много от учителите са източнокатолици, имигранти от Свиленградско, някои от които са завършили католическите гимназии в Одрин. *Мариана Чешикова Петкова* е първата местна дипломирана учителка. Започва да преподава в училището през 1906 г. Поради избухване на *Балканската война* не се водят учебни занятия от септември 1912 до май 1913 г. През май 1914 г. учебните занятия са прекъснати поради епидемия от морбили (дребна шарка), през пролетта на 1920 г. училището

е затворено за кратко поради вируса на инфлуенца (испански грип), а през зимата на 1921 г. занятията са прекъснати отново за шест седмици заради нова вълна на морбили. За Коледа през 1921 г. неизвестен благодетел чрез свещ. *Кирил Тосков* дарява 1000 лв. за бедните ученици. С тази сума се закупуват цървули, налътми и чехли за бедните ученици. По време на образователната реформа в началото на 20-те години училището е признато за народно, а учителите са назначени за народни учители с щатна категория и заплата. През 1921 г. в селото е открита и прогимназия. По-късно, през 20-те години, се провеждат трудови дни, отбелязани като „трудови седмици“. Учениците, съвместно с учителите, поддържат градината в училищния двор и участват в хигиенизирането и почистването на училищната сграда. През юни 1926 г. след положени изпити пред министерски пратеник, 7 ученика завършват успешно от първия прогимназиален випуск. На 18 април 1928 г. сградата на училището е разрушена от *Поповишкото земетресение* - вторичен трясък, последвал четири дни след Чирпанското. Учебните занятия са прекратени. На 23 септември 1928 г. учебната година е открита, като един месец занятията се водят на открито в двора на свещ. *Киприян Делянин*, а след 23 октомври занятията продължават в наети частни помещения. На 9 април 1929 г. е положен основният камък на едната от новите училищни сгради. В основите е положен „възпоменателен акт“. За целта са отчуждени пет двора и на собствениците са изплатени 500 хил. лева от създадения през 1920 г. училищен фонд. Първата сграда е завършена през май, а втората през септември 1929 година. Новите сгради са построени със средства от ДИПОЗЕ и доброволен труд на селяните. През 1930 г. приема името Народно основно училище (НОУ) „Царица Йоана“. На 14 юни 1940 г. княгиня Евдокия присъства на провеждането на годишния изпит по български език в училището. Година по-късно в едната сграда на училището са настанени германски войски. През 1944 г. по време на английско-американските бомбардировки над София в училището са настанени деца от сиропиталище „Кн. Евдокия“ - София. През 1944 г. учебните занятия започват от 9 октомври и малко по-късно учителите в училището създават своя професионална организация. На 17 септември 1946 г. училището е преименувано от „Царица Йоанна“ на „Христо Смирненски“ след решение на Учительския съвет, Отечественофронтовския комитет и Училищното настоятелство. На 23 август 1953 г. под ръководството на строителния техник *Марио Тоскани* и със съдействието на ТКЗС „Първи май“ започва строителството на оградата на училището. През учебната 1956/57 г. е осигурено оборудване за кабинетите по физика, химия и биология и от родителите по ведомост са събрани 4 990 лв. за закупуване на учебни пособия. С това се поставя началото на кабинетното обучение. През 1957 г. се полагат основните на политехническото образование и се открива работилница по ръчен труд. Местното ТКЗС подпомага материално училището. През лятото на 1962 г. започва строителството на нова сграда. Проектът е разработен от арх. Моравенов. Председателят на ОБНС *Слав Станков* прави първата копка. Сградата е готова за следващата учебната 1963/64 година, когато обучението започва поетапно да се премества в нея. На 24 май 1964 г. новата сграда е открита официално. В една от старите сгради се открива целодневна детска градина. В другата е настанено *Практическо селскостопанско училище* с двегодишен курс на обучение. През 1968 г. то е закрито. През пролетта на 1971 г. училището е посетено от министъра на просветата Стефан Василев, който подарява на училището фанфарни музикални инструменти. През същата година в училището се изгражда школа по борба под ръководството на Гено Стойков и със съдействието на ДФС „Локомотив“ - Пловдив. Със създаването на прогимназиалния курс към училище „Петър Парчевич“ през 1975 г. училище „Христо Смирненски“ е преобразувано в начално. През 1987 г. то отново става основно - с обучение на ученици от I до VII клас. През учебната 1990/91 г. поради режима на електричеството се учи с намалени часове. През тази година настъпва деполитизация на учебния процес. През септември 1991 г. са създадени синдикални организации към Конфедерация на труда „Подкрепа“ с председател Йосиф Терзийски и към Независим учителски синдикат с председател Лена Пищийска. На 15 септември 1992 г. след прекъсване от около 40 години учебната година е открита с водосвет, отслужен от свещ. *Петър Изамски*. Възстановен е напълно статутът на училището като основно (I - VIII клас). Обучават се 859 ученика. На 7 февруари 1993 г. около половината от покривната конструкция пада. През лятото покривът е ремонтиран. През следващата учебна година се въвеждат нови учебни програми. Към началния курс се връща IV клас и ученическият стол е закрит поради нерентабилност. На 17 юни 1997 г. покривът отново е отнесен от вятъра и този път пада върху сградата на старото училище. Преди Коледа същата година съвместно с „Каритас“ са изработени картички, които се продават с благотворителна цел. Събрани са 197 200 лева, с които са подпомогнати 33 ученика. През учебната 1998/99 г. започва да се провежда обучение по свободно избираемия предмет „Религия“ с преподавател свещ. *Румен Станев*. През ноември 1999 г. училището се присъединява към Интернет пространството. През учебната 1999/2000 г. е създаден противопожарен отряд „Млад огнеборец“, който същата година печели първо място на областно и републиканско първенство. През февруари 2000 г. клубът на предприемача в град Раковски подарява на

училището ксерокс машина „Канон 6010“. На благотворителния концерт на 24 май 2000 г. за първи път прозвучава химнът на училището, написан от учителката по музика Бойка Търновалийска по текст на ученицката от VI клас Нели Петрова. През лятото на 2000 г. е извършен основен ремонт на отоплителната инсталация. През декември същата година е създадена полуинтернатна група в начален етап за деца от ромски произход. През първото десетилетие на XIX век броят на учениците намалява с 40% и от 758 в 33 паралелки през 2000 г. достига 450 в 21 паралелки през 2010 г. По време на седмицата на културата през май 2001 г. учителите за първи път изпълняват *химна на град Раковски* „Моят роден град“, по текст на учителя по биология Мария Бенина и музика Бойка Търновалийска. Създаден е Ученически парламент като помощен орган на Общината. Отборът по тенис на маса, ръководен от Луиджо Бравов, печели първо място за момчета до 12 години на републиканско състезание в град Варна. Установено е партньорство с фондация „Католически служби за помощ“ от САЩ. Така се реализира проект „Родителско участие в образованието“, който допринася за подобряване на материално-техническата база. На 17 септември 2001 г. е открит първият компютърен кабинет в училището, а клубът „Млад огнеборец“ за трета поредна година печели първо място на общинските, областните и зоналните състезания и бронзов медал на регионално състезание по пожароприложен спорт. На 22 ноември 2002 г. е открита нова спортна зала в бившата столова. Назначени са помощник-учители в петте паралелки в първи клас. Сформиран е още един първи клас с деца от ромски произход от различна възраст, които не са посещавали училище. През лятото на 2003 г. е извършен ремонт на класните стаи на втория и третия етаж и основен ремонт на сервизните помещения на трите етажа. През 2004 г. училището отбелязва 125-ата си годишнина с подготвен за целта сборник „*ОУ Христо Смирненски - 125 години светско училище град Раковски*“. През учебна 2004/05 година стартира проект „На всяко дете - чаша топло мляко“. През октомври 2004 г. учениците се включват в акция „Да издигнем знамето в българското училище“, организирана от Фондация „Щедро сърце“. Със събраните 354 лв. е монтиран пилон и се окачва знаме. С акцията се ангажират и работници от „Цех 500“. Спечелен е проект за отводняване на училищния двор, изградена е нова входна врата на училището. През лятото на 2005 г. е извършен ремонт на първия етаж. През учебна 2005/06 година са ремонтирани учителската стая и физкултурният салон. Раздават се безплатни учебници на началния курс. Създаден е интерактивен кабинет с мултимедия, лаптоп, екран, видеоапарат, телевизор и модулни маси. Учениците участват в състезание по случай 130-годишнината от Априлското въстание. Отборът на училището печели първо място на общинско и регионално ниво и трето място на областно ниво. За първи път е проведен ден на ученическото самоуправление. Стартира издаването на училищния вестник „Междучасие“. Създаден е форум www.smirnenski.fear-bg.com. През следващата учебна година е въведен експериментално електронен дневник, който дублира хартиения. Училището е посетено от министъра на образованието и науката доцент Даниел Вълчев. Като част от проекта „Красива България“ е санирана училищната сграда, подменена е дограмата с алуминиева и са извършени още ремонти в стаите и коридорите. Поради намаления брой ученици през учебна 2008/09 година учебният процес започва да се провежда само на една смяна. Въвежда се нов учебен план и учебна документация за седми клас. Осигуряват се безплатни учебници за учениците от първи до седми клас. От 2008 г. училището участва в европейски проекти като до 2024 година те са общо 22 - 2 проекта по международната програма „Коменски“ и 20 проекта по програма „Еразъм +“. Осъществени са посещения с учители в Италия, Великобритания, Испания. По проект „Ритуализация на училищния живот“ към МОН за учениците е въведена униформа, като разходите са поети от проекта. Училището участва в проект „С грижа за всеки ученик“, отново към министерството. По проекта са сформирани групи за допълнително обучение, както на деца с изяви в способности, така и на деца, които имат проблеми с усвояването на учебния материал. С помощта на Джоун Маер, доброволец от „Корпуса на мира“ от Съединените щати, учениците учат да прилагат на практика английския език. Проект „Съфинансиране на ремонт на спортни площадки и съоръжения“ спомага за подобрения в двора на училището. През октомври 2009 г. министър-председателят на България - Бойко Борисов - открива тържествено обновената спортна площадка. Училището за трета поредна година има ресурсен учител. Закупена и монтирана е интерактивна дъска. В късната есен на 2009 г. училището е газифицирано. През лятото на 2011 г. е сменена електрическата инсталация и осветлението на третия етаж. През следващите две учебни години са закупени лаптоп и два броя проектори. По проект, свързан с енергийната ефективност, са инсталирани слънчеви колектори за производство на топла вода и са сменени чугунените радиатори в цялото училище със стоманени, както и всички тръби на отоплителната система; монтиран е още един комбиниран котел (на газ и нафта). За кабинета по английски език са закупени лаптоп, проектор и интерактивна дъска, подарък от госпожа Джоун Маер, която за втора и последна година работи в училище като доброволец от „Корпуса на мира“. През учебната 2013/14 г. е подменена част от електрическата инсталация. Инсталирано е видеонаблюдение и е направен основен ремонт на вътрешните

помещения. Закупени са климатици за две учебни помещения. Обзаведена е кухня по проект „Училище за себеутвърждаване и подготовка към европейски хоризонти“ (УСПЕХ). Две стаи в бившия стол са пригодени за подготвителните групи за деца на 5 и 6 години. Продължава снабдяването на учителите с персонални лаптопи и проектори в класните стаи. През месец декември 2014 г. по националната програма към МОН „Информационни и комуникационни технологии в училище“ е изградена безжична Интернет мрежа на територията на училището. През учебната 2015/16 година са закупени ученически шкафове за децата от началния етап. Всички класни стаи са осигурени с компютър и проектор. За кабинета по музика са закупени подвижна тонколона и безжичен микрофон. Училището получава бронзов знак за онлайн безопасност. От 1 август 2016 г. влиза в сила нов закон за образованието, според който учениците със завършен седми клас получават основно образование. Учебната 2016/17 година е последната, в която учениците със завършен осми клас получават основно образование. През 2017/18 година е изградена площадка за фитнес на открито. Втора поредна година се провежда Лятна академия за интегриране на бъдещите първокласници. Училището е отличено с eTwinning School знак. Въвежда се окончателно електронният дневник. Хартиненият дневник остава в историята. Училището внедрява интегрирането на Office 365 на Microsoft, което допринася за включването му в списъка на иновативните училища през 2017 г. Учениците през учебна 2018/19 година са 512 ученици, разпределени в 21 паралелки, обучавани от 33 учители. През тази година е подменена настилка на волейболното игрище. Закупени са ученически шкафчета за учениците от прогимназиалния етап, 28 лаптопа за двата компютърни кабинета и мултифункционално копирно устройство. На 6 май 2019 г. град Раковски е посетен от папа Франциск. На специално отредената за училището зона, на площада в кв. „Генерал Николаево“, папата е приветстван от учениците и учителите. За събитието училището е превърнато в международен пресцентър. През 2019/20 година са изградени Wi-Fi зони. През март 2020 година в страната е обявено извънредно положение поради разпространението на вируса *Ковид-19*. Учениците преминават в ОРЕС (обучение от разстояние в електронна среда). Учителите организират дистанционно обучение чрез платформата Microsoft Teams. Благодарение на проект за равен достъп до училищното образование в условия на криза, в училището са получени 52 лаптопа и 3 таблета. Закупени са нови лаптопи, проектори и таблети. За учениците от първи до трети клас е предоставен период от две седмици за проектни дейности, което води до удължаване на тяхната учебна година. След 2020 година броят на учениците варира между 500 и 536, разпределени в 22 паралелки, а броят на учителите е между 42 и 45. През учебна 2020/21 година е изграден STEM център в рамките на националната програма „Изграждане на училищна STEM среда“, на чието откриване присъстват представители на МОН, Районното управление на образованието в Пловдив, *Община Раковски* и бизнес партньори. Извършен е и цялостен ремонт на покрива. Закупени са мебели за обзавеждане на коридора и стаите на първия етаж и копирна техника за учителите от началния етап. През първия срок на учебната година учениците отново преминават към електронно обучение, като постепенно се връщат в класните стаи на ротационен принцип. Училището започва участие в проект, свързан с изкуствения интелект, с цел разработване на методология за преподаване чрез използването на този технологичен подход. През следващата учебна година училището продължава да се утвърждава като иновативен център за образование, получавайки отново признание за „Microsoft Иновативно училище“ и „STEM School Label“. Включено е в първия каталог на STEM училищата в България. Предучилищното образование е въведено в училището с обучение на деца в две подготвителни групи. Волейболният отбор за момчета от пети до седми клас се класира на първо място в зоналния етап на ученическите игри. Този успех дава на учениците възможност да се състезават на републиканския етап от същите игри, който се провежда в гр. Суворово. Продължава поэтапното въвеждане на целодневната организация на учебния ден за всички ученици от началния етап, стартирала през 2021/22 учебна година. През учебната 2023/24 година училището е одобрено по „Програма за изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища“ към МОН, училището е одобрено за изграждане на пристройка и надстройка към съществуваща сграда на стойност 1 748 482 лв. През лятото на 2024 г. е построен и на 16 септември е открит от министъра на образованието и науката проф. Галин Цоков нов корпус с четири класни стаи. Наименования: Народно основно училище (НОУ) - с. Калъчлии, Пловдивско (1920-1930); Народно основно училище (НОУ) „Царица Йоана“ - с. Калъчлии, Пловдивско (1930-1933); Народно основно училище (НОУ) „Царица Йоана“ - с. Генерал Николаево (1934-1946); Народно основно училище (НОУ) „Христо Смирненски“ - с. Генерал Николаево (1946-1966); Народно основно училище (НОУ) „Христо Смирненски“ - Раковски (1966-1975); Начално училище „Христо Смирненски“ - Раковски (1975-1987) и Основно училище (ОУ) „Христо Смирненски“ - Раковски (1987-). Известни директори: *Иван Иванов Константинов* - главен учител; *Лазар Лазаров* (-1940); Еньо Бахчевански (1940 - 1941), мобилизиран и изпратен в „новите земи“; *София Димчева* (1941 - 1943), командирована в „новите земи“;

Георги Попанастасов (1941 - 1947); *Венко (Енчо) Лазаров* (1947 - 1952), награден с орден „Кирил и Методий“ - I степен; *Янко Ив. Говедаров* (1952 - 1953); Видка Църковска (1953 - 1954); Борис Димитров Георгиев (1954 - 1956); Иван Маринов Аксийски (1956 - 1958); Иван Атанасов Додевски (1958 - 1960); Димитър Илиев Михов (1960 - 1967); Енчо Донеv Енчев (1967 - 1973); *Венко Иванов Говедаров* (1973 - 1975); *Атанаска Лазарова* (1975 - 1978), наградена с орден „Кирил и Методий“ - I степен; Румен Разпопов (1978 - 1982); Елена Райкова (1982 - 1984); Иван Иванов (1984 - 1987); Ана Иванова Желязкова (1987 - 1988); Мария Ченкова Пицийска (1988 - 1990); Янко Петров Баев (1990); Златка Ангелова Власова (1990 - 1998); Валентина Михайлова Стоенчева (1998-2010) и Нина Георгиева Недева (2010-). Известни учители: *Ченко (Франц) Калчов Керин*; Йозо Яков Стрехин, роден на 8 януари 1867 година, завършил католическата гимназия на свещениците-възкресенци в град Одрин.; Луиджо Андреев Зантов, учил в Италия; Иван Джундрин, учил в Италия; *Иван Иванов Константинов*; *Мариана Чешкова Петкова*; Елена Николова от Свиленград; *Лазар Иванов Лазаров*; Тереза Йеронимова; Челестина Изевкова; *Йордана Иванова Петкова*; Борис Димитров Георгиев - учител по български език и литература; Иван Атанасов Додевски - учител по математика и физика; *Петър Йосифов Узунов*; Иван Йосифов Узунов; Йосиф Терзийски - учител по български език и литература; Енчо Донеv Енчев от с. Борец, учител по история и френски език; Невена Генова Плачкова, родена през 1955 г. завършва Учителския институт в Кърджали, начален учител в училището, след което се премества в Секирово; Пенка Иванова Бенина - учителка по физкултура, капитан на женския волейболен отбор, национален първенец в селските спартакиади; Марио Луков - учител по физкултура, капитан на мъжкия волейболен отбор. Възпитаници: По данни на *Яко Стрехин* към 2000 г. възпитаници на училището са дипломирани както следва: учители - 112, детски учителки - 31, свещеници - 34, лекари - 13, стоматолози - 3, среден медицински персонал - 39, агрономи - 18, ветеринарни лекари и зоотехници - 9, инженери - 34, икономисти - 20, юристи - 8, офицери - 8 и др. Известни личности, възпитаници на училището: проф. *Йосиф Гагов*; проф. д-р *Иван Пицийски*; проф. *Крум Петков*; епископ *Самуил Джундрин*; монсеньор *Йовко Пицийски*; свещ. д-р *Петър Сарийски*; д-р *Габриел Алексиев*, ст.н.с. д-р *Иван Говедаров*; ст.н.с. д-р *Никола Лазаров*; доц. д-р *Иван Костов*; *Гинка Загорчева*; *Петър Мусенов* - спортист, вдигане на тежести и *Иван Донеv* - дизайнер (на допълнителната снимка е сградата на училище „Царица Йоанна“ през юни 1941 г.).[125ГСУГР] GÖ

Христос Възкръсналия - параклис в енорията „Пресвето сърце Исусово“ в град Раковски, разположен до гробищния парк в кв. „Генерал Николаево“. На 5 август 2012 г. е благословен основният камък на нов параклис в град Раковски. В строителството му с доброволен труд се включват строители и строителни бригади от града, подпомогнати от местния бизнес. Строителните материали са закупени със средства на епархията и дарения. Проектът и конструктивният план са безвъзмездно дело на арх.

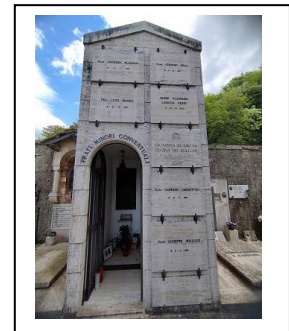
Светослав Фъсов, главен архитект на общината по това време и инж. *Младен Шишков*, председател на Общински съвет в града и бъдещ народен представител. Общината дарява терен от 533 кв. м. до входа на гробищния парк в енорията. Сградата има осмоъгълна форма с пирамидален купол с височина 12 м (14 м. с кръста). Вътрешната площ е 130 кв. м., а общата застроена площ е над 200 кв. м. На 4 ноември същата година - по време на честването на католическия празник „Вси светии“ - храмът е благословен и *олтарът* е осветен от епископ *Георги Йовчев* в присъствието на над четири хиляди вярващи от града и епархията. Параклисът е предназначен за заупокойни молитви и църковни погребални обреди. Стопанисва се от енорията „Пресвето сърце Исусово“. Енорист по време на изграждане на храма е свещ. *Димитър Димитров*.[КЕБ] GÖ

Ц

ЦАНЕВ, Цаню Димитров (17 I 1929-3 II 1982) - художник, читалищен деец, енциклопедист. Роден на 17 януари 1929 г. в село Радомир (дн. Кольо Мариново, обл. Стара Загора). Той е едно дете в семейството на православен *енорийски свещеник*. След завършване на средно образование в село Брезово и преди да бъде призван да отбива редовната си военна служба, е изпратен принудително в лагера за трудово мобилизирани в село Чомаковци (до Червен Бряг) в Северна България. Там работи по корекциите на река Искър и на ж.п. линията и прокопаването на един от тунелите в дефилето. След репресията служи в строителните войски в град Малко Търново. През 1956 г. започва да работи в село *Генерал Николаево* като работник в *тухларната фабрика*. През 1957 г. работи като бояджия на мебели. През 1961 г. създава семейство и дом в селото. От 1964 г. до края на 1970-те години Цаню работи в *читалище „Кирил и Методий“* като художник. Рисува редица афиши за кинопрожекции, лозунги и плакати за годишнини и празници. През 1979 г. е награден със значката „Отличие за читалищна дейност“. Извън работата си се занимава с любителска фотография и рисува предимно пейзажи. Цаню Цанев умира на 53 годишна възраст. Неговото дело продължават внучките му Деяна и Елисавета Илиеви.[АББП]

Царица Йоана и българските конвентуалци - през 1923 г. Йоанна Савойска, тогава италианска принцеса, и сестра ѝ Мафалда се разболяват тежко от коремен тиф. Лекарите не дават надежди. Те са подпомагани от две монахини от ордена на Света Клара (Св. Киара от Асизи) и по време на боледуването принцесата дава обет за преданост към Свети Франциск от Асизи в случай на възстановяване. Това е причината години след възстановяването си да избере Асизи за място на венчавката си с цар Борис III. Година преди сватбата от Цариград в различни католически семинарии и колежа в Асизи са прехвърлени да се обучават за свещеници юношите *Иван Гаджов, Недялко Романов, Арсен Антонов, Венко Плачков* и др. Някои от тях, като Иван Гаджов и Венко Плачков, участват на 25 октомври 1930 г. като *министранти* при венчавката на царската двойка в базиликата „Св. Франциск“. Още преди сватбата принцесата установява добри отношения с българските семинаристи повечето от които са *раковчани* и по-късно като царица при всяко свое посещение в любимия ѝ Асизи, тя не пропуска възможността да се среща с тях и с други бъдещи български духовници, които са обучавани в града. Конвентуалецът свещ. *Йосиф Гагов* в ролята си на председател на Българския помощен комитет в Рим взема участие в честването на пълнолетието на цар Симеон II в Рим през 1955 г. През 1956 г. той гостува на царското семейство в Мадрид. Приживе Царица Йоанна пожелава да бъде погребана в любимия ѝ град Асизи. През 2000 г. тя е погребана в параклиса на братята конвентуалци в общинското гробище на Асизи. В същия параклис (*на снимката*) са погребани и свещениците Венко Плачков и Владимир Пенев (родом от Дуванлии).[Авторска © Иван Плачков]

Цима - (*на латиница: Cima*) - компания от хранително-вкусовата промишленост. Официалното име на компанията е ЦИМА-99 ООД. Създадена е през 1992 г. от *Цветан Жеков*. Тогава целта му е да направи бизнес, с който семейството му да се издържа. Той наема помещение срещу ипотека на собствената си къща и прави първата си инвестиция в малък цех за безалкохолни напитки. Цехът се помещава в бивш стол на ТКЗС. Там с помощта на приятели Жеков сглобява машини за пресоване и охлаждане на плодове. Синовете му помагат след училище, а когато има по-голяма поръчка, всички работят и нощно време, докато я изпълнят. Освен сиропи опитват различни неща, като боя за сладки и боя за яйца по Великден, но въпреки големите усилия на цялото семейство, фирмата се движи на ръба на оцеляването. Каквото е правилото в семейния бизнес, синовете му Георги и Николай често си тръгват последни в края на работния ден. През 1995 г. Цветан Жеков понася тежък удар. Той изпраща по заявка от Русия два камиона със сиропи, но клиентите не плащат. След като е вложил всичките си средства в тази пратка, той няма друг избор, освен да тръгне по нейните следи. Обаче вместо с пари се връща с един камион, пълен с тенджери от 50 литра. Тенджерите се продават изненадващо бързо: хората ги използват за осоляване на сланина. В цеха остават няколко съда, в които синовете му един ден решават да приготвят конфитюр. По това време Георги Жеков

следва технология на храните в Пловдив. Без знанието на родителите си братята договарят два палета буркани от стъklarския завод. Слагат в тенджерите сиропи и плодове и сваряват конфитюра на газови котлони. Бурканите пълнят на ръка. Така се ражда новият продукт на компанията и през 1996 г. основната дейност на фирмата се насочва към производство на конфитюри като идеята е конфитюрът да е от типа домашно приготвен и с високо качество. В началото оборудването не се различава много от съдовете, които се използват при направата на конфитюр в домашни условия. Работата е почти изцяло ръчна, а персоналят се състои единствено от членовете на семейството. Качествата на конфитюра бързо се оценяват от клиентите и той постепенно намира своето място в търговската мрежа. Само година по-късно компанията се разраства. Но след инфлацията през 1997 година Русия спира вноса на български консерви и големите български производители изпадат в тежко затруднение, а някои дори фалират. Тогава, на освободения пазар, Жекови успяват да направят своята марка Cima разпознаваема. На етикетите записват, че конфитюрът съдържа цели парчета плодове, което се вижда и в буркана. На практика фирмата създава нова линия за конфитюри и сладка в България, с която печели лоялни клиенти. Синовете на Цветан стават негови съдружници. С помощта на израелец, живеещ в България, продуктите на фирмата започват да се търгуват в САЩ и Израел. Благодарение на поръчките за тези две страни, през 2003 г. собствениците инвестират в нова база. Новата фабрика е одитирана от най-голямата търговска верига в Израел – Shufersal, и близо 10 години компанията е най-големият доставчик на конфитюри за Израел. Николай Жеков отговаря за суровините. По негова идея семейството купува 150 декара масиви, на които отглежда ягоди и зеленчуци. Въпреки огромните усилия на семейството да има собствени градини, добивът от ягоди покрива само 10% от нуждите. За останалото разчита на широка мрежа доставчици от цял свят. Зеленчуците продават в големите вериги, но приходите не покриват разходите. Така на седмата година се отказват от земеделието. През 2007 г. започват да работят с дистрибутори за българския туризъм и разширяват бизнеса с доставки за румънския пазар. През 2015 г. фирмата участва с щанд на изложение за храни в Токио. През 2017 г. на световното търговско изложение за храни и напитки Anuga в Щутгарт, Германия, на фирмения щанд те излагат серия натурални спредове с перли от chia. Един от тях, Chia Pearl Jam с портокал и джинджифил, получава престижна награда за иновативен продукт. Отличието не помага много на продажбите, но има силно стимулиращ ефект за хората в компанията. Така малка българска фирма получава световно отличие и признание. През 2018 г. собствениците на компанията започват да строят нова фабрика. В процеса на изграждане обаче решават да модернизират старата база, а на новото място да развият логистичен център. В старата фабрика вкарват модерно оборудване за 6 млн. лв. Компанията доставя продукция за 11 хил. магазина на търговската верига „Лидл“ в различни страни. Следва разширяване на производството с включване на плодови заготовки за млечната и за сладкарската индустрия. В продължение на 10 години компанията доставя продукти за веригата на японската публична компания Kobe Bussan, която има близо 1000 магазина. На изложението Anuga през 2023 г. лично президентът на Kobe Bussan посещава щанда на компанията. Цима продължава да е водещ производител на конфитюри и в нея целогодишно работят около 65 служители. Капацитетът на производство надхвърля 15 тона на смяна или около 4 хил. тона годишно. Произвеждат над 350 артикула, които се изнасят за 38 държави - САЩ, Израел, Русия, Япония, Чехия, Унгария, Румъния, Гърция, Испания и др. Първото издание на тази енциклопедия излиза с подкрепата на Георги и Николай Жекови.[ДБКФ]

ЦУЦАРИ, *Бенедикт* (5 X 1715 - неизв.) - последният католически архиепископ на Софийско-пловдивската архиепархия и един от архиерите най-кратко управлявали Софийско-пловдивския диоцез. Той е албанец, роден в Дубровник. Ръкоположен е за свещеник на 28 октомври 1748 г. Той е избран за софийско-пловдивски архиепископ през януари 1754 г. На 23 юни същата година е ръкоположен за такъв, в църквата „Св. Петра“ в Дубровник. На 6 октомври пристига в България. Поради разстроено здраве подава оставка и напуска България на 19 януари 1756 г. Няма сведения за неговата дейност след това. След тази дата вече не се избират софийски архиепископи, а управлението на епархията се поверява на апостолически викарии, най-често пребиваващи в някои от пловдивските села - *Даваджово* или *Калъчлъ* (до 1838 година).[ССГН]

Ч

ЧАПАНСКИ, Николай (2 IX 1973) - журналист. Роден на 2 септември 1973 г. и израства в село Момино. Още като ученик прави първите си журналистически стъпки в радиовъзела в родното си място. През 1990 г. е автор и водещ на предаването „На местна вълна“ на радиовъзел „град Раковски“ и по-късно сътрудник на в-к „Вяра“. След отбиване на редовната военна служба започва работа в радио „Веселина“. Николай завършва „Аграрна икономика“ в Аграрния университет в Пловдив и магистратура „Артмениджмънт“ в Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство в Пловдив. От 1997 до 2004 г. има авторско предаване „Добър вечер, Раковски“ по местния телевизионен канал. Също през 1997 г. е автор и водещ на предаванията „Жива земя“ и „От дума на дума“ по радио Пловдив. Кореспондент на пловдивските вестници по теми, свързани с град Раковски и общината. Автор е на книгата „Живото наследство на община Раковски“, енциклопедията „Кой, кой е в българската народна музика“, както и книгите-песнопойки за известните народни изпълнители Недялка Керанова, Вълчо Иванов, Стайка Гьокова, Радка Радева, „Родопя пее на Рожен“ и др.[ЖНОР14]

Частица от плаща на папа Йоан Павел Втори - частица от плаща на папа Йоан Павел Втори, поставена в миниатюрна рамка с позлатен обков, се пази в храма в *Генерал Николаево*. [КЕБ]

Частица от Светия кръст - в храма „Непорочно зачатие Богородично“ в кв. „Парчевич“ се пази частица от кръста, на който е разпнат Исус Христос. Частицата е донесена от свещ. *Венцислав Гайдаджийски*, енорийски свещеник в енорията след Първата световна война. След построяване на новия храм през 1931 г. реликвата е забравена на тавана и открита от свещ. *Артур Хелстовски*, който прави нова поставка и я излага в храма „Непорочно зачатие Богородично“ в кв. „Парчевич“. [КЕБ]

ЧЕРВЕНКОВ, Христо (неизв.-неизв.) - адвокат от Пловдив, кмет на *Секирово* от 1936 до 1939 г. По време на неговото управление е закупен общински триор за почитване на смето за житни посеви; приет е план за построяване на нова училищна сграда на стойност 900 хил. лв.; утвърдени са планове за доставка на електрическа помпа за вода и за улична регулация, с амбицията още през есента на 1938 г. да започне прокарването на нови улици в селото.

Честолюбие - читалище в град Раковски, намиращо се на улица „Детелина“ №2 в кв. „Нов център“. Официалното му име е „Честолюбие-2010“. Кукерският състав при читалище „Честолюбие“ е създаден през зимата на 2010 г. Състои се от деца и възрастни на възраст от 4 до 70 години и е ядрото, около което възниква читалището. Читалището си поставя за цел да предостави възможности на населението на гр. Раковски за личностно израстване чрез участие в разнообразните му дейности. Кукерският състав редовно участва в местни, регионални и национални изяви. Първата му изява е с обичая на католическото население „Заговезни“ през февруари 2011 г. На 28 март 2015 г. съставът печели първа награда на четиринадесетото издание на Фолклорен фестивал на маскарадните и кукерски игри в село Попинци. През 2013 г. е създаден и клубът „Раковчанска история, традиции, изкуство и етнология“ (Р.И.Т.И.Е.) с обединяване на усилията на местни хора на изкуството и етнографията за запазване и разпространяване на местния бит, занаятите и традициите. Изявени членове на клуба са *Иво Райков*, *Елисавета Илиева*, *Владимир Сарийски* и др. Библиотеката е формирана през есента на 2011 г. За периода на своето съществуване инвентарът ѝ нараства на 1200 библиотечни документа, дарени от членове и приятели на читалището. Читалището се помещава в сградата на бившето АПК в кв. *Нов Център*. През октомври 2019 г. читалището организира празник на маската под наслов „Маската и нейното развитие през годините“ с участието на читалища и сдружения от селата Асеново, Житница, Калояново, Дуванлии и сдружението на банатските българи „Фалмис“ в София, с ръководител Светлана Караджова. Читалището преустановява дейността си 15 години след създаването му. Председатели: *Александър Алексиев*. [Авторска © Иван Плачков] СД

Чешкови-Петкови - род и фамилия, живяла в края на XIX в. и първата половина на XX век в село *Калъчлии*, като някои от членовете на фамилията се преселват в град Пловдив. Измежду членовете на фамилията са просветни дейци, учители и адвокати. В първите години след Освобождението училищните настоятели в училище „Филип Станиславов“ в село Калъчлии са основно от фамилията Чешкови-Петкови. През 1908 г. в селото е основано читалище и едни от основателите, а след това и членове на читалищния съвет са сестрите Марияна и Мария Чешкови Петкови. Поради липса на сграда читалището първо се помещава в къщата на *Никола Чешков Петков*. Още през 1893 г. в село Калъчлии се заражда идеята да се открие прогимназия. Идеята се реализира чак на 1 октомври 1920 г. В списъка на първите радатели на тази инициатива са имената на Чешко Николов Петков и Никола Чешков Петков (*на снимката: купел за светена вода, подарен от Чешко Николов Петков на енорията в Калъчлии през 1891 г.*). Представители: Никола Чешков Петков, Венко Чешков Петков, *Стефан Чешков Петков*, *Марияна Чешкова Петкова*, *Мария Чешкова Петкова*, *Иван Чешков Петков*, *Йордана Иванова Петкова*, д-р *Чешко (Ченко) Венков Петков* и др.[125ГСУГР] ГД

Чипровска книжовна школа - литературни произведения, писани от католически клир през XVII век и български католици в изгнание през XVIII век. Най-изтъкнати представители на Чипровската книжовна школа са *Петър Богдан*, *Филип Станиславович*, *Кръстю Пейкин*, *Яков Крайков* и *Яков Пеячевич*, автори на преводи и оригинални съчинения. Повечето от творбите им са написани на латински език. По сведения на свещ. *Петър Богдан* от 1640 година, католическият манастир в Чипровци е обитаван от софийския епископ, помощника му, десет свещеници,

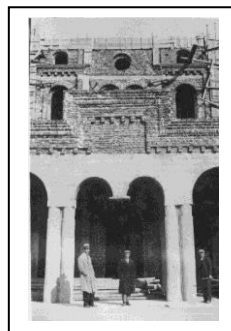

четири послушници, както и ученици от училището, дошли от различни краища на страната - общо 30 деца. В манастира се помещава и голяма библиотека. След Чипровското въстание книжовната школа продължава своята дейност зад граница. За върхове на Чипровската книжовна школа се считат първата българска печатна книга „Абагар“ на *Филип Станиславов*, отпечатана на 8 май 1651 г. в Рим и „За древността на бащината земя и за българските дела“ на *Петър Богдан*. Два превода от латински принадлежат на *Петър Богдан* - „Размишления на бележития, анцисиански светец Бонавентура за страстите господни“ и „Благонравие небесно“, отпечатани в Рим. През XVIII век *Яков Пеячевич*, *Кръстю Пейкич* и други католически духовници също отпечатват богословски, философски и исторически произведения. *Кръстю Пейкич* публикува през 1716 г. на илирийски „Огледало на истината“, което по-късно е издадено и на латински език. Това е богословски труд, в който са разгледани отношенията между Източната и Западната църква, но са засегнати и моменти от историята на българския народ. В съчинението си „Мохамеданска догматика...“, издадено през 1717 година, той отхвърля мохамеданското вероучение. В труда си „Конкордия“, излязъл през 1730 година, *Пейкич* разглежда католическата догматика и изтъква превъзходството на католицизма над източното православие. Проф. *Яков Пеячевич* написва на латински език „География“, описваща Европа, Азия и Америка, но най-подробно Балканите. В края на XVIII век проф. *Франц Пеячевич* написва и след смъртта му е издадена „История на България“ с приложени карти. Много от отчетите на владиците за обиколките на епархиите си по същество са пътеписи за техните епархии в България. Голяма част от произведенията на Чипровската книжовна школа са съставени за да информират Рим за състоянието на католицизма в българските земи като са употребявани три езика (латински, италиански и илирийски) на две азбуки (кирилица и латиница). Със стандартизирането на новобългарския език през XIX век, пряк отглас и приемник на книжовната школа е създадената литература на банатската българска книжовна норма в Румъния и Войводина. (*на снимката „Абагар“ Фототипно издание, София, Наука и изкуство, 1979 г.*)[Авторска © Иван Плачков] ГД

Чирпанско земетресение - поредица от сеизмични трусове между 14 и 25 април 1928 г. край Чирпан, Поповица и Гълъбово в Маришкия сеизмичен район в Южна България. Най-силният от трусовете - на 18 април, с магнитуд 7,0 по Рихтер - е известен също като *Поповишко земетресение* и *Пловдивско земетресение*. Първият трус е регистриран в 11 часа 20 минути преди обяд на 14 април 1928 година с епицентър на около 8 км северозападно от Чирпан и с магнитуд 6,8 по Рихтер. Денят е Велика събота по православния църковен календар. На 18 април в 21 часа и 20 минути вечерта следва нов силен трус с подобен магнитуд (7,0 по Рихтер) и епицентър близо до село Поповица. Хипоцентърът и на двата труса се намира на дълбочина около 15 км. На 25 април 1928 г. в Гълъбово има земетресение с магнитуд 5,6 по

Рихтер. В продължение на 11 дни земята се люлее през час с различна сила. Всъщност, сеизмичната активност в района започва на 29 март и продължава до началото на юни 1928 г.[Уикипедия]

Чирпанско земетресение (възстановителни работи) - (за яснота в тази статия са използвани съвременните наименования на населените места) Цар Борис III и епископ Викенти Пеев посещават селата на другия ден и организират първата материална и духовна помощ. На 20 април цар Борис отново обикаля селата заедно с брат си. Военните са мобилизирани за разчистване на развалините. За *Парчевич* - френският консул в Пловдив, френското дружество „Франс-Ориент“ и папският визитатор помагат с парични дарения. Българският червен кръст осигурява едномесечна прехрана за 20 деца. Когато цар Борис III минава през Шишманци колата му затъва и селяните с впрегнати волове му помагат да продължи. След това на селото са отпуснати средства за построяване на мост и нова сграда на училището. Чалъкови също е посетено от цар Борис III, отпуснати са заеми за строеж на къщи и стопански сгради. Възстановяването на селото започва на север от реката. На 30 септември същата година е осветено новото място на селото. Четиридесет от новоизградените къщи са със средства, дарени от английския консул в Бургас - Кендел. На 25 септември 1928 г. митрополит Максим Пловдивски полага основния камък на нова сграда на църквата и освещава сградата на новото училище на новото място на селото. През 1931 г. църквата е завършена. Сградата на църквата в Шишманци също е повредена и за ремонта ѝ са отпуснати 6 хил. лв. Държавата подпомага за ремонта на училищната сграда в Болярино, а църквата и 230 сгради - разрушени или полуразрушени, населението възстановява със собствени усилия и средства. Със средства, отпуснати от ДИПОЗЕ са построени новите сгради на училищата още през есента на 1928 г. и Бетонният мост на река Стряма. В годините след земетресението до освещаването на новите църкви, частни плевници са оборудвани в католическите села и използвани за църковни служби. Строежът на новите католически църкви започва през 1930 година. Главна заслуга за това има апостолическият делегат в България *Анджело Ронкали*. Папа Пий XI отпуска значителни за времето средства (първоначално 200 хил. лв., а след това нараства на 1 млн. лв.). В знак на благодарност *неговият лик* (виж *барелефи на папа Пий XI*) е вграден в украсата на фасадата на храмовете. Храмовете „Пресвето сърце Исусово“ и „Свети Михаил архангел“ са изработени по един и същ проект. Проектът е за храмове с дължина 73 м. и ширина 24 м. По това време двете църкви-близначки в град Раковски са вторите по големина католически храмове на Балканския полуостров. Църквите в Борец и *Парчевич* са изпълнени по един и същ проект на трикорабна кръстообразна базилика само с една осмоъгълна камбанария над главния вход. Архитектурата на католическия храм в Белозем е трикорабна кръстообразна базилика с две камбанарии, които са с по-българско третиране - не са италиански кампанили, а осмоъгълни вертикални обеми. Всички католически църкви в общината, източнокатолическата църква в Пловдив и ремонтът на катедралата, училището и епископията в Пловдив са проектирани от архитект Камен Петков. Задачата да построи църквите арх. Петков получава след конкурс между няколко български и италиански архитекти, журиран във Ватикана. На 1 ноември 1930 г. има авария на строежа на храма в *Генерал Николаево*. Няма информация за пострадали, вероятно поради това, че по това време хората са в гробищния парк. Трябва да се отбележат и запомнят няколко факта: (1) проектите за храмовете са български, (2) строителите са българи (по фамилиите на тези строили храма в Калъчлии - Органджиев и Каравчев, може да се предположи, че са с македонски корени) и (3) през 1941 г.

нашите свещеници твърдят, че големите храмове са еднакви по „труд, пари, размери и материал“. Със средства, отпуснати от ДИПОЗЕ през 1932 г. е възстановена дейността на болницата в нова сграда с голям за времето капацитет - 40 стаи (на първата снимка - строителството на новия храм в Балтаджии, а на следващите две - на този в Калъчлии, последната е на бетонния мост над Стряма, построен след 1928 г. по време на възстановителните работи след Чирпанското земетресение).[ККСКМ29]

Чирпанско земетресение (разрушения в селата от общината) - (за яснота в тази статия са използвани съвременните наименования на населените места) Първият трус на Чирпанското земетресение е регистриран в 11 часа 20 минути преди обяд на 14 април 1928 г. с епицентър на около 8 км северозападно от Чирпан и с магнитуд 6,8 по Рихтер. Денят е Велика събота по православния църковен календар (католическият Великден е бил в неделята преди това). На 18 април в 21 часа и 20 минути вечерта следва нов силен трус с магнитуд 7,0 по Рихтер и епицентър между Поповица и Чалъкови (виж *Поповишки трус*). Хипоцентърът и на двата труса се намира на дълбочина около 15 км. Скалата е логаритмична и силата на втория трус (7,0) е два пъти по-голяма от първия (6,8). Земетресенията засягат една седма от територията на България с над 400 хиляди души население. Пострадали са над 240 населени места. Общият брой на жертвите е 107 души, ранените са около 500. Земетресенията причиняват общо щети на стойност около 3,3 милиарда лева. Над 72 хиляди сгради са засегнати като от тях около 26 хиляди сгради са разрушени; 402 от разрушените сгради са държавни и общински училища, а 250 - църкви. В събота около обяд, когато става първия трус, много от хората са извън домовете си, а децата са в пролетна ваканция. Това спасява живота на много хора. След първия трус много хора живеят и спят на открито (в палатки от черги). Село Чалъково е най-засегнато. Тогава северозападният край на селото пропада с 3 метра и се образува яма, която скоро се пълни с вода. Хората загубват домовете си. В Белозем абсолютно всички (малко по-малко от 1200) сгради са разрушени или засегнати. От 513 семейства, държавата осигурява временен подслон за 423 семейства, поради това че техните домове и плевни са разрушени или не са безопасни за живеене. Земетресението разрушава двете камбанарии и входната част на католическата църква. Населението успява да изнесе *олтара* и останалата мебел. Училището и енорийският дом са разрушени. Православната църква е разрушена. Има големи щети на населението от Болярино - 59 напълно разрушени къщи, 68 - полуразрушени и слабо повредени. В *Парчевич* по това време къщите наброяват 40, а населението - 222 души. Всички къщи са нови или построени след 1904 г. Нито една от тях не е запазена. Процентно, селото дава най-много жертви от всички населени места в района. Единствено камбанарията на църквата е оцеляла (и все още съществува). В Борец всички основи на стария храм са поместени с 4-5 см от базата си. Югоизточната част на сградата е съборена изцяло. Другите стени за пропукани. Заключение след проверка от строителни инженери е, че сградата е негодна за обществена служба. Камбанарията на църквата в село Момино е разрушена. В Стряма земетресението разрушава църквата „Света Троица“. Първият трус срутва камбанарията на църквата в *Секирово*, вторият срутва училището, енорийския дом и самата църква (остават непокътнати само олтара, статуите от олтара и кръстът с Исус Христос). В *Генерал Николаево* са разрушени църквата и училището. С разрушени стени сградата на болницата става негодна за ползване. Много частни домове са изцяло или частично разрушени. Апостолическият визитатор в България *Анджело Джузепе Ронкали* не остава безразличен - след първия трус той заминава и стои в Пловдив, вторият трус е в момента, когато той влиза в преддверието на катедралата „Свети Лудвиг“ и главната фасада на църквата с две малки кули от двете страни се събарят, но Ронкали остава незасегнат. Една трета от сградите в Пловдив са напълно разрушени

(на снимките разрушените храмове в Калъчлии, Балтаджи и Алифаково и повредената сграда на болницата в Калъчлии).[ККСКМ29]

численост на населението на Генерал Николаево - През 1742 г. селото има 625 жители, един век по-късно, през 1842 година, те са 1251. По време на първото преброяване след Освобождението селото има общо 2001 жители (957 мъже и 1044 жени), а три години по-късно - общо 2022. През 1900 г. селото наброява около 2400 души. Преди Първата световна война жителите му са около 3200, през 1920 г. - 3218, през 1934 г. - 4450, а през 1943 г. - 5007. При създаването на град Раковски, селото наброява около 6800 души. При честване на 50-та годишнина на град Раковски през 2016 година квартал „Генерал Николаево“ има 7924 жители.[СПАЕАВ01]

численост на населението на град Раковски - по данни на Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението, към 15 юни 2023 г. в града живеят 15 676 души по настоящ адрес и 16 546 души по постоянен адрес. В таблиците по-долу е включена числеността на населението в града и селата от 1842 година. Редовете в тъмен шрифт включват данни от държавни институции, а другите - от отчетите на епископите или други неофициални източници.

год.	град Раковски Население
2023	15676
2018	14731
2015	15571
2010	15265
2005	15806
2000	16610
1992	15799
1985	16441
1975	14799
1966	13800

год.	Ген. Николаево (Калъчлии)	Секирово (Балтаджи)	Парчевич (Алифаково)	Общо
при създаване на града				
1966	6800	6500	500	13800
между световните войни				
1943	5007	5200	373	10580
1939	4820	4905	344	10069
1934	4450	4900	350	9700
1927	3796	3930	222	7948
1918	3200	3700	100	7000
1887	2001	1881		3882
преди освобождението				
1874	2000	2200		4200
1859	1525	1312		2837
1848	1271	1130		2401
1842	1251	940		2191

В рапорт до Конгрегацията от 14 август 1794 г. свещ. *Петър Ковачев* отбелязва „... Оттук към изток, на около 3 часа е селото Балтаджъ. Там има 384 души и малко турци. Още половин час нагоре е Калъчлъ - постоянна резиденция на дон Никола Табаков. Там има енорийска къща и стая, в която се отслужва Светата литургия. Хората са 655, без да има от друга религия...“. В средата на XVIII в. в своя записка епископ *Никола Радовани* пише „...тръгнах от там за Калъчлъ - намерих 206 къщи, всичко 629 човека. Отпътувах за Балтаджъ - намерих 49 католически къщи с 375 души...“. Забележка: Официалната Османска статистика се базира на броя на семействата, а не на числеността на населението. Поради това е трудно да се съпоставят данните от отчетите на епископите с официалните данни от османския период.[Авторска © Иван Плачков]

численост на населението на Парчевич - Преди Първата световна война жителите му са около 100, през 1920 г. - 124, през 1934 г. - 350, а през 1943 г. - 373. При създаването на град Раковски селото наброява около 500 души. При честване на 50-та годишнина на град Раковски през 2016 година, квартал „Парчевич“ има 578 жители.[СПАЕАВ01]

численост на населението на Секирово - През 1742 г. селото има 316 жители, един век по-късно, през 1842 година, те са 940, а през 1848 г. - 1133. През първото преброяване след Освобождението селото има общо 1881 жители (967 мъже и 1008 жени), а две години по-късно - общо 2022. През 1900 г. селото наброява около 2500 души и е най-голямото в околия *Сърнена гора*. Преди Първата световна война жителите му са около 3700, през 1920 - 3433, през 1934 г. - 4900, а през 1943 г. около 5200. При създаването на град Раковски, селото наброява около 6500 души. При честване на 50-та годишнина на град Раковски през 2016 година, квартал „Секирово“ има 8313 жители.[СПАЕАВ01]

Читалище Св. Св. Кирилъ и Методий - хоругва от розов плат, съхранявана в читалището в кв. „Генерал Николаево“. Освен името на читалището, на плата има изображение на отворена книга, на която е изписано първото изречение от евангелието на Йоан „В началото бе Словото и Словото бе към Бога и Бог бе Слово“; шест Давидови звезди и две стиснати една в друга ръце. Хоругвата е открита в архива на храма през 2009 г. и дарена на читалището.

ЧОЛАКОВ, Слав Иванов (7 VIII 1982) - математик. Роден на 7 август 1982 г. През 1997 г. завършва ОУ „Христо Ботев“, а през 2001 г. - средното си образование в Професионална гимназия по вътрешна архитектура и дървообработване „Христо Ботев“ в град Пловдив. През 2005 г. придобива бакалавърска степен математик, учител по математика във Факултет по математика и информатика (ФМИ) на ПУ „Паисий Хилендарски“, а през 2006 г. се дипломира като Магистър по Математика и информатика в същия университет. След дипломирането си започва да работи като учител по математика в ОУ „Христо Ботев“ в град Раковски. От 2008 г. работи като математик в катедра „Математически анализ“ към ФМИ. През 2011 г. е избран за асистент към същия университет и е докторант на самостоятелна подготовка. През 2014 г. защитава докторат в областта на математическия анализ, а през следващата година е избран за главен асистент. Води лекции и упражнения по редица дисциплини: Математически анализ; Приложна математика; Диференциални уравнения; Дискретна математика и изборни курсове, свързани с научната тематика: Итерационни методи и процеси. Участва в научни проекти и е наставник на студенти, състезаващи се на национални олимпиади по Математика и Компютърна математика. [АББП]

Чомакови, фамилия - семейство Динка и Христо Чомакови - начални учители. Последните учители в началното училище „Филип Станиславов“ в кв. „Парчевич“. От учебната 1970/71 г. продължават кариерата си в училището в кв. „Секирово“.

Чума (края на XVIII-началото на XIX век) - чумни епидемии се появяват често в Османската империя между XVI и XIX век - период, известен като „втората чумна пандемия“. Голямо огнище на чума, известна като „Османската чумна епидемия“, е столицата през 1812-1819 г. Тази конкретна епидемия взема живота на най-малко 300 хил. души и е една от последните големи епидемии от чума в Османската империя. Съобщения за друго голямо огнище е във Влашко и по-специално в Букурещ през 1813 и 1814 година, известно като „чумата на Карагея“. Докладите на администраторите на Софийско-пловдивския викариат до Рим съдържат информация, че чумата върлува и в пловдивските католически селища. *Свещ. Георги Радовани* в две писма - от 2 ноември 1772 г. и от 16 април 1796 г. - съобщава, че посещава много болни от чума. Пише, че „По селата е по-опасно, а в града (бел. Пловдив) ми се струва, че в настоящия момент опасностите са по-малко“ и „Където се намира дон Павел Дуванлията (бел. отговарящ по това време за горните села и града) имаше болни от чума. Аз го отстраних в една отделна стая. По-късно го изпратих в Доганджъ (бел. Чалъково), за да отиде да посети болните, защото това зло не беше още престанало там“. От други рапорти също е известно, че свещ. Никола Табаков, на който свещ. *Петър Ковачев Царски* предава устно няколко месеца преди смъртта си управлението на викариата, умира от чума шест месеца след неговата смърт. По това време от Италия в *Калъчлъ* е донесена иконата „*Дева Мария - майка на добрия съвет*“. През 1837 г. от върлуващата чума в Южна България са починали над 300 павликяни (българи-католици) в Пловдивско, а през следващата година умира и оттеглилият се в *Калъчлъ* бивш администратор на викариата - свещ. *Андрей Тунов*. Свещениците, заедно с целия народ, изнасят иконата от храма и обикалят с нея в шествие всички улици на селото. По това време в село *Балтаджъ* започва да се изгражда първата църква (от плет и кал) от свещ. *Франческо Пеликан* от *ордена на редemptористите*. Има легенда, че *миряните* са избрали за свой патрон Михаил архангел, за да ги пази от върлуващата по това време чума. Защо именно Свети Михаил архангел? По време на чума през 590 г. новоизбраният папа Григорий I Велики, провеждайки тържествено шествие в Рим с молитва за освобождението на града от епидемията, вижда архангел Михаил на върха на мавзолея на Адриан, прибирайки своята сабя в ножницата. След шествието епидемията започва да намалява. В памет на това

събитие на върха на мавзолея е инсталирана скулптура на архангел Михаил, а самият мавзолей от 10 век започва да се нарича Замъкът на Светия Ангел (Castel Sant'Angelo). От 26 юни 1943 г. до 27 април 1945 г. *Секирово* носи името на патрона на католическия си храм - *Архангелово*. [СПАЕАВ01]

Ш

ШАРКОВА, Екатерина (28.XI.1919-2.IV.2008) (рождено Мария) - монахиня, *евхаристинка*. Родена на 28 ноември 1919 в село *Калъчлии*, в семейството на Лудовина Куртова и Ченко Шарков, които имат още четири дъщери и един син. Майка ѝ умира, когато тя е малка и за нея започва да се грижи леля ѝ - *селска калуđerка*, която я възпитава в обич към Света Богородица и любов към вярата. По време на бомбардировките на големите български градове през *Втората световна война* сестрите-евхаристинки от София са евакуирани в родното ѝ място. Още с първите си контакти с тях Мария разбира, че иска нейния живот да бъде посветен на Бог, но поради лошото здравословно състояние на леля ѝ, тя остава да се грижи за нея. На 10 април 1947 г. постъпва в общността на сестрите-евхаристинки в София. На 22 декември 1947 г. постъпва в манастира като *послушница* и приема името Мария Екатерина Исусова. Две години по-късно на 7 април 1949 година дава първите си обети. През 1950 година е изпратена да служи в Католическата апостолическа екзархия в София, към която се числят българските католици, практикуващи вярата по *източния обред*. Следващите три години са едни от най-трудните години за католиците в България - арестуването и *процесите* срещу духовенството. След смъртта на епископ Иван Гаруфалов през 1951 г. епископ Кирил Куртев заема отново поста Апостолически екзарх на българите католици от източен обред. След екзекуцията на епископ Босилков и смъртта на епископ Иван Романов в затвора, епископ Кирил Куртев остава единственият висш католически йерарх в България. Той се грижи за вярващите и структурите от двата обрета. Сестра Екатерина заедно със сестра Матилда в началото са единствената подкрепа за епископа. Дава вечните си обети на 7 април 1955 г. По-късно сестрите за изпратени в село Драгомирово, където са принудени да работят в тамошното ТКЗС. През 1961 г. тя се връща в София и продължава да служи в екзархията до 1999 г. В продължение на 39 години, тя полага грижи за църквата, епископите и свещениците, за кухнята, за вярващите, за всички. След 1999 г. вече 80 годишна сестра Екатерина се оттегля в Генералния дом на сестрите в София. Там времето ѝ минава между параклиса с броеница в ръцете си, помощ в портиерната и плетене на дрехи за деца. След кратко, но мъчително боледуване, умира на 4 април 2008 г. [АББП]

ШИШКОВ, Младен Николов (16 I 1976) - депутат, политик от партия ГЕРБ, строителен инженер, треньор по карате. Роден на 16 януари 1976 г. в град Пловдив. Израства и завършва основно образование в град Раковски. След това учи в Образцова математическа гимназия „Акад. Кирил Попов“ в Пловдив. През 2001 г. се дипломира като строителен инженер-конструктор в Университета по архитектура, строителство и геодезия в София. След дипломирането си започва работа в строителна фирма, основана от баща му. Така подема семейния бизнес и до 2009 г. проектира десетки обекти в региона. Младен Шишков е старши треньор и председател на Спортен клуб „ИН-ЯН“ в Раковски към „Шинкиокушин България“ от основаването на клуба през 2001 г. През 2012 г. заедно с арх. Светослав Фъсов прави безвъзмездно проекта и конструктивния план на *параклиса „Христос Възкръсналия“* в град Раковски. Бил е член на управителния съвет и председател на няколко сдружения с нестопанска цел в града. Дългогодишен член на читалищното настоятелство на *читалище „Св. св. Кирил и Методий“*. Бил е председател на обществен съвет към ОУ „Христо Смирненски“. Председател на Общински съвет в град Раковски от 2009 до 2016 г. Народен представител в XLIV народно събрание от 19 април 2017 г. На 31 март 2019 г. ГЕРБ включва Младен Шишков в общата листа със СДС на кандидат-депутати за изборите за Европейския парламент. През ноември същата година е избран за заместник-председател на „Комисия по околната среда и водите“ в Народното събрание. През пролетта на 2021 г. е преизбран за народен представител в XLV народно събрание като с преференциалния вот от 9.93% се класира на второ местно след водача на листата на ГЕРБ за област Пловдив и през лятото и есента на същата година на извънредни избори е отново преизбран за народен представител в XLVI народно събрание и в XLVII народно събрание. На следващите три също извънредни избори за XLVIII народно събрание през октомври 2022 година, за XLIX народно събрание

през април 2023 г. и за L народно събрание през юни 2024 г. той е четвърти в листите на ГЕРБ за Пловдивска област, където партията печели по 3 мандата. Благодарение на събраните преференции, той отново се класира на избираемо място и е избран за народен представител в трите събрания. Той е избран и в LI народно събрание.[АББП] СД

ШИШКОВ, Никола Йозов (5 I 1920 - 13 X 2006) (*първоименно: Сърбинов*) - професионален фотограф. Роден на 5 януари 1920 г. в село *Калъчлии*. Военните го привличат да служи топограф за измерване и изработване на карти. След военната си служба създава своя лаборатория в родното си място, като се свързва и работи с арменци-фотографи от Пловдив. Започва да изработва снимки за паспорти за жителите на родното си село и околните села. Снима семейни портрети, църковни ритуали, семейни и официални тържества и делегации. Притежава модерна за времето апаратура. През 1951 г. Никола Шишков се премества да живее в Пловдив и започва работа в „Държавна фотография“. Специализира възстановяване на стари снимки. Открива свое ателие в Пловдив. Умира на 13 октомври 2006 г.[ЖНОР14]

ШОПОВА, Филомена Иванова (неизв. - неизв.) (*наричана накратко Мена*) - селска калугерка от *Калъчлии*, с чието дарение се основава съвременното здравеопазване в родния ѝ край. Иван Генов Шопов от *Калъчлии* преди да умре с нотариален акт разделя имота си - ниви, ливади и домашен добитък - на двете си дъщери: Мария - омъжена за Гено Ячев и Филомена - неомъжена, *селска калугерка*. В началото на 1921 г. Филомена решава да даде имота си на църквата срещу това църквата да се грижи за нея. Така се стига до решението, тя да бъде настанена в манастир, а с получените средства след продажбата на имота да се построи здравен дом в родното ѝ село. Тя отива да живее в София при милосърдните сестри в Клементинската католическа болница, където след няколко години умира. *Енорийският свещеник* свещ. Кузма Гюлов се заема с изграждане на болница в селото. Така е основана днешната *районна болница* в град Раковски.[ЖНОР14]

Ю

юбилейни значки - във връзка с 25-та и 50-та годишнина от обявяване на град Раковски, през 1991 и 2016 г. общината поръчва изработката на юбилейни значки.[ИЛЛ1А]

Ютакларе - през 1893 г. е заличено турското село Ютакларе (на турски: Yutaklar) поради изселване без административен акт; земята се присъединява към *Калъчлии*. [Уикипедия]

Я

ЯКОВ, Йозо Стрехин (8 I 1867 - неизв.) - учител. Роден на 8 януари 1867 г. в *Калъчлъ*. Завършва гимназия в град Одрин. Утвърден за учител през учебната 1892/93 г.[125ГСУГР]

ЯКОВСКИ, Яко (21 III 1821 - 21 II 1872) - католически духовник, автор на първите български печатни книги за католиците в Южна България (написани на *павликянски диалект с павликянски правопис*), *енорийски свещеник*, просветител и учител. Роден на 21 март 1821 г. в село *Калъчлъ*. Той взема за фамилно име презимето на дядо си Яко. На 3 ноември 1834 г. заминава да учи в Рим, където завършва средното и висшето си образование през 1845 г. Той получава титлата доктор по богословие. Счита се, че е първият *раковчанин* получил докторска степен. Автор е на няколко отпечатани книги (поне една в съавторство с *Петър Арабаджийски*), написани на павликянско наречие и отпечатани на латиница. В послеслова на първата си книга (издадена през 1844 г. в Рим) авторът пише, че предоставя на християните „*тая книжка и мола се на вас сички да и преѣмѣти, да я четѣти и да си я имате драго*“. В притурка той дава обяснение как трябва да се четат латинските букви по възприетия тогава от свещениците правопис. Тази книга е използвана като домашен буквар от павликянското население в Пловдивско. През 1846 г. се завръща в България. Бил е свещеник в енориите - „Непорочно зачатие на Дева Мария“ във Варна, „Свети Петър и Павел“ в село *Даваджово* и „Свети Франциск Асизки“ в село *Герен*. Във Варна по време на Кримската война той също обслужва френски и италиански части, настанени в града. През 1862 г. е назначен като *енорист* в енорията „Свети Михаил архангел“ в село *Балтаджъ*. Следващата година той успява да убеди общината да отпусне средства за създаване на първото светско училище и става пръв негов преподавател. Сграда на училището е построена през август 1863 година, но тя изгаря през 1878 г. Умира на 21 февруари 1872 г. Погребан е в църквата, а след построяване на новата църква останките са пренесени и препогребани в селските гробища. През 2012 г. е поставена *паметна плоча* на свещ. Яко Яковски в двора на училището в кв. „*Секирово*“. Една от улиците в същия квартал носи неговото име. Библиография: Яков Яковски, *Alfabetum bulgaricum cyrillianum nunc primum editum Catholicis Thraciae Bulgariae. Pomac tynis S Congregationis de propaganda fide*, 1844; Яков Яковски, Петър Арабаджийски, *Nauka kristianska za kristianete od Filibeliskata darxiava* 1844 и 1914; Яков Яковски, *Knigice od molitvi, kojeto na svetlost dadi Prisvetli Gospodin Karlo Pooten, Biskup od Maronia i Apostolski nemestnik od Antivari*, Рим 1846 и 1866; Яков Яковски, *Nauka kristianska za maninkite. - Rim*, 1867 и 1869 (на снимката - надгробната плоча на свещ. Яко Яковски и сестра му в гробищния парк в кв. „Генерал Николаево“ с надпис с павликянски правопис).[СРГН] СО

Събития по години

год.	Събитие
VIII в.	Император Константин V Копроним заселва в Северна Тракия павликяни от районите на Мала Азия (Армения и Сирия).
836 г.	Земите на град Раковски са присъединени към Българска държава от българския владетел Маламир.
970 г.	При нашествието на киевския княз Светослав I много от павликяните са избити и земите им минават под властта на Византия.
X в.	Император Йоан I Цимисхи отново заселва по пловдивските земи павликяни и манихейци от Армения и Сирия.
1084 г.	Избухва Павликянското въстание, град Алексиопол е седалище на Великия доместик на Запада (Балканския полуостров).
1115 г.	Град Алексиопол е даден на приелите християнството павликяни в Пловдивско.
1204 г.	Земите на града са включени в Пловдивско херцогство на Латинската империя, град Алексиопол е седалище на баронство в херцогството.
1518 г.	Сведения за селата Калъчлии, Балтаджии и Алифаково има в османските данъчни регистри от XVI в. Там селищата фигурират съответно с имената Алтън Боа и Калъчлъ, Кадирджикли и Балтаджъ, Велед-и-данишменд и Али Фъкх.
1623 г.	Отец Антон Батов, капелан за дубровнишки търговци в Пловдив, започва да покръства павликяните в пловдивските села.
1643 г.	Отец Яков ХоMODEЙ (Яков Божков) е назначен за първия свещеник в село Калъчлъ.
1646 г.	Изградена е първата църква в село Калъчлъ.
1646 г.	Архиепископ Петър Богдан посещава за първи път село Калъчлъ. След това го посещава още няколко пъти.
1697 г.	Първите сведения за покръстване в Балтаджъ в регистър на венчавки и кръщенета от 1695 - 1699 г
1729 г.	Името на село Алифакхъ се среща в енорийска кръщелна книга.
1738 г.	На 22 април в Одрин отец Михаил Добромиров заедно с отец Никола Бошкович са осъдени като „шпиони“ и обезглавени от турците.
1799 г.	Калъчлъ се утвърждава като седалище на софийско-пловдивския епископ.
1837 г.	Чумна епидемия покосява 300 души от католическите села в Пловдивско.
1839 г.	Завършва евангелизацията на населението от селата, умира последната павликянска проповедничка в Балтаджъ.
1839 г.	Построена е първата църква в селото Балтаджъ (от плет и кал).
1844 г.	В село Балтаджъ е построена нова църква с масивен градеж.
1844 г.	В Рим е издаден „Молитвеник за християните от Пловдивско“ с автори родените в Калъчлъ свещеници Яко Яковски и Петър Арабаджийски.
1845 г.	Започва заселване на село Герен със семейства от Калъчлъ.
1857 г.	В Калъчлии е изградена първата църква с масивен градеж.
1863 г.	Построено е първото училище в Балтаджъ.
1879 г.	Построено е първото училище в Калъчлии.
1884 г.	Двадесет семейства главно от Калъчлии и няколко семейства от Балтаджии се заселват в село Салалии.
1887 г.	В Балтаджии е построена нова църква.
1891 г.	В Калъчлии е построена нова църква.
1904 г.	Започва заселването на Алифаково със семейства от Балтаджии.
1908 г.	Основана местната дружба на Българския земеделски народен съюз в село Калъчлии.
1908 г.	Създадено е читалище „Св. св. Кирил и Методий“ в Калъчлии.
1909 г.	Създадено е читалище „Петър Богдан Бакшев“ в Балтаджии.
1910 г.	Основана местната дружба на Българския земеделски народен съюз в село Балтаджии.
1918 г.	В село Калъчлии е открита пощенска станция.
1919 г.	В село Алифаково е построена първата църква.
1919 г.	Създават се комунистически партийни организации в Балтаджии и Калъчлии.
1923 г.	Построен е мостът на шосето Брезово-Пловдив над река Сребра.
1925 г.	В Калъчлии започва да работи болницата „Петър Парчевич“.
1928 г.	През април Чирпанското земетресение разрушава изцяло или частично църквите, училищните сгради, болницата и много частни домове.
1929 г.	Изградени са нови сгради на училищата в Балтаджии и Калъчлии.
1930 г.	Закупен е първият автобус и започват превози на пътници от Калъчлии до Пловдив.
1931 г.	Построени са нови църкви със средства от Ватикана и с доброволния труд на миряните.
1932 г.	Болницата възстановява дейността си в нова сграда.
1934 г.	Преименувани са село Алифаково на Антраниково, село Калъчлии на Генерал Николаево и село Балтаджии на Секирци, а няколко месеца по-късно на Секирово.
1936 г.	Започва електрифицирането на селата Генерал Николаево и Секирово от електроцентралата „Въча“.

год.	Събитие
1943 г.	Преименувани са село Антраниково на Парчевич и село Секирово на Архангелово.
1944 г.	Отец Флавиан Манкин и двама от неговите миряни са убити от народната милиция през октомври в гората около река Стряма.
1945 г.	Село Секирово си възстановява старото име.
1948 г.	Основано е първото ТКЗС в село Секирово.
1949 г.	Завършени са първите водопроводи в селата Генерал Николаево и Секирово.
1949 г.	Основано е ТКЗС в село Генерал Николаево.
1950 г.	Създава се ТКЗС в село Парчевич.
1952 г.	По скалъпени обвинения в шпионаж са осъдени 14 духовници от селата Генерал Николаево и Секирово.
1952 г.	В Генерал Николаево започва да работи тухларна фабрика.
1954 г.	Село Секирово се присъединява като квартал на село Генерал Николаево.
1956 г.	Изграден е стадион в село Генерал Николаево.
1959 г.	Изграден е стадион в село Секирово.
1961 г.	Село Секирово се отделя от село Генерал Николаево.
1962 г.	Открита е сегашната сграда на училище „Христо Ботев“.
1963 г.	Открита е сграда на читалище „Св. св. Кирил и Методий“ в Генерал Николаево.
1963 г.	Открита е сегашната сграда на училище „Христо Смирненски“.
1963 г.	Започва да работи първата детска градина в Секирово.
1966 г.	От сливането на трите селища Генерал Николаево, Секирово и Парчевич е формиран град Раковски.
1966 г.	Започва строежът на поликлиниката.
1972 г.	Открито е Районното предприятие (фирма „Легия“).
1975 г.	Открито е Средно професионално училище по машиностроене „Петър Парчевич“.
1975 г.	На територията на общината започва да работи клон на „Редки метали“.
1977 г.	Открито е Средното общообразователно училище „Г. С. Раковски“.
1977 г.	Издълбани са седем сондажни кладенеца за водоснабдяването на града.
1978 г.	Създаден е АПК - Раковски.
1979 г.	Създадена е община Раковски с център град Раковски.
1979 г.	Започва строежът на Стоманолеярния завод.
1981 г.	В града започва да излиза вестник „Нови хоризонти“ (преименуван по-късно на „Вяра“).
1982 г.	Направена е първата отливка в Стоманолеярния завод.
1982 г.	Построени са първите многоетажни жилищни блокове в града.
1986 г.	Направена е първата копка на Профсъюзен дом на културата.
1990 г.	В началото на годината е създадена структура на коалицията Съюз на демократичните сили.
1991 г.	Открит е паметникът на патрона на града - Георги Стойков Раковски.
1992 г.	Преработен е планът на кв. „Нов център“ и се дава възможност да се строят еднофамилни къщи.
1992 г.	Закрито е Средното общообразователно училище „Г. С. Раковски“.
1992 г.	Прекратена е уранодобивната дейност в района на града.
1996 г.	На пл. „България“ е открит паметник на загиналите във войните.
1999 г.	Болницата е разделена на Общинска болница и Амбулаторно-поликлинично здравно заведение (медицински център „Свети Елисавета“).
2000 г.	Общинска фирма „Легия“ е приватизирана.
2001 г.	Спира излизане на вестник „Вяра“.
2002 г.	Барелеф на духовниците Босилков, Романов и Манкин е изграден пред църквата „Пресвето сърце Исусово“.
2004 г.	Приет е нов регулационен план с канализация и пречиствателна станция
2005 г.	Обособява се Индустриална зона Раковски.
2007 г.	В началото на годината в град Раковски е основана структурата на партия ГЕРБ.
2009 г.	Започва газификацията на града.
2012 г.	Поставени са паметни плочи на отците Михаил Добромиров и Яко Яковски.
2015 г.	Основно ремонтиран е площадът в Секирово. От тогава той носи името „Европа“.
2018 г.	Основно ремонтиран е площад „България“.
2018 г.	Издигнат е паметникът на загиналите за независимостта и обединението на България.
2019 г.	Градът е посетен от папа Франциск.
2021 г.	Открит е барелеф на Георги Раковски пред сградата на Общината.
2023 г.	Открита детска градина „Феникс“ в ремонтираната сграда, планирана за техническото училище в града.

Вместо заключение

Защо е съставена тази енциклопедия?

Основното желание на съставителя е събраната информация да бъде предадена на следващите поколения раковчани.

Символи

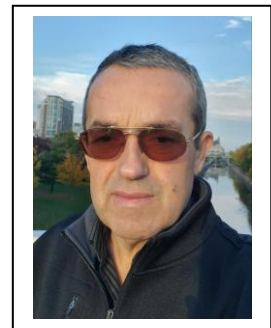
Предната корица символизира **Града** - настоящето (с паметника на Раковски) и миналото (с може би най-старата постройка в града, устояла на Чирпанските земетресения и повратностите на времето - кулата на старата църква в Парчевич). Двата паметника също символизират светското и религиозното и тяхното преплитане в богатата история на град Раковски. Задната корица символизира **Хората** от Града и **Трудолюбието** им с по една творба от автор, роден във всеки от кварталите, на фона на булеварда, който ги съединява.

Благодарности

Много раковчани помогнаха в събирането на информация. **Благодарим на всички!** Най-голям принос дадоха (по азбучен ред) Божидар Стрехин, Веселина Лачева, **Виктор Узунов**, Здравко Домовчийски, Иван Лачев, д-р Иван Томбашки, Йовко Патазов, **Младен Лесов** и Петър Кривчев. Благодарим на Росица Петрова, Веселин Мирчев и Стоян Карагеоргиев, че дадоха съгласието си техни творби да бъдат използвани за илюстрацията на енциклопедията. Специална благодарност на архитект Тания Кадийска, водещ редактор на няколко български енциклопедии, за бележките към ръкописа и правилата за оформяне на статиите.

Кой е съставителят?

ПЛАЧКОВ, Иван Серафимов (18 VIII 1963) - компютърен инженер, програмист. Роден на 18 август 1963 г. в село Секирово. Започва образованието си в ОУ „Христо Ботев“ в град Раковски. Основното си образование завършва в ОУ „Христо Ботев“ в град Пазарджик. След това учи в Математическата гимназия в същия град, като участва в регионални и национални състезания по математика за средношколци. Носител на 3-та награда на националния средношколски конкурс по математика „Атанас Радев“ в град Ямбол през 1980 г. Завършва гимназията със златен медал. След отбиване на военната си служба следва в Техническия университет - София, откъдето се дипломира като магистър-инженер, специалност „Изчислителна техника“. Продължава образованието си като получава и магистърска степен „Приложна математика и информатика“ към Центъра по приложна математика и информатика. Междувременно от 1984 г. започва да работи като програмист на половин щат - две години в Центъра по роботика към същия университет, от 1986 до 1988 в Института по математика и информатика към БАН и след това в Завода за изчислителна техника в София. От 1990 до 1993 г. следва аспирантура и през лятото на 1994 г. защитава докторска степен в областта на „Изкуствения интелект“ във Факултета по компютърни системи и технологии. Професионалната си кариера започва като администратор на компютърни мрежи през 1993 г. През 1995 г. печели конкурс за преподавател във Филиала на Техническия университет в Пловдив, където следващата година е избран за главен асистент в катедра Компютърни системи. През 1999/2000 г. е ръководител на катедрата. Преподавал е компютърно инженерство в Кипър. Секретар на българската секция на IEEE Computer Society. През пролетта на 2000 г. ръководен от него отбор от студенти се класира на финалите на Международното състезание по проектиране на компютърна система във Вашингтон, САЩ. Има издадени 1 учебник и 2 ръководства. Научните му публикации включват 12 статии в списания и конференции и едно авторско свидетелство. От есента на 2000 година работи и живее със семейството си в Канада. Първоначално работи в областта на системите за въздушна навигация, а след това в областта на компютърните системи за националната отбрана и правосъдието. През 2022 г. 25 негови статии за католическите храмове в България са публикувани в изданието на БАН - Енциклопедия „Свещените места на България“. Владее английски, ползва руски и френски език.

Бележки

Въпреки поставената цел в енциклопедията да се включи информация за всички периоди от историята на населените места и за личностите, допринесли за развитието и прославата им, едва ли тази цел може да бъде постигната със средствата, с които съставителят разполага и поради това

предварително се извинява на тези заслужили раковчани и на близките им, за които все още не е успял да намеря информация.

Съставителят не претендира, че съставените списъци са изчерпателни.

Много от фактите от статии в тази енциклопедия и по други теми са включени от съставителя в българската секция на Уикипедия. Статиите със съществените му приноси са подредени по теми на следния адрес: https://bg.wikipedia.org/wiki/Потребител:Isip2_westboro. В статиите съставителят е добавил по-подробна библиография и постоянно ги обогатява с нови факти.

Тази версия на енциклопедията и/или нейна по-нова версия може да се зареди в електронна формат от следната връзка <https://ln5.sync.com/dl/18e3951d0/k4vc62zp-hiq9czmj-jgqrk9kn-arvzmbcu>, алтернативно от https://drive.google.com/drive/folders/12fJmi_pCESCDfFEPVzFiHYzshf8knuEy. © Всяка институция или личност може да ползва електронното издание на енциклопедията за собствено ползване. Енциклопедията в представения вид не може да бъде разпространявана (електронно или печатно) без съгласието на съставителя.

Контакт

За забелязани грешки, неточна информация или предложение да се добави нова информация, можете да пишете на адрес isip_westboro@yahoo.com. Един ден може да има нова версия на енциклопедията.

Източници

100ЮКБ41	100-годишният юбилей на капуцините в България (1841 - 1941), София, 1941 г.
125ГПД	125 години просветно дело град Раковски - Юбилеен сборник на Основно училище „Христо Ботев“, 1989 г.
125ГСУГР	„ОУ Христо Смирненски - 125 години светско училище град Раковски“.
65ГОФГР	Пънкин, Г. „65 години организиран футбол в град Раковски“, 2018 г.
75ДСГР	75 години читалище 9.IX град Раковски
АББП	Автобиография или биография от близки или приятели
АИСРЛР94	Чонов К., „Амбицията - История за създаването и развитието на Легия ЕООД град Раковски“, Издателска къща „Жанет-45“, Пловдив, 1994 г.
АКВБ	Архивна колекция войните на България (1878-1945 г.)
БАСБ05	Павлов П. Бунтари и авантюристи в средновековна България. Варна, LiterNet, 2005 г.
БГР	Гюлов К., Брошура за град Раковски - неиздаден ръкопис, 1966 г.
БОПЗ4	Лукаш К., „Боевете за освобождението на Пашмаклийско“, София, 1934 г.
БОРБА35	В-к „Борба“, броеве № 4186-4188 от 9-11 април и бр.№ 4399 от 23 декември 1935 г.
БПЧПД11	Кулин Р., „Бойният път на Четвърта полска дружина „Любен“, 2011 г.
БСЛА	Божидар Стрехин, Личен архив
ВПБ	Йотов П., Димитрова С., Цанкова-Ганчева Д., „Восни паметници в България“, издателство „Национален Военноисторически Музей“
ВУЛА	Виктор Узунов, Личен архив
ДАБПВВ	Дописки на Антон Биков в пловдивския вестник „Воля“ от 1938 до 1943 г.
ДБКФ	Двамата братя и конфитюрената фабрика, сп. „Форбс“, януари, 2024.
ЖБ	Георги Василев, „Живи богомили в XXI век“, списание „Везни“, бр. 4, 2017 г.
ЖНОР14	Чапански, Н., „Живото наследство на община Раковски“, 2014 г.
ИЛЛА	Иван Лачев, Личен архив
КАЛА	Кристиан Айлов, Личен архив
КБ02	Елдъров С., „Католиците в България (1878 - 1989)“, Историческо изследване. София, 2002 г.
КЕВА1	Католически електронен вестник „Абагар“-1 https://abagar.eu/
КЕБ	Католическите епархии в България, новинарски сайт на Ватикана - https://www.vaticannews.va/bg/church.html
ККСКМ25	Католически календар „Св. Кирил и Методи“, 1925 г.
ККСКМ28	Католически календар „Св. Кирил и Методи“, 1928 г.
ККСКМ29	Католически календар „Св. Кирил и Методи“, 1929 г.
ККСКМ38	Католически календар „Св. Кирил и Методи“, 1938 г.
ККСКМ39	Католически календар „Св. Кирил и Методи“, 1939 г.
ККСКМ42	Католически календар „Св. Кирил и Методи“, 1942 г.
МВФ	Йовчев А., „Мисията във Филипопол. Тристагодишнина от покръстването в Католическата вяра.“, мисионерско списание на Ордена на Капуцините „Il Massaja“, 1924.
МГР89	Димитров Б., „Миналото на град Раковски“, София, 1989 г.
МЛЛА	Младен Лесов, Личен архив
НБКМ777	Архив: НБКМ 777 Zaropismo illi istoria balgarska. Павлиянска преправка на История славянобългарска от втора половина на XIX в.
НМЦБ	Божиков В., „Населените места в Царство България (1878 - 1944)“, Асоциация „Сфера“
НПО4	Милетич Л., „Нашите павликяни“, 1904 г.
ПДА1069	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд: 1069 Градска потребителна кооперация „Наркооп“ - Раковски (1944-)
ПДА1219	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд: 1219 Практическо селскостопанско училище - Раковски (1960-1968)

ПДА1511	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд:1511 Народно начално училище „Филип Станиславов“ - Раковски
ПДА1614	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд: 1614 Районна болница - Раковски (1944-)
ПДА1794Б	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд: 1794Б Доклад, по случай 75 години от основаването на читалище "Кирил и Методий" кв. „Генерал Николаево“ (1983 г.)
ПДА1795Б	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд: 1795Б Доклад, по случай 75 години от основаването на читалище „Девети септември“ кв. „Секирово“ (1984 г.)
ПДА2127	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд:2127 Средно професионално техническо училище по машиностроене (СПТУ-М) „Петър Парчевич“ - Раковски (1975-)
ПДА2163	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд: 2163 Прогимназия „Георги Стойков Раковски“ - Раковски (1975-)
ПДА2173	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд: 2173 Аграрно-промишлен комплекс (АПК) - Раковски (1979-1989)
ПДА2418	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд: 2418 „Стоманолеев“ Еднолично акционерно дружество (ЕАД) - Раковски (1983-1998)
ПДА2485	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд:2485 Найденов, Васил Георгиев (1916-2001)
ПДА2507	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд:2507 Русев, Никола Найденов (1911-)
ПДА2691	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд: 2691 Общински вестник „Вяра“ - Раковски (1989-1999)
ПДА564	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд: 564 Обединено трудово кооперативно земеделско стопанство (ОТКЗС) „9-ти септември“- село Секирово
ПДА565	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд: 565 Обединено трудово кооперативно земеделско стопанство (ОТКЗС) „Първи май“ - село Генерал Николаево
ПДА659	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд: 659 Градски народен съвет (ГНС) - Раковски (1944-)
ПДА820	Архив: ДА-Пловдив-28, Фонд:820 Диплома за придобито образование в град Лориен, Франция
ППБ315	Радева Д., „Павликяни и павликянство в българските земи“, изд. „Парадигма“, 2015 г.
РИП	Димитров Б., „Раковски - Исторически пътеводител“.
РПР	Цончев, Д., „Римският път Philippopolis - Carassura и разклонението му при Ranihum“. Годишник на пловдивската народна библиотека и музей, 1940-1941, София, 1942 г.
СВБ	Любенова Н., „Стряма, вторият Батак - 1944“, Издателство Маркос, София, 2009 г.
СВВХ13	Францискански форум „Свидетели на вярата във Възкръсналия Христос“, Раковски, 2013 г.
СОР	Сайт на Община Раковски - http://www.rakovski.bg
СПАЕАВ01	Акълъйски, Л., „Софийско-пловдивски архиепископи, епископи, апостолически викарии (1601-2001)“.
СРГН	„Свещеници, родени в Генерал Николаево“ - материали, събрани и подготвени от: Янко Павлов, Петър Търновалийски, Божидар Стрехин, Виржилио Тоскани, Яко Стрехин и Венко Земярски.
ССГН	„Свещеници, служили в Генерал Николаево“ - материали, събрани и подготвени от: Янко Павлов, Петър Търновалийски, Божидар Стрехин, Виржилио Тоскани, Яко Стрехин и Венко Земярски.
СССТ14	Борисов, Д., „Справочник за селища в Северна Тракия през XVI в.“ - част I (каазите Филибе и Татар Пазаръ), Асеновград, 2014 г.
ЦДА1449	Архив: ЦДА-12, Фонд:1449 Документи на Втори Пловдивски състав на Народния съд
Уикипедия	Материали от английската, българската, руската или френската секция на Уикипедия
ЯПЛА	Янко Павлов, Личен архив
Ѓ	Статиите, отбелязани с Ѓ, съставителят е публикувал и в българската секция на Уикипедия.

В енциклопедията за илюстрация са използвани снимки, скици и карти от архивите на раковчани, Държавен архив-Пловдив (налични онлайн и направени преди повече от 70 години), Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ (налични онлайн и направени преди повече от 70 години), Католическия календар „Св. Св. Кирил и Методий“, юбилейните издания „100-годишният юбилей на капуцините в България (1841-1941)“, „125 години просветно дело град Раковски - Юбилеен сборник на Основно училище „Христо Ботев“, „ОУ Христо Смирненски - 125 години светско училище град Раковски“, Францискански форум „Свидетели на вярата във Възкръсналия Христос“, сайтовете на Народното събрание и на Община Раковски. Снимката от посещението на папата е от сайта на Ватикана. Съвременните снимки на обектите в града са направени от съставителя. Освен ако не е споменато друго, картите са от цифровия фонд на Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ (налични онлайн и направени преди повече от 70 години).

Използвани абривиатури

АГ	Акушерство и гинекология
АД	Акционерно дружество
АН	Антонов
АПК	Аграрно-промишлен комплекс
БАН	Българска академия на науките
БЗНС	Български земеделски народен съюз
БКП	Българска комунистическа партия
БНА	Българска народна армия
БНТ	Българска национална телевизия
БСП	Българска социалистическа партия
БЧК	Български червен кръст
ВИФ	Висш физкултурен институт
ВМИ	Висш медицински институт
ВМОРО	Вътрешната македоно-одринска революционна организация
ВСИ	Висш селскостопански институт
ВТУ	Висше техническо училище
ГАЗ	Горьковский автомобильный завод
ГДР	Германска демократична република
ГЕРБ	Граждани за европейско развитие на България
ГНС	Градски народен съвет
ДА	Държавен архив
ДЗС	Държавно земеделско стопанство
ДИПОЗЕ	Дирекцията за подпомагане на пострадалите лица и населените места от земетресението през 1928 г.
ДКМС	Димитровски комунистически младежки съюз
ДП	Държавно предприятие
ДФС	Дружество за физкултура и спорт
ДЮШ	Детско-юношеска школа
ЕАД	Еднолично акционерно дружество
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЕС	Европейски съюз
ЕСПУ	Единно средно политехническо училище
ЗДМ	Завод за дървообработващи машини
ИК	Изпълнителен комитет
КЕШ	Купа на европейските шампиони
КТ	Конфедерация на труда
КТЗ	Карловски тракторен завод
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МВР	Министерство на вътрешните работи
МНП	Министерство на народната просвета (или просвещение)
МОН	Министерство на образованието и науката
НДК	Научно-производствено обединение
НДСВ	Национално движение за стабилност и възход

НПО	Научно-производствено обединение
НРБ	Народна Република България
НУ	Начално училище
НХГ	Национална художествена гимназия
НЧ	Народно читалище
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ОУ	Основно училище
ОФ	Отечествен фронт
ОФГ	Областни футболни групи
ПГ	Професионална гимназия
ПУ	Пловдивски университет
ПФА	Представителен фолклорен ансамбъл
ПФК	Професионален футболен клуб
РМС	Работнически младежки съюз
РП	Районно предприятие
РУ	Районно управление
СБУ	Съюз на българските учени
СДС	Съюз на демократичните сили
СИБ	Съвет за икономическа взаимопомощ
СК	Спортен клуб
СЛЗ	Стоманолъен завод
СО	Стопанско обединение
СОУ	Средно общообразователно училище
СПТУ	Средно професионално техническо училище
СССР	Съюз на съветските социалистически републики
ССУ	Средно спортно училище
СУ	Софийски университет
ТЕЛК	Териториална експертна лекарска комисия
ТКЗС	Трудово-кооперативно земеделско стопанство
ТНТМ	Техническо и научно творчество на младежта
ТПК	Трудово-производителна кооперация
УДК	Универсална десетична класификация
УЕФА	Съюз на европейските футболни асоциации
УМБАЛ	Университетска многопрофилна болница за активно лечение
УНГ	Уши, нос, гърло
ФК	Футболен клуб
ЦК	Централен комитет
ЦНИКА	Централният научен институт по комплексна автоматизация
ЦСКА	Централен спортен клуб на армията
ЦСПС	Централен съюз на професионалните съюзи

Съкращения

гр.	град	с.	село
доц.	доцент	с.гр.т.	селище от градски тип
монс.	монсеньор	свещ.	свещеник
проф.	професор	ст.н.с.	старши научен сътрудник

БЕЛЕЖКИ

Малка енциклопедия град Раковски

Съставител: Иван Плачков

ISBN 978-619-04-0448-4

Печат: ВЕДА ГРИЙН ЕООД

„Мама със слънчогледи“

*Красотата радва само очите,
нежността докосва сърцето.*

*Картина на Веселин Мирчев
Масло (70/50см), 2017 г.*

Ще се срещнем в четвъртък

Ще се срещнем в четвъртък на втората пряка,
до онази самотна и стара лоза
и когато от залеза капне позлата,
ще реша, че си син на далечна звезда.

Ще реша, че луната е скромна и тиха,
че дъждовните капки са всъщност сълзи
на небето, на тези които обичат
и които остават до късно сами.

Ще говорим до късно, почти до премала,
ще цитираме Шекспир, Петрарка и Бърнс,
а лозата, ще пусне филиз до земята
не разбрала, че всъщност живота е къс.

Аз те чаках в четвъртък на втората пряка.
Не дойде. Падна някъде гръм.
А животът подпрял рамене на лозата
ме събуди. Бях сънувала сън.

Автор Росица Петрова

*(Номинирано на първо място в анонимния литературен конкурс "Ева",
организиран от НЧ "Н. И. Вапцаров - 1866" - Благоевград)*

*Шестнадесет метрова композиция (входната
врата) на храма „Христос Спасител“ във Видин. На
входната врата от ляво и от дясно са изобразени
двамата Свети Папи Йоан XXIII и Йоан Павел II
заедно с нашите католически мъченици – владци и
свещеници – осъдени на смърт или затвор по време на
процесите от 1952 г. По средата е Христос, а най-
отгоре е Бог Отец, който ги благославя и приема в
небето. Изработката на фигурата на Бог Отец е с
мозайка, а останалите фигури са изработени от
бронз.*

Проект на художника Стоян Карагеоргиев.

Информацията в енциклопедията е събрана за хората от град Раковски.